سید مرتضی علی حسینی

۹۶/۱۲/۴

درست ... اگر چیدن برار ... بحکم ...

...ت پیری فروش • بهر کز شراب صافجی پیرک میلی برکتی ایله • ساغر
...شدزهی صاف روشنم • بنم قدحم بوش اولموی شراب صاف ...
...بری فروشدن ایشیدر که عشق الهی انوار النور وقدحدن مراد قلب ...
...شنک بکا میلی اولدوغیچون قلبم عشق صادق وحب خالصدن
...ولمشدر بیت لطف فرمودی وچون شمع از تو روشن
...لم • زین همی سوزم که در بوته وچون عذر آورم • ازجانب عشق
...ت رندوازپاکباز • عشق منصبدن وپاکباز ... دولتغونا
...نه صدر مصطبها بود مسکنم • متصل میخانه لر صدرلری بنم مسکنم
...مراد بودر که عشق الهی مرتبه سندن ومخلص مشتق ونقش الوده ...
...یم خانقاه اهل صدری اولدی بنم مقامم که اشرف اماکن انلردر
...ت خوش وقت عاشقی که شو وجاشی میکدع • کجانجاست
...باوی ودولت بهار زمانه • درنشانی من بود گذشتی ظلمتی بدیر
...قدم بونسه چلیجلک ایله یرمز ظن اتمه • کالوده گشت خرقه ولی
...م که آلوده اولدی خرقه ولی پاک دامنم • مراد درکنی ایکونی
...ب وعشق محبت صافا وعیوب ریا ایله وحق ... ایله
...ولدوغیدر • وخرقه دن مراد بو نور که روح لباس مشابه ...
...را ماملق عزم ونیت وقصد عاقبت نظافت اوزره ایدوکیدر
...چه ظاهر حالمده ریا وتلوث کورنسو ... مصافی پاکدر
...ردست یادشهم یارب ازچه حال • بن الی شهبازی ... یارب
...یعنی نه واقع اولدی • کزیاد برده الذهوای شنیم • که ...
...واسنی مراد بودر که بنم مقامم حضرت عندیت ... واول
...ربت معنویه ایدی یارب نه واقع اولدی که بکا او ...

۱۸۶۳۶
۲۰۹۸۰۱

کتابخانهٔ مجلس شورای اسلامی
کتاب شرح دیوان حافظ (ترکی)
شمارهٔ قفسه ۱۸۶۳۶
خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی ۱۸۶۳۶

دست خواجه اگر چیدن برار ... مجکوم ... اثار

...ت پیری فروش • هر کز شراب صافی پیر کل میلی برکتی ایله • ساغر
...شدز من صاف روشنم • بنم قدحم بوش اولمدی شراب صاف ...
...پیری فروشدن اشیخدر که عشق الهی نوز النور و قدحدن مراد قلب ...
...شیخک بکامیلی اولدو غیچون قلبم عشق صادق و حب خالصدن
...ملاشدر بیت لطف فرمودی و چون شمع از تو روشن
...م • زین همی سوزم که در ... چون عذر آورم • از جانا عشق
...ت رندان پاکباز • عشق منصدن و پاکباز ... دو لنفز ...
...نه صدر مصطبها بود مسکنم • متصل میخانه ... بنم مسکنم
...مراد بو در که عشق الهی مرتبه سندن و مخلص متقی ونقش ...
...یم خانقاه اهل صدری اولدی بنم مقامم که اشرفا ماکن انلادر
...ت خوش وقت عاشقی که شود جاش میکده • کانجاست
...ناوی و دولت بهر زمان • در نشان من بود ... ظلمت بدیر
...نفم بوسه جلیجلک ایله یر مرظن اتمه • کالوده کشت خرقه ولی
...م که آلوده اولدی خرقه ولی پاک دامنم • مراد در دکشی ...
...ب عشق محبت صافا و ... ریا ایله و حب ... ایله
... ولو غیور • و خرقه دن مراد بو نور که روح ... مشابه ...
...را مانلق عزم و نیت و قصد عاقبت لنظافت ... ...
...چه ظاهر حالمده ریا و تلوث کورنمو ... صافی پاکدر
...دوست یاد کشتم یارب از چه حال • بن الی شهباز ... یارب
...نه واقع اولدی • کز یاد برده الدهوای نشیمنم • که خاطر ...
...واسنی مراد بو در که بنم مقامم حضرت عندیت ... واول
...رت معنویه ابدی یارب نه واقع اولدی که بکا او ... اولی

یا محو ایده لوح عصیاندن بو عبد پر قصور آنی   کفور یادرفتنده اسماء حسنی دن غفور اسمی

مکانِ اعلی و مقام قدیم خلاصهٔ مراد دنیایه و ماسوایه اشتغال قرب
حضرت عزت نسبتنده باعث اولدی دیو استغراب و اندن انفعال در
بیت چو بود دست شه کامران مکانی دوا • چه شد که جغدِ دنیا
کند شکار مرا • حیفست بلبلی چو من اکنون درین چمن • حیفدر بنم کبی
بر بلبل شمدی بو چمنده • با این لسان عذب که خامش چو سوسنم •
بو طاتلو دل ایله ساکت اولمش سوسن کبی • مراد کندو دلنک لسانی معارفده
ساکت اولمش معقول دکل ایدوکن ذکر در بیت کلک و زبان من چو د
و طوطی و بلبل اند • کی باشد این روا که نباشند در سخن • آب سهرایه
پارسی عجب سنبله پرورست • پارسک آب و هواسی عجب فنی پرور در
کوهم ای که خیمه از ین خاک برکشم • قنغی بر یولداشی که چادری بو طپراقدن
قالدرم مراد شیراز ولایتی دون پرور در اهل پرور دکلدر قنغی بر رفیق طریق
که بو دیاری ترک ایدوب مکانِ آخره انتقال ایدم دیو بقدرینی بلنمیین
دیاری ترک ایدوب مکانِ آخره عزم ایتدوکنی ذکر در قطعه
دانند اهل فضل و هنر قدر سخن را • انان بشنو تا که کنندم بخیر یاد •
انان که جاهلند و اینها جاهلند • زانست خاطر و دل غم دیده ام شاد •
حافظ بزیر خرقه قدح تا بکی کشی • ای حافظ خرقه التنده قدح نجه دك
چکرسن • در بزم خواجه پرده ز کارت برافکنم • خواجه صحبتنه پرده
سنک ایشلکدن آترم • مراد عشق الهی و سلوک طریقت مخفی اولمق
و عرض و ناموس سکا پرده و حجاب اولمق وجه دکلدر مشرکا جاهل
مجلسنده پرده که آچوب عشقوکی فاش ایتمک کرک در دیمکدر بغفوق محق
بو بیت واقع اولمش • تو ران شه خجسته که در من نیز بو فضل • تو ران
مملکت شاهی که مبارکدر فضلک بیع من نیز بدنه • شو منت صواب اوکده

سموقنیس

آن به بار عمر بر بندنو • چنین قفس نه سزای چو من خوش لحانیست • بو خلاص
قفس بنم کبی خوش آوازه لایق دکلدر • روم بکلشن رضوان که مرغ آن
چمنم • کیدرم کلشن رضوانه که اول چمن قوشی یم • مراد دنیا قفسندن
مفارقت و جنت رضوانه وصلت رجا سیدر بیت شکایت کم کن از دور
غم ای دل • که حتم روزکاری خواهد آمد • عیان نشد که چرا آمدم
کجا بودم • ظاهر اولمدی که نیچون کلدم و قنغی ایدم دریغ و درد که
غافل زکار خویشتنم • حیف و درد که کندو ایشمدن غافلم مراد بو دکم
مکانم حضرت عندیت الهیه ایدی و دنیایه کوندرمکدن حکمت
الهیه فرقت المنی ادراک ایدوب وصلت قدرینی بلوب کیرو اول درکاه
واصل اولمق ایچون عیش قلمق ایدی اعمال صالحه ایله دریغا بن بوندن غافل
اولدم بیت طبش کوش که تا جرعهٔ زنی بر بهم • خزان همی رسد
دلنواهان میکذرد • چکونه طوف کنم در فضای عالم قدس • نیجه سنده
طواف ایدم عالم قدس میدانی چو در سراچهٔ ترکیب تخته بند تنم
چون بدن تخته بندی اذ جکر نت این • مراد بدنه تعلق ایله عالم قدس
سیری اولمز دیمکدر بیت دُر که پنهان در صدف باشد نداند کس
بهاش • چون صدف بشکست در بازار قدرش فاش کشت • مراد
منظر حورست مسکن و ماوی • بنم که حور نظر کاهیدر مسکنم و مرجع
چرا بکوی خراباتیان بود وطنم • نیچون خراباتیلر محله سی اولا وطنم مراد
اهل جنت و اهل الله اولان اهل دنیا اولمق مناسب دکلدر دیمکدر بیت
نشاید اهل اعتبار اکه کیرد صنعت دنیا • نشاید هیچ زر کر را که کیرد
صنع آهنکر • اکر ز خونِ دلم بوی شوق می آید • اکر کوکلم قاننده شوق قفوت
عجب مدار که هم درد آهوی ختنم • عجب دکلدر که آهوی ختن ایله

بوردلوین وادردم دردلی اولانک فانی مسک اولور ونفسندن راکه
طلیبه بوتنور دیمکلر بیت حال دل را از نفس بتوان نشناخت • بوی ابهر
بهرم ببریو آیوز دور • طراز بیرهن زر کشم مبین چو ناشمع • بنم التون
چکلش کوملکم علمنی کورمه شمع کبی • که سوز ماست نهانی درون بیرهنم
که حرارتلو واردر کوکلوکلکم ایچنده وادظاهرم زرتن کوروب بنی شاد صانمکه
که حالم شمع کبیدر ظاهرم نورانی وخندان وباطنم پر سوز دکوبانور • بیا و هستی
حافظ زبیش او بردار • کل حافظک وارلغنی انک کوکلندن قالدر • که با وجود تو
کس نشنود زمن که منم • که سنکله وجودک ایله کمسه اشتمون بندن انکه بن منم
که سنکله وجودک ایله کمسه اشتمون بندن انله وآد آفتاب حقیقی طلوع ایدیجک
وجود انسانی ستاره مثال محو اولور دیمکدر ولـه ایضا کـرد دست وهد خاکی
کیف بهای نکارم • اکرال ویره سیم نکارمک ایاغی ایاسی طپراغی • بو لوح بصر
خط غباری بنکارم • بصر لوحی اوزره خط غباری نقش ایدیم یعنی یازم واد
نکاردن روحدر انکا یاغی ایاسی یعنی طیبانی قدم صدق وثباتی در طریق
حقدر وانک طپراغی طریق حقدن اثردر چون طریق حقدن برانثر ظاهر اولا
انی نظر لوحنه غبار خط کبی نقش وثبت اتمک کرککه نور بصر که انک ایله حاصل
حاصل اولور بیت خاک پایش را بکوید توتیا اهل نظر • من بکویم خاک
پای دوست را نور بصر • پروانه وار اوکر رسوم در طلب جان آتش
پروانه سی تذکره سی وحلمی اکر ابور رسه بکا جان طلبندمه • چون شمع
بهانوم بوی جان بسپارم • شمع کبی بن اول دمده یعنی بر نفسده
جان اهرلوم وادجناب الهیدن طلب دوح اکوناسراه طلو وکا کبی واذا جاء
اجلهم لایستأخرون ساعة ولایستقدمون خسنجه داول حضرته کمال اشتیاقو ن
بهانه تسلیم روح ایدرم دیمکدر بیت سجی مؤمن شد جهان وتن قفس شد

بهر جان

بهر جان • دوست چون رخصت دهد زود دل ردم من سوی آن قلب
دم را ننهد دوست عیاری • اکرکوکلم قلبینه قوم انه دوست بر فوزن
واعتبار • من نقد روان در رهش از دیده شمارم • بن نقد روانی
انک یولنده کوزدن صایارم • وادبو درکه اکر کوکلمی قلبلق الکلنوب
قبول اتمزسه کوزم یاشی خالص کومشدر آنی یولنده کوزدن نثار ایدوب
ایثار ایدیم بیت روی زردم قلب قلبم کرنثار اتمز سه یار • •
سیم اشکم صاف وخالص درانی ایدوم نثار • دامن مفشان از من خاکی
که پس از مرک • انک سلکم بن خاکه منسوبدن که موتدن صکره • زینی
درنشوانوکه برد باد غبارم • بو قبودن قادر اولمز یلکه کور رانوزم
واد بودرکه بنی رد اتمه که بنی رد ایله جودواولمزم درکاهکی ترک قلمزم بیت
کفتم ام کوی خویش درکوبت • که پس از مرک اهم از وپودم • بو بوی کنار
تو نشدم غرق وامیدست • بسنک کنارک فقولسنده غرق اولیم امیدور • از موج
سرشکم که رسانوبکنارم • کوزم یاشی موجندن که ایر نشدره بنی کنارده وادکنار دن
قویجا یعنی وصول حاصل قلمقدر چوق اغلیوب کوز یاشنده غرق اولان امید درکه
انک موجندن وصول حاصل ایدم بیت با پایه اشکم روان ایدوب میان باغدم •
اغلیو اغلایوسن سروی کنار اتسم کرک • زلفین سیاه تو بدلوار کا عشاق •
سکنا یل قرمز انک عاشقلرک دلدار لغنده • دادند قراری و ببردند قرارم • •
قرار ویره جه یاریعنی متور قلدیلر و بنم قرارم آلدیلر • وآد غیب هویت ذات
ولکه صفات عشاقه قرار وبروب اضطراب قلب ویرمیوب بنم قرارم آلوب
مضطرب قلدیلر دیمکدر • امروز مکش سر ز وفای من وانبدیش • بوکون
چکمه باشی بنم وفامدن واندیشه قل • زان شب که زغم من بدعا دست برآرم
اول کیجه دن که غمدن بن دعایه ال قالدرم • وآد متکلمدن روح باعتبار رنجها

جلبون

[illegible]

نفس درکه بونلرن موافقت طلب ایدوب مناجات ذکر ایدر بیت
گر یار منی یاری من کن تو بهر حال • ورنه بکنم از تو شکایت بخداوند • ای
باد ازان باده نسیمی بمن آور • ای یل اول شرابدن برکوچک قوقو بگا کتور
کان بوی شفا بخش دهد از رنج خمارم • که اول قوقو شفا ویرر بکا خمار
مرضندن • مراد نفحهٔ ربانیه دن بوی عشق الهی طلبیدر که اول رایحهٔ
طیبه صداع و خمار دنیادن صحت ویرر بیت خوش است بادهٔ عشق
حلای عز و جل • که از خمار و صداع جهان دهد صحت • باد وصف سر
زلف توی شد سخن من • سنگ سر زلفک وصفی ایله ولدی بنم سوزم پیوسته
ازان همنفس مشک تتارم • متصل آنوکیچون مشک تتار همنفسی یم
مراد هویت ذات وصفتی ایتدوکی نغمهٔ طیبه اولدوغی بیان ایدر
حافظ لب لعلش چو مرا جان عزیز است • ای حافظ انک لعل لبی بکا
جان عزیز در • عمری بود آن لحظه که جان را بلب آرم • بر عمر اولور اول
لحظه کر جانی لبه کتورم • مراد ظاهره نظر انک لبی اغزمه کلدوکی لحظه
بر عمر ورد بکدر • ومعنایه نظر مراد بودر که کلام الله ایله جان لبه کلمکی عمردر
یعنی کلام الله صفات حیاتدر بیت جانم اولور حیات سر موی بی شک
و ریب • گر اولورسم دوستم ایمانله قرآنله ولہ ایضا حالیا مصلحت وقت
در آن می بینم • حالیا مصلحت وقتی انده کورورم • که کشم رخت بمیخانه
وخوش بنشینم • که چکم اسبابی میخانیه وخوش اوتورم مراد بودرکه
مصلحت وقت اولان حالت حالیا اولدرکه اسبابی خانقاهدن چکوب
دنیادن ال چکوب بی غم اوتورم قطعه گوشه گیر و کوشش باخود دار
تا نمانی مکر ندیم ندم • که اندرین روزگار ناهموار جامه • خصمست وسایه
نامحرم • جز صراحی و کتابم نبود یار و ندیم • صراحیدن و کتابدن غیری همدمیم

سر دنه وصل قرار دیدن نیست • شب هجر آرمیدن نیست
مطرب از درد و ستم بجان آمد • که مرا طاقت شنیدن نیست

یار و مصاحبم • تا چو لغان دغا راز جهان کم بینم • تا الدایکی مصاحبکی
جهاندن اکسک کورم • مراد مقام خلوت وکتاب بطریق التمثیل ایله صحبت ایدن
یاران دنیادن و اهل دغل و دغادن عزلت و انقطاع اولی ایدوکن
ذکر ایدر بیت این دغل دوستان که می بینی • مگسانند گرد شیرینی
جام می گیرم و از اهل ریا دور شوم • شراب قدحی دوتایین و اهل ریادن
ایراق اولایین • یعنی از اهل جهان پاک دلی بگزینم • یعنی اهل جهاندن
پاک دللک اختیار ایده یین مراد کند و تغییر نوندن ظاهر در قطعه ناسکانرا
وجوه بیدانیست • مشفق و مهربان یکو گرند • استخوانی میان شان
انداز • تا تهیگاه یکدگر بدرند • پس که در خرقهٔ آلوده زدم لاف صلاح
نیجه ملوث خرقه ده اوردم صلاح لافن • شرمسار از رخ ساقی و می
رنگینم • ساقی یوزندن و شراب رنگیندن شرمسارین مراد ساقیدن
شیخ و شراب رنگین دن عشق الهیدر یعنی صلاح لافی اوردم
اما بدنم افعال قبیحه ایله ملوثدر لاجرم اول جهتدن شیخدن و عشقدن
شرمنده یین رباعی صدقست که بنیاد عمل محکم ازوست • دل را مدد
نور و صفا هر دم ازوست • چون از بر صدق می زند صبح نفس یکرکه
همیشه روشن عالم ازوست • سر بازادگی از خلق برآرم چون سرو
باشی آزاده لکه خلقدن قالدرم سرو کبی • گر دهد دست که هر دامن
ز جهان برچینم • اگر ال ویرورسه که اتکی جهاندن دیرم • مراد خلقدن
دنیادن عزلت ایدوب ال چکن سرو کبی آزاده اولوردیمکدر شعر چو عنقا
گوشه بهر دم تکیه دار • مرد بو سعدی دو زبان مگس وار • بر دلم گرد ستمهاست
خدایا مپسند • کوکلم اوزره ظلمتلر توزی واردر یا رب انی قبول ایتمه • که
مکدر شود آیینهٔ محبت آیینم • مراد ظلم شیطان و ظلم نفس و ظلم هوا غباری واردر

خاطرمی بنی بوندن پاک قیل تا که مکدر اولمیه خاطرم که آیینه محبت آیین در
دیو حضرت حقه تضرع در بیت ▪ بی صیقل عنایت حق قلب تیره گون ▪ هرگز
نیافت روشنی و صفوت و صفا ▪ سینه از تنگی من و بار غم او دمهات
بنم طار کوکسیم و آنک غمی بیوکی ایهما ▪ مراد این بار گران منبعث تن تحملینم ▪
بر آغر یوک ایدی دکلدر بنم مسکین تنم ▪ مراد منطوقدن ظاهردر
من اگر رند خراباتم و گر حافظ شهر ▪ بن اگر میخانه رندی ایسم و اگر حافظ
شهرم ▪ این متاعم که همی بینی و کمتر زینم ▪ بو در متاعم که گورورسن و بوندن دخی
کمم ▪ مراد بودر که بن ظاهرا مخلص خانقاه و حافظ شهر گورورسن اما حد
نفسمده بوندن کمم ▪ بنده آصف عهدم دلم از رده مدار ▪ زمان وزیرینک
قولی ین گوکلمی انجتمه دیمه ▪ که اگر دم زنم از چرخ بخواهد کینم ▪ که اگر تنفس
ایدرم چرخدن آلورم انتقامم مراد کندو دنک زمانی وزیری قدرشناس
اولوب انک یاننده شکر و شکایتی مقبول ایدوکن بیان و ذکر در ولـه
ایضا خیز تا جامه صوفی بخرابات بریم ▪ خیز ام در خرابات میخانه در
که خانقاه مراددر ▪ دلق و طامات ببازار خرافات بریم ▪ دلق خرقه در
طامات ترهات عقیده در بازار خرافات خرده واسکی اسباب صاتیلن
بازاردر که روم دیارنده بت بازاری دیرلر مراد بودر که گل صوفی
قفتانن گیوب خانقاهه وارهلم عرف لباسنی و تاجنی بت بازارنه
التوب صاتوب سلوک طریقت ایدهلم ▪ گوش بگشاییم وز افسانه
واعظ رستیم ▪ قولاغی باغلدق و واعظ افسانه سندن قورتلدق
چند چون بیخبران ننگ خرافات بریم ▪ نیجه دک خبرسزلر کبی خرده
واسکی عارن التلم مراد بودر که خلوته گیروب قولاغمزی باغلیوب
علم ظاهر اهلنک افسانه و اخبار حوادثندن قورتلدق نیجه دک غافلکجه

ایسکی

ایسکی دلبند و لباس عرف و تاج اعتبار عارن چکه لوم ▪ تا همه خلوتیان جام
صبوحی گیرند ▪ تا دکلی خلوتیلر صباح شرابی قدحن طوتهلر ▪ چنگ صبحی
بدر پیر مغان ببریم ▪ صباح چنگنی پیر مناجات قپوسنه التلم مراد
خلوت اهلی صباح عبادتنه قالقمجق بز شیخ قپوسنه و حجره‌سی اوکنده
مراقبه‌یه مشغول اولالم مبتدی ابتداء حالده نظر شیخده اولوب تربیت
حاصل قلمق گرکدر ▪ سوی رندان قلندر بره آورد سفر ▪ قلندر رندلر
جانبنه سفر ارمغانی ▪ دلق شیطانی و سجادهٔ طامات بریم ▪ شیطانه
منسوب خرقه‌ی و سجاده و عرفی التلم مراد مخلص صوفیلره ارمغان سنته
مخالف قفتان و سجادهٔ عرف و لباس تکبر و اعتبار اولسون تا که صوفیلر
انلری بیع ایدوب طعام اهل خانقاهه صرف اتسونلر ▪ ور زاهد در راه
ما خار ملامت زاهد ▪ اگر قورسه بزوم یولمزه ملامت دیکنن زاهد ▪
از گلستانش بزندان مکافات بریم ▪ گلستاندن انی خدا زندانه التلم مراد
زاهددن و کانوا من الزاهدین مخواسنجه طریقته رغبت اتمینلر لاجرم اول بزم
یولمزه طعن و ملامت دیکنن قورسه یعنی بزوم سلوکمزه طعن ایدوب مانع
اولورسه بز انی گلستان عبادتندن زندان دنیایه التوب لکن دینکم ولی دینا
حسبنجه دنیا و عالمکرده اولکه یوب بو وجهله مکافات و عوض ایدوب
دنیا زندانندن محبوس اولانلردن ایده‌رز ▪ شرم مان باد ز پشمینه آلوده
خویش ▪ بزوم جایمز اولسون کندو ملوث خرقه مزدن ▪ گر بدین فضل و کرم
نام کرامات بریم ▪ اگر بو فضل و کرم ایله کرامات نامن الترسک
مراد بودر که کرامات لافن اورمغه فضل غالب و کرم طاعت گرکدر
و بزم خود تنم معاصی ایله ملوثدر اگر کرامات نامن سویلرسک بزم ملوث تنمزدن
اوتنمزز گرک یعنی بو حالله کرامات لافن اورمق گرک ▪ نقد و قفتار نشانه

دل وکاری نکند • نقد وقتی اگر اکلمزسه کوکل وعمل اتمزسه • پس جمالته
که ازین حاصل اوقات بریم • نیجه جمالنی بو اوقات حاصلندن
اگرز مراد نقد وقتک قدرنی بلمیوب عمل صالح قلمیوب وقت عمرک عبثه
صرف ایدرسک حاصل اوقاتم خجالت اولور دیمکدر • فتنه می بارد از این سقف
مقرنس برخیز • فتنه یاغر بو مقرنس اوردیدن قالق • تا بمیخانه پناه از
همه آفات بریم • تا میخانیه پناهی جمیع آفاتدن التلم • مراد بودر که
فلکدن حوادث وفتن یاغمقده واهل دنیا یه الم وغم ارشمکدن خالی
دکلدر لاجرم خانقاهده ساکن اولان درویش جمیع آلام وغموم ومحندن ملامتلردن
برزخی کاالتجی ایدهلم که خانقاه جمیع آفاتدن پناهکاهدر • در بیابان بهوا
گم شدن آخر تاکی • هوا بیابانده ازمق نیجه دک • ره بپرسیم مگر پی بمهمات
بریم • یول صوراهلم مگر اینزی مهماته التهوز • مراد بودر که دایما هوا بیابانینده
ازمقده یوز نیجه دک بویله ضال اولاوز شمدن کیرو یول صوروب قودی
مقاماته آخرته التمک کرکدر • با تو آن عهد که در وادی ایمن کردیم • سنکله اول
عهدی که ایمن دره سنده اتدک • همچو موسی ارنی گوی بمیقات بریم • موسی کبی
ارنی دیو دیو وعده یرینه التراز مراد وادی ایمنده الست بربکم دینلوب
بلی دینلن مقام درکه انده عهد عبودیت اتمشیدک • لاجرم رب ارنی
انظر الیک موجبنجه تا رویت جمال وعده کاهنه دک مشاهده جمال
طلب ایدهرز • کوس ناموس تو از کنگره عرش زنیم • سنک ناموسک
کوسنی عرش بوننددن اورالم • علم عشق تو بر بام سموات بریم • سنک
عشقنک سنجاغنی سموات طامی اوزره التلم • مراد بودر که سالک طریقت
اولوب مقامات عالیه یه واصل اولوب سبحان ربی الاعلی صداسنی
عرشه اغلم برجنده اوروب عشق الهی لواسنی سبع سموات اوزره التلم خاک

کوی

کوی تو بصحرای قیامت مفزدا • سنک محلک طپراغنی صحرای قیامتده یارین
همه بر فرق سر از بهر مباهات بریم • دوکلی باشم دیه سی اوزره فخر ایچون
التراز مراد بودر که سالک طریقت اولوب سنک سمتنکه توجه ایدوب
اول جانبدن براتر بولوب اول اثری باشم اوزره طوتب انک ایله افتخار
ایدوب عزحضرته وارسم کرکدر • بگذری وبگذاری نه نشانی کرمست
بگچک وگچورمک کرم نشانی دکلدر • این میانجی بتر از باب کرامات
بریم • لفظ میانجی لغت فارسیدر واسطه ومصلح معناسنه در یعنی بو
مصلح اهل کرامات فتنه التراز یعنی اهل کراماتدن اصلاح دیلرز
مراد بودر که شیخ طریقتا ول دکلدر که هوای نفسنی ایدوب کچه وغیر یلری
دخی هوای نفسنی کوردکدن صکره کچوره یا مراد بودر که شیخ طریقت
اول دکلدر که مراتب سلوکی تدریج ایله کچه وسالکی دخی ریاضات ایله
کچوره لاجرم مصلح ومرشد واهل کرم اولدر که هوای نفسنی یا مراتب سلوکی
کرامات ایله قطع اندروب تیز جک وصول الی الله اندره • حافظ آبرخ
خود بر در هر سفله مریز • لفظ سفله کسر وفتح سین ایله کوتی ودنی • در
یعنی ای حافظ کند ویوزک صوینی هر دنینک قپوسی اوزره دوکمه
حاجت آن به که بر قاضی حاجات بریم • حاجتی اول یکدر که قاضی
الحاجات قته التوز مراد هر دنی قپوسنه واروب ملازمت ایدوب یوزک
صوین دوکمه قاضی الحاجات که حضرت غفاردر اندن غیریه عرض حاجت اتمه دیمکدر
بو فقیر دخی بونک ایله عمل قلدم *بیت* نشسته زعر دم گرفته کنار • کتابت
مرا بود یا درس کار • بحال کسان می نگشتم حریص • نبودم بجا ماخسان
شوکوار *ولـه ایضا* خیز تا از در میخانه گشادی طلبیم • قالق
تا میخانه قپوسندن فتح طلب ایدهلم • بره دوست نشینم ومرادی طلبیم

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلاتن

دوست یوسنع اوتوروم و بر مراد طلب ایدم مراد خانقاه قپوسنه
واروب کشف طلب ایدم و طریق حقده اوتوروب وصول مراد طلب
ایتمکدر • زاد راه حرم وصل نداریم مکر • حرم وصلی بولمغه آزغمی یوقدر بزه مکر
بکلایی زدر مصطبه زادی طلبیم • دلنکک ایله میخانه قپوسنده بز طلب
ایدم مراد وصول حرم وصله اعمال و طاعات آزغمز یوقدر
اولا که میخانه قپوسنده زاد وصول وصل بولا وز دیمکدر • اشک آلوده
ماکرچه روانست ولی • بزم بولاشق یاشمز اکرچه روانندر ویلی
بو رسالت سوی او پاک نهادی طلبیم • انک جانبنه خبر جیلکه بر پاک طبیعت
طلب ایدم مراد اکر کوزمز یاشی طریق حقده روانندر اما تلوثدن خالی
دکلدر لاجرم رسالته لایق دکلدر پس رسالت ایچون بر مرشد
پاک نهاد کرکدر دیمکدر • لوث داغ غمت بر دل ما باد حرام • سنک
غمک داغنک لوثی بزم کوکلمزه حرام اولسون • اکر از جور غم عشق تو
دادی طلبیم • اکر سنک عشقنک غمی جورندن بز داد طلب ایدرسک
مراد غمدن شکایت ایدوب داد استرسک بزه داغ غمک لوثی حرام
اولسون دیمکدر بیت غم الله را تو شادی دادن • که شوی شاد
آخرت نوازان • نقطهٔ خال تو بر لوح بصر نتوان زد • سنک
خالک نقطه‌سن کوز لوحنه اورمق اولماز • مکر از مردمک دیده
مدادی طلبیم • مکر کوز ببکندن بر مرکب طلب ایدهوز • مراد ظاهر
نظر بودر که کوز ببکی سنک خالک نقطه‌سنه بکزر اانی کوزده یازمق اوچون
مرکب الحق ایله اولور • و معنی به نظر مراد بودر که سر غیب بلکه ظاهر کوزی
بحواولمق اولماز و معنی به نظر مراد بودر که کرک که باطن کوزی یوموب حق
کوکل کوزی آچلمز • عشوه از لب شیرین تو دل خواست بجان • بر شیشه سنک

ب

لب شیرینکدن کوکل دبلدی جان ایله • بشکر خنده لبت کفت مزادی طلبیم
شکر خنده ایله لبک دیدی ار تورمتی طلب ایدر از مراد ظاهر نظر
شیوه لب الحق یا الکز جان ایله اولمز دخی زیاده منسنه و بر جکری کور دیمکدر
و معنی به نظر اسرار کلام الهیه اطلاع جاندن بجک ایله اولمز بجکدن دخی
بجک کرک دیمشدر بیت هست تاج عارفان انور جهان
از چار ترک • ترک دینی ترک عقبا ترک هستی ترک ترک • تا بود نسخهٔ
عطری دل سوداز ده مارا • تا بر خوش قیقو نسخه سی اولا سوداز ده کوکله
از خط غالیه سای تو سوادی طلبیم • سنک غالیه مسک از بی خطکدن
بر قره خط و مسوده طلب ایدلم مراد خطوط علوم الهیه سوادی و ماتحتی
طیب حاصل اولمز دیمکدر بیت عالم آن باشد که باشد دانش او علم دین
که مشام جان و دل بایداز و بوی یقین • چون غمت را نتوان
یافت مکر در دل شاد • چون غمکی بولمق اولمز مکر شاد کوکلده • •
ما بامید غمت خاطر شادی طلبیم • بز سنک غمک امیدی ایله شاد کوکل
طلب ایده‌رز • مراد بودر که غم حق شول کوکلده اولور که اول کوکل
شاد اولا یعنی انده غم دنیا اولمیه پس بز غم حق تحصیلی ایچون
بر خاطر استرز که انده غم دنیا او لمیوب شاد اولا • بر در مدرسه تا چند
نشینی حافظ • مدرسه قپوسی اوزره نیجه دک اوتورورسن ای حافظ
خیز تا از در میخانه کشادی طلبیم • ردمطلع مراد بودر که نیجه دک
علم ظاهر طلبی اوزره اوتورورسن خانقاهه واروب سلوک طریقت
اوزره اولمق کرکسن ولـه ایضا خیال روی تو چون بکذرد بکلشن
چشم • سنک یوزک خیالی چون کچه کوز کلشننه • دل از پی نظر
آید بسوی روزن چشم • کوکل نظر ایچون کلور کوز پنجره‌سی جانبنه

مراد بودر که کوکلم مشاهدهٔ جماله شویله مشغولدر که کوزومه خیال جمال
محله کوکل کوزه کلور بیت درون عقل بجز صورت منقش نیست • که جز
خیال تو نبود درون مخزن چشم • بیا که لعل وگوهر در نثار مقدم تو
کل که لعل وگوهری سنک قدومکه نثار ایدم • ز گنج خانهٔ دل می کشم
بمخزن چشم • کوکل اوی بوجاغندن جکرم کوز مخزننه • مراد بودر که کمال
اشتیاقدن کوزم یاشنی کاه گوهر گبی صاف کاه لعل گبی رنگین
مقدم وقدومکه نثار ایتمک استرن بیت بیا که بهر نثار تو کرده ام
حاصل • بسی جواهر رنگین وتو ز معدن چشم • سزای تکیه گهت
منظری نمی بینم • سنک تکیه کاهک اولمغه لایق بر نظاریری کوزم
منم ز عالم واین گوشهٔ معین چشم • بنم عالمدن وبو گوزک معین
گوشه سیدر • مراد مقر البصر اولمغه لایق ما زاغ البصر وما طغی حسبنجه
غیره نظر ایتمین گوزدر دیکرر بیت قرارگاه شها چون ز غیر پاک
بود • مقام تست که پاکست مرا چو مسکن چشم • نخست روز که دیدم
رخ تو دل می گفت • اول کون که کوردم سنک یوزک کوکلم ایتدی که
اگر رسد خللی خون من بگردن چشم • اگر ضرر ایرر ایسه قانم کوز
بوینینه • مراد النظر سهم من سهام ابلیس حسبنجه ومن لم یملک عینه
لم یملک قلبه کوزدن ایرر دیکرر بیت بپوش دیده اگر خواهی دل شود
سالم • وگرنه دل بغنا می رود ز روزن چشم • سحر سرشک روانم
سر خرابی داشت • صباح جاری یاشمک خرابلغنی باشی وار ایدی که
اگرنه خون جگرش گرفت دامن چشم • اگر جگر قانی دوتمیدی کوز
اتکن • مراد کوز یاشی افشای راز ایدر ایدی خون جگر انی منع ایتدی
دیکرر خلاصهٔ مراد کتمان سر مستحب ایدوکن ذکردر بیت بپوش پیر

خدا

خدا اگر نخواهی نظر تباه • هلاک کشت ز افشای سر حق منصور
ببوی مژدهٔ وصل تو تا سحر شب دوش • سنک وصلک مژده سی
قوقوسنه دون کیجه سحره دک • براه باد نهادم چراغ روشن چشم
یل یولنه قودم کوزک روشن چراغنی • مراد کیجه اویانق اولانلر مراده واصل
اولمغی مقرردر بیت بیدار باش ای دل غافل تو دائما • چون دولت
وصال به بیداری رسد • بر اضطراب شبم رحم کن که نیمهٔ شب • بنم کیجه
اضطرابمه رحم ایت که نصف لیلده • برخ روانه کند خون دل ز روزن
چشم • یوزمه روانه ایدر کوکلمک قانن کوز پنجره سندن • مراد دیوره کن قانی
اغلیین محل رحمت لایق ایدوکن ذکر وصدق قلت الله اغلمغه ارشاددر
بیت نمی خواهم از تو مرحمت ای راحم کسان • زان رو که اشک
من بصحرای نمیشود روان • بر دمی که دل دردمند حافظ را • چکیلک جیجون
حافظک دردمند کوکلنه • مژهٔ بغاوک دلدوز مردم افکن چشم • اوکیم
کوزک آدم دوشوریجی کوکل دلیجی اوقنی • مراد سهم نظر خزنون حیانتی
طلبیدر ولد ایضا خرم آن روز کزین منزل ویران بروم • خرم اول
کون که بو منزل ویراندن کیدم • راحت جان طلبم و ز پی جانان
بروم • جان راحتن استیم وجانان اردنجه کیدم • مراد بودر که مباکی
ارشاد اول کون که ویران دنیایی ترک ایدوب طلب خرت ایدوب
سلوک طریقت قلوب بجان راحتی استیوب جانان حقیقی طلبنه
اولام که وصول الی الله حاصل اولا بیت ای خوش آن دم که بسوی
منزل جانان بروم • وصل او در نظرم واله وحیران بروم • گرچه دانم
که بجایی نبرد راه غریب • اگرچه بلورم که بر یره التمز یولی غریب
من ببوی خوش آن زلف پریشان بروم • بن اول زلف پریشانک

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

خورش قعقوسیله کیدرم • مراد بودرکه طریق حق ایله آشنا اولمیوب
غریب اولان وصول حاصل ایتمز • اما جذبه من جذبات الرحمن توازی
عمل الثقلین حسبنجه غیب‌دن تیتک طرق مختلفه‌سی واردر انکله سیله
سلوکی ایدوب کیدرم دیمکدر یا خود والطرق الی الله بعدد انفاس
الخلایق موجبنجه قنقی طریقدن فیض غالب اولورسه اول رایحه ایله سالک
اولورم دیمکدر بیت مکو طریق وصول خدا یکی باشد • که گفته اند طرق التقش
بعدد انفاس است • چون حبابا دل بیمار و تن بی طاقت • حباب کبی
خسته کوکل وطاقتسز تن ایله • هواداری آن سرو خرامان بودم •
اول سرو خرامانک هواداراسی ایله کیدرم مراد بودرکه اکرچه کوکلم خسته
وتنم بی طاقت در بویله ایکن مراتب سلوکی تا سیر فی الله هوادارلغنده
صبا کبی چابک کیدرم • دلم از وحشت زندان سکندر بگرفت • کوکلم اسکندر
زندانی وحشتندن طوتلدی یعنی بیکرندی • رخت بر بندم تا ملک سلیمان
بروم • اسباب باغلیه‌یم تا سلیمانک ملکنه کیده‌یم • مراد بودرکه
جانب دنیا زندان عالم ملکدر انک وحشتندن اوصانوم جانب عقبی
وسلوک طریق هدی عالم ملکوت ونبوتک حصه‌دارلغدرکه متوجه
اولایم • تا زیار تراچو غم حال کران باران نیست • عزلی وبروی
انلره چون اغریوکلولر حالنک غمی یوقدر یعنی انلرک یوکن چکمزلر •
پارسایان مددی تا خوش وآسان ببروم • زاهدلر بر مدد تا خوش
وآسان کیدم مراد بودرکه مجذوب واصل ولا تر سالک مبتدیلر حال عشق
بلمزلر انلر ارشاد ایتمزلر • لاجرم ای سلوک وریاضت ایله واصل
اولانلر بر مدد وارشاد ایدوک تا خوب وآسان قطع مراتب ایدوب وصول
الی الله حاصل ایده‌یز • در رهِ او جو قلم کر بسرم باید رفت • انک یولنده

عکم

قلم کبی باشم اوزره کتمک کرک ایسه • با دل زخم کش ودیده گریان بروم •
زخم چلیجی کوکل واغلایجی کوزله کتمک کرک • مراد بودرکه قلم باشی اوزره
کیدرکه ایچی زخم چکنش وکوزی اغلایجیدر • لاجرم انک کبی باشی اوزره
طریق دوستده کتمک استین کوکلی شکسته وکوزی یاشلو کرک بیت
قلم شکسته زبانست ودیده گریان • نظر بکن تو باشکش که چون
سیاه آبست • نذر کردم که کراین غم بسر آید روزی • نذر ایلدیم
که اکر بو غم باشه کلورسه یعنی آخر اولورسه بر کون • تا در میکده شادان
وغزل خوان بروم • تا میخانه قپوسنه شادان وغزل اوقوجی کیدم
مراد بودرکه حالیا غم دنیایه وحب ماسوایه مبتلایین اکر انوندن خلاص
اولورسم خانقاهه کمال نشاط ایله کیدم دخی دنیایه میل ومحبت
اتمیم بیت کر ازین بار جان بروم زغمت • وکرم عاشق بهوس نبود •
بهوادار اوذره صفت رقص کنان • انک هوادارلغنده ذره
کبی رقص ایده رک • تا لب چشمهٔ خورشید درخشان بروم • تا پارلایجی کنش
چشمه‌سی کنارنه دک کیدم مراد بودرکه ذره اکرچه حقیر وآفتاب کبیردر اما
چون ذره هوادار آفتابدر کنار آفتابدن دور دکل وانک صحبتندن کلیجور
دکلدر • لاجرم انسان فقیر چون طالب رب کبیر اولا اکا وصول حاصل
ایدر • ور چو حافظ نبرم ره ز بیابان بیرون • اکر حافظ کبی یول
التمزسم بیابانلدن طشره یعنی اکر بیابانلدن چقمزسم • همره کوکبهٔ
آصف دوران بروم • وزیر دورانک قوللری جماعتی یولداشلغی یعنی
انلرک مقارنتی ایله کیدرم • مراد بودرکه شویله کم طلب دنیاده وحب
ماسواده اولایدیا بانلردن انلردن چقمق لازم درکه بوله کیروب طریق هدی
بولا پس کیشی کندو کبی ایله چقمزسه قطب زمان وزیری اولان شیخ کامل

مريدلري متعارتشيله چقوب طريق هدايت بولور ولـه ايضا

در خرابات جهان نور خدا مى‌بينم • مغان خراباتنده نور خدا كوررورن

اين عجب بين چه نوری ز كجا مى‌بينم • بو عجبدر كه نه بونوری نردن كورورن

مراد خرابات مغاندن خانقاه شيخدر سالكلر انده نور خدا كورر بو

عجبى كور كه نور خداى اعظمى متاع واسباب ولميش ويرانه حجره خانقاهده

كورورن ديو • كيست دردى كش اين ميكده يارب كه درش • كيمدر

بو ميخانه‌نك بوسه‌سين چكجى يارب كه انك قپوسن • قبله حاجت

ومحراب دعامى بينم • حاجت قبله‌سى ودعا محرابى كورورن • مراد بودر كه

بوخانقاهك رياضت چكجى شيخى كيمدر كه انك قپوسن قبله اهل حاجت ومحراب

دعاى اهل طاعت كوررون • منصب عاشقى ورندى وشاهدبازى • عاشقلق

منصبى ورندلكى وشاهدبازلق • همه آن تربيت لطف شما مى‌بينم • دوكلى

سزوك لطفكز تربيتندن كورورن مرادى خاطبدن شيخ خانقاه در

اكا ديركه عاشقلق واخلاص وحب محبوب پايه‌سن سزكه لطفكز تربيتى

آثارندن كورورن • جلوه بر من مفروش اى ملك الحاج كه تو • بكا جلوه

صاتمه اى امير الحاج كه سن • خانه مى‌بينى ومن خانه خدا مى‌بينم •

اوى كوررسن بن اوا ايسنى كورورن • مراد امير الحاجدن حاكم ظاهر اولوب

يا عالم علم ظاهر اولوب ظاهر شريعت بلنلر اكا ديركه سن ظاهرده

حكومتى وشريعتى كوررسن بن حضرت حق مشاهده سن ايدرم • كس

نبودست ز مشك ختن ونافه چين • كمسه كورمشدر مشك ختندن

ونافه چيندن • آنچه من هر سحر از باد صبا مى‌بينم • آنى كه بن هر سحر

باد صبادن كورورن • مراد بودر كه سحرلرده بكا نفحه ربانيتدن قلوب

انون بر طيب لطيف استشمام ايدرم كه او لطيب مشك ختندن

ونافه

نيجه بو غصه‌دن الكلبلم وبيجون اغليوب كوز لمبلم • مراد منظوقدن ظاهر در

بيت • جنز نغمه چو عنقا بماند زانكه نماند • كسى كه باز شناسد

هماى را از زاغ • كل بجوش آمد واز مى نزديمش آبى • كل جوشه كلدى

وشرابدن اكا صو اورمدن • لاجرم ز آتش حرمان وهوس مى جوشيم

لابد حرم وملوم وهوس اودندن قينرز • مراد بودر كه بز قزغان قينيوب

طاشملو اوله اكا صو قويب تسكين ايدرلر طاشوب ضايع اولمغه قوملز

بس كشف وفيض جوشه كلدى بز حشيع الهى صوبى ايله آنى تسكين

وضبط ايتمك لاجرم حرم وملوم وهوس اودندن قينزاتشير ملكاتنه

وفيض ضايع ايده رز • مى كشيم از قدح باده شراب موهوم

ز لاله قدحلرندن موهوم شرابنى • چشم بد دور كه بى مطرب ومى مدهوشيم

چكرز كوز ارادن اولسون كه مطربسز وشرابسز مست وخبران

وبى عقل وسكران اتز مراد بودر كه لاله صنق جامى كبى در كه ايجنده شراب

وآب دورمز بز دخى الده جالمز بوق اما خاطر مزده استغنا چوق للكه

كنده وصفاى خاطر مز اولدوغى ايچون اسباب معاش سزعيشن وعشرتمز

وصحبتده وذوق وحالتده بوز بيت • در باد ليم ودبده ماميد

درست • گر دست ما نبست ولى چشم ما برست • حافظ

اين حال عجب باكه توان گفت كه ما • اى حافظ بو عجب حالى كيمه ديه‌لك

اولوركه بز • بلبلانيم كه در موسم كل خاموشيم • بلبلر زكه كل موسمنده

ساكتز • مراد بودر كه طايفت بلبلرى بوز وقت كشف وفيضده ملكلم

ونزلده كرك ايدك طالب وسامع وراغب وسامع اولدو وغنيون

ساكت اولمنز در اما بوحالى كيمه ديه‌لوم ولـه ايضا دى شب سيل

آشكم ره خواب مى زدم • دون كيجه كوز ياشى سيلا ايله اويقو يو بن.

منفعول فاعلات
مفاعيل فاعلن

اوررردم

نقشی بیاد خط تو بر آب می زدم • بر نقشی سنك خطك یادی اوركوم • ابلە صواوزره اورردم • مراد بودر كه كوزه یاشیله اویقوبی دفع ایلردم وكوزمدە دولان یاشده خط معرفت حق تصویر ایدردم كه قلبمده اتوكم تصور كوزمده متصور اولور ایدیكا دیمكدر • ابروی یار در نظر و خرقه سوخته • یار قاشی نظرده و خرقه یانمش اولدوغی حالده • جای بیاد كوشه محراب می زدم • بر قدحی كوشه محراب یادینه اوررردم مراد رمزی الهی بكا محراب اولب بدنم مو اولوب اول رمز كوشه سی یادینه شراب عشق الهی ذوق ایدردم دیمكدر • روی نگار در نظرم جلوه می نمود نكارك یوزی نظرمده جلوه كوستردی • وزدور بوسه بر رخ مهتاب می زدم • اراقدن بدر آیك یكاغن اوپردم • مراد حضرت حق كمال اقرب الیه من حبل الورید حسبنجه بكا اقرب اما بن غفلتدن بعید ر تصور ایدوب وغلط ایلیوب غیره توجه و رغبت ایدرم دیمكدر • چشمم بروی ساقی وكوشم بقول چنك • كوزم ساقی یوزنده و قولاغم چنك قولنده فالی بچشم وكوش درین باب می زدم • بر فالی كوز و قولاق ایله بو قپوده اوررردم مراد كوزم واعظ یوزنده و قولاغم اول پیر نفخی قولنده باب الهی ده بو كوز و قولاق بر فالدر وحسن عاقبته دالدر دیمكدر • نقش خیال روی تو تا وقت صبحدم • سنك یوزك خیال نقشی تا صباح وقتنه دك • بر كارگاه دیده بی خوابی زدم • اویقوسز كوز كارگاهنه اورردم مراد مشاهده حق خیالی هركیجه صباحدك خیالمدن خالی اولمز دیمكدر • ساقی بصوت این غزلم كاسه می گرفت • ساقی بو غزلم صوتی ایله چاناق یعنی قدح طوتردی • می گفت این سرود و می ناب می زدم • بو ایریكا دیر ایدی و شراب صاف اوررردم

مراد

مراد وعظ بنم الهی نظمم اوقیوب ظرف كلمه حكمت دوتردی بن اول شوق عشق الهی ذوق ایدردم دیمكدر • هر مرغ فكر كز سر شاخ سخن بجست • هر فكر قوشی كه سوز بوداغندن اوجدی • بازش ز طره تو بمضراب می زدم • كیرو انكا سنك طره كدن زخمه اورردم مراد سوزدن فكر كه اوچوب قاچش ایدی غیب جوقت اطرافندن انكا زخم اوروب كیرو شكار ایدم دیمكدر • خوش بود وقت حافظ و فال مراد و كام • خوش ایدی حافظك وقتی و فال و مرادی • بر نام عمر و دولت احباب می زدم • اصحابك عمر و دولتی نامنه اورردم • مراد اصحابك عمر و دولتی نامنه اوردیغم فال مبارك واقع اولور آندن حافظك وقتی خوش اولور دیمكدر

ولە ایضا

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

دوش سودای رخش كفتم ز سر بیرون كنم • دون كیجه دیدم آنك یكاغی سوداسن باشمدن طشره چیقارم • گفت كو زنجیر تا تدبیر این مجنون كنم • دیدی قانی زنجیر كه بو مجنون تدبیرن ایدم مراد حقی • جمال حقی ترك ایتمك اسیتمك جنوندر و اول فكری ایدن مجنوندر • لاجرم زنجیره اوروب تدبیرن ایتمك كرك • قامتش را سرو گفتم سر كشید از من بخشم • آنك قامتنه سرو دیدم باشن چكدی بندن غضبله • دوستان از راست می رنجد نگارم چون كنم • دوستلر دوغرودن انجنور نكارم نیجه ایدم • مراد نكاردن غفلدر اما علو مرتبه اطریقی الكادبسم وترغیب ایتسم بكا موافقت ایتمیوب باشن چكوب غضب ایدر دوستلر دوغرودن انجنور غم واربیجه ایده یم دیوانلرن شكایت ایدر • نكته نا سنجیده گفتم دلبرا معذور دار • تكلمه طارتمامش دیدم ای دلبر معذور دوت • عشوه فرمای تا من طبع را موزون كنم • بر شیوه بیور تا بن طبعی موزون ایدم

مرادی نغمه خطابدر بن سنکا غزنج ایله رصاخت ایدرانکک ایدم اویله ایلدم
شیوه و ناز و غلظت و تعز زقل یا طبعی موزون و تعلیم و ارشادی تدریج
ایله ایدم • زرد رویی می کشم زان طبع نازک بی گناه • صارو یوزلو لک
چکریبن اول نازک طبعدن بی گناه • ساقیا جامی بده تا چهره را گلگون کنم
ای ساقی بر قدح ویر تا یوزی گل رنکلو ایدم • مرادی نغمک طبعی نازک
بن الکاخیره دلالت ایده ربن اول بیگناه بکا غضب ایدر خوفدن بکزم صارار
دیرم ای شیخ و واعظ بر صفای خاطر و برکه خوفدن خلاص اولوب
صارو یوزم گل رنک اولا • ای نسیم منزل سلمی خدارا تا بکی • ای سلمی
منزلنک یلی الله ایچون یعنی ایرتش تا نیجه دک • ربع را بر هم زنم اطلال
را جیحون کنم • منزلی بر بر یقه اورم آثار دار خرابه جیحون ایدم • مراد
جناب الهیدن نفخه ربانیه و فیض استدعا ایدوب نیجه دک مکانم خراب
و مقام اتنک چشم ایله سیله ویرم دیکلور • من که ره بردم بگنج حسن بی
پایان دوست • بن که بول التدم دوستک پایانسز حسنی خزینه سنه
صد گدای همچو خود را بعد ازین قارون کنم • یوز گندم کبی گدایی بوندن
صکره قارون ایدم • مراد بو درکه سر الی الله ایدوب وصول حضرت
حق حاصل قلدم سیر فی الله خود بی پایاندر لاجرم بوندن صکره نیجه گندم
کبی گدا لرتی وصول الی الله ایله غنی ایدم • ای شه صاحب قران از
بنده حافظ یاد کن • ای قران پادشاه بنده حافظی انکل • تا دعای
دولت آن حسن روز افزون کنم • تا اول عر گون ارتن حسن دولتی
دعا سن ایدم مراد ظاهره نظر پادشاهدن رجا در اما معنا یه نظر
سلطان طریقت اولان مرشد کاملدن استدعا و حمتدر • ردیف
ایضا دیده دریا کنم و صبر بصحرا فکنم • کوزی دکز ایدم و صبر صحرایه

آنم

آنم • واندرین کار دل خویش بدریا فکنم • بو ایشده کندو کوکلی دکزه آتم
مراد بو درکه کوزومی بحر وحدته ناظر ایدوب تحمل دریا و عیان دریا ایدوب
و اول حضرت صبری یبانه آتوب بو عمارده کندو قلبمی بحر وحدته آتابن
که کوز کورب کوکل سومک مقتضای طبیعت بشریه در • از دل تنک
گنهکار برآرم آهی • طار گنهکار کوکلدن قالدرابن بر آه
کاتش اندر گنه آدم و حوا فکنم • که آتشی آدم و حوا گناهنه آتم
مراد بو درکه توبه خالصه ایده بن که عقلدن و نفسدن صادر اولان گناه بله
یانوب محو اولسون زیرا عقلی روجه و نفسی زوجه یه تشبیه ایدرلر
خورده ام تیر فلک باده بده تا سرمست • بن فلکک اوقن شراب
ویر تا سرمست • عقده در بند کمر ترکش جوزا فکنم • باغی جوزانک بلک قوشاغی
بندنه آتم مراد بو درکه بکا حوادث فلک و نکبت مصیبت اوقی طوقنمقدر
عشق الهی ویروب کیفیت محبت حق ایله تکثیف اولام تا که آنی آتلن
بره و بند و عقده ایدوب دفع مضرات ایدم • جرعه جام برین تخت
روان افشانم • جرعه سنی بو تخت روان اوزره صاچه بن • غلغل
چنک درین گنبد مینا فکنم • چنک غلغلن بو قبه مینا یه آتم مراد
تخت رواندن دنیا درکه باقی دکل کتمکده در لاجرم بونده نشئه قلیل
اکتفا ایدوب عشقدن حصه دار قلوب و عمی ملاء اعلایه ایلیوب شنجک
کلامی فغانی یا مراقبه کلماتنی فلکه یتشدررم • مایه خوشدلی آنجاست
که دلدار آنجاست • کوکل خوشلغی مایه سی اندهدرکه دلدار اندهدر
میکنم جهد که خود را مگر آنجا فکنم • جهد ایده بن که کندومی مگر آنده آتم
مراد بو درکه دنیاده حضرت حق بولنمز بونی ترک ایدوب عقبایه میل ایده بن
واصل دنیادن اولمیوب اجل آخرتون اولایم تا که مطلوب

جنکدن مراد شیخ منحنی در
یا سالک مراقبه در

برکه

حقیقی حضرتن بولاین • بکشابند قبای به خرشید کلاه • اگرچ قنانک
دوکرسن ای کنش کلاجلوآی • تاچو زلفت دل سودازده دربافکنم
تازلفک کبی سودااورمش کوکلی آیاغه آتم مراد خنکلرن عقلر ومخاطبدن
روحدر آنک بندقباسی بدنه تعلقی در و روح کندوسی آی کبی منور در
وانک تاجی ایماندر که آندن انور در وآنک زلفی سفلیاته تعلقی وتنزلی
در لاجرم عقل روحه دیر بو بدندن تعلقی قطع قل تا سنک سفلیاته
ارتباطک کبی سودای دنیا اورمش قلبی ایاغه آتوب نظردن براغوب
الحاتابع اولیم • حافظا تکیه برایام چو سهوست وخطا • ای حافظ ایامه
اعتماد سهو وخطادر • پس چرا عشرت امروز بفردا فکنم • پس نیچون
بو کونکی عشرتی یارنه آتم • مراد بودرکه ایام عمره اعتماد خطادر • لاجرم
اعملوا الآخرتکم کما تموتون غدا موجبنجه عبادتده وطاعتده تعجیل ایدوب
یارنه تأخیر ایتمک کرک نیته کم خبرده وارد اولمشدر عجلوا بالصلوة قبل الفوت
وعجلوا بالتوبة قبل الموت • وله ایضا دوش بیماری چشم تو ببرد از
دستم • دون کیجه سنک کوزک خسته لکی الدی بنی الدن • لیکن
از لطف لبت صورت جان می بستم • لکن سنک لبک لطفندن جان
صورتن باغلردم مراد دون کیجه دن عالم ارواحدرکه بو کونکی دنیا
کونندن مقدم در و چشم عیندر وعین بونده ذات شیء معناسنه در
وانک بیمارلغی اختفاسی در ولبدن مراد کلام حقدر یعنی عالم ارواحده
رؤیت ذات انته میسر اولمدوغندن بیخود وبی وجود ایدم اما ارواحه
امر کونوا یا الست بربکم نداسی اشندرلوب آندن جان صورتن باغلوم
یعنی جانم موجود اولدی یا جانم مصور وموجه اولوری • عشوه من
با خط مشکین تو امروز نیست • بنم عشوهم سنک مشکین خطکله بو

کونکل

بوکونکل دکلدر • دیرکاه حیست کزین جای هلالی مستم • چونکه دیکیج زماندر
که بو هلالی قدحدن مستم • مراد حط مسکیندن کلام الله در واکا مجتمع بو
دنیا کونندن دکلدر عالم ارواحدندرکه بو آنجق قدحدن ولفظ دنیعدن
مستاقم • از ثبات قدم این نکته خوشم آمدکه بجور • کندو ثباتمدن بو
نکته خوشم کلدی بکا که جور ایله • بر سر کوی تو از پای طلب ننشستم
سنک محلک باشنی اوزره طلب ایاغندن اوتوردم مراد کندونک
طریق حقده ثباتن مدحدرکه ریاضت شدتی و حجاب کبریا تعززی
ایله فراغت ایتدم کبر وطلبده ثابت قدمم لاجرم کندو ثباتمدن بو نکته
یعنی مصراع ثانی مضمونی بکا خوش کلدی طلبدن تقاعد ایتدم دیوب
ترویج ثبات طلب ایدر • عافیت چشم مدار از من میخانه نشین
عافیت کوزتمه یعنی امید ایتمه بن میخانه نشینندن • که دم از خدمت
رندان زده ام تا هستم • که نفسی رندلر خدمتندن اوردم تا که وارم
مراد بودرکه بن خانقاه نشینندن فراغت سلوک و عافیت ریاضت
امید ایتمه که بن اوللدن و کندم بللادن بر و مخلصلر خدمتندن نفس اوردم
انلروک خدمتنده دورورم دیوب بیت سابقک مضمونی تحقیق ایدر
در ره عشق از آن سوی فنا صد خطرست • عشقک یولنده اول
فنا جانبندن یوز خطر واردر • تا نکویی که چو عمرم بسر آمد رستم
تا دیمیه سن که چون عمرم آخر اولدی قورتلدم • مراد بودرکه طریق حقده
و جانب فناده خطر چوقدر عالم وفات ایتدم قورتلدم دیمیه سن
موضع موتدن دفنه دک نیجه سؤاللر و قبرده نیجه سؤاللر و حاللر و مواقف
حشرده نیجه مخوف حاللر واردر واتقوا یوما ترجعون فیه الی الله ثم
توفی کل نفس ما کسبت وهم لا یظلمون فحواسندن غافل اولمق کرکدر

بوازینم چه غم از تیر کز انداز حسود • بو نون حکره یکانه غم حسود کی
اکری آنجی اوقدن • چون بمحبوب کمان ابروی خود پیوستم • چون کنده مکر
یای قتلو محبوبه اولاشدم • مراد حسوددن ابلیس در انک اکری
ایلجی اوقی طرق ضلالة دلالتیدر چون محبوب حقیقی که صاحب رموز
درالکا وصول بولدم ابلیس حسوددن نه غم که المعصوم من عصمه الله
حسنجه حضرت حقک کنف عصمتنده اولورم • بوسه بر درج عقیق تو حلالست
مرا • سنک عقیقک درجی اوپمک حلالدر بکا • که بافسوس وجفا
مهر ووفا نشکستم • که طعن وجفا ایله محبت ووفالی صیمدم • مراد
درج حقیقدن جواهر معانی واسرار نهانی اولان ظرف معنوی در
چون بن خلقک طعنی وجفای ریاضت ایله محبت ووفالی صیمدم
ان للقرآن بطنا ولبطنه بطنا الی سبعة ابطن حسبنجه معانی دقیقه وحقایق
انیقه کشفنه آغز آچم روادر • صنم لشکر غارت دین کرد وبرفت •
• برسباهی صنم دین یغما ایدی وکتدی • آه اکر عاطفت شاه
نکیرد دستم • آه اکر شاه میلی اکر طوتمزسه الیمی مراد صنمدن نوشته در
که آنی معبود ایدنلر طایفه واردر وسپاهی اولدوغی اللهی اولدوغی
وضدالله دن اولدوغیدر لاجرم الهام ملکی قلوب بنم دینیمه اطاعتم و
انقیادم اولوب اما حضرته ارشاد اغیوب کتدی آه اکر حضرت خدادن
میل ومرحمت اولمزسه الم طوتوب جذابتلرنه ضربنده قالوب مقصده
واصل ومقصودی حاصل قلمزم دیو حضرت حقدن استمداد ایدر • رتبت
دانش حافظ بفلک بر شده بود • حافظک علمی مرتبه سی فلکه اوزره
کتمش ایدی • کرد غمخواری شمشاد بلندت پستم • سنک بوجه شمشاد کی
مونس کمی بنی آلچق ایتدی • مراد علم ظاهرده مهارتم وعلو رتبتم واردر

[illegible]

از مرادم عکس نه چو ایمن ملی نکرد چنک   شمه تیلرسی که کوکلم نامراد اولمق دیلر
کر مراد خویش خواهی نامرادی پیشه کن   من مراد خویش را در نامرادی یافتم

اما انس حق ظهور انده کره واول چو الیه بند کره آلیحق ونسنه بلمز اولدم
دیوب علم کشفی ولدنی ظهور ایدیجک علم کسبی وظهوری محو اولدوغن بیان ایدر

ولـه ایضا

دردم از یارست ودرمان نیز هم • دردم
یاردندر هم درمان دخی • دل فدای او شد وجان نیز هم • کوکل
آنک فداسی اولدی هم جان دخی مراد درد عشق دار حقدر فیض وصل
دخی دار حقدر کوکل وجان هر بری اکا فدا اولدیکدر • این که
می کویندان بهتر ز حسن • بو نی که دیرلر آن یکدر حسندن • یارما
این دارد وآن نیز هم • بزم یارمزک بو واردر اول دخی هم مراد
ظاهره نظر بودر که آن دیدکلری شمول جاذبه درکه بعض محبوبلرده اولور
اکرچه حسنی فایق دکل ایسه دخی پس دیرلر که آن یکدر حسندن
کرانده آن اولمیه ومعراج نابنده اولان این لفظی حسنه
اشارتدر وآن لفظی یا آنه اشارتدر یا آن کندوسی مراددر یعنی
بزم یارمزک هم حسن فایقی واردر هم جذبه صادقی واردر ومعنیه
نظر مراد بودر که جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین موجبنجه
جذبه الهیه حسن عملدن یکدر کدر اما بزم یارمزک حضرت حقدر
آنک هم جذبه صادقه سی هم حسن عمله رغبتی هم حسن عملی یعنی فضل رحمتی
واردر • هر دو عالم یک فروغ روی اوست • هر ایکی عالم آنک
یوزنک بر ضیاسیدر • کفته شد پیدا و پنهان نیز هم • دیدلدی آشکار
اوکزلو دخی هم مراد بودر که دنیا وآخرت تجلیات الهیه دن و
ظهورات حقدن بر شمه در • بو سوز دیندی در آشکارا وکزلو هم
داستان در پرده می کویم ولی • حکایت وقصه پرده ده دیرم ولی کفته
خواهد شد بدستان نیز هم • دینلسه کرکدر حکایت وقصه ایله دخی هم

سنی سبوده سوقاملر قرار حج تمز
شکسته کوملی دیکه قانتن ارا در

اگرسن آقرزم الچلی قلف آهنینی قایرین
هنوز سقف فلک الاماننی ویرله در

مراد عشق الٰهی قصه‌سی کی لوسویلیوب خلقه فاش اتمز ایدم اما شیدی
عشق ظهور ایدر قصه و حکایت اولسه گرگدر دیمکدر • خون ما آن نرگس مستانه
ریخت • بزم قانمز اول نرگس مستانه دوکدی • و آن سر زلف پریشان
نیز هم • اول پریشان زلفنک اوجی دخی هم مراد ذات الله جلالی اتوردیکی
کبی صفات دخی جلالی ایدر دیمکدر • اعتقادی نیست بر کار جهان •
بر اعتماد یوقدر جهان ایشینه • بلکه بر گردون گردان نیز هم •
بلکی دونجی فلکه دخی هم مراد بودر که جهانک احوالنه یعنی فلکک تأثیراتنه اعتماد
یوقدر بلکه فلکک کندویه اعتماد یوقدر که فانی و هالک اولسه گرگدر • یاد باد
آنکه بقصد خون ما • انکلسون اولکه بزم قانمز قصدینه • عهد را بشکست
و پیمان نیز هم • عهدی صیدی و اوجی داخی هم مراد نقض روحک غرضی
قصدینه عهد و پیمان صدعن بیاندر • چون سرآمد دولت شبهای وصل
چون باشه کلدی وصل کیجه‌لری دولتی • بگذرد ایام هجران نیز هم • بگچر هجران
ایامی دخی هم مراد وصل باقی اولمدوغی کبی هجران دخی باقی اولمز لاجرم
دنیانک نه دولتی باقیدر نه محنتی باقیدر دیمکدر • نقش خالش چون
چشم بار کا • آنک خالنک نقشی بنم کوزم قانن نیجه گرکه • آشکارا خورد پنهان
نیز هم • آشکارا ایچدی کزلو دخی هم مراد ستر الٰهی یه وقوف ایچون
آشکارا و کزلو قانن اغلادم دیمکدر • عاشق از قاضی نترسد می بیار •
عاشق قاضیدن قورقمز شراب گتور • بلکه از یرغوی نیز هم • بلکه
دیوان یساغندن هم مراد بودر که اهل شرع عشق الٰهی یه مانع دکلدر
لاجرم عشق اندن قورقمز اهل عرف دخی قلب حالندن بلمز عشق خوددرونی
در پیش عاشق اندن قورقمز • محتسب داند که حافظ عاشق است •
محتسب بلور که حافظ عاشقدر آصف ملک سلیمان نیز هم • سلیمان ملکک

وزیری

بهر هر سر چهره سر کلوب لغنه حی شدم یارب شمدی بلدم ابن خلقت آدم نه ایمش

وزیری دخی هم • مراد بودر که بنم عاشق حق ایدکم اهل ملک اولدیغی اولانی
بلدوکی کبی اعلا اولانی دخی بیلور که طالب حق طالب منصب و مال دکلدر
ولـه ایضا در نهان خانهٔ عشرت صنمی خوش دارم • عشرت
صنمی خوش دارم • عشرت کلارنده بر خوش معبودم واردر • کز سر زلف
و رخش نعل در آتش دارم • انک زلفی اوجندن و یکاغندن اوده
نعلم واردر مراد نهان خانهٔ عشرتدن عبادت خانه و حجره و حجرهٔ خلوتلر
و خوش معبوددن مراد حضرت حقدر و زلفک اوجی اکری اولدوغنچون
نعله تشبیه در و یکاغی حرارت رنگی ایچون آتشه تشبیه در پس اول
صنمک سر زلفی بکا نعل و یکاغی آتشدر شول کشینک کوکلنی قزدرمق استه
سلر آنک نسنه‌سی نعلی آتشه قورلر لاجرم بنم عنبر بوییت اوجندن و جمال حضرت
حقدن حرارتم واردر • عاشق و رندم و میخواره باواز بلند •
عاشقم و رندم و شراب خوارم آواز بلند ایله یعنی شرابی آواز بلند ایله
ایچرم • وین همه منصب از آن حور پری وش دارم • بو جمله منصبی
اول پری کبی حوردن دوترن مراد بودر که عاشق حق و مخلص مطلق و اهل
نوش محقق اولدوغم که بو جمله منصب عالی در اول جمال مستوردن دوترن
گر تو زین دست مرا بی سر و سامان داری • اگر سن بنی بو الدن یعنی بو
منصبلر ایچون که عاشق و رند و میخوارلر بالسز یعنی قدرسز و یونسز دوترسک
من به آه سحرت زلف مشوش دارم • بن آه سحر ایله سنک زلفک مشوش دوتون
مراد بودر که حضرت حق عاشق و مخلصه عشق الٰهی نوشنی قلانی بحسب الظاهر
خور و حقیر دوترسه اما فقیر دعای سحرگاهی و سحرلرده اولان آهی ایله آنک
عنبر بوی نسنه‌ن آثار مشاهده ایدوب آنده تأثیر ایدر • گر بکا خاطر نازک رند
قدحی خواهی زد • اگر رندلرچه سنه بر قدم او بیج استرسک • نعل شعر

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

شکر بن و می بیغش دارم • شکر گبی شعر نعلی و صافی شرابم واردر مراد
بجره خلوتده حضرت حقدن تجلی استدعا ایدوب طاتلو علم و معرفتم و عشق
صافم واردر دیر • در غبار جلوه کن ید خط زنگاری دوست ••
اگر بو بله بوزا چرسه دوستک زنگاری خطی • من رخ زرد بخونابه منقش
دارم • بن صاری یوزومی قانلو صویله منقش دوتررم مراد خط سبزدن
قرآن عظیمک خط لطیفیدر اول آجلقده بن شوقدن قان اغلایوب
صاری یکزمی قزل رنگ ایدرم که سلف صالحین معنی آیوب اوقودقده
آغلرلردی اغلاین کسه گور سلر هذا تلاوة القرآن فاین البکا دیرلردی
ناوک غمزه بیاور زره زلف که من • غمزه اوقنی و زلف زرهنی کتور که
بن جنکها با دل مجروح و بلاکش دارم • جنکلرم واردر مجروح و بلاکش
کوکل ایله مراد بودر که تا شیر علیت ذات و صفات استرن تا شیطان نفسدن
مجروح و بلاکش قلبی جنکله مغلوب و مضبوط ایدم • حافظا چون غم و شادی
جهان بیرگذر نیست • ای حافظ چون جهانک غم و شادیسی کچجی اوزره در
بهتر آنست که من خاطر خود خوش دارم • یکرک اولدر که بن کندو خاطرمی
خوش طوتم مراد بودر که چون جهانک غم و فرحی باقی دکلدر یکرک اولدر
بن دایما خاطرم خوش طوتب غم کلدکده این نیز بگذرد دیم ولـه
ایضا دیدار شد میسر و بوس و کنار هم • دیدار میسر اولوی و بکر
و قوچمق هم • از بخت شکر دارم و از روزگار هم • بختدن شکرم واردر
روزگاردن هم مراد تجلی جاله مناجات و صال میسر اولوجق بختدن
شاکرن و روزگاردن دخی اظهار شکر در • زاهد برو که طالع اگر طالع
منست • زاهد یوری طالع اگر بنم طالعم ایسه • جامم بدست باشد
و زلف نگارهم • قدح بنم الده اولور زلف نگارهم • مراد بودر که

ای زاهد

ای زاهد خشک یوری که اگر طالع بنم طالعم ایسه که عاشق مشربن عشق
الهی الده و غیب حوتبت دخی الده در لاجرم فیض و فضل حاصل اتمشدر
عیب کس بر رندی و مستی نمی کنیم • بر کسنک عیبنی رندلک و مستلک ایله
اتمزز • لعل بتان خوشست و می خوشگوار هم • بتلر لعلی خوشدر
و سکیجی شراب هم • مراد بودر که رند اخلاصدر و مستی عشق الهیدر
هر کده که بولنزلر او که عیبلمزز زیرا اخلاص باعث تقرب فاصدر و
عشق الهی غدای فواصدر • ای دل بشارتی و هست محتسب نماند • ای
کوکل سکا بر بشارت ویرین محتسب قالمدی • از می جهان پرست
و بت میکسارهم • شراب ایدن جهان طلودر شراب خور محبوب هم
مراد محتسبدن شول اهل ظاهردر که تصوفه جمله منکر اولوب حضرت
قصد ایده • لاجرم اهل زمان بونلر اولمغه سعادت و محل بشارتدر
پس بر زمانده بو بله اولوب عشق الهی غالب و اکثر ناس اکا طالب
اولمش اتک شکرن ذکر ایدر • آن شد که چشم بد نگران بود از کمین •
اول گتدی که بد گوز ناظر ایدی پوسیدن • خصم از میان برفت
و سرشک از کنار هم • خصم اورتهدن کتدی و گوز یاشی کناردن هم
مراد بودر که بزه کزلو بد نظر ایدر گوز واردی اول کتدی و خصم اورته
دن کتدی و بزوم گوزموز یاشی کناردن کتدی آندن اغلمز اولدوق
بو بیت مضمونیله بیت سابق مضمونی تحقیق ایدر • خاطر بدست تفرقه
زادن نه زیر کیست • خاطری پریشانلغه الته ویرمک زیرکلک
دکلدر • مجموعه بخواه و صراحی بیار هم • بر مجموعه استه و صراحی گتور هم
مراد بودر که مشاغل دنیایه اشتغال خاطری پریشان قلمقدر بو بله ایلمک
زیرکلک دکلدر بر کتاب تصوف استه و بر محل عشق الهی اولور

شنيد بوده رفت
[illegible]

بار کتور که جمعیت قلب بولاسن • بر خاکیان عشق فشان جرعهٔ لبش
عشق خاکیلرهٔ صاچ آنک لبی جرعه سن • تا خاک لعل کون شنود و مشکبار هم
تا خاک لعل کبی او لادمشکبا غوزجی هم • مراد بودر که بستی و خاک نهادی
اولانلره کلمات الهیه دن برشته صاچ تا که اول خاک و خاکی اولانلر لعل کبی
عزیز و شریف اولوب و کلمات طیبه ایله مشک یاغوزجی اولوب
معارف الهیه اهلی اولالر • چون کاینات جمله ببوی تو زنده اند • چون
کاینات جمله سنک قوقوک ایله دریلردر • ای آفتاب سایه ز ما بر مدار
هم • ای کنش کولکهٔ قالدرمه هم • مراد مخاطبدن آفتاب حسنیدر
که عالم اندن حیات بولمشدر لاجرم آندن بر ظل عنایت و نور هدایت
استر • چون آب روی لاله و گل فیض حسن تست • چون لالهنک و
گلک یوزی صوبی سنک حسنک فیضیدر • ای ابر لطف بر من خاکی ببار
هم • ای لطف سحابی بن خاکی اوزره یاغ و یاغدر هم • مراد مخاطبدن
حضرت فیاض در • چون هر لطیفک لطافتی آنک فیضندندر لاجرم آندن
آب فیض طلب ایدر رباعی • ای آنکه من و آنچه کرم تست عذر خواه همه
قطرهٔ ابر رحمت تو بسست • از بی نشستن گناه همه • اهل نظر
اسیر تو شد از خدا بترس • اهل نظر سنک اسیرک اولدی اللهدن قورق
وز انتقاف آصف جم اقتدار هم • جم قدرتلو و زیرک عدل اتمسندن هم
مراد مخاطبدن نفس در که نظر سبیله نیچه اهلی اسیر اتمشدر لاجرم الکا
دیر اللهدن قورق و شیخ قهار علولندن قورق که سنی ریاضت ایله
هلاک ایدر • بر کان ملک و دین که ز دست وزارتش • ملکک و دینک
دلیلکه آنک وزارتی الندن • ایام کان یمین شد و دریا یسار هم •
ایام معدن یمین لو اولدی و دکز یسارلو هم • مراد ظاهره نظر وزیر زمانی

مهدر • معنی ده خلیفة الله اولان و خلیفهٔ رسول الله اولان یحیی
مهدر که ملک و دینک دلیلیدر که وزارتی الندن زمان صاغ الی معدن و
صول الی دریا اولمشدر یا غنایی در یا بولمشدر • خلاصهٔ مراد ملک
و دینک قولاغی بور و تعلیم قناعت ایله اهل زمانی غنی و مستغنی قلمشدر
دیکدر • تا از نتیجهٔ فلک و طور دور اوست • تا فلکک و آنک دور
طوری نتیجه سندندر • تبدیل سال و مال و خزان و بهار هم • ییلک و آیک
و خزانک و بهارک تبدیلی هم • بو بیت مرجوندر • خالی مباد کاخ جلالت
ز سروران • خالی اولمسون سنک جلالک کوشکی سروریلردن
وز ساقیان سروقد و گلعذار هم • سروقد گلعذار ساقیلردن هم مراد ظاهر
نظر وزیره دعادر و معنی به نظر شیخ زمانه دعادر که الکادیر سنک خانقاه
عظمتک دین سروریلردن و بلند مرتبه و صاحب کشف شوق دیرجی
کامل و مکمللردن خالی اولمسون • حافظ که در ثنای تو جند بن گهر فشاند
حافظ کر سنک ثناکده بو دکلو کوهر صاچدی • پیش کفت بود خجل و شر
مسار هم • سنک ایاک اوکنده خجل اولور شرمسار هم مراد سنک الکدن
واقع اولان احسان بنم جواهر نثار مدن زیاده در دیمکدر یا بنم نثار اندکم
کوهر اعتباری سنک اعطا اندکک کوهر حقیقی در دیمکدر ولـه ایضا
روزکاری شد که در میخانه خدمت میکنم • بر زمان اولدی که میخانه ده
خدمت ایدرم • در لباس فقر کار اهل دولت میکنم • فقر لباسنده اهل
دولت ایشن ایدرم مراد بودر که بر مدت در که خانقاهده خدمت
ایلرم لباسم فقیرانه اما اهل دولت یا فقیه و اصحاب آخرت عملن ایلرم
واعظ ما بوی حق نشنید بشنو این سخن • بزم واعظمز حق قوقوسن
دیمدی ایشت بو سوزی • در حضورش نیز می کویم نه غیبت میکنم •

حضورنده دخی دیرم غیبت ایتزم • مراد بودرکه علم ظاهر بیلن وعظ عوام
ایدن سلوکدن غافل وارشاده قادر دکلدر فی الواقع بویله مواجهه سنده
دخی دنلک جایزدر دیر غیبت دکلدر • تاکی اندر دام وصل آدم تذرو ی
خوش خرام • تا فرجی وصل آخنه کتورم خوش صالیجی برسکلکی • درکمینم
انتظار وقت فرصت میکنم • بوسیده بن فرصت وقتی انتظارن ایدرم
مراد بودرکه سیر الی الله مراتبلرندن یا سیر فی الله مراتبندن برمرتبه صیدو
تحصیل ایچون خلوت بوسیسنده دتن اولکم فرصت بولم تحصیل ایلم
چون صبا افتان وخیزان می روم تا کوی دوست • صبا کبی دوشر
وقالقوب کیدرم تا دوست محلّه سنه یعنی غایت استعجال ایله کیدرم
کاه دوشرم کاه قالقارم • و ز ریاحین وکل استمداد همت میکنم •
فسلکلردن دکلدن همت مددن طلب ایدرم مراد بودرکه واصل
قوب حضره استعجال ایلرم رواجن یعنی معارف الهیه سی اولانلردن وصاحب
کشف اولانلردن مدد طلب ایلرم • زلف دلبر دام راه وغمزه اش
تیر بلاست • دلبرک زلفی یول آغی درو غمزه سی بلا اوقی در • یاد دار
ای دل که چندینت نصیحت میکنم • خاطرکده طوط ای کوکل که سکا بو دکلو
نصیحت ایدرم مراد حسن مجازی وحب شهوانی مانع راه حق ایدوکن
بیان وآندن اجتناب واحتراز ایتمکه ارشاد در وبو بیتی حافظ ده
دوتغمه تنبیه در • خاک کویت زحمت ما بر نتابد بیش ازین • سنک
محلّک طپراغی بزم زحمتمزه قادر دکلدر بوندن زیاده • لطفها کردی
بتا تخفیف زحمت میکنم • لطفلر ایلدک ای بت زحمتی تخفیف ایدرم
مراد بوندن محبوب مجازیدن مفارقت طریقنی تعلیم درکه حسن تغییر
ایله آندن بعد اختیار ایدوب معشوق حقیقی ملازمتن اتمک کرک

دیدم

دیده بد بین بپوشان ای کریم عیب پوش • بر امزکورن کوزی اورت
ای عیب اورتیجی کریم • زین دلیرها که من در کنج خلوت میکنم • بو بهادر
لقلردن که بن خلوت بوجاغنده ایدرم مراد بوندن حضرت
رب کریمه ستر عیوب وعفو ذنوب ایچون تضرع تعلیمی درکه بنم خلوتده
معصیته جرائم واردر ای ستار العیوب وغفار الذنوب ورب
کریم اول خلوتده اولان جرائمه نظر ایتمه • حاشه لله کز حساب روز
حشرم باک نیست • تنزیه ایدرم اللهی که حشر کونی حسابندن بلا
غم یوقدر • فال فردا من زنم امروز عشرت میکنم • یارن فال اوردم
بوکون عشرت ایدرم مراد بودرکه بوکون توبه ایدوب عشرت ا
عبادت ایدن ان الحسنات یذهبن السیئات خبنجه یارن
حشر کوننده حسابدن غمی چکمز که بوکونکی توبه وطاعت یارن
امانه ورحمته فال وعلامتدر • از یمین عرش آمین میکند روح القدس
عرشک صاغندن آمین ایدر جبرائیل • چون دعای پادشاه ملک و
ملت میکنم • چونکه ملک وملت پادشاهنک دعاسن ایدم مراد
ظاهره نظر پادشاهی دعاسیدر حقیقته نظر حقیقت پادشاهی دعا
سیدر • خسروا امید اوج جاه دارم زین قبیل • ای پادشاهی
منصب اعلا امیدن دوترم بو جهتدن • التماس آستان بوسی حضرت
میکنم • حضرتنک اشیکن اوپمک طلبین ایدرم مراد ظاهره نظر
پادشاه مجازی در معنی یه نظر پادشاهی حقیقی یه خطابدر که منصب
اعلی اولدرکه آنده عزل وموت ایله مفارقت اولمیه لاجرم الله
عتبه علیه الهیه اوپمک طلبنده اولا امیددرکه عزل وموت ایله
مفارقت واقع اولمایجق منصب اعلایه واصل اولا • حافظ در مجلسی

دردی کش در مجلسی • حافظ بر مخلده بوسه چلبی بن بر مجلسده
بنگر این شوخی که چون با خلق صنعت میکنم • کور بواوتانمزلغی که
بنجه خلقه صنعت ایدرم مراد بودر که کندوبی صورت ایدوب خلقی
یوزنه اهل قرآن و مجلس فسقده شارب الخمر اولانی تشنیع ایدوب
الکاپلند ایدر ولـه ایضا زدست کوته خود زیر بارم • کندو قصه الملردن
یوک التنده یم • که از بالا بلند آن شرمسارم • که قامتی یوجه لردن
اوتلویم مراد بودر که مرتبه اطریقتده الجلغمدن مغلوبم که مرتبه عالیه
صاحبی اولانلردن شرمنده یم بیت اکرچه نافه از شکست بارم •
ز زلف عنبرینت شرمسارم • مکر زنجیر مویی کیردم دست • مکر برجچی
زنجیر طوته المی • وکرنه سر بشیدایی برارم • والا باشمی دلولکه کتوررم
مراد بودر که مکر بر ظاهر غیب صوتیت اعلی بکا تسلی ویره والا دیوانه اولورم
بیت اکر دیوانه عشقت بمیرد • بعقل نام فردا سر برارم • زچشم من
بپرس اوضاع کردون • بنم کوزمدن صور فلکک اوضاعنی • که شب تا
روز اختری شمارم • که کیجه تا صبحدک یلدز صایرم مراد بودر که
اویانقلربلورلر که فلکلر قراری و ثباتی یوقدر ساعة فساعة دیکر کون اولور
بیت شهردم من جهانرا چون بنا چیز • چه باشد کر در آری در شارم • بو دنیایی
شکرانه می بوسم لب جام • بو شکرانه اوپرم قدح طوداغنی که کوزدا که زراز
روزکارم • که بنی خبردار ایلدی روزکار رازندن مراد جامدن عشق
الهی حقی اولان اهل حالدر آنی اوپوب سودکم اولدرکه عالمک بی بقا و مقلبی
جبالیو دکن بکا بلوردی بیت اکر بر سنی ضعیفی من ای دوست •
زدست روزکار دوز کارم • من از بازوی خود دارم بسی شکر • بنم کندو
بازومدن چوق شکرم واردر • که زور مردم آزاری ندارم • که آدم اینجنک
قوتم یوقدر • مراد بودرکه بن فقیر اولدوغم ایچون شکر ایدرم که کیمسه
اینجتمکه قادر دکلم مصراع ثانی شیخ سعدی کلامندن تضمین در بیت
خدارا شکر نعمت چون کزارم • که زور مردم آزاری نداریم • اکو کنعم
دعای می فروشان • اکر دیدم اینه شراب صاتیجیلر دعاسنی • چه باشد
حق نعمت می کزارم • نولا حق نعمت ادا ایدرم مراد بودرکه بکا افاضه
و افاده اعشق الهی ایدنلره دعایی آنوکیچون ایدرم که بنم اوزرمده
حق نعمتلری واردر آنک شکرن ادا ایدرم بیت چو نعمتهای باری
بی شمارست • چکونه شکر او رای شمارم • تو از حاکم کواهم بر کرفتی
سن بنی طپراقدن قالدرمش کرکدر • بجای اشک اکر کوهر بیارم •
کوز یاشی یرینه اکر کوهر یاغدررم مراد مخاطبدن نغدر که روحک کوزی
یاشنه رغبتی و شفقتی یوقدر بیت همی کارم بود باریدن اشک •
بیابان در عاشقی این کاروبارم • مکن عیبم بخون خوارکی ازین دشت بنی
عیبله قانلر ایچیجلک ایله بو صحرادن • که کار آموز آهوی تتارم •
که آهوی تتاره ایش اوکره دجی یم مراد بودرکه صحرای جهاندن رنج و زحمت
ایله قان ایچوب زحمت چکدکم عیبله که انفاس طیبه صاحبی اولانلره
تعلیم عمل ایدرم • سری دارم چو حافظ مست • لیکن • بر
باشم وار در حافظ کبی مست لیکن • بلطف آن سری امید
وارم • اول برباشک لطفنه امیدلویم مراد بودرکه بوطرفدن قسمت
حق اولانه اول طرفدن لطف اولمق امیدی واردر ولـه ایضا
درخرابات مغان کر کزر افتد بازم • اکر مغان خراباتنه اوغرمق دوشه کربکا • حاصل
خرقه و سجاده روان دربازم • خرقه و سجاده حاصلن روان اوینایم مراد خرابات

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

معاندن خانقاه شیخدر لاجرم الکاسبه واوغرسم بدنم ومالم حاصلن والذین
جاهدوا باموالهم وانفسهم حسبنجه الکاحرف ایدم • حلقهٔ توبه چوزخاد کرامروز زنم
نو تو به حلقه زاهد لر کبی اکر بوکون ن اورم • خازن میکده فردا نکند در باز م
میخانه خزینه داری یارن قپو آچز بکا مراد توبه دن سلوکدن رجوعدر وزهاددن
مراد وکانوا فیه من الزاهدین موجبنجه انلردن اعراض ایدنلردر یعنی اکر ترک
خانقاه ایدوب آنلردن اعراض ایدرسم خانقاه بوابی وحافظلری بکا قپو آچز
که آنده مرتدّ طریقت اولان مردود اولوب مقبول اولمز • ورچو
پروانه دهد دست فراغ البالی • اکر پروانه کبی الده پررسه بر فراغ
بال • جز بران عارض شمعی نبود پروازم • اول شمعه منسوب عارضدن
غیریه اولمیه اوچم مراد اکر بکا فراغ قلب حاصل اولورسه پروانه کبی جمال
الهیدن غیری یه اولمز پروازم دیکلدر بیت جانی ترک اتمین در ترک
جانان ایلین • جانی بن ترک اتمشدر یادخی پروانه • همچو چنک ار بکنار
بدهی کام دلم • چنک کبی اکر برکنارده ویره سن کوکل مرادن • بازچون
نی ز لبانت نفسی بنوازم • کروپی کبی سنک لبلرکدن بر نفسی ایو نغمه لندرم
مراد بودر که شیخ کبی بکا برکنارده فیض قلب وحصول فضل ایدرسک
نی کبی سنک کلامکی بونغمه ده سویلیم علم کشفیدن معارف الهیه بیان
ایلیم بیت ای نیجه اچی به کشف علم اولوب مرد عالی ایکن اولدی عالم
اول • صحبت حور نخواهم که بود عین قصور • حور صحبتینی استمزم که عین
قصور اولور • با خیال تو اکر با دکری پردازم • سنک خیالک ایله اکر بو غیر ایله
قوشلم • مراد سنک خیالک ایله اوربیع غیر ایله صحبت اتمک استمزم اکر
اول غیر خود دخی اولورسه که عین قصور و درجه دن سقوطدر دیکلدر
ما جرای دل خون کشته نکویم با کس • قان اولمش کوکل ماجراسن

دیمزم کمسیه • زانکه جز تیغ غمت نیست کسی دمسازم • زیرا سنک غموک
قلیجندن غیری یوقدر برکمسه بنم مصاحبم • مراد کوکل غمی غم ایر شورن لدن غیره
دیمزم دیکلدر • شعر سودای تو در سینه بجا نوی پنهان • سنک
سوداک رازی سینه ده قلوردی کزلو • چشم تر دامن اکر فاش نکردی
رازم • انکی یاشی کوز اکر فاش اتمیدیسه رازی مراد سنک سوداک
رازی کمسیه دیمز ایدم اما کوزم یاشی فاش ایتدی دیکلدر شعر
الحب العت ان الحب منکتم • مابین منهم من ومنفطرم • مرغ
سان از قفس خاک هوایی کشتم • قوش کبی طبراق قفسدن هوایی
اولدم • بهوایی که مکر صید کند شهبازم • بر هوایه که مکر صید ایده بنی شهباز
مراد مرغ کبی هوایی اولوب کار دنیایی ترک ایتدم کم بر شهباز شکار اوله
هوا اسنه دردیکلدر • کوبهر موی سری بر تن حافظ باشد • اکر بهر قیل
بر باشی اولورسه حافظک تنی اوزره • همچو زلفت همه را در قدمت
اندازم • زلفک کبی قدمکه اتم مراد بهر قیلم باشی اولسه سنک ایچون قطع
اولنوب قدمکه نثار قلمغه راضی ین خلاصه مراد جمیع ارواح وقوای
روحانیه ونفسانیه حضرت حق ایچون وفی سبیل الله فدا اولسون دیکلدر
ولـه ایضا زلف بر باد مده تا ندهی بر بادم • زلفنی یله ویرمه
تایله ویرمیه سن بنی • ناز بنیاد مکن تا نبری بنیادم • نازه بنیاد قومه
تا کیدرمیه سن بنم بنیادم مراد متکلمدن روحدر ومخاطبدن نفس در
ونفس روحک مجبولی متابعتدر که دیلدکن اتدرر • ونفسک لغی
افکار طویله سی وطول املی در • لاجرم روح نفسه دبر افکار سک
هوایه ویرمه بنم بنیادم خراب ایدرسن • رخ برافروز که فارغ کن
از برک کلم • یوزک نور لندر که فارغ ایده سن کل یپراغندن بنی • قدافراز که

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

از سرو کمتر افتادم • قدرِ قالدرکه سرو دیون آزاد ایمه‌سن بنی مراد بو در که
نفسک جمال طاعاتله منور اولیجق روح انون متعلقی اولوب کلدرلکاشتغی
اولور ونفسک عند الله علو درجه‌سی اولیجق روح مرتبه‌ء ظاهر ده آزاد
اولور • شهره‌ء شهر مشو تا ننهی سر در کوه • شهر مشهوری اولمه تا قومیه‌یم
باشی طاغه • شور شیرین مخا تا نکنی فرهادم • شیرینک شورش کوسترمه
تا فرهاد ایتمیه‌سن بنی مراد بو در که نفس شهرت بولیجق الشهرة آفة
حسبنجه روحه نقصان وضرر اولور لاجرم طاغه و بیابانه قاچوب خلقدن
عزلت اتملک لازم کلور ونفس شیوه‌ء شیرینی ایدیجک روح عاشق دیوانه
اولور • می مخور با دگران تا نخورم خونِ جگر • شراب ایچمه غیرلر ایله
تا جگر قانن ایچمیم • یاد هر قوم مکن تا نروی از یادم • هر قومی انمه تا کیمه‌سن
بنم یادمدن • مراد بو در که روح نفسه دیرکه‌سن غیرلر ایله محرمه وعشرته
ارتکاب اتمه که بن محضور اولوب جکر قانن ایچیم و غیرلر ذکرنه مشغول
اولمه تاکه بن سنی فراموش ایتمیم • زلف را حلقه مکن تا نکنی در بندم
زلفی خلقه اتمه تا بنی بند ایتمیه‌سن • طره را تاب مده تا ندهی بر بادم
طره‌ء بوکمه تا یله ویرمیه‌سن بنی مراد بو در که روح نفسه دیرکه اظهار روکی
حیله لو ایله تا بنی بند دوشورمیه‌سن و خلق یوزنه اولان عملک ریا ایله
اتمه که بنی ضایع وعملی باطل ایدرسن • یار بیگانه مشو تا نبری از خویشم
یاده یار اولمه تا گیدرمیه‌سن بنی کندمدن • غم اغیار مخور تا نکنی
ناشادم • اغیار غمن یمه تا بنی غمناک ایتمیه‌سن مراد بو در که روح نفسه
دیرکه حقدن بعید و یاد اولانلر ایله یار اولمه تاکه بنی دخی بعید وکندمدن
کیدرمیه‌سن و شیاطین واعدادن غمین یبوب انلرک قیدنه
اولمه تا بنی غمگین ایتمیه‌سن • شمع هر جمع مشو ور نه بسوزی ما را • هر جمعک

شمعی اولمه یوخسه یقرسن بزی • سر مکش تا نکشد سر بفلک فریادم
مراد بو در که روح نفسه دیرسن هر مجمعه شمع اولوب ناس ایله اختلاط
چوق ایدرسک علمدن قالوب بنی یاقوب ضایع ایدرسن و بکا مواقفتدن
باش چکرسک فریادم فلکه چقر • سرم از دست شد و وصل تو نمود
جمال باشم الدن کتدی سنک وصلک جمال کوسترمدی • دست کیرم که
زهجر تو زپا افتادم • الم دوت که سنک هجرکدن ایاقدن دوشدم مراد
بو در که روح نفسه دیرکه عمرم آخر اولدی واوللی سندن مواصلت یوزی
کورمدی لاجرم الم طوت بکا موافقت قل والا خراب و بیاب وضایع
وتباب اولورم • رحم کن بر من مسکین و بفریادم رس • رحم قل بن مسکینه
وفریادمه ایرش • تا بخاک در آصف نرسد فریادم • تا وزیر قپوسی
طپراغنه ایرمیه فریادم مراد روحک نفسدن رحم و شفقت و موافقت
عبادت طلب ایتدوکیدر والا شیخ قادر قهرمانسندن شکایت ایدرم دیو
تهدیدر • چون فلک جور مکن تا نکشی حافظ را • فلک کبی جور ایتمه
تا قتل ایتمیه‌سن حافظی • رام شو تا بدهم فرح دادم • مطیع اول
تا ویره‌م مبارک طالع بنم علوم مراد روح نفسه ظالم لنفسه وظالم لغیره
اولمقدن کند و لی و روحی هلاک قلمقدن نهی در و مطاوعته ترغیبدر
تا طالع مبارکدن عدل وداد وحصول مراد میسر اولا **ولـه ایضا**
ای صنم سنک صنما با غم عشق تو چه تدبیر کنم • ای صنم سنک عشقک غمی
ایله نه تدبیر ایدیم • تا بکی در غم تو ناله‌ء شبگیر کنم • تا نیجه دل کیجه اوینین
ناله‌سن ایدیم مراد بو نلرن دخی روحک نفسه خطابیدرکه دیر
ای بنم محبوب و متبوعم اولان سنک محبتکده نه تدبیر ایدیم که سکا مطاوعت
اتمکدن خلاص اولام و نیجه دل سنک سببک ایله غم عصیاندن ناله ایدیم

دل دیوانه ازان شد که بود رام بر سد • کوکلم انون کتدی که درمانه اید
مکرش هم ز سر زلف تو زنجیر کنم • اکر کاشنک زلفکک اوجندن زنجیر ایدم
مراد بودر که قلب هوای نفسه تابع اولوب دایرهٔ عقلدن کیدوب
قابل علاج اولمشدر مکر افکار نفس خیره اولوب آنکا ایله زنجیر و بند قلنه
که عقله صلاحه کله • باسر زلف تو مجموع پریشانی دل • سنک زلفک
اوجی ایله کوکلک مجموع پریشانلغی • کو مجالی که سراسر همه تقریر کنم • تفخ
بر مجال که بانشدن باشنه دوکلی تقریر ایدم مراد بودر که روح نفسه
دیر سنک افکار طویله وطول امل ایله بنم کوکلم زیاده پریشان اولمشدر که
اول پریشانلغک جملهسن تقریر ایتمکه مجال یوقدر • آنچه در حسرت هجر تو
کشیدم هیهات • آنی که سنک هجرکه متنتج جکدوم هیهات • در یکی نامه
محالست که تحریر کنم • بر نامه ده محالدر که تحریر ایدم مراد بودر که روح
نفسه دیر سن بکا موافقت ایتمیوب مهاجرت ایدلون بر و بن چوق
جفای عصیان و بلای طغیان چکدوم که آنی بر نامه ده تحریر ایتمک
امر محالدر • آن زمان که آرزوی دیدن جانم باشد • اول زمان که
جانمی کورمک آرزوسی اولا • در نظر نقش رخ خوب تصویر کنم •
نظرده سنک خوب یوزک نقشنی تصویر ایدهرم مراد بودر که روح و
نفس بالذات بر بالاعتبار متغایر دیدکلری قول اوزره کشف کند و
جانی کورمک استه کند و نفسی بزه دی صورت تصور و تصویر
ایدیجک جانی کورمش اولور • کر بدانم که وصال تو بدین دست دهد
اکر بیلم که سنک وصالک بو نکله ال دیرر • دل و دین را همه در بازم و توفیر
کنم • کوکلمی و دینی جمله اوینایم دخی وافر ایدم مراد بدین نقطهدن صراع
اخیر مضمونه انتشارتدر یعنی روح نفسه دیر اکر کوکلی و یروب طاعت قلوب

سنی حقه وصل ایتمک ممکن اولسه کوکل ویروب طاعت قلوب دخی زیاده
ایدر ایدم • دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مکوی • ایراق اول بنم
قتمدن ای واعظ و باطل سویلمه • من نه آنم که دکر کوش به تزویر کنم
بن اول دکلم که دخی قولاغی تزویره ایدم مراد واعظدن شول کمسه در که
سالک طریقت اولان کمسنهیانه قلوب نصیحت ایدوب علم و منصبک
و مکسب و تجارتک و دکان و صنعتک ترک ایلمه بونلر ایله دخی عبادت
میسردر که هم کسب دنیا هم تحصیل آخرت ایدرسن دیر لاجرم سالک صادق
و طالب عاشق اکا دیر یوری بنم قتمدن و باطل سویلمه که حب دنیا
و آخرت بر قلبده جمع اولمز نیتکم بر جناقده قور ایله صو جمع اولماز
پس بن اول دکلم که بونک کبی تزویره اشیدم بعض نسخهده قافیه تذکیر در
اول تقدیرجه مراد بو اولور که بن اول دکلم که بونک کبی و عظلی اشیدم
نیست امید خلاصی ز فساد ای حافظ • یوقدر خلاص امیدی فساددن
ای حافظ • چونکه تقدیر چنین است چه تدبیر کنم • چونکه تقدیر بویله در
نه تدبیر ایدیم مراد بودر که نفسک خلقت و طبیعتنده فساد وار در
اندن خلاص غایتده امر صعب در زیرا نفس را اسان نبیند مرد اهل
سهل دیدن نفس را جهلست جهل ولـه ایضا کر دست
رسد در سر زلفین تو بازم • اکر ال ویره سنک زلفک باشنه
کروبنم • چون کوی چه سرها که بچوکان تو بازم • طوب کبی نه باشلری
سنک چوکانک ایله اوینایم مراد ایکی زلفدن غیب هویت
و ذات و صفات در انلرک اوجنه ال ایرمک میسر اولورسه نیچه باشلری
شهواتدن و نفسانیتدن سندن اولان قوتک کاملیله ایله اوینایوب
یعنی رد ایدوب بیانه آتم • زلف تو مرا عمر درازست ولی نیست

بو بیت طلعت تجنیس وارد در

مفعول مفاعیل
مفاعیل فعولن

یعنی الم ادر سنک زلفک باشنه کرومی

سنك زلفك بنم اوزون عمر درونی بوقور • دردست سر موی ازین عمر
درازم • الده برقل باشی بو عمر درازدن مراد بودر که غیب هویت سالك طالبه
عمر درازدر اما کا حصول وصول صعب در • پروانه راحت بدو ای شمع
که امشب • راحت تمکن ویر ای شمع که بوگیجه • در آتش دل اینش
توچون شمع کدازم • کوکل اودنه سنك وکلکه شمع کبی اریسم مراد
پروانه دن بونه تمسکدر • وانون مراد جانب حقدن قرب موتنه
اولان بشارتدر نیتکم بیورر • تتنزل علیهم الملائکة الا تخافوا ولا تحزنوا
وابشروا بالجنة التی کنتم توعدون • لاجرم بکا دخی بویله بشارت اولورسه
قلبمه اولان نار شوق ایله موم کبی اریبوب تسلیم روح ایدرم • انم
که بیك خنده دهم جان چو صراحی • اول دمده که بر خنده ایله جان ویرم
صراحی کبی • مستان تو خواهم که گزارند نمازم • دیلرم که سنك مستلرك
قلالر هم نمازم مراد بودر که صراحینك ایچندن جانی کبی شراب چقر کن
قهقهه ایله کولر که اوتر لاجرم بن دخی نزع روح حیننده خنده ایله
تسلیم روح ایدرسم دلرم که صلحا و عباد و زهاد و عباد جمع اولوب
نمازم قلالر • چون نیست نماز من آلوده نمازی • چونکه بن ملوثنك
نمازی نماز دکلدر • در میکده زان کم نشود سوز و کدازم • میخانه ده
انو کچون الکسك و نماز بانم و نیازم • مراد بودر که وجودم تلوثی ایچون
نمازم نماز دکلدر انو کچون خانقاهده حرارتم و نیازم الکسك دکلدر
خلاصه مراد فیض الهی یه قصور استعداد دن تشکایتدر • در مسجد
و میخانه خیالت اگر آید • مسجد ده و میخانه ده اگر سنك خیالك کلسه
محراب و کمانچه ز دو ابروی تو سازم • محرابی و اتقلق سنك ایکی قاشلرندن
دوزرم • مراد بودر که مسجد ده خیال حق ظهور ایدیجك محل توجهم

رمز

رمز الهی اولور وخانقاهده خیال حق بروز ایدیجك آلت شوق
و نیازم رمز نهانی اولور • کر خلوت ما را شبی از رخ بفروزی • اگر بزم
خلوتمز بر گیجه یکا قدن نور رسند ره سن • چون صبح در آفاق جهان سر
بفرازم • صبح کبی جهان اطرافنده باشمی عالمدن رام مراد حجرهٔ خلوتده
تجلی جمال بولورسم سر افراز عالم اولورم دیمکدر • محمود بود عاقبت
کار درین راه • محمود اولور آخر کار بو یولده • کر سر برود بر سر
سودای ایازم • اگر باشم کیدرسه ایازمك سوداسی اوجنده
مراد بودر که بنم معشوقم سوداسی اوجنده اگر باشم کیدرسه عاقبت کارده
محمود اولورم • حافظ غم دل با تو نگویم که درین دور • ای حافظ کوکل
غمین سکا دیمزم که بو دورده • جز جام نشاید که بود محرم رازم • قدحدن
غیری بر نسنه که بنم رازم محرمی اولا مراد بودر که کوکل غمی که غم آخرت
وحقدر انی نفسه دیمکلو ولمز که دور عشق الهی ده مشیخدن غیری که
جام و ظرف عشق حق در محرم راز بولنماز ولــه ایضــا
سالها پی روی مذهب رندان کردم • نیچه یللر رندلر مذهبنك اردنجه
کتمك ایلدم • تا بفتوی خرد حرص بزندان کردم • تا عقل فتواسیله
حرصی زندانه ایلدم مراد نیچه یللر مخلصلر مذهبنه تبعیت ایلدم تا که عقل
معاد فتواسیله حرصی حبس ایدوب قناعت اختیار قلدم دیمکدر
من بسر منزل عنقا نه بخود بردم راه • بن عنقانك منزلی باشنه
کندم ایله یول التمدم • قطع این مرحله با مرغ سلیمان کردم • بو قوناغك
قطعی سلیمان قوشیله ایلدم مراد منزل قاف قناعته کندو لکم ایله
ایرمدم دلیل اله و مرشد راه واسطه سیله قطع مسافه ایتدم
دیمکدر بیت بنم یوق عین طمع انعام وش انعامه ایچون • کم بکا

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

عنقا صفت قاف قناعت اولدلر حالا • نقش مستوری وستی نه بدست
من تست • مستورلك وسنلك نقشی بنم وسنك الكمده دكلدر • انچه
سلطان ازل گفت بكن آن كردم • انی كه سلطان ازل دیدی قل
قلدم مرادم مستور ومحجوب اولمق وست ومرغوب اولمق عبدك اختیارنده
دكلدر تقدیر الهی وارادت الله نیه متعلق اولدیسه انی ایدرم دیمكدر
كه السعید سعیدٌ فی بطن امه والشقی شقیٌ فی بطن امه موجبنجه
واقع اولور • دارم از لطف ازل منظر فردوس طمع • لطف ازلدن
فردوس نظرگاهن طمع ایدرم • گرچه دربانی میخانه فراوان كردم •
اگرچه میخانه قپوجیلغن چوق ایلدم مرادم بودر كه اگرچه خانقاه
خدمتن وافر اتدم اما امیدم واعتمادم عمله دكلدر بلكه لطف ازله
دركه اول بنی نظرگاه فردوسه وشاهد حقه الته • این كه پیرانه
سرم صحبت یوسف بنواخت • بوكه پیرلكمده قتنمده بنی یوسف
صحبتی اوخشدی • اجر صبریست كه در كلبهٔ احزان كردم • صبر اجریدر كه
غصه لر اونده ایلدم مرادم بودر كه نیچه مدت حجرهٔ حزن وخلوتده
صبر ایتدم انك عوضی یوسف حقیقی ایله آخر عمرده صحبت میسر
اولدی • سایهٔ بر دل ریشم فكن ای گنج روان • بر كوكلمه سایه بار ارله
كوكلم اوزره براق ای گنج روان • كه من این خانه بسودای تو ویران
كردم • كه بن بو اوی سنك هواك ایله ویران ایتدم مرادم بودر كه
سیر الی الله وسیر فی الله مرتبه سیچون خانهٔ وجودی وبیت قلبی
زخارف وعمارت دنیادن خالی وویران ایتدم لاجرم ای مرتبهٔ
جاریه بنم اوزرمه سایه صال • توبه كردم كه نه بوسم لب ساقی وكنون
توبه ایلدم كه اوپمیم ساقی لبنی وشمدی • می گزم لب كه چرا گوش بنادان

كردم

كردم • طوداغم اصریرم كه نیچون جاهله قولاق اوردم مرادم بودر كه وعظ
وشیخ لبن اوپمیم وانك سوزین اشتمیم دیو توبه اتمشدم بو توبه
بر جاهل سوزیله اولمشیدی شمدی پشیمانلغدن وحیرتدن
طوداغم ایصرب دیدم كه نیچون جاهل وعامی سوزین اشیدوب
بویله توبه ایتدم • از خلاف آمد عادت بطلب كام كه من • عادت
خلافی طلب ایله كلكدن استه مرادی كه بن • كسب جمعیت از آن زلف پریشان
كردم • جمعیت كسبنی اول زلف پریشاندن ایلدم مرادم بودر كه ترك
العادة فاعبادة حسبنجه بولنور كه بن بونی تجربه ایتدم بویله بولدم
بیت • گر مراد خویش خواهی نامرادی پیشه كن • من مراد خویش را
در نامرادی یافتم • صبح خیزی وسلامت طلبی چون حافظ • صباح
قالقلق وسلامت طلب قلمق حافظ كبی هرچه كردم همه از دولت
قرآن كردم • هر نه ایتدم سه دوكلی قرآن دولتندن ایلدم مرادم سحر
خیزلق وسلامت حصولی قالقوب تلاوت قرآن ایتمكدن بولدم
دیو شكر ایلر شعر بكر اصاحبی قبل الهجر • ان ذاك النجاح فی التبكیر •
• بعض نسخده مخلص بیتی بویله واقع اولمش • هیچ حافظ
نكند در خم محراب فلك • هیچ حافظ ایتمز فلك محرابی بوكلمنده
آن تنعم كه من از دولت قرآن كردم • اول تنعمی كه بن قرآن دولتندن
ایلدم مرادم بودر كه فلك كه قوسی محراب كبی بوكلمشدر هیچ بر حافظ
بو محراب فلكده بن قرآن دولتندن ایتدكم تنعمی اتمامشدر كه هم لفظی
عامل اولدم هم معناسیله عامل اولدم هم بونك سببیله حقه واصل اولدم
غیری حافظلر كبی قرآنی وسیلهٔ دنیا ایدوب رذیله قلمدم • گر بدیوان
غزل صدرنشینم چه عجب • اگر غزل دیوانندهٔ صدرنشین اولسم نه عجب

بعض نسخده وسلطنت واقع اولمشدر
اول خلافت واقع و ... اعتبار
اونیه منه

قالقمق صباح وقتنده ای بیوراییكی
بوبیلادار ...
طعن كامل صباح قالقدهدر

سالها بندۀ صاحب دیوان کردم • نیجه ییللر صاحب دیوان قوللغن ایلدم
مراد بودرکه دیوانی جمع اتمش صاحب دیوان اولمش صاحب کمالە
چوق مدت قوللق قیلدم انوکیچون دیوان غزلده صدرنشین اولدم کە شعر صنایع
تمام صنایع شعریە مرعی اولور وغنچەنك غیری جانب مجازه محمول اولوب
حقایق تصوف و دقایق سلوك عوارف ومعارف بیان ایلدم کە هیچ
بر شاعر ماهر بو مرتبەیه قادر اولمامشدر یا مراد صاحب دیوان الهی اولا
چوق خدمت ایلدم انوکیچون بو ظاهر وباطن کمالاتن بولدم دیمك اولور
احتمال مرجوحدر کە صاحب دیوان اولان وزیره خدمت اتمك ایلە صدر
نشین دیوان غزل اولدم دیمك مراد اولا • وله ایضا
سرم خوشست وبیانك بلندی کویم • مستم ویوجه آواز ایلە دیرم کە
من نسیم حیات از پیالەمی جویم • کە بن حیات نسیمنی قدحدن استرن
مراد بودرکە بن مست عشق الهی یم خاش بونی سویلرن کە حیات ابدیە
نسیمی شیخ طریقتدن وقلب سلیمدن استرن • عبوس زهد بوجه خمار ننشیند
زهد یوزی اکشیلکی خمار یوزینە اوتورمز • مرید خرقەء دردی کشان خوش خوم
خوش خولو بوسە جکیجار مریدی یم مراد بودرکە اهل زهد اولانە عبادتدن
کسل کلوب عبوس الوجه اولمق اولور اما اهل عشق اولان دایما نشاط
عشق ورغبت عبادتە اوزره ونیك خصلت اولورلر لاجرم بن انلرك خرقەسی
مریدی بن • کرم نه پیر مغان در بروی بکشاید • اکر پیر مغانی
قپو بنی یوزومە آچمازسە • کدام در بزنم چاره از کجا جویم •
قنقی قپویی اوره یم چاره نیره دن استیەیم مراد پیر طریقت
بکا فتح باب اتمزسە تعلیم سلوك وارشاد طریق بکا کیمدن اولور
دیو تأسف وتلهف در • مکن در ین چمنم سرزنش بخو درو

سبحب

بوچمنده بکا تو بیخ اتمه کندو تجملك ایلە • چنانکە بپرورشم می دهد می رویم
اوزکم بپروریش وبررلر بیترم مراد بودرکە چمن طرنقشەسی بنی مرتبی ومرشدن
سالکلر دیمە کە بنم مرتبی ومرشدم وار دربکا توجه ایلە تربیت ویرر سه
اویلە سالك اولوب ظاهر اولورم • تو خانقاه وخرابات درمیانە
مبین • سن خانقاهی ومیخانەیی اورتەده کورمە • خدا کواست کە
هر جا کە هست با اویم • الله شهیددر کە هر قنده اولسم انکلە یم مراد بودر کە
عبادتخانە وخرابات دنیا ده اولدغم نظر اتمە وبهو معکم اینما کنتم
موجبنجه دخی رجال لاتلهیهم تجارة ولا بیع عن ذکر الله حسبنجه هر قنده
اولسم خاطرم حق ایلە در • غبار راه طلب کیمیای بهروزیست • •
طلب یولنك توزی ایو کونلولك کیمیاسیدر • غلام همت آن خاك عنبرینم
بویم اول عنبر قوقولو طپراغك همتی قولی یم مراد بودرکە کمکە طلب یولنە
سالك اولا وانده بر اثر بولا کونلی ایو اولمق کیمیاسن حاصل قلور لاجرم
اول عنبر قوقولو طپراغك همتی قولی یم کە بکا دخی همتی واصل اولوب مقصودم
حاصل اولا • زشوق نرکس مست بلند بالایی • بر قامتی یوجه نك مست
کوزی شوقندن • چو لالە با قدح افتاده بر لب جویم • لالە کبی قدح ایلە ارماق
کنارنە دوشمشم مراد بلند بالادن درجه عالیەسی اولان مرشد درکە
عینی مست حقدر انك شوقندن قلب ایلە نهر طاعت کنارنە دوشمشلردر
شدم فسانە بسرکشتکی وابروی دوست • قصەء اولمشم باشی دونمك
ایلە ودوست قاشی • کشید در خم چوکان خویش چون کویم • چلدی
کندو چوکانی بوکلمنده بنی طوب کبی مراد بودرکە سرکشتە وحیران
وآوارە وسرکردان اولوب بونکا ایلە قصە ودستان اولمش ایدم
رمز الهی جذبە وقوتە صالوب بنی خم چوکان طوب چکر کبی چلوب مجذوب

واصل قلوب مراد حاصل ایلدی • بیا ر می که بفتوی حافظ از دل پاک
کتور شرابی که حافظ فتواسی ایله پاک کوکلدن • غبار زرق بفیض قدح
فرو شویم • ریا توزنی قدح فیضیله یویم مراد بودر که عشق خالص
کتور که حافظ فتواسیله حب دنیا دن پاک اولوب غبار ریا قوپان
قلب شیخ فیضی وآنک ماما ارشادیله یویوب مطهر ایدم ولـه ایضا
صوفی بیا که جامه سالوس بر کشیم • ای صوفی کلکه ریا قفتانن چکلم
یعنی چقرهلم • وین نقش زرق را خط بطلان بر کشیم • بو ریا نقشنک
با طلق خطن باشنه چکلم یعنی چزالم • مراد ریا خرقه سن چقروب وریا
خلقن چلوب مخلص اولالم دیمکدر بیت صوفی بیا که جام می صاف در کشیم •
ناموس ونام را خط بطلان بر کشیم • نذر وفتوح صومعه در وجه
می نهیم خانقاهک نذر وصدقه لرن شراب خرجنه قویالم • دلق ریا با
خرابات بر کشیم • ریا خرقه سن میخانه صوینه چکلم • مراد بودر که نذرلر
وصدقه لر که خانقاهه کلور انی زرآه بغلیوب جمع مال ایتمیوب عشق الهیه
خرج وفی سبیل الله صرف ایتالم وریا لباسن اخلاص رنگنه بویالیوم
بیت کرد رهش که روشنی دیده ما از وست • چون توتیا بدیده بیدار درکشیم •
بیرون جهیم سر خوش واز بزم مدعی • طشره چقرایالوم سرخوش مدعی
صحبتندن • غارت کنیم باده وشاهد بر کشیم • یغما ایدالوم شرابی ومحبوبی
طشره چکلم مراد مدعیدن بو نه نسه شول شیخ وصوفی در که صاحب
کرامت واهل ولایت وتصرف وقدرت وحال وحالات لاف
اورروب مجلسنده عشق الهی سوبلنوب اما کندو ده انک ایله کیفیت ومحبوب
وحقه وصول بولمامش اولا لاجرم بز مست عشق الهی اولوب بیرون
چقرایوب مدعی صحبتندن خراب عشق اولوب انک ایله کیفیتمز زیاده اولور

اولوب

اولوب معشوق حقیقیه وصول حاصل قلالم بیت جز در دیار هرچه
بود در دیار دل • مرادانه وار چلکلا زدل بدر کشیم • ستر خدا که در تتق
غیب منزویست • ستر حق تعالی یه غیب پرده سنده کزلو در • مستانه
اش نقاب زرخساره بر کشیم • مست کبی انوک یوزندن نقابی چکلم •
مراد اخلاص وصدق ایله عبادت ایدوب اطلاع اسرار دایره سنه
کلوب اسرار غیبیه پرده سن آچلم دیمکدر • کاری کنیم ورنه خجالت برآورد
بر عمل ایدالوم یوخسه خجالت کتورر • روزی که رخت جان بجهان دکر
کشیم • بر کون که جان اسبابن بر غیر جهانه چکرز • مراد بودر که شمدی
عمل وطاعت ایدالوم والاجان آخرته انتقال ایدیجک شرمنده اولور
بیت چون شهره کشته ایم بزهد انورین دیار • رندانه رخت خویش
بجای دکر کشیم • فردا اکر نه روضه رضوان بما دهند • یارین اکر روضه
رضوانی بزه ویرمیه لر • غلمان ز غرفه حور ز جنت بدر کشیم •
غلمانی چار طاقدن حوری جنتدن طشره چکلم • مراد بودر که یارن روضه
رضوان ومحل مشاهده رحمله بزه ویرمزسه غلمان وحوری رد ایدرز که
بز عاشق دیدارز طالب حور وغلمان دکولز بیت جنت اوماست
برای جمال دوست • ورنه زلوت دکرش جلاس کشیم • کوعشوه
زابروی او تا چو ماه نو • قنی بر شیوه انک قشندن تا یکی ای
کوی سپهر در خم چوکان زر کشیم • فلک طوپنی التون چوکان بوکلمی ایله
چکلم مراد بودر که رمز الهیدن بر اعانت اولورسه فلک بزه طوپ اولوب
هلالک التون چوکانی بوکلمی ایله انی دولندررز یعنی حضرت حق
قطعیت عطا ایدرسه متصرف عالم اولورز • حافظ نه حد ماست
چنین لافها زدن • ای حافظ بزوم حدمز دکلدر بویله لاف اورمق

پای ازگلیم خویش چرا بیشتر کشیم • ایاغی کنده کلیمم دن نیچون زیاده رک
چکرن   وادبو درکه تصرف وحالت لافن اورمق حددن دکلدر کلیمم ا
کوره کوسلمک کرکدر ولـه ایضا عمریست تامن در طلب هر روز
گامی میزنم • بو عمر در تا بن طلبده هر کون آدم اوردرم • دست شفاعت
هر زمان بزنیک نامی میزنم • شفاعت الینی هر زمان برایوادلویه اوردم
واد مدت مدیده درکه طلب حقده قطع مسافه ایتمکده بن و برایو آدلو
عزیزک اتکنه شفاعت الن اوروب بکا شفاعت وعنایت قیل بکا دیمکلکدر
دیمکلور • بی ماه مهر افروز خود تانکذارم روز خود • کند ومحبت آرتسنجه
آیم سز تا کجو رسیم کند وکوزم • دام برامی می نهم دعی بلامی میزنم • برآغی
بربوله قورم بر قوش براغه اوردرم   واد جمال الهی صید ایتمکه عمر بی
انک ایله کچورمکا ایچون طریقتده بر مسلک عبادت اختیار ایدوب
وبو شیخی الکا وسیله ایدرم دیمکدر • تا بوکه یابم آگهی از سایه سرو سهی
اولاکه بولام خبردارلق بر سرو سهی کولکه سندن • کلبانک عشق
هر طرف بر خوش خرامی میزنم • عشق آوازنی هر طرفدن بر خوش خرامی
اوردرم   وادبو درکه حضرت حقدن خبردارلغی بر مرتبه عالیه بولمش
عزیزک ظل ارشادندن بولمق ایچون بر خوش بوریشلو عزیز سالکک
عشق اوازینی اوروب الکا ارادت کوستررن • اورنک کو طلبجار کو
نقش وفا و مهر کو • زینت قانی وکل یوزقنی وفا ومحبت نقشی قنی
حالی من انور عاشق داو تمامی میزنم • شمدی بن عاشقلقده تمام لق
داوین اوردرم که حسن صورتی وحسن سیرتی جمع ایتمشدر • دائم سرا ر دغقه را
رنکین برآرد قهقه را • بلورین باشه کثور ر غقه لی رنکین کثور ر قهقه لی
این راه خون افشان که من هر صبح و شامی میزنم • بو قان صاچیجی ایکی

بن

بن هر صباح واحشام اوردرم   وادبو درکه بنم صبح وشام آه افشانم
غقه سی تمام وقهقه سی رنکین ایدر لاجرم آه صادق کارکر اولور
هرچند کان آرام دل دائم نبخشد کام دل • هرنه دکلو که اول کوکل راحتی
بلورین بغشلر کوکل مرادین • نقش وصالی می کشم فال دوالی میزنم • وصال
نقش چکرن بر دوام فالن اوررن   وادبو درکه حضرت قاضی الحاجات
ومجیب الدعوات معطی مرادلدر لاجرم اندن بن صورت وصال
طلب ایدوب دوام اتصال فالن اوردرم • با انکه از خود غایبم وز حق جدا
نایبم • بوتکلیله که کندومدن غایبین دخی حرابون حافظکبی تاییبن
در مجلس روحانیان که کاه جامی میزنم • روحانیلر مجلسنده کاه
کاه بر قدح اوردرم   وادبو درکه اگرچه تدبیرمدن غفلتم وار در
انوکیچون عشق الهیدن راجع وفارغن اما کاه کاه روحانیلر مجلسنده
بر قدح چکوب عشق الهیدن ذوق ایدرم ولـه ایضا روز عید ست
ومن امروز در ان تدبیرم • بیرام کونی در و بن بو کون اول تدبیر ده یم
که دهم حاصل سی روزه و ساغر گیرم • که ویرم اوتوز کونلک حاصلی
وقدح دوتم   وادبو درکه اوتوز کون صایم اولوب خلوتده قایم اولوب
عبادت اتمش ایدم شمدی عید اولوب خلوتدن چقدم اول تدبیر ده یم
که بر اوتوز کون عبادتک نتیجه وحاصلی قلب شیخی دوتمق واکه مالک
اولمق اولا تاکه شیخ قلب بنم اولوب اندن فیض کامل واصل اوله
دولـه روز ست که دورم ز می و ساغر و جام • ایکی اوج کون در که
اراغی شرابدن وقدحدن وجامدن • بس خجالت که پدید آید از این تقصیرم
چوق خجالت ظاهر اولور بنم بو تقصیرمدن   وادبو درکه بیرام اولوب هواسی
دوشوب عشق الهی وقلب شیخ وصفای خاطردن ایراق اولدم چوق

جهالت وندامت حاصل اولور بو تغیر مدن پس عبادتده دوام ونظر
شیخده استدام اولمق کرک • من بخلوت نشینم پس از ین وزجمل
بن خلوتده اوتورمزم بوندن صکره اکرچه • زاهد صومعه بر پای نهد
زنجیرم • خانقاه زاهدی ایاغمه زنجیر قورسه ده مراد بو درکه تقلید
تیتیک بنم مشربمه تأثیری زیاده در خلوتده اولان عبادتدن لاجرم من
من بعد خانقاهک زاهدی یابسی ایاغمه زنجیر دخی اورسه خلوتده اوتورمزم
پند پیرانه دهد زاهد شهرم لیکن • پیرانه نصیحت ویرر شهر زاهدی لیکن
من نه آنم که دگر پند کسی بپذیرم • بن اول دکلم که کمسنک نصیحتنی قبول
ایدم مراد بو درکه بکا سلوکدن فراغت قیل دیو موفض طریقت نصیحت
ایدر اما بن اول دکلم که کمسنک نصیحتنی بو خصوصده قبول ایدم
انکه بر خاک درم میکده جان داد کجاست • اول کمسه که میخانه قپوسیسی
طپراغی اوزره جان ویردی قنده در • تا نهم بر قدمش این سر و بنشین
میرم • تا بو باشی انک قدمی اوزره قویایم وانکله وکنده اولم مراد
بو درکه خانقاهده ساکن اولان سالک که اننده تسلیم روح ایدم ایاغنه
باشی قویوب اوکنده اولکه لایقدر خلاصه مراد سالک طریقت
اولوب صومعده ساکن اولوب انون جقیوب عوام الناسدن
اولمیوب اننده فتم اولاکمال تحسین واستحسانه مستحقدر • می کشم
باده وسجاده تقوی بردوش • چکرن شرابی وتقوی سجاده سی
اوموزمده • وای اگر خلق شنونرا که ازین تزویرم • وای اگر خلق
خبردار اولورسه بنم تزویرمدن مراد بو درکه کزلو فاسق اولوب
آشکارا صلاح صورتنده وفلاح هیئتنده اولمق خطادر کرخلق
مطلع اولیجق رسوایلق اولور • خلق گویند که حافظ سخن پیر نیوش
خلق

خلق دیرلر که ای حافظ پیر سوزن ایشت • سال خوردۀ می
امروز به از صد پیرم • ییل عیش یعنی اسکی شراب بو کون یکدر
یوز پیردن بکا مراد بو درکه عوام الناس بکا پیر حریفین نصیحتنی
ایشت طلب دنیا ایت دیرلر بنم انلره جوابم بو درکه عشق عتیق
که عالم الهیدن وجانب حقدن واقع اولمشدر بکا بو دنیاده یکدر
یوز پیر حریفدن ولـه ایضا عشق بازی وجوانی وشراب
لعل فام • عشق اویناماق ویکیتلک ولعل رنکلو شراب مجلس
انس وحریف همدم وشراب مدام • انس مجلسی ودایم صنعت
مصاحب وشرب شراب یا شرب دایم • مراد بو درکه عشق الهیه
اشتغال وایام شباب وکلام رنکین شرابی ومجلس انسی اولاو
ومصاحب همصنعت وبهمال ولا وشرب شراب یا علی الدوام اولا
بوغرلک شکر بیتی طقوز بیتنه مرهونور • ساقی شکر دهان ومطرب شیرین
سخن • شکر اغزلو ساقی وطاتلو سوزلی مطرب • همنشین نیک کردار ونديم
نیکنام • بیله اوتورجی ایو عملیو وشراب مصاحبی ایو آدلو مراد شیخ
لذیذ النغم وواعظ حلو الکلام ومصاحب صالح وندیم شراب کوصلاح
ایله موصوف اولا • شاهدی از لطف وپاکی رشک آب زندگی •
بر محبوب لطفدن وپاکلکدن آب حیات کونیسی • دلبری در حسن
وخوبی غیرت ماه تمام • بر دلبر حسنده وخوبلقده تمام ایک غیرتی
مراد شاهددن صفت بسط الهی درکه آب حیاتدن لطیف وپاکیزه در
ومراد دلبردن صفت قبض الهی درکه ناقصه تجلی ایتمز • بزمگاه
دلنشان چون قصر فردوس برین • بر صحبتگاه که کوکل قرار ایتدرجی
فردوس اعلا قصری کبی • گلشنی پیرامنش چون روضهٔ دار السلام

فاعلاتن فاعلاتن
فاعلاتن فاعلن

برگلشن که انک کنارنده جنت باغچه سی کبی • مراد ذکر اولان صبحگاه دن الابذکر الله
تطمئن القلوب حسبنجه مجلس ذکردر وگلشن پرنوردن مراد اذا مررتم بروضة
من ریاض الجنة فارتعوا مفهومنجه مجلس وعظ وعلم در • صف نشینان
نیکخواه وپیش کاران باادب • صف نشینلر ایولک دیلیجی و
وخدمتکارلر ادب ایله • دوستداران صاحب اسرار وحریفان
دوستکام • دوست دوتنلر اسرار اسی وهمصحبتلر دوست
مرادیجه اولوجی مراد خانقاهده اولان صوفیلر که صفه ده صف
نشینلردر ایولک استیوب ایو عمل ایتکلر وخانقاه خواجه سی
ادب ایله خدمت ایتکلر واهل محبت صاحب اسرار ومصاحبلر کام
موافقی اولا • باده گلرنگ تلخ وتیز وخوش خوار سبک • گل رنگلو خراب ایدیجی
وایچی دیمی خوش وخفیف • نقلش از لعل نگار ونقلش از یاقوت خام
فرمسی نگار لعلندن ودروانی یاقوت نکلودن مراد ریاضت وعبادتدر که
نفسه آجی ولیکن در روحه خوش خور وخفیفدر واول شرابک ...
کلام الهیدن ونقل وروانی یاقوت مثال لب رنگین سخندن اولا
دیمکدر • غمزۀ ساقی بیغمای خرد آهخته تیغ • ساقینک غمزه سی لعل یغماسنه
قلیج چکمش • زلف جانان از برای صید دل گسترده دام • جانانک
زلفی گوکل شکاریچون آغ دوشنمش مراد واعظ وشیخک رمز وغمزه سی
ونظر قهری عقل معاشی یغماسنه گویا تیغ چکمش الی هلاک
قصد ایتمشدر وغیب هویت ذات گوکل شکاریچون گویا که آغدر
نکته دانی بذله گو چون حافظ شیرین سخن • بو نکته بیلجی لطیفه سویلیجی
حافظ کبی حلو الکلام • بخشش آموز جهان افروز چون حاجی قوام
عطا اوگرنجی جهانی نورلندیرجی حاجی قوام مراد بو درکه بو نکته دانک

لطیفه

لطیفه سویلیجی در حافظ کبی شیرین کلام اولا بو عصابه معتاد اولمش
منور جهان حاجی قوام اولا • هر که این صحبت نخواهد خوشدلی
بروی تباه باد • هر کمسه بو صحبتی استمیه گوکل خوشلوغی اکا باطل • واول که این
عشرت نجوید زندگی بروی حرام • واولکه بو عشرتی ارامیه دیرلک اکا حرام
مراد بودر که بو خانقاهده که انی بو تفصیل ایله دکم اوزره احوال سلوکدن جمعیت
ظاهر حاصل اولا وامر معاش حاجی قوام عطاسیله انتظام بوله جمعیت
باطنی دخی حاصل ولانشول سالک بو صحبتی استمیه گوکل خوشلوغی
اکا یتر اولمز وبو عشرته طالب اولمیانه حیات حرام اولور یا حرام
اولسون ولـه ایضا عمریست تا براه غمش رو نهاده ایم •
بر عمردر تا انک غمی یولنده یوز قومشزدر مراد مدت طویله درکه
حضرتک عشقی اولوب انک یولنده یوز قومشزدر بعضی طریق
حقه سالک اولوب نام وناموسی وشهرت واعتباری ترک ایتمشزدر
دیمکدر بعض نسخه ده مصراع اول بو واقع اولمش • ما بنیش خاکپای
تو صد رو نهاده ایم • بز سنک خاکپایک اوکنده یوز یوز قومشزدر اما
نعتر فم مناسب اولان ماتن اختیار اولنانیدر • روی وریای خلق یکسو
نهاده ایم • خلقک روی وریاسنی برجانبه قومشزدر مراد خلق یوزینه
گنودی بر متقین شخص وصاحب نام اولمق اعتباریندن بجشوز دیمکدر
ناموس چند ساله ء اجداد نیکنام • ایوادلو دده لرک نیچه ییللق
ناموسنی • در راه جام وساقی مهرو نهاده ایم • قدح وای یوزلو
ساقی یولنده قومشزدر مراد بو درکه اتا عن جد وکابرا عن کابر
نسل عالی ونسب شریف واهل منصب وصاحب قدرلرک بو دکلو ییللق
ناموس واعتباری صفای قلب وشیخ حسن الوجه یولنده قودق وفدا ایتدک

مفعول فاعلات
مفاعیل فاعلن

دیمکلر • بعض نسخهده مصراع اول بو واقع اولمش در • طاق و رواق
مدرسه و قیل و قال فضل • مدرسه کون و بو وجه اولی و فضل قیل و قالده
نهاده ایم بار جهان بر دل ضعیف • قومشز در جهان یوکنی ضعیف
کوکل اوزره • وین کار و بار بسته بیکسو نهاده ایم • بو اینجی و اسبابنی
بغلیوب بر یکا قومشز در مراد بو در که فرغ اختیار ایدوب مال و منصبی ترک
ایدوب جهان یوکنی ضعیف کوکله یوکلتیوب آزاده و خوش حال اولوب
کار و باری بر جانبه قومشز در دیمکدر • بعض نسخهده بو بیت بدلی بو بیت واقع
اولمش • نهاده بار گران بر دل ضعیف • قومشز در آغر یوکی ضعیف کوکل
اوزره • این کار و بار بسته بیکسو نهاده ایم • بو کار و باری بغلیوب
بر قبیله قومشز در مراد بو در که انا عرضنا الامانة على السموات والارض
والجبال فابین ان یحملنها و اشفقن منها و حملها الانسان انه کان ظلوما
جهولا آیتنجه تصوف و سلوک و ریاضت و صعلوک عملی ایری بار
ثقیل در که انی ضعیف قلبه قومشز در کو یا کار و باری بر قبیله یوکلتمشز در
ما ملک عافیت نه بلشکر گرفته ایم • بز عافیت ملکنی لشکر ایله طوتمشز در
ما تخت سلطنت نه ببازو نهاده ایم • بز سلطنت تختنی بازو ایله
قومشز در مراد تصوف و سلوکی اختیار ایدن ملک عافیته مالک اولور اما
عسکر ایله دکل سهولت ایله تحصیل ایدر و سلطنت فراغت و آخرت
تختنی قوت و قوز [?] آماز جمشز دیمکدر • هم جان ما بدان دو نرگس جادو
سپرده ایم • هم جانمزی اول ایکی چشم جادویه اصمرلمشز در
هم دل بدان دو سنبل هندو نهاده ایم • هم کوکلمزی اول ایکی سنبل
هندویه قومشز در مراد ایکی نرگس جادودن صفت بصر و صفت
ارادتدر که انلره اسنه [?] مستغرق در لاجرم جان امری انلرک تصرفنه

مفوضدر

• مفوضدر و ایکی سنبل هندودن مراد غیب هویت و اسرار الهیه در
که قلب انلرک تو بتهندر مدد • ما سحر چشم یار چه بازی کنید که باز
ما باز کوزی سحری نه او یول ایده که سحر بنیاد بر گرفته جادو زیاده ایم
ساسی جادو نظر نه قومشز در مراد سحر چشمدن تحرف [?] عین ذات در که
عمل انمک التفاتنه متعلقدر • در گوشه امید چو نظارگان ماه •
امید کوشه سنده ایه نظر ایدنلر کبی • چشم طلب در ان خم ابرو نهاده ایم
طلب کوزنی اول قاشی بوکلنه قومشز در مراد خم ابرودن بر جانبه
میل ماشا رندر که [?] سالک طریق الفنا دلور امید کوشه سنده
اوتوروب طلب کوزنی رمز الهیه میلنه دوتمشز در که نه طرفه اشارت ایدوب
اول جانبه مایل اولور بعض نسخهده بو بیت بدلی بو بیت واقع اولمش
بر بوی عید وصل چو نظارگان ماه • وصل بیرامی قوقوسنه ایه نظر
ایدنلر کبی چشم امل بدان خم ابرو نهاده ایم • امید کوزنی اول
قاشی بوکلنه قومشز در مراد بو در که امید کوزنی وصل الهی میلنه
قومشز در که وصول الی الله نه جانبه میل ایلدوکز ایسه اول طرفه ایدوب
قلب حضور ایدرها • بی ما زنرگس سیه سودایی از ملال • تا نکه نرگس
نازسز سودایی باشی ملالدن • همچون بنفشه سر بزانو نهاده ایم •
بنفشه کبی دیز باشنه اوزره قومشز در مراد نرگسدن عندیتدر [?]
ذاتیدر معناسی ناز و تعزز و کبریا ایله تجلی در چون اول تجلی
اولمیه سالک طالب محزون اولوب بنفشه کبی تو بینی بوروب
ملال و حیرتدن سودایی باشی دیزینه قویوب مراقبه مستغرق اولوب
اوتورر • حافظ بعیش گوش کن ما نه بعقل و هوش • ای حافظ عیشه
دورش کم بر نقد علم و هوشی • از بهر یار سلسله گیسو نهاده ایم

[illegible]

زنجیر گیسوی یارا ایچون قومشزدر مراد عیش عبادته دورشمی **بیت** بز
عقلمزی غیب معوتت جایی یارا ایچون یعنی طلب حقا ایچون قومشزدر
طلب دنیا و ماسوی ایچون دکل یعنی فسخنده مخلص بیتی بودر اوتی اوکا
کیفیتی که حافظا دل سرگشته ات کجاست ❊ دیدک که ای حافظ باشی
دونش کوکلک قنده در ❊ در حلقهای آن خم گیسو نهاده ایم ❊ اول
گیسو بوکلمنک حلقه لرنده قومشزدر ❊ مراد کوکلم مراتب غیب هویتده
ویر سبق الله درجاتندر مراتب مضاهیه دنیا طلبنده دکلدر دیمکدر

وله ایضا

عاشق روی جوان خوش نو خاسته ام ❊ بر
یکی قالقمش خوش جوانک یوزی عاشقی یم ❊ و ز خدا شادی این غم بدعا
خواسته ام ❊ الله دن بو غمک شادیلغن دعا ایله استمشم مراد بودر کم
حق تعالی حضرتندن دعا ایلم بر یکی ظهور ایتمش مرشد دیلر ایدم لا جرم
میسر اولوب بر یکی ظاهر اولمشدر شیمدیک یو نه نه عاشق دلم **بیت**
کرده ام بخت جوان از نام پیر ❊ کوزمی بیت ناز ایام پیر ❊ عاشق
و رند و نظر بازم و میگویم فاش ❊ عاشقم و رندم و کوزل کوزلیجی یم
و آشکار ادیرم ❊ تا بدانید که چندین هنر آراسته ام ❊ تا بیلسن که بو
دکلو هنر ایله بزنمشم مراد بودر که عاشقم زاهد خشک دکلم و
مخلص مرایی دکلم و کوزل کوزلیجی یعنی عیب دکلم بونلری
آشکاره دیرم که بونلر هنرلردر ❊ شرمم از خرقه آلوده خود آید
تکا کندو ملوث خرقه مدن اوتنمق کلور ❊ که بر و پاره بصد شعبده پیراسته
ام ❊ که انک اوزرنه پاره یوز حقه بازلق ایله دوزب قوشمشم
مراد بودر که شول صوفیه که در لو در لو حیله لر ایله خرقه سن بزنمش و کندوده
اولین حالت ایله ریا و ضاعی اتمشی اولا اول کندو خرقه سندن
اونکی

اوتنمق کرکدر **بیت** بصلاح من ازین دلق مرقع منکر که بهر رخنه
شعبده پیراسته ام ❊ خوش بسوزد ز غمش های شمع که امشب من نیز ❊
خوش یان انک غمندن که ای شمع که بو کیجه بن همم بدین کار کمر بسته
و بر خاسته ام ❊ هم بو ایشه قوشاق باغلمشم و طورمشم مراد بودر که
شیخ بیچه کیجه قایم اولوب یا زره طالب دخی کیجه قایم اولوب یا غمی ایدیکک
کرکن ❊ با چنین حیرتم از دست بشد صرفه کار ❊ بونک کبی حیرت ایله
الیمدن کندی ایشی تصرفی ❊ در غم افزوده ام آنچه از دل و جان کاسته ام
غمه آرتوردم انی که دل و جاندن اکسدم مراد بودر که حضرت حق
عاشق جیران اولوب کسب و کاردن قالدم کرچه تلذذات جسمانیه دن
و قوت غدای روحدن اکسدم اما غم الهیدن آرتوردم ❊ زانچه محصول
من از عشق شد هست از کم و بیش ❊ گریه افزوده ام و صبر و سکون
کاسته ام ❊ تا بسودای غمت از سر جان برخیزم ❊ تا سنک غمک
سوداسنده جان بکشندن قالقم یا جان اوجندن یا جان سوداسندن
عشق تو در دل پر وسوسه بنشاسته ام ❊ سنک غمو یکه وسوسه ایله
طولو کوکلده او تورتمشم مراد بودر که وسوسه ایله طولو اولان کوکل
جان غمنده اولوب استداد حیات دنیا ملاحظه قیلور اما غم جانانه
و احوال احوال آخرتی یاد ایدی سنک عشقو یکا اول پر وسوسه کوکلده
ساکن قلدم تا که سنک غمکده اولوب غم جانانی فراموش ایده ❊ همچو
حافظ بخرابات روم جامه قبا ❊ حافظ کبی میخانه یه کیدرم تنگنانه برقق
و سینه چاک ❊ بو که در بر کشد آن دلبر نو خاسته ام ❊ اولا که سینه
چکه اول یکی قالقمش دلبرینی مراد بودر که خانقاه و اوراد ترک ایدوب
و ناموس و ترک تحمل ایدوب و فنا اختیار ایتمک کرک که مرکشید

طريقتده اوليه حسن قبول ايله قبول ايده **ولـه ايضا**
غم زمانه كه هيچش كران نمی‌بينم • زمانه غمنه كه هيچ اكا كنار كورمزم
مراد بودر كه غم دنيايی بی‌نهايت كورورم كه دنيا سيمچی اولانك غمی
چوق اولور لاجرم انك علاجی عشقدر كه خوش رنكدر يعنی ترك
دنيا و قناعتدر • بترك خدمت پير مغان نخواهم گفت • پير مغانك
خدمتنی تركنی ديميم اولمزم چرا كه مصلحت خود در آن نمی‌بينم • نيچون
تركنده مصلحتی اندە كورمزم مراد پير مغاندن شيخ مكتبه وارندر
انك خدمتنی تركی ايتمك خلاف مصلحتدر • درين خمار كسم جرعه‌ای نمی‌بخشد •
بو خمارده كسه بكا بر جرعه باغشلمز • ببين كه اهل دلی در جهان نمی
بينم • كور كه بر اهل دل يه جهانده كورمزم مراد بودر كه وصول الی الله
كثرت رياضت و عبادته اولمز واندن نفع كيسه كلور كه
خمار طريقتده شوق و ير شيخ صاحب حاله احتياج اولور اما ليكن
عطا ايدر كسه بولنمز كويا جهانده بر اهل دل كامل و مكمل بولنمز • ز آفتاب
قدح ارتفاع عيش بگير • قدح آفتابندن ارتفاع عيش طوت
چرا كه طالع وقت آنچنان نمی‌بينم • نيچون كه وقت طالعنی اول كلو
كورمزم مراد بودر كه اصطرلاب ايله آفتاب ارتفاعن الور
بر ساعت مبارك بولوب عمله شروع ايدرلر اول جرم قدح كه قلب شيخدر
اندن ارتفاع سلوك وقت شريفن بيلوب عبادته شروع قلمق
كركدر زيرا وقت طلب دنياده مساعد كورمزم • نشان اهل خدا
عاشقيست با خود دار • اهل الله نشانی عاشقلقدر كندوكه طوت
كه در مشايخ اين نشان نمی‌بينم • كه شهر شيخلرنده بو نشانی كورمزم
مراد بودر كه اهل الله اولمق و وصول الی الله جام قلبه سعادت عشقدر

بونی

بونی اونيته فاطرده طوت كه عمدهٔ طريقتدر اما شهر كه مشايخنك
بو علومن كورمزم كه بعضی زاهد خشك و بعضی مرايدر • نشان مولی
ميانش كه دل در و بستم • انك بلی قلی نشانی كه كوكلمی اكا باغلدم
زمن هيچ پس كه خود در ميان نمی‌بينم • بندن صورمه كه كندويی اورته‌ده
كورمزم مراد موی ميانه‌دن واسطهٔ وصول حق اولان عمل و حال در
وانك نشانه و حصولنه كوكل باغلمشم وانك طلبنده اولمشم در
انی بندن صورمه كه كندوی اكا واسطه كورمزم وانك ارشادنه كندمده
لياقت اكلمز • بدين دو ديده گريان من هزار افسوس • بنم ايكی
اغلايجی كوزمه بيك حيف • كه با دو آينه رويش عيان نمی‌بينم •
كه ايكی اينه ايله انك يوزن عيان كورمزم • مراد مشاهدهٔ حق
و تجلی وجه مطلق اولمادوغندن تأسف و تلهفدر • قدت تو تابند از
جويبار ديدهٔ من • سنك قدك تا كه كندی بنم كوزم ارماغی كنارندن
بجای سرو جز آب روان نمی‌بينم • سرو يرينه آب سيوان اندن غيری
كورمزم مراد علو درجهٔ قربت حتی ضايع ايدوب انكيچون اغلو
حكايت ايدوب كبر و بولمدوغن ذكر ايدوب شكايت ايدر • ز من
سفينهٔ حافظ كه جز در بار • بن ديدی حافظ كيسی بودر كه در ن
غيری بضاعت سخن درستان نمی‌بينم • كوكل ايلی سوز متاعنی
كورمزم مراد سفينهٔ حافظدن انك دفتر اشعاريدر و دكزدن
مراد حافظ كندوسی در كه بحر المعارفدر لاجرم درر كرن و حافظك
اشعاری دفتری كافيدر و حافظ بحر دراندن غيری سلكده كوكل
الجی سوز متاعنی كورمزم چون انك دفتری اشعارين بنم ايله اولا
كوكلم قرار و تجلی بولوب ترك دنيا و طلب افروز قلوب بلكه بو اكا ترك ايدوب

دليلادم

ولـه ايضا

طالب جفا اولورنك بو غزل مطلعنده ديمش
فاش ميگويم واز گفته خود دلشادم ابكار ادبرين وكندوسوزمدن
كوكلي شادن بنده عشقم واز هر دو جهان ازادم • عشق قوليم و
ايكي جهاندن ازادم • مراد بودر كه الدنيا حرام على اهل الآخرة والآخرة
حرام على اهل الدنيا وكلاهما حرامان على اهل الله ديمشجون سابقا معلوم
اولديكه اهل الله اولمغك نشانه عشقدر بن عشق حقده بنده اولوب
اهل الله عدادندن اولوب دنيا واخرت عبوديتندن حر اولدم • طاير
گلشن قدسم چه دهم شرح فراق • قدس گلشننده اوجيجي ايدم نه
ديم فراق شرحني كه درين دامگه حادثه چون افتادم • كه بو حادثه
اغي يرنه نيجه دوشدم مراد بودر كه بن عالم قدسده حضرت عنديت
الهيه ده طايرم ايدم اندن دور اولدم مقام اصلیدن وقرب حقدن
كاجور اولدغم ايچون الم فراقده يم • بيت • سينه خواهم شرحه شرحه
از فراق تا بگويم شرح درد اشتياق • موجبنجه شرح فراقي نجه ديم
و كيم ديم • من ملك بودم و فردوس برين جايم بود • من ملك ايدم
فردوس اعلى بنم يرم ايدي • ادم اورد درين دير خراب آبادم • ادم
كتوردي بني بو خراب اباد كليسايه مراد بودر كه بن ملك مثاليسنده
ساكن اولور ايدم هبوط ادم سببيله بو دنيايه كلدم كه كليسا كه
اصنام وتصاوير محليدر سعي ايدوب كيرو وطن اصليه ومقام
حقيقيه وارمق كركن • بيت • من شاهباز قدسم از لامكان بيرايم •
بهر شكار صيدي در قالب ارميدم • سايه طوبي ودلجويي حور ولب
حوض • طوبي كولكه سي وحورك كوكل ارمسي وحوض كناري • بهواي
سر كوي تو برفت ازيادم • سنك محلك باغي هواسيله كتدي خاطرمدن

و

وحفظمدن مراد بودر كه چون مقام سابقم عنديت حضرت ايدي كرو
اول هواده واكا وصول فكرنده اولوب طوبي وحور وكوثري ونني
فراموش ايتمشمدر • كوكب بخت مرا هيچ منجم نشناخت • بنم بختم يلدزن
هيچ منجم اكلمدي وبلمدي • يارب از مادر گيتي بچه طالع زادم • عجب
جهان اناسندن نه طالعده طوغدم مراد بودر كه دنيوي بختم تسعلد
اولميوب هيچ بر منجم بنم طالع ولادتم قنغي كوكب ايدوكن بلمدي الدنيا
والاخرة كالليل والنهار كلما ازداد احدهما انتقص من الآخر ديمشجنجه
جانب اخرتم معمور اولمغله متبدر د بو شكايت خوشت دنيا ايدوب
شكر سعادت اخرت ايدرر • تا شدم حلقه بگوش در ميخانه عشق
تا عشق ميخانه سي قپوسي قولي اولدم • هر دم ايد غمي از نو مبارك بادم
هر دم يكيدن بر غم كلور بنم مبارك بادم مراد بودر كه خانقاه عشق
قپوسي قولي اولدوغه يكي يكي غم حق كلور مبارك باد ايچون كه غم الهي جلاي
قلب وصفاي خاطردر • ده جرم بود چه شكر درم ميخورد خون دلم
مردمك ديده سزاست • كوكلم قانني بر كوزم بيبكي ولا بقدر چرا
دل بجگر گوشه مردم دادم • كه نيچون كوكلي كشينك جكر كوشه سنه
ويردم مراد بودر كه بنم كوكلم عاشق حق اولوب وعشقم حقيقي اولمق
كركن ايدي چون اني خلقك اوغلو لجغلرنه ويردم • بيت • من ابن
كالاي خود را وقف كردم مجاء حسبيانكم يا ايها الناس • بن عشقم
مجازي اولدي ده جرم كوكلمك قانني مردم چشم بيوب بيعي كوز بيبكي
قان الجوب فرزي اولمغله بقدرو بوده كم قاني كتسه مستحقدر
نيست در لوح دلم جز الف قامت دوست • بو قدر كوكلم لوحنده
دوستك قامتي الفندن غيري بركلمة حرف د كر يادندن اد استادم

نيجه دير ين غيري حرف ابرلتداي استادم • مراد مطلب ومطلوبم وخاطره
مركوزا ولان علو درجه ء قربت حق در بوندن غيري يادكلدركه استاد
طريقت بكا اني تعليم اتمشدر • باك كن چهره حافظ بسر زلف زشك
باك قل حافظك يوزيني زيني اوجيله كوزياشندن • ورنه اين سيل
دمادم ببرد بنيادم • يوخسه بو متصل سيل كتورر بنم بنيادم مراد
غيب معنويدن وتجلي ذاتدن اثر كوسترگو زياشي ء دكسون والا اغليو
اغليو كندو ني افنا ايده ديو دعكدر • ولفتوي بيرمغانست فتوي
بيرمغان دارم وقوليست قديم • بيرمغاندن فتوام وار در و قول
قديمدر كه حرامست مي انجا كه نه يار ست ونديم • كه حرامدر شراب انده كه يار ومصاحب
اولميه مراد بودر كم شيخ صحبتا رندن فتوام واردر اول فتوي قول قديمدر
كه مشايخ متقدمين داخي اكا قايللردر كه عشق الهي وسلوك طريقت
حرامدر جزبه ء الهيه اولمينجه ومرشد طريقت اولمينجه وعنايت
حق يار اولمينجه كه جزبة من جزبات الحق تُوازي عمل الثقلين
جنبنجه جزبه ء الهيه تعلق تمامدر ومن لا شيخ له فالشيطان شيخه
موجبنجه مرشدسز سالك اولان ضلالده ويزلا جرم جزبه سز ومرشدسز سلوك
حرامدر • چاك خواهم زدن اين دلق ريايي چكنم • تيز تيق استرن بو
ريايي خرقه ء نيچه ايني • روح را صحبت ناجنس عذابيست اليم •
جانه ناجنس مصاحبتي عذاب اليمدر مراد نفسدن شكايتدر كم
خرقه ء ريايي كيوب خلقه كندوني كوستر بر ده اخلاصه
موافقت اتمزاله جرم اول ريايي خرقه ء يرتوب روحي نفس مرابي
مقارنتندن قورتارمق استرن روح مخلصه نفس ناجنس يعني مرابي
مصاحبتي عذاب مولم در • بنيادمادهي ماني نم اين در تسوتان

ول

مكرر

من فيچه كني جا باش يا ماهي • تا جرعه فشاندلب جانان بر من • تا ملكي
جرعه صا چه جانان لبي بنم اوزريمه ساله اشد كه شدم هر در ميخانه
مقيم • نيجه يللرا ولدي كه اولدم ميخانه قپوسي اوزره مقيم مراد كلام الهيدن
نفس بر فيض ايده ديو مدت مديده خانقاه قپوسنده مقيم اولدم ديو
حصول فيض انتظار مديد سنرا ولمدوغن ذكر ايدر • مكرش حرمت
درين من از ياد برفت • مكر بنم اسكي خدمتيم خاطرندن كتدي اي
نسيم سحري ياد دهش عهد قديم • اي سحر يلي اكدرا اكا عهد قديمي مراد
بودركه عالم الهيدن الست بربكم دنلدكده خدمت واعتراف عبوديت
المش ايدم نفسيم ني انسدي اي نفحه ء سحري اول عهد قديمي اكا اكدر
بعد صد سال اگرم بوي تو بر خاك وزد • بوز يلدن صكره اگر سنك
قوقك طپراغم اوزره اسه • سر برارد ز گلم رقص كنان عظم رميم •
باش قالدره باچقمدن رقص ايده رك چوريمش كوكرچاك بولوب
مراد بودركه مدت مديده دن صكره احيا ايدجك چوريمش كوكرجك بولوب
نفخه ء حشردن دونه دونه جناب قدسكه وارورم • دلبر از ما بصد
اميد ستد اول دل • دلبر بندن يوز اميدايله اول كوكل الدي ظاهرا
عهد فراموش نكند خلق كريم • ظاهر عهدي اونتمز كريم خولي مراد بودركه
يحبهم ويحبونه موجبنجه اول حضرت حقدن جناب لوبان اندن صكره
بزدن كوكل المش ايدي لاجرم خلق كريمي اني اقتضا ايدركه اول لطف
سابقي فراموش اتميه رباعي مالي وجبتي للمخلوق اواد ده ذهرا و
يعوض احيانا ويلهمني • ولطف لمجنوني الباقي ليسا لمحني اذا جيت
وانساه فيذكرني • غنچه كو تنگدل از كار فرو بسته مباش
غنچه دي باغلنمش ايشدن كوكلي طار اولم كزدم صبح مدد يابي

نسیم صبح نفسندن مدد بولورسن دخی قوقولویل نفسلرندن مراد غنچه دن سالک مبتدی در اکا بینما ایدوب دیمکدر که دل تنکلکله قبضه مظهر اولان کلدن فیض بحری واصل اولوب نفحات ربانیه حامل اولور • زیکر بو خورای دل زدرد دیگر کن کند وا یوا ولمک فکرن ای کوکل غیری قبوده نقل در • عاشق نشود به بمداوای حکیم • عاشق درد اولمز حکیم دواسیله مراد بودر که درد عشق مرض تن دکلدر طبیب امراض بدنیه اکا علاج ایده مز اول جرم اکا درمانی ارباب قلوب واصحاب کشف اولانلردن طلب ایتمک کرکدر • کوهر معرفت اندوز که با خود ببری • معرفت کوهرن قضان که کندک ایله التکی نصیب دکرانست نصاب زر و سیم • که غیر یلمه نصیبی در التون وکمش نصابی مراد بودر که معرفة الله تحصیلنه سعی قیل التون وکمش کبی متاعکه سنک ایله افتراق ایده جک فضایل نفسانیه وکمالات روحانیه در مال دنیا دکلدر کرا اول غیره قالسه کرکدر • دام سختست مکر یار شود لطف خدا • ورک اغ در مکر لطف خدا یار اوله • ورنه آدم نبرد صرفه ز شیطان رجیم • یوخسه ادم فایده التمز شیطان رجیمدن مراد بودر که شیطان رجیمک افساد یله محکم اغدر اندن انسان عمل صالح قورتریانا کا محقق فایده ونصیب التمکا ولمز مکر لطف حق یار اولوب عصمتا کا ای قرن ویاردم اولر • حافظا زسیم و زرت نیست چه شد شاکر باش • ای حافظ اکر کمش والتونک یوغسه نولدی شاکر اول • چه به از دولت لطف سخن وطبع سلیم • نه وار در یک لطف کلام وطبع سلیم دولتندن مراد بودر که مالک یوقایسه نوله لطف کلام وطبع سلیمک وار در بوندن ییکرک دولت یوقدر ایمدی شاکر اولوب فقردن شکایت اتمه بعضی نسخه ده مخلص بو واقع اولمش • نخدائیم وامیدکشت مرا چون حافظ • خداید در

خورم

قورقم وامیدم حافظ کبی • وکر از هیچ کسم نه امید و نه بیم • دخی هیچ کیمسه دن یو قدرنه امیدم نه قورقم • مراد منطوقندن ظاهر در که خوف ورجا اللهدن غیریدن دکلدر • وله ایضا • گرچه ما بندگان پادشهیم • کرچه بز پادشاه قوللریوز • پادشاهان ملک صبحگهیم • صباح وقتی مملکتنک پادشاهلری یوز مراد بودر که اکرچه عباد الله زمره سی یوز اما وقت سحر ملکنک پادشاهلری یوز که سحرده دعا مز وا وامرمز جاری وحکممز نافذ در • گنج در آستین وکیسه تهی • خزینه یکده وکیسه بوش • جام گیتی نما وخاک رهیم • جهان کوسترجی قدح ویول طپراغیوز مراد بودر که علوم ومعارف مالک ومال دنیادن خالی وجام جهان نمای اسکندر ویول طپراغی کبی حقیرز • هوشیار حضور ومست غرور • حضور هوشیاری وغرور مستی یوز • بحر توحید وغرقه گنهیم • توحید دکزی یوز وکناه غرقی مراد بودر که غروربزی مست قلملشدر وحضور حق کیفیتی ایله مست اولمشزدر توحید دکزی یوز اما اعمالمزده قصور ونقصان اولدوغیچون کناه غرقی اولمشزدر • شاهد بخت چون کرشمه کند • بخت محبوبی چون نظر شیوه ایده • ماش آیینه رخ چو مهیم • بزای کبی یوزنک اینه سی یوز مراد مظهر تجلی الهی اولان برطایفه یوز دیمکدر • شاه بیدار بخت را هر شب • بختی اویانق شاهک هرکیجه • ما نگهبان افسر و کلهیم • بز تاج کلاه بکچیسی یوز مراد کیجه اویانق اولان سالک طالب مراقبه در • گو غنیمت شمار همت ما • حافظ سنده یوز انکچون ماغنی غرورینه وسوشیطانیه افکار اتمکدن حفظ ایده رز دیمکدر • خذ الواقع • شیخ کامل ومکمل مرید طالبک محافظ سنده اولور • گو غنیمت شمار همت ما • دیکه غنیمت صای بزم همتمزی • که تو در خواب وما به دیده گهیم • که سن اویقوده وبز کوز یزده یز

فاعلاتن مفاعلن فعلان

پادشاهیم لفظندن مخففدر

صبحگهیم لفظندن مخففدر

رهیم لفظندن مخففدر

گنهیم لفظندن مخففدر

مهیم لفظندن مخففدر

کلهیم لفظندن مخففدر

گهیم لفظندن مخففدر

مراد بودر که سالک مبتدی که خواب غفلتده در بزانی کوزلیوب ایقاظ الملکده
وانک ایچون همتت اتکده یوز شاه منصور واقفست که حاشا منصور
خبردار در که بز • روی همت بهر کجا که نهیم همت یوزنی هر قنده که
قورز مراد بودر که انا الحق دین که حضرت خلا در بر سالکه که بز همت یوزدنی
قوییب توجه ایده رز اول حضرت اکا فیض ایدرز • دشمنانرا ز خون کفن سازیم
دشمنلره قاندن کفن دوزه رز • دوستانرا قبای فتح دهیم • دوستره
فتح قفتانن ویرز مراد سیاهی جن وانسک خلقه زمرادیخه کیدوب
وتعوذات ایله هلاک ایدوب قانه غرق ایلیوب کویا کفنلرن قاندن
ایده رز ومحب ومریدا اولنلره فتح وکشف خلعتن ویرر صاحب کشف
ایده رز دیمکدر • رنگ تزویر پیش ما نبود • تزویر رنکی بزم اوکزده اولمز
شیر سرخیم وافعی سیهیم • قزل ارسلانوز قره افعی کیله نی یوز مراد
لباس ریایی کیمز ز وتلبیس شکل لاجل الاکل اتمز زنفس وشیطان اهله کنده
قزل ارسلان کبی پهلوان وقره افعی کبی مهلک وسعی یوز دیمکدر
وام حافظ بگو که باز دهند • حافظک بورجنی دی که کیرو ویره لر کروه چ
اعتراف وما کوهیم • اقرار ایدیدر ریز ورزشاهد زراد بودر که ان الله
لایضیع اجر المحسنین بیوردیش کندر بوکا بز شاهدز یعنی ان الله المیعاد
حسیخ ووعد الکریم دین بوجه ادا فرماه قل ولہ ایضا
گرچه یار ما ز جفا کرد چو خاک ره هم • اگرچه جفا پایمالی قلدی یول طراغی
کبی بنی خاک من بوسم وعذر قدمش خواهم • طراق اوپرم وانک
عذر قدمن دیلرم مراد شیخ طریقت ایله روح احوالی بیاندر که روح دیر
اگرچه شیخ جفای ریاضت ایلمکله بنی یعنی نفسیمی یول طراغی کبی ذلیل ایلدی
اما انک ایدلیلندن حظ ایدوب تعظیما طراق اوپورز حتی اولدیدو

ایلغی عذرن دیلرن • من نه آنم که زکوی تو بنالم حاشا • بن اول دکلم که سنک
جورک ایله ایکلیم حاشا • چاکر معتقد وبنده دولت خواهم • معتقد چاکر
ودولت دیلیجی قولم مراد روحک شیخ خطابینی بیاندر که دیر بو ریاضت
جوری ایله خاشا سندن ایکلیم زیرا ریاضت دنیا سعادت عقبا یه
سبب ایدوکنه معتقدم ودولت اخرت نتیجه عبد معتقدم • بسته ام
در خم گیسوی تو امید دراز • باغشلمشم سنک زلفک بوکلنده اوزون
امید • آن مبادا که کند دست اجل کوته هم • اول اولمسون که اجل الی
بنی قصه ایده مراد خم گیسودن سلسله طریقدن کند وشیخنه بخصوص
اولان یوده ونعی در اکا تشبث ایدوب سیر الی الله وسیر فی الله
امیدن اتمشم در اول اولمیه که اکا واصل اولمدن وفات ایدم در بیت
چند روزم بر در یار دم اقامت ار زوست • ای اجل سرعت مکن وی عمر
مستعجل مباش • ذره خاکم ودر کوی توام وقت خوش است • بر طراق
ذره سی ین وسنک محلکده ینم وقتم خوشدر • ترسم ای دوست که بادی
برد ناگاهم • قورقرن ای دوست که بر یل بنی ناگاه الوب کیده که غبار
یل الوب کتمک اسانددر مراد بودر که جوار شیخده بر حقیرن اما وقتم خوشدر
قورقارن بر هوای نفس ودنیا بنی بوندن دور ایده بیت
همچو حسن بر سر تو فتادم اما • ترسم ای دوست که بادی برد چون کاههم
صوفی صومعه عالم قدسم لیکن • عالم قدس صومعه سی صوفیسی یم لکن
حالیا دیر مغانست حوالتگاهم • حالیا مغان کلیساسیدر بنم حواله
یرم مراد بودر که عالم الهی وقدس که خانقاه مشابهسنده در بن انده
عقد بیعت وعهد عبودیت ایدوب صوفی اولمشیدم لکن تکافیض
وصولی وقرب حضوری شیخ صاحب حرارت خانقاهنه حواله اولنشدرکم

بیاهیم لنغطذن
مخفقدر

کواهیم لنقعذن
مخفقدر

بوند ه ساکن اولوب یافت مکتوب و عبارت قلمق ایله مقصودم حاصل اولوب
پیر میخانه سحر جام جهان بینم داد • بیخانه پیری صباح بکا جهان کورجامنی ویردی
واندران اینه از حسن تو کرد اگاهم • اول اینه ده سنک حسنکدن خبردار
ایلدی • وادیر خانقاه سحروقتنده بکا قلبت صافیه وصفاینی اعطا ویردی که حجاب
فنا سنک اندره مشاهده ایدوب حسن بقای حقدن خبردار قلدی • دیگر
بیت کرده ام ترک جهان خلق بمن مجنون کفت • کرچه دیوانه ام اما از
خدا اکاهم • تا من راه نشینی خروسوی مصطبه ای • بن یولده اوتوزجی ایلم
خالق میخانه وتکیه جانبنه کل • تا ببینی کم دران خلوتجه صاحب جاهم •
تاکوره سن که اول حلوتده نیجه صاحب منصبم • مراد بودر که روح نفس
دیرین سالکره ایله خانقاه کلی یعنی موافقت قل تاکوره سن انده نیجه
تکمیل طریقت ایتمش و ترتیب ارشاده یتمش صاحب جاه و قدرم • مست
بکذشتی واز حافظت اندیشه نبود • مست کچدک و حافظدن غم
وفکر کر یوق ایدی • اه اکر دامن حسن تو بکیرد اهم • اه اکر سنک حسنک
اتکینی دوتر سه بنم اهم مراد بودر که روح نفحه یه دستنی دنیا اولور
کچدک و تضییع ایتدک بن که سنک حافظکیم اندیشه و فکرم اغلاکاه
الم وغم ایهم سنک حسنک اتکنی دوتب اهل ما را ایدرسه • خوشم امد که سحر
خرو خاوری گفت • خوش کلدی بکا که سحر مشرق پادشاهی دیرایدی که
با همه پادشاهی بنده تورانشاهم • دوکلی پادشاهلق ایله تورانشاه
قولییم مراد ظاهره نظر تورانشاه پادشاهی مرحوم بارتوراه
شاه نام شاهی مراد درکه خواجه حافظک عادتی او زره تخلصدن صکره ذکر
ایدر ومعنایه نظر توران وه ییتندن برشیخ بزرکوارک مراد ادر ولـه
ایضا کرچه از اتش دل چون خم می جوشم • اکرچه کوکل اودندن

شراب کوکی کبی قاینرم • مهر برلب زده خون میخورم وخاموشم • اغزمه
مهر اورلمش قان ایچرم وساکتم مراد بودرکه مخلص اولان اولیا کرکدرکه
کوکلنده اتش عشق الهی اولوب اثار ریا وتواجد ورقص وتصنیع اعیون
اغزی نه مهر سکوت اوروب قان یودوب صبر وسکوت ایده ایرقص
من لعقل ودین کردیب بالدفوف والطبول • قصد جان نست طمع بر
لب جانان کردن • جان قصدیدر جانان لبنه طمع ایلمک • تو مرا بین که
درین کار بجان میکوشم • سن بنی کور که بو ایشده جان ایلم دورشرم
مراد بودر که محبوب مجازی لبنه طمع کند وجانه قصد وانی عذاب اخرتة
کرفتار اتمکه سعید بنم نفسیمی کور که بو عملده جانله سعی بلیغ ایدر قطعه
در سرای بهم کرده از پس پرده • مباش غره که هیچ افریده واقف نیست
ازان بترس که مکتوب غیب خواند • مکر نفس بلند لخوانی و کرنه هیچ نیست •
من کی ازاد شوم از غم دل چون هردم • بن قچن ازاد اولم کوکل غمندن
چون هردم • هندوی زلف بتی حلقه کند در کوشم • هر بتک هندوی زلفی
حلقه ایده قولاغمده مراد بودر که بن کوکلک عشق مجازیسی غمندن نیچه خلاص
اولم که هردم بر محبوبک زلفی قولاغمه حلقه اولوب یعنی بنده حلقه بکوشی
تلور رباعی ای دل تو دمی مطیع فرمان نشدی • ذرهجو بزت
هیچ پشیمان نشدی • صوفی وفقیه وواعظ ودانشمند این شدی لیک
مسلمان نشدی • خرقه پوشی من از غایت دین داری نیست • بنم خرقه
پوشلغم غایت دینداراتقدن دکلدر • پرده بر سر صد عیب نهان میپوشم
بر پرده یوز کز اویب پیشه اوزره اورترن مراد بودر که صوفیانه لباس
کیدکم زهد وصلاح حدن دکل کز لوعیبم چوقدر اندرکه ستر اولنکدن که
خواهم که ننوشم بجز از راوق خم • که دیلرم اچمیم کوپ صافندن غیری

چه کنم کر سخن پیر مغان ننیوشم • نیلیم اکر پیر مغان سوزن ایشتمسم مراد کوبدن شیخ واعظدر که کیفیت عشق الهی اندن حاصل اولور واکا صیغه خلوه ده کلوی وزبده کلاتیدر وآنی اچمک احسن قبول ایله استماع ایدر پس حاصل مصراع اول بن شیخک خلوه ده کلی تن و کلام اخلاه حسن سماع قبول ایله استماع ایده ریمن دیمکدر • ومصراع ثانی انکا تعلیل در اوکا تجاهل کی معنی جیلدر • حاشا لله که نیم معتقد طاعت دوست • حاشا لله که • بن دوست طاعت معتقدی دکلم • این قدر هست که کد کهی قدحی می نوشم • بوقدر وارد که کاه کاه بر قدح ایچرم مراد بودر بنم طاعتم حضرت حقه لایقدر دیمزم همان بوقدر وارد که کاه کاه عشق الهی نوش ایدوب نوافل عبادت ایدرم • بیت • کی بود طاعتم سزای خدا • چون بود تحفه غیر حق بیت • امیدم که عار رحم عدو روز جزا • امیدم وار در که دشمن رخنه جز اکو نند • فیض عفوش ننهد بار کنه بر دوشم • انک عفوی فیضی قومیه کناه یوکنی اوموزمه • مراد بودر که غفور الله کناهمی شیطان رغمنه عفو ایدوب و حکمتنا وزار ایم بی ظهور رحم او لدوغی یوم حشرده بار کناهم ارتمه قوغیه • قطعه • عصیت الله فی سری و جهری • اما الذنب فعلی و قالی • ولا ادری غدا الی امر • وکیف یرجع فی الامر حالی • الا یا رب فاغفر لی ذنوبی • و طهرنی من سوء مقالی • پدرم روضه جنت بدو کندم بفروخت • بابام جنت باغچه سن ایکی بغدایه • صاتدی • من چرا باغ جهانرا بجوی نفروشم • بن نیچون جهان باغچه برار به یه صاتمیم مراد ادم علیه السلام جنت باغچه سی بغدایدن شیئی قلیلم صاتدی بن جهانی باغچه قیمت وعدد جهتدن بغدایدن اقل اولان نیچون صاتمیم دیمکدر بعض نسخه ده مصراع ثانی بو واقع اولمش • ناخلف باشم اگر من بجوی

نفروشم • قائم مقام بابام اولام اکر بن برار به یه صاتمزسم مراد بودر که ادم علیه السلام جنتی ایکی بغدایه صاتدی بن دخی خلف او لمغی بودر که ترجیح ایدوب اندن دخی الچق بهایه صاتم اکر اندن الچق بهایه صاتمزسم ناخلف اولورم بابامدن تربیت المشن اولمزم خلاصه مراد ادم او غلانلر حضرت ادمدن ترقیلری از دیاد معصیت دردر که جنت واخرتی و قره حقیقتی ادنا بهایه صاتمقدر کمال خود بودر دیمکدر • کرازین دست زند مطرب مجلس ره عشق • اکر بوالدن اوده مجلس مطربی عشق یولنی شعر حافظ برد وقت سماع از هوشم • حافظک شعری الت سماع وقتنده بنی عقلدن • مراد بودر که اکر واعظ مجلس عشق یولنی بوالدن اورب وبو یوزدن موعظه بیان ایدوب که حافظ شعرینی مجازی صورتندن چیقوب حقیقتی تحقیق ایدر • شعر حافظ اهل مجلسک وقت سماعنده عقلی • وله ایضا • گرمن از سرزنش مدعیان اندیشم • اکر بن مدعیلر کرباشه قمسندن غصه لنم • شیوه رندی و مستی نرود از پیشم • رندلک و مستلک شیوه سی کیتمز او کمدن مراد اکر مدعیلر طعنندن غصه کتورسم دخی رندلیک و مستلیکی یعنی اخلاص و شوریده لکی ترک ایتمزم دیمکدر • بیت • ناصحا گر بزنی نیشش جفا برایمشم • نرود نقش خوش وخوب نگار از پیشم • زهد رندان نو اموخته راه بدنیست • نیکا • ورکمش رندلر زهدی یراماز یول دکلدر • من که بدنام جهانم چه صلاح اندیشم • بن که جهان بدنامی یم نه صلاح فکر ایدیرم مراد بودر که طریق حق سالکلری ایکی قسمدر بری زهد و صلاح صورتنده اولان و بری عاصیان و رندان حکلده اولانلدر که بو قسم ملامتیه دیرلر لاجرم دیر که قسم اول طریقی طریق دکلدر اما ریا و همی وار در لکن بنم طریقم ریایه قابل دکلدر • بیت

خمسه تهیه

توز بدنابی من طغیرمزن ایسترا هد حالکن بین کبهار فرد جه نیک اندیشیم شاه
سران خوان من بی سامان را باشی بوله نعلشاهی اوقی بن یوفنزه زانکه
زانکه درکم خردی ان عمه عالم ببیشم زیرا کسک لکده جمله عالمدن ازنعم واد
بودر که عقل معاش اهلیا ولنلار ترک دنیا قلانلر شوریده ودیوانه طرا الارکو
ایلدی نفس لسن دکاد دیوانه لوباشیچ دیر زیرا عقل معاش نقصانینده جمله
خلق عالمدن زیاده ‌بی برجبین نقش کن از خون دل من جاه آلنک
اوزره نقش قل بنم کوکلم قانندن برحال تا بدا انند کدر قربان نه کا فکیشم تا
بیلار کرسن کافرمذهبک قربانی بن مرادر وحک نفرخطابه کرد در راه
نفس کن کافرمذهبسن بن هلاک وقربان دیر کهقان اتمکی ن در صویه
صورتنده اولمیوب ظاهر کده برنشان قل کرکن بنی هلاک اتدکک معلوم اوله

بیت جان من جون بنماید عمل وزهد وجاه ذکر ادم کنی کنم هوکی
جون کافرکیشم اعتقادکه بنما وبکذر بهرخدا براعتقاد کوستر ویحک الله جون
تانده ایمه کهدرین خرقه جه نادر ویشیم تا بلیه سن کر بو خرقه ده تصوف کلم
واد بودر سر خرقه پوش ولان کسم سن اعتقاد قل جوق مصاحب قلب
تا خرقه پوش اولوب صوفیده کلایدوکن بلیه سن بیت جون برم ای زمیان
زجهان مستغنی توبیندار درین خرقه که نادرویشم شعر خون بارکن سلیه
بادیر یار رلخوان نم قان یا غدریجی شعر لی ایل یار قسنده اوبه کهجو زلفه
سیه بر رک جان زدیشم که تره کربکدن جان جمله تیشتر اوروب
وادقلبک نفسدن شکایتی بیان در کهدیراید نحه ز ربانیم نم قان یا غدر یجی
کلهمی یارم وقرینم اولان نغاوتی کهقره کوزلولره نظرایدوب اناکرکی
کربکندن جانم بر قسه نیشتر اوروب نحسه وح اتشدر تا کهمن بلانی ترک
ایلیه بیت اکرم شیخ زنعش ریاضت خوبست زانکه از جابراد

نوش

نوش بود هر نیشم دامن از نحه خون دل رهم جین اکی
بزم کوکلم قانیه یاشندن دکشورم کراثر در تو رسد جون تحرایته زنیشم
که سکا اثر ایدرجون طرملیه سن یاره بی فراد بودر کهروح نفسم بر نیشم قلبیم
کثرت عصیاندن مجروح اولمشدر جون تکرار عصیان ایده سن قلبمک
یاره سن طرملرین بیس اندن سکا فرار ایدر ایلدیلسا تنگ دکشورب
غافل اولمیه تکرار عصیاندن ایدر سک برکبت ولا ایدرس قلبیمی
تکرار مجروح اتمه یعنی اضلال اتمکیه قلمه بیت ترک سنت نکنم من
نشوم جوفقیه موبموکه بکنی بدعتیا این ریشیم من اگر رندم اگر شیخ
جه کارم باکس بن اکر رندی اکر شیخی نراشیم دا کسه ایلم حافظ راز
خود وعارف وقت خویشتم کندورا زمک حافظی وکندو وقتمک عارفی
مراد بودر کهبن رند اولوب غیره ارشاد دشیخلک دعوا کلنده اولم سم یا
خود شیخ اولوب غیره ارشاد قیلانده اولور سم کسه ایلمز ایشم یوقدر یعنی
غیره ارادت وریا وسمعه قصد اتمیوب عادات قصد ایلیوب تضییع عمر
اتمزم بهر حال کندو رازمک حافظی وکندو وقتمک عارفیرین

وله ایضا کرازین منزل غربت بسوی خانه روم اکر بو غربت
قونا غندن او جانبه کیدم دکر انجا کو روم عاقل و فرزانه روم دینده کیدم
عاقل وحکیم کیدم مراد دیار غربتده سلوک طریقت قطع تحصیل علم الهی ایدوب
وفیض ارشاد بولوب بوندن وطنه کیدرسم عاقل وکامل وحکیم مکمل
کیدرم دیو اظهار شکر در زین سفر کر بسلامت بوطن باز رسم
بو سفردن اکر سلامتله وطنه ایرشورسم نذر کردم که از راه بمیخانه
روم نذر ایلدم کهیولدن میخانه یه کیدم مراد بودر کهبو غربت دیارنده
خانقاه ومعبدده صفا وسلامت بولدیکم صحبتلری وطنم وارجق

خانقاه و معلاه
خانقاه معلس
روم جه

اوکلانده یولدن خانقاهده وارم نتکم رسول الله علیه السلام سوردن
کلیجک مسجده واروب نماز قلوب اصحاب ایله مصاحبت ایدر ایدی اندن صکره
حجره وخانه یه داخل اولور ایدی * تا بگویم که چه کشفم شد ازین سیر و سلوک *
نادیم که نه کشف اولدی بکا بو سیر و سلوکدن بردر میکده با بربط و پیمانه
روم * میخانه قپوسی اوزره قپوز ایله کیدم * مراد بودر که دیار خرابتده
سلوک طریقتده بکا حاصل و کشف اولدوغی بلدرمک ایچون وطنده خانقاه
قپوسنه واروب آوازه علم و معارف و اظهار و صفای قلبیه انکار ایدم
آشنایان ره عشق اگرم خون بخورند * عشق یولنک آشنالری اگر قانم
ایچرلرسه * ناکسم گر بشکایت بر بیگانه روم * ناکسن اگر شکایت
ایله یادقاتنه کیدم مراد بودر که شیخ و اصحاب طریقت بکا مجاهده و
ریاضت اتدروب قانم ایچر کبی ضعف نفسانیت ویررلر ایسه دخی ناکس
ودنی یم اگر عوام الناس و اهل هوس اوکنلره شکایت ایدرم * بعد
ازین دست من و زلف چو زنجیر نگار * شمدن صکره بنم الم و نگارک زنجیر
کبی زلفی * چند چند از پی کام دل دیوانه روم * نیجه نیجه دلو گوکل مرادی اردنجه
کیدم مراد بودر که من بعد ام سلسله طریقتدن کیدرمزم و نفسی
ضبط و حبس ایدرم نیجه دک قلب مجنون مرادنه تابع اولوب
غیر مضبوط و مطلق العنان اولم * گر ببینم خم ابروی چو محرابش
باز * اگر کورم انک محراب کبی قاشی بوکلمنی گیرو * سجده شکر کنم و ز
پی شکرانه روم * سجده شکر ایدم و شکرانه اردنجه کیدم مراد بودر که
اگر بن رمزایجه میلی و بکا اولان التفاتنی کورم سجده شکر ایدوب
شکرانه اردنجه اولام که بو نعمت جلیله شکر ایدوب شکرانه ویرمک اردنجه
اولمق اقتضا ایدر * خرم آن دم که چو حافظ بتولای [illegible] وسماتنلو اول

اولادن

اول وقت که حافظ کبی وصال محبتی ایله * سرخوش از میکده با دوست
بکاشانه روم * مست میخانه دن دوست ایله اوه کیدم مراد بودر که
عالم بارغ بنده محل عبادتده دوسته طلب قربنده دن کندو دیار حلک
مجنونه بکا رغبت و محبت کوستروب دعوت ده در لاجرم خوش در اول وقت
که وصال محبتنه کیفیت عشق ایله متکیف اولوب حضرت دوست
معارفتی ایله اوه کیدم ولـه ایضا گرچه افتاد ز زلفش
گرهی در کارم * اگرچه دوشدی انک زلفندن بر دوگم بنم اشمده * همچنان
چشم گشاد از کرمش میدارم * انجلاین آچلیق کوزن انک کرمندن دوترم
مراد بودر که غیب جوتت ذاتدن ایشمه دوکم دوشوب یعنی دنیا عمل
با علتوب با عملک اثری ظاهر اولدی انجلاین کوزم آچلیق یعنی آخرتم فتح
اولمق و بکا کشف اولمق امیدن طوترم یا کوز آچلیق انک کرمندن
دوترم * بطرب حمل مکن سرخی رویم که چو جام * شنلک حملنه یوزم قزللغن
که قدح کبی * خون دل عکس برون میدهد از رخسارم * کوکل
قانی عکسی طشره ویررلر بکا عمدن مراد ظاهرده خرمتم شادیلقدن
دکلدر بلکه کوکل قانک عکسی طشره اورر خلاصه مراد احوال دردا اولانده
طرب اولمز دیکلدر * پرده مطرب از دست برون خواهد برد * *
مطرب پردسی بنی الدن طشره چقاروب کوکدر * اه اگر زانکه درین پرده
نباشد بارم * اه اگر اندن بو پرده ده اولمزسه بنم یولم * مراد بودر که
واعظ و شیخک پرده الحان و موعظه کلامی بنی الدن چقاروب ضبط و اختیاردن
کیدرسه کوکدر اه اگر پرده الهی یه اجازت و یول اولمزسه که کار دنیادن
معطل و قرب حضرتدن محروم اولورم * پاسبان حرم دل شده ام شب
همه شب * کوکل حرمنک پاسبانی اولمشم کیجه و دوکلی کیجه * تا درین

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

بار بنی معناسی بیلور بونده یول
واجازت معناسنه اولمق
نیاسب بلسه

خانه خواندیت بواو نگزارم • تا بو اوده آنگ فکرندن غیری قویم • مراد بودر که
نفی خواطرده و رفع خاطره مشغول ایدوکلری گبی تا که خاطر رجانیدن غیری گیتسه
قلبم او نه نظور راغبه • دیده ز بخت بافسانه او شد در خواب • بخت بیدار
آنگ افسانه سیله اویقویه واردی • گوشمی ز غنایت که کند بیدارم
فنی غنایتدن بر بلکه بنی اویاندره • مراد بودر که کلمات الهیه و اصطلاحات
صوفیه سویلیوب اتمانسه فیض اولیوب خواب غفلتده و پرده خفتده
قلدم قنی بر فیض غنایت که بنی بیدار و صاحب حالت ایده • منم آن شاعر
ساحر که بافسون سخن • بنم اول شاعر ساحر که سوز افسونه ایله • از نی کلک
همه قند و شکر می بارم • قلم فمندن قند و شکر یاغدردم • مراد کند و نگ
مهارتن بیاندر که ان من البیان لسحرا وان من الشعر لحکمة احسنچه کلام
ایله قلمی فمندن نکتی گبی قند نبات و شکر گبی آب حیات یاغدرر • بصد
امید نهادیم درین بادیه پای • یوز امید ایله قودم بو بیابانه ایاغم • ای
دلیل دل گم گشته فرو مگذارم • ای آرزوسی گوکلک قولاغی بنی ترک اتمه
مراد بودر که طریقت بریه سنه چوق امید ایله که بلکه فیض الهی و ولایت
نامتناهی و اطلاع اسرار کماهی و توب پادشاهی اوله دیو سلوک ایتدم
لاجرم ای قلب ضالّه راه نما اولان بنی ترک ایله اولکه بو مقاصده واصل
اولم • چون منش در گذر یاد نمی یارم دید • چون بن آنی یول اوغرنده
گورمکه قادر اولمیم • با که گویم که بگوید سخنی با یارم • کیمه دیم که بر سوز دیه
یاره • مراد بلدن بونده نفحه ربانیه یاهوای حب حقدر • لاجرم شاعره
بونکله امداد اولور بو اولمیجق الحال ایصال خبر وصول اثرنجه اولور دیمکدر
دوش می گفت که حافظ همه رویست و ریا • دون گیجه دیدیش که حافظ
دو کلا روی و ریادر • بجز از خاک درش با که بگو در کارم • آنگ قپوسی طپراغندن

غیری کیمک ایله ایشده یم • مراد بودر که دونکیجه دو حواس نفسده سلک
کارشی روی و ریادر دیدی روی و ریا ظنّه ارادت ایچون اولور بنم خود
حقدن غیری لیتم وار در آستانه رباب حقدن غیره ملازمتم یوقدر بس ریا
ندن اولور ولـه ایضا من دوستدار روی خوش و موی دلکشم
بن خوش یوزی و کوکل چکیجی قلی سوجی بن • مدهوش چشم مست و می صاف
بی غشم • چشم مستک و صافی و ناغش شرابک حیرانی بن • مراد بودرکه
بن شول شیخه محتم که انک یوزی بکا خوش کلور زیرا آنک دمسنده که
من لم ینفعک لحظه لم ینفعک لفظه وموندن مراد سلسله طریقتدر
که بنم کوکلم چکه الحاد فی محبتم وچشم مستدن مراد شول ذات شیخدرکه مست
الهی اوله وشراب صافدن مراد عشق الهیدر و بیغش اولان اولور که
انده شایبه و شبه اولمیه • گفتی ز سر عهد ازل یک سخن بگو بی • دیدک که
عهد ازل سرندن بر سوز دی • آنگاه گویمت که دو پیمانه درکشم •
اول وقت دیوم سکا که ای قدح چکم • مراد بودر که اسرار الهیه سویلمکه حکمت
حق اولموح کرکدر زیرا ادراک دنیا ایله اولان غافل مطلوع اولور • در عالم
کریز نباشد ز سباز و سوز • عاشقلرده بچی اولمز ساز و یانمقدن
• استاده ام چو شمع مترسان ز آتشم • طورمشم شمع گبی بنی قورقتمه
اوددن • مراد بودر که عشق الهی و سلوک طریقت آتشی ریاضتده یانمق
ایله اولور لاجرم بن شمع گبی یانمغه طورمشدرده دیمکدر • من آدم
بهشتیم اما درین سفر • بن جنته منسوب آدمم اما بو سفرده • حالی اسیر عشق جوانان
مهوشم • شمدی آی گبی یکتلر عشقی اسیری یم • مراد روح طرفندن کلام
در که روح دیر بن آدم بهشتی یم که حضرت عندیت الهیه مقام ایدی
اما اول سکونیزه مقاصدن سفر ایدوب برنه تعلق ایدلان بیر و بونده حادث
اولان

مفعول فاعلات
مفاعیل فاعلن

نیچه سکیس الغدن ... و حالات و ابد
وبر ندن قوری ... معاشنده در وبوندره
ایله او قنور قافیه ربانیچون ازاما اصا
غلن ایله ایچو و حکلدر

دو دیده کی یکسره دوکنه خاک
اولنی ایچو نذر حر مقدو
حکلدر من

قوای نفسانیه وشهوانیه کهجر بری کوزل کوربنور مبتلا اولمشدر • بخت
ازمدد دهد که کشم رخت سوی دوست • بخت اکر مدد ویررسه که جکم البنی
دوست جانبنه • کیسوی حور کرد فشانند زمژه تم • حور صاجی بوکلی توز سلکر
بنم دو شنک دو شنبک برمدن • مراد رو کیک بقیه کلامی حکاتیدر که
زیرا کر توفیق الهی مدد ایدرسه جون دنیادن آخرته رحلت ایدم که ایمان
وعمل صالح ایله کیدم حور بلاخذ منکار اولوب کیسولرن جاروب ایدوب
دوشکم یرندن توزی سوپرب پاک ایده لر • شیراز معدن لب لعلست
وکان حسن • شیراز لب لعل معدنی وحسنک کانیدر • من جوهری مفلس
ازان رو مشوشم • بن جوهری مفلس اول یوزدن مشوشم مراد بودر که
شیرازده جواهر معارف سویلر وخوب طایفه که جوقدر اما بن طالب معارفک
صدق واخلاصده قصوری وار آنکیچون مشوش البال اولمشدر
بو کلام غیر یلره تعریضدر که بن دخی اول معارف وعوارف
جولرن سویلینلردن وجال معنی صاحبی ین اما طالب وراغب یوقدر
• از بس که چشم مست درین شهر شد دیده ام • بلکه بو شهرده مست کوز
ظاهر اولدیلردن صکره • حقا که من نمی خورم اکنون ونه سرخوشم • حقا که بن
ایجرم شمدی ومستم مراد بودر که مست حال اولمش نیجه مرشد طایفه بو
شهرده ظاهر اولمشدر وبن سلوکل انجوین آنلری کوروب مشاهده لرندن
مستانه دیوب بونزن وهم تعریض قصد ایدر • شهریست پر کرشمه وحوران
زشش جهت • بر شهر در نازنظری ایلمحالا احال وحوریلر جهات
ستدن وار • چیزیم نیست ور نه خریدار هر ششم • بر شیم یوقدر یوقسه
جهات سته مشتریسی یین • مراد نظر وحمت ایله ورمز وحالت صاحب مجذوب
طایفه اطرافی شهرده وار در اما بنده استعداد یوقدر والا هر بر بنه

مشتری ایدم

مشتری ایدم دیکور بونزن دخی مقصود تعریضدر که بونلردن بری بلکه غیر
یلردن بکرکی بن اما طالب قابل ومرآت مقابل یوقدر دیر • حافظ
هوس طبع مرا جلوه آرزو ست • ای حافظ بنم طبعم کلسنه جولان
آرزودر • آیینه ندارم ازان آه میکشم • بر آیینم یوقدر آنکیچون اه جکرین
یعنی اه ایده رین مراد بودر که بنم طبعمده ارشاد طریقت عرض حالی ایتمک
آرزوسی وار در اما جام مشاهده سنه بر آینه یعنی طالب قابل یوقدر
آنکیچون منفعل اولوب آه ایده رین بعض نسخه ده بیت ساقیده لفظ
حافظ یرنه لفظ حسن واقع اولوب مخلص بیتی بو واقع اولمشدر •
حافظ زتاب فکرت بی حاصلان بسوخت • حافظ بیحاصللر فکری حرارتندن
یاندی • ساقی کجاست تا زند آبی بر آتشم • ساقی قنده در تا بر صو اوره
بنم آتشمه مراد بودر که بیحاصللر ونا قابللر واکردر آنلره ارشاد وتعلیم
فکری یکا حرارت ویروب اول حرارتدن یاندم بر شیخ واعظ وبیر پند
سوی قنی که بنم آتشمه نصیحت وتسلیت صوین اوروب تسکین ایدوب
منطفی قلا ولـــــه ایضا ما بر آریم شبی دست ودعایی
بکنیم • بز بر کیجه ال قالدره لم بر دعا ایده لوم • غم هجران ترا چاره زجایی
بکنیم • سنک هجرانک غمنه چاره یی بر یردن ایده لم مراد بونزن عاشقک
روحه خطابن بیاندر که دیر بز اکیز بر کیجه ال قالدروب حضرت حقه دعا ایلیوب
سنک اول حضرتدن مهجور اولدوغنک چاره سنی جناب حقدن
ایده لم که ان ربکم حی کریم یستحیی من عبده اذا رفع الیه یدیه ان یردهما
صفرا موجبنجه اجابت دعا ایدر • دل که بیمار شد از دست رفیقان مددی
کوکل حسته اولوی بولداشلر الندن بر مدد • تا طبیبش بسر آدیم ودوایی
بکنیم • تا بر طبیب کتوره لوم انک باشنه وبر دوا ایده لوم • مراد بودر که

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلاتن

عقل بو وجه دیر کو کلی خسته اولدی نفسک و قوای نفسانیه‌نک و شیاطین
جن وانسک الندن بکا مدد ایدوب موافقت قل که آنک باشنه بر طبیب
دین کتورب علاج ایده‌لوم • آنکه نه جرم بر الجید و بتیغم زد و رفت • اوکم
گناهمز الجندیکا و بر قلج ایله بنی اوردی و کتدی • بازکش ار بدخواه صلحی
بکنیم • کیرو کتورکه آنی الله ایچون که بر صلح و مصافات ایده‌لم مرادلوم
عقلک قوای روحانیه خطابن ذکر درکه در اول که نفس در ینکم بنم
گناهم یوغ ایکن الندی بکا عصیان قلیجن اوروب هوایه تابع اولوب
کتدی کیر کتور حکمه سعی ایدک که صلح و مصافات و بانیزه اصلاح ایده‌وز
مدد از خاطر رندان طلب ای دل ورنه • مددی رندلر خاطرندن استه یوخسه
کار صعبست مبادا که خطایی بکنیم • مشکل ایشدر اولیه که بر خطا ایده‌وز
مراد عقلک قلبه خطابن بیاندرکه دیر بو مددی مخلص اولانلر خاطرندن نه
استه که وصول الی الله مشکل ایشدر اولیه که خطا ایدوب مقصود و مطلوبدن
یودوم قلاوز • در ره نفس کزد سینه ما تنکده بود • نفس یولندن کیر
آندن بزوم سینه‌مز کلیسا اولدی • تیر آهی بکشاییم و غزایی بکنیم • براه اوقنی
آچلم و بر غزا ایده‌لم مراد عقلک روح یا قلبه خطابن ذکر درکه و بر نفسک یولندن
سینه‌مز کلیسا یه دندی دنیا صنملری و تصویرلری ایله طولمشدر بس
تیر آه چکوب غزا ایدوب نفسه هلاک و سینه‌مزی پاک ایده‌لم • خشک
شد بیخ طرب راه خرابات کجاست • قوریدی شنلک کوکی میخانه یولی
قنده‌در • تا در آن آب و هوا نشو و نمایی بکنیم • تا اول آب و هواده بتک و
بیومک ایده‌وز مراد فرح دین و نشاطلقین کوکی قوریدی خانقاه یولی قنده‌در
ایده وار ب شیخ سرور دینه بتک و زیاده لک میسر اوله دیکلر • سایه‌ء
طایر کم حوصله کاری نکند • قوزشغی الکسک قوتی کوکلک براتش النمز

طلب سایه‌ء

طلب سایه‌ء میمون همایی بکنیم • بر همانک مبارک کولکه سنی طلب ایده‌لوم
مراد شیخ ناقص سایه‌سندن فایده اولمز بر شیخ کامل ظللنی استیلم دیکلور
دلم از پرده بشد حافظ خوش لهجه کجاست • کوکلم پرده‌دن کتدی خوش سوزلو
حافظ قنی • تا بقول و غزلش ساز و نوایی بکنیم • تا آنک سوزیله و غزلیله بر
دوزن و نوا ایده‌لوم مراد معارف الٰهیه و کلمات لطیفه ایله قلبی پرده یه
و نظام احواله کتوره‌لم دیکلور **ولــه ایضا** ما ز یاران چشم یاری
داشتیم • بز یاراندن یارلق امیدن دوتردق • خود غلط بود آنچه ما پنداشتیم
غلط ایمش اول که بز صانر ایدوک • مراد بودر که عقل و روح دیرلر بز نفسدن
و قوای بدنیه‌دن طاعتده موافقت و مشارکت امیدن ایدر ایدک
بزم ظنمزه غلط ایمش آنلر بزه مطاوعت و معاونت ایتمیوب عداوت و
مخالفت ایتدیلر • تا درخت دوستی کی بر دهد • محبت اغاجی قچن یمش
ویرر • حالیا رفتیم و تخمی کاشتیم • بز کیدک شول حالده که تخمی اکوک
مراد بودر که روح و عقل دیرلر عشق الٰهی جوان ایکن کوک ایکن بزالی بر
زمانه قودق پس محبت الٰهیه شجره‌سی نتیجه یمش ویره که بز تخم ایتدکمز
زمانده آخره کتدک • نکته‌ها رفت و شکایت کس نکرد • نکته‌لر واقع
که شکایت اتمدی • جانب حرمت فرو نگذاشتیم • حرمت جانبن
ترک اتمدک مراد بودر که نفسدن و قوای بدنیه‌دن نیجه شکایتلر ایدجک
عمللر واقع اولدی بزدن بر بو شکایت اتمدک یارانه حرمتن ترک ایلدک
• گفت و گو آیین درویشان نبود • دیمک و ایتمک درویشلر رسمی
دکلدر • ورنه با تو ماجراها داشتیم • یوخسه سنک ایله ماجرالرومز
واریدی مراد روحک و عقلک نفسه خطابن بیاندر که در شکایت ایدیشلک
عادتی دکلدر یوخسه بزم سندن چوق شکایتمز محلی واردر

سانجه لفظ عربیدر سوزنمایسین
فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
خود لفظی بو محلده بسکیده نجه
استعمال اولنور
شیدور

شیوهٔ چشمت فریب جنگ داشت • سنک کوزک شیوه سنک جنک اکمیسی
وارایدی • ما ندانستیم وصلح انکاشتیم • بز بلمدک صلح ظن ایلدک • مراد بودر که
عقل و روح نفسه دیرلر سنک محاسنک جهانه نظرک عین عبرت ایله صنع حضرت
صانعه سی صانوردق اول دکل نظر شهوت و عین نفس نیت ایلمش
کلابن جنت نه خود شد دل فریب • سنک حسنک کلابن آنی کندودن
کوکل الدانجی اولدی • حادم همت بر وبکاشتیم • بز همت تخمنی انک ازرینه
حواله اتدک مراد روح و عقل نفسه سنک حسنکه الانمزز محمد آندن حادث
اولمش دکلدر بزدن نفس همت والا موافقت اولدی آنکیچون کوکلومز
آکا الداندی دیمکدر • گفت خود دادی بما دل حافظا • ددی کندوکی ویردک
بزه کوکلی ای حافظ • ما محصل بر کسی نکماشتیم • بز تحصیل ایدیکه کیمسه
اوزرینه حواله اتمدک مراد نفسک و قوای بدنیه نک جوابن بیاندر که
آنلر درلر سن کندوک بزه کوکل ویروب عاشق و تابع اولدک بز کیمسیه
حواله ایدوب جبر اتمدک ولـه ایضا مرحبا طایر فرخ پی
فرخنده پیام • مرحبا ای ایزی مبارک خبری بختلو قوش • خیر مقدم چه خبر
یار کجا راه کدام • صفا کلدک نه خبر یار قنده یول قنده مراد شول
شیخ قادمه خطابدر که قدمی مبارک کلامی بختلو اولا پس آکا مرحبا
دیوب توصیف ایدوب دعا اتدکوندنصکره خبر آلهی صورب وصول الی الله
قنده اولور طریقی قنغی در دیر • یارب این قافله را لطف ازل بدرقه
باد • یارب بو قافله یه لطف ازل قولاغوزی و بکجی اولسون • که ازو خصم
بدام آمد و معشوقه بکام • که اندن خصم آغه کلوی و معشوق مراده
مراد اصحاب طریقته دعادر که دیر بو قافله دن نفس دشمن محبوس
اولوب وصول محبوبه میسر اولدیه • ماجرای من و معشوقه مرا پایان

نیست

نیست • بنم ماجرام و معشوقه نهایت یوقدر • هرچه آغاز ندارد نپذیرد
انجام • هرنسنه که ابتداسی اولمیه انتها قبول اتمز مراد حضرت حقک ازلی
وابدی ایدوکن بیاندر که • زلف دلدار چو زنار همی فرماید • زلف
محبوب چو زنار بیورر • برو ای خواجه که شد بر تن من خرقه حرام •
یوری ای خواجه که بنم تنمه خرقه حرام اولدی • مراد بودر که عیب جوئیت
ذات وما امروا الا لیعبدوا الله مخلصین له الدین موجبنجه کمال اخلاص امر
ایدر که ملامتیه صورتنده اولوب لباس طایفهٔ صوفیه مراد اولمیه بزه خرقه
و شکل صوفی حرامدر • مرغ عرشم که همی در رسد از سدره صفیر •
عرش قوشیم که ایرشور سدرة المنتهی دن آواز عاقبت دانهٔ خال
تو فکندم در دام • عاقبت سنک خالک دانه سی بنی آغه دوشوردی مراد
روحک نفسه خطابن ذکر درکه بنم مقامم حضرت عندیت الهیه و عرش
اعلی ایدی و دایما الهام جبرائیل بکا ایرشور ایدی سنک محبتک بنی دام
دنیایه و قید ماسوایه کرفتار اتدی • گل ز حد برد تنعم بکرم رخ بنما
گل حددن آشدی تنعمی کرم ایله یکا قو کوستر • سرو و ناز و خوش
بنشست خدا را بخرام • سرو کو ده نازو خوش دکلدر الله ایچون صالن
مراد اهل کشف دینی مدعی تن پرورلکی حددن اشوردی ای شیخ مخلص
و مرتاض یوز کوستر که سیمای صلاحی کورسونلر • واهل منصب اولان
نازو تکبر ایدر و انک نازی و تعظیمی خوش دکلدر که مست دولت
اولوب فانیه اعتماد ایدوب مغرور اولور لاجرم ای شیخ علو درجه
کوستر که مرتبه باقیه در ور غنچه بوکه در • چشم خون بار مرا خواب
چه درخور باشد • بنم قان یاغدرجی کوزمه اویقو نه لایق اولور • •
من له یقتل داء دنف کیف ینام • شول کیمسه که آنک هلاک ایدر مرض

لازمی اولانجه اولیوز • مراد منطوقدن ظاهردر • تو ترحم نکنی بر من مسکین گفتم
سن ترحمت ایتمزسن بن مسکینه دیدم • ذاک دعوای وها انت وتلک الایام
بو بنم دعوامدر و انشته سن و بو ایام • مراد روحک نفسه خطاب و عتابن بیانور
که سندن بکا مرحمت گلمز کرکر و بو دعوا حکی صدق زمانده ظاهر اولور
در • حافظا رمیل با بروی تو دارد شاید • حافظ اکر سنک قاشنکه میل
ایدرسه یاره • جای در گوشه محراب کنند اهل کلام • یری محراب گوشه سنده
ایدرلر اکل کلام • مراد حافظ رمز الهی به مایل اولسه یارا شور که اهل کلام
محل رمزده اولورلر دیمکدر • **وله ایضا** • ما بی غمان مست دل از دست
داده ایم • بز غمسز مست گوکلی الدن ویرمشزدر • همراز عشق و همنفس
جام باده ایم • عشقه همرازی و شراب قدحی همنفسیوز • مراد بودر که بز دنیا
غمسز مست حق اولوب اهل عشق ایله وقطب شیخ یا دکان شیخ ایله
همنفس اولمشزدر • بر ما بسی کمان ملامت کشیده اند • بزم ازره
چوق ملامت یا ین چکمشلردر • تا کار خود ز ابروی جانان کشاده ایم •
تا ایشمزی جانان قاشندن آچمشزدر • مراد بودر که بزه رمز حق و اسرار
الهیه سویلیوب آنون عمل و جرکشف اندکمز ایچون اهل ظاهر و عوام الناس
بزه طعن و ملامت یا ین چکوب چوق دخل و تشنیع اتمشلردر • ای گل تو دوش
داغ صبوحی کشیده ئی • ای گل سن دونکیجه شراب صباح داغی چکمشسن
یعنی سن صباح و قتنده شراب ایچ گبی بنم داغی و دردم وار دیواه چکمسن
ما آن شقایقیم که با داغ زاده ایم • بز اول شقایقوز که داغله طوغمشز در
مراد بودر که ای اهل کشف دیو دعوی ایون دونکیجه یعنی زمان قلیلدن برو
داغلو کچنوب و صباح شرابن ایچ گبی داغ و درد ایچون آه چکرسن در بزی
کور که داغ عشق عالم الهیدن بیله کتورمشزدر • پیر مغان ز توبه ما گر ملول شد

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

پیر مغان بزم توبه مزدن اگر ملول اولوبسه • گو باده صاف کن که بعذر ایستاد
خاطریم • دی شرابی صاف قل که عذره طورمشزدر • مراد بودر که بز
طریقتدن رجوع ایدوب اهل دنیا سلکنه سالک اولمغزدن شیخ رنجیده
خاطر ایسه اکا دی که عشق حقی احضار اتسون که بز رجودن رجوع ایدوب
کروطریقته سلوک ایدوب حضور شیخه واروب عذر ایتمکه طورمشزدر
کار از تو میرود مددی ای دلیل راه • ایش سندن کدر بر مددای یول قولاغزی
انصاف می دهیم که از ره فتاده ایم • انصاف و برورز که یولدن دوشمشزدر
مرادم مرشد طریقت اولانه تضرع در که ایش سنک سببک ایله ایلر وکیدر
بو مدد قل که بز انصاف ایده رز که یولدن خروج اتمشزدر • چون لاله می
مبین و قدح در میان کار • لاله گبی شراب گورمه و قدح ایش اورتلسنده
این داغ بین که بر دل پر خون نهاده ایم • بو داغ گور که قان ایله طولو گوکله
قومشزدر • مراد بودر که عمل او رتاسنده لاله گبی قرمزی شرابی و قدحی وار
گورمه یعنی ظاهر مزه ناظر اولوب تنعم و عشرتده صانمه بلکه لاله گبی پر خون
گوکلمزده داغ واردر آنی گور • گفتی که حافظ این همه رنگ و خیال چیست
دیدک که ای حافظ بو و گلی رنگ و خیال ندر • نقش غلط مخوان که
همان لوح ساده ایم • غلط نقش اوقیمه که همان لوح ساده یوز • مراد بودر که
اشعارمده رنگ و لطافت و خیال و صنعت گوروب طریقت و حقیقتدن
عاری شاعرمی ظن اتمه بلکه تصنع و تکلفدن خالی صافی قلب سالک
طریقت و طالب حقیقت مرد فردم **وله ایضا**
بزن بر دل ز نوک غمزه تیرم • اورگوکلمه غمزه سیوریسندن اوق • که
پیش چشم بیمارت بمیرم • که سنک خسته گوزک اوکنده اولم • مراد
مجاهدن شیخه اکا دیر بکا علی عنایتدن تیر ریاضت ناسنک ذات مرتاضنک

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

اوکنده نفسانیتم میت اولوب روحانیتم حیات ابدیه بولا • نصاب حسن
در حد کمالست • حسن نصاب حد کمالده در • زکاتم ده که مسکین و فقیرم
زکات ویر بکا که مسکین فقیرم • مراد شیخ کاملدن همت قادرسی بکا همت
قل که مستحق دیمکدر • من آن مرغم که هر شام سحرگاه • بن اول قوشم که
هر اخشام وصباح • ز بام عرش می آید صفیرم • عرش طامندن کلور بکا آواز
مراد بو فروده برکره ذکر اولنمشدر یا الهام ملکی کلور دیمکدر یا کلام جبرائیل
یا وحی روحانی کلور دیمکدر • قدح پرکن که من در دولت عشق • قدحی
طولدر که بن عشق دولتنده • جوان بخت جوانم گرچه پیرم • جهان جوان بختی بن
اگرچه پیرم • مراد شیخدن طلب فیض ایدوب وارشاد ریاضت استدعا
ایلیوب کندونک استعداد فیضیان و ریاضته تحملین بیاندر • چنان
پرشد فضای سینه از دوست • ایله طولمشدر سینه میدانی دوستدن
که فکر خویش گم شد در ضمیرم • که کندو فکرم ییتدی خاطرمده • مراد غلبهٔ
عشقن بیاندر که حالا دم دوست ایله شویله مالی اولمشدر که کندو فکرمدن
خالی اولمشدر • مباد اخر حساب مطرب و می • اولمسون مطرب و شراب
حسابندن غیری • اگر حرفی کشد کلک دبیرم • اگر بر حرف چکر کاتبم فلکی
مراد بودر که بنم اعمال دفترنده مرشد و عشق الهی حسابندن غیری اولمسون
اگر کراما کاتبین بر حرف دخی یازرسه • در آن غوغا که کس کس را نپرسد
اول غوغاده اگرکه کمسه کمسه صورمز • من از پیر مغان منت پذیرم • بن
پیر مغاندن منت قبول ایدیجی بن • مراد بودر که اول حشرده قیامتده اول محل
خوف و خطرده نفسی نفسی دینلدوکی حالده بن شیخ طریقتدن شفاعت
کورب و سالک طریقت حق اولدیغم ایچون سلامت بولوب شیخدن منت
قبول اتسم گرکدر • چون طفلان تاکی ای زاهد فریبی • اوغلانجقلر کبی نیجه دک

ای زاهد

ای زاهد آلدرسن • بسیب بوستان و شهد و شیرم • بوستان الماسی
و بال و سود ایله • مراد بودر که زاهد نعیم جنته ترغیب ایدر اما عاشق جمال
یار کرک • لاجرم الکا دیربکی اوغلانجقلر کبی نیجه بر آلدرسن بکا نعیم جنت کرکمز
جمال حق کرکر • بیت زاهدک کوکلنده جنت عاشقک دیدار یار •
هر کشینک لاجرم باشنده بر قوری سوداسی وار • قرار کرده ام با می فروشان
شان • بر قرار اتمشدر شراب حق تجلیلر ایله • که روز غم بجز ساغر نگیرم • که غم
کوننده قدحدن غیری طوتمیم • مراد شراب حق تجلیلردن علماء طریقتدر
که انلردن حاصل اولان علم و معرفت بکا بوندن مقرر اندردی که غم کلدکده
واستعینوا بالصبر والصلوة حسبنجه عبادته مشغول اولم • خوشا آن
دم که استغنای مستی • خوش شدر اول دم که مستلک استغناسی
فراغت بخشد از شاه و وزیرم • فراغت باغشلیه شاهدن و وزیردن
بکا مراد بودر که عشق حق و عمل آخرته شویله متوجه و مستغرق اولام که اهل دنیادن
بالکلیه فراغت ایدم بیت رضیت من الدنیا بقوة وشملة • وشربة
ماء وکوزة مکسر • من آن که بر گرفتم دل ز حافظ • بن اول وقت
که نوردم کوکلی حافظدن • که ساقی گشت یار ناگزیرم • که ساقی اولدی
ناچار یعنی ضروری اولان یاریکا مراد بودر که نفس اماره دیر بن اول
وقت حافظلک اضلالندن امید کسدم و قطع تعلق اتدم که اذا اراد
الله بعبد خیرا جعل من نفسه واعظا موجبنجه نفس لوامه بلکه نفس مطمئنه اکا
عشق الهی ایچوردی و شهوات و مطالبات دنیادن کوردی • فراوان
گنجها در سینه دارم • وافر خزینه لر کوکسمده واردر • اگرچه مدعی بیند حقیرم
اگرچه مدعی بنی حقیر کورر مراد بودر که علوم و معارفدن و فنون و طوارقدن
وکشف حقایقدن و فیض و فائقدن صدرمده خزینه کثیره واردر اگرچه بنی

مدعی جنگ و دشمن مکبر حقیر و ذلیل کورر ولـه ایضا من ترک عشق بازی
وساغر نمی کنم • بن عشقبازلغی و قدحی ترک ایتمزم • صد بار توبه کردم ودیگر
نمی کنم • یوز کره توبه ایلدم وحی ایلمزم • مراد بودرکه بن عشق الهی کلن و
صفای قلب ترک ایتمزم طلب دنیا و ماسوی قلبز یوز کره بو عملدن رجوع ایلدم
یعنی سالک طریقت ایکن طالب دنیا و تابع هوا اولدم بردخی ایتمزم • باغ
بهشت وسایه طوبی وقصر حور • جنت باغنی وطوبی کولکه سن وحور قصری
باخاک کوی دوست برابر نمیکنم • دوست محله سی طپراغنه مقابل یا الحاق
ایتمزم • مراد نعیم جانی قربت درگاه حقک ادنی مرتبه سی مقابل و برابری
قلمز دیکدر • تلقین ودرس اهل نظر یک اشارت نیست • اهل نظر وکرد ربیع
وتلقینی بر اشارتدر • کفتم کنایتی و مکرر نمیکنم • بر کنایت دیدم تکرار ایتمزم
مراد بودرکه اهل نظر اولوب حقی کورنلرک درس تلقینی بر اشارتدر یعنی الخ
دیرلر احد دیرلر رباعی کس گفت هر اعلم لدنی هوس است • تعلیم کن گرت
وراد ست رس است • کفتم که الف گفت دگر گفتم هیچ • در خانه اگر
کس است یک حرف بس است • بلشیخ بطیره گفت برو ترک عشق کن •
بیر قوجه بکا غضب ایله دیدی یوری عشقی ترک قل • محتاج جنگ نیست
برادر نمیکنم • جنکه محتاج دکلدر قرداش ایتمزم • مراد بودرکه بکا بر دنیا
قوجه سی غضب ایله عشق حقیقی ترک قل و طلب دنیا ایله دیدی بن اکا دنیا
جنکه حاجت بو قدر قرداش ترک ایتمزم • این تقوی ام تمام که با شاهدان شهر •
بو تقوی بکا تمام درکه شهر محبوبلری ایله • ناز و کرشمه بر سر منبر نمیکنم • نازی
وکوز اوجی ایله یعنی منبر باشی اوزره ایتمزم • مراد بودرکه بکا بو زهد و تقوی
بیترکه منبر اوزره چقوب واعظ کبی شهر محبوبلرینه ناز و اشارت ایتمزم • هرگز
نمی شود ز سر خود خبر مرا • هرگز کندو باشمدن خبر اولمز بنم • تادر میان

میکده

[illegible]

میکده سر بر نمیکنم • تا میخانه ده اورتاسنده باشمی قالدرمیم مراد بودرکه مشاغل
دنیایه ومصالح غیره مشغول اولانلک کندو باشندن خبری اولمیوب کندو و تو
بیر تودن غافل اولور اما خانقاهده مراقب اولوب جانب حقه متوجه اولان
شتابتن تذکر ایدوب استغفار ایله تدبیر و کندو باشیچون فکر آخرت
ایدر • ناصح بطنز گفت حرامست می مخور • نصیحت ایدیجی طعن ایله دیدی حرامدر
شراب ایچمه • گفتم بچشم وگوش بهر خر نمیکنم • دیدم گوزیم و قولاغمی
هر خره ایتمزم مراد بودرکه مراد بودرکه اهل دنیا ناصحی کاسب دنیایه و اهل
عیاله عشق الهی حرام درسن کاسب مال و اهل عیال اسن اندن فراغت قل
دیدی بن دیدیم بودیدکلک خرد و باوا هوج و عریض القفا فعلی و قولی در بن
هر بردنی و نادانه و گوک جهانه گوز و قولاق دوتمزم • حافظ جناب پیر مغان
جای دولتست • ای حافظ پیر مغان اوی طرفی دولت یریدر • من
ترک خاک بوسی این در نمیکنم • بن بو قپو طپراغن اوپمک ترکن ایتمزم
مراد بودرکه اهل الله و مرشد راه جناب و باب نعم الله دولت آخرت
باب اهل دنیایه گیتمزم ولـه ایضا ما درس سحر در سر
میخانه نهاده ایم • بو سحر درسنی میخانه اوجنده وسوداسنده قودق محصول
دعا در ره جانانه نهادیم • دعا محصولنی جانانه یولنده قودق مراد بودرکه
اول بو سحر درسه مشغول اولورده شمدی خانقاه کلنه مشغول اولدق
و محصول و نتیجه دعا اولا طلب دنیا ایدی شمدی لا اسئلک منک الا ایاک
حسبه حضرت مولیدر • در خرمن صد زاهد عاقل زند آتش • بو زاهد عاقل
خرمننه اود اورر • این داغ که ما در دل دیوانه نهادیم • بو داغی
که بزدلو کوکله قودق • مراد بودرکه زاهد عابد یابس مزاج
اولور وصول محبوب الا مشقت ایله حصول بولور • اما

مفعول مفاعیل مفاعیل مفاعیل

بعضلر ... [illegible]

سالکِ عاشق تیز جک واصل اولور • لاجرم بزم حاصلز سریع
الوصول اولدیغیچون بو زاهد عاقلک محصولنی افنا ایدوب کالعدم قلور
سلطان ازل گنج غم عشق بما داد • ازل سلطانی عشق غمی خزینه سن بزه
وردی • تا روی بدین منزل ویرانه نهادیم • تا یوزی بو منزل ویرانه یه قودق
مراد حضرت حق بزه خزینهٔ غم عشق ویردی شول قنده که ویرانهٔ دنیایه توجه
اتدک دیمکدر • در خرقه ازین بیش منافق نتوان بود • خرقه ده بوندن زیاده
منافق اولمق اولمز • بنیاد ازین شیوهٔ رندانه نهادیم • انک بنیادن
بوندن اوتوری شیوهٔ رندانه قودق • مراد خرقه منافقلق علامتی اولمغین منافق
کبی ظاهر باطنه موافق اولمق لازم کلور لاجرم زیاده منافقانه وضع اولور
بونک ایچون بر خرقه پوش اولمیوب خرقه بنیادن رندانه قلدق ملامتیه وار
عامیانه لباس کیدک دیمکدر • در دل ندهم ره پس ازین مهر بتان را • کوکلمه
یول ویرمز بوندن صکره بتلر محبتنه • مهر لب او بر در بتخانه نهادیم •
انک لبی مهرینی بتخانه قپوسنه قودق • مراد بودر که قلبه محبوبلر صورتی و عاشقلر
دنیا کیروب بتخانه نقش ایدی شمدن کیرو آنلرک محبتی قلبمه کیرمکه
قومزم که ما هذه التماثیل التی انتم لها عاکفون موجبنجه کلام حقدن بوخانه قپوسنه
مهر اورمشدر • آن بوسه که زاهد ز پیش دست بما داد • اول بوسه که
آندن صکره زاهد بزه ال ویرمش ایدی • از روی صفا بر لب پیمانه نهادیم •
صفا یوزندن قدح ازرنه قودق • مراد بودر که سلوکدن زاهد یعنی اعراض قلان
بزی اوپوب آندن صکره الن صونوب بکا ارشاد قیلدیمش ایدی اول بوسه یی
بز شیخ آغزنه قودق که انک آغزن اوپدک نفسانیت و شهوت ایله اولان
بوسه یی ترک اتدک • المنة لله چو ما بیدل و دین شد • منت الله بزم چلبین
نا دل و دین اولدی • انرا که خرد پرور و فرزانه نهادیم • آنی که عقل ترتیب

ایدجکیم قودق • مراد بودر که شول کسه که مرتبی عقل و حکیم و عالم و مدبر ایدک
عشق الهیدن تلمذ ایدوب بزم چلبین قلبی کیدوب و دین اجل دنیایی و حب
ماسوایی ترک ایدوب منت الله که بزم ایله عمال اولدک • چون میرود
این کشتی سرگشته که آخر • نیجه کیدر بو باشی دونمش کمی که آخر • جانانه
در سر آن گوهر یکدانه نهادیم • جانانه اول گوهر یک دانه سوداسنده
قودق • مراد طالب حق فرد و راغب صمد احد اولان دریای طلبده سرگردان
کردابه دوشمش کمی کبی قالوب چمز دیمکدر • قانع بخیالی ز تو بودیم چو حافظ
برخیاله قانع ایدک سندن حافظ کبی • یارب چه گدا همت و بیگانه
نهادیم • عجب یاربی کدا همت و یاد طبیعت ایمشز • مراد
بودر که وصول حقدن برخیال ایله قانع اولان همت و بیگانه طبع در
لاجرم علو الهمة من الایمان حسبنجه بلند همت و آشنا طبیعت ایلمک
کرکدر ولـه ایضا خیال روی تو در کارگاه دیده کشیدم •
سنک یوزک خیالنی کوز کارگاهنده چکدم یعنی یازدم • بصورت
تو نگاری ندیدم و نشنیدم • سنک صورتکه بر نگار نه کوردم نه اشتدم مراد
بودر که تصور ایدرده حضرت حق عینده مشاهده ایدرکبی ملاحظه ایدردم اما بر
وجهله تصور و حصول صورت اولورکه هیچ بر صورت خوب اکا بکزمز
امید خواجگیم بود بندگی تو جستم • بنم افندیلک امیدم وار ایدی سکا قول
اولمغی استدم • هوای سلطنتم بود خدمت تو گزیدم • بنده سلطنت
هواسی وار ایدی سنک خدمتک اختیار اتدم • مراد حضرت حقه قول اولمق
افندیلکدر و اکا خدمت اتمک سلطنتدر دیمکدر • اگرچه در طلبت همعنان
باد شمالم • اگرچه سنک طلبکده شمال یلی همعنانی ین • بگرد سرو خرامان
قامتت نرسیدم • سنک قامتنک صالنجی سروی توزنه یا قواکنه ایرشمدم

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

مراد نه دکلو سرعتا ولنسه یسیر فی الله نهایتی یوزنده و قربنه ایرشلمز دیکدر . ابد در بسوز لعت
بروز جهد بستم . سنکک لعکک اوجنا ابدی عهد کو ننده باغلدم . طمع بدو ر دکانت زکام
دل نبریدم سنک دقاتک دوزنده طمعی کوکل براد نلن کسمدم . مراد بودرکه الست بربکم عهدی
کو نننده عیب معیتنا ابد بغلدم کلام الهی د ورنده و انک مضمو نن عملده مراده وصولدن علاقه کسمدم
که بیو رشر را لذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا . کناه چشم سیاه تو بود وکر دن ما ه . سنک
قره کوزلک د کوکل دیلکی بو بنک کناهی ابدی . که من چو آهوی وحشی ز آدمی بریدم . کوبن وحشی
آهو کبی آدمیدن کسلدم . مراد ذات منوره جذب ایلدوب و میل قلبم اکا اولوب مجوبن حقت
خلقدن عزلت قلدم که الانفصال بالحق بقدر الانفصال . ز شوق چشم تو نوشت چه قطره ها
که فشاندم . سنک طلو چشمکک شوقدن نه قطره لرکر صاچدم . ز لعل باده فروشت چه
عشوه ها که خریدم . سنک شراب صاتجی لعلکدن نه شیوه لو کر الدم . مراد وحی روحانی سوقندن
چوق آغلدم و کلام الهی د قندن چوق معنی الدم دیکدر . ز غمزه بر دل ریشم چه تیرها که
کن دی . غمزه دن یاره لو کوکلمه نه اوقلرکه آجدک یعنی آندک . ز غصه بر سرکویت چه بارها
که کشیدم . غصه دن سنک محلکک باشنی اوزده نه یوکلر نه که کشیدم چکدم . مراد نفس نیتم قهر ی
ایچون التفات چوق واقع اولب نفسدن و شیاطیندن اولان غصه لرم اول درکاهه چوق
عرض اولمشدر دیکدر . ز کوی یار بیار ای نسیم صبح غباری . یار محله سندن کتور ای صبح یلی بر ه
نوز . که بوی جان ز خود آخر از ان تراب شنیدم . که کندی جانمک قوقوسن آخر اول طپر قدن طویدم
مراد نفحه ربانیه دن اثر عالم الهی طلبی در که رایحه برجان اولا اثردن طویلور ز برا روح اول عالمدندر
چو غنچه بر سرم از کوی او کذشت نسیمی . غنچه کبی باشم اوزره انک محله سندن کچدی بر یل . که
پرده بر دل مسکین بیوی او بدریدم . که پرده مسکین کوکل اوزره انک قوقوسیله برترم
مراد غنچه مجوبلقدن قوقوسن چاک ایدر بن داخی نفحه ربانیه کلدوکدن پرده حجاب عاشق قالشی
اولورم دیکدر . بخاک پای تو کند نور دیده حافظ . سنک کیاکه در حافظک کوزی
نوربنک آندی . که بی فروغ رخت باچراغ دیده نه دیدم . که سنک یکانک ضیاسنسز کوز چراغی ایله

فاعلاتن فعلاتن فعلن

کوردم . مراد تجلی جمالی اولمینجه ظلام کوزی یا بش چهره حقیقت انی ز واشیاسی کلالی کورمز دیمکدر .
ولـه ایضا . ما بدین در نه پی منصب و جاه آمده ایم . بز بو قپویه حیثیت و منصب ایچون
کلمشدکل اوز . از بد حادثه اینجا به پناه آمده ایم . حادثه یرمز نون بو را به صیغنه کلمشز
باب حق صوفی و شیخ اولوب عظمت اعتباری ایچون کلمدک نفس و هوا و شیاطین و دنیا
حادثه لرینک یرمز نون صغنمغ ایچون کلدک دیمکدر . ره رو منزل عشقیم و ز سر حد عدم
عشق منزلنک یولجیسی یوز و عدم سرحدندن . تا باقلیم وجود این همه راه آمده ایم . تا وجود اقلیمنه
بو دکلو یولدن کلمشز در مراد عالم الهیده نقاشی حق اولوب تمکین علم حقدن عالمکون نه بو دکلو مسافه قطع ایلوب
کلدک دیمکدر . سبزه خط تو دیدیم و ز بستان بهشت . سنک خطکک سبزه سنی کوردک و جنت
بوستانندن . بطلب کاری آن مهر کیاه آمده ایم . اول محبت اوتی طلبکاری ایچون کلمشز در
مراد و علم آدم الاسماء کلها حسبنجه صلب آدمده بهشت محترمده ایکن عالم الهی جشنا جلوه ایدوب انک
تکمیلی ایچون دنیایه کلدک دیمکدر . تا چنین کنج که شد خازن او روح امین . تا بو جلایل خزینه که
انک خزینه داری جبرائیل اولدی . بکدایی بدر خانه شاه آمده ایم . دلنجیلک ایله شاه قپوسنه
کلمشز در مراد قرآن و مرد وحی الهی که آنک خزینه داری جبرائیل امین در بو انی دلنجیلک ایچون یعنی
وحی طلبی و کشف الهی و الهام ملکی طلبی ایچون درکاه حقه و محل عباده کلمشز دیمکدر . لنکر حلم
تو ای کشتی توفیق کجاست . سنک حلمک لنکری ای توفیق کمیسی قنده در . که درین بحر کرم
غرق کناه آمده ایم . که بو کرم دکیزنه کناه غرقی کلمشز در مراد توفیق الهی کمیسی لنکر حلم
حالو یحر کرمده قرار ایلمز مستغرق کناه اولنلری نجاة طلبی در . ابرو می رود ای ابر خطا شوی ببار
یوز صویمز کیدر ای خطا یونیجی سحاب یغدر . که بدیوان عمل نامه سیاه آمده ایم . که عمل دیواننه قره نامه
لو کلمشز در مراد نامه اعمال سیاهدر آنذن یوز صوییمز دوکلمشدر سحاب کرم با غوب سیاه نامه سنی
یو یه کرک دیو استدعای کرم ایدر . حافظ این خرقه پشمینه بینداز که ما . ای حافظ بو یوکلی خرقه
آت که بز . از پی قافله با آتش آه آمده ایم . قافله اردنجه آه اودی ایله کلمشز در مراد بو درکه بو کی
یا نغله قابل اولور بزه آه اودی ایله کلورز او دن صقن . خلاصه مراد اوده یانمقدن احتراز قلمق دیمکدر

دیاسی خوش اول که بز قولاغی احمقه آتمز ز مرآد بودر که بو حسود حقیلر
حقمنده یرمز سوز سویلیوب بر رفیق طریق انون الجندی ایسه اکا دیکم
بز احمقه قولاق دوتمز ز وانک سوزن اشتمز ز لاجرم سن دخی اشتمه
حافظ ار خصم خطا گفت نگیریم برو • ای حافظ اکر خصم خطا دیدی ایسه
اکا دوتمز ز • ور بحق گفت جدل با سخن حق نکنیم • اکر حق دیدی ایسه حق
سوز ایله جدل اتمیلم مراد بودر که اکر خصم بزه افترا ایدوب ناحق سوز
سویلیه بز اکا مؤاخذه اتمیلم اکر دیدکی واقع حال ایسه حق سوزله جموب
نزاع اتمیلم **ولـه ایضـا** مرا عهدیست با جانان که تا جان در
بدن دارم • نیم عهدوم وار در جانان ایله که تا جانم بو تنده وار در • هواداران
کویش را چو جان خویشتن دارم • انک محله سی هواداران کندو جانم کبی
دوتم مراد بودر که حضرت حق ایله عهدوم بو یله در که انک درکاهی محبلرن
جانم کبی عزیز دوتم و محبت ایدم • صفای خلوت خاطر از آن شمع چگل
بینم • خاطر خلوتنک صفاسن اول شمع چکلدن کوررم • فروغ چشم
و نور دل از آن ماه ختن دارم • کوزم ضیاسن و کوکلم نورن اول
ختن آینه دن دوترم مراد صفای خاطرم و نور عینم و قلبم محبوب
اقلیم آخردن در دیمکدر • بکام و آرزوی دل چو دارم خلوتی حاصل
کوکل آرزوسی و مرادی ایله چو بر خلوت حاصلم وار در • چه فکر از
خبث بدگویان میان انجمن دارم • نه فکرم وار در دیو تکاری نسنه
یرمز سویلیجلرک خبثندن مراد بودر که چون کوکلم آرزو و مرادی ایتدوکی
اوزره بکا بر خلوت حاصل اولمشدر نه تشویشم وار اکر یرمز سویلیجلر
بجمعنده خیانت ایدرلرسه • گرم صد لشکر از خوبان بقصد دل کمین
سازند • اکر خوبلردن یوز لشکر کوکل قصدنه یوسه دوز ملکز بحمد الله

مفاعیلن مفاعیلن
مفاعیلن مفاعیلن

ولـه ایضـا ما نکوییم بد و میل بناحق نکنیم • بز یرمز دیمیلم و ناحقه میل اتمیلم • جامهٔ کس
سیه و دلق خود ازرق نکنیم • کمسنک اوننی قره و کندو خرقه مزی کوک اتمیه لوم • مراد بودر که بز یرامز سوز
سویلیلم و ناحق ایش اتمیلم و کمسه یه تعدی ایدوب اتکی تو ننده ن اونی سیاه و کندو
صوفیانه کوک و بشیل خرقه کیمیلم • عیب درویش و توانگر بکم و بیش بدست • درویشی
و غنیی اکسکلک ایله و ادنی عیبلمک یرامزدر • کار بد مصلحت آنست که مطلق نکنیم • یرامز ایشک
مصلحتی اولدر که مطلقا و عموما اتمیوز • مراد منطوقدن ظاهر در • خوش برانیم جهان در نظر راه روان
دانش سوره ... یولجیلر نظرنده • فکر اسب سیه و زین مغرق نکنیم • قره آت و زینته غرق اولمش ایر فکرن
اتمیلم مراد سالک طریقت اولانلرک نظرنده واو کبی بیاده سوروب کرده لوم قره آت و زرین ایر فکرن
یعنی الکاسوار اولمق ملاحظه سن اتمیه لوم دیمکدر **بیت** نه بر قبای حریرم مذهب است طراز •
نه بر کمیت روانم مغرق است لجام • رقم مغلطه بر دفتر دانش نزنیم • مغلطه رقمی علم دفترنه
اورمیلم • سر حق با ورق شعبده ملحق نکنیم • سر حقی حقه بازلق ورقنه ملحق اتمیه لوم مراد علم کتابنه
سؤال صورتنده مغلطه لر یازدرمق و حقه بازلق اورانی کبی ایدوب سر حقی حقه ... اتمیلم
زاهد ار منع من از باده کند آن بهتر • زاهد اکر بنی شرابدن منع ایدرسه اول ایکر کدر • کر التفاتش
بمی صاف مروق نکنیم • اکر انک التفاتی شراب صافی و صوره رغبتی ایله اتمیلم • مراد بودر که شوکم منع
حذر منع ایدرسه بز داخی انکا بونون صاف و لطیفی و اسرار حقیقه اشراب اتمیلم • شاه اکر جرعه رندان
بحرمت کیرد • شاه اکر مخلصلک بقیه و اسرارن و کندویه واصل اولان اخبارن عزت ایله طوتر
التفاتش بمی صاف مروق نکنیم • جمع آنک التفاتی سر صدقدن و رونق ایله اتمیلم • مراد اکر ار
طابقندن بر مقدار شاه نظارندن ایر خبر صلاح جل ایدوب عزت ایله طوترسه جمع آنک دعاء
دولتی سر صدق و رغبتدن اتمیلم • آسمان کشتی ارباب هنر می شکند • فلک اهل هنرک کمسن جر
تکیه آن به که برین بحر معلق نکنیم • اعتمادی اولبکلار که بو ایش دکزه اتمیلم • مراد فلکدن دایما
اهل کمالی خوار ایدر لاجرم بزا کا اعتمادی ... بلکه احتراز ایده ایده وز • کر بدی گفت حسودی و رفیقی
رنجید اکر بر حسود بدی ایسه بر حسود و الجندی ایسه بر ... • کو تو خوش باش که ما گوش باحمق نکنیم

بقالی

والمنة بنی لشکرشکن دارم. بحمد الله والمنة لشکر صبحی برهنم واردر
مرادبودر که اکر جهان محبوبلری بنم کوکلم قصدنه یوسوایدرلرسه نه غم که
لشکر صبحی برمعبودم واردر. خدارا ای رقیب امشب زمانی دیده برهم نه
الله ایچون ای رقیب بوکیجه بر زمان کوز قپه. که من بالعل خاموشش
نهانی صد سخن دارم. که بنم انک ساکت لعلی ایله کزلو یوز سوزم واردر
مرادنغه بومقدار زمان اغماض عین ایدوب مهلت ویرب مانع
اولمه که بنم حضرت حقه بخش مناجاتم واردر دیمکدر. چو در کلزار اقبالش
خرامانم بحمد الله. چون انک توجهی کلستاننده صالنورن بحمد الله. نه میل
لاله ونسرین نه برک نسترن دارم. لاله ونسرینه ونسترن یپراغنه میلم
یوقدر مراد جناب حقدن کلزار مکاشفه ومراقبه ایچنده این کلستان
جهان شکوفه لرنه میلم یوقدر دیمکدر. الا ای پیر فرزانه مکن عیبم ز میخانه
آکاه اول ای عاقل پیر بنی عیب ایله میخانه ایله. که من در ترک پیمانه دل پیمان
شکن دارم. که بنم قدح ترکنده بو عهد صبحی کوکلم واردر. مرادبودر که ای عاقل
معاشی ولان پیر بنی خانقاه ایله عیب ایله اکرچه ترک شراب عشق الهی
اتمک ایچون عهد ایدرن اما قلبم کر واول عهده کیهر. خراب خوشکوارم
هست ویارچون نکارم هست. خوش سکیجی شرابم واردر ونکارکبی
یارم واردر. ندارد هیچکس یاری چنین یاری که من دارم. بوقدر هیچ
کمسنه نک بر یاری بو تجلیلی یار که بنم واردر مراد عشق الهی قلبمه نافذ
در ورفیقم حق تعالی در بو تجلیلی یار اهل دنیادن هیچ کمسنه نک یوقدر
دیو اظهار شکر ایدر. مرا در خانه سروی هست کاندر سایهٔ قدش. بنم
اوده بر سروم واردر که انک قدی کولکه سنده. فراغ از سرو بستانی
وشمشاد چمن دارم. بوستانی سرودن وچمن شمشادندن فراغ واستغنام

واردر

واردر مراد علو مرتبهٔ الهیه حاصل ایتمشدر که مراتب مناصب عالیه دن
فراغم واردر دیمکدر. سزد کز خاتم لعلش زنم لاف سلیمانی. لایقدر که
انک لعلی یوزکندن سلیمانلق لافنی اورم. چو اسم اعظم باشد چه باک
از اهرمن دارم. چون اسم اعظم اولادیودن نه غمم واردر مرادبودر که
کلام الهیدن بر آیت کریمه بیلورم که خاتم سلیمان علیه السلام کبی سبب
سلطنت آخرتم وضرر شیطانندن امین وامانم اولور که اسم اعظم بیلنه
واکا مداومت قلنه شیطاندن نه غمم واردر واول آیت بودر ثُمَّ
أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُعَاسًا دیروکمعزن والله علیم بذات الصدور
دبورکنه وارنخیه دک. بر ندی شهرها شد حافظ پس از چندین ورع لیکن
رندلک ایله مشهور اولدی حافظ بو دکلو پرهیزکارلقدن صکره. چه غم
دارم چو در عالم امین الدین حسن دارم. نه غمم وار چون عالمده امین
الدین حسنم واردر. مراد بودر که اهل تصوف عوام الناس تهمت ایدوب
ضرر قصد ایدرکن اولور وارباب دولتلی ولنلر حمایت وصیانت
ایتمیجک ضرر یتشدررلر بنم دخی بو دکلو تقوی وزهدم دن صکره رند
وقلاش ومردعیاش دیو تهمتم وتعنتم اولدی اما غمم یوقدر چونکه امین
الدین حسن حافظم در. ولہ ایضا من که با غم که دران خاطر
عاطر کذرم. بن کم اولم که اول خاطر عاطره اوغرهیم لطفها میکنی
ای خاک درت تاج سرم. لطفلر ایدرسن ای نکه که سنک قپک
طپراغی بنم باشم تاجی در. مراد بودر که بر بزرکوار خواجه حافظ کی نونکر
ایدوب سلام وکلام ارسال ایتمش انوکیچون اظهار شکر ایدر. دلبرا بنده
نوازیت که آموخت بکو. ای دلبر سکا قول وعشقم کم اوکرتدی دکی
که من این ظن برقیبان تو هرکز نبرم. که بن بو ظنی سنک رقیبلرکه اتهم

بیلیم ... الدین ... دیوان ... فقط امین الدین ... واردر ...

فاعلاتن فعلاتن
مفاعلن فعلن

مراد بنی سکه رقیبلر تذکیر اتمش دکللر درکم تذکیر ایتدی دیو استخبار قیلادن
شکایتی اشعار در. بهتم بورقعه و راه مکن ای طایر قدس. یعنی بکا یوله
قولاغزی قل ای قدس طایری. که درازست ره مقصد و من نو
سفرم. که اوزاقدر مقصود یولی و بن یکی سفره چقمشم. مراد وصول الی الله
مسافه بعیده قطع اتمک ایله اولور و بن اهنوز سالک اولمشم دیو اول
بزرکوار دن استمداد همت در. ای نسیم سحری بندکی من برسان
ای سحر یلی بنم قولللغمی ایلتشدر. که فراموش مکن وقت دعای سحرم
که اونتمه بنی سحر دعاسی وقتنده. خرم آن روز کزین مرحله بر بندم رخت
خرم اول کون کزین قوناقدن اسباب باغلیم. وز سر کوی تو پرسند
رفیقان خبرم. سنک محلاتک باشندن صورالر یولداشلر خبرم. مراد
اول بزرکوارک جوارنه وارمق استدعاسی درکه یاران خبرلی اورادن
صورالر. راه خلوتکه خاصم بنما تا پس ازین. خلوتکاه خاصی یولنی کوستر
تا که بوندن صکره. می خورم با تو و دیکر غم دنیا نخورم. شراب ایچم
سنک ایله و دخی دنیا غمنی یمیم. مرادی اول بزرکوار ایله خلوت خاصده
اولوب عشق الهی یه مشغول اولوب غم دنیادن فراغ طلب در.
پایه نظم بلندست و جهانگیر بکو. نظم پایه سی بلند در وجهان دوتجی در دی
تا کند پادشه دهر دهان پر گهرم. تا ایده دهر پادشاهی اغزیمی
کوهر ایله طلو مراد نظمک بلند پایه اید وکن بیان و پادشاه زماندن
طلب احسان در. حافظا شاید اگر در طلب گوهر وصل. ای حافظ
یار اگر کوهر وصل طلبنده. دیده دریا کنم از اشک و در و غوطه خورم
کوزی دریا ایدیم کوز یاشندن وانده تلذذ ایدیم. مراد کوهر وصله وصول
کوز یاشی وافر اولوب دریا کبی تموج ایدوب و طالب اولماغه طالوب

رنگ خوشتر

مفاعیلن مفاعیلن
مفاعیلن مفاعیلن

آنک تعریفندن صوف الور کبی اولمق ایله حاصل اولور دیمکدر
وله ایضا. مرا می بینی و دردم زیادت می شود دردم. یعنی
کورورسن و فی الحال یا دکون کیدر دردم. ترا می بینم و میلم زیادت
می شود هردم. سنی کورورم و میلم زیاده اولور هردم مراد متکلمدن
روح و مخاطبدن نفس در لاجرم نفس روحک دردینی فی الحال ونکار
و روحک نفسه هردم تعلقی زیاده اولور. بسامانم نمی پرسی نمی دانم
چه سر داری. بنم صلاحم صورمزسن بلمزم نه سودا که واردر. بدرمانم
نمی کوشی نمی دانی مکر دردم. بنم درمانمه دوزشمزسن مکر دردی بلمزسن
مراد کره روحک نفسه خطابی در تعزیر مرام منطوقندن ظاهردر.
نه راه است این که اندازی مرا در خاک و بکریزی. یول دکلدر بوکه اتهسن
بنی طپراغه و قچه سن. گذاری آر و بازم پرس که تا خاک رهت گردم
او غره کر و صورکه سنک یولک طپراغی اولم مراد بودر که روح نفسه
دیر بو یول دکلدر که بنی خاک کنا هه دوشوروب کیده سن یعنی
فراموش ایده سن کر و کلوب بکا موافقت قل که سنک یولک که
طریق حق در انک طپراغی اولم یعنی عباد طریق حقدن برکتر اولام
ندارم دامنت از دست جز در خاک و آن دم هم. دوتمزم یعنی چکمزم
اتککی الدن طپراقده غیری واول دم هم. که بر خاکم روان کردی بکیرد
دامنت کردم. که طپراغمه روان اولاسن دوتر اتککی توزم مراد بودر
روح نفسه دیر حال حیاتده و عرصه عرصاتده سندن اتصالم منقطع
اولمز لاجرم حسن حالده موافقت قل تاکه سعادت آخرت میسر
اولا. فرو رفت از غم عشقت دمم دم میدهی چون نی. طالدی و باتدی
کتدی سنک عشقک غمندن بنم نفسم او فورورسن نی بکی. دمار از من بر
آوردی

نمی کوئی برآوردم • بندن انتقام الدک دیمزسن بر نفس کتور یعنی صوکلنی
مراد بودر که روح نغمه دیر بنم نغمشم دوتلدی وانتقامک بیجدا ولدی
برکره دیکلی دیمزسن • بشب دل را بتاریکی ز زلفت باز میجستم • بو
کیجه کوکلی قره کلعته سنک زلفکدن استدم مراد قلبک میلی غیبه هوشیه
استیک ایدی بولنور دیمکدر • رخت می دیدم وجامی زلعلت باز
می خوردم • یوزک کوردم وبر قدح لعلکدن کوزه ایجدم مراد تجلی جمال
اولیجق مشاهده حقه وتلاوته واذکاره میل زیاده اولور دیمکدر
کشیدم در برت ناکاه وشد در تاب گیسویت • چکدم سنی
ناکاه سینه یه قیبورلری صاچک بوکلی • نهادم بر لبت لب را وجان
ودل فدا کردم • قودم لبکه لبی وجان وکوکلی فدا ایلدم مراد بودر که عقل
نفسه دیرسن ضبط اتدم طول املک مشغول ولدی وچون بنمله اغنز
برابروب اتفاق اتدک جانی وقلبی فدا اتدم یعنی سن ممانعه ایدر ایدک
چون موافقت اتدک جانی وکوکلی فی سبیل الله فدا ایلدم • بعزم سبزه وصحرا
چه می کردی روان بی ما • سبزه وصحرا عزمی ایله نه دولانورسن روان بنسز
سرشک سرخ می کرد از آن بر چهره زردم • قزل کوز یاشی یوزی النور کونه
صاری یوزم اوزره مراد رد حک نغمه خطابی ذکردر که دیرسن بنسز یعنی
بنم موافقتمسز سیر وتماشایه ودنیا وماسوایه تابع اولورسن الونچون بن
قان اغلرن • تو خوش می باش با حافظ برو گو خصم جان می کن • سن خوش
اول حافظ ایله خصم یوری جان چکشدی • چو گرمی از تو می بینم چه باک
از خصم دم سردم • چون حرارتی سندن کورم نه غم بکا انکیبی صوغق خصمدن
مراد بودر که روح نفسه دیرسن بنمله متحد وموافق اول شیطان جان
چکشسن چون سندن حرارت اولانه غم نفسی بارد عدودن قصیده

سابقا

فاعلاتن فاعلاتن
فاعلاتن فاعلن

سابقا بو قصیده حرف میم غزللرنده اثناسنده بولنوب شرح اولندی
بو قصیده دخی بورنده بولنوب شرح قلندی • من نه آن رندم که
ترک شاهد وساغر کنم • بن اول رند دکلم که محبوبی وقدحی ترک ایدم
محتسب داند که من این کارها کمتر کنم • محتسب بیلور که بن بو اشلری
اکثر کم ایدرم • مراد بودر که بن اول مخلص دکلم که حب حقی وصفای
قلبی ترک ایدم اهل دنیا که عیب بیلن اهل تصوف در بیلور بولانی که
بن ترک حبی وترک صفای قلب اتمزم • من که عیب توبه کاران
کرده باشم بارها • بن که عیب توبه کاران کرده باشم بارها بن که توبه
کارلری عیبلمش اولم نیجه کره • توبه از می وقت گل دیوانه باشم گر کنم
شرابدن توبه وقت گل وقتنده دلو اولم اکر که ایدم • مراد بودر که بن طریق
تصوفدن رجوع ایدنلری نیجه کره عیبلمش اولم مکر دیوانه اولم که کشف
وفیض وقتنده طریقتدن رجوع ایدم • عشق دردانه است ومن
غواص ودریا میکده • عشق انجودر وبن طالبیم ودکز میخانه در
سر فرو بردم درین دریا کجا سر بر کنم • باشمی طالوردم بو دکزه نره دن
باش چیقارم مراد بودر که عشق الهی ووصول شاهی انجودر وبن
طالبیم وخانقاه دکزدر بو دکزه طالدم نره دن باش چیقرم وفیض
الهی کتورم دیو اظهار تحیر ایدر • من که از یاقوت ولعل اشک دارم گنجها
بنم کرکوز یاشی لعل ویاقوتدن خزینه لرم واردر • کی نظر در فیض خورشید
بلند اختر کنم • نیجه نظر ایدم بو جه بلند کونشک فیضنه ایدم مراد بودر که کونش
تربیتی ایله لعل حاصل اولور چون بنم کندو ذاتمده لعل ویاقوتم واردر
لاجرم جوهرلره اعتبار ایتدوکی لعله واهل دنیا متاعنه وانک سینه
حاجتم یوقدر • من که دارم در گدایی گنج سلطانی بدست • بنم که واردر

کوالکلن خزینهٔ سلطانی المدمی کی جلع گردش گوردون دون ایوور
کنم. یعنی فلک دون پرورک دولتنه جلع ایدم مراد بودرکه فقیر ایکن
خزینهٔ فیض و فضل الٰهی یه مالک اولدم یعنی مزتی ادالی اولان فلکک
حرکت دوریه سی بکا ماعدم دولت و مال ایده دیو جلع ایدم. لاله
ساغرگیر و نرگس مست و برمن نام فسق. لاله قدح دوتجی و نرگس مست
و فسق نامی بزوم اوزرمزه داوری دارم بسی یا رب کرا داور کنم.
دعوام واردر چوق یا رب کمی حاکم ایدم مراد بودرکه نیجه کمسلر واردر
فسقلری ظاهر و فجورلری باهر اما انلره طعن اتمزلر فسق نامی
بزه طقولر بو مقوله دعوالرم واردر اما کمی حاکم اختیار ایدم که حق اوزره
حکم ایده. ور تو می گوئی که زاهد شو بچشم و سر ولی اگر کسی دیوسک
زاهد اول باش و کوز اوستنه اما بن روم کلین مشورت با شاهد و ساغر
کنم. وارهیم بو مشورتی محبوب ایلن قدح ایله ایدهیم مراد روحک
نفسه خطابی ذکر درکه دیوسن بکا طرالتقدن اعراض قل و طلب دنیا
ایلکل دیرسن سنک سوزک رد اتمزم اما استخاره و صفای قلب ایله
مشاوره ایدهیم یعنی جناب الٰهی دن و صفای خاطردن بو خصوصه
مساعده یو قدر. عاشقانرا گر در آتش می پسندد لطف دوست
عاشقلری اگر آتشده اولمق بکنورسه دوست لطفی. تنگ چشمم گر
نظر در چشمهٔ کوثر کنم. طار کوزلو بن اگر نظری چشمهٔ کوثره ایدرسم
مراد بودرکه حضرت حقک قضاسی نیجه ایسه اکا تمام رضام واردر
قهرن دخی لطف بیلورن. ور چو بید لی عمر تا که چنین صابرع
شوم. اگر عشق سنز کچوکبن ناکاه بو بخلین صافی اولام. بعد از این
از شرم روی گل گجا سر بر کنم. بونرن صکره گل جانبندن نره دن باشم

قالدرم

قالدرم مراد بودرکه شمدی بن عشق سنز کچوکبی بویله خالی بن طمعقدن
بهره مند اولمدم و فیض الٰهی بولمدم اهل کشف اوکنده حجابدن
نیجه باشم قالدرم. چون صبا مجموعهٔ گل را بآب لطف شست
چون صبا گل مجموعه سن لطف صولی ایله یودی. کژ دلم خوان گر نظر
بر صفحهٔ دفتر کنم. اگری کوکلو اوقی بکا اگر دفتر یوزنه نظر ایدرسم
مراد بودرکه نغمهٔ ربانیهٔ اهل کشف اولانک قلبندن علوم رسمیهٔ
کیدرر لاجرم بن که طالب کشفم کتابه نظر ایتمیوب تصفیهٔ قلبه
سعی ایتمک گرکن اویله اتمزسم کژ طبع دی بکا. ور چنین بی راه خوا هد
گفت با ما مدعی. اگر بو بخلین یولسز دیرسه بزه مدعی. خاک راه
پادشاه از دست او بر سر کنم. پادشاهک یولی طپراغنی النک النون
باشمه ایدم مراد بودرکه طریق حقده اولانلره مدعی یولسز دیرسه
پادشاهه اندن محکم شکایت ایدوب باشمه طپراق صاچم پادشاه
حقیقی مراداولمق مناسب در. گرچه گرد آلود فقرم شرم باد از همتم شنید
اگر چه فقر توزنه بولاشمشم اما همتمدن اوتنمق گرک. گر بآب چشمهٔ خور
دامن تر کنم. اگر گنش چشمه سی صوینه انکم اصلرسم مراد بودرکه اگرچه
فقر توزنه بولشمشم اما همتمدن اوتنورم که اغنیادن و اهل دنیاد ن
اتکم باشی ایلیم یعنی تحصیل معاش ایلیم. عهد و پیمان فلک را نیست
چندان اعتبار. فلکک عهد و پیمانه بو قدر اول قدر اعتبار. عهد
با پیمانه بندم شرط با ساغر کنم. عهدی پیمانه ایله و شرطی قدح ایله
ایدم مراد عهد فلکک و انک مساعده سی معتبر دکلدر عهدی قلب صافی
و صفای خاطر ایله ایدهیم دیمکدر. باز کش یکدم عنان ای ترک
شهرآشوب من. اوپاکلی چکای بنم شهر فتنه بر انجی محبوبم. نازک

تازاشک وچهره راحت بوزرولکوهر کنم • تاکوز یاشندن و یوزدن یولکی پرالتون وکوهرایدم مراد روحک نفسه خطابنی بیاندرکه دیر ای وجود شهر فتنه براغنی بحبوبم مغرور اولوب کتمه تاکه درمع صادق وسیمای صلاح ایله یولکی تزیین ایدم که بو بولندن داروب مقبول حضرت الهیه اولاسن • شیوهٔ رندی نه لایق بود وضع راکنون • رندلک شیوه‌سی لایق دکل ایوب بنم وضعم شمدی • چون درافتادم چرا اندیشهٔ دیکر کنم • چون نادوشدم نیچون غیری فکر ایدم مراد بودرکه وضعم شمدی اخلاص و صلاح لایق دکل آندی که دخی هوا لزوم وارایدی چونکه بو حاله دوشدم من بعد فکر غیر و غیره‌یه سیر جایز دکلدر • دوش میکفتم که لعلت شکرین تخشدولی • دون کیجه دیر ایدم سنک لعلک شکر بغشلر ولی تانه بینم بردهانت خود کی باور کنم • تاکورمیم کندو داغز مدح تنفسدایدا نورم مراد بودر که کلام حق و ذکر الله لذت و حلاوت ویرر دیر ایدم بو علم الیقیندر عین الیقین و حق الیقین اولمانیجه وحال قلبیجه قلبم مطمئن اولمز • کوشهٔ محراب ابروی تو میخواهم زبخت • سنک قاشنک محرابی کوشه‌سن استرم بختدن • تا در انجا صبح و شامی درس عشق ازبر کنم • تا انده صباح واخشام عشق درسن ازبر ایدم مراد بودر که بر کوشه‌ده رمز حق بولمق استرن مساعدهٔ توفیق الهیدن تا انده علی الدوام درس عشق ازبر ایدم • من که امروزم بهشت نقد حاصل می شود • بکا که بکون بالفعل جنت حاصل اولور • وعدهٔ فردای زاهد راکجا باور کنم • زاهدک یارینکی وعدسنه قنقی اینانم مراد بودر که سلوک طریقت و وصول حضرت بکا میسر اولمشدر که جنت نقد در بو نمرناعراضی ایدنلک یارنی اولور جنت وبن یارن جنت بولورنا

ودیکرکنه

دیکرکنه قنده اینانورین • من غلام شاه منصورم نباشد دور اکر من شاه منصوره موتی بن بعید اولمز اکر • ازسر عکبن تفاخر بوشه خاور کنم قدرت اوجندن مشرق پادشاهی یعنی کنش اوزره تفاخر ایدرسم • مراد ظاهره نظر ظاهرا منصور نام پادشاه قولی اولمق ایله اقتدار جهتندن شمس اوزره تفاخر ایدرسم بعید دکلدر دیمکدر • ومعنی یه نظر مؤید من عند الله اولان قول اولمق ایله قدرت جهتندن شمس اوزره تفاخر اتسم بعید دکلدر دیمکدر • دوش لعلت عشوهٔ می داد حافظ را ولی • دون کیجه سنک لعلک شیوه وعده ویردی حافظه ولی • من نه آنم کز وی این افسانها باور کنم • بن اول دکلم که اندن بو افسانه‌لره اینانم • مراد روحک نفسه خطابنی وانک انکا عتابنی حکایتدر که روح نفسه یرسن بکا ترک هوا و شهوات ایدرم و موافقت طاعت قیلورم دیرسن اما عهد کده بی وفاسن پس سنک اغزکدن بو افسانه‌لره اینانمزم

ولهٔ ایضا

مژدهٔ وصل تو کو کز سر جان برخیزم • وصل مژده‌سن ویرکه جان سوداسندن قالقم • طایر قدسم و از دام جهان برخیزم • قدس طایری بن جهان باغندن قالقم • مراد حضرت الهیدن مژدهٔ وصول طلبی درکه انک سببی ایله ترک جان و جناب قدسه طیران ایدم دیر • بولای تو که کر بندهٔ خویشم خوانی • سنک محبتک حقیچون که اکر بکا کندو قولم دیه‌سن • از سر خواجگی کون و مکان برخیزم • کون مکانک خواجلکی وجندن قالقم • مراد بودر که حضرت حقه قول اولمق کون و مکان یعنی جمله جهان افندیلکندن راجح در • یا رب از ابر هدایت برسان بارانی • یا ربی هدایت سحابندن اوشند ربر یغور • پیشتر زانکه چو کردی زمیان برخیزم • اندن اوکدن که توز کبی اورتدن قالقم مراد حضرت حقدن هدایت طلبی در موتدن اقدم بر سر تربت ما بی می و مطرب منشین • بزم قبرمز باشی اوزره شرابسز

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

مژدهٔ وصل تو کو

نظیرهٔ سلمان در

زجهان

وجوانلنده سزا اولورمه • تا ببوبیت نسحر رقص کنان بدر خیزم • تا قبوک ایله قوپدون
دقصی ایدرک قالقم • مراد زیارتگاه کلان ذکر الله ایله اولورسن وخوش الحان حافظ
کتورسون تا قیام قیامتده فرح وسرور ایله قالقم دیمکدر • کرچه پیرم تو شبی مست
در اغوشم کن • اگرچه پیرم بر کیجه بنی مست قوچ • تا سحرگه زکنار تو جوان برخیزم •
تا سحر وقتنده سنک کنارکدن یکیت قالقم • مراد مخاطبدن شیخ صاحب حالدر
الخطاب ایدوب دیر حضرت حق شوقندن وعشق الهی ذوقندن خوش حال
اولدوغکی کیجه ده بنی خاطرکه کتوریا خلوتکده اسکان ایدوب آنده مکان ویر
تا که پیر عصیان ایکن سالک جوان قالقم • خیز وبالا بنما ای بت شیرین حرکات
قالق قامت کوستر ای محبوب شیرین حرکات • که چو حافظ زسر جان وجهان برخیزم
که حافظ کبی جان وجهان سوداسندن قالقم • مراد مخاطبدن نفس در عقل الکل
دیر قیام صلوة لیلده قالقوب قامت کوستر ای نفس صنم اکبر وحرکاتی مشتهی اولان
دلبر تا سنک قیام قلمکدن وعبادته موافقتکدن حافظ حدود الله کبی جان و
وجهان سوداسندن قالقوب عزم جنان وقرب رحمان قلم وله ایضاً

غاز شام غریبان چو گریه آغازم • غریبلر اخشمی غازی چون اغلمغه باشلیم • بمویهای
غریبانه قصه پردازم • غریبانه صغولر ایله قصه تمام ایده رم • مراد بودر که آدم
علیه السلام جنتده ظلمت کورمش ایدی یره اینوب اخشم اولیجق ظلمتدن و وحشتدن
زیاده منفعل ومضطرب اولوب آغلدی اخشم اولیجق بنده آنکبی ایله ایدرم • بیاد یار
ودیار آنچنان بگریم زار • یار ودیار یادنه اولقدر اغلیم زار • که از جهان
ره ورسم سفر براندازم • که جهاندن سفر یولنی وعادتنی الم • مراد بودر که
یار ودیار یادندن شول دکلو اغلیم که یار ودیار فرقتی مشکل اولور ایمش
دیو کمسه سفر اختیار ایتمیوب یار ودیارن ترک ایتمیه • من از دیار حبیبم نه از بلاد
غریب • بن حبیب دیارندنم غریب شهرلردن دکل • مهیمنا برفیقان خود رسان بازم

ای ناظر

مفاعلن فعلاتن
مفاعلن فعلن

ای ناظر و حافظ بنی یوالیشی ایلدیمه ارشد رکرو • مراد روحک مناجاتن ذکر دریه
مقام حضرت عندیت الهیة ویارلم ارواح طیبة ایدی بنی کرو حضرت دوست
قربنه وارواح مجرده مقارنتنه ایرشدر خلاصه مراد معراج روحانی طلبیدر
خدای را مددی ای دلیل ره تا من • الله ایچون برمدد ای یول قولاغوزی تا بن
بکوی میکده دیگر علم برافرازم • میخانه محلسنده بنه سنجاق قلدرم • مراد
مرشددن استمداددر که خانقاهدن اظهار رایت فیض ایده • خرد زپیری
من کی حساب برگیرد • عقل بنم پیرلکمدن نجه حساب کتوره • که باز با صنمی طفل
عشق می بازم • که کرو بر کوچک صنم ایله عشق اوینارم • مراد عقل بنم پیرلکمه
نیجه اعتبار ایده که نفسم اوغلانجوغنه کرو محبت ایدوب آنک هواسنده یم دیمکدر
بجز صبا وشمالم نمی شناسد کسی • صبا وشمالدن غیری کمسه بنی بلمز • عزیز
من که بجز باد نیست همرازم • بنم عزیزم که یلدن غیری یوقدر بنم همرازم • مراد
بودر که بنم اسرار اخبارم نفحات ربانیه یه معلومدر که کمسه افشای سر ایتمز
وعزیز من تعبیرنده اشارت واردر که اصحاب طریقتدن اولانلره کشف راز
ایتمزم فکیف که عوامه ناکسه افشا ایدم • هوای منزل یار آب زندگانی ماست • یار
منزلنک هواسی بزم آب حیاتمزدر • صبا بیار نسیمی زخاک شیرازم • ای صبا
برخوش قوقو یل کتور بکا شیراز طپراغندن • مراد وطن اصلی که عالم الهی
دراندن کلن قوقو حیات ابدیه دیر دیمکدر • وشیراز دیو اول محلدن تعبیر ایدوب
نفخه ربانیه دن اندن رائحه طیبه استدعا ایدر • سرشکم آمد وعیبم بگفت
رو باروی • کوزیاشی کلدی وعیبم دیدی یوزه یوز • شکایت از که کنم خانه
کیست غمازم • کمدن شکایت ایده یم که اوده کی در غمازم • مراد کل اناء
یترشح بما فیه حسبنجه کندو آثارم قبایح اعمالم اظهار ایدر دیمکدر • زچنگ
زهره شنیدم که صبحدم می گفت • زهره چنکندن اشتدم که صباح وقتنده

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

درایدی • نوید حافظ خوش لهجه و خوش آوازم • خوش سوزلو خوش آوازلو
حافظک مژده سنی • مراد تسبیح و اذکارم و صورت حسنم مقبول حضرت
اولوب ثوابات اهلی مژده قبول سویلر بن سمع روحانی ایله اشتدم دیمکدر
وله ایضا هرچند پیر و خسته دل و ناتوان شدم • هر نه دکلو پیر
و مریض القلب و ضعیف اولدم • هر که یاد روی تو کردم جوان شدم •
هر وقت که سنک یوزک اکدم یکیت اولدم • مراد کندینک ضعف حالنی و تصور
جمال الهی اولان شوق و حالنی بیان در • شکر خدا که هرچه طلب کردم از خدا
شکر الله که هر نه طلب ایتدم ایسه الله دن • بر منتهای همت خود کامران شدم •
کندی همتمک نهایت نتیجه مراد سویجی اولدم • مراد بودر که ان الله لا یضیع اجر المحسنین
موجبنجه دخی ان الله لا یخلف المیعاد حسبنجه سعیم مقدارنجه قرب حضرت حاصل
قلدم • در شاه راه دولت سرمد بتخت بخت • دولت سرمدک اولو یولنده
بخت برکتی ایله • با جام می بکام دل دوستان شدم • شراب قدحی ایله
دوستلرک کوکلی مرادنجه اولدم • مراد دولت سرمددن سعادت الهیه در
و انک اولو یولی طرق شریعت و طریقت و حقیقت در • و بختدن مراد توفیق
الهی در و جام می قلب در ایه جم بن دوستلر مرادنجه اولدم یعنی مقصوده و
وصول بولدم • ای گلبن جوان بر دولت بخور که من • ای تازه گل فراغت دولت
یمشلیکه بن • در سایه تو بلبل باغ جهان شدم • سنک کولکه کده جهانک
باغی بلبلی اولدم • مراد متکلمدن نفس ناطقه و مخاطبدن قلب در •
و تقریر مرام فحوای کلامدن ظاهر در • از آن زمان که فتنه چشمت
بمن رسید • اول زماندن که کوزکک فتنه سی بره ارشدی • ایمن ز شر فتنه
آخر زمان شدم • آخر زمان فتنه سی شرندن امین اولدم • مراد مفتون ذات
حق اولوب آخر زمان فتنه سی شرندن امین اولدم دیمکدر • اول ز خوف و صوت

وجودم

وجودم خبر نبود • اول وجود حرف و صوتدن خبرم یوغ ایدی
در مکتب غم تو چنین نکته دان شدم • سنک غمک مکتبنده بو نجلین
نکته بیلیجی اولدم • مراد اول اسرار وجودمدن یا اسرار وجوددن بنم هیچ
خبرم یوغ سنک عشقک مکتبنده شویله عارف و نکته دان اولدم دیو
حضرت خفته خطاب ایدر • آن روز بر دلم در معنی گشاده شد • اول
کون کوکلمه معنی قپوسی آچلدی • کز ساکنان درگه پیر مغان شدم • که پیر
مغان درگاهنک ساکنلرندن اولدم • مراد خانقاه اهالی و اللدن برو بکا
معنی قپوسی آچلدی دیمکدر • قسمت حوالتم بخرابات می کند • قسمت بنی خراباته
حواله ایدر • هرچند کین چنین زدم و آنچنان شدم • هر نه دکلو که بو
نجلین اوردم انجلین اولدم • مراد بودر که قسمت ازلی و تقدیر لم
یزلی بنی خانقاه سوقی هر نه دکلو که نفسم دنیا طرفنه میل ایدر اول جانبه طوغری
اقتضای قسمت غالب و ظاهر اولور • من پیر سال و ماه نیم یار بی وفاست •
بن ییل و آی پیری دکلم یار بی وفادر • بر من چو عمر می گذرد پیر از آن شدم •
بنم اوزریمه عمر کبی کچر آندن پیر اولدم • مراد زیاده حسن و جمال اتاضیم که
یاری و قرینم در بی وفادر انک وفالی ایله مجبوب کتدوکندن پیر اولدم دیمکدر
دوشتم نوید داد عنایت که حافظا • دون کیجه مژده و یردی عنایت کیم ای حافظ
باز آ که من بعفو گناهت ضمان شدم • کرو کل که بن سنک کناهک عفوینه کفیل
اولدم • مراد عنایات الهیه اولمجا معصیت عفو اولنور و غیری ذکر در •
وله ایضا این چه شورست که در دور قمر می بینم • بو نه غلغله در که دور
قمرده کورورم • همه آفاق پر از فتنه و شر می بینم • دوکلی آفاق فتنه و شرله
طولو کورورم • مراد زمانده اولان اضطراب و فتنه لری استغراب در •
دختران را همه جنگست و جدل با مادر • قزلرک دوکلی جنکی و جدلی انادر

فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

انا ایلر • پسران را همه بدخواه پدر می بینم • اوغلانلری دوکلی بابالرینک یارمزدیغی کوردم
مراد منطوقدن ظاهردر • ابلهانرا همه شربت ز گلابست وعسل • قوک دوکلی شربتی
گلابدن وعسلدن در • قوت دانا همه از خون جگر می بینم • عاقلک قوتنی دوکلی جکر قاننده
کوردم • مراد جاهللر مرزوق ومتنعم وعاقللر فقیر وپریشان دیمکدر • اسب تازی شده
مجروح بزیر پالان • عربی آت مجروح اولمشدر پالان التنده • طوق زرین همه در گردن
خر می بینم • التون حلقه دوکلی مرکب بوینده کوردم • مراد واجب الرعایه اولانلر
ومحنتده ومستحق الاهانه اولانلر کمال عزتده دیمکدر • پند حافظ بشنو خواجه برو نیکی
کن • حافظک نصیحتنی ایشیت یوری خواجه ایولک قل • که من این پند به از گنج گهر
بینم • که بن بو نصیحتی کوهر خزینه سندن یک کوردم • مراد منطوقدن ظاهردر که
ایولک ایلمک ایچون اولان نصیحت خزینه کوهردن یکدر دیمکدر • پس بوندن معلوم اولدی که
ایولک ایوایدوکی زیاده الوصفدر قطعه انی نصحت فهل لنصحی سامع • من قبل ان
تفنی الحیاة وتنقضی • فاحفظ زمانک طیبا مغتنما • فقد تأسف من بعد ما یمضی •
حرف الشین عدد ٥ ٢ افسر سلطان گل پیدا شد از طرف چمن • گل سلطاننک تاجی
ظاهر اولدی چمن جانبندن • مقدمش یا رب مبارک باد بر سرو وسمن • انک کلمسی مبارک
اولسون یا رب سروه وسمنه • مراد بر صاحب کشف ظاهر اولدی جانب الهیدن که
اکا خلافت ویرلدی پس انک قدومی وقدمی مبارکا والا علو درجه سی اولان عالمه
وصفای قلبی اولان عامی یه دیمکدر • خوش بجای خویشتن بود این نشست خسروی
خوش یرنده ایدی بو پادشاهلق اوتورمسی • تا نشیند هر کسی اکنون بجای خویشتن
تا اوتوره هر کس کندو یرنه • مراد اول صاحب کشفک سجاده یه جلوسی وخلافتی عالم
موقعنده واقع اولدی تا که هر سالک استعدادینه کوره مقام بولا دیمکدر • خاتم جم را
بشارت ده بحسن خاتمت • جم یوزکنه مشتمل حسن خاتمه ایله که اسم اعظم کرد از وکوتاه
دست اهرمن • که اسم اعظم اندن قصه اتدی اهرمن الی • مراد جمدن روح انسانیدر

فاعلاتن فاعلاتن
فاعلاتن فاعلن

اهرمن اولکه دیو
دیمکدر منه

وانک خاتمی ایمان درکه حسن خاتمه میسر اولورکه اهل طریقت مشغول اولدوغی اسماء
الله ووظیفه واوراد واذکار شیطانک الن قصه اتدی بلکه قطع ایلدی دیمکدر •
تا ابد معمور باد این خانه کز خاک درش • تا ابدی معمور اولسون بو اوکه انک قپوسی
طپراغندن • هر نفس با بوی رحمن می وزد باد یمن • هر نفس یمن قپوسی ایله
اسر عن یلی • مراد عمارت خانقاه ایچون دعادر که بونده نفحات انی اجد ریح الرحمن
من قبل الیمن حسبنجه بوی رحمن کتورر • شوکت پور پشنگ وتیغ عالم گیر او •
پشنگ اوغلنک شوکتی وانک عالم دوتیجی قلیجی • در همه شهنامها شد داستان انجمن •
جمیع شاهنامه لرده اولدی دیرنک قصه سی • مراد اول صاحب کشف شاه طریقت اوغلیدرکه
شوکتی وجهانگیر اولان تیغ زبانی تذکرة الاولیا کتب بلرنده مجلس ومحفل قصه سی
اولدی • خنگ چوگانی چرخت رام شد در زیر زین • چرخک چوگانی اتی مطیع اولدی
سکا ایر التنده • شهسوارا چون بمیدان آمدی گوئی بزن • ای شهسوار چون میدانه
کلدک بر طوب اور • مراد اول صاحب کشف وشیخ طریقت اولور میدانه کلندن علم و
معرفت وکلمه حکمت افاده سی وارشاد طریقت وپند وموعظت اجاده سی ایچون
اقدام طلبیدر • جویبار ملک را آب روان شمشیر تست • ملکک ارماغنه آب روان سنک
قلیجکدر • تو درخت عدل بنشان بیخ بدخواهان بکن • سن عدل اغاجن دیک بد
خواهلر کوکن قاز • مراد ملک ارماغنه یا وجود انسانی ارماغنه آب روان لسان
قایفنک کلامی نافذکی خصایل حمیده نصیب وتربیت ورذایل قبیحه قلع وقمع قلدیمکدر •
بعد ازین نشگفت اگر با نکهت خلق خوشت • بوندن صکره عجب دکلدر سنک خوش خلقک
قوقوسی ایله • خیزد از صحرای ایذج نافهٔ مسک ختن • حاصل اولورسه ایذج
صحراسندن مسک ختن نافه سی • مراد اخلاق حمیده کلک رایحه وطیبه سی ایله عامی اولانلرده
روایح معارف حاصل اولسه عجب دکلدر دیمکدر • گوشه گیران انتظار جلوهٔ خوش
میکنند • کوشه دوتنلر خوش جلوه انتظاری ایدرلر • بر شکن طرف کلاه برقع از رخ برفکن

پور مرادف پسردر
پشنگ نام پادشاهدر منه
ببین که در شهنامها ج

مناقب اولیا اولان کتب شهنامه
دنلمه جایزدر که دین پادشاه
انده وصف اولنور منه

جویبار ارماق کناری درکاه
ارماق معناسنه استعمال اولنور
بونده دخی اویله در منه

شکفتن اچلمق ومجلس معناسنه
دربونده مقابلی اتا اسراد در منه

بهمزه نک فتحی وبانک سکونی وذالک
فتحی وجیمک سکونی ایله بر صحرانک
اسمیدر صحرا انکا اضافت اضافت
بیانیه در منه

روی خوبت ع

حیبی یعنی یوک • وقور کلاهک اوجنی دبر قمی یوزدن کتور • مراد خلقدن منقطع اولوب کوشهٔ
فراغت اختیار ایدنلر سنک خوش جولانکه و حسن وجهکه منتظرلر در پرده وجابی رفع
ایدوب عرض جمال کمال ایلیوب ارشاد ارشاد قل دیمکدر • مشورت باعقل کردم کفت حافظ
باده نوش • عقل ایله مشورت ایلدم دیدی ای حافظ شراب ایچ • ساقیا می ده بقول
المستشار مؤتمن • ای ساقی شراب ویر المستشار مؤتمن قولی ایله • مراد عقل معاد
ایله مشاوره ایتدم عشق الهی نوشنه دلالت ایتدی امدی ای شیخ المستشار مؤتمن قولی
موجبنجه بکا ارشاد عشق الهی قل دیمکدر • ای صبا با ساقی اتابک عرضه داد • ای صبا
پادشاهک صحبتی ساقی سنه عرض قل • تا ازان جام زرافشان جرعهٔ بخشد بمن •
تا او التون صاچیجی قدحدن بر جرعه عطا ایده بکا • مراد صبادن توجه بحری دراکا
امر ایدر که ساقی مجلس انس حقدن کندو ایچون اکمک قلبنه افشا ایتدن ارشد عارف فیضی
بقیهٔ عشق الهی ایده نحو اسائت ولم احسن وجنک طربا ولیس لعبد غیر مولاه
مهرب ولا ایضا ای نور چشم من سخنی هست کوش کن • ای نجم کوزم نوری
بر سوز وار ایشت • چون نصائحت پرست بانوشان ونوش کن • چون قدحک
طلودر ایچ وایچ • مراد شول جوانه پند در که کوکلی علوم ومعارف ایله مالی اولا
اکا دیر که غیره تعلیم علم وعمل و کندی حق عمل قل • پیران سخن بتجربه کویند کفتمت •
پیرلر سوزی تجربه ایله دیرلر دیدم • هان ای پسر که پیر شوی پند کوش کن • اکاه اول
ای اوغلان که پیر اولاسن نصیحت ایشت • مراد بودر که پیرلر کزاف سویلمزلر دیکلمه
پیرلرک پندین ایشتمک پیر اولمق نشانی در بیت هر کس که نصیحت ز عزیزان نکند
کوش • بسیار بخارد سر انکشت ندامت • بر بهو تمند سلسلی نهاد دست
عشق • عاقل زنجیر قومدی عشق الی • خواهی که زلف یار کشی ترک هوش کن •
استرسنک که یار زلفن چکه سن عقل ترک قل • مراد بودر که عقل معاشی اولان عشق زنجیر
اورمز کاه کندو یه مختص قلمز امدی اکر زلف یاری چکرین واکا مقید اولاین دین

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

جهوتیندن خبردار اولاین دیر سک عقل معاشی ترک قل بیت مرد دیوانه را بس این اقبال
که بود زلف یار زنجیرش • تسبیح خرقه لذت مستی نبخشدت • تسبیح وخرقه مسلک لذتن
بغشلمز سکا • همت درین عمل طلب از می فروش کن • بو عملده مغنی شراب صاتیجیدن
طلب قل • مراد عمل ظاهر وتبدیل کسوت لذت عشق وحالت ویرمز لذت عشق
استرسک شیخ صاحب سوقدن ومعنی ذوقدن همت طلب قل دیمکدر • با دوستان
مضایقه در عمر ومال نیست • دوستلر ایله عمرده ومالده مضایقه اولمز • صد
جان فدای یار نصیحت بنیوش کن • یوز جانی نصیحت دیکلیجی یاره فدا قل مراد
بودر که دوستلره عمر ومال دریغ اولمز پس نصیحت اشیده سن یعنی اول اولان یاره یوز
جانی فدا قل بر جان ومال خود چه در بیت دوست آن دان که از جانش دا نکریزد
چه جای مال ومنال • در راه عشق وسوسهٔ اهرمن بسیست • عشق یولنده
اهرمن وشیطان وسوسه سی چوقدر • هش دار وکوش دل به پیام سروش کن •
عقلی جمع قیل قولاغی فرشته خبرنه قل • مراد بودر که سالک طریقت اولانه شیاطین
جن وانس چوق وسوسه ایدرلر اکا اعتبار ایتمیوب فرشته خبرن ایشتمک کرک قطعه
تجرد من الدنیا فانک انما خرجت الی الدنیا وانت مجرد • تفرد من الدنیا فانک انما
ستخرج منها وانت مفرد • برک نوا تبه شد وساز وطرب نماند • نعمت براغی باطل
اولدی وساز وشنلک قالمدی • ای چنک ناله در کش وای دف خروش کن •
ای چنک ناله چکل ای دف خروش قل • مراد قربت حضرت یراغی باطل اولدی
وانس حق سازی قالمدی ای پیر مراقب ومغنی وطالب حق وعاجز خوف
قل دیمکدر • ساقی که جامت از می صافی تهی مباد • ای ساقی قدحک شراب
صافیدن بوش اولمسون • چشم عنایتی بمن دردنوش کن • بو عنایت
کوزنی بن بوسه ایچیجی یه قل • مراد شیخ صاحب شوقه ومعنی ذوقه خطابدر که
اکا دیر قلبک عشق حقدن خالی اولمسون بن عمل بیا ایله اولانه عین

عنایتك دریغ ایتمه سرمست در قبای زرافشان چو بگذری سرمست التون
صاچیجی قفتان ایله چون کچه سن یک بوسه نذر حافظ پشمینه پوش کن
بر بوسه ده حافظ خرقه پوشه نذر قل مراد بودر که کیفیت عشق الهی ایله متکیف
اولدوغك حالده عطا بخش اولوب توجه و مرور ده و سیر منازل و قطع طریقده ایکن
بر ذوق نذر نی و بر حالت بذل نی حافظ پشمینه پوشه قل دیمکدر ولهُ ایضاً
بالا بلند و عشوه گر و نقش باز کن قدی یوجه و شیوه ایدجی و بنم نقش بازم
کوتاه کرد قصهٔ زهد دراز من قصه ایلدی بنم اوزون زهدم قصه سنی مراد
بودر که نفسم که طول املی و شیوهٔ مکری ودر بوددر لو تصوری وار در بنم زهد طویلم
قصه سنی قصه ایدوب عمالمك اکثرن ضایع ایلدی دیدی دلا که آخر پیری و زهد
و علم کوردکمی ای کوکل پیرلک آخرنده و زهد و علمده با من چه کرد دیده معشوقه
باز من بکانه ایلدی معشوقه باز کوزم مراد روحك قلبه شکایتن حکایت در
که روح قلبه دیر کوزم نفسم معشوقه سنه مایل اولوب پیرلك آخرنده زهد و علمده کمال
صلاح و فلاح بولاجق و قتده نفس مراد نه مایل و هوایه تابع اولدی از آب دیده
بر سر آتش نشسته ام کوز یاشندن اوداوزرنه اوتورمشم کو فاش کرد در
همه آفاق راز من که اول فاش ایلدی جمیع آفاقده بنم رازم مراد کوزم کوربب
عاشق اولوب عشق مجازینی اچون اغلیوب رسوای عالم اولدغندن اوداوزره
ین دیو شکایت در گفتم بزرق دلق بپوشم نشان عشق دیدم خرقه ریاسی
ایله اورتیم عشق نشانن غماز بود اشک عیان کرد راز من غماز ایدی
کوز یاشی عیان ایلدی بنم رازم مراد بودر که ریایی خرقه ایله عشق مجازینی نشانی
اورتمك استدم اما نفسانی اغلادیغم و آثار عالم بنی رسوای ایلدی مستست
یار و یاد حریفان نمی کند مست در یار و مصاحبلری اکمز ذکرش بخیر ساقی
مسکین نواز من ذکری خیر اولسون بنم مسکین اوغشیجی ساقیمك مراد یاردن
نفسه

نفس در روحی و عقلی و قوای روحانیه و عقلیه اکمز مسکین اوغشیجی ساقی که
شیخ طریقتدر انك ذکری خیر اولسون مصاحبلری اکوب عشق الهی نوش ایتورن
اولدر می ترسم از خرابی ایمان که می برد قورقرم ایمان خرابلغندن که التر
محراب ابروی تو حضور نماز من سنك قاشنك محرابی بنم نمازم حضورنی مراد
نفسدن شکایت در که اعدی عدوك نفسك التی بین جنبیك حسبنجه بر دشمن در که
جلاد و شمتلردن اشد در زیرا سایر اعدانك ضرری جانه و بونك ضرری ایمانه
در لاجرم الکا دیر زوال ایماندن قورقرن که سنك عز و مکرك بنم نمازم حضورین
کیدرشدر بر خود چو شمع خنده زنان گریه میکنم کندومه شمع کبی کولرك اغلرم
تا با تو سنگ دل چه کند سوز و ساز من تا سن طاشی کوکللو یه نه ایده سوز و سازم
مراد کندو نفسه خطادر که دیر بنم سوز و سازم سن غلیظ و قاسی قلبه اثر ایده
می دیو اغلیوب اما قساوت قلبك بیلوب اغلد وغمدن کولرم نقشی بر آب می زنم
از گریه حالیا چه شود او زره نقش اورورم اغلمقدن شمدی تا کی شود قرین حقیقت
مجاز من تا قچن اولا حقیقته قرین اولداشی بنم مجازم مراد بودر که کوزم باشنه ناظر
اولوب المجاز قنطرة الحقیقة موجبنجه بونك صورتی مجازیه سی صورت حقیقته قچن
مقارن اولا دیو فعقور ایده رین یارب کی آن صبا بوزد که نسیم او عجب
اول صبا اسه که انك خوش قوقولو یلندن گردد شمامهٔ کرمش کارساز من انك
کرمی یلنجغی بنم کارسازم اولا مراد بودر که تجلی نفحهٔ ربانیه ظهور ایدب انك
رایحهٔ طیبه سی بنی جذب ایدب مجازدن حقیقته الته دیرم زاهد چو از نماز تو کاری
نمی رود ای زاهد چون سنك نمازکدن بر ایش کتمز هم مستی شبانه و سوز
کداز من هم بنم کیجه کی سرخوشلغم و یانوب اریم مراد بودر که ای زاهد سن کیجه
نماز قلوب و بن عشق و خالت و حرارت اوزره اولوب اما صباح زحارف
و عجایب دنیایه مایل اولوب سنك نمازکدن و بنم سوز و کدازمدن نتیجه حاصل اولمز

حافظ بغصه سوخت بگو حالش ای صبا • حافظ غصه ایله یاندی دی حالنی ای صبا
پادشاه دوست پرور و دشمن نوازمن • بنم دوست بسلیجی و دشمن اریدجی
شاهمه • مراد توجه بخردن عرض حال طلب ایدر بحضرت حقه تقویت روح و عقل
و قهر نفس و شیطان التمس استدعا اولنور ولا ایضاً چندانکه گفتم غم با
طبیبان • اول دکلو که دیدم غمی طبیبلره • درمان نکردند مسکین غریبان •
درمان ایتمدیلر مسکین غریبلر • مراد غم طریقتی علماء علم ظاهره دیدم انلر
علاج ایده مدیلر دیمکدر • درج محبت بر مهر خود نیست • محبت حقه سی کندو
مهری ایله دکلدر • یارب مبادا کام رقیبان • یارب اولمسون رقیبلر مرادی
مراد درج محبتدن قلبدر اول محبة الله مهری ایله مهرلنمش دکلدر حب غیر دخی
کیرمکه قابلدر یا رب آنی شیاطین مرادی حاصل اولمسون کوکلم محبت ماسوی داخل
اولمسون دیمکدر • ای گل که هردم در دست خارست • اول گلکه دایم دیکن
یا دست
النده در • کو شرم بادت از عندلیبان • دی اکا او تن بلبللردن • مراد
بودر که شول صاحب کشف که اهل دنیایه مقید در اوتنس طالب مریدلردن •
یارب امان ده تا باز بیند • یارب امان ویر تا کره کوره • چشم محبان روی
حبیبان • محبلرک کوزی حبیبلرک یوزن • مراد حضرت حقدن مساعده طلبیدر
روح و عقل و قلب تجلی افعال و صفات و ذات مشاهده ایلکه • ما درد پنهان
با یار گفتیم • بز کوزلو دردی یاره دیدک • نتوان نهفتن درد از طبیبان • کزلمک
اولمز دردی طبیبلردن • مراد مرض عشقه دواسی حضرت حقدن استدم زیرا
مرضی طبیبلردن کزلمک اولمز دیمکدر • ای منعم آخر بر خوان جودت • ای غنی آخر
سخاک سوفره که اوزره • تا چند باشیم از بی نصیبان • نیجه بر دکا او للم نصیبسیز
وصلت
لردن • مراد والله الغنی وانتم الفقراء حسبنجه حضرت صاحب النعم جنابندن
طلب عطاده ایکن حرمان اولمیوب درمان اولمق استدعاسی در • حافظ

حافظ

مفعول فعلن
مفعول فعلان

حافظ نگشتی شیدای گیتی • حافظ اولمزایدی جهان دیوانه سی • گر می شنیدی پند ادیبان
اگر اشیده ایدی ادبلیجیلر نصیحتنی • مراد اهل الله نصیحتن قبول ایدن دنیا دیوانه سی اولمز
دیمکدر ولا ایضاً ای روی ماه منظر تو نوبهار حسن • ای که سنک آی نظرکا جلوه نورک
حسن نوبهاری در • خال و خط تو مرکز لطف و مدار حسن • سنک خالک و خطک
نقطهٔ لطف و مرجع حسن در • مراد نعت طبدن رسول الله علیه السلام در که انک یوزی
کالقمر لیلة البدر ایدی و اول وجه حسن حسن الهی نوبهاری وانک بدنده آثاری
در • در چشم پر خمار تو پنهان فنون سحر • سنک پرخمار کوزکده کزلو در سحر فنلری •
در زلف بیقرار تو پیدا قرار حسن • سنک قرارسز زلفکده ظاهر در حسن قراری
مراد ذاتکده فنون بلاغت واردر • و ذاتک جانب الهیه تعلق ایله دعوت امته انتقال
جهتندن متکدر در کاته خماری واردر • و روایات شریعت و سلسلهٔ طریقتده
در حسن قراری دیمکدر • ماهی نتافت همچو تو از برج نیکوئی • برآی یلاچمدی
سنک کبی ایولک برجندن • سروی نخاست چون قدرت از جویبار حسن • بر سرو
قالقمدی سنک قدک کبی حسن ارماغی کنارندن • مراد وجه وجیهک ملیح و قدر
رفیعک اعلی در که افضل الرسل سن دیمکدر • خرم شد از ملاحت تو عهد دلبری •
شاد اولدی سنک ملاحتکدن دلبرلک عهدی • فرخ شد از لطافت تو روزگار
حسن • مبارک اولدی سنک لطافتکدن حسن روزگاری • مراد ملاحتکه جهان
کوکلی الفت و ناس اکا تابع اولمغه باعث اولور ایدی که کورنلر ماه هذا وجه کاذب
دیرلر ایدی وکنتم خیر امة حسبنجه حسن دین زمانی سنک لطف و لطافتکدن مبارک
اولدی دیمکدر • گرد لبت بنفشه ازان تازه و ترست • لبک کنارنده بنفشه انوکچون
تازه و تر در • که آب حیات میخورد از چشمه سار حسن • که آب حیات ایچره حسن چشمه سندن
مراد الفاظکه احادیثک قصدینی اولان اصحاب اطیاب خیر القرون القرن الذی انا فیه
موجبنجه خیرلر و شیرلر و رطب و یابسلر در که منبع حسندن آب حیات معنوی تحصیل ایدرلر •

مفعول فاعلات
مفاعیل فاعلن

مصراع ثانیده لف و نشر مرتب واردر

جویبار ارماق کناری معناسنه در بونده

دایم بلطف دایهٔ طبع از میان جان • دایم لطف ایله طبیع دایه سی جان اورتسندن
می پرورد بناز ترا در کنار حسن • بسلر سنی ناز ایله حسن کنارنده • مراد
بودر که أَدَّبَنِي رَبِّي وَأَحْسَنَ تَأْدِيبِي حسبنجه لطف الٰهی مقتضای حکمت ایله
علی وجه الاهتمام سنی تربیت ایدر تعظیم واعزاز ایله حسن وجمال صوری وانده
کرامت لعلی خلق عظیم شانکده نازلدر • حافظ طمع ببرید که بیند نظیر تو • حافظ طمع
کسدی که کوره سنک نظیرک • دیار نیست جز رخت اندر دیار حسن • بر فرد
یوقدر که سنک یوزکدن غیری حسن دیارنده • مراد خاتم الانبیاء والمرسلین
وسید الاولین والآخرین دیمکدر • وله ایضا بهار وگل طرب انگیز گشت وتوبه
شکن • بهار وگل شنلک قوشدرجی اولدی وتوبه صیجی • بشادی رخ گل بیخ
غم ز دل برکن • گل یوزنک شادلغی ایله غمی کوکلدن قوپر • مراد عالم بسط وکشف
سالکه فرح ویرر طریقتدن رجوعدن صدی • لاجرم ای طالب کشف وجهنک فرحی
ایله غم جهانی کوکلدن بالکلیة دفع قل دیمکدر • رسید باد صبا غنچه در هواداری • بو
مصراع مرهوندر هوادار عاشق دیمکدر • ارشدی صبا ایلی غنچه هوادارلغنده
ز خود برون شد وبر خود درید پیراهن • کندو دن چقدی پیرهنی کوکلکی • مراد
نفحهٔ ربانیه ارشوب طالب مبتدی وسالک صعد لباس نفسانیتی پیرتوب بشریتدن
چقوب تخلقوا باخلاق الله حسبنجه اخلاق حمیده ایله متصف اولدی دیمکدر •
طریق صدق بیاموز از آب صافی دل • صدق یولن اوکرن کوکل آب صافی
سندن • براستی طلب ازادگی چو سرو چمن • طوغرلقده استه ازادلکی سرو چمن
کبی • مراد سالکه بیندر که صدق وصفای قلبدن تعلم ایدب وازادلکی استقامتده
طلب ایتمک کرک • عروس غنچه برین زیور وتبسم خوش • غنچه گلینی بو زینت ایله وخوش
صد رغه ایله • بعینه دل ودین می برد بوجه حسن • کوکلکبی کوکلی ودینی آلور
کوزل یوز ایله • مراد سالک قابلدخی فیض الٰهی زینتی وکشف وبسط مساعده سی ایله

کبیکج

مفاعلن فعلاتن
مفاعلن فعلن

مفاعلن فعلاتن
مفاعلن فعلان

شیخ صاحب کشف کبی جذب قلب ایدر ودین خوام که حب دنیادر وحسن علم
وعمل ایله دیمکدر • صفیر بلبل شوریده وفغان هزار • بلبل عاشقک اوازی و
هزارک فغانی • برای نعرهٔ گل آمد برون ز بیت حزن • گل نعره‌سی ایچون چقدی
غصه اوینندن • مراد بودر که طالب عاشق وسالک صادق غصه اونده فریاد
وفغانده ایدی کشف وبسط اولدوغی جهتدن مراده واصل ومقصودی حاصل
اولوب غصه اوندن چقدی دیمکدر • ز دست باد صبا گرد گل کلاله نگر •
شکنج گیسوی سنبل ببین بروی سمن • سنبل گیسوسنک بو کلمنی کور سمن یوزی اوزره
مراد نفحهٔ ربانیه وفیضان الٰهی سببی ایله صاحب کشف اطرافنده معارف کثیره و
عوارف وافره مشاهده قل وبوزن آچ اولانلر که مواجهه سنده طبقات غیب صورتندن
مراتب مشاهده قل دیمکدر • حدیث قصهٔ دوران ز جام جو حافظا • دوران قصه
سی حدیثنی قدحدن استه ای حافظ • بقول مطرب وفتوای پیر صاحب فن • مطرب
قولی وپیر صاحب فن فتواسی ایله • مراد بودر که استفت قلبک حسبنجه دورانک
قصه سنی وبونک کیفیه وفاسی ونقاسی بونی ایدوکن قلبکدن استفسار قل واعظک
قولی وشیخ ذو فنونک فتواسی که حدیث روایت ایدب دیرلر استفت قلبک وان
أَفْتَاكَ الْمُفْتُونَ • همه دانند جهانرا نبود هیچ وفا • مهر او در دل خود از چه
نشایند شما وله ایضا چو گل هر دم ببویت جامه در تن • گل کبی هر دم سنک
قوقک ایله قفتانی تنمده • کنم چاک از گریبان تا بدامن • یرترین یقه دن اتکه دک •
مراد متکلمدن عقل معاد ومخاطبدن نفسدر که هر دم عقل نفسک شمهٔ نفسانیتی
وهوای قلبلی ایله لباسی حیوانیتی تمام یرتوب خراب ایدر گل باد سببی ایله جامه سی
چاک ایتدکی کبی نحو الی الله اشکو نفس سوء قد احتوی • علیها الهوی فاستحکمته
الهوایا • تنت را دید گل گویی که در باغ • سنک تنکی کوردی گل صانه سن باغده
چو مستان جامه را بدرید بر تن • مستلر کبی قفتانی یرتدی تنی اوزره • مراد

همزاد بلبل که بر فوز شرر
....
صبا ایچون اشیدن گل فرارکنده
چیچک و شمس کورجه
کلاله بوینده صچک دسته سی
مضاعسنه در نشنم

مفاعلن مفاعیلن
فعولن

كلدر صاحب كشتندر • پس عقل نفسه خطاب ايدوب بر صاحب كشتى اولان دخى باغ وجودنده نفسنى
كوروب بستلر كبى لباس عصمتى يرتوب عاصيلر كبى اولمشدر • من از دست غمت مشكل برم جان •
بن سنك غمكدن مشكل قورتررم جانى • ولى دل را تو آسان بردى از من • ولى كوكلى سن
آسان الدك بندن • مراد بودر كه عقل نفسه دير بن سنك غمكدن وضرركدن جانى خلاص ايلك مشكلدر
ولى سن بنم كوكلمى آسانلق ايله آلوب تابع قلمشسن • بقول دشمنان بر كشتى از دوست • دشمنلر
قولى ايله دوندك دوستدن • نكرد هيچ كس با دوست دشمن • هيچ كمسه دوست ايله دشمن اولمز •
مراد بودر كه عقل نفسه دير شياطين جن وانس سوزى ايله دوست حقيقيدن يار وحدن بندن
رجوع اتدك هيچ كمسه بو ايله دوست ايله دشمن اولمز • مكن كز سينه ام آه جكرسوز • اغم كه سينه مدن جكر
يانغى آه • برآيد همچو دود از راه روزن • چقر توتون كبى پنجره يولندن • مراد بودر كه عقل نفسه
دير بويله اغم كه آه جكرسوزم اندر رسن بكا هر كه از غيرت مى كند فرياد • ليكن فرياد من از نفس
منست • تنت در جامه چون در جام باده • سنك تنك قفتاننده قدحده شراب كبيدر • دلت
در سينه چون در سيم آهن • سنك كوكلك سينه ده كومشده دمور كبيدر • مراد بودر كه عقل نفسه
دير جسم لطيف سنك اما غليظ القلب سن • ببار اى شمع اشك از ديده چون من • ياغدر اى
شمع كوزياشين كوزدن بنم كبى • كه شد سوز دلت برخلق روشن • كه اولمشدر كوكلك حرارتى
خلقه روشن • مراد نفسم سرندن حرارتم واردر شمع كبى و بو حالم ظاهر اولمشدر لاجرم بن انكه
كبى عاول بنم كبى اغلمغه استحقاقى واردر ديمكدر • دلم را مشكن و در پا مينداز • كوكلمى صيمه
و اياغه آتمه • كه دارد در سر زلف تو مسكن • كه سنك زلفك اوجنده در مسكنى • مراد بودر كه
عقل نفسه دير كوكلمى عصيان ايله صيوب ذليل ايتمه كه سنك سلسله شريعتكده و طريقتكده و منتهاى حيا
تكده در سكونى و فكر درونى • چو دل در زلف تو بستست حافظ • چون كوكلى سنك زلفكه
باغلمشدر حافظ • بدين سان كار او در پا ميفكن • بونكا كبى انك اشنى اياغه براقمه •
مراد بودر كه بن كوكلمى سنك منتهاى حالكده وحسن مالكده باغلمشدر • لاجرم اى نفس سن علمى
ابطال وضايع ايتمه كه ضررى سكا مترتب اولور • ولو الصفا
چون شوخم خاك ره شستى از من بيفشاند ز من •

فاعلاتن فاعلاتن
فاعلاتن فاعلن

چون انكه

چون انكه يولى طپراغى اولم انك سلكى بندن • ور بكويم دل بكيرد ان رو بكرداند ز من • اكر ديرسم
كوكلم دوندر يوزى دوندرر بندن • مراد عقلك نفسدن شكايتى حكايتدر كه دير اكر يولى طپراغى
اولوب اياقلرنده قالورسم اول انكا مساعده و موافقت اتمز و قصدكى خيره دوندررسم
يوز دوندرر بندن انونكيچون اعداى علاوه كز نفسك اتنى ايس جنبيك شر خنده دير شلر كه
ساير اعدايه احسان اتسك يا ترك عداوت يا تقليل عداوت ايدر اما نفس ايولك اتدكجه عدا
وتى ومخالفتى زياده اولور • روى رنكين را بهر كس مى نمايد همچو كل • رنكين يوزى
هر كيمه ستر كل كبى • ور بكويم باز پوشان باز پوشاند ز من • اكر ديرسم اورت اورتر
بندن • مراد بودر كه عقل دير نفسه هر كسه يوزك ستر كل كبى آچلور اكر يوزكى اورت اورتر از
قلدير سم بندن يوزين اورتوب اجتناب ايدر • كر چو شمعش پيش ميرم بر غمم خندد چو
صبح • اكر شمع كبى انك اوكنده اولم بنم غمه كولر صبح كبى • ور برنجم خاطر نازك برنجاند ز من •
اكر انجورسم خاطر نازكى انجيدر بندن • مراد بودر كه عقل دير نفسك افعالندن سكوت ايدوب
هلاك ومعدوم اولسم بنم غمه كولر مرحمت قلمز اكر انجنوب خصومت ايدرسم خاطر نازكن انجيدر
بندن • لاجرم هيچ بر حالله انك ايله اصلاح ميسر اولمدى كلدر • ديده را كفتم كه آخر يك نظر سيرش
ببين • كوزه ديدم كه آخر بر نظر انى طويا كور • كفت ميخواهى مكر تا جوى خون راند
ز من • ديدى ديلرسن مكر قان ارماغى سوره بندن • مراد بودر كه عقل حكايت ايدوب دير
كوزه ديدم نفسك مراداتن ويرمك طلب ايتسم تا بر نظر انى طوى كورسك كوز ديدى اكر نفسك
مراداتن ويررسم حددن زياده طغيان وعصيان ايدر • انك افعالنك انفعالندن اغليو
اغليوقان ارماغى اقتعلو اولورز • او نجوم اشنه ومن بالبش تا چون شود • اول
قانغه وبن لبنه حوسز تا نيجه اولا • كام بستانم از و يا داد بستاند ز من • مرادم
اندن ياداد الا بندن • مراد بودر كه عقل دير نفس كثرت عصيانه حريص اولوب بنم
هلاكمه قصد ايدر قانغه حوسز در و بن انك لبنه يعنى لبندن توبه صادر اولمغه مشتاق
وحوسزن • يا مرادم اندن لبندن توبه صادر اولمغه ياداد و فرياد • سندن ديم شكايت

داد بو يرده عدل معناسنه و حل
شكايت و فرياد معناسنه در

آلهبدن • دوستان جان دادم از بهر دهانش بنگرید • ای دوستلر جان ویردم انک
اغزی ایچون نظر ایدک • کو بچیزی مختصر چون بازمی ماند زمن • که اول بر مختصر نسنه
ایچون بجه کرو قلور بندن • مراد عقلکی وجه و قوای روحانیه و عقلیه تشکایتی حیطه
درکه عقل ایلرو دیر زیاده طالب اولدم نفسک اغزندن توبه صادر اولمدی ایچون بو مختصر
نسنه درامّا کورکراکی که بر مختصر نسنه ایچون قلور بندن • کرچو فرهادم بتلخی جان براید
عیب نیست • اکر فرهاد کبی آجیلق ایله جانم چیقسه عیب کلدر • پس حکایتهای شیرین بازمی
ماند زمن • نیجه طتلو حکایتلر کرو قلور بندن • مراد بودرکه اکر ریاضت مرادینی ایله جانم
چیقسه خلوتده ولذه ریاضت وعبادتمک طاتلو حکایتلری سویلنه کیدر • ختم کن حافظ
که کر زین سان بود درس غمش • ختم قل ای حافظ که ای اکر بونک کبی اولورسه انک غمی درس
سی • عشق در هر کوشهٔ افسانهٔ خواند زمن • عشق هر کوشه ده بر قصه اوقور بندن
مراد بودرکه نفس غمدن چوق مسائل بیان قلدم بو قدر ایله روایت اتمکه بو کافی در وله
ایضا خدارا کم نشین با خرقه پوشان • الله ایچون الکسک اوتور خرقه پوشلر ایله •
رخ از رندان بی سامان مپوشان • یوزینی یونسز رندلردن اورتمه • مراد عقلکی وجه
پندن بیان درکه دیر خرقه پوش اولوب اهل ریا اولانلر ایله آز اوتور و مخلصلر که ظاهرده
صلاح طریق کوزنمزلر اندن اعراض قلمه بیت بسنک آمد دلم از خرقه پوشان • نشیم حدقی
باد رد نوشان • درین خرقه بسی آلوده کی هست • بو خرقه ده چوق تلوث واردر •
خوشا وقت قبای می فروشان • خوش در شراب صاتیجیلر قفتانی • مراد خرقه ده نیجه ریا
تلوثی واردر امّا انلرکه عشق الهی صاترلر مخلصلردر اکرچه عالیانه لباس کیشلردر
اول لباسک وقتی خوشدر که ریادن عاریدر دیمکدر • تو نازک طبعی و طاقت نداری •
سن نازک طبع سن وطاقتک یوقدر • کرانیهای مشتی دلق پوشان • برآوچ خرقه کینلرک
ثقیل لکلرینه • مراد اهل ریانک اضلالندن روح منفعل اولدوغن ذکر در بیت خریدار
مغان باده نوشم • نخواهم صحبت تقوی فروشان • درین صوفی وشان دردی ندیدم •

مفاعیلن مفاعیلن
مفاعیل

بوصوفی

بو صوفی کبیلرده بر درد کورمدم • که صافی باد عیش باده نوشان • که صافی اولسون شراب
ایچیجیلرک عیشی • مراد بودرکه صوفی صورتنه کیروب تخییر شکل لاجل الاکل ایدنلرده بر درد
عشق کورمدم امّا عشق الهی نوش ایدوب مخلص اولانلرک حالی خوش اولسون دیمکدر •
بیاو رغبتن این سالوسیان بین • کل بو مرایبلر الدم سزدن کور • صراحی خون دل و بربط
خروشان • صراحی کوکلی قان و قوپوز خروش ایدیجی • مراد مرایبلر خدعه سندن صاحب
معارفک قلبی قان و واعظلک شیخک اغلمق ایله فریادی واریعنی بونلر اندردن منفعللردر
چو مستم کرده مستور منشین • چون بنی مست ایلدک مستور اوتورمه • چو نوشم داده
زهرم منوشان • چون بکا بال ویردک زهر ایچورمه • مراد عقلکی وجه خطاب معنوی سن
ذکردرکه دیر چون عالم ارواحده بنی عشق مست اتدک مستور اوتورمه چون عسل
کلام الهی طاتدردک زهر فراق ایچورمه لاجرم کیفیت عشق وحالده ولذت علو حاله
مشارکت وموافقت قل • لب میکون و چشم مست بکشا • شراب کبی لبی و مست
کوزی آچ • که از شوق توم خاموش و جوشان • که شوقکدن شراب خامدر و قینایجی
مراد بودرکه عقلو وجه معارف الهیه تکلم ایدوب فتنکده اولان خالتی اظهار قیل که قلبده اولان
کیفیت خامدر و قینقده در تا که کمال بولادیر • ز دل کرمی حافظ بر حذر باش •
حافظک کوکلی حرارتندن حذر اوزره اول که • دارد سینهٔ چون دیک جوشان •
که وار در سینه سی قینایجی چولمک کبی • مراد کند و نک کمال حرارتن و تأثیر حالتن بیاندر
وله ایضا خوشتر از فکر می و جام چه خواهد بودن • شراب و قدح فکرندن خوشی
نه اولسه کرک • تا ببینم که سرانجام چه خواهد بودن • تا کورم آخر کار نه اولسه کرک
مراد عشق الهی وظرفی فکرندن یکرک یوقدرکه بونک عاقبتی نیجه در دیمکدر بیت کوی
چو کان تو کردم سر سودای را • تا ببینم که سرانجام چه خواهد بودن • غم دل چند توان
خورد که ایام غاند • کوکل غمی نیجه چکه لورکه ایام قلمدی • که نه دل ماند نه ایام چه خواهد بودن
که کوکل قالمدی و ایام قالمدی نه اولسه کرک • مراد بودرکه زمان کیدر و کوکل مرادینی حاصل اولمدی

زاه وسوز

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

دیمکدر یعنی کوکل قالورنه ایامی پس بو غمی چکمک اولمز بیت عاقلان غم نخور نوا زیچی فانی خوش باش

کر بغم بکذرد ایام چه خواهد بودن باده خور غم نخور و پند مقلد مشنو شراب ایچ غم یمه مقلد

نصیحتن اشتمه اعتبار سخن عام چه خواهد بودن عوام سوزنه اعتبار نه اولور که

مراد بودر که عشق الهی یه مشغول اول غم جهان یمه و عوام سوزنه اعتبار ایتمه مرغ کم حوصله

کو غم خود خور که بر و عورسنی الکسک قوشه دیر کندی غمنی که انک او زره رحم انکه نهد دام

چه خواهد بودن آغ قویان کشنکه رحمی نه اولور که مراد بودر که سالک مبتدی یه دیر کندو

تدارکنده اولسون شیخ ناقصه اعتماد اتمسون زیرا اول آغ قورب بونی شکار ایدن دراندن بوکا

نه رحم اولور کدر دست رنج تو همان به که شود صرف بکام سنک الک امکی اول ایکدر که مراده

خرج اولا دانی آخر که بناکام چه خواهد بودن بیلورسن آخر که نامراد و ضروری نه اولسه کرک

مراد بودر که کسب ایتدیکک مالی مرادک اوزره صرف و خرج اولنمق کرکدر بیلورسن آخر که موت ایرسه سن

آخرته کیدرسن مال دنیاده قالسه کرک پیر میخانه همی خواند معمای دوست میخانه پیری اوقودی بر معما

دونکیجه از خط جام که فرجام چه خواهد بودن قدح خطندن که عاقبت نه اولسه کرک

مراد بودر که شیخ خانقاه دونکیجه بر معما اوقیدی صفای قلبدن که عاقبت نه اولسه کرک یعنی موت

کلسه کرک عجبا ایمان ایله می ختم اولور و قبره داخل اولورسن عجبا نیجه جواب ویررسن و حشره واروب

کرک عجبا حسابک اولامی آسان دنی فریق فی الجنة و فریق فی السعیر اولور عجبا قنغیسندن اولورسن

بردم ازره دل حافظ بمی و چنک و غزل چه قدم بولدن حافظک کوکلن شراب ایله و چنک ایله تا

جزای من بدنام چه خواهد بودن تا بن بدنامک جزاسی نه اولسه کرک مراد بودر که حافظک کوکلنی

دنیا یولندن و کسب مالدن چه قدم عشق الهی و شیخ منخنی و کلام تصوف ایله پس بن امر معاشی بلمز بیکارلکی

بدنامک جزاسی واجبی نه اولسه کرک دیدار این مرا بس که شدم با غم عشق تو بنام کورشدم عاشق بدنامکم

چه خواهد بودن و له ایضا دانی که چیست دولت دیدار یار دیدن بیلورمیسن ندر دولت دیدار

کورمک در کوی او گدایی بر خسروی گزیدن انک محلسنده گدالق شاهلق اوزره اختیار ایتمک

مراد دولت مشاهده دیدار حقدر و سلطنت دنیادن انک طریقنده فقر اختیار ایتمکدر

مستفعلن فعولن
مستفعلن فعولن

ازجان طمع

جان
از طمع بریدن آسان بود ولیکن جاندن طمع کسمک آسان اولور ولیکن از دوستان جانی

مشکل توان بریدن جانه منسوب دوستلردن مشکل اولور کسلمک مراد بودر که جاندن

طمع کسمک آسان اولور که اندن فرقت مقرردر اما حیات ابدیه سبب اولان دوستلردن کسلمک

مشکلدر که موت حقیقی عذاب آخرتدر خواهم شدن به بستان چون غنچه با دل تنک

بوستانه کتمک استرین مشکل اولور کسلمک مراد بودر که غنچه کبی طار کوکل ایله واجا بنیک

نامی پیراهنی دریدن آندن ایو آدلو لوح ایله بو کوکلک یرتمق مراد بودر که خانقاهده

وارمق استرین صنیعه قلب ایله تا آنده عمل صالح ایله لباس وجودی افنا ایدم که چون

نسیم با کل راز نهفته کفتن که یل کبی کل ایله کزلو راز سویلمک که سر عشق باری

از بلبلان شنیدن که عشق یارلی سرنی بلبللردن اشتمک مراد که اهل کشف

ایله راز کشفی مخفی سویلشم و که عاشق مشرب سالکلردن سر عاشقلغی اشیدم

دیمکدر بوسیدن لب یار اول زدست مگذار یارک لبن اوپمکی اول الدن قومه

کاخر ملول گردی از دست لب گزیدن که آخر ملول اولورسن ال و طودق اصرمقدن

مراد بودر که صحتده و صیانتده ایکن ذات الله و کلام الله مداومت ایتکیلم که آخر

وقتده و قبرده لا اله الا الله دیمکه حق الله رتبی سویلمکه ثابت اولاسن نیتکم بیوردر

یثبت الله الذین آمنوا بالقول الثابت فی الحیوة الدنیا و فی الآخرة اکر ذکر الله

و کلام الله مداومت ایتمزسک آخر وقتده عاجز و محروم اولوب ندامت ایدرسن ملامت

چکوب الک و طوداغک اصرمق کرکدر العیاذ بالله فرصت شمار صحبت کز این دوره

منزل فرصت صای صحبتی که بو ایکی کونلک منزلدن چون بگذریم دیگر نتوان بهم

رسیدن مراد بودر که مصاحبت اخوان صفایی و صحبت صلحای و فاقی یا بیرنده اولان اجتماع

عقل و روح و قوای و اقتدار طاعتی و توفیق خدایی فرصت صای و غنیمت بیل که زمانی قلیل

اولان جهانک فنا بی ظهور ایدر بی کوپ کیدر جاب بو جمعیتی ملسم کرکدر کویی بدرفت حافظ

از پادشاه منصور حسنه سن کندی حافظ شاه منصوره دندن یا رب بیادش آور درویش

چون که کویدن دو رینه ....
او بادشاه ...

مفاعلن فعلاتن
مفاعلن فعلن

پروریدن. یا رب حاطرنه کور در ویش بسکلی. مراد ظاهره نظر پادشاهی اولان شاه منصور بنی
پادیاتیسون دیو دعادر. معنی به نظر منصور و موید من عند الله اولان شاه طریقت بن درویشی
سالکی تربیت و اصلاح ایتسون دیو دعادر. وله ایضا زور رای وشبستان ما منور کن.
قیودن ایچروکز بزم قیشی او منور قل. هوای مجلس روحانیان معطر کن. روحانیلر مجلسی
هواسنی معطر قل. مراد متکلمدن عقل ومخاطبدن نفسدر. عقل نفسه دیر حجرهٔ خلوت قپوسندن
ایچرو کیره عبادتده بزمله موافقت ایلیسن چون جوهر نورانی سن بزم خلوت خانه منور قل قوای
روحانیه مجلس هواسن طیب طیبک ایله معطر قل. بچشم وابروی جانان سپرده ام دل
وجان. جانانک کوزنه وقاشنه تماشا غبة اصمرلیشم کوکلی وجانی. بیا بیا وتماشای طاق ومنظر کن. کل
کل کمر وپنجره تماشا سن قل. مراد بودر که عقل نفسه دیر سن کوکلی وجانی جانان مجازینی کوزنه وقاشنه
تسلیم ایدب کمر وپنجره در دیو تماشا ایدرسن اما بن جانان حقیقی ذاتنه وانک اشاراتنه تسلیم
ایتمشیدر فی الحقیقه تماشاکاه بونلردر کل کل بونلری تماشا قل. بیت تماشاکاه عامی کوه وصحراست
تماشاکاه ما در حجره ماست. زخاک مجلس ما ای نسیم باغ بهشت. بزم مجلسمز طپراغندن
ای جنت باغی یلی. ببر شمامه بفردوس وعود مجمر کن. ایلیک ایلت جنت فردوسه مجمر عودن
قل. مراد عبادت یرینک طپراغی طیب جنت اولمغه لایقدر اول حضرتده مکرم در دیمکدر.
بعض نسخه ده بو بیت بدلی بو بیت واقع اولمشدر. بکو بخازن جنت که خاک این مجلس.
دیه جنت حافظنه که بو مجلس طپراغنی. بتحفه بر بسوی فردوس وعود مجمر کن. تحفه ایلت
فردوس جانبنه عود مجمر قل. مراد بونده دخی سابقا کبیدر. حجاب دیده ادراک شد شعاع
جمال. ادراک کوزینک حجابی اولدی جمال شعاعی. بیا وخرکه خورشید را منور کن. کل
کنش اوتاغن منور قل. مراد عقلک نفسه خطابی حکایتدر که دیر شعاع جمال حق ادراک
کوزنه حجاب پرده اولمشدر سن کل بزده موافقت قل خورشید حقیقی خانه سنی که لا یسعنی
ارضی ولا سمائی ولکن یسعنی قلب عبد المؤمن التقی النقی الودع حسبنجه قلب مؤمندر
انی منور قل تا که جمال حقی کوکل کوزی ایله مشاهده ایده وز. ستارهٔ شب هجران نمی

فشاند نور

فشاند نور. هجران کیجه سی یلدزی نور صاچمز. ببام قصر بر او چراغ مه بر کن. کوشک طامنه
چیق آی چراغن یوقرو اقل. مراد کرو عقلک نفسه خطابی ذکر درکه دیر سن موافقت ایتمجک
هجران وفراق زایل اولمز لاجرم اثر طاعت یلدز کبی اولوب نوری راه نما اولمز اما سن
کلوب موافقت ایلیوب عروج روحانی میسر اولوب نور ماه کبی نور فاش ظاهر اولوب
دلیل راه اولور. چو شاهدان چمن زیر دست حسن تو اند. چون چمن محبوبلری
سنک حسنک التنده درلر. کرشمه بر سمن وناز کن صنوبر کن. کرشمه سمنه ونازی
صنوبره قل. مراد چمندن وجود انسانی در وسمندن قلب در وصنوبردن حواس
دماغ در. لاجرم عقل نفسه دیر سن که حسن عبادتده اولاسن قلب وجودک سنک
حسنکه تابع اولورلر پس نظر التفاتی قلب صافی یه وتعززی حواسه قلسک روادر.
فضول نفس حکایت بسی کند ساقی. نفسک نوایدن چوق حکایت ایدر ای ساقی.
تو کار خود مده از دست می بساغر کن. کند وایشکی الدن قومه شرابی قدحه قل.
مراد بودر که عقل شیخ دیر نفس طریقته سلوک ده وعشق الهی توشلی اکمکده چوق
زوایدسو یلیوب تعللی ایدرسن کند وایشکده اولوب غلبه عشق الهی طولدر مقده
اول. حجاب بعد وصال تو حد ما نبود. حجاب سنک وصالک نقدر نه بزم حدمز دکلدر.
حواله تیم بدان لعل همچو شکر کن. بزی حواله اول شکر کبی لعله قل. مراد بودر که دخی
عقلک شیخه خطابیدر که دیر بزم سنک مقامکه یعنی وصال الی الله درجه سنه بالفعل چقمغه
حدمز دکلدر سن لب شیرینکدن پند رنکین قل که انک سببی ایله قطع مسافه ایدوب وصول
الی الله حاصل ایده وز. لب پیاله ببوس انکهی بمستان ده. قدح طوداغن اوپ
آندن صکره مستلره ویر. بدین دقیقه دماغ خرد معنبر کن. بو دقیقه ایله عقل
دماغن قوقولو قل. مراد کرو شیخ خطاب درکه اکا دیر که الله گک عبادتدن سالک
عاشقلره تعلیم قل که بو دقیقه ایله عقل معاش دماغن خوش قوقولو قل. خلاصهٔ مراد
شیخدن عقل معاش لذت عبادت طالب در وبوی حضرت بیتشدر مک

دقیقه انجانبنه در

طلبی در • اکر فقیه نصیحت کند که می مخورید • اکر فقیه نصیحت ایدرسه شراب ایچک دیو •
پیاله ئی بدهش کو دماغ را تر کن • الا بر قدح و بردی دماغی تر قیل • مراد بو در که
شیخ خطابدر الا و بر که علم ظاهر اهلی سلوکدن منع ایدرسه الا عشق الهی محبوب
دماغکی یبوست طلوب مختل اولمشدر عشق الهی ایله تر طیب دماغ قیل که اختلالی
دفع اولادی • از ین مرقع و خرقه نیک در تنگم • بو مرقع و خرقه دن ایو
طارلمشه یم • بیک کرشمه صوفی کشم قلندر کن • بر صوفی قتال بر نظر ایله بنی
قلندر قیل • مراد کر و شیخه خطابدر که دیر بو مرقع دن و خرقه دن تنکم محکم
معنا یعنی ده یم صوفی او لبس اهل نفسک نفسانیتی اهلاک و افنا الله کل نظر ایله
بنی دخی قلندر و صوفی قیل • پس از ملازمت عیش و عشق مهرویان • حیثه
و آی یوزلولر عشقنه ملازمتدن صکره • ز کارها که کنی شعر حافظ از بر کن •
ایشلردن که ایشلرسن حافظ شعرن از بر قیل • مراد بو در که طاعت ایدن و ذات
و صفات طلبنه اشتغالدن صکره که بر ایش ایشلرسن اول ایش حافظ شعرن
لمک اولسون که اسرار طریقت و اخبار حقیقت و دنیا و ماسوادن فراغت
و اقبال حضرت تعلیم ایدر • وله ایضا شراب لعل کش و روی مه جبینان بین •
شراب لعل ایچ و آی النلو لر یوزن کور • خلاف مذهب آنان جمال اینان بین •
انلر که مذهبی خلافی بونلرک جمالن کور • مراد شراب لعلدن مجاهده در که لعل دنک
و آتش تاب در و کثیر النفع و کم یاب در • و مه جبین لردن مراد افعال و صفات
و ذات در و انلرک یوزن تجلی لری در • و آنان دیو اشارت الله کی مصراع ثانیده
مذکور اولان کوته آستینان در • پس هر کیم ریاضت و مجاهده ایله اکا تجلی
افعال و صفات و ذات اولور مخالفی اولور تغییر شکل لاجل الاکل ایدن مکار کرک
بزیر دلق مرقع کمند ها دارند • یملو خرقه التنده کمندلری واردر • دراز
دستی این کوته آستینان بین • بو یکی قصه لرک ال اوزنلغن کور • مراد صوفیانه لباسی

پوشنده اولان

مفاعلن فعلاتن
مفاعلن فعلان

پوشیده اولان مکارلردر • بخرمن دو جهان سر فرو نمی آرند • اکی جهان خرمننه باش
اندرمزلر • دماغ و کبر گدایان و خوشه چینان بین • دماغی و کبرنی گدالرک و باشاق
دکشورجیلرک کور • مراد اولدر که شونلرکه عزیزلردن منع دین و قوت یقین
جمع و تحصیل ایدرلر اگرچه فقیرلردر • اما منافع دنیا و آخرته باش اندرمزلر که
مطلب و مطلوبلری حضرت الهی در لاجرم بونلرک استغناسنی و ترک ماسواسنی
کور • بهای نیم کرشمه هزار جان طلبند • یارم نظر بهاسی بیک جان طلب ایدرلر •
نیاز اهل دل و ناز نازنینان بین • اهل دلک نیازنی و نازنینلرک نازن
کور • مراد بو در که تجلی افعال و صفات و ذات التفات اتمکچون نفی مراد
لری و عقل معاش هوالرین ترک اولنمق کرک • حدیث عهد محبت کسی نمی شنوم •
عهد محبت سوزنی کمسه دن اشتمزم • وفای صحبت یاران و همنشینان بین • یاران
و مصاحبلر صحبتی و فاسنی کور • مراد نفسدن و قواسندن و عقل معاشدن و هواسندن
الست بربکم نداسنده اولان محبت عهدی سوزن اشتمزم یارانک و مصاحبلرک وفاسنی
کور یعنی وفالری یوقدر دیمکدر • اسیر عشق شدن چاره خلاص منست • عشق اسیری
اولمق بنم خلاصم چاره سی در • ضمیر عافیت اندیش و پیش بینان بین • سلامت فکر ایدنلرک
و اوکی کورنلرک ضمیرین کور • مراد بو در که عشق الهیه اسیر اولمق ایلا نفسک و قواسنک
و عقلک و هواسنک اسیرلکندن خلاص اولور سلامت اندیش اولانلرک و او کینی یعنی موت
و آخرت کورنلرک ضمیری و فکری بو در بونی کورسنداخی بویله قیل دیمکدر • غبار خاطر
حافظ ببرد صیقل عشق • حافظک خاطری توزنی کیدردی عشق صیقلی • صفای
طینت پاکان و پاک بینان بین • پاکلرک ضمیری صفاسنی و پاک کوریجیلری کور •
مراد بو در که پاک و پاک بین اولانلر عشق الهی اختیار ایدرلر که غبار خاطر اولان
غم صیقل عشق پاک ایدر • وله ایضا نکته ای دلکش بکویم خال آن مهرو ببین • کوکل چکیجی بر نکته دیرم
اول آی یوزلونک خالن کور • عقل و جان بسته زنجیران گیسو ببین • عقل و جانی اول گیسو زنجیرلرنه باغلنمش

فاعلاتن فاعلاتن
فاعلاتن فاعلن

کور • مراد رکه زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین حسبنجه قلب انسان
صورت حسنه یه مائل اولور که خال جمالک دلکش در عقل وجان مقیدِ زلف سرکش در
عیب دل کردم که وحشی وضع وصحرائی مباش • کوکلی عیب لدم وحشی وضع و
صحرائی اولمه • کفت چشم شیرکیر وغنج آن آهو ببین • دیدی اول آهو کبی ارسلان
دوتیجی کوزنی ونازنی کور • مراد بودر که تعییب قلب ایدوب صحرائی وهرجائی اولمه
دیدم جواب ویردی که قوت جذب اهل مهیات بنی اواره و وحشی صفت ایتشدر
بیت بردند غایبدان بشمایل دل مرا • یارب نگاه دار که دزدان این دلند •
حلقهٔ زلفش تماشاخانهٔ باد صباست • انک زلفی حلقه سی باد صبانک تماشاخانه
سی در • جان صد صاحب دل آنجا بستهٔ هر مو ببین • یوز صاحب دلک جانینی انده هر
بر قیله بغلو کور • مراد بودر که باد جاذ ایکن زلفه وار ر تماشا ایدر اهل دل
اولانلر صاحب عقل لردر • انلر کرفتار اولسلر عجب میدر شم بدا وتجلی للفؤاد
وللطرب • وابدای الحسن الجلیل علی ضعفی • عابدان آفتاب از دلبر ما غافلند
کنته طبنلر یوزم دلبر مزدن غافللردر • ای ملامت کر خوار ا خود مبین وبیا •
ای ملامت ایدیجی الله ایچون کنذکی کورمه یوز کور • مراد بودر که کنشده کمال
بر نور وار در رنکده و چشم وابرو ولب شیرین وکلام رنکین وسایه لطافت
وجذبه وحالت یوقدر لاجرم اکاطیس انسان دلبر ننده کی اسباب حسندن غافل
در • ای بکاعشق حسن ایچون طعن ایدن اکبر نه ترک ایدب حسن وجهه نظر
قل تا که فذلک الذی لمتننی فیه موجبنجه عذرم ظاهر اولا زلف دل در زدش صبا وابند
درکردن نهاد • انک کوکل سارقی زلفی صبانک بوینینه بند قودی • با صبا اخوانها
رهٔ رو حیلت چند و ببین • یوله کیدن هوا خواهلره اول هندو نک حیله سی
کور • مراد بودر که انک کوکلی سارقی اولان زلفی صبایی دوتر که بلانده قرار ایدر
ایل هوا اولان سالکه حیله ایتسه عجب میدر • انکه مو در جست و جوی او زخود بکسسو

دلکش لفظی وصف ترکیبی در ظاهرا صنعت نکته در فی الحقیقه حسنت خالدر که جاذب قلبدر منه

وحشی وصحرائی اولمق اهوا شایندر وشیر آهو یه مناسب در پس بو بیتده تناسب الفاظ رعایت اولنمشدر منه

دل در دو وصف ترکیبی در کوکل اوغریجی دیمکدر اولور بعض نسخده دل دو زانه اولمش قلمنا نسخه دن سهو در منه

اولکه کم بن انک جست وجوینده کنذمدن بر طرف اولدم • کس نه دیدست وه بهمند منتش
از هر سو ببین • که کورمشدر وکورمز انک مثلنی هر طرفدن کور • مراد بن عاشق اولوب
کنذمدن کنذکم بر محبوبه در که لیس کمثله شیء حسبنجه انک مثلنی کورمشدر وکورمز دیمکدر
حافظا اردرکوشه ومحراب هم ناله دواست • حافظا اکر محراب کوشه سنده ایکلرسه
روادر • ای ملامت کر خدا را ان خم ابرو ببین • ای ملامت ایدیجی الله ایچون اول قاش
بوکلنی کور • مراد بودر که حافظا کوشه محرابده انوکیچون ایکلرکه اول محراب کبی قاش
مکرندن حلاصی اولا • از مراد شاه منصور ای فلک رخ بر متاب • شاه منصور مراد
ندن ای فلک یوز دوندرمه • تیزی شمشیر بنکر قوت بازو ببین • قلیچه کسکنلکه باق
قوت بازوی کور • مراد معنی به نظر مؤید من عند الله اولان شاه دینه مخالفت ایمه
که انک مقبول حضرت اولور کلام نافذی وقوت تأثیری وار در وله ایضا شاه
شمشاد قدان خسرو شیرین دهنان • شمشاد قدلرک شاهی شیرین دهنلرک
خسروسی • که بمژگان شکند قلب همه صف شکنان • که کرپکیله جرح دوکلی صف جنکلرک
قلبنی • مراد شمشاد قدلردن علو درجه سی اولانلردر وشیرین دهنلرکدن مراد
کلام علم حکمت سویلینلردر • وصف شکنلردن مراد سپاهیس جن وانس ونفس وقواسی
وعقل معاش وهواسی در • ومژکاندن مراد نور الهیه وکلمات حقه در که تأثیر بونلرک شانی
درلاجرم دیو درجات عالیه سی اولانلر کیاد شاه هو وعظ ونصیحت ایدنلرکه سردارلری
یعنی پیر شیخ کامل ومکمل که رموز واشارات وکلی تطلیبات ایله دوحکمی عقل معادکی بونلرک
جنودنک حسنی حسین اعدانک قلبنی ضربویت مرهو نذر • مست بکذشت ونظر بر من
درویش انداخت • مست کچدی ونظری بن درویش اوزره آندی • کفت که ای
چشم وچراغ همه شیرین سخنان • دیدی ای طاتلو سوزلولرک کوزی وچراغی • مراد بودر که
اول شیخ بزرکوار کیفیت الهیه ایله متکیف اولدوغی حالده بن درویشه اوغرادی ونظر
قلدی ودیدی ای اهل کلامک وارباب نطقک چراغ راه نماسی وچشم راه بینی مقبول

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلان

قول بونزه صکره اولان اوج بیت در ٭ تا کی از سیم و زرت کیسه تهی خواهد بود
نا نیجه کومشدن و التوندن سنک کیسک بوش اولسه کرکدر ٭ بنده من شو و بر خور ز همه
سیم تنان ٭ بنم قولم اول ایش بیلیجی و کلی سیم بدنلردن ٭ مراد بودر که نیجه دک وجودک
کیسه سی فضایل و کراماتدن خالی اولور بکا عبد مطیع ول تا جمیع اهل دنیادن و ارباب
عطادن بهره مند اول ٭ بیش پادشاهان جهان چون نفس خسته شوند ٭ استغناز در کو
نشینان طلبند ٭ کمتر از ذره نه پست مشو مهر بورز ٭ ذره دن اکسک که کلک لکلک
اولمه محبت جسته ٭ تا بعشر تکه خورشید رسی چرخ زنان ٭ تا کنش صحبت کلمینه ایره سن چرخ
وسماع اوروری ٭ مراد بودر که ذره محبت جها آفتابه ایدب اکا وصلت و مصاحبت حاصل
قلمشدر اندن کوتی دکلسن اجمی اولمه علو الهمة من الایمان حسینجه محبت حق قل تا که
اتصال حق و صحبت افتاب مطلق تحصیلنه وار سن ذوق و شوق و سماع ایله ٭ بر جهان تکیه
مکن ور قدحی می داری ٭ جهانه اعتماد ایتم اکر بر قدح شرابک وار ایسه ٭ شادی زهره جبینان
حور و نازک بدنان ٭ زهره انلرکه غایت نازک بدنلرک شادلغنه ایچ ٭ مراد بودر که بقای حیاته
و عمر ثباته اعتماد قلم اکر قلبکده عشق حق وار ایسه عبادت قل جبینی نور عباد ایله منور جنت
ایلمبر نی تحفه لانلر شادلغنه که انلر عشق الهی کوشندن شاد اولورلر ٭ پیر پیمانه کش من
که روانش خوش باد ٭ بنم قدح چکیجی پیرم که روحی خوش اولسون ٭ کفت پرهیز کن از صحبت
پیمان شکنان ٭ دیدی که پرهیز قل عهد صحبتلر صحبتندن ٭ مراد بودر که عشق الهی شاربی اولان
شیخم روحی شاد اولسون بکا دیدی احتراز قل تو به و عهدی صیو فسق و هوایه و کسب دنیایه
مشغول اولانلر مصاحبتندن ٭ باد و صبا در چمن لاله سحر می کفتم ٭ صبایله لاله چمنده سحر دیدم
که شهیدان کیند این همه خونین کفنان ٭ که کیمک شهیدلری در بو دو کلو قانلو کفنلولر
مراد بودر که توجه بحری بو مصایب تلردن و قضا ارشلردن سؤال ایتدم که بونلره بو افات
ندن در ٭ کفت حافظ من و تو محرم این راز نه ایم ٭ دیدی ای حافظ بن و سن بو رازک محرمی
دکلوز ٭ از می لعل حکایت کن و شیرین دهنان ٭ لعل شرابدن حکایت قل و طاتلو اغزلولردن ٭ مراد

یعنی ذقان

بودر که توجه بحری بکا جواب بیردی که قضا و قدر سرینی کمسه بلمز بونی سویلمز عشق
و ریاضتدن و اهل علم و معرفتدن سویله ٭ دامن دوست بدست آر و ز دشمن
بکسل ٭ دوست اتکن الکتور دشمندن ٭ مرد یزدان شو و ایمن کذر از اهرمنان ٭ الله
اولادی ابین که دیولردن ٭ مراد حضرت حقه تشبث ایدب اعدادی دیندن کسلوب اهل الله
اولوب شیاطین جن و انسی دن ایمن اولادیکدر ولہ ایضا ٭ کلبرک را ز سنبل مشکین
نقاب کن ٭ کل یپراغنه سنبل مشکیندن نقاب قل ٭ یعنی که رخ بپوش و جهانی را
خراب کن ٭ یعنی یوزن اورت جهانی خراب قل ٭ مراد مخاطبدن شیخ درو کلدن کشف
جمال در و یپراغندن اثر کشفدر ٭ و سنبل مشکیندن غیب هویتدر ٭ یعنی ای پیر کامل شیخ
سالک کشف جمال اثری ظهور ایدیجک غیب هویت ایله انی ستر قل تا که جهان وجودی
استغراق مشاهده و ذاتده و مطالعه هویتده خراب و بیخود اولا ٭ بفشان عرق
ز چهره و اطراف باغ را ٭ صاچ تری یوزدن و باغ اطرافنی ٭ چون شیشهای دیده ما
پر کلاب کن ٭ بزم کوزمز شیشه سی کبی طلو کلاب قل ٭ مراد بودر که رسول الله علیه السلام
حضرتنه وحی کلدیکی ترلر اندن صکره اصحابه سویلر ایدی سکا دخی وحی قلبی اولوب
معارف عشق حقیقت و عوارف حب طریقت و صعوبت احوال آخرت و اهوال عرصات
سویلیوب اهل مجلسک اطرافنده اولوب سالکلردن اولیا انلرده دخی اندن شوق
و حالت و سوز حرارت پیشدرب کوزلری یاش ایله طولوب بزکه سالکلر و میان
و میان مجلسده اولانلر و کوزمز یاشی ایله طولانلر ز انلرک کوزی دخی بزم کوزمز کبی پر اب
اولسون ٭ بکشا بشیوه نرکس پر خواب مست را ٭ اچ شیوه ایله نرکس پر خواب مستی
وز رشک چشم نرکس رعنا بخواب کن ٭ کوزیندن نرکس رعنا کوزین او یقوده قل ٭ مراد
بودر که شول سالک مست عشق که کوزی خواب حجاب ستر وجی بلا مالی اولا ٭ انی شوق
الهی و ذوق شاهی ایله اچ و شول عام که عین رعناسی و عشق حقدن استغناسی اولا
انی کوزیندن او یقویه ایلت که تا اهله خرق حکمت اضاعت در ٭ ایام کل چو عمر برفتن

مفعول فاعلات
مفاعیل فاعلن
یعنی نقاب کش و عالم
خراب کن ای

کلا لفظی بونده محبت معناسنه
در معنی آخری اعتباری ایله
مراد فخر شید ربی بوکه
ذکری منقلب در و جمع بونده
د دنکر دیکر را اماده قحور
شیده مبالغه

شتاب کرد • کل ایامی عمر کبی چوق کچمکه استعجال ایدری • ساقی بدور باده گلگون
شتاب کن • ای ساقی گل رنکلو شراب دورنه استعجال قیل • مراد بودرکه کشف
ایامی عمر کبی استعجال ایله کچمکده در • امدی ای شیخ عشق گل رنکلی دوراندر مکه
استعجال قیل که فرصت فوت اولمیه قطعه تؤمل فی الدنیا طویلا ولا تدری • اذا
جن لیل هل تعیش الی الفجر • فکم من صحیح مات من غیر علة • وکم من مریض عاش حینا
من الدهر • بوی بنفشه بشنو زلف نگار گیر • بنفشه قوقوسن طوی و زلف نگاری طوت
بنگر برنگ لاله و عزم شراب کن • لاله رنکین کور و عزم شراب قیل • مراد بودرکه سالک
عاشق بنفشه سی زلف نگار و طیب محبوبیت جبار در • و رنگ لالهسی شراب عشق جمال
در • همچون حباب دیده بروی قدح کشای • حباب کبی کوزنی قدح یوزنه آچ •
وین خانه را قیاس اساس از حباب کن • بو اوک بنیادینی قیاسن حبابدن
قل • مراد بودرکه حباب کبی کوزکی بلدرب قلب و باطن کوزلیوب ظاهر جهانه نظر
قلمه بو خانهء جهانک بنیادنی حباب کبی بی ثبات قیاس قیل • زانجا که رسم و عادت
عاشق کشی نست • اول معامدن که سنک عاشق قتل اتمک رسم و عادتکدر • با دشمنان
قدح کش و با ما عتاب کن • دشمنلر ایله قدح چک و بزه عتاب قیل • مراد بودرکه عادت الهی
بودرکه اشد الناس بلاء الانبیاء ثم الاولیاء ثم الامثل فالامثل حسبنجه عاشقلرک نفسا
نیتن قتل ایدر • المؤمن فی قلة او علة او ذلة • موجبنجه دنیاده محنتده قولور لاجرم اول
عادت اوزره اعدا اکی عیش عشرتده و بزی عتاب محنتده قلادیر • حافظ وصال
می طلبد از ره دعا حافظ • وصال طلب ایدر دعا یولندن • یارب دعای خسته دلان
مستجاب کن • یا رب خسته کوکلرک دعاسنی مستجاب قیل • مراد بودرکه هر کیمسه مطلب
و مطلوب طلب ایدر و الحاوصول حصولن استر حافظ سنک وصالک استر یارب
سن بو بیچاره خسته دللرک دعاسی مستجاب قیل وله ایضا • صبحست ساقیا قدحی
پر شراب کن • صباحدر ای ساقی بر قدح طلو شراب قیل • دور فلک درنک

بهبهتنه ۱۱۹۹ سنه ...

مفتعلن فاعلاتن
مفاعیل فاعلان

نزاد شتاب کن

نزاد شتاب کن • دور فلک اکلمز استعجال قیل • مرادشیخدن قلبنی عشق الهی ایله
طولدرمق طلبی درکه عجلوا بالصلوة قبل الفوت و عجلوا بالتوبة قبل الموت حسبنجه
استعجال ایدر • زان پیشتر که عالم فانی شود خراب • اندن اوکدین که عالم فانی
خراب اولور • ما را ز جام باده گلگون خراب کن • بزی گل رنکلو شراب
صوتی ایله خراب قیل • مراد بودرکه عالم انسانی که فنا و بی ثبات در اول آخر
اولمزدن و موت ارمزدن اول عشق الهی ایله بزی بیخود و خراب قیل • خورشید
می ز مشرق ساغر طلوع کرد • شراب کنشی قدح مشرقندن طوغدی • کر برک عیش
می طلبی ترک خواب کن • اکر عیش اریغی استرسک اویقونی ترک قیل • مراد
بودرکه عشق الهی شمس کبی قلبدن ظهور ایلدی اکر عیش آخرت استرسک
اویقونی ترک ایدب عبادته اول • روزی که چرخ از گل ما کوزها کند •
بر کون که چرخ بزم بالچغمزدن بردقلر ایدر • زنهار کاسه سر ما پر شراب کن •
غافل اولمه بزم باشمز چناغنی شراب ایله طلو قیل • مراد بودرکه موت ایرب خاک
اولمزدن و طیر عمزدن برداقلر قلمزدن اول باشمز چناغنی عشق الهی ایله مالا
مال قیل • ما مرد زهد و توبه و طامات نیستیم • بز زهد و توبه و رسوم و عادات
اری دکلز • با ما ز جام و باده و ساقی خطاب کن • بزه قدحدن و شرابدن و
ساقیدن خطاب قیل • مراد بودرکه بز زهد خشک و توبهء صوری و شطح و طامات
رسم و عادتی اری او زره دکلز بزه صفای قلب و عشق صحاو و شیخ طریقتدن خطاب
و ازدن فتح باب قیل • کار صواب باده پرستیست حافظا • صواب عمل شراب
پرستلکدر ای حافظ • برخیز و عزم جزم بکار صواب کن • قالق تیز جک صواب
عمله عزم قیل • مراد عمل صواب عشق صحو و اخلاص در ای حافظ قالقوب عمل
صواب عزم قیل دیوب ترک عمل دنیا و اشتغال عمل مولی یه ترغیب ایدر وله ایضا
فاتحهء چو آمدی بر سر خسته بخوان • چون بر خسته بالینی اوزره کلدک بر فاتحه اوقی

ابلقلی باده لفظنه مضافدر اضافته بیانیه ایله

مفتعلن مفاعلن
مفتعلن مفاعلان

لب بکشا که می دهد لعل لبت بکشته جان • طوداغی آچ که لبک لعلی ویرر مقتوله جان • مراد بودر که برزمان ده خسته اولوب بربادعزیزانی عیادته کلمشی ایدن فاتحه طلب اتمش انی ذکر ایدر • اگرم پرسش احد و فاتحه خوانده میرود • اول کمسه که حضورمه کلدی و فاتحه اوقیوب کیدر • کو نفسی که روح رامیکنم از پیش روان • قنی بر نفس که روحی ایدم انکا ردیف روان • مراد بودر که زیاده ضعیفمدن بر نفس قدر تم یوق والا بر نفس ایدوب روحی اول عزیزا ردیفنه روان ایدر ایدم بیت بر نفس در رو بره لم یا ده نجاتی جانی • دو تیلم حسرت ایله هر قیترای آه دیدکی • ای که طبیب خسته دوی زبان من به بین • ای کمسه که خسته طبیبی سن بنم دلم یوزن کور • کین دم و دود سینه ام بار دلست بر زبان • که بو نفسیم و سینم تو تنی کو کل یوکی دردل اوزره مراد بودر که طبیبلر دل نظر ایدوب اندن مرضی تشخیص ایدرلر • بنم قلبمده اولان حرارتم و آتشم اثری در نفسیم و سینمک توتونی که دلم اوزره ظاهر در اندن قلبم حالن بیلورسن کرچه تب استخوان من کرد زمهر گرم و رفت • اکر استمه بنم کوکم مجتهدن اتنی قلدی وکتدی • همچو تبم نمی رود آتش مهر از استخوان • اسنمه کبی کتمز محبت اودی کوکمدن • مراد بودر که عشق و حرارتدن حمی حادث اولدی وکتدی اما حمی کتدکی کبی آتش محبت • حال دلم چو خال تو هست بر آتش وطن • بنم کوکلم سنک خالک کبی وطنی آتش اوزره در • جسم ازان چو چشم تو خسته شدست و ناتوان • جسم اندن سنک کوزک کبی خسته وضعیف اولمشدر مراد بودر که سنک خالک یوزک آتشی اوزره اولدیغی کبی بنم کوکلم بویله در که آتش عشق اوزره در انکیچون چشم بیمار کبی جسم خسته وضعیف در خلاصه مراد خسته وضعیف اولدوغن بیان در • باز نشان حرارتم زآب دو دیده و ببین تسکین قیل حرارتمی اکی کوز یاشندن وکوز • نبض مرا که می دهد هیچ ز زندگی نشان

بنجنی

بنم نبضم ویردمی هیچ حیاتدن نشان • مراد بودر که حرارت زایده تسکین ایدب نبضمی کوروب حیات ابدیه دن نشان ویررمی بلدر • انکه مدام شیشه ام از پی عیش داداست • اول کمسه که بکا شیشه مدام عیش ایچون ویرمشدر شیشه ام از چه من بر دبیش طبیب مهرزمان • شیشه می نیچون الترطبیب اولکه مهرزمان • مراد بودر که شیخ طریقت بکا شیشه قلبی صفای خاطر عیش طاعت ایچون ویرمشدر پس شیشه می اصل ظاهره نیچون الترکوتدرر • حافظ ازآب زندگی شعر تو داد شربتم • ای حافظ آب حیاتدن سنک شعرک بکا شربت ویردی • ترک طبیب کن بیا نسخه شربتم بخوان • طبیبی ترک قیل کل شربت نسخه سن اوقی • مراد بودر که سنک کلامک آب حیات معنویدن شربت در پس طبیب ظاهری ترک ایدب آب حیات معنوی شربتنک نسخه سن اوقی که امراض قلبیه و روحانیه یه شفا اندن اولور ولہ ایضا منم که شهره شهرم بعشق ورزیدن • بنم که شهر شهرمشهور عشق صنعی ایله • منم که دیده نیالوده ام ببد دیدن • بنم که کوزمی ملوث اتمشمدر بد کورمکله • مراد کندونک عشق اهلی ایله شهر ده شهرتن بیان وعیب بین اولیوب کوزنی عیب کورمکله ملوث قلمدوغن ذکر در • وفاکنیم و ملامت کشیم و خوش باشیم • وفا ایده رز و ملامت چکرز و خوش اولورز • که در شریعت ماکافریست رنجیدن • که بزم شریعتمزده کافرلق در اینجمک مراد کندونک وفادارلغن و ملامت چکوب جبر قلوب وانجنیوب خوش خاطر اولدوغن بیان و طریقت شریعتنده انجنمک کفران النعمه یا کفر طریقت ایدوکن ذکر در بیت شراب نوش میان ناز خاطری و مریخ • که کفر و مظلمه رنجاند نست و رنجیدن • به پیر میکده کفتم که چیست راه نجات • میخانه پیرینه دیدم ندر نجات یولی • بخواست جام می و کفت راز پوشیدن • استدی شراب قدحنی و دیدی عیب و کناهی اورتمک • مراد بودر که خانقاه شیخنه طریق نجات صوردم عشقه اولان قلب

مفاعلن فعلاتن
مفاعلن فعلن

استیوب عیب اورتمك دیري بیت بدامن عیب ندان پوشش زاهد لباس
زهد پوشیدن چه کارست مراد دلي از تماشاي باغ عالم چیست بزم مرادم
باغ عالم تماشاسندن ندر بدست مردم چشم از رخ تو گل چیدن کوزبکی
الي ایله سنك یکاغمکدن گل دیرمك مراد بودرکه باغ عالم تماشاسندن مرادم
عالمك ارباب حسن وجمالني کوروب جمال جمیل حضرت حقدن بونلر بوروح
دیوب عبرت المقدر بیت بهرچه دیده نهم روي حق همي بینم که عالمست
مرآیای روي حضرت او بمي پرستي ازان نقش خود برآب زدم شراب
پرستلك ایله انوکیچون کندو نقشمي صویه اوردم که تا خراب کنم نقش خود پرستیدن
که تا خراب ایدم کندو طابعي نقشني مراد بودرکه نام وناموسي ترك ایدوب
صوفیلك احتیار ایلیوب کندو انانیتم صورتني نقش وتصویرین صویه اوردم
کبي آب عشقه اوردم تا که خودبینلکي وخود پرستلکي وکبر وانانیتي خراب ومحو ایدم
بیت این قدر هست حاصل صوفي من غاید بچشم خلق حقیر برحمت سر زلف تو واثقم
ودني سنك زلفك اوجي رحمته اعتماد ایدرم یوخسه کشش چو نبود از آن سو چه
سود کوشیدن جذب اوجنجه اول جانبدن نه فایده دوشمکدن مراد غیب هویت
ذات بکام رحمت قطعه اعتماد ایدرم کندو سعیمه دکل اکر اول جانبدن جذب اولمزسه
عاشقلرك طلبي مفید اولمز بیت اکر از جانب معشوق نباشد میلی کوشش عاشق
بیچاره بجائي نرسد زخط یار بیاموز مهر با رخ خوب یار خطندن اوکرن
کوزل یوزه محبتي که گرد عارض خوبان خوشست گردیدن که خوبلر عارضي طرفنی حضور
طولانمق مراد بودرکه محبوب یوزنه محبت ایدوب انك اطرافي طولانمق خط محبوبدن اوکرن
کرکدر بیت خوبدر پس محبوب حقیقي جانبني طولانمغي ترك ایتمه بیت دامن معشوق تا نا
ید بدست سر زجیب خویش کي بیرون کني عنان بمیکده خواهیم تافت زین
مجلس اوباني میخانه یه دوندرمك استرز بو مجلسدن که وعظ بي علاج

مهرویان کرکه

بطوف میکده خواهیم رفتن از این مجلس کرکه

واجبست شنیدن که غلسنزل وعظي واجبدر اشتمك مراد علمي ایله عمل ایتمینلرك سوزني
اشتمیوب خانقاه وارباب عمل قلنلر ایله اولمق اسنزلن دیمکدر بطوف میکده زاربکان
روم بهر شب میخانه طولانمغه زاریلق ایدرك کیدرم هر کیجه که بس خوشست چو
جام شراب خندیدن که زیاده خوشدر شراب قدحي کبي کولمك مراد بودرکه تلوث معصیت
موش قسساوتدر وطلب دنیا باعث غفلتدر ومصائب جهان وعیرت اقران محضن
محنتدر لاجرم بونلردن خلاص موجب فرح وراحتدر پس بو دکلو آلامدن اغیار وخانقاه
خانقاهیه وارب عشق حق ایله طولوب غمدن خلاص اولوب کولمك باده خوشدر
رباعي انا مشغول بعشق کل شيء انا فیه في ظل حق بهو في قلبي وقلبي عنده فسناه
ظاهر منه الي میبوس حرزاب معشوق وجام می حافظ اوبله معشوق وشراب قدحي
لبندن عزیز اي حافظ که دست زهد فروشان خطاست بوسیدن که زهد
صاتیجیلر الني اوپمك خطادر مرادلب معشوقدن کلام الله وذکر الله دروجام مي شیخ
صاحب وجددر لاجرم اوپوب آغزه کتورجك اندر زهد صلاح صاتیجي مرائیلرك
الن اوپمك خطادر وله ایضاً می فکن برصف رندان نظري بهتر ازین
رندلر صففنه برنظر بوندن یکرك بر در میکده میکن گذري بهتر ازین میخانه
قپوسنه براوغرمق قبول بوندن یکرك مراد مخاطبدن شیخ در انکا ویرك مخلص
سالکلره نظرك شدیه دکل ولاندن یکرك اولسون در حق من لبت این لطف
کرمي فرماید بنم حقمده سنك کبك که بو لطفي ایدرر سخت خوبست ولیکن قدري
بهتر ازین محکم کوزلدر ولکن بر مقدار بوندن یکرك مراد بودرکه شیخ دربکا وعظ
وارشاد ولطفني که ظهور ایدر بغایت خوبدر لکن بر مقدار دخي یکرك اولسون
انکه فرش کره از کار جهان بکشاید اول کمسه که انك فکري جهان ایشلرن دوکم
چوزر کودرین نکته بفرما نظري بهتر ازین دي بو نکته ده بیور بو فکر بوندن
یکرك مراد بودرکه اول شیخ که کشاف مشکلات وحلال معضلات در بکا لطف

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلان

حضورجنده دی یکرک فکر و تدبیر سورسن • نظر بونده فکر معنانه در • دل بدان ودو
کرامی چکیم کرنده هم • کوکلی اول اکرم کوزل اوغلانه بیلیم اکر ویرمزسم • مادر دهر
نداروپسری بهتر ازین • زمان اناسنک بو قدر بر اوغلانی یوقدر دیمکدر • مراد بودرکه
روح ومحبت فیه من روحی جسنجه ملکوم وحد نفسنده بغایت کوزلدر کوکلی اکا اوربت
تعلق ایتسم عجب میدر • شعر جمالک زاهٍ بالملاحة زاهر • فعقلی به والطرف ساهٍ
وساهر • ناصح گفت که جز غم چه هنر دارد عشق • بکا نصیحت ایدیجی دیدی عشقک
غمدن غیری نه هنری وار در • برو ای خواجه ء عاقل هنری بهتر ازین • اولورمی ای
خواجه ء عاقل بر هنر بوندن یکرک • مراد بودر که بکا نصیحت ایدن اهل ظاهر عشق
الهی ومحبت حقک غمدن غیری هنری یوقدر دیدی بن اکا جواب ویرب دیدم که غمدن
یکرک هنر اولور غم آخرت مورث سعادتدر • بیت تلخی عشق اگر کلو گیرست • عاقبت
خوشگوار خواهد بود • من چه گویم که قدح نوش لب ساقی بوسه • بن چه دیم که
قدح طوت وساقی لبن اوپ • بشنو ای جان که نه گوید دگری بهتر ازین • ایشت
ای جان که دیمز بر غیری بوندن یکرک • مراد متکلمدن عقل معاد ومخاطبدن روح
درکه دیر چون دیم عشق الهی ایلامالی اولان قلبی طوت وشیخ کلماتن تقبیل قیل سوزمی
ایشت انک موجبنجه ایش ایت ای جان که بر غیری بوندن یکرک سوز دیمز که بوندن
یکرک سوز اولمز • بیت گیره جهان جمله از آن تو شد • مرگ بیاید چه دوام کنی • کلک
حافظ شکرین میوه نباتیست بچین • حافظک قلمی شکر لو ایش نباتی در دکشور
یعنی یمشدر • که درین باغ نه بینی ثمری بهتر ازین • که بو باغده کورمزسن بر یمش
بوندن یکرک • مراد منظوقدن ظاهر درکه حافظک قلمی بر نباتدر که لذیذ میوه سی واردر
معارف الهیه یازر • لاجرم باغ عالمده بوندن یکرک یمش اولمزاتی دکشور کرکدر
بیت حافظ چه طرفه شاخ نباتیست کلک تو • کش میوه دلپذیر تر از شهد و
شکرست • ولایضا • می سوزم از فراقت روی از جفا بگردان • یا نرم سنک فراقکدن

یورزجفادن

مفعول فاعلاتن
مفعول فاعلاتن

یورزجفادن دوندر • هجران بلای جانست یارب بلا بگردان • هجران جانه بلادر
یا رب بلایی دوندر • مراد متکلمدن عقل معاد ومخاطبدن نفس در یعنی عقل معاد نفسه
دیر یا نرم سنک حقدن فراقکدن یوزن جفا ومخالفتدن دوندر • ونفسک هجرانی جانه
بلادر یا رب بلای دوندر نفسمه توفیق هدایت قیل دیر • مه جلوه می نماید بر سبز خنگ
گردون • ماه جلوه کوستر فلک آتی اوزره • تا او بسر درآید بر رخش پا بگردان •
تا اول باشی اشقه کلدن اوزره ایاغی قیل • مراد بودرکه عقل نفسه دیر ای فلک آتی اوزره
جولان ایلمکده درا کرسن طاعت آتنه وعبادت براقنه سوار اولورسک آندن اعلی
اولورسن • یغمای عقل ودین را بیرون خرام سرمست • عقل ودین یغماسی ایچون چقشده
حالک سرمست • بر سر کلاه بشکن در بر قبا بگردان • باش اوزره کلاهنی چی
اوزرکده قفتانی دوندر • مراد بودرکه عقل معاد نفسه بر عقل معاش وعولم دین
اتحاذ اتدکی عادتی تالان ایلمک استرسک طبیعت بشریه وعادت مألوفه دن چقشده
حالک مست عشق حق اولدوغک حالده وتاجکی تغییر ولباسکی تبدیل قیل • مرغول
را برافشان یعنی برغم سنبل • اورلش صاچی سلاک یعنی سنبل رغمنه • گرد بخور
وعنبر گرد صبا بگردان • بخور وعنبر توزنی صبا طرفنه دوندر • مراد بودرکه عقل معاد
نفسه دیر تزیین صورتی تغییر قیل یعنی زنکی بو ایله کند وی تزیین ایدنلر رغمنه تزیناتی
ومحسناتی یک دیر • بیت گر طالبی فدائی جی کن زخود جدائی • هردم بگو خدا را از
ما بگردان • ای نور چشم مستان در عین انتظارم • ای مستلر کوزی نوری عین انتظار
ده یم • چنگ حزین وجامی بنواز یا بگردان • بر خوش اواز چنکی و بر قدح ایو
جال یا دوندر • مراد بودرکه عقل معاد نفسه دیر فوائد نفسانیه که مست شهوتلردر
انلرکسی کوزی نکه نوری سن بن سکا مشغول انتظارده یم که بر خوب کلام شیخ منقبتی
ومراقبی فواحت ایلیوب یا قلبی بر حالدن بر حاله دوندره سن • بیت ای شیخ پاکدامن
وی صاحب مقامات • گر میکنی کرامات از ما بلا بگردان • دوران چو بر نویسد بر عارض

بکردان لفظی امر حاضردر کردا
نیدن لفظندن وکرداندن
دوندر مکه معناسنه کلور و
ایلک یعنی ایجاد معناسنه کلور
خنگ کسر خا وسکون نون و
کاف ایله بوز آت وکوک آت
معناسنه ورخش فتح را و
سکون خا وشین ایله الجه
بکلی بوز آت وشعله ودکم
زان آتی ویلدرم معناسنه در

خطِ خوش • دوران چون یازر عارضک اوزره خوش خط • یارب نوشته ء
بد از یار ما بکردان • یازتی یرمز یازی بزم یادمزدن دوندر • مراد بودر که عقل
معادنفع خطا ایدب توبه وانابت وطاعت و ریاضت ایدرسک حضرت یزدان •
یمحو الله ما یشاء ویثبت موجبنجه دفی الشقی قد یسعد حسبنجه سنکه یوزکرا او خط
یازدیوب بعده حضرت حقه مناجات ایدب بزم بونده رفیقمز اولان نفدن بلایی
دوندر دیوب دعا ایدر بیت جور رقیب مفسد دل را بلای جانست • یارب بحق
پاکان از جان بلا بکردان • حافظ ز خوب رویان بختت خراش قدر نیست
ای حافظ کوزل یوزلودن نخنک بو مقدار دن غیری دکلدر • کر نیستت
رضای حکم قضا بکردان • اکر سنک رضاک یوغ ایسه حکم قضایی دوندر • مراد
بودر که قوای نفسانیه اصلاح اولنمزه و آنلرک سکا موافقتنده طالع و بخت بیمان
بوقدر در • اکر راضی دکل ایسک تغییر قیل قضایی ولهُ ایضاً کرشمه ء کن و بازار
ساحری بشکن • بر ناز قیل ساحرلک بازارن صی • بغمزه رونق ناموس سامری
بشکن • غمزه ایله سامری ناموسی رونقن صی • مراد بودر که عقل معاد نفسه دیر
جانب روحه نظر قیل ساحرلک بازارن صی و کیدر • واشارت ایله سامری ناموسنی
وانجیلین اولان رونقکی بوزکیدر • خلاصه مراد نفسی خلاصه دعوت وسحر و مکری
ترک اتمکه دلالت در • بباد ده سر و دستار عالمی یعنی • کلاه کوشه بایین
دلبری بشکن • کلاه کوشه سین دلبرلک عادتی ایله صی • مراد بودر عقل نفسه دیر
عالم وجودک باشنی و دلبندنی یله ویر یعنی سنده کوکل الموع عادتی و باشکده غرور
تاجی واردر اول عادتی دکیبرن صی • بزلف کوکه ره و رسم سرکشی بکذار • زلفه دی
که سرکش لکی راه و رسمی ترک قیل • بغمزه کوکه سپاه ستمکری بشکن • غمزه یه دی که
ظلم سپاهینی صی • مراد بودر که عقل نفسه دیر کاه زلف سرکشلک عادتن دوتر
کاه سپاه ظلم بهجومن ایدرسن لاجرم بو اکی خصلتی ترک قیل • برون خرام و برکوی

مفاعلن فعلاتن
مفاعلن فعلن

خوبی از هر کس • طره صالن و خوبلق طوپنی آل هر کسدن • سزای حور بده
رونق پری بشکن • حور لایقن ویر وجن رونقن صی • مراد بودر که عقل نفسه
دیر طبیعت بشریه دن جنونیه صفت ملکیت ایله متصف اولورسک هر کریه غالب
اولوب حوردن وجن دن اعلی اولورسن • با هوان نظر شیر آفتاب بکیر • نظر
آهولری ایله کنش ارسلانینی طوت • بابروان دو تا قوس مشتری بشکن •
اکی قات قاشلر ایله مشتری یاینی صی • مراد بودر که عقل نفسه دیر صلاح وفلاح ایله
کمال کرامت بولیجق افتاب عالم سنک نظر کدن دوتلور نیتکم عمر رضی الله عنه
نظرندن دوتلدی وکوکب مشتری اشارا تکک منکری اولور • چو عطرسای شود
زلف سنبل از دم باد • چون عطرازجی اولا سنبل زلفی یل نفسندن • تو قیمتش
بسر زلف عنبرین بشکن • سن انک قیمتن زلف عنبر اوجی ایله صی • مراد بودر که
عقل نفسه دیر اهل ظاهر نفسندن رایحه ء طیبه ظاهر اولورسه سن انک قیمتن انفاس
طیبه ء روحانیه ایله صی • چو عندلیب فصاحت فروشد ای حافظ • چون بلبل
فصاحت صاتدی ای حافظ • تو در و نقش بسخن کفتن دری بشکن • سن انک
رونقن فارسی سویلمک ایله صی • مراد علم ظاهر اهلی فصاحت عربیه صاتوب عبارات
لطیفه ایله سوز سویلر ایسه ای حافظ سن انک قدر رونقنی عشق امیز کلمات
فارسیه ایله صی دیوب کلام شوق انکیز ترغیبی در بیت فارسی کو کرچه تازی
خوشترست • عشق را خود صد زبان دیکرست ولهُ ایضاً مرغ دلم طایر
قدسی عرش آشیان • کوکلم قوشی بر قدسی طایردر عرش یوه لو • از قفس تن
ملول شد از جهان • تن قفسندن ملول و جهاندن طویمش • مراد
ظاهردر که قلب انسان کامل بر قدسی طایردر که انک یوه سی عرش در لاجرم قفس
تندن بیکرمش و عالمدن اوصنمش در قطعه حططت رکابی بباب الجلیل •
وفادیته فی ظلام الدجا • وقلت الهی اجب دعوتی • ویسر من القیس لی مخرجا •

مستفعلن فاعلات مستفعلن فاعلات

از در این خاکدان چون نا بیرد مرغ راه • بو چوبلک قیوسندن چونا اوچه بول
قوشی • باز نشیمن کند بر در آن ایشان • کر و مکان ایدر اول اینک قپوسی
اوزره • مراد بودر که سالک طریقت روحی چونا بو جهان چوبلکندن اوچه
حضرت عندیت الهیه ده کر و مکان دوتر • چو نا بپرد زین جهان سدره بود
جای او • چونا اوچه بو جهاندن سدره اول انکیری • تکیه کو باز ما کنکره
عرش دان • بزم طوغانمز تکیه کاهینی عرش برجی بیل • مراد بودر که روح انسان
کامل بو جهاندن کیدجک سدرة المنتهی و عرش اعلا واربلنده متمکن
اولور • سایه دولت فکند بر سر عالم همی • دولت کولکسی دوشر عالم باشی
اوزره • کر بکشد مرغ ما بال و پری در جهان • اکر چکر سه بزم قوشمز قناد
و قوبیرو جهانه • مراد بودر که انسان کاملک ظلی سایه دولت در عالم •
درد جهانش مکان نیست بجز فوق چرخ • اکی جهانده انک مقامی بو قدر عرش ایچره
غیری • کان ورا زمعدنست جای وی از لامکان • انک کانی معدن ارواح و مقامی
لامکان در • مراد بودر که روح کامل مکانی عرش اوزره عالم ارواحده حضرت
عندیت الهیه ده که اول لامکاندر • عالم علوی بود جلوه که مرغ ما • عالم علوی
اولور بزم قوشمزک جلوه کاهی • ابخورا و بود گلشن باغ جنان • انک صوادی
اولور جنتلرک باغی گلشنی • مراد روح انسانی که تکمیل روحانی قلمش اولا انک
مکانی جولانی عالم علوی در و تنعم مقامی گلشن باغ جنان در دیمکدر • تا دم
وحدت زدی حافظ شوریده حال • چون وحدت نفسن اوردک • ای حافظ
شوریده حال • خامه توحید کش بر ورق انس و جان • توحید قلمن چک انس
و جنی ورقی اوزره • مراد بودر که چونا وحدت نفسن اوردک قلم ایله خط
چک کبی انس و جنی توحید قلمی ایله جاروب محو و فانی قیل کل شیء هالک الا وجهه
موجبنجه اندن غیر شی کالعدم بیل ولا ایضا یارب آن آهوی مسکین ختن

بازرسان • یارتی اول اهوی مسکینی ختنه کر وارشدر • وان سهی سرو روان
را بچمن بازرسان • اول طوغری سرو روانی چمنه کر وارشدر • مراد کند و دن دور
اولان رایحه طیبه و علو درجه صاحبی اولان یار عزیزی کر و مکان و وطنه کلمسن
حضرتندن استدعا ایدر بیت یارب ان یار سفر کرده بمن باز رسان • یوسف کم
شده را سوی وطن باز رسان • بخت پژمرده ما را بنسیمی بنواز • برزم صولمش بختمزی
بر یل ایله اوخشه • یعنی ان جان زتن رفته بتن باز رسان • یعنی اول تندن کتمش
جانی تنه کر وارشدر • مراد بودر که صولمش نسنه نسیم ایر شسه تازه لنور انجلیلین
کتمش یعنی اول یار عزیزی بدنمزه کر وارشدر دیو تضرع ایدر بیت ای صبا بوی
کسی از انفاس اویسی • یا سلام من بی دل به قرن باز رسان • ماه و خورشید بمنزل
چو بامر تو رسند • آی و کون منزله چون سنک امرک ایله ایرشورلر • یار مه روی مرا
نیز بمن باز رسان • بنم آی یوزلو یارمی دخی بکا کر وارشدر • مراد بودر که و سخر الشمس
والقمر کل یجری لاجل مسمی حسبنجه آی و کون منزلرنه سنک امرکله ایرشورلر بنم
ماه سیماکمی دخی منزلی بن ایدم والقمر قدرناه منازل موجبنجه انی بکا ارشدر دیو حضرت
حقه دعا ایدر بیت تو خدا با همه جا جامع متشاقانی • خواهم آن ارزوی دل عجمی
بازرسان • دیده ما در طلب لعل یمانی خون شد • کوزلر لعل یمانی طلبنده قان اولدی
یارب آن کوکب رخشان بیمن باز رسان • یارب اول یلدرجی یلدزی یمنه کر و
ارشدر • مراد اول عقیق یمانی طلبنده اغلمقدن کوزلر قان اولدی دیو ذکر • واول
سهیل یمانی و کوکب نورانی کر و مکاننه کلمسن طلب ایدر • سخن اینست که ما
بی تو خواهیم حیات • سوز بودر که بز سنسز حیات استمزز • بشنو ای پیک خبر کیر
و سخن باز رسان • ایشت ای پیک خبر دوت و سوزی کر وارشدر • مراد بودر که
مصراع اول مضمونن پیکه امر ایدب اول یار عزیزه ارشدر دیر • دیدیا ای طایر
میمون که بهای از رند • کوردکلرن مبارک قوش که انجقدر • یانش عنقا سخن زاغ

فاعلاتن فعلاتن
فاعلاتن فعلاتن

وزغن باز رسان • عنقا اوکنه قرغه ودولینکه سوزین کروا ایرشدر • مراد
بودرکه زاغ وزغن کبی نااصل ومردار حقیرلر هماء بی همتایی وصلی بی انجندلو
چون ای طالب مبارک رای ودرویش سبک پای بو حالی کوردک بونلر خبرینی
اول رعنایه ییتشدر بیت من هما بودم وزاغ وزغنم سخت کرفت • پیش
بانعم خبر زاغ وزغن باز رسان • اکه بودی وطنش دیده ء حافظ یارب •
اولکسه انک وطنی حافظک کوزی ایدی یارب • بمرادوش زغربی بوطن باز
رسان • انی مرادی ایله غربتدن وطنه کروا ارشدر • مراد منطوقدن ظاهر
بیت مسکن ما نه دوین دیر خراب باد دست • یارب از فضل تو ما را بوطن
باز رسان والایضا در بداخشان لعل اکر از سنک مى ایدبرون •
بدخشانده لعل اکرطاشدن چقرسه • آب رکنی چون شکر از تنک آید برون •
رکن اباد صویی شکر کبی تنکدن چقر • مراد بودرکه بدخشانده لعل طاشدن
چقرسه شیرازده آب رکنی دخی حرب دره دن چقر نیتکیم شکر بوکره تنکدن چقر
دیو شیرازی مدح ایدر • در درون شهر شیراز از در هر خانه ء شهر شیراز ایچنده
هر براوک قپوسندن • دلبر رعنای شوخ و مطبوع چقر • مراد شهر شیرازی مدح
درکثرت محاسنه ایله • از سرای قاضی ومفتی و شیخ و محتسب • قاضی ومفتی
وشیخ ومحتسب اوندن • باده صافی بی غش کلرنک آید برون • جرکسز کلرنکلو
شرابلر چقر • مراد بودرکه شهر شیراز محل عشق الهی وشوق حق درکه انده
عشق خالص وشوق صحیح رجا اولنان منزلدن ورجا اولنمین محلدن دخی
ظهور ایدر • بر سر منبر بوقت وجد وذوق حال • منبر باشی اوزره وجد
دخی حال ریاسی وقتنده • از سر دستار واعظ بنک آید برون • واعظک
دلبندی اوجندن بنک چقر • مراد بودرکه شهر شیراز محل اخلاص واراز درکه
اهل ریا انده رسوا اولور • در درون باغها آواز مطرب صبح وشام •

فاعلاتن فاعلاتن
فاعلاتن فاعلن

تنک ظاره معناسنه کلور وچوال معناسنه کلور ودولاک معناسنه کلور وطاغ دیه سی معناسنه کلور وحرب دره معناسنه کلور ویدکک بیرمانی معناسنه کلور ومیلردنک دیر لبر بولنده ابه نظر حرب دره معناسنه در وشکره نظر دومیلتلو دکمه در منه

وزنخشک آید برون • دخی رعنای شوخ و ...

باغلرایچنده

باغلر ایچنده مطرب آوازی صباح واخشام • وای بلبل با نوای چنک آید
برون • بلبل فریادی چنک آوازی ایله چقر • مراد بودرکه شیرازک باغلرنده خوانندهلر
کوینده وشیخ منحنی وپیر مراقب وقاضی وواعظ کلامی ایله بلبل صداسی
وعاشق نداسی جمع اولور • ای تنجینی شماری بهجر یار والذوه فراق • بو نجلاین نکرده
یار هجری وفراق غصهسی ایله حافظ از خانه ازان دلتنک آید برون • حافظ
اوددن اونیچون کوکلی طار چقر • مراد کنده ونک فرقت حقدره وغم فراقی دوستدن
دلتنک چقدیغن بیان در حرف الواو عدد ای قباء پادشاهی راست
بر بالای تو • ای کمیه پادشاهلق قفتانی راست در سنک قامتکه • زینت تاج
ونکین از کوهر والای تو • تاج یوزک زینتی سنک یوجه قدرلو کوهرکدن در
مراد ظاهره نظر پادشاهی مدح درکه انک قامتنه سلطنت آخرت وطریقت
لباسی راست در وتاج دولت آخرت ونکین تصرف وقدرت زینتی انک عزیز
القدر اولان کلمات کوهر مثالندن در قطعه ولیس حنید ملک الکون عبدا •
یسود وقلبه بالجهل اعمى • فکم ابدا اضیاء العلم رشدا • واذهب ظلمة واز الکلما
آفتاب فتح را هر دم طلوعی میدهد • فتح کنشنه هر دم بو ضیا ویرر • در کلاه سروری
رخساره سیمای تو • سرورلک کلاهنده سنک آی سیمالو رخسارک • مراد بودرکه
معنی پادشاه شمس کشف وفتح فیضه هر دم نور ویرر سرور دین اولمغه تاجنده اولان
آی کبی یوزندن در • کرچه خورشید فلک چشم چراغ عالمست • اکرچه فلک کنشی عالمک کوزینک
وچراغی در • روشنی بخش چشم اوست خاک پای تو • انک کوزنه نور بغشلاین سنک خاک پایکدر
مراد منور اولانه نور ویرن سنک توتیای خاک پایکدر دیمکدر قطعه مریض نه پرهیزکر
دار مغرره بکفتا طبیبش کحل باید • شور تا بصیر وکنو اختراز • که این درد را
آن تیغ اید • جلوه کاه طایر عرشت آشیان شد هر کجا • عرشی یوه لو قوشنک
جلوه کاهی اولور قنده • سایه انداز د همای چتر کردون سای تو • کولکه ایلتسه سنک فلکه

فاعلاتن فاعلاتن
فاعلاتن فاعلن

وار سفرنا ومعناسنه واره معناسنه ومحبت معناسنه کلور بونده آواز معناسنه مناسب ودر منه

نکین اکرچه یوزک قاشنه دیرلر اما بونده یوزک ویوزک قاشنک یرى مراد اولمغه کرکدر بعض نسخهده مطلع ثانی بو یله واقع اولمشدر تاج شاهی را فروغ از لولو لالای تو تاجنه نور سنک ناظر وطلعتکدن در مراد منطوق اولان کبی در منه

هم کجا مرهون در

سوزنجی چادرک بهاسی • مراد بودر که مهر قنده قونسنک و جیمه قورسک آنده عبادت
و ذکر الله ایدرسن لاجرم ملائکه عرش مکانه اول تختی طواف ایدرلر و عبادت
و ذکر الله اولان خانه و ضیمه سماکبی اعلی در • در رسوم شرع و حکمت با هزاران
اختلاف شرع و حکمت رسملرنده نیچه بیک اختلاف ایله • نکته هرگز نشد فوت از دل
دانای تو • بر نکته هرگز فوت اولمدی سنک عالم قلبکدن • مراد علوم شریعتده و
طریقتده حدیث نبوی حسبنجه که اختلاف امتی رحمة در چوق اختلاف مذاهب
و اقوال واردر سنک دانا قلبکدن بر نکته فوت اولمشدر حجله سن عالم سن دیکلدر
آب حیوان شد ز منقار بلاغت می چکد • آب حیات آنک بلاغتی منقارندن طمار • طوطی
خوش لهجه یعنی کلک شکرخای تو • سوزی خوب طوطی یعنی سنک شکر چینیجی قلمک • مراد
بودر که سنک قلمک بر شکر چینیجی خوب سوزلو طوطیدر که انک بلاغتی منقارندن آب
حیات طملر • انچه اسکندر طلب کرد و ندادش روزکار • اول نسنه که اسکندر طلب
ایلدی و روزکار اکا ویرمدی • جرعهٔ بود از زلال جام جان افزای تو • بر جرعه
در سن جان ارتورجی قدحکک زلال لذیذی • مراد بودر که آب حیات که اسکندر استیوب بولمدی
سنک جام فیضکدن بر جرعه در • یعنی آب حیات حقیقی حیات ابدیه در اخرویه در سبب اولاندر
اول سنک جام فیضکدن حاصل در آب حیات دنیوی اندن بر جرعه در • عرض حاجت
در حریم حضرتت محتاج نیست • عرض حاجت سنک حضرتک حریمنده محتاج دکلدر
راز کس مخفی نماند با فروغ رای تو • کمسنک رازی کزلو دکلدر سنک فکرک نوری نه
مراد کشف و کرامت صاحبی سن هر سالکک حالنه اطلاعک واردر سکا عرض حال
ایتمکه حاجت یوقدر دیمکدر • خسروا پیرانه سر حافظ جوانی می کند • ای پادشاه
پیرلکده قنده حافظ یکیتلک ایدر • بر امید عفو جان بخش گنه بخشای تو • سنک
جان بغشلیجی و کناه رحمت ایدیجی عفوک امیدنه • مراد بودر که سلوک طریقت و جهد
ریاضت جوانلق زماننده اسان ایدی حافظ پیرلک زماننده و کثرت عصیاننده

ایکن

حاصل معنی بودر که سنک
یوجه چادرک فلکدن شوب
سقوری مهر قنده قورلسه
و کوکله حاصل عرشی بوده
لو قوتشنک جلوه کاهی
و محل طوافی اولورمش

مصراع اول بعینه حروف تاده
تحشدر انده مصراع ثانی
بوواقع اولمشدر زیرا که
کلک نازنینش نیک عالی
مشتریست تضمینی جایز
در خصوصا که کندو
شعرندن اولا منه

ایکن التماس قبول امیدده که سنک عفو مرحمتک اکا قدرت ویروب کناهینی
محو ایده • وله ایضاً • ای خون بهای نافهٔ چین خاک پای تو • ای که نافهٔ چینک
قان بهاسی سنک یولک طپراغی در • خورشید سایه پرور طرف کلاه تو • کنش سنک
کلاهک کنارینک سایه پرورده سیدر • مراد مخاطبدن شیخ کامل اکادر که سنک خاک راه
نافهٔ چینک بدلی در و یوزک تا جک التنده بر کنش در کوکلده بسلنمش •
نرگس کرشمه می برد از حد برون خرام • نرگس نازی حدون الدی طشره صالن •
ای جان فدای شیوهٔ چشم سیاه تو • ای که جان فدا اولسون سنک قره کوزک شیوه سنه
مراد اهل ظاهر نازی حددن آشوردی سن صفت بصرک و بصیرتکله اسرار و اخباره
اطلاعک اظهار قیل دیمکدر • و اول عیس حقیقت بین جان فدا اولنمغه لایق اولدو
عیون اکادعا ایدر • خونم بخور که هیچ ملک با چنین جمال • قانم ایچ که هیچ ملک اول جمال
ایله • از دل نیایدش که نویسد گناه تو • کوکلندن کلمز که یازه سنک کناهک •
مراد نفسانیتم هلاک قیل که معصیت یازلمز دیمکدر • آرام و خواب خلق جهان را
سبب توی • جهان خلقنک کلفتنه و او یقوسنه سبب سنسن • زان شد کنار
دیده و دل تکیه گاه تو • انوکیچون اولدی کوزکنار و کوکل سنک تکیه کاهک •
مراد جهان وجود خلقنک یعنی جوارح و حواس ظاهره نک سکونتنه و حواس باطنه
و قوای روحانیه و نفسانیه استراحتنه شیخ ناظر اولوب انک ادابی ملاحظه قلوب
سبب در انکیچون کوزم کنارنی کوز لیوب و قلبده اخلاقک و ادابک حافظدر
دیو شیخه خطاب ایدر • با هر ستاره ام سر و کاریست هر شبم • هر کیجه بلدزلیله سودام
واشم واردر هر کیجه بنم • از حسرت فروغ رخ همچو ماه تو • سنک آی کبی رخک
نورنک حسرتندن • مراد بودر که حضرت شیخ مشاهده سنده اولمسم خوفیدن
هر بری ایله هر کیجه مصاحبت و کسب نورانیت ایدرم • یاران همنشین
همه از هم جدا شوند • مصاحب یاران بر بریندن ایرلدیلر • ماییم و آستانهٔ تو

منعول فاعلات
مفاعیل فاعلن

دولت پناه تو • برزوسنك صفناسنی ابتشکدر • مراد صوفیلر خانقاهدن كیدوب
متوقف اولدیلر بز بو آستانه‌یه ترك ایتدك دیمكدر • حافظ طمع مبرز عنایت
كه عاقبت • ای حافظ طمع كسمه عنایتدن كه عاقبت • آتش زند بخرمن غم دود
آه تو • اودآه ور غم خرمننه سنك آهنك تو توتشه • مراد ایسه دردا اولانك
اهنك تاثیرن اولوب عاقبت غم یا نوب فتح وكشف اولور دیمكدر

ولـه ایضـا

ای آفتاب آینه دار جمال تو • ای كه كونش سنك جمالك آینه دارندر
مشك سیاه مجمره كردان خال تو • قره مشك سنك خالك مجمره دوانیدر
جیبیسی در • مراد محاطبدن حضرت خدادر كه كونش انك جمالنك آینه سی یعنی
حسنك غونه سی ونور رنك برزره سیدر • ومشك سیاه انك ضایع خفیه
سنك بر شمه سیدر • صحن سرای دیده بشستم ولی چه سود • سكز سرای
میدانی یودم ولی نه فائده • كین كوشه نیست در خور خیل خیال تو •
كه بو كوشه دكلدر سنك خیالك عسكری لایقی • مراد عین راشول اهل بو دنیاده حضرت حق
مشاهده سی اولمزدیمكدر • این نقطه سیاه كه آمد مدار نور • بو قره نقطه كه نور
مداری در • عكسیست در حدیقه بینش ز خال تو • عكس در كوز باغچه سنده
سنك خالكدن • مراد خال بجه سر الهی ایسه كوزده اولان قره نقطه نور
اولمغه سر الهی دردیمكدر • تا پیش بخت باز روم تهنیت كنان • تا بخته واروب
كیدم مبارك باد ایدیجی • كو مژده یی ز مقدم عید وصال تو • دیو بر مژده سنك
عید وصالك قدومندن • مراد بخت ودولت مساعده سی حضرت حق مقتضاسی
سی رلاجرم اثر خبر وصال واصل اولیجق بخته تهنیت موقتی دردیمكدر • تا آسمان
ز حلقه بكوشان ما شود • تا فلك بزم قولاقلرمزدن اولا • كو عشوه ز ابروی
همچون هلال تو • دیو بر عشوه هلال كبی قاشلكدن • مراد بو دركه رمز حق بزه
واصل اولیجق مستجاب الدعوة اولورز لاجرم آسمان دخی بزه مطیع فرمان اولور

در اوج

مفعول فاعلات
مفاعیل فاعلن

در اوج ناز ونعمتی ای آفتاب حسن • ناز ونعمت اعلاسنده سن ای حسن كونشی
یارب مباد تا بقیامت زوال تو • یارب اولمسون قیامته دك سنك زوالك
مراد محاطبدن شیخ كامل دركه عزت ونعمتك اعلی مقامنده درولایزال اولمتی ظاهر
مهر بن علی الحق حتی یاتی امر الله حسبنجه الكا واشاله قیام قیامته دك بقا دعاسن
ایدر • در چین زلفش ای دل مسكین چگونه • انك زلفی بوكلمنده ای مسكین
كوكل نیجه سن • كاشفته كفت باد صبا شرح حال تو • كه قرشو دیدی باد صبا
یلی سنك حالك شرحنی • مراد قلبه غیبیه سوتندن واركنده حالك نیدر توجه نحوه
مغشوش سویلدی سنك حالك شرحنی دیمكدر • مطبوع تر ز نقش تو صورت نبست
یار • سنكی بوزكدن مطبوعرك صورت باغلمدی كرو • طغرا نویس ابروی مشكین
مثال تو • سنك مشكین مثال قاشلرك طغراسنی یازیجی • مراد محاطبدن نقش كه رحیم
اكبر در قلب اكا مایل وهواسنه تابع در لاجرم قلم صنع اندن مطبوع صورت یازمدی
بر خاست بوی گل ز در آشتی در آی • قالقدی كل قوقوسی صلح قپوسندن ایچرو كیر
ای نوبهار ما رخ فرخنده فال تو • ای بزم بهار ای برم یكی بها دم سنك مبارك فال یوزكدر
مراد بودركه عقل توحید مركشف ظهور ایلدی بز جمله جنكلی ترك ایدوب صلح قپوسندن ایچرو
خلوته كیر كه بهار جدید بزه بوتوجهكدر • در پیش خواجه عرض كدامین جفا كنم •
خواجه اوكنده قنغی جفانی عرض ایده یم • شرح نیازمندی خود یا ملال تو • كندو نیاز
مندلكمی یا سنك اوصنمكمی • مراد بودركه عقل قسی بو افندیه اوكنده بن مسكا اختیاج
وتضرعمی دییم یا سنك بندن فراغ واستغنا كمی دییم • حافظ درین كمند سر
سركشان بسیست • ای حافظ سركشلر باشی چوقدر • سودای كج مپز كه نباشد
مجال تو • اكری سودا پشورمه كه اولمز سنك مجالك • مراد بودركه غضب كمندینه كرفتار
نیجه پادشاه وسرورلر سری واردر بی اندن كندن خلاص ایلدرم دیو لاف
اورمه كه سكا اكا مجال یوقدر بجان وسر خراباتده حق نعمت او پیر میخانه

ولـه ایضـا

چین اگرچه بونده بو كلمه معناسنه
در اما بر معناسی مشك اولدیغی
ولایت در لاجرم الكن كر زلف
مناسب در ومسكین اگرچه فقیر
فقیر معناسنه در اما مسكه منسوب
معناسنه اولمغه صالح اولوب
ومسك دروقی بونده بولنیجق اكون
زلف وچین لفظنه مناسب در
وآشفته دخی زلفه ملایم در
لاجرم بو بیت تمام معنیده در
ینكم بو بیت

بیت

چین زلفك مسكه بكزر قدم خلقی
بلدم كی پریشان بو بلدم بویوز
قراسی بلدم من

مفاعلن فعلاتن
مفاعلن فعلن

پیر میخانه جای ایچون و انک نعمتی حقیچون • که نیست در سر من جز هوای خدمت او
کو بنم باشم ده یوقدر انک خدمتی هواسندن غیری • مراد شیخ خانقاهک ذکر و حقه
وحق نعمتنه بیان ایدیانک خدمتنده و خلوتنده اولمقدن غیری هواسم یوقدر
دیمکدر • بهشت اگرچه نه جای گناهکاران است • جنت اگرچه گناهکارلرک یری
دکلدر • بیار باده که مستظهرم بهمت او • کتور شرابی که ارقه لنیرم انک همتنه
مراد بودر که اگرچه من عاصی یم و جنت عاصیلر یری دکلدر اما عشق الهی یه
اشتغال ایدب اصحاب طریقتدن و اهل جنتدن اولمغه شیخک همتنه اعتمادم
واردر • چراغ صاعقهٔ آن سحاب روشن باد • اول بلوت یلدرمی چراغی روشن
اولسون • که زد بخرمن ما آتش محبت او • که بزم خرمنمزه اوردی انک محبتی
اودنی • مراد بودر که شول بلا و مصیبت که بزم نفسانیتمزی افنا ایدر اکا دعا
ایلمکه مستحق در که بزی اصلاح ایدر • بیار باده که دوش سروش عالم غیب •
کتور شرابی که دون کیجه عالم غیب فرشته سی • نوید داد که عامست فیض رحمت او
مژده ویردی که عامدر انک رحمتی فیضی • مراد بودر که عموم فیض رحمت بشارتی اولدغی
ذکر و در شکرا • بر آستانهٔ میخانه گر سری بینی • میخانه اشکی اوزره اگر بر باشی گورسک
مزن بپای که معلوم نیست نیت او • ایاق ایله اورمه که معلوم دکلدر انک نیتی • مراد
شول کمسنه که خانقاه آستانه سنه باشی قومش گورسک آنی دیوب تحقیر اتمه که معلوم
دکلدر انک نیتی یعنی سن آنی تحقیر شکل لاجل الاکل اتمشی صنمه احتمالدر
که طلب حقده مخلص اولا • مکن بچشم حقارت نگاه بر من مست • حقارت گوزی
ایله نظر اتمه بن مسته • که نیست معصیت و زهد بی مشیت او • دکلدر معصیت و زهد
انک ارادتنسز مراد بودر که صادر اولان افعال و ما تشاؤن الا ان یشاء الله
رب العالمین موجبنجه حضرت حقک مشیتی ایله در لاجرم قضایه رضا ورمک گرک دیمکدر
نمی کند دل ما میل زهد و توبه • دلی بزم گوکلمز زهده و توبه یه میل ایلمز اما

بنام خواجه

بنام خواجه بکوشیم و فرّ دولت او • خواجه ادی ایله و انک دولتی قوتنه دورشلم • مراد
اگرچه قلبمز زهده و توبه یه تمام مایل دکلدر اما شیخ بدنام اتمک ایچون و انک قوت صلاحی
ایچون سعی ایدهلم دیمکدر • دلا طمع مبر از لطف بی نهایت دوست • ای گوکل طمع
کسمه دوستک نهایتسز لطفندن • که می رسد همه را لطف بی نهایت او • که ارشور هر
گوکلی یه انک نهایتسز لطفی • مراد منظومدن ظاهر در بیت گناه من فشا ببیست
دریغ احسانه • و دیک عفو کند عفوه نهایت او • مدام خرقهٔ حافظ بباده
در گرو است • مدام حافظک خرقه سی شرابه رهین در • مگر ز خاک خرابات بود فطرت
او • مگر خراباتک طپراغندن در انک یوغرولسی و خلقتی • مراد خرقه دن بدن در که
مدام عشق الهی ایچون خانقاه دن مرهون و محبوس در مگر خانقاه طپراغندن
مخلوق در • که بالطبع اکا مایل در دیمکدر • وله ایضا تاب بنفشه می دهد طرهٔ مشک
سای تو • بنفشه یه گوکلی ویرر سنک مشک ازیجی صاچک بولکی • یعنی سنک صاچک
بولکی که مشک ازمش کبی رایحهٔ طیبه ویرر • یا مشکی ازوب محو ایدر بنفشه یی
بوکرو دورر • مراد مخاطبدن حضرت خدادر • و بنفشه دن مراد خط کتاب علم ظاهر در
لاجرم حضرت حقک غیب جمعیتنک بر بلوکندن رایحهٔ طیبه ظاهر اولوب علم کشفی حاصل
اولیجق علم ظاهر کتابلرک خطی دورر بو یعنی علم کسبی یه حاجت اولمز • پردهٔ غنچه
می درد خندهٔ دلگشای تو • غنچه نک پرده سی یرتار سنک گوکلک آچیجی گولمک
مراد پردهٔ غنچه دن سر مستور در و خنده دن مراد ظهور فیض الهی و فضل خدادر
ظهور رایده سر حق ظاهر اولوب سالک عارف عالم و اسرار الهیه یه واقف اولور •
ای گل خوش نسیم من بلبل خویش را مسوز • ای بنم خوش نسیملی گل کندو بلبلکی یاقمه
کز سر صدق می کند شب همه شب دعای تو • که صدقدن بتکنون ایدر دو گلی گیجه سنک
دعاک • مراد گل خوش نسیم دن حضرت خدادر اکا خطاب ایدب دیر سالک عاشقکی
یاقمه یعنی فراقه اوده اتمه که صدق و اخلاص ایله اول دوگلی گیجه سکا دعا ایدر

روی الهاق
اقلم کار تناز

مفتعلن فاعلن
مفتعلن فاعلن

[illegible]
بیان مرام و بسط کلام [illegible]

دولت عشق بین که چون از سر فخر و احتشام • عشق دولتنی کور که نیجه فخر و عظمت

اوجندن • کوشه تاج سلطنت می شکند گدای تو • سلطنت تاجنک کوشه سن

حقیر سنکی ایچون • مراد بودر که عشق الهی دولتن کور که فخر و عظمتدن پادشاهلرک تاج اوجنی حقیر یعنی پادشاهلر عشق الهی بر مرتبه ده فخر و عظمت معنوی

تحصیل ایدرلر تاج سلطنتی کسر ایدوب تاج فقر اختیار ایدرلر ابراهیم ادهم

کبی • من که ملول گشتمی از نفس فرشتکان • بن که ملول اولور ایدم فرشته لرک نفسندن

قال و مقال عالمی کشتم از برای تو • بو عالمک قال و مقالنی چکرین سنکدن اوتوری •

مراد بودر که عالم ارواحده حضرت عندیت الهیه ده ایکن ملکلرک اتجعل فیها

من یفسد فیها دیدوکندن • یا استغراق مشاهده ده ایکن ملائکه مکالمه

سندن ملول و منفعل اولور ایدم تمدی خلق عالمک نیجه طعن و تشنیعین و توبیخ

و تقریعنی اشد صبر ایدرم سنک ایچون • عشق تو سر نوشت من خاک در ت

بهشت من • سنک در عشقک باشم یازوسی و سنک قپک طپراغیدر بنم جنتم • مهر رخت

سرشت من راحت من رضای تو • سنک یوزک محبتی در بنم طبیعتم بنم راحتم در

سنک رضاک • مراد بودر که ازلده عشقک باشمده یازلمشدر یازوایش و باب و درکاهک ده

اولمق بکا جای جنت در و یوزک محبتی عالم ارواحده ایکن طبیعتمده قونمش

حالت در و چون رضاک بنم ریاضتم در پس اول بنم راحتم در اگر بکادم بیاسایم

روان من نیاساید • من آن لحظه بیاسایم که آن لحظه نیاسایم • خرقه و زهد

و جام می که چه فتد در خور همت • زهد خرقه سی و شراب قدحی بر برینه لایق دکلدر

ایرا بعم نقش می زنم از جهت جهای تو • بودوکلی نقش اورورم سنک جفاکر

جهتندن • مراد بودر که زهد خشکده مشرب عشق ایله نه محالعدر بن سنک

جفاک ایچون یعنی بسط و تجلی اتمدوکک ایچون جمع ایدیم یعنی زهد خشک

ایدوب تجلی حاصل اولمیوب مشرب عشق اختیار ایدرم و مشرب عشقده اولمزسه

عکس

عکس اختیار ایدرم رباعی علی المحب اشارات و اعلام • و للمحبت اداب و احکام •

یبدی الشواهد عن غیب الضمیر • کما ینبغی من الواجد الاملال و استقام • دلق گدای

عشق را گنج بود در آستین • گدای عشق خرقه سنک یکنده خزینه اولور • زود بسلطنت

رسد هر بود گدای تو • تیز جک سلطنته ایرر هر کیم که اولور سنک گداک • مراد بودر که

عرب و عجم بیوک بیکلو قفتان گیوب اقچه لرن و فلوری لرین بیکلرنده حفظ ایدوب

حاجت اولدقچه اندن اخراج ایدوب خرج ایدرلر لاجرم سنک گداک اولانک خرقه

سی یکنده خزینه اولدر که غنای قلب سببی ایله مال کثیره مالک کبی استغناسی و یرزقه

من حیث لا یحتسب حسبنجه مال غیر محسوبی اولوب تیز جک سلطنت معنویه یه ایرر رباعی

چه نادان بود مردم مکتسب • که از بهر روزی شود مضطرب • نداند که داد ایزد

اسمان • و یرزقه من حیث لا یحتسب • شاه نشین چشم من تکیه گه خیال تست •

بنم کوزم شاه نشینی سنک خیالک تکیه گاهی در • جای دعاست شاه من بی تو مباد جای

تو • دعا یریدر ای بنم شاهم سنسز اولمسون سنک یرک • مراد عینم ایله مشاهده خیال

الله کجه دعام و ثنام زیاده اولور لاجرم خیالک یرندن الکسک اولمسون تاکه متصل

دعاده اولم دیمکدر • شور و شراب عشق توان نفس رود در سر • سنک عشقک کیفیتی و حالتی

اولدم کیدر بنم باشمدن • کین سر پر هوس شود خاک در سرای تو • که بو هوس ایله طولو

اولان باش اولا سنک سرایک قپوسنک طپراغی • مراد و عینی سنک عشقک کیفیت

و حالتندن خالی او نمزم دیمکدر • خوش چمنیست عارضت خاصه که در بهار حسن

خوش چمن در سنک عارضک خصوصا حسن بهارنده • حافظ خوش کلام شد مرغ

سخن سرای تو • کلامی خوش حافظ اولدی سنک سوزک اراییجی مرغ • مراد تجلی جمال

خوب چمن در خصوصا زمان بسط ده اولا و اول چمنک بلبل خوش کلامی حافظ در

دیمکدر • وله ایضا • خط عذار یار که بگرفت ماه ازو • یارک عذار خطی که دوتلدی

آی آندن • خوش حلقه ایست لیک بدر نیست راه ازو • خوش حلقه در لکن

مفعول فاعلات
مفاعیل فاعلن

جمعیتی بولمازدن • مراد عذار یاردن جانب حضرت تجلیاتندن بر شمه در . واکا حفظی عالم برزخدر • و ماچیدن مراد قلب طالب در که کاهی طالب حق شمه تجلی واقع اولور عالم برزخده دوشوب قلبی اکا دوتلور بوداخی بر جوشش دایره در که عوامدن اولمیوب سالکلر مسلکنه سلوک ایدر . اما بونلرن کندو لکی ایله یول بولمیوب حق واصل اولیمز بر مرشد تخلیصنه حاجت اولور • ابروی دوست گوشهٔ محراب دولتست

دوست قاشی دولت محرابی گوشه سی در • آنجا بمال چهره و حاجت بخواه ازو • اورا یوسور یوزین حاجت دله اندن . مراد بودر که اهل مجازک ابروی دوست دیدک اهل حقیقت قتنده محراب دولت یعنی محل عبادت گوشه سی در پس ای طالب اول گوشه یه یوز سور و حاجت دله اول حضرتدن • ای جرعه نوش مجلس جم سینه پاک دار • ای جم مجلسنک جرعه نوش سینه پاک دوت • کآیینه ایست جام جهان بین که آه ازو • که آیینه در جهان کورجی قدح اه آندن . مراد مجلس جمدن طلب حق مجلسی در • انک جرعه نوش سالک مبتدی در • لاجرم اکا لازمدر که تصفیه ایده و مراد جام جهان بیندن مرشدک صافی اولان قلبی در که اول بغایت نازکدر آه اندن که رعایتی مشکلدر پس سینه پاک اعتنیه اندن فیض اولمز • کردار اهل صومعه ام کردی بر پرست • اهل صومعه عملی بنی بت پرست قلدی • این دوده بین که نامهٔ من شد سیاه ازو • بو دوده وقبیلهٔ کورکه نامهٔ نام سیاه اولدی . مراد اهل صومعه دن ظاهر عبادت خانه سنده اولان عوام الناس در . اندرک عمل اعمال شریعت وعبادات ظاهره در سلوک طریقت و وصول حق وحقیقت دکلدر . لاجرم اندرک عملنده وصول الی الله بولنمدوغن کوروب سالک طریقت و طالب حقیقت اولدم زیرا اندرک صحبتندن نامهٔ قلبم سیاه اولوب نورانیت حاصل اولمدی • شیطان غم هر آنچه تواند بکو بکن • غم شیطانی هر نه قادر ایسه دیسون ایتسون • من برده ام بباده فروشان پناه ازو • بن الغم شراب صاتیجیلر صفنمه اندن . مراد بودر که غم دنیا شیطان کبی

اوله

وسوسه ویروب اضلال ایدر اما بن کیفیت الهیه ویرجی مشایخ طریقه التجا ایدرم اندرک تعلیم وتوکل ایله انک اضلالندن حفظ ایدرلر • ساقی چراغ می بره آفتاب دار • ای ساقی شراب چراغن کنش یولنه دوت • کو بر فروز مشعلهٔ صبحگاه ازو • دی یا اکا مندر صباح وقتی مشعلسن اندن . مراد آفتابدن علم ظاهر ایله منور اولان در • لاجرم شیخ دیر عشق آکاهی چراغن انکا اوکنه دوت تاکه عالمه نور ویرجی علمی الحال تمام منور قلسون • ای هروی نامهٔ اعمال ما فشان • بر صوبی بزم اعمالمز یوزین اوزره صاچ . بتوان مکر سترد خوف گناه ازو • قادر اولینه گناه خطرنی قاریعه اندن . مراد بودر که بزم اعمالمز دفترنده نیجه گناه خطرلری وار در لاجرم الکذ شیخ اکا تو به صوبی صاچ تا اول گناه خطرلری محو ایده شعر فرض علی الناس ان یتوبوا • لکن ترک الذنوب اوجب • آیا درین خیال که دارد گدای شهر • عجبا بو خیالده که شهر کدا اسنک وار در • روزی بود که یاد کند پادشاه ازو • بر کون اولا می که اکا پادشاه آنی . مراد بودر که فقیر سالک بو خیالده در که بر کون حضرت رحیمک تذکر رحمتی واقع اولا پس عجبا اول خیال الله اولان وقوعی بولامی دیوب انک وقوعن رجا ایدر • حافظ که ساز مجلس عاشق ساز کرد • حافظ که عاشقلر مجالس سازنی دوزدی • خالی مباد عرصهٔ این بزمگاه ازو • خالی اولمسون بو صحبت بزمک میدانی اندن . مراد بودر که حافظک کلماتی عشق مجلسنک سازنک دوزنی مثابه سنده در مجالس عشاق اندن خالی اولمسون دیو دعا ایدر ولا ایضا گلبن عیش می دمد ساقی گلعذار کو • عیش گل فدانی بلوردی یوردی گل عذارلو ساقی قنی • باد بهار می وزد بادهٔ خوشگوار کو • بهار یلی اسه یوردی خوش سیکجی شراب قنی • مراد انس حق و کشف الهی اثری ظهور ایده یوردی شیخ حسن الوجه قنی و عالم بسط نفحه سی ظاهر اولیور عشق الهی و طاعت سلوک قنی دیکلدر • هر گل نو ز گلرخی یاد همی کند ولی • هر یکی کول بر گل یوزلی لردن آکدر معا

مفتعلن مفاعلن
مفتعلن مفاعلن

ایدر ولی • کوش سخن شنو کجا دیده اعتبار کو • سوز اشیدجی قولاق قنده
اعتبار کوزی قنی مراد ظاهره نظر بودر که هر بکا کلکه بیتز التنده مدفون اولان
هر کلری اکدر • اما سوز اشیدر قولاق و عبرت آلور کوز یوق دیمکدر
و معنی یه نظر مراد بودر که هر کشف جدید که ظاهر اولور تجلی افعال و صفات
و ذات خبرین ویرر اما بونی استماع ایدر قولاق و بونلرن عبرت الور سالک
قابل و طالب مقبل یوق دیمکدر • مجلس بزم عیش را غالیهٔ مراد نیست •
عیش صحبتی مجلسنه مراد قلیه یوقدر • ای نفس خوش صبا نافهٔ زلف یار کو •
ای صبا انکه خوش نفسی یار زلفنک نافه سی قنی مراد عیش صحبتی مجلسنه مراد کل
رایحهٔ طیبه سی یوق اثر فیض ظاهر کلاین توجه سحر نفحهٔ غیب مهوبت قنی
اول خطردن استشمام فیض در • حسن فروشی کلم نیست ای صبا • کولک کوزلک
صاتمسنه تکلم یوقدر ای صبا • دست زدم بخون دل بهر خدا نکار کو • ال اوردم
کوکل قاننه الله ایچون نکار قنی مراد بودر که صاحب کشف دیمن کمسنک کندوسی
صاتوب تفاخر اتدکنه صبرم یوقدر ای توجه سحر لاجرم انفعالدن المقاته بو یادم
لله تعالی حضرت نکار قنی یعنی بکا دخی کشف الهی میسر اولوب غیرک تفاخرندن متألم
اولیم • شمع سحر کهی لاف ز عارض تو زد • سحر شمعی دونکلهندن سنک عارضکدن لاف
اوردی • خصم زبان دراز شد خنجر آبدار کو • خصمک دلی اوزادی خنجر ابدار قنی
مراد بودر که زخارف دنیا و نقوش ماسوی بندن صاحب حسن دیو جلب قلب
ایدر تجلیات جاذبه اظهار قل که آنی افنا ایدر قلب سالکه تاثیرن دفع ایده سی
گفت مگر ز لعل من بوسه نداری آرزو • دیدی مکر بنم لعلمدن بوسه آرزو اتمزسی
مردم ازین هوس ولی قدرت اختیار کو • اولدم بو هوسدن ولی قدرت اختیار قنی
مراد جناب الهیدن بکا خطاب روحانی اولوب دخی قلبی استمزسی مکر که تصفیهٔ
قلبه اتمزسی دیو بن دخی جواب ویردم بو آرزو نک هلاکی یم اما قدرت اختیارم

مجلس انس عیش را غالیهٔ مراد نیست ه

ای دم صبح خوش نفس نافهٔ زلف یار کو ه

بیقرار اولنده کنم متقدر در زنهار سواله جواب در منه

بو دخی حضرت عنایتی کرک دیدم دیمکدر • حافظا اگرچه در سخن خازن گنج
حکمتست • حافظا اگرچه سوزده گنج حکمت خزینه داری در • از غم روزگار دون
طبع سخن گذار کو • روزگارد نی غمندن سوز ویرجی طبع قنی مراد بودر که حکمت
خزینه سنک خزینه داریسی اما غم زمان طبعه سوز ادا قلمغه مجالی قومز حاصله مراد
حکمت و معرفت اظهارنه ملال بابن او غمی کرک بنم خاطرم روزگاردن تنکین در
اول جهتدن چوق معارف و لطایف ابراز ایده مزم دیمکدر ولله الحمد مرا چشمیست خون
افشان ز دست آن کمان ابرو • بنم بر کوزم وار در قان صاچیجی اول یای کبی قاشلو الندن
جهان بس فتنه خواهد دید ازان چشم وازان ابرو • جهان چوق فتنه کوره سی کرکدر
اول کوزدن و اول قاشدن • مراد روحک کوزدن و محبوب مجازیدن شکایتی در که
کوز محبوب کوروب قلب اکا محبت قلوب میل ماسوی ایلدکندن یا الندن جفا
کوردکندن کوزم قانلر اغلر لاجرم جهان وجودن چوق فتنه کوره سی کرکدر اول
کوزدن که محبوب مجازییه ناظردر یا محبوب مجازی کوزندن و اول قاشدن که آنده
واردر بیت در لودر لو درده اوخاد ن بنی • قلب مایل چشم شاهد باز در •
غلام آن نظرم که در خراب خوش مستی • اول محبوبک کوزنک قولی یم که مستلک خوشنده
سنده • نگارین گلشنش روییست و مشکین سایبان ابرو • کوزل گلشنی یوزیدر
و مشکین سایبانی قاشلردر مراد کوزن کورب قلبی قول اولدوغی محبوبک کوزن وصف
در که دیر انک کوزی مستلک خوشنده یعنی سنده یوزی کلشننده و مشکین قاشی سایبانده
یاتور دیمکدر بیت دیده پوشیده ببایید ورنه کس قادر نشد • خاطر خود را نگه
دارد ازان چشم نگار • هلال شد تنم زین غم که با طغرای مشکینش • بر هلال اولدی
بدنم بو غمدن که انک مشکین طغراسی ایله • که باشد مه که بنماید ز طاق آسمان ابرو
کم اولا آی کوستره آسمان کمرندن قاشی مراد بودر که حکم الهی یازلی خط مطلب اعلی در
لاجرم هلال آسمان اکا مشابه کورندکندن منفعل اولوب تنم هلال کبی نحیف اولمشدر ابرو محبوب

مفاعیلن مفاعیلن
مفاعیلن مفاعیلن

نگارین نقل کوزل در محمته

مجازدر بندر که اکا بکزر بو بیت خطا معجف بست خطا سبز دوست • مدمهر خوفش هلال
ابرو بی اوست • تو کافر دل من بندن نقاب زلف و من ترسیم • بس کافر قلب زلف
نقابین باغلمزسن و قورقرن • که محرابم بکرداند خم آن دلستان ابرو • که محرابم
دوندره اول کوکل ایچی قاشی بو کلمی مراد روحک نفسدن شکایتیدر که دیرسن
کافر قلبسن که غیب صورتی نقابی ایله کوزکی اورتمز و محبوب مجازیه نظره چقارمزسن
اندن قورقرم که محرابم انک قاشی اولا • روان کوشه کیر انرا جبینش طرفه طرز ایست
کوشه دوتاندره انکا انی عجب کلستاندر • که هر طرف پیچیپ زارش بهم کردد چنان ابرو •
که انک بعض لکی جانبنه صاپنچی اولور قاشی • مراد جبیندن ظهور الهیدر و بعض از علم
مکاشفه در و ابرو رموز الهیه در لاجرم کوشه کیر کلستانی ظهور الهیدر
که انک عالم مکاشفه سنده رموز حق حرکاتی مشاهده ایدرلر • بعینه چشم
مستت را کمان حسن درزه باد • بعینه مست کوز که حسن یایی کرشده اولسون
یعنی قورلمش و حاضر اولسون • که از شست تو تیر او کشد هر سو کمان ابرو •
که سنک شستکدن حسن یاینک اوقی آیه قاشش یاین چکر مراد مخاطبدن حضرت حق در
و چشم مست سر الهیدر • انک جمالک دایم حاضر اولمش طلب ایدر که انک غلبه سی اسماندره
بله جاریدر دیو وصف ایدر بیت کر نباشد سر حق ستار ما • ور نباشد غمزه او غمازما
حالها رسوائی و بدنامیست • نیست نیکی غایت هر کارها • رقیبان غافل و ما
را از آن چشم و جبین هر دم • رقیبلر غافلدر و بزه اول کوزدن و آلندن دایما
هزاران کونه پیغامست و حاجب در میان ابرو • بیکدرلو خبر وار در و قاش
بوج الحوتده قاشی در مراد چشمدن صفت بصر در و جبین ظهور الهیدر
لاجرم دیر بزم صفت بصر و ظهور حق ایله جوق خبر تشمز وار در واسطه اوزره
رموز الهیه در اما اهل ظاهر بوندن غافل در بیت تجلی میکند شاهد
بسا از چندین حجب ما را • ولی از کثرت پرده کماهی دیدنش نتوان • دکر خور دیدن

راکس نکو بید باچنان حسنی • دخی خوروین بو کمه غیری انجلین حسن ایله • کلزا
اینجلین حسنست و این را اینجنان ابرو • که اکا بو انجلین حسن وار در و بوکا
انجلین قاشی مرادکمه خورودین حسن حقه نسبت ایده مزدیکدر بیت
لیس کمثله شیء فرموده خدا ایست • پس کس چکونه کوید هست آن فلان نظیرش •
اکرچه مرغ زیرک بود حافظ در نکوناتی • اکوز زیرک قوش اولدی حافظ ایوادلو
لقده • بتیر غمزه صید شیر کرد چشم آن کمان ابرو • غمزه او قیله صید ایلدی اول
یاین قاشلو نکارک کوزی • مراد کعز و نک فریفته و حجال اولاغن حکایت در بیت
کنا عاشق بیچاره نیست در پی تو • کن ماتست که رخسار دلستان در این ولد
ایضاً ای پیک راستان خبر سرو ما بکو • ای طوغری ولی پیک بزم سوزمز خبر ندیه
احوال کل به بلبل دستان سرا بکو • کلک احوالنی قصه آرای بلبله دی مراد
راستلر پیکندن تجلی ربانیه در که اول مستقیم اولانده خبر و یرجی در • لاجرم اندن
رب اعلی خبرن طلب ایدیب دیر اول مطلوب لطیفه محبوب نظیفه احوالن عاشق
حکایت کوی و حقیقت جوی دی • ما محرمان خلوت انسیم غم مخور • بز خلوت انس
محرملری یوز غم یمه بایار را اشنا سخن اشنا بکو • آشنا یاره آشنا سوزیو دی
مراد بودر که عالم ارواح که خلوت انس ایدی اول خفرتده محرم ایدک الست
بربکم ندا سن استماع ایدن انیس ایدک لاجرم ای پیک برانیه خبر و یر مکدن
تخاشی ایدیب هر اجنبی چاو زب غم یمه یار اشنایه خبر اشنا دی • بر این فقیر نامه آن محتشم
بخوان • بو فقیره اول صاحب ناموسک اوقی • با این کدا حکایت آن پادشاه بکو •
بو کدایه اول پادشاه حکایتن دی مراد اول سلطان اعظم امرنی بو فقیره اوقی
و اول شلم لعظم حکایتن بو کدایه دی دیمکدر • دلها ز دام طره چو بر خاک می فشاند •
کوکللر طره اغندن چون طراغه صاچدن • بان غریب ما چه کذشت از هوا بکو • بزم
اول غریبه نه واقع اولدی هوادن دی • مراد حضرت عندیت الهیه ده ایکی ارواحی

در هوا دارن
٤

مستفعلن مفاعلن
مستفعلن فعو

دستان معصم و حکایت معطله در
دیرا کمسینی ایله سراسیر نقطه دن
ماخوذ در مجموعی وصف ترکیبی در
بعض نسخه ده دستان یرینه نشان
واقع اولمش بو نساخه انیر لاکی
دیکک اولمز نسخه

ما محرمان صورت التسلیم
غم مخور ٤

خاکی بنا به صالدی هزم رو حمزه تقدیر ازلی وحب علم یزلی نه واقع اولدی دیو دیمکدر
کردیکرت بدان در دولت کدز بود • اکر بن دخی سکا اول دولت قپوسنه
اولورسه • بعدازادای خدمت وعرض دعابکو • خدمت اداسندن وعرض دعا
وثنادن صکره دیو مراد اول پیکه حضرت عزته ایصال خبر سپارش درکه اول
خبر بودر که • درراه عشق فرق توانکر وفقیر نیست • عشق یولنده غنی وفقیر فرقی یوقدر
ای پادشاه حسن سخن با کدا بکو • ای حسن پادشاهی سوزیی کدایه دیو • مراد
کنز وسن فقیر ایکن اول خفر تدن وحی قلبی والهام الٰهی طلبی درکه حاصلی عشقده غنی
وغنی یکسان در • هرچند مابدیم تو ما را بدان مکیر • هرنه قدر بز بیر مز زسن بزی انکله
ایله طوتمه • شاهانه ماجرای حدیث کدا بکو • پادشاهانه کدا سوزیی ماجرا ایلسون دیو
مراد بودر که بز بیرمز زیرا هرذنب بیرمز صادر اولور رب افعل بنا ما انت اهله ولا تفعل
بنا ما نحن اهله حسبنجه سن بزی انکله مواخذه ایتمه علو شانکه وعموم حمتکه لایق
اولان که عفو ورحمت درانی قل • هرکس که گفت خاک در دوست توتیاست • هر
کمکه دیدی دوست قپوسی طپراغی توتیادر • کو این سخن معاینه درچشم ما بکو • دی
اکا بو سوزی معاینه بزم کوزمزه دیو • مراد جانب الٰهیه اثر وخبر توتیای بصر دیدی
کمسه یه دیو بو سوزی بزم کوزمز مواجهه سنده دیسون تاکه کوزمز آچیله • صوفی که
منع ما زخرابات میکنده • صوفی که بزی میخانه دن منع ایدر • کو درحضور پیر من این
ماجرا بکو • دی بنم پیرم او کنده بو ماجرایی دیو مراد سالکلر ومین عامی بزی حلقه
صهدن منع ایدر اکا دیو کل بو منع کلامنی بزم شیخمز مواجهه سنده سویله که اول سکا
سلوک طریقت وطلب حقیقت منافعنی بیان ایتسون • آن می که در سبو دل صوفی
بعشو برد • اول شراب که دستیده ایکن صوفی کوکلنی شیوه ایله آلدی • کی در
قدح کرشمه کند ساقیا بکو • نیجه قدحده ناز ایله نظر ایدر ای ساقی دیو • مراد بودر که عشق
الٰهی سبوی وجود شیخده ایکن شیوه ولطافتی وکیفیت وحالتی ایله عامی اولانک

کوکلنی

صوفی دیو سب حالی ذکر که
تعبیر بالتقیض در
منه

کوکلنی آکوب سلوکه جاذب اولدی • نیجه انک قلبی قدحده کبر ناز وتعززایله رای شیخ
مطلب نام در • بر بهم چو می زدآن سنبل زلفین مشکبار • بر بریله چون اوردی اول
مشکبار غدرچی اکی زلف اوجنی • ای باد سرچه دانشت بیا ای صبا بکو • عجبا نه سودا
سی وارد رکه ای صبا دیو • مراد بودر که ان قلوب بنی آدم بین اصبعین من
اصابع الرحمن موجبنجه چون حصنت هدایت وخذلان قلوب عباده حاکلوب
اورلدی عجبا سر الٰهی نه در وبزنه واقع اولدی ای نفخه ربانیه دیو • مرغ
چمن بلو بیچ چون دوشی کریست • چمن قوشی بنم صالیمدن دون کیجه اغلدی • آخر
تو واقفی که چه رفت ای صبا بکو • آخر سن بلورسن نه واقع اولدی ای صبا دیو
مراد دوش کیجه مناجات وعرض حاجات ایدر حالم صالیمدن بنم حالمدن سالک عاشق
دخی اغلدی اما بنم حالمکه رکات حقده سی تأثیری وحالمک استیحابی اولدیمی ای
نفخه ربانیه دیو استیحبار ایدر • جان پرورست قصه ارباب معرفت • جان
بسلیجی در اهل معرفت قصه سی • رمزی برو بپرس حدیث بیا بکو • بر رمزی
یوره صور بر حبری کل دی مراد اولیکدن استفسار رمز وحال ایدب واندن صکره
کندویه خبر ویرمک طلبیدر که بو تربیت روح وسبب فتوح • حافظا کر ترا بمجلس او راه
میدهند • ای حافظ اکر سکا انک مجلسنه یول ویررلر ایسه می نوش وترک زرق
زیهار فعلابکو • شراب ایچ وریا ترکنی دیو الله ایچون • مراد بودر که اگر سکا سلوکه طریقت
میسر اولورسه عشق الٰهی نوشنه واخلاص ایله عمل قلبه مشغول اول ولها ایضا
مزرع سبز فلک دیدم وداس مه نو • فلکک یاشیل اکیلاسی کوردم ویکی آی اوراغی
یادم از کشته خویش آمد وهنکام درو • کندو اکدیکیم حاطرم کلدی وبچمه وقتی
مراد بودر که فلکه کوک اکی کبی ویکی آی اوراق کبی دیو نظر کوریجک الدنیا مزرعة
الآخرة جنبخه کندو اکدکم ووقت حصادی اکدم که نه اکدم ایسه آنی بچیم کرکدر بیت
اینچنین کفته حکیم خوش سخن • کندم از کندم بروید جو ز جو • کفتم ای بخت بخسپیدی

قدر فوتی

موبیدن صاغو صغی
خوشیجو
مسه

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

بیت اینچنین کفته حکیم غزنوی
هرچه کاری ای برادر آن بدروی
صح

حسبیدن یا غفل
واو بیچمی درمه

وخورشید دمید • دیدم ای بخت یاتدک واویندک کنش بلوردی • کفت با این
همه از سابقه نومید مشو • دیدی بود وکلی ایله سابقه دن مأیوس اولمه مراد بودر کو
بخته خطاب وعتاب ایدوب دیدم کیجه یاتوب اویندک عبادته قلمه‌دک شمس طلوعه
کلدی اول بکا جواب ویردی بو یله ایکن سبقت رحمتی غضبی موجبنجه رحمت سابقه
دن اومید کسمه قطعه لم لا ترتجی برب الوری • اما کیف نقطع من حلمه • اتی فی
الصحیحین ان الاله • بعبده ارحم من امه • کر روی پاک ومجرد چو مسیحا بفلک
اکر کیدرسک پاک ومجرد عیسی کبی فلکه • از چراغ تو بخورشید رسد صد پرتو • سنک
چراغکدن کنشه ایرشور یوز ضیا • مراد بودر که عیسی علیه السلام تأهل
اعذبی وشهوات ایله کنده وبی ملوث قلمدی لا جرم فلکه پاک مجرد کیتدی اکر
سنده تجرد ونظافت ایله معراج روحانی یه واصل وسمایه عروج ایدرسک نور
کثیره اولان سندن چوق استفاده ایدر بیت پیش ارباب طریقت نکته ء بس
روشن است • ظاهر و باطن بباید جمله از طاعت نور • تکیه بر اختر شب دزد
مکن کین عیار • اعتقاد ایتمه کیجه اوغروسی یلدزه که بو عیار • تاج کاوس
ببرد و کمر کیخسرو • کاوسک تاجینی وکیخسروک قوشاغنی الدی مراد بودر که
بنم طالعم کوکب سعد دردیوب اولکیجه ده عمراوغریسنه اعتقاد اتمه که بو کوکب
عیار وفلکده وار کاوس پادشاهک تاجینی وکیخسروک قوشاغنی الشدر انلری
هلاک قلمشدر بیت مشو غافل که این تمساح خاموش نکردست • آدمی خوردن
فراموش • آسمان کو مفروش این عظمت کاندر عشق • ای فلک دیو بو عظمتی صاتمه
که عشقده ایکی جو • خرمن مه بجوی خوشه پروین بدو جو • آی خرمنی برارپه واولکر
سانیغی ایکی اربه مراد بودر که فلک ماه وپروینه قادر اولمغله بویله عظمت صاتمسون
وکندوسنی بویکسکده ونتسون که عشقده آنکه ایکی جو ایجنده خرمن ماه بهاسی برارپه
واولکر سانیغی بهاسی ایکی اربه یعنی اخر بها لوده کلامده قطعه لا جل از زهد او صاف کرام •

۱۷۸

بها نه دادر کوا او فی التفضیب • اطالوا الذمهد فی الدنیا فکسوا • برال الزهد المحاب
الحبیب • کوشوار از زر ولعل ارچه کران دارد کوش • التوندن ولعلدن
کوپه اکرچه اغر یعنی صاغز ایدر قولاغی • دور خوبی کذر انست نصیحت بشنو •
کوزللکده دوری کچیجی در نصیحت ایشت مراد بودر که التوندن ولعلدن کوپم
وار دیو قولاغوکی صاغر اولوب ماله وجماله مغرور اولمه که کوزللکک حالی
باقی دکلدر نصیحت استماع ایده دولته وزینته فریفته اولمه تا با محب ایدن
ملک وماله • اونتمه کم زمان انتقالدر • چشم بد دور ز خال تو که در عرصه ء
حسن • بیرمز کوز ایاغ اولسون سنک خالکدن که حسن بساطنده • بیدقی
راندکه برد از مه وخورشید کرو • بربیدق سوردی وآلدی آیدن وکونشدن
اوکدل مراد مخاطبدن حضرت خداوند خال اتک نکته ء حکمتی ونقطه ء صنعتی
در که بساط حسن عالمده جمیع ارباب حسنه غالبدر بیت کی کنم فهمت که در مصنوع
تو حیران شدم • هیچ عاقل نیست کو در صنع تو حیران نشد • آتش زهد وریا
خرمن دین خواهد سوخت • زهد وریا اودی دین خرمنی یاقه‌جق کورک
حافظا این خرقه ء پشمینه بینداز و برو • ای حافظ بو یوک خرقه ء آت
ویوری • مراد بودر که زهد صوری وریای بیحضوری دینی خراب ایتسه کرک
در امدی ای حافظ لباس ریایی چیقاروب اخلاص ایله سالک اولمق کرک ول
ایضا کفتم برون شدی بتماشای ماه نو • دیدی طشره کتدک یکی آی
تماشاسنه • از ماه ابروان منت شرم باد رو • بنم قاشلرم آییدن اوتانسکا
او تمیق اولسون یوزی مراد متکلمدن معشوق حقیقی ومخاطبدن سالک
عاشقدر که چون حجره ء خلوتده تماشای هلال ایچون چیقه اول حضرتدن خطاب
دوحاه اولور که یکی آی تماشاسی ایچون حجره ء خلوتدن چیقدک آنده حوذیم رموزنم
مشاهده ایدک که هر برم زیکی آیدن یکدایدی امدی اول رموزدن اوتانی یوزی

کرو لفظی رسمی مصغنه واو کردن
مشلنه واوی معنایه کلور ایکی
بر نسخه ایچون تصیحی ابدو رب اوراقیه
قوزلو بوبزه ایکی معنی مرلو اولمق
ظاهر در منه

مفعول فاعلات
مفاعیل فاعلن

نجره جو خلوتی کبره دیر • عمر بیست تا دولت ذلیلیران زلف جاست • بر عمردرکه
سنک کو کلک بزم زلفمز اسیرلرندن در • غافل ز حفظ جانب یاران خود مشو •
کنده و یار انک جانبی حفظندن غافل اولمه مراد اول حضرتدن خطاب زوجانی بورکه
مدت مدیده درکه کوکلک بنم غیبت سوتمقده وحب ذاتقده اسیر اولوب دا انجا
مبتلا اولانلردن در اول قیدده والنده اولان یارانی اسیرانی ذکر کلمغیب انلرک جانبی
حفظندن غافل اولمه • موذ دشن عطر عقل بهندوی زلف ما • ضیاءنه عقل عطرنی
بزم زلفمز بهندوسنه • کجا نجا بهزار نافهٔ مشکین بنیم کو • که آنده بیک نافهٔ
مشکین برابر بیه مراد بو درکه سنک عقلک عطری قلیل القیمت در آنی بنم غیبت حبومه
صاقرم دیو خبر طوتمه که انده نیجه ارواح طیبه ونفوس نفیسه لر اریه یو یعنی تمق
افله درکه ارواح ادبا اکا مبتلا اولانده لی بهادر • تخم وفا و مهر درین کهنه
کشت زار • وفا و محبت تخمی بو اسکی اکنلکده • انکه عیان شود که رسید موسم
درو • اول وقت ظاهر اولور که بچیلد وقتی اولا مراد بو درکه بلکه خوشه حقه
محبت ایده • وانک عهدنه وفا ایلیه بو کهنه اکنلکده که دنیا در اول محبت ووفا
تخمک حاصلی بچیلد وقتی که زمان مدت وآخرت در آنده ظاهر اولور • ساقی بیار
باده • که رمزی بکویمت • ای ساقی کتور شراب که سکا بر رمز دییم • از سیر
اختر کهن و سیر ماه نو • اسکی یلدز سیرندن و یکی آی سیرندن مراد بو درکه شمدیه
دک کواکب سبعهٔ سیاره نک حرکات واوضاعنک و یکی آی تبدیلاتی اعتبار ایله
اولان تأثیراتی سویلر ایدم بونلرک سرو سیرنی بلمز ایدم امدی ای شیخ بکا عشق
اللهی کتور که بونلردن سکا بر رمز دییم که تأثیر حرکات واوضاع کواکبک
دکلدر بلکه حضرت حق شول اموردهکه ارادتی متعلق اولور بونلری اسباب
ظاهر قلور سبحانی معناه سببیه ظاهر قلدیغی کبی دحی ویسالونک عن الاهلة قل
هی مواقیت للناس والحج حسبنجه یکی آی اوقات مواقیت وشینی دوقت

سیاوش کماوسی
اوغلی درمسه
وزیر رستم سرداری ور
منشه

چو سایه امردین بلمز ایدی لازم جملهٔ رموز الهیه دن برر بو در • شکل هلال هر سر مه
تو دهد نشان • هلالک شکلی هر ای باشنده نشان ویرر • از افسر سیاوش و ترک
کلاه زو • سیاوشک تاجندن و زوک کلاهی ترکندن مراد بو درکه هر ای باشنده
هلالک کورنوب رجعتی پادشاهلرک تاجندن و کلاهی ترکندن خبر ویرر انلرک بونیک
کبی تاجی و کلاهینک ترکی وار ایدی بعده کندولری و بلکه تاجلری خاک اولدی
حافظا جناب پیر مغان جای دولتست • ای حافظا پیر مغان جنابی دولت یریدر
درس حدیث عشق بر او خوان و ز او شنو • حدیث عشق درسنی اکا اوقی وانی
ایشت مراد بو درکه اوقیوب دولت ارمک استرسک دولت یری شیخ جنابی درکه
عشق الهی درسن اوقی وانذن ایشت که دولت ابدیه بولاسی که خزل و موت ایله
اندن مفارقت اولمه حرف الهاء عدد ای که با سلسلهٔ زلف دراز آمده • •

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

ای کمه اوزون زلف زنجیری ایله کلمش سن در • فرصتت باد که دیوانه نواز آمده •
فرصتک اولسون که دلوادخشیی کلمش سن مراد مخاطبدن شیخ در وسلسلهٔ
زلف درازدن مراد سلسلهٔ طریقت درکه شجره نا حضرت رسالت پناهه وارر
لازم اکا دعا ایدوب دیرکه سنک فرصتک اولسون که معصیته مبتلا اولان نفس دیوانه
اوخشیوب یمون آب سلسلهٔ طریقته باغلیوب تربیت واصلاح ایچون کلمش سن
ساعتی ناز مفرمای و بکردان عادت • بر ساعت یوره و دوندر عادتی • چون بپرسش
ارباب نیاز آمده • چون اهل نیاز صورمغه کلمش سن در مراد بودرکه اکرم شیخ عزیز
سن تعززانکه مستحق سن انا شیخ خادم الفقرا اولور لازم سید القوم خادمهم
حسبنجه بر ساعت نازی ترک ایدوب عادتی دندرب سالکک طالب دلانرک احوالی صورب
اصلاح و تربیت قل و بو حال سنک عزتکه مانع دکلدر بیت سلطانکه بدیدن کدایان
اید • کو هر سرگ نور بات شیبند شاید • هیش بالای تو نازم جه بصلح وجه جنک سنک
قدک او کنده سکو نوش آنی مدح ایدرم نه صلح نه جنک • که بهر حال برازندهٔ ناز آمده •

که بو حالده نازی نوازش کلمش سندر • مراد علو مرتبه‌کی مدح ایدرم کرک اتباع
و موافقتده کرک نزاع و مخالفتده اولایم که بو حالده لایق سی یا نازی و تعززی
اتمکه مستحق‌سن دیمکدر • بیت خلعت ناز نزیبد جو بقد هر کس • بر تو زیباست
که شایسته ناز آمده • آب و آتش بهم آمیخته از لب لعل • صوبی و اودی برسر
قاتمشدر شو سن لعل لبلرندن • چشم بد دور که خوش شعبده باز آمده • برامز کوز اراغ
اولسون که خوش حقه باز کلمش سندر • مراد بودر که وعظ و کلامک کاه جمالدن
کاه جلالدن جزو بوب لطف ایله راجی و قهر ایله خایف ایدر عجب صنعت ایدرسن
یرامز کوز سندن اراغ اولسون • بیت کو نظر انداز بنود جز غم خویش • صاحب نظراه
راغ بیکانه و خویش • آفرین بر دل نرم تو که از بهر ثواب • آفرین سنک یوموشق
کوکلکه که ثواب ایچون • کشته غمزه خود را بنماز آمده • کندو غمزه‌نک مقتولنه
نمازه کلمش سندر • مراد بودر که مسمی ریاضت ایله و اسمایه مواظبت ایله هلاک ایدر سن
کروالکارحم ایلیوب دعا و تعلیم و تحصیل ثواب ایچون کلدک آفرین سنک قلب جیکه
زهد من با تو نه سنجد که بیغمای دلم • بنم زهدمک سکا نه وزنی واردر جونکه کوکلم
بغمالمغه • مست و آشفته بخلوتکه راز آمده • مست و قرشق راز خلوتکاهنه
کلمش سندر • مراد بودر که عاشق صوفی اولان زهد و طاعته مغرور اولمز و اکا
التفات قلمز لاجرم بنم زهدمک سنکا نکده وزنی و قدری یوقدر که بنم قلبمی جلب
ایدر عاشق صادق و طالب حق قلمغه استرسن • بیت ای صبا حال دلم بر
بسو یا حضرت دوست • که تو در حضرت او محرم راز آمده • گفت حافظ دکرت
خرقه شراب آلوده ست • ویدی ای حافظ بنه سنک خرقک شراب بلشمشدر •
مکر از مذهب این طایفه باز آمده • مکر بو طایفه مذهبلرن کرو کلمش سندر
مراد بودر که شیخ دیدی بنه ای حافظ خرقه بدنی عشق الهیه برکشدرشش سن
مکر کرو مذهب صوفیه‌دن اولوب کلمش سن • یا خرقه که فاسقانه قلمش سن کنزوکه

ملایمة

ملایمة طایفه سندن اولوب کلمش سن • وله ایضاً از خون دل نوشتم نزدیک دوست نامه
کوکلم قانندن یازدم دوسته قالته نامه • انی رایت دهرا من هجرک القیامه • تحقیقا
بن کوردم و بلدم زمانی سنک هجرکدن قیامت مراد متکلمدن روح و دوستدن نفس در
روح نفسه اعلام خبرده کانه کوکلم قانندن مکتوب یازب دیر تحقیقا بن زمانی سنک
هجرک ایچون قیامت کوردم یعنی قیامتده نیجه نفسی نفسی دیرلرسه بن حق متصل
نفسی نفسی دیوب سنی دعوت و موافقتک طلب ایدرم و قیامتده اولیجا احوال و اهوال
تحدیث مشاهده ایدرم • قطعه اما فی هذه الدنیا الحبیب • یحس و بنتکی الجراح
• ویندب نغمه اسفا و حزنا • ویسعد بالبکاء و بالنیاح • علی عمر مضی فی
کسب ذنب • وعصیان و افعال قباح • دارم من از فراقش در دیده صد
علامت • وار در بنم کوزمده انک فراقندن یوز علامت • لیست دموع عینی
هذا لنا العلامه • دکلدر بو کوز فکل یاشی بکا علامت مراد بودر که روح دیر
کندو می قیامتده ملاحظه ایدب انما یومخ بهم لیوم تشخص فیه الا بصار مهطعین
موجبنجه • دحی فکشفنا عنک غطاءک فبصرک الیوم حدید حسبنجه کوزلرم یرلرندن
قالقوب و بیننده متغیر اولوب و فیضغه مجالی اولمیوب و خیرندن احسان
ایده میوب بو بخلاین علایم وار در یعنی علامت کوزم یاشی دکلدر اکرچه
بونکیله مباهات ایدن دیمش • بیت چندان کریستیم که هر بعد اگر کسی • آید
بکوی تو نتواند زما کذشت • هرچند که آزمودم از وی نبود سودم • هر نکلو
که جنادم اندن نفع اولمدی • من جرب المجرب حلت به الندامه • شول کسه که
تجربه اولنمش تجربه ایده الکا پشیمانلق حلول ایدر مراد بودر که نفسیمی نیجه کره
تجربه اتدم اندن فایده کورمدم • لاجرم نفسه اعتقاد اتمکی کرک در و الاصونده
پشیمان اولورز انوکیچون یوسف علیه السلام دیمش وما ابرئ نفسی ان النفس
لامارة بالسوء • بیت هر که بد به کرد و بد یار شد • هم ببدی خویشه کرفتار شد

مفعول فاعلاتن
مفعول فاعلاتن

رایت لفظی علمت معناسنه اولیجق
مفعولنه تعدی ایدر بورده ایکی
یرده القیامه و ابصرت معناسنه
اولیجق بر مفعوله تعدی ایدر
پس لفظ القیامه بدل اولور
دهرا لفظندن و کلمه من اجلیه
در سنک هجرک ایچون دیمک
اولور منه

حلا یا ملیکان بجلا اولمش بایدن درمکانه حلول
دو قول اوزره دیکیدر حلول بحلول کی بابدن
حلالا اولدقده دیکیدر اولور ونزول بالیله
استعمالا ونزیل اولکی دحی الحق دخلورا
منه

برسیسم از طبیبی احوال دوست کفتا ، صورد م برطبیبدن دوست احوالندن دیدی
فی قربها عذاب فی بعدها السلام ، الکا یقین لقد ، عذاب وارد ، وانکا ازاقلقنده
سلامت واردر مراد بودرکه برطبیب دیندن نفس حالنی صوردم دیدیکه
الحاقرب ومجاورتنده عذاب وارد ، واندن بعد ومحالفتنده سلامت واردر قطعه
عن المرء لا تسأل وسل عن قرینه فکل قرین بالمقارن یقتدی ، فان کان ذا شر
فجانبه سرعة وان کان ذا خیر فقارنه تهتدی ، باد صبا زماهم تاکه نقاب ذات
باد صبا بزدن هم ناکاه نقاب فالدردی ، کالشمس فی الضحی ، تطلع من الغمامه ،
کنشی کبی قبا قوشلقده ، چقه بولندی ، مراد بودرکه کاهی نفحه عنایته وعنایت
سبحانیه ناکاه بزدن حجابی ونقابی رفع ایدر لاجرم قبا قوشلق وقتنده بولانا
چقن کنشی کبی منور اولور بیت توافتاب حسن وما سایه وتوایم ، ای آفتاب
حسن از بس سایه رومتاب ، کفتم ملامت اید کر کود کوی کردم ، دیدم ملامت
کلور اکرسنک محلک طرفی طولانرسم ، والله مارابنا حبا بلا ملام والله بز
کورمدک بر محبتی ملامتسز ، مراد بودر شولکم ترک دنیا وطلب مولی ایدوب عباد
خانه جانبنی دور انده اولا اهل ظاهردن ملامت وطعن اشیدر اما محبت
ملامتسز اولمز لاجرم ولا یخافون لومة لائم حسنجه ملامت وتشنیع اعتبار
ایتمک کرک قطعه اکر کوینداز زاهد وسالوس مکن ، بکوهم دو صد چندان وش رو ،
وکرا بخشم وشناس دهندت ، دعاکن خوش دل وخندان اوش رو ،
حافظا چو طالب آمد جامی بجانی شیرین ، حافظ چون طالب ربر قدح جان
شیرین ایله ، حتی یذوق منه کاساً من الکرامه ، حتی طاده آندن برجناق
کرامت ، مراد بودرکه شولکم نفسی نفیس ریاضت ایله عشق الهیه و رب
آنی اتوب مالک اولا اول حضرتدن اعزاز وکرامت ذوق ایدر ، لاجرم ان اکرمکم
عند الله اتقیکم حسبنجه مکرم وصاحب کرامت اولور شعر سبحان من ذکره عز لذاکره

وان تخلی

وان تحلی فی الاقوال واجتهدا ولا ایضاً از من جدا مشوکه توام نور دیده
بدن اراک اولمه که سی بنم کوزمک نوریسن ، محبوب جان ومونس قلب
رسیده ، جانک محبوبی واو رکش کوکلک مونسی سن ، مراد حقلکدن بدن
ومخاطبدن نفسدر پس بدن نفسه بر بندن جدا اولمه که سی اولسک بن
کورمز ایدم زیرا بو بدن ایا قلوا ئلکی در ونفس ایا قسز بصیر کبیدر لاجرم
ایاقسز بصیر ایا قلوا ئلمه سوار اولوب بوانک ایله کوردیب عمل ایدر ونفس
روحک محبوبی وعمل جهتدن نوزت اعتش قلبک مونسیدر چون بونلر مجتمع و
متفق وموافق اولوب طاعت ایدرلر مقصد افقی یه ومطلب علی یه واصل
اولورلر ، از چشم بخت خویش مبادت کز ندا زانکه ، کندو بختک کوزندن
سکا ضرر اولمسون زیرا ، در دلبری بغایت خوبی رسیده ، دلبرلکده
خوبلق غایتنه ارشمش سندر مراد لسانی بدندن نفسه نصیحتدرکه بدنک
نوری وجانک محبوبی وقلبک مونسی اولوب جمله قوای بدنیه وروحانیه وقلبیه
حاکم اولدوغکدن مغرور اولوب سکا کندو بختک کوزی دکوب اغترار ایله
ضلاله دوشمه دیمکدر بیت بکوی نکو ولته مغرور اولمه ، اوکات فکر ایله یارن
نه اولور احوال ، از دامها قو دست ندارند عاشقان ، سنک اتککدن
ال دوتمزلر عاشقلر ، پیراهن صبور ایشان دریده ، بونلرک صبر ایدیجیلکی
کوکلکی یرتمش سندر مراد السنه بدن وروح وقلبه بونلرک قواسی
طرفندن خطاب درکه عاشق حق اولانلر سنک اتککدن قومیق طاعة
دعوت ایدرلر زیرا بونلرک صبری کوکلکی یرتوب عصیان اندرنه سس
لاجرم ضرره باعث اولان نفس سبب اولور نتکیم یوسف علیه السلامک کوکلکی وجاه اعلی
قمیصه بدم کذب حسبنجه یعقوب علیه السلامک کوزنه ضرره سبب ظاهر اولوب
اذهبوا بقمیصی هذا فالقوه علی وجه ابی یات بصیرا موجبنجه سبب صحت بصر اولدی

دل بو مدار ایغول
قورتمه دیکلر
نیتکیم بو دل قورقاق
دیکلرمت

دل بو مدار جان که رسی بهم بروز وصل • قورتمه غافل اولمه وصل کونی اریشه
شبها چه زهر فرقت جانان کشیده؟ • کیجه‌لر چو جانان فرقتی زهرنی چکمش سن
در • مراد بو در که بر کیمسه ریاضت زحمتن چکه وصلت نعمتنه واصل اولور
بیت یار دیمش الکابم جور وجفالر ایده رزه • قتلمزو رسه صوکا وجه مهر ووفا
لر ایده رز • منع مکن ز عشق وی ای مفتی زمان • بنی منع ایلمه انک عشقندن ای
ای زمانه مفتیسی • معذور دارمت که تو او را ندیده؟ • معذور دوترنسی
که سن آنی کورمش سن دیر مراد کنتور زمانده مفتی اولان عشق الهیدن و
رموز طریقتدن غافل اولدیغیچون منع وطعن ایتمش ایمش آنی حکایت ایدرب
ومعتقدن منع ایلیوب و بلمدوکیچون منع ایلدوکن معذور دوتدوغن خبر
ویرر **قطعه** پر تو شاهد عشقست جمال دل مرد • کی کند میل جمال انکه بدل
نیست جمیل • کر بدین قاعده حجت طلبد نادانی • حجتم بس بود الله الجمیل
جمیل • این سرزنش که کرد ترا دوست حافظا • بو طعن که ایلدی سکا دوستنک ای
حافظا • پیش از کلیم خویش مگر پا کشیده؟ • کلیمکدن زیاده مکر ایاقنی چکمش
وار ایمش سن در مراد کرد لفظنک فاعلندن معنی زمان اولدیغی تقدیر جه
سکا انک طعن حدکدن تجاوز اتدککله ایچوندر که رحم الله امرا عرف قدره
ولم یتعد طوره جنبنچه کنش مقدارندن تجاوز ایتمک کرکدر دیمک اولور وکرد
لفظنک فاعلندن مراد دوست اولدوغی تقدیرجه غیرن واقع اولان طعنی
حضرت حضرت محبوب تأدیب ایتمک وکوشمال حق ملاحظه قلنمق کرکدر دیکلر
والایضاً ای از فروغ رویت روشن چراغ دیده • ایکسه سنک یوزک ضیا
سندن روشن کون چراغ • روشن ز چشم مست چشم جهان ندیده • سنک مست
کوزکدن روشن جهان کورن کورمشدر • مراد سنکلیدن بدن ومحبوبن نفس در
مصراع اوّل مفهومن بیت مطلعی کبی در ومصراع ثانی مفهومی بو در کر جهان کوزی سنک

مفعول فاعلاتن
مفعول فاعلاتن

چشم

چشم مستک کبی شهوات کورمکدن روشن کوزمز کورمشدر • همچون تو نازنینی
سرتا بپا لطافت • سنک کبی بر نازنین باشدن ایاغنه لطافت • کیمسه نشان
نداده ایزد بینا فریده • جهان نشان ویرمشدر حق تعالی یرتمشدر مراد
سنک کمال لطافتی بیان وانک کبی لطیف بو جهانده مخلوق دکلدر دیکی کرکدر
بر قصد جون عشاق ابرو وچشم شوخت • عاشقلر قانی قصدنه سنک شوخ قاشک
وکوزک • کمانها کمین گشاده کاه آن کمان کشیده • کاه بو پیسو اچمش کاه اول
یایی چکمش در مراد بودر که بوج وانک فواسی بلکه بدنک جمیع اعضاسی نقش عاشقلردر
و بو تخلین حقه علی التغلیو واردر اما نفسی بو عاشقلرک قانی وهلاکی قصدنه کوز
پسوس اچمش وقاشی یایی چکمش یعنی کوز و قاشی سیبی ایله نوبلری هلاک قصد
ایتمشدر • تا کی کبوتر دل باشد چو مرغ بسمل • تا نیجه بو دل کوکلی کورجن بوغزی
قوش کبی • از زخم تیر حسرت در خاک وخون طپیده • سنک جرح اولمقدن
طپراقده وقانده طلا یعمده در مراد بودر که بدن نقشه بو نیجه دک کوز ادمی
کوکلا اوریب انک زحمتدن بو فی بوغزلنمش قوش کبی مضطرب ایدرسن • از سوز
سینه هر دم دود دم بسر براید • سینه خوار تنون هر دم تو تم باشمه جقر چون
عود چند باتم در اتش ارمیده عودکبی نیجه دک اولم اوده قرار اتمش
مراد بودر که بدن نقشه بو سنکاو دکدن کوکسمده اولان حرارتدن توتیم باشمه چقر
نیجه دک عود کبی اوده اولم • کر زانکه رام کردد بخت رمیده با من • اکر مطیع
اولورسه اورکمش بخت بکا • هم زان دهان برارم کام دل رمیده • هم
اول اغزدن حاصل ایدم اورکمش کوکل مرادن مراد بودر که بدن دیراکر
میل طاعت بکا اطاعت ایدرسه اغزدن ذکر وحیات وعبادت مرادن حاصل
ایدم • میلی اکر ندارد با عارضی تو ابرو • اکر بر میلی اقسه سنک عارضک قاشک
پیوسته از چه باشد چو تا قدمی بحیده • متصل ندن اولور بنیم قدم کبی بوکلش

مرادا ایرودن رمز معتقدر انکه میلی وجه الله طرفنه در ● وارشادی الحادرانوکیجون
بنم قامتم کبی منحنی درکه مایل اولان منحنی ورا کع وساجد اولور ● کر بر بیم زهی لب
یابم حیات باقی ● اکر لبمه قورسک لب بولم حیات باقی ● آن دم که جان بشیر باشد
بلب رسیده ● اول وقت که طاتلو جان لبه ارشی اولا ● مراد بودر که جان
اغزه کلدوکی وقتده من آخر کلامه لا اله الا الله لقد دخل الجنة حدیثنجه
چون سنک کلامک ونامک بنم لبمه کله حیات ابدیه بولورم که ایمان ایله اولورم و جنته
داخل اولورم ● تاکی فرو گذاری چون زلف خود دلم را ● تا نیجه دکس اشفته التر
سا کنند و زلفکی کو کلم کبی ● سرکشته وپریشان ای نور بصر دو دیده ● باشی
دونمش وپریشان ای اکی کوزمک نوری ● مراد بدنک نغمه خطابی درکه نیجه دک
کو کلمی زبون ومغلوب وحیران ومنکوب ایدرسن ● دو پای خار هجران افتاده
درکشاکش ● هجران دیکنی بنده دوشمش اضطرابده ● وز کلشن وصالت
هرگز کلی نچیده ● سنک وصالک کلشتندن هرگز بر کل دیر ممش ● مراد بدنک نغمه
شکایتی ومکلفک حالنی حکایتی درکه دل هار هجران دیکنده دوشوب و کلشن و
صلتندن منتفع اولمدیغی سبب ایله دیر ● مارا بضاعت اینست کر در
مذاقت افتد ● بزم فاشمز بودر اکر سنک مذاقکه دوشرسه ● ور یابد شعر حافظ
بنو پس دو جریده ● حافظک شعری دریاسی یازدقده ● مراد نغمه بند در اگر
مذاقکه واقع اولور سنده ذوق صحیح وار ایسه حافظک شعری دریاسی یارب
اندن جواهر اخراج ومنافع استخراج ایدوب نصیحت پذیر و بکا دستگیر اول ● ●
کر دست من نکیری با خواجه باز کویم ● اکر بنم الم دوتمزسک افغان به کرده‌یم
کر عاشقان مسکین دل بری بدیده ● که مسکین عاشقلردن کو کل الورسین
کوز ایله ● مراد بودر که بن نغمه دیر اکر بنم الم طوتوب عبادتده موافقت اتمزسک
ولا تکلنی الی طرفة عین موجبنجه حضرت حقه مناجات ایدرم که عاشقلر کوزنه

کوزنه

مفاعل فعلاتن
مفاعل فعلان

کوزنه زخارف دنیا وشهوات کوستروب کوز ایله کوکلارین آلورسین ● وله ایضا
خنک نسیم معنبر شمامهٔ دلخواه ● لفظ خنک خ فتحی وخاونون ایله مراد خ طوبی در ●
بختلو معناسنه ● نسیم خوش قوقولی یلدر ● معنبر اسم مفعول صیغه سی در عنبر
لفظندن شمامه لفظا عبیدر یلنغ در ● فارسیسی دستنبویه و دستنبود در
لفظ دلخواه وصف ترکیبی در معنای مصراع بودرکه بختلو خوش قوقولو عنبرلنمش
یل که کو کل دلکی یلنغ در ● کر در هوای بر خاست بامداد بکاه ● لفظ برخاست
الف ایله فالدی معناسنه در ● بامداد صباح در ● بکاه ارکن در ● معنای مصراع جوکه
سنک هوا اکر فالقدی صباح ارکندن ● مراد مخاطبدن حضرت حق درنا اکادیر
بختلو نفحهٔ ربانیه طیبه که سنک محبتکده ظاهر اولدی سحر وقتنده ارکندن
لاجرم اول نفحهٔ طیبه یه خطاب ایدوب دیر ● دلیل راه شو ای طایر خجسته لقا ●
لفظ لقا عوب لفتنده صفتشمی و بولشمی معناسنه دوبجم استعمال لنذره صورت
معناسنه در معنای مصراع بودرکه یول قلاغوزی اول ای صورتی مبارک قوش ●
کر دیده آب شد از شوق خاک آن درگاه ● که کوز صو اولدی اول درگاه طپراغی
شوقندن ● مراد اول نفحهٔ ربانیه دن دلالت درگاه حق طلبیدر کوزم اول شوقدن اغلیوب
دن آب محض اولدی دیو مبالغه در رباعی طوبی لعبد کف شهوته ● وحرم من النیران الجنة
والدمع شفیع له لزلته ● اجراه راجیا به رحمته ● بیاد نخفی نزارم که غرق خون دلست ●
بنم اری نخفم یاد نه که کوکل قاننه غرق در ● هلال را ز کنار افق کنند نکاه ●
هلالی افق کنارندن نظر ایدرلر ● مراد شو بله ضعیف ونحیف اولدم که هلال ایکانونو
اولوب بنم یادمه اکا نظر ایدرلر آنی کوروب بنی کورمش کبی اولورلر ● وخلاصه مراد
طالب دوسته ریاض وضعیف اولمق کرک ونحیف اولان مشار الیه بالبنان ومنظور
عیون انسان اولورلر دیمکدر بیت هر شب نخسبد و زغمت می شود ضعیف منظور
خلق عالمیان شد از آن هلال ● ز شوق روی تو روز که از جهان برورم ●

کاه اولور اسم جامدن اسم فاعل واسم مفعول اولور لو بیلکیم عطاردن عطار وقفلدن قفلدار منه

که دیده آب شده در هوایه آبی درگاه ح

لفظ نزار ارق واریق معناسنه در

شنکیوزکلرشوقندن هرکون کرجهاندن کیدیم زبر بتم بو مدسرخ کل بجای کیاه
بتم قبرمدن بتیم قزل کول اوت یرینه • مراد ظاهره نظر یوزنکی کل کبی قزللر انک شوقی
ایله اولنجک قبرمدن اوت یرینه قزل کول بیتر دیمکدر **بیت** چشمم خیالی ایله اولور
سیم نکارمنک • هرکس بتوره چورمه خاک مزارمنک • معنی یه نظر مراد بودرکه وجه
الله شوقندن اولنجکه قبرمدن اثر کشف ظاهر اولور زیرا اولیاء الله قبرلری مستفید اولنور
لادر **بیت** بسی ازمردم شود تأثیر من بیش • چنانکه از نیام بیرون شود تیغ
منم که نی تو نفس می کشم زهی خجلت • بنم که سنسز نفس چکدم زهی شرمسارلق
مکر تو عفو کنی ورنه چیست عذر گناه • مکر سن عفو ایده سن یوخسه نه در عذر گناه
مراد بودر که عاشق حق اولان بر نفس الله ذکرندن خالی اولمیه کرک زیرا
نسیان حق ذنب عظیم در مکر حضرت حق عفو ایده که بو گناهه عذر یوقدر **شعر**
ان وجدتم ما سوی الله فی الفواد • عذبوا قلبی بنیران البعاد **بیت** زبنده هرکه
ذکر سست چون گناه هست • گناه از بنده و عفو از خداوند • ز دوستان تو
آموخت در طریقت مهر • سنک دوستلرکدن اوکرندی محبت طریقتنده • سپیده
دم که هوا چاک زد شعار سیاه • ارته اغردی وقتنده که هوا چاک قلدی قره لباسنی
مراد بودر که حضرت حقک دوستلری سحرخیز اولورلر واول وقتده چلیم چاک ایدرلر
هوا دخی بونلردن اوکرندی مکر که فجر طلوعی زماننده سیاه لباسنی چاک ایدر **بیت**
کر بود رنج عجب نبود عجب پیش رخش شب رو دارچشم مردم پدید آید سخن
مده بخاطر نازک ملالت از من زود • خاطر نازکه ملالت ویرمه بندن تیز حکیم که حافظ
تو خود این لحظه گفت بسم الله • که سنک حافظک حرزه بر لحظه ده دیدی بسم الله
مراد بونده دو حکیم خطابی خافظک ذکرروح اکا دیر برکمسه جوق سویلسه جوق
اوقسه انک کلامندن اوصنورلر سنک نازک خاطرک بنم کلامدن تیز حکیم اوصنوب
کرابتدا اوکلامده یناکه شهدی بسم الله الرحمن الرحیم دیدم **وله ایضاً**

مفاعلن فعلاتن
مفاعلن فعلن

در سرای مغان رفته بود و آب زده • مغان سرای قپوسی سپوریلمش ایدی و
صوارلمش نشسته پیر و صلائی بشیخ و شاب زده • اوتورمش پیر قوجه و چاغره
صلا اورمش • مراد خانقاه قپوسی سپورلمش و صو سپلمش وشیخ اوتورمش
پیر و جوانه ارشاد ایچون صلا دیمش دیمکدر • سبوکشان همه در بندگیش بسته
کمر • دستی چکیجیلر دخی کلا انک قوللغنده باغلمشلر قوشاق • ولی ز ترک کله چتر
بر سحاب زده • ولی کلاه ترکندن چاتری بولت اوزره اورمش • مراد بودر که
شیخی شراب کوپنه تشبیه ایدرلر که عشق الهی و کیفیت منبعی در • سبوکش یعنی
دستی ایله شراب طاشیجی خلافت درجه سنه ارمش سالکدر که غیره نشئه دن
افاضه یه قادردر • لاجرم اول خانقاهده خدمته بیل باغلمشلردر • و ترک تاج
دولت دنیا اللهلری ایچون دولت آخرته واصل اولوب درجه عالیه بولمشلر
در • فروغ جام و قدح نور ماه پوشیده • جام و قدحک ضیاسی آی نورنی
اورتمش در • عذار مغبچکان راه آفتاب زده • مغبچه لرک عذاری کنش یولنی
اورمش • مراد جام و قدحدن قلب و شیخ لسانی و اعظادرکه انک یوزی
علم ظاهر اهلینک نورنه غالب ولمشدر و سالک مجذوب و شاهد ترک الشاب
الذی ثیب عندی بمنزله ملائکه جبینی ملک کبی محبوب بدر که محبوب ظاهر کبی یولنی
اوروب اهل الله قتنده انک غبغبنی کیدرمش در • زناز و عربده شاهدان
شیرین کار • لذیذ علیلو محبوبلرک ناز و جنکندن • شکر شکسته و گل ریخته
رباب زده • شکر صنمش و کل دوکلمش ورباب آورمش • مراد بودر که اول
سالک مبتدیلر و طالب مقتدیلر که لذیذ العمله لر در انلرک تعززلرندن و انلرک
شیاطین جن و انس ایله جنکلرندن مجلس فسوق و هوا تخلیه اولمشدر
کرفته ساغر عشرت فرشته رحمت • عشرت قدحی دوتمش رحمت ملکی
ز جرعه بر رخ حور و پری گلاب زده • جرعه دن حور و پری یوزینه کلاب اورمش • مراد بودر

رفتم حرم را ایلام معقود در
رفتن لقلقلندن کو فحم را ایله
سپور ملک معناسنه در مشه

سجاع
٦

رسوم و شبیده
٤

مجالس ذکره ملائکه دخی حاضر اولوب عباد ایله مشارک اولوب بعده مقاملرینه
رجوع ایدب خوریلر و جانه وجنت بونلرک بقیه حالتندن و فیض عبادتندن
خبر ویررلر • سلام کردم و با ما بروی خندان گفت • سلام ویردم و بکا
کولر یوز ایله دیدیا • که ای خمارکش مفلس شراب زده • که ای خمار چکیجی شراب اورمش
مفلس • مراد بودر که اول خانقاه شحنه سلام ویروب واردم اول بکا بشاشت
وجه الله ایله دیدی ای دنیا شرابی اورمش مخمور و غفلت اولمش عمل آخرتدن
مفلس بوبیت مرهون در • که این کند که تو کردی بضعف همت و رای • کم ایدر
بونی که سن اندک همت و فکر ضعف سببی ایله • زگنج خانه شده خیمه بر خراب زده •
او خزینه سندن کتمش اولاسن خراب وزره چادر اورمش • مراد بودر که بو
سنک اندک ایش کم ایدر که همتنکک و فکرکک ضعفندن کنج خلوتده اولان
کنج آخرتدن کیدب خراب دنیا اوزره چادر و تربه بچنده اولاسن • وصال
دولت بیدار ترسمت ندهند • او یاتی دولت وصالنی قورقرن سکا
ویرمیه لر • که خفته بر تو آغوش بخت خواب زده • که یاتمش سن در بخت قوجاغنده
اویقو اورمش • مراد بودر که سکا دولت وصال ویرلمیه دیو قورقرن که و نحن
اقرب الیه من حبل الورید موجبنجه سکا قرب حق حاصل ایکن سن غفلتده سن
فلک جنیبه کش شاه نصرة الدین است • فلک نصرة الدین شاهک یدکی چکیجی
در • بیا ببین ملکش دست در رکاب زده • کل کور که ملک انک ازنکیسنه
ال اورمش • مراد بودر که شاه نصرة الدین که رسول الله علیه السلام حضرتلرینک
باهر مومن متقی در که فلک انک یدکیدر یدیجی و مراکبن کودیجی در که براقلر جنتده
انک ایچون بسلنور و فلک انک تربیتنده اولور ولیله معراجده جبرائل آنی
براقه بندرمشدر و یوم قیامتده حضرت رسوله و هر مومن مقبوله ملک
براقه بندر ب طرفة العین صراطدن بولدرن کیدرک دیو جنته آلوب کیده لر

عروس بخت در آن حجله با هزاران ناز • بخت گلنی اول کردکده بنجه بیک
ناز ایله • شکفته گشته و بر برگ گل گلاب زده • اچلمش و گلک یپراغی اوزره
گلاب اورمش • مراد عروس بختدن حوردر و کردکدن مراد اوجنتدر
آنده حور بنجه بیک ناز و اعزاز ایله اچلوب گل یوزی اوزره یا گل یوزک اوزره
گلاب اورر • خرد که ملهم غیب است بهر کسب شرف • عقل که غیب الهام ایدیجی در
شرف کسبی ایچون • ز بام عرش صدش بوسه بر جبین زده • عرش طامندن
یوز بوسه اول جبینه اورمش • مراد عقول مجرده یا ملائکه در که غیب الهام
ایدیجیلر در انلر کندولره تحصیل شرف ایچون عرش اوزرنده اهل جنت
اولن جبینلرین اوپرلر کندولره بونی شرف بیلورلر دیکدر • بیا بمیکده حافظ
که بر تو عرضه کنم • گل میخانه یه حافظ که سکا عرض ایده یم • هزار صف
ز دعاهای مستجاب زده • بیک صف مستجاب اولمش دعالردن • مراد اول
شیخک کلامی نقل در که بکا دیدی گل خانقاهه ای حافظ که عرض
ایده یم چوق مستجاب دعالر که استجابت دعا صلاح عمل و صفای قلب ایله
اولور و بو حال اهل خلوتده و کنج عزلتده اولانلرده بولنور یا مستجاب
اولور دعالر وار در انلری شیخ ارباب طریقته تعلیم ایدر که انلر اول دعالره
طلب مولی ایچون مشغول اولورلر • وله ایضا • دوش رفتم بدر میکده
خواب آلوده • دون کیجه کتدم میخانه قپوسنه اویقو بولشمش • خرقه تر دامن
و سجاده شراب آلوده • خرقه تک اتکی یاش و سجاده شرابه بولشمش مراد شو
خانقاه قپوسنه واردم تمام تیقظ اوزره دکل ایدم ظاهریم تلوث ایله
و نیت عبادتم عشق ایله مخلوط ایدی • آمد افسون کنان مغبچه باده فروش
گلدی سحر لغز ایدیجی اولدوغی حالده شراب صاتیجی مغبچه • گفت بیدار شو ای ره رو
خواب آلوده • دیدی اویان ای یولجی اویقو بولشمش کشی • مراد بودر که بالک

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

ناصحه که هنوز نمکین بولمش ایدی بکا صحبته ایله دیدی اوبان ای سالک عفلت آلوده که سلوک طریق حقه کمال تیقظ ایله **بیت** جه نارسیدن بجنبهان سهل بنا رغدای شیخ • کی بود سهل رسیدن بخدا و بدیهان • شسست و شوئی بکن آنکه بخرابات خرام • بو معنا دارغنی قل اندن خرابانه صالن یعنی کل • تا نکردد ز تو این دیر خراب آلوده • تا اولمیه سندن بو خراب کلیسا ملوث مراد بودر که اول سالک ناصحه دیدی اوّلا کندنکی یوبب وارغنی اندن خانقاهیه کلک کرک تاکه بو کهنه عبادت خانه سندن ملوث اولمیه **بیت** هر که از خون بدر جوش نشو با لوده او هرجاکه رود ذو شود ان آلوده • بطهارت کذران منزل پیری و مکن • پاکلک ایله کچور پیرلک منزلنی واغنه • خلعت شیب حو تشریف شباب آلوده • پیرلک قفتانی یکتلک لباسی بی بولشمش • مراد بودرکه یکتلک زمانی معصیت ایله ملوث اولمشدر پیرلک زمانی پاکلک ایله کچور • تا معصیت زمانِ عمرک استغراق ایتمیه **بیت** آنکهی بهنکام پیری مرا • تمنای نفس جوانان مده • درهوای لب شیرین پسران چند کنی • طاتلو اوغلان لرکی هوا سنده نیجه ایدرسن • جوهر روح بیاقوت مذاب آلوده • جوهر روحی اریمش یاقوت ایله بولشمش • مراد دلبرلر هواسی ایلو نیجه بر شراب ایدرسن دیمکدر فی الحقیقه پیرلک زمانند اوغلانه میل لایق دکلدر • بو حالدن حکایت ایدرب مولانا دیمش **بیت** کفتم نکنم میل جوانان چو شوم پیر • فریاد که چون پیر شدم حرص فزون شد • کیفیت کر شراب دخی اچ او غلانه مفتون اولوب **غم** داء قدیم فی بنی ادم • فتنة انسان بانسان • اشنایان ره عشق درین بحر عمیق • عشق یولنک اشنالری بو دریک درکرده • غرقه کردیدند ونکردیدند باب آلوده • غرقه اولدیلر واولمدیلر صویه بولشمش • مراد بودرکه اغیار لره بحر وحدتده غرق اولدیلر امّا اصلنه بیمن حصة دار اولمشلر درس خارج ایکن بخش حصه دار اولسه

لفظ اشست و لفظ شوی بونده ماضی وامر دکلدر بلکه شست اسم مصدر در یعنی شستن معناسنه در کرو شو دیمک اولور بونک مرادی غسل دریغ عین ایله و نشوی دخی اسم مصدر یعنی نشو بیدن معناسنه در که ارعق دیمک اولور بونک مرادی تطهیردر
منه

کرکر

کرکر **بیت** هرکس بکفت و کوئی نمی بحست وجوبی • در پرده وصالنی روهز دو تویه پاک و صافی شو و از چاه طبیعت بدر آی • پاک و صافی اول و طبیعت قیوسندن چیق • که صفایی ندهد آب تراب آلوده • که اب صفو دیر مز طپراغه بولشمش صو • مراد بودر که لن یلج ملکوت السموات والارض من لم یولد مرتین حسبنج او لا والده دن طوغمق ثانیا طبیعت بشریه ایله اختلاط او لا صفاتک آتی تیسر اولمز **رباعی** نبست عشق لاابالی را در آن دل هیچ کار • کو هنوز اندر صفات خویش مانده ست استوار • هیچکس را نامدست از دوستان در راه عشق بی زوال ملک صورت ملک معنی اشکار • کفتم ای جان و جهان دفتر کل عیبی نیست • دیدی ای جان و جهان کل دفترین عیب دکلدر • کر شود فصل بهار از می ناب آلوده • اکر اولا بهار فصلنده شراب صافدن بولشمش • مراد کلدن کشف و فصل بهاردن زمان بسعادتدر • وصافی شرابدن عشق خالص درجون اکا بو یله رموز ایله سویلدم • کفت حافظ لغز و نکته بیاران مفروش • دیدی ای حافظ لغزی و نکته یی یارانه صاتمه • اه ازین لطف بانواع عتاب آلوده • اه بو لطفدن که انواع عتاب ایله بولشمش در • مراد بودرکه اول سالک دیدی طریقه سلوک ایدن کمسه صوفیلره علم ظاهر صنعتی ترک ایتمک کرکدر خواجه حافظ دیرکه بو اکرچه بنم علوم و معارفه ایله اتصافم ذکرد • اما سلوکک ادابی بلمزسین دیمکدر که سالک مبتدی ساکت کرک وکندونی اوچ کبی حقیر عد ایتمک کرک • واقع صوفی سندن یکدر دیمکدر • لاجرم بوجوه نوع عتاب در **والایضا** دامن کشان همی شد در شرب زرکشیده • انکی پیرکی کبیدرایدی التون ایکمش قطیفه ده • یعنی التونلو قطیفه قفتانندن • صد ماه رو ز عشقش جیب قصب دریده • بوز ای یوزلو انک عشقندن انجه کتان قفتانی یقه سی یرتلمش **بیت** عجب آن نیست که محبوب جهانی تو بجسن عجب آنست محبّان تو محبوب باشنده • غزل سابقک بعض ابیاتی بو کا دلالت ایدر که خواجه حافظک

مفعول فاعلاتن
مفعول فاعلاتن
شرب صحیح شین ایله التونلو قطیفه قفتان در غالبا اپیل او حکم شب دیر کلور یدر
منه
قصب نجم کتان بزنه دیرلر و دخی بیع انوری قفتان دکدر ب اتنی یا ملده کیرلر غایتده لطیف او نور ... منه

بارانندن بری هر باده نوش محبوبه اولاکندوسی اکا مساعده ایتیوب باقی یارانی دخی
نهی ایدب والحاصل ایلیوب لاجرم الحق مرتهب ننج اول بوندن رنجیده خاطر اولوب
التفات قتاتی ایله متکبرانه ومستانه انکس سوزن یرک کیدب نیجه محبوبلر انک محبتنده
بعدلرن چاک ایده یس بو غزلده ماجرای حکایت ایدب انی وصف ایدر • ای آب
آتشین هرکرد عارضش حونی • شراب ودن حرارتندن انک یوزنه اطرافنده تر
چون قطرهای شبنم بر برک کل چکیده • شبنم قطره لری کبی کل یپراغی اوزره طامنی
مرادی اول محبوبک وصفی ایدکی منطوقدن ظاهردر • لفظ فصیح شیرین قدی بلند
چابک • بر لفظ فصیح شیرین بر بوجه قد چابک • روی لطیف دلکش چشمی خوش کشیده
کوکل چکیجی لطیف یوز بر خوش کشیده کوز • مراد چشم کشیده دن اولدر که طار
اولوب کاف مستقیم کبی اولوب قصد ایله کوزن آچمز ناز ایدب کوزنی سوزب نظر ایدر
کبی کورنه که بیت زچشمش یک نظر کافی بود لیک چون ینیم • کجا آن دل که
من دارم قبول ان کردد • یاقوت جان فزایش از آب لطف زاده • انک جان
ارتورجی یاقوتی یعنی لبی لطف صویندن طوغمش • شمشاد خوش خرامش
در ناز پرورید • انک خوش صالنجی قامتی نازده بسلنمش • مراد شمشاددن
قامتیدر • افرین خواجه حافظ که عجب وصف حسن ایله حسن محبوبی وصف ایلمشی
ومهارات افرین که اکا مساعده ایدب رعنای ویدکی دیمش غزل
مبادا انکه بزم باده باشد • بهم بایست او اماده باشد • پری رویی که ساقی باشد ای
زهر رنکی که خواهی ساده باشد • دران مجلس حکم ناکها • عزیب توبه کار افتاده باشد
بحسب حال هر یکی از حریفان • زهر جایی سخن بکشاده باشد • حصوصا هر کدام از اهل مجلس
بدور خویش بزرک زاده باشد • دران حالت کنم من وای تو به • بود خیابان کاه و ماده باشد
قضارا جز رضا نبود رضایی • مبادا که اینچنین افتاده باشد • ان لعل دلکشش بین
وآن خنده دل آشوب • اوله کوکل چکیجی لعلی کور و اول پر فتنه کولمکی کور • وآن

لعلی

صون فتح و سکون یا ایله
که واد رسمی دریا و فتح غراف
عرق و رمنه

وان رفتن خوشش بین وان کام آرمیده • اول خوش کتمسن کور و اول دلکش
آدمی • مراد بو نوره دخی وصف بلیغ ایدوکی ظاهردر • وکیدرکس کاه کاه موقت
نازدن بر نوع در و یاراندن مساعده اولوب دعوت توقفی ایچوندر • آن اهوی سیاه
چشم ازدام ما برون شد • اول قره کوزلو اهو بزم آغمزدن چقدی • یاران چه
چاره سازیم با این دل رمیده • ای یاران نه چاره ایده لم بو اوریکش کوکل ایله
مراد انک بو نازک مصاحبتندن کیدب کروانی صید اتمک صدنده اولوب طریق
صیده حیرتن ذکر در • زنهار تا توانی اهل نظر میازار • زنها کوکل ییتدکچه اهل
نظری انجتمه • دنیا وفا ندارد ای یار برکزیده • دنیانک وفاسی یوقدر ای یار
مختار • مرادی اکا نصیحت صورتنده بهر یار مختاره پنددر بیت دنیا که اول لشن
عدم واجرش فناست • در حق او کمان ثبات وبقا خطاست • تا کی کشم
عتاب زان چشم دل فریبت • تا نیجه دک چکم عتابی اول کوکل آلیجی کوزکدن •
روزی کرشمه کن ای نور هر دو دیده • بر کون نازنظر ایت ای اکی کوزک نوری •
مراد عین عتابندن شکایت دعای عنایتی رجادر بیت چرا اشعار نزایی باشد
فضل واحسان • چه فرق از آدمی با نقش دیوار • کر خاطر شریفت رنجیده شد
زحافظ • اکر خاطر شریفک انجنمش ایسه حافظدن • باز اکه توبه کردم از کفته
وشنیده • کرو کل که توبه ایلدک دیمشدن واشیدلمشدن • مراد کرو دعوت ایدب
حق نان و نمک قضایی اتمکدر رباعی شرمی که سکاری نبود روبه به • عمری که بیلمز
کوزد کو توبه باری که حق نان ونمک نشناسد • کر یوسف مصر است بود اندر چه به •
پس شکر بازکویم از بعد کی حرام • چرمه شکر دیم افندن قوالتغندن • کر اوفتد
بدستم آن میوه رسیده • اکر الومه دوشرسه اول ایرشمش میوه • مراد برمرتبه کامل
شخص مدلی اولدغنه تاسف ایدب انکایچون شوق الهی طلبیدر رباعی سوی
حدیث مهراک لا اتلفظ لهجر یا لحن الحنیط الحفظ • تمنی لیس یطرب حدیثک

مفاعیلن مفاعیلن فعولن
شنابه لفظنده حرف حرف ما نسبت ایچون زر منه

قلبه من طبع قلب النجایب اغلظ **وله ایضاً** سحرکه ماه مخمور شبانه • سحر وقتنده که کیجه منسوب مخمور لغدن • کرفتم باده باچنک و چغانه • شراب و ندیم چنک و الغلغ
ایله مراد بودر که زمان غفلت کیجه کبیدر که عالم الکاهده حالی اولان کیفیت آنده
انده کیجه خمار غالب کلور • و سحر وقتی زمان ابتباه در لاجرم چونکه غفلت
مخمور ایدر کی اول خمار دفع ایچون سحر وقتنده یعنی انتباه آیامنده عشق
الکهایه وطاعت شاهی یه مشغول اولدی که شیخ متحن و واعظ صاحب صدا ایله که
اثر قیوغتم الطریق دیشلردر بو بیت مرهونندر • نهادم عقل را ره توشه از می
قودم عقله یول آزیغی شرابدن • زملک مستیش کردم روانه • آنی وار لغی ملکندن
قلدم بو لکیجه جی • مراد بودر که عقل معاش دایما تشویش رزق ایچون چکوب
سالک طریقت اولمغه مانع ایدر یا الاعاشق الکهان غدا ایتیر و بو صاحب دابتی فی
الارض الا علی الله رزقها مخمونی تعلیم ایدب کلابه و خفا زیره رزق و یرن رزاق
کندو درکاهنده اولان دابته آج قومدغن تفهیم ایدب وجود و انانیتی ملکندن
آنی طریق حقه روانه و سالک قلدم **بیت** درچمن گل زبهر بلبل مست مشق
ارزن گرفته برکت دست • نکارین فروشتم عشوه مواد • بکا شراب جانبی نکار
بر شیوه ویردی • که ایمن کشتم از مکر زمانه • که ایمن اولدم زمانه مکرندن •
مراد بودر که شیخ مرشد که محبوب طالب سالکدر • وعشق الکهی حقا توب برزی مست
ایدرا ولدر اول نکار بر شیوه ویردی که ومن یتوکل علی الله فهو حسبه مضمونی او کوردی
لاجرم حضرت حقه توکل قلوب مکر زمانه دن ایمن اولدم • زساقی کمان ابرو
شنیدم • بایزی قاشلو ساقیدن اشتدم • که ای تیر ملامت رانشانه • که ای
ملامت اوقنه نشانه • مراد بودر که شیخ واعظ و صاحب رموز تاثیر بکا ندا
ایدب ای ملامت اوقنه نشان اولوب بعض طعن عوام و تشنیع انکار فی اولان
معتول قول ابیات آتیه در • نبندی زان میان طرفی کمروار • باغلمز بسن اول بیلدن

برحصه قوشان

برحصه قوشان کبی • اکر خود ابربینی در میانه • اکر کندوکی کورسک اورتده • مراد
بودر که سن محو وفانی اولمزسک کندوکی واحاکی بوقا بلمزسک احل حضرتدن حصه
دار اولمزسن • بروا بی دام برمرغ دکرنه • بودر بوائی خبرن قوشه قو • که عنقا
را بلند ست آشیانه • که عنقانک یوجه در یوه سی • مراد بودر که وجود وانانیت
و طلب بشریت ایله حضرت حق حسید اولنمز و بولنمز • ندیم و مطرب و ساقی همه
اوست • مصاحب وشوخ و ویرجی و ساقی دوکلی اولدر • خیال آب وگل در ره
بهانه • صو و بالجق خیالی اورتده بهانه در • مراد بودر که عشق الکهی مصاحبی و شوخ
و حالت ویرجی و عشق حق نوش اندرجی ظاهرده بالچقدن خلوق اولنمش آدم
اوغلانلری در • اما بونلر اورتده بهانه در فی الحقیقه رفیق طریق و صاحب توفیق
و کندو جتنی مدیوا حضرت حقدر **رباعی** آنکه نه نام بر ستست مرا زو نه نشان
دست بگرفته مرادر عقب خویش کشان • او دست من و با نیز بد جاکه رود
یار کو پای زپیش می روم و دست فشان • یده کشیشی تاخوش برانیم •
کشتی لفظنک ن لفظنه اضافتی اضافت بیانیه در • یعنی ویرشول کمی که شراب در
تاخوش سوره لم • ازین دریای ناپیدا کرانه • بو کناری پیدا اولمین دکزدن •
مراد بودر که عشق الکهیه کمی یه سوار اولوب کبی سوار اولوب دنیا و حرص که نهایتی
بولنمز دکزدر بوندن سورب کیدب جانب حضرته روان اولالم بو معنی حرف باده دخی
کلکم کور **بیت** کشتی باده بیاور که مرا بی رخ دوست • کشته هر کوشه چشم از غم
او دریایی • که نبود ظرف وصل ازحسن شاهی • کم باغلر وصل حضرتی بو شاهک
حسنندن • که با طرد عشق بازد جاودانه • کندو به عشق اوینیه ایدر • مراد بودر که
کنت کنزاً مخفیاً فاحببت ان اعرف حدیثنجه حضرت حق کندو به عشق باغلمشدر •
بیل اول انشاء اعلک حسنندن وصل حضرتی سی باغلمی یعنی انکه حسننه واصل اولوب
دیعک کیمک حدی در • مراد کندودن عنایت اولمینجه اولمز دیکلار **بیت**

اگر از جانب معشوق نباشد میلی • کوشش عاشق بیچاره بجایی نرسد • وجود
ما معماییست حافظ • که تحقیقش فسونست
و فسانه • که انک تحقیقی افسون و قصه در • مراد معنی آنک معنای لغوی بس درکه
اورتلمش دیکار یعنی بزم وجودمز پرده غفلتله اللنده وجودکی کور نور اما
تحقیق نظری ایله نظر اولنسه کل شیء هالک الا وجهه حسبنجه وجود دکلی افسون
و افسانه کبی لا شیء در • لاجرم لیس فی الدار غیره دیار بیت یکیست این جمله
چراغ چه اول • ولی بیننده را چشمیست احول وله ایضا چراغ روی ترا شمع
کشت پروانه • سنک یوزک چراغنه شمع پروانه اولدی • مرا ز خال تو با حال
خویش پروانه • بکا سنک خالکدن کندو حالمه پروا یوقدر • مراد مخاطبدن حضرت
خدادر که انک وجهنه نه شمع کبی پروانه در • واکا بکا سنک سر مستورک ایچون
کندو حالم و ملالم پرواسی یوقدر دیر شمعدن مراد شمس اولمق دخی اولمشدر و بو
مطلعده تجنیس وار در نیتکیم بو شمس لغزنده قطعه چیست شمعی که پیش پرتو او
ماه تابان بود چو پروانه • کار عالم ازو بود بنظام • لیکن او را بهیچ پروانه •
حافظ شمعی که چون برافروزد • او چراغی بود بهر خانه • خرد که قید مجانین عشق می‌فرمود
عقل که عشق مجنونلرینه قید بویورر ایدی • ببوی حلقهٔ زلف تو گشت دیوانه • سنک
زلفک حلقه‌سی قوقوسی ایله اولدی دیوانه • مراد بودر که شول عاقل که عشق دیوانه‌لرینه
بند امر ایدر ایدی بو کندوسی غیب هویت قوقوسی سببی ایله بند اتکدو دیوانه اولدی •
بیت ای ترا چون من بهار دیرانه دیوانه‌ای • پیش ماه عارضت شمع فلک پروانه‌ای •
بمژده جان بصبا داد شمع در نفسی • جان لفظنک فاعلی شمع مفعول جاندر معنای
مصراع بودر که مژده ایله شمع جان ویردی صبایه بر نفس ده • ز شمع روی تو
آتش چون نار رساند پروانه • رساند لفظنک فاعلی صبادر • و تو آتش لفظنده اولان
ضمیر غایب مصراع اولده اولان شمع لفظنه راجع در • معنای مصراع بودر که سنک

مفاعیلن فعلاتن
مفاعلن فعلن

یوزک

یوزک شمعدن چون صبا شمعه ارشدی پروانه • مراد پروانه‌دن تذکره و خبردر
لاجرم الحاکم چو جمال حق و اصل اولا علی العموم جان ویررسه روادر • ببوی زلف
تو گر جان بباد رفت چه شد • سنک زلفک قوقوسی ایله اگر جان یله گیدوب ایسه
نولدی • هزار جان گرامی فدای جانانه • بیک جان بر مکرم جانانه فدادر • بافدا
اولسون مراد غیب هویت ایچون جان بذل اتمکه کمال لیاقت وار ایدوکن ذکر ایدر •
بر آتش رخ زیبای تو بجای سپند • سنک بر اشوب یوزک آتشی اوزره یوزرلک
یرینه • بغیر خال سیاهش که دید به دانه • اول رخک قره خالندن غیری کیم کوردی
ایو دانه • مراد مخاطبدن محبوب مجازیدر • اکا دیر که آتشی اوزره یوزرلک
قویوب یقرلر سنک رخک آتشی اوزره یوزرلک یرینه دانه خالک قویمشدر
که اکا اندن یکده انه اولمز بو کلامدن مقصود اعلی کل شیء خلقه حسبنجه حضرت
حقک کمال صنعین بیان در و کندونک نظری صانعه اولوب صنعه دکل ایدوکنی
ذکر در • نیتکیم بر عارف دیمش بیت آن پادشاه اعظم در بسته بود محکم • پوشید
دلق آدم اکنون بدر آمد دیگر چو آدم را فرستادیم • بیرون جمال خویش در
صحرا نهادیم • من رمیده زغیرت فتادم از پا دوش • بن اورکمش غیرتدن
ایاقدن دوشدم دون کیجه • نگار خویش چو دیدم بدست بیگانه • کندو نگارم
کوردم چون یاد الندە • مراد روحک عقله حکایت و شکایتیدر روایت در
و نگاردن مراد نفس در • لاجرم روح عقله دیر بن غیرتدن ایاقدن دوشدم
چونکه نفسمی غیرک الندە و آخرلمک حکمندە کوردم و احتمال وار در که نگاردن
مراد حضرت حق اولا اول حضرت غیره تجلی اتدکن حکایت اولا و احتمال واردر
که مجازیدن حقیقی‌یه انتقال اولا • چه نقشها که برانگیختیم و سود نداشت
سود نداشت جمله‌سی برانگیختیم جمله‌سنه معطوفدر • فسون ما بر او گشته
است افسانه • و لفظ بر عنده مستثنی در • بعض خوش نقشلر قوشدق دوه

وفایده اعلدی بزم افسانغمز انک قتنده افسانه اولمش • مراد متنسک اصلاح ایچون جوق نصیحت ودعوت الدکی اما انک قتنده قصه وافسانه کلوب اعتبار قلمدی دیمکدر • لاجرم انک صلاحنده واخرتده فلاحدن سعی بلیغ کرکدر قطعه
فانظر لنفسک حاله • تجزی بها یوم القیمة • واندب ونح مادمت حیا • من قبل ان تأتی الندامة • مراد ورلب دوست هست بیجانی • بکا دوستک لبی دور ننده واردر بر عهد • که بو زبان بزم جو حدیث بجانه • که دل اوزره التمیم بجانه خبرندن غیری • مراد بودر که صفت کلام تجلی ایدجک عهدم بودر که لسانم عشق حق وذکر حقدن غیری اولمیه بیت زعشق کوی که افسون دل ازین خوشتر بکفته اند دریں کنبد پر افسانه • حدیث مدرسه وخانقاه مکوی تو باز •
مدرسه وخانقاه سوزن دیمه کرو • فتاد در سر حافظ هوای میخانه • دوستی حافظک باشنه میخانه هواسی • مراد بکا علم ظاهر وزهد عوام مقاصد اکمه چون بنم باشمه عشق الهی هواسی دوشدی دیمکدر • نیتکم مولانا جامی دیمش مطلع شدم زمدرسه وخانقاه بیکانه • سر نیاز من واستانه میخانه ولایضا عیشم مدام هست از لعل دل خواه • عیشم مدام در کو کلد یلکی لعلدن • کادم بکام هست الحمد لله • ایشم مراد ایله در الحمد لله • مراد دهلدن بطون کلام والهی اسرار در که مطلوب قلبدر چون اول حاصل اولا عیش مدام وعمل علی وفق المرام در لاجرم محل شکر در بیت چون شد میسر مطلوب ودلخواه • قد اوجب الشکر الحمد لله • ای بخت سرکش تنکش بیر کشی • ای باشی بکیچی بخت محکم سینیم جک • که جام زر کش که کام دلخواه • کاه التون بکلکلی قدحی کاه کو کلد لدکی مرادی • مراد متکلمدن باعقل معاد یاروح در رتبت سرکشی نفسدر که تکبر وامتناع ایدجدر • لاجرم اکا دیر ای نفس متکبره ومتنعه محکم صدر که جک کاه علوم ومعارف ایله مذهب ومذهب اولان قلبی کام اد

قلب

قلب اولان حب حق وصدقی • ما را بعشق افسانه کرد نند • بوری مسلک ایله افسانه وقصه اندیلر • پیران جاهل شیخان کمراه • جاهل پیرلر وازغون شیخلر • مراد بودر که بر مست عشق اولوب طلب صوم قلوب ملامت احتیار ایدب ترک دنیا اتدکمز ایچون جاهل قوجه لرودنیا محبتی ایله ازمش پیرلر بزی جیبلیلر قطعه لامیل الحق اوصاف کرام • یعقوم بعدما سترهم المفطا • خشوع وافتقار وانکسار • ودمع فی الخد وبحفظ حفظا • یحبثون اللیالی یا فی هواه • اذا ابدی الجهول کذاک بخطا • از قول زاهد کردیم توبه • زاهدک قولندن اندک توبه • وز فعل عابد استغفر الله • عابدک فعلندن استغفر الله • مراد زاهددن وکانو فیه من الزاهدین جیبنجه حب حقدن اعراض ایدنادر که • انک قولی غیریلری اضلالدر • لاجرم انک قولندن توبه ورجوع • ومراد عابددن ریا ایله عبادت ایدندر که انک عمل ریایی سعدن استغفر الله بیت یکدم زراه عشق کشتم بغفلت • زین ذنب فاحش استغفر الله • جانا چکویم شرح فراقت جانا نه دیم سنک فراقک شرحنی • چشمی وخندیم جانی وصباه • بر کوزم بوز نم وبر جان ویوز آه • مراد بودر که فراق حقدن بر کوزم بوز اغلر وبر جانم بوز آه ایدر بیت بسیار نماندست که اوازه در افتد • که آن عاشق بیچاره محرو بیش نماندست • کاف مینا دابن نم که دیدست تحفظ کافی میبناد حلیه دعا ئیته در • وحدیدست لفظلک مفعولی این غم درو فا علی سرو وماه که مصراع ثانیده مذکوردر • از قامتت کر واز عارضانت بعنی کاش کورمسون نبو غمی که کوردی سنک قامتکدن سرو سنک عارضکدن آی • مراد بودر که شول کمسه که منکر دربو غمی کورمسونکه علو درجه سی اولان سنک مرتبه عالیه کلک طلبندن واهل نور اولان واستفاضه نور قلان تجلی جمالک شوقندن کوردی رباعی حارت الاحباب فی الحب وتاهوا • ثم کم پیرد واحدی

وز مکر عابد استغفر الله

مفعول فعلان
مفعول فعلان

الایام حامیو • بهوستر الله فی الکون ولم • ید رستر الله فی الکون سواه •
شوق رخت برد از یاد حافظ • بر و لفظلک فاعلی شوق رخت در مفعولی
مصراع ثانی مفعول ثانیدر • بعض نسخه زهکت شوخ الندزی حافظک خاطرندن • درسکا
شبانه ورد سحرگاه • کیجه لکدرسی صباح وقتی وردنی مراد زمان تجلیهٔ جمال
ووقت مشاهدهٔ دیدار اولیجق حال استغراق اولوب نوافل عبادات
خاطردن کیدب انکا اشتغال اولنمز نیتکیم نظر محبوبده مطالعهٔ جمال اولور
عرض حال مکتوب اوقنمز زیرا زمان مشاهده درعرض حال مکتوبی اوقنمق
وجه محبوبه نظردن محجوب اولوب کندوتی محروم قلور کاعندہ نظر قلبه مشغول
اولمقدر بیت نظر بغیر جمالت نمی توانم کرد • چو در مقابلهٔ روی تو بود دیده
بعض نسخده مخلص بیتی بو واقع اولمشدر • حافظا تکشتی رسوای کیتی •
حافظ اولمز ایدی جهان رسوایی • کرز انکم کردی این قصه کوتاه • اکر انکچون
ایدی بیدن بو قصهٔ قصه • مراد بودر که شول لکه اعلان ستر عشق ایدر کندوتی
عوام ایچنده رسوای وخواص انام ایچنده بدنام ایدر بیت حوس نجوا اراست
مینی وذوق مایدنامی لطیفه ایست که زاهد نکند ادراک • وقتی بر دیشی
خویش بود وقتی • ازوصل جانان صد لوحش الله • جهان وصلی اجلندن یوز
وحشت ویرمسون الله • مراد وصل وقتی خوش وقت ایدکی ذکرو
الکادعادر ولوحش الله لفظی اصلنده لااوحش الله ایدی عربلر ایکی الفی
حذف ایدب لوحش الله دیدیلر وصد ذکری دعاده تکثیر ایچوندر دلها
ایضا کر تیغ بارد در کوی آن ماه • اکر قلیچ یغسه اول آی محلهسندن
کردن نهادیم الحکم لله • بیون قوردق الحکم لله • مراد بودر که اکر طالب حق صو
بنده قلیچ یاغوب اسباب هلاک دن ظهور ایدرسه قضایه رضا و ایردب دانک
یولنده او هلاکی اختیار قیلالم الحکم لله قطعه ازان ساعت که بالای تو دیدیم

بر وقتیده آکه کیمسنه ایله خوش صحبتیم

بر کرده بو لفظک شرحی ذکر اولنمشدر
شیمدی تفرقه‌ده بو نظم وغلطا ولنمغون
تکرار ذکر اولندی بیان قلندی

مفعول مفاعیل
مفعول فعلان

جهدف شد جان من تیر بلا را • چو تقدیر خدا بود ست شفقت • چه شاید کرد تقدیر
خدا را • آیین تقوی من نیز دانم • تقوی ایینی بن دخی بیلورین • لیکن چه چاره
با بخت گمراه • لیکن نه چاره ازغون بختله • مراد رسوم واسلوب تقوی
ور صدی بیلورم اما بخت گمراه مساعده ایلمز دیمکدر ونفس گمراه نفسدن اجاره
در نظم مهردی کوی رواتا رهشد • از بلاد موفت اواره شد • کرچه نتوان گفتن اوصاف تمام
لیک یکچندی بباید بود نام • عجب وبخل وحرص وحب جاه وحال • به اهلهم ونکر وعمر وقیل وقال
حب علمان حب نسوان حب جهل حب دنیا بغض وعصیان کار اهل اکل ا وافزون ومشک وکبر وکین
منکر بر حالت مردان دین • هم حسد بم نعتهم لهو ونظر • وزجد لها بو صبیان بستی نطاق
هم نشاط مهمل اللم نظر • هم املها بم ریا ام الخطر • شرح یکچندی بکفتم نکته زین صفات
باز داعی کر بود در لک صفات • ما شیخ و واعظ کمتر شناسیم • بر شیخی و واعظی از بیلورز
یا جام باده یا قصه کوتاه • یا شراب قدحی یا قصه قصه • مراد بودرکه جهان
دیده فرحه لی وطلب دنیا ایچون نصیحت ایدنی بز اکسک بیلورز وسوزینی
اصغا اتمزز بزه عشق الهی ظرفی قلب کرک یا ارتو سوز کرکمز بیت زاهل
جوهر اکر شیخ شهر بودن پاک شراب لعل بجاد انرجی بر خاک دیکر این شیخ تاکی
منع زعشقش • بندن تکبیریم کی قصه کوتاه • من رند و عاشق وانکاه
توبه • بن رند وعاشق اندن صکره توبه • استغفر الله استغفر الله •
مراد بودرکه بن ملامیه دن اولم وعاشق صوی اولم اندن صکره بو خرقه دن
ویو طبعدن توبه ورجوع قیلم بو نه بن قچن ایدرم بیت مهر روز وشب
عشق کویم استغفر الله استغفر الله • عکس زرویت برما بیفتاد
بر عکس سنک یوز کدن بنم اوزرمه دوشدی • آیینه رویا آه ازدلت آه
ای ایینه یوزلو آه کوکلکدن آه • مراد تشکلدن روح وبحیاطیدن نفس در
روح الحادیرس بنده توجه ایدر کسنک وجهکدن برعکس بزم اوزرمه

واقع اولدی ای یوزی ایرک نفس اوسنک قلبکدن اه **بیت** دریغا مخزنی
بعدم ندیدم • ولی دارم مسلمانان وصداه • القبر مرّ والعمر فانی •
صبر اجیدر و عمر فانی در • یالیت شعری حتام الغاه • یا حرف ندادر
منادا اسی محذوف ولیت حرفدر حروف مشبهه بالفعلدن که تمنی ایچون
در • وشعر کسر شین ایله علم معناسنه در یای متکلمه مضاف در • حتام الغاه
لفظی حتی ما الغاه لفظندن مخففدر • معنای مصراع بودر که نولیدی علم اولیدی
نه وقت ملاقی اولوریز بن اکا • مراد بودر که مطلب و مطلوبم عمر اولوصول
صبر کثیر ایله و عمر طویل ایله وصول محصل اولورسه صبر اجی اکا تحمل
مشکل عمر ایسه فانی اعتماده قابل دکل نولیدی بو وصول نه حصول بولور
علم اولیدی • حافظ چه نالی گر وصل خواهی • ای حافظ نه اکلرسن
اگر وصل استرسک • خون بایدت خورد در گاه و بیگاه • قان ایچک
کرکسن وقتلو و وقتسز • مراد بودر که وصول الی الله مجاهده و ریا
ضتسز و نفسک مرادنه مخالفتسز میسر دکلدر • لاجرم خون جگر ایچوب
جوفا ریاضت قلمق گرکدر **رباعی** ایا سامعا لیس السماع بنافع • اذا انت
لم تعمل بما انت سامع • اذا کنت فی الدنیا عن الخیر عاجزا • فما انت فی یوم
القیمه صانع **ولایضاً** عید است وموسم گل ساقی بیار باده • بیرامدر مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن
و گل موسمیدر کتور ساقی شراب قدحی • هنگام گل که دیده بی می قدح نهاده •
گل وقتنده کم گوردی شراب سیز قدح قونمش • مراد بودر که وقت قبول
حاجت و موسم کشف کرامات در امدی ای شیخ عشق الهی کتور که کشف
زماننده کم گوردی و معقول میدر که قلبیالک عشق الهیدن خالی
اولا • زین زهد پارسایی بگرفت خاطرمن • برابو دیر لکلو کشی
یه منسوب زهددن دوتلدی بنم خاطرم • ساقی بده شرابی تا دل

شود کشاده

شود کشاده • ای ساقی ویر شرابی تا کوکلم اچلسی اولا • مراد بودر که شود
کشی که ابو تنعمده اولوب زهده ایده اول زهددن بنم خاطرم منقبض اولمشدر
ای شیخ سن بکا عشق الهی ویر که کوکلم منکشف اولوب اکا کشف حاصل اولا
بیت عیش سار با شیوه رندان صحبت دنیست • زهر بر و کو بلا را
انکبین درخور دنیست • صوفی که دی نصیحت می کرد عاشقان را • صوفی که
دون نصیحت ایدر ایدی عاشقلره • امروز دیدمش مست تقوی بباد
داده • بکون کوردم انی مست تقوایی یله ویرمش • مراد بودر که شیخ
عامی که عاشقلره نصیحت ایدوب طلب دنیاده اولوکده ویرایدی بعد زمان
کوردم اول سالک طریقت اولمش کندوسی مست اولوب قتوردن تقوی و
خوفنی یله ویرمش • این یک دو روزه دیگر گل را غنیمتی دان • بو بر
ایکی کونلک کولی بر غنیمت بیل • گر عاشق طرب جوی با ساقیان ساده •
اگر نشکالی استر عاشق ایسک ساده ساقیلر ایله • مراد بودر که زمان کشف
و حال باقی دکلدر انی فی الحال غنیمت بیل صافی شیخلر ایله اگر سالک
عاشق ایسک **بیت** ساقی امروز که آن سرو روان نزدیکست • باد
بیش لنگر ایام خزان نزدیکست • گل رفت ای حریفان غافل چرا نشینید
گل گتدی ای مصاحبلر غافل نیچون اوتورسز • بی بانگ که رود چنگ بی
یار و جام باده • بر چنگ قیلی اوازنسز یار سز و شراب سز قدح سیز
مراد بودر که زمان کشف مرور ده درای صوفیلر شیخ منحنی اوازنسز
وانس صحبتسز و صفاسز حاطرسز نیچون اوتورسز • بعض نسخه ده حریفان
یرینه عزیزان واقع اولمش انک معناسی مراده دلالتی ظاهردر •
در مجلس صبوحی دانی چه خوش نماید • صبوحی مجلسنده بیلورسنی نه
خوش کورندر • عکس عذار ساقی در جام می فتاده • ساقینک عذاری

عکسی شراب قدحده دوشمشی • مراد بودر که شیخ صباحدن قالقوب یارانه
نصیحت ایدوب وعلم معرفت سویلیوب انکچون عکسی قلب سالکده نتیجه خوش
کورنور بیلورمیسن بیت دوش ازان خورشید روعکسی در آب افتاده بود
تا بخیر بر روی دریا الفتاه افتاده بود • مطرب چو پرده سازد شاید اکر
بخوانند • مطرب چونکه پرده دوزه یادلارا کراوینه • ازطرز شعر حافظ در
بزم شاه زاده • حافظک شعری طرز نده شاهزاده صحبتنده • مراد
بودرکه واعظ چونکه پرده یه دوزه لایق درحافظک شعری طرز نده
یعنی مجاز صورتنده معارف طریقت وعوارف حقیقت سویلیه شیخ زاده
مجلسنده قطعه رفت مطرب مانند صوفی در سماع • زانکه عشق وسوز
راانجام نیست • از هزاران در یکی کرد سماع • زانکه هرکس محرم پیغام
نیست ولد ایضاً نصیب منچو خرابات کرده است اله • بنم نصیبم
چونکه خرابات بلمشیدر الله • دربی حیانه بکوز اهیدا مراچه کناه • بو اورتده
دربی زاهیدا بکانه کناه • مرادبودرکه چونکه بنم نصیبم حق تعالی خانقاه قلمشی
امدی ای موحن خانقاه وغیری اعیب درکان بکانه کناه • کسی که جام مینی
درازل نصیب افتاد • برکسه که خراب قدح انکه ازلده نصیبی دوشدی •
چرا بحشر کشند این کناه ازو درخواه • نیچون حشرده ایدرلر بوکناهی
اندن سوال • مراد بودرکه شول کسه یه که تقدیر ازلی انک قلبی عشق ایله مالی
اولدی تقدیر ایله قلمش اولا اکا حشرده بوکناه درد دیو سؤال اولنمز •
بکو بصوفی سالوس وخرقه پوش ودو رو • دبی مرابی وخرقه کیبی واکی
یوزلو صوفیه • که کرده دست درازی واستین کوتاه • که ایلمش الی
اوزنلغنی دیک قصه لغنی • مرادمنعلوقدن ظاهره ومعقول او لجوب بیت
اخیردر • تو خرقه را ز برای ریاهی پوشی سن خرقه یی ریا ایچون کیرسن

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلان

کتابزوق

که تا بزرقا بری بندکان ازراه • که ریا ایله جیرهسی الله قوللرینی یول
مراد بودرکه الله قوللرینی کوروب اخفالک لباسنه منسلب وملدونیچون
طریق حقده سلوکدن چقورلر • غلام همت رندان بی سر وپایم •
عریان رندلرک همتی قوللرین • که هر دو کون نیرزد به پیش شان یک
کاه • که اکی جهان دکمز انلرک اوکنده بر صمان • مراد بودرکه شول اخلاص
وملامیه دن اولانلرکه صوفیانه لباسدن عریانلر وفقیر حالنلردر • انلرک قتنده
قولی یم که دنیا وآخرت انلرک قتنده بر صمان قدر دکلدر که انلرک مطلبلری
حضرت حقدرکه • مراد من زخرابات چونکه حاصل شد • بنم مرادم خرا
باتدن چونکه حاصل اولدی • دلم زمدرسه وخانقاه کشت سیاه • کوکلم
مدرسه وخانقاهدن قوردی • مراد بودرکه چونکه مرادم خانقاهدن
حاصل اولدی علم ظاهر تعاهده وعوام الناس معبدنه تنزل ایدم بنم کوکلم قررسنه
سبب در • برو کدایی در کدا مشو حافظ • یوری هرکدا قپوسنک کداسی اولمه
ای حافظ • که این مراد نیابی مکر بشی الله • که بو مرادی بولمزسن مکر
شیئاً الله ایله • مراد بودرکه مرادکه وصول الی الله در بونی بولمزالا الله
دن استمک کرک • لاجرم کندوکه کروکنده ودن استمک کرک ولد ایضاً
ناکهان پرده برانداخته یعنی چه • ناکهان پرده اتمشسن یعنی نیلدکه
مست از خانه برون تاخته یعنی چه • مست اودن طشره چاپمشسن
یعنی نیلدک • مرادمتکلمدن عقل ومخاطبدن نفس درکه عقل نفسه پرناکاه پرده
عشق وعصمتی اتدک ومست خانه حلوتدن چقدک بونهری نه غرض اتدک ونه
فایده اتدک که کنهوکه رسوا ایلدک بیت کس این کند که دل از یار خویش
بردارد • نکوکس که دل ازسنک سخت تو دارد • زلف در دست صبا کوش
بفرمان رقیب • زلفک صبا الندهقولا ورقیبه فرمان ده • این چنین با هم

شیئاً الله لفظی فعل مقدرک مفعولی در لفظ اعطنی کبی منه

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

یعنی چه لفظی نیلدک دیکدر یعنی بوندن غرضک نه ایدی ونه فایده اتدک وایوحی ایدرک وبوندن نه اولدی وبونک امثال لوازم مراد او لور منه

درساخته‌ٔ یعنی چه • بو تجلیدن دوکلی یه موافقت قلدک یعنی نیلدک • مراد
عنان اختیاری کیمی هوایه ویرب شیطان امرن استماع ایدب هر کسه موافقت
قلدک یعنی نیلدک ایو مراتیدک دیمکدر • شاه خوبانی و منظور گدایان شده
خوبلر شاهی سن و گدالر منظوری اولدک • قدر این مرتبه نه شناخته یعنی
چه • بو مرتبه نک قدرنی اکلمدک یعنی نیلدک • مراد بودر که عقل و روح و قوای
عقلیه و روحانیه که هر بر در این نفسن بونلوک پادشاهی سن اما قوای
نفسانیه واهل فسق و هوانک تماشاچیسی سن بو مرتبه نک قدرنی اکلمدک
خطا اتدک • نه کر زلف خود اول تو بدستم دادی • گفت و زلفکی اوجنی اول
سن بکا المه ویرمدکمی • بازم از پای در انداخته یعنی چه • کرو بنی ایاقدن اتدک
یعنی نیلدک • مراد بودر که عقل تمام ابتداء تعلق بدنده سن عنان اختیا
رکی بکا المه ویرب اطاعت ایدب حکمره ادل اطاعتی بوزوب بنی ایاغه دو
شوردک ایو ایلمدک • سخنت رمز دهان گفت و کمر سر میان • سوزک اغز
رمزن دیدی هوشدن بیل سوزنی دیدیا • در میان تیغ بما آخته یعنی چه •
اورته دن قلیجی بزه چکدک یعنی نیلدک • مراد اول سنک قوالک کلام اکهی اولوب
ومیانبسته لکنک وسیله وصول سوز ایدب بو اورنده خلاف و عصیانی
کرو بزم اوزرمزه چکدک دیمکدر بیت نه طریق دوستانست و نه شرط
مهربانی • که بدوستان یکدل سر دست برفشانی • هر کس از خار مار تو
بنقش مشغول • هر کسه سنک بجتنک مار سنزن برصورته مشغول در •
عاقبت با همه کش باخته یعنی چه • عاقبت دوکلی ایله اکری اوینادک یعنی
نیلدک • مراد روح و عقل بونلوک قواسی سنک بحتکدن برعمله مشغول
که موافقت ایدب طاعته مشارکت ایدکس اماسی جمله سنه مخالفت
ایدب حیره موافقت وطریق حقه مرافقت اتمز سن دیمکدر بیت

شوق مکن

کفت مجنون صحر درد و عشق تا شده مستغرق دریای عشق عشق چه و مرتبه عشق چیست عاشق و معشوق در این پرده کیست
داد جوابش به عالمجناب مرتبه عشق نزار و خراب عشق بهر سینه که کاوش کند خنجر ال ازدیده اوش کند
مرهم جانهای فراغت و غنی آتش الماس کباب عشقه عشق در این بادیه کوی بلاست

شوق مکن ای یار که صاحب نظر آنند • بیگانه و خویش از پس
وپیشت نگرانند • حافظا در دل تنگت چو فرود آمد یار •
ای حافظ سنک طار کوکلکه چون قوندی یار • خانه از غیر نپرداخته
خته یعنی چه • اوی غیردن پاک قلمدک یعنی نیلدک • مراد
عقلک روحه خطابی ذکر درکه سنک طار قلبکه محبوب حقیقی
نزول ودخول ایلدی اماسن اوی یعنی قلبی ماسوادن
پاک اتمدک ایو ایلمدک دیمکدر شعر لیت من مات قلبه وصوحی •
مات فی طاعة الله فعاش • بو غزلک نظیره سی مولانا شاهدی
دیمش غزل دل زاغیار نپرداخته یعنی چه سوما در قدم انداخته
یعنی چه بامحبان در رفیقان

خنجر در انیب حشمه صبور اشکست
کوکلی کی ابر کجی کم ازاده
کرکوتر اوصاف عرب زاده
آه من العشق وحالاته
احرق قلبی بحرارته
ما نظر عینی الی غیرک
اقسم بالله و آیاته

باجبان و رفیقان خود ای سرو روان • علم جور برافراخته یعنی چه
از رخ و زلف و خط و خال و قد و چشم سیاه • فتنهٔ دور قمر ساخته یعنی چه
رسم خوبان همه عاشق کشی و جلوه گریست • تو همان رسم برانداخته یعنی چه
گوی چوگان تو گردم سر سودایی را • باسرم گوی تو کم باخته یعنی چه
خاک راهت شده ام تا که ببوسم پایت • تو براهی دگری تاخته یعنی چه
آشنایی بگدایان سبب اجر بود • شاهدی را تو که نشناخته یعنی چه

وله ایضا وصال او ز عمر جاودان به • آنک وصالی ابدی عمردن یکدر • خداوندا مرا آن ده که آن به • یارتی بکا آنی ویر که اول یکدر مراد او لفظنک مشار الیهی سندن حضرت خدا در که حاضر غایب منزله سنده تنزیل اولنمشدر پس معنی بودر که سنک وصلک ابدی عمردن یکدر مراد ثانی آنک خصوصی ایچون دعادر • بشمشیرم زد و باکس نگفتم • بنی قلیج ایله اوردی وکیمسه دیمدم • که راز دوست از دشمن نهان به • که دوستک رازی دشمندن کزلو یکدر • مراد بودر که حضرت حق نفسانیتم هلاک ایندی پس احیاء النفس اماتتها حسبنجه حیات بولدم اما بو خبری کمسه دیمدم که راز یار اغیاردن مستور اولمق کرکدر • دلا دایم گدای کوی او باش • ای کوکل دایم آنک محله سی گداسی اول • بحکم آنکه دولت جاودان به • اول حکم ایله که دولت ابدی یکدر مراد بودر که دایم جانب الهی یه افتقارده اول که دولت ابدی اولدر یا دولت ابدیه یه سبب اولدر لاجرم اول یکدر **بیت** گرت ملک جهان زیر نگین است • بآخر جای تو زیر زمین است • بخلوم دعوت ای زاهد مفرمای • بنی جنته ای زاهد دعوت بیورمه • که این سیب زنخ زان بوستان به • که بو آلک آلمه سی اول بوستاندن یکدر • مراد سیب زنخدان مشاهده جمالدن حاصل

باجبان

اولان لذت روحانیه‌در لاجرم اول جنتدن یکدرکه اول لذت جسمانیه‌در
بیت جنان را بیش رویت خوب گفتند • گواهی می‌دهد دل کان چنان
نیست • بلاغ بندگی مردان بدین در • قوتلق دائمی ایله اولمک بو قپوده
بجان او که از ملک جهان به • آنک جائی ججون جهان ملکندن یکدر مراد بودرکه
درگاه حقده علامت عبودیت ایله اولمک سلطنت دنیادن یکدرکه
سلطنت آخرت باقیه باعثدر قطعه بگنج تخته تابوت خسبی • بخواری
کر بود تختی ز عاجت • ترا پرهیز باید چند گاهی • که فاسد گشت از عصیان
مزاجت • گلی کان پایمال سرو ما گشت • بر گل که بزم سرومزک ایاغی
او دلشی اولدی • بود خاکش ز خون ارغوان به • آنک طپراغی اولا ارغوان
قانندن یکدر مراد گلدن اهل کشف وحالدر سرودن مراد علو درجه صاحبی
رب ذو الجلالدر وارغواندن مراد شهیددر • پس اول صاحب کشف که
حضرت حقک هلاکی در آنک طریقنک خاکی اولا اول خاک شهید قانندن
یکدر بیت اومهرونک یولنده ذره خاک • بریدر کرا اولورسه تاج افلاک •
خدارا از طبیب من بپرسید • الله ایچون بنم طبیبمدن صورک • که آخر
کی شود این ناتوان به • آخر نیچون ابو اولور بو ضعیف مراد طبیبدن شیخ
طریقتدر پس یارانه قسم ویروب آندن سؤال ایدک بو نفسم
نیچون ابو اولور دیو استعجال صحت ایدر غزل بیمار محبت را نفس
باز پس است این • با من نفسش دار که آخر نفس است این • بی واسطه
گفتن زبان بر سر من اوکن • کش واسطه رحمت جاوید بس است
این • ای بو الهوس از معرکه عشق و ملامت • بگذر بسلامت که نه جای
هوس است این • از ناله ما فارغی ای صاحب محمل • در گوش تو گویا
نغمات جرس است این • از گلشن فیروزه چرخم چه گشاید • مرغ دل

محنت

محنت زده کان از قفس است این • کاهی که خرامی بسر من زیر قدم کن • •
انگار فتاده بزمین خار و خس است این • عمری بدر تو جائی در خانه
بسر برد • یکبار نگفتی که برین در چه کس است این • جوانا سر متاب از
پند پیران • ای یکیت باشکی دوندرمه پیرلر نصیحتندن • که رای پیر از
بخت جوان به • که پیرک فکری یکیت بختندن یکدر مراد منطوقندن ظاهر
اما مرادو بیر طریقتدر بیت اگرچه قامت پیران چو قوس است • ولیکن
تیر رای شان رود راست • شبی میگفت چشم کس ندیدست • بر
گنجه دیدی که گوزی گورمشدر • زمروارید گوشم در جهان به • بنم
قولاغم انجو سندن یک جهانده مراد کندو به برکنجه الهام الهی اولور
الیه یصعد الکلم الطیب والعمل الصالح یرفعه حسبنجه بنم صفت سمعم
مقبول اولان انجودن یک گوهری که گوزی گورمشدر دیو خطاب
روحانی اولدوغنی حکایتدر بیت چو هران بنده که باشد او زجنس
سنگ و خاک • چو هر آن باشد که نزد سمع حق مقبول شد • سخن
اندر دهان دوست گوهر • سوز دوست آغزنده گوهردر • ولیکن
گفته حافظ از آن به • ولیکن حافظک کلامی آندن یکدر مراد دوستدن
شیخ در آنک آغزنده اولان کلمات جواهر حکمت و موعظت در
لکن کلام حافظ آندن یکدر که مجاز صورتندن بیان حقیقت در
لاجرم اهل مجاز دخی اکا مایل اولور المجاز قنطرة الحقیقه موجبنجه
پس ارباب اهل حقیقت اولورلر پس ذو الجنبتین اولان کلام عام
النفع در بو جهتدن آندن یکدر بیت صفات حسن تو میگفت
قاسم • فغان از بلبل بیدل برآمد ولـه ایضا بلبلکه شمدی شرح
اولنه جق غزل دیوان حافظ نسخه لرینک بعضنده حرف تاء ده بولنور.

وتغییر ردیف ایله حرف یاده دخی بولنوب بعض ابیاتده ایکی غزل بر برینه
موافق اولوب وبعض ابیاتی مغایر اولوب لاجرم هم حرف یاده
هم حرف یاده بولنوب یازلیوب شرح اولنمق مناسب کورلدی حرف یاده
واقع اولان بودر • ای دل بکوی دوست گذاری نمی کنی • انشاء الله محلنده
تکرار تفصیل وبیان اولنسه گرکدر • ای دل بکوی دوست گذاری نکرده •
ای کوکل دوست محله سنه اوغرمق اتمدک یعنی اوغرمدک • فرصت
زدوست داده وکاری نکرده • وصلی الدن ویردک وبرایش ایلمدک مراد
جانب حقه توجه وسلوک طریقت اتمدک که • نعمتان مغبون فیهما کثیر من
الناس الصحة والفراغ حسبجه فرصت صحتی وفراغ خاطری ضایع اتدک
وبر عمل صالح اتمدک ویکدر بیت درباب که آتش جوانی آبیست •
بشتاب که بیداری دولت خوابیست • میدان فراخ دیده وگوی نبرده •
میدانی کنک کورمش وبر طوب الته میش سنذر • شاهین چنین بدست
وشکاری نکرده • بو نجلاین شاهین الکده وبر شکار اتمدک مراد عمر
مدت مدیده سنده طوب عبادت آلمدک وشاهین صحت وشباب
الکده تحصیل فضل وثواب ووصول رب الارباب اتمدک دیکدر بیت
بر مال وجمال خویشتن غره مشو • کین را بشبی برند وآن را بتبی • ای
خون که موج می زند اندر جگر ترا • بو قان که موج اورر سنک جگرکده •
در کار رنگ روی نگاری نکرده • بر نگارک رنگ رویی کارنده اتمدک
مراد بودرکه اگرچه جگرک خون اولمشدر اما الله دکلدر بلکه ماسوی الله ایچون
اتمدک بیت هر دم هزار ناوک خونریز برجگر • ما از فتنهٔ نظر خویش
می رسد • مشکین ازان نشد دم خلقت که چون صبا • مشک کبی اوتوجون
اولمدی خلقک نفسی که صبا کبی • بر خاک کوی دوست گذاری نکرده •

دوست محله سی طپراغی اوزره اوغرمق اتمدک مراد مشکین نفس اولمغه
صوب باب حقه مرور گرکسن آنی اتمدک ویکدر بیت هرکه بر کلبهٔ
عطار رود • بوی مشک وخوش ازانجا ببرد • ترسم کزین چمن نبری
آستین گل • قورقرین که بو چمندن الته میسن گل یکنی • یعنی بکلی گل ایله
طولدریب آلوب کتمیه سن • گز گلشنش تحمل خاری نکرده • که اول چمن گلستاندن
بر دکن تحمل اتمدک مراد جهان چمنندن گل آلمیه سن دیو خوف ایدرن
که بو گلشن علم وعبادتدن خار ریاضته تحمل اتمدک ویکدر بیت
بلبلی کو ستم خار تحمل نکند • بهتر آنست که دیگر سخن گل نکند • آری غرور
مستیت از دست برده است • یعنی مستلک غروری سنی الدن التمشدر
اندیشه از بلای خماری نکرده • خمار بلاسندن فکر اتمدک مراد صحت
ودولته مغرورسن آنوکیچون فکر موت وآخرتدن مهجورسن ویکدر بیت
ای گل بحسن خویش مشو غره عاقبت • آید خزان وهر وقت خاک میکند
کز دیگران بجان غم جانان خریده اند • اگر غیریلر جان ایله جانان غمن
صاتون المشلردر • حافظ تو این معامله باری نکرده • ای حافظ
بو معامله یی سن چیف که اتمدک مراد بودر که عاشق صادق اولانلر جان
ویروب غم جانان حقیقی آلورلر سن بونی اتمدک بیت زنده کدامست
بر هوشیار • آنکه بمیرد بسر کوی یار • حرف لام الف بو حرفده بر غزل
واقع اولمشدر واول غزل اکثر دیوانلرده حرف الفده یازلمش بولندوغی
اجلدن الف حرفنده آخر غزل اول یازلوب آنده شرح اولنمشدرکه اولی
بودر مصراع تا جالت عاشقانه ز دبو صل خود صلا ولـه ایضا
ای دل آندم که خراب می گلگون باشی • ای کوکل اول وقت که رنکلو شراب
خرابی اولاسن • بی زر وگنج بصد حشمت قارون باشی • آلتون

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

وخزینه‌سنز یوز قارون عظلق ایله اولاسن ۰ مراد بودر که چون عشق
الهی ایله بیخود و لایعقل اولاسن غنای قلب حاصل قلوب امر معاش
تشویشندن مستغنی اولورسن **قطعه** اذا اراد الله خیراً بعبده
حماه من الدنیا واذکره الاخری ۰ وکان له بالخیر منه تعاهد ۰ سوی مامن
الحیا اعدّله اخری ۰ در مقامی که صدارت بفقیران بخشند ۰ برمقامده
که صدارتی فقیرلره بغشلیه‌لر ۰ چشم دارم که بجاه ازهمه افزون باشی ۰
کوز دوترن که منصب‌جهتندن دوکلیدن زیاده اولاسن مراد بودر که
یوم آخرتده صدر نشین وصاحب تمکین فقیرلری قلعه لرکرکدر امید
دوترن که هرکسه دن زیاده اولاسن زیرا غیریلردن افزونسن ۰
در ره منزل لیلی که خطرهاست دران ۰ لیلی منزلی یولنده که خطرلروار در
آنده ۰ شرط اول قدم آنست که مجنون باشی ۰ اول قدم شرطی اولدر که مجنون
اولاسن مراد بودر که معشوق حقیقی وصولنک طریقنده که گم من عقبات
جسیم خطرلروار در اکا سلوک ایدنک اول قدمنک شرطی اولدر که عقل
معاشدن بری اولوب مجنون اولا **قطعه** ماکل ماجاد الحمی عاشقاً ۰ یقال
اهلا بک من مستهام ۰ کم عاشق زار ربوع الحمی ۰ تهتک الستر حلیف الغرام ۰
نقطهٔ عشق نمودم بتو هان سهو مکن ۰ عشق نقطه‌سن کوستردم سکا غافل
اولمه سهو اتمه ۰ ورنه چون بنگری از دایره بیرون باشی ۰ یوخسه چون
نظر ایده‌سن دایره دن طشره اولورسن مراد بودر که دایرهٔ عشقک
نقطه ومرکزنی سکا بیان ایتدم بو مرکز ونقطه ده ثابت اولمیوب کرسن
والا نظر ایدجک کندوکی دایره دن طشره بولورسن **بیت**
درعشق تو هرکه نیکنامست ۰ وصل توجوی برو حرامست ۰ کاروان
رفت وتو درخواب وبیابان درپیش ۰ کاروان کندی سن اویقوده‌سن

وبیابان

وبیابان اوکده در ۰ کی روی ره زکه پرسی چکنی چون باشی ۰ قچن
کیدرسن یولی کیمدن صورارسن نیجه اولورسن مراد سلف صالحین کتدیلر
وآنده مقصده یتدیلر سن غفلتده‌سن وبیابان آفوت وصحرای
غربت اوکگده چون غفلتده‌سن ویول بلمزسن قچن کیدرسن یولی کیمدن
صورارسن حالک نیجه اولور دیمکدر **قطعه** انظر لنفسک
قبل الموت فی مهل ۰ ما انت متوخ فی مال وبنیان ۰ اما رایت دیارًا
لاانیس لها ۰ اضحت بلاقع من اهل وسکان ۰ قدحی نوش کن وجرعه
برافلاک افشان ۰ برقدح نوش قل وبقیه‌سن فلکه صاچ ۰ چند چند از غم
ایام جگرخون باشی ۰ نیجه نیجه ایام غمندن جگری قان اولاسن ۰ مراد عشق
الهی یه مشغول اولوب بقیهٔ حیاتکی طرف اعلی یه توجه صرف قل
ایام غمندن جگر خون اولمیوب شاکر اول دیمکدر **بیت** گر قصهٔ روزکار
کویم ۰ بس قصهٔ بی شمار کویم ۰ تاج شاهی طلبی کوهر ذاتی بنمای ۰ ۰
شاهلق تاجن استرسک کوهر ذاتی کوستر ۰ ورخود از کوهر جمشید وفریدون
باشی ۰ اکرخود جمشید وفریدون کوهرندن ایسک دخی ۰ مراد بودر که درجهٔ
عالیه وسلطنت اخرویه استرسک کندو ذاتکدن کمالات دینیه کوستر که
اعتبار اکا در نسب شرفنه دکلدر **شعر** بنسب نیست نسبت مردم
هرکسی رابنفس خود شرفست ۰ شرف دُر زجوهر خویش است ۰ نه که
پاکی کوهر از صدفست **دیگر** چوکنعان زطبیعت بی هنر بود ۰ پیمبرزادکی
قدرش نیفزود ۰ حافظ از فقر مکن ناله که گر شعر اینست ۰ ای حافظ
فقردن شکایت اتمه که اکر شعر بوایسه ۰ هیچ خوش دل نپسندد که تومحزون
باشی ۰ هیچ کوکلی خوش کمسه بکنمز وقبول قلمز که سن محزون اولاسن ۰ مراد
شعردن بونده معنای لغویسی یعنی علم در لاجرم چون حضرت حق

علمك بويله در . يا خود چو نكه بو دكلو علمه مالكسن پس فقودن اغلمق
كركسن كه بر عاقل بويله علمى اولانك فقودن اغلدوغن وجه كورمز . قطعه
يا ذتها الراضى باحكامنا . لا بدان تحمد كل الرضا . فوض الينا والق ده
مستسلما . فالراحة العظمى لمن فوضا . فمع الدنيا قليل وما . مثالها
الا الاسنا او مضا ولـه ايضا احمد الله على معدلة السلطانى
احمد لفظى نفس متكلم وحده در وفعل وفاعلدر لفظة الله آنك مفعول به
صريحى در . معدلت كسر دال ايله وفتح دال ايله عدل معناسنه در
السلطانى لفظنده اولان ياء كسر نك اشباعندن متولد اولمشدر
احمد شيخ اويس حسن ايلخانى . احمد شيخ اويس عطف بياندر السلطانى
لفظنه ولفظ ابن مقدردر كه اول احمد شيخ اويس حسن اوغلى در
كه ايلخانى در . وايلخان بر پادشاه اسميدر آيلكان دخى ديرلر معنى بو
بيت بودر كه حمد ايدرن سلطان عدلنه كه حسن اوغلى احمد شيخ اويس در
كه ايلخانيدر . خان بن خان وشهنشاه شهنشاه نژاد . خان اولو سلطان
ديمكدر ونژاد اصل ونسب در . ومعناى مصراع بودر كه اولو سلطان
اوغلى اولو سلطان وسلطانلر سلطانى نسبلندر . آنكه فى زيبد
اكر جان جهانش خوانى . اولدركه يار شور اكر اكا جان جهان اوقيه سن
ديده نا ديده باقبال تو ايمان آورد . كوز كورمدن سنك دولتكه ايمان
كتوردى . مرحبا اى بچنين لطف خدا ارزانى . مرحبا اى بو بجلاين لطف
خدايه لايق . ماه اكر بى تو برآيد بدو نيمش بزنند . آنى اكر سنسز
طوغسه ايكى پاره اوررلر يعنى ايكى پاره ايدرلر . دولت احمدى ومعجزه
سبحانى . احمده منسوب دولت وسبحانه منسوب معجزه . يعنى لمكه
سكانى لعنت ومقابله ايدرسه دولت محمديه ومعجزه محمديه آنى هلاك

ايدر

ايدر . جلوه بخت تو دل مى برد از شاه وكدا . سنك بختنك جولانى
كوكل آلور شاه وكدادن . چشم بد دور كه هم جانى وهم جانانى . يرمز
كوز ايراق كه هم جانسن هم جانانسن قطعه . هرچه خوبتر اندر
جهان نظر كردم . كه كويمش بتو ماند تو جو بتر زانى . وجود هرچه نظر كنم
زجان وجد . مركب است وتو از فرق تا قدم جانى . برشكن كاكل تركانه
كه در طالع تست . صحى بعنى قور سپاهيانه كاكلى كه سنك طالعكده در
بخشش وكوشش خاقانى وچنكز خانى . خاقانه منسوب عطا وچنكز
خانه منسوب دورشمك . خاقان بر پادشاه اسميدر كه عطا ايله معروفدر
وچنكز خان بر شاه اسميدر كه جد واقدام ايله موصوف ايدى خواجه
حافظك عادتيدر كه هر كاه كه بر شاه مدح ايلسه ظاهره نظر شاه ظاهر
مدحن مراد ايدر اما معنايه نظر شاه طريقت مدحن ايدر لاجرم بحسب
الظاهر شاه بغدادى مدح ايدر اما فى الحقيقة آنده اولان بر شاه
طريقت مدح ايدر آنو كيچون دير . كرچه دوريم بياد تو قدح مى كيريم
اكرچه ايراغز سنك يادكه قدح دوترز . بعد منزل نبود در سفر روحانى
منزل ايراقلغى اولمز روحانى سفرده مراد بودركه اكرچه ملاقات واقع
اولميوب بحسب الظاهر مستفيد ومستفيض اولمدق اما غايبانه
استمداد ايدوب طريقته سلوك ايليوب وسلسله شيوخكه تشبث
ايدوب عشق الهى ووصول حق ايچون رسم طريقك دوترز بيت
من نظر با توكنم با همه اين بعد مكان . كه ميان من وتو بعد مكان حايل
نيست . از كل پارسيم غنچه عيشى نشكفت . لفظ كل كسر كاف عجمى
ايله باغچه معناسنه در . پارسى پارسه منسوب ديمكدر وپارس
اول دياره ديرلر كه شيراز آنك تخت كاهى در كه خواجه حافظ اول

شهر دندر لاجرم دیر یارسز باجغندن بکا برعیش غنچه سی آچلدیب
حبذا دجلهٔ بغداد و می ریحانی • حبذا لفظی فعل مدحدر نعم کبی و دجله
بغداد ارماغیدر معنای مصراع بودر که نه کوزل بغداد ارماغی و شراب
ریحانی • مراد بودر که چونکه وطننده کشف اولمدی بغداده وارمق کرک
که آلت تطهیر وعشق معطر آنده در بیت شهر بغداده چو برج اولیا
دیرلر دلا • عاشقه بغداد ایراق اولمز کل آنده کیده لم • سر عاشق که
نه خاک در معشوق بود • عاشق باشی که معشوق قپوسی طپراغی اولمیه • کی
خلاصش بود از محنت سرکردانی • فچن خلاص اولور اکا سرکردانلق
محنتندن مراد بودر که طالب حق اولان باب حقده متمکن ومستقر اولمق
کرک والا حیرانلق وسرآسیمه لک محنتندن خلاص بولمز که وصول بولان
عشاق بونک ایله بولمشلردر • ای نسیم سحری خاک در یار بیار • ای
سحره منسوب یل یار قپوسی طپراغن کتور • که کند حافظ از و دیدهٔ
دل نورانی • که ایده حافظ آندن کوزن نورانی مراد بودر که نفخهٔ
ربانیهٔ سحریه جانب الهی اثرن کتور یعنی قلب نورانی اولوب
حقیقت بین اولور لاجرم نفخهٔ سحریهٔ ربانیه دن اثر استر تا که بصیرتی
کشاده اولوب اللهم ارنا الحق حقا وارزقنا اتباعه حسنجه حق و
حقیقتی کوروب اکا اتباع میسر اولا بیت آن تونیا که چشم
جهان روشنست از آن گردی ز آستان خلفر آشیان اوست
وله ایضا ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی • ای خوبلر
پادشاهی فریاد یالکزلغمندن • دل بی تو بجان آمد وقتست که باز آیی
کوکل سنسز جانه کلدی وقتدر که کیرو کله سن • مرادمی طیدن حضرت
خدادر که سلطان الحبیبی دراکا انس اولمدوغندن شکایت ایدوب

انس حق

انس حق طلب ایدر • مشتاقی ومهجوری دور از تو چنانم کرد مشتاقان و
مترو کلک سندن ایراق بنی شویله ایلدی • کز دست بخواهد شد پایاب شکیبایی
که الدن کیتسه کرکدر صبر طاقتی مراد اول حضرته خطابدر که بنم مشتاقلغم
وجناب عزتک بنی ترک اتدوکی بنی شویله ایلدی که صبر وطاقتم قالمدی
شعر واه المحبة لا یزول • بغیر لذة التلاقی • ای درد توام
درمان بر بستر ناکامی • ای پادشه خوبان سنک دردک بکا درمان
نامرادلق دوشکی اوزره • وی یاد توام مونس در کوشهٔ تنهایی • وی
پادشاه سنی اکمق بنم مونسم در تنهالق کوشه سنده • مراد بودر که شول کسه
که آنده دردحق اولا اکا اول درمانذر بیت دوای درد دل ای دوست
در دوست • بحمد الله که مارا هست در دست • وطالب حقه مونس
کوشهٔ خلوتده ذکر الله در شعر انت دوائی وفیک کرنی • وفیک سقمی
ومنک طبتی • در دایرهٔ قسمت ما نقطهٔ تسلیمیم • قسمت دایره سنده
بر تسلیم نقطه سیوز • لطف آنچه تو اندیشی حکم آنچه تو فرمایی • لطف
اولدرکه سنکن فکر ایدرسن حکم اولدرکه سن بیورسن • مراد بودر که بزم سنک
قضاکه کمال رضامز وارکه تمام انقیاد مز واردر هرنه که تقدیر ایلدک ایسه
لطفدر وهرنه حکم ایدرسک امر سنک بزم فی الفنز بوقدر بیت ان
کان برضیک سلب عقلی • باجتذا فی هواک سلبی • فکر خود ورای خود در عالم
رندی نیست • کندو فکری وکندو تدبیری رندلک عالمنده اولمز •
کفرست درین مذهب خود بینی وخود رایی • کفر در بو مذهبده کندوبی
کورمک وکندو فکری مراد بودر که عالم اخلاصده تفویض کلی اولور کندو
فکری وکندو تدبیری اولمز زیرا کفر طریقت در مذهب اخلاصده
انانیت وفکرده کفردر شعر واحکم ما شئت فی فؤادی • حبی

ما ز حضیه حبی • یارب بکه شاید کفت این نکته که در عالم • عجب کیمه
دیمک اولور بو نکتهٔ عالمی • رخساره بکس ننمود آن شاهد هرجایی
یوزی کیمسیه کوسترمدی اول هرجایی محبوب مراد بودر که اول حضرت
که دهو معلم ایتماکنتم حسنیچه هر پرده ده ذرانا کیمسیه عرض جمال ایتمیوب
عشاق پر شوق وحال اولمشدر بو نکتهٔ کیمسیه دیمکه دخی مجال یوقدر
بیت حاضر وناظرست حق هرجا • لیک کس را جمال ننماید • دی
بشب کلهٔ زلفت بابا دیمی کفتم • دون کیجه زلفک حکایتین بیله دیدم
کفتا غلطی بکذر زین فکرت سودایی • دیدی غلطسن کچ بو سودایی
فکردن مراد بودر که دون کیجه توجه سحری به غیب هویت ظاهر اولدقدن
شکایت اقدام جواب الهامی و یردب دیدی غلط وخطا ایدرسن
کچ بو سودا غلبه ایون دیوانه فکرندن که اکا اطلاع میسر دکلدر بیت
کار هرجو ینده را آخر نیست • عارفانرا منتهای کام نیست • صد
باد صبا اینجا با سلسله می رقصند • یوز باد صبا بو پرده زنجیر ایله
رقص ایدرلر • اینست حریف ای دل تا باد نه پیمایی • بو در مصاحب
ومعامل کوکل تا یل اولچیمه سن مراد بودر که نیجه نیجه توجه سحری غیب
هویت ادراکنده مقیدا ولوب طلبده دربس اکا کمسیه اطلاع
میسر اولمشدر لاجرم بو مطلب ممکن الحصول دکلدر عبث یل اولچوب
زحمت چکمک کرکدر بیت اندرین درکاه کس را نیست راه ••
در سرای خاص بار عام نیست • ساقی بجمن وکل را بی روی تو رنکی
نیست • ای ساقی چمنه وکله سنک یوزکسز بر رنک یوقدر • شمشاد
خرامان کن تا باغ بیارایی • شمشاد وی صالندر تا باغی بزه یه سن یعنی
مزین ایده سن • مراد بودر که شیخه خطاب ایدوب دیرسنک یوزکسز

کشفک

کشفک ومجلسک رنکی ولطافتی یوقدر قدوکی خرامان ایدوب محل مکاشفه
ومجلس مشاهده یه کل تا که آنی مزین ایلیوب دینی یارانی روشن ایلیه سن
بیت نکارا جز تو من یاری ندارم • بجز لطف تو غمخواری ندارم
دایم کل این بستان شاداب نمی ماند • دایم بو بوستان کلی تازه
وصویه قانمش قالمز • دریاب ضعیفانرا در روز توانایی • طوی
ضعیفلری قدرت کوننده • مراد کشف وحال وبسط وحسن احوال
دایم وباقی اولمز زمان کشف وحالت وبسط وقدرت اولیجق ضعیف
سالکلری اونتمیوب آنلره همت قل دیمکدر • زین دایرهٔ مینا خونین
جکرم می ده • بو کوک دایره دن جکری قنلویم شراب ویر • تا حل کنم
این مشکل در ساغر مینایی • تا حل ایدم بو مشکلی صرچه کبی قدحدن
مراد بودر که دایرهٔ دوارده وسلوک طریقنده فیض اولمدوغندن جکرم
قاندر عشق الهی نوش ایتدرب ارشاد قل تا که فیض حصولنه وصول
وطریق حصول بولم قنبده که صرچه کبی نازکدر • حافظ شب هجران شد
بوی خوش صبح آمد • ای حافظ هجران کیجه سی کتدی صبحک خوش قوقوسی
کلدی • شادیت مبارک باد ای عاشق شیدایی • شادیلغک مبارک
اولسون ای عاشق دیوانه وش • مراد ظلمت استتار وقبض کیدوب
رایحهٔ طیبهٔ فیض قلوب سرور تجلی اولدی شادیلغک مبارک اولسون
دیو دعادر وله ایضا ای دل بکوی دو بیت کذاری همی کنی
بو مصراع یوقروده ذکر اولان کبی در آنده ردیف نکردهٔ ایدی
بونده ردیف همی کنی در ایمرسن دیمک اولور • اسباب جمع داری
وکاری همی کنی • اسباب جمعک واردر وایش ایتمزسن یعنی عمل
صالح قلمزسن مراد نعمتان مغبون فیهما کثیر من الناس الصحة والفراغ

حسبجه مساعینه اسباب واره اما عمل صالح اتمزسن دیکدر • میدان بکام
خاطر وکوئی نمی زنی • میدان خاطر مرادنجه وبر طوب اورمزسن • باری چنین
بر دست وشکاری نمی کنی • بو قوروده مصراع ثانی اولی شاهین بوننده بازیدر
ولفظ شاهین عربیده وفارسیده وترکیده بر صنف طوغانه دیرلر
وفارسیده ترازو عمودنه دخی دیرلر • وبازی یاء اصلیه ایله عربیده طوغاندر
وباز فارسیده طوغاندر یاء وحدت ایله بر طوغان دیکدر • این خون
که موج می زند اندر جگر ترا • در کار رنگ روی نگاری نمی کنی • بو بیتک ردیفدن
غیری الفاظی بو قوروده ذکر وشرح اولنمشدر • ترسم کزین چمن نبری آستین
گل • کز گلشنش تحمل خاری نمی کنی • بو بیتک دخی ردیفدن غیری الفاظی
بو قوروده ذکر وشرح اولنمشدر • آری غرور مستیت از راه برده است
اندیشه از بلای خماری نمی کنی • بو بیتک دخی ردیفدن غیری الفاظی بعینها
ذکر وشرح اولنمشدر • مشکین ازان نشد دم خلقت که چون صبا •
بر خاک کوی دوست گذاری نمی کنی • بو بیتک دخی ردیفدن غیری الفاظی
بعینها ذکر اولنوب شرح قلنمشدر • در آستین جان تو صد نافه مدرجست
سنک جانک یکنده یوز نافه کزلنمشدر • وانرا فدای طرهٔ یاری نمی کنی
آنی یار طرهسنه فدا اتمزسن مراد جانکده علوم کثیره وفیوض واقربه
استعدادات متوافره واردر اما آنی معارف ذات وصفاتک بر
برنک حلنه صرف اتمزسن دیکدر • حافظ برو که بندگی بارگاه دوست
ای حافظ بوری که دوست درکاهی قوللغی • گر جمله می کنند ترا او را نمی کنی
اکر جمله ایدرلرسه سن جیف یا بر کره اتمزسن مراد هرکمه درکاه حق عبادت
وعبودیتی ایدرسه سن اتمزسن دیو کندو نفسنه توبیخ وغیرلره
تعریض وجمله ترغیب در شعر مضی العمر والایام والذنب حاصل •

وجاء رسول الموت والقلب غافل • تزودمن الدنیا فانک راحل • وبادر
فان الموت لا شک نازل ولـه ایضا اتت روایح رند
الحمی وزاد غرامی • اتت فعل ماضی مؤنثدر • وروایح جمع رایحه درکه فعل
مذکورک فاعلیدر • ورند فتح را وسکون نون ایله دفنی وعود اغاجیدر
لفظا مجرور مضاف الیه در • والحمی کسر حا وفتح میم ایله قورودرکه اکا
کمسه کرمک یساقدر تقدیرا مجرور مضاف الیه در • وزاد فعل ماضیدر
بونده لازمدر معطوفدر اتت جملهسنه وغرام بونده درد وعشق
معناسنهدر ویاء متکلمه مضاف اولمشدر • معنای مصراع بودرکه
قورونک دفنی وعود اغاجی قوقولری کلدی بنم عشق ودردم زیاده اولدی
من المبلغ عنی الی سعاد سلامی • کلمهٔ من استفهامیهدر واستفهام
انکاری ایچوندر • ومبلغ اسم فاعلدر تبلیغدن • وسعاد اسم معشوقهدر غیر
منصرفدر علمیت وتانیث ایچون • معنای مصراعی بودرکه کیم ارشد ایدر
یعنی کمسه ارشد ایدمز بندن معشوقه یه بنم سلامم مراد بودرکه صوب
الهیدن روایح طیبه واصل اولوب بکا زیادهٔ عشق حاصل اولوب
اول حضرته عرض اخلاص مقتضای حال اولوب ولکن آنی ایصاله مجال
اولمیوب کندم بالذات عرض حال اتمک لازم اولمشدر • پیام دوست
شنیدن سعادتست وسلامت • دوست خبرن اشتمک سعادت و
سلامتدر • فدای خاک در دوست باد جان گرامی • دوست قپوسی طپراغنه
فدا اولسون جان مکرم مراد بودرکه چون اول حضرتدن استشمام روایح
طیبه اتدم واول درکاهه جرم ایصال ایدرکمسه یوق کندم عزم ایدوب
کتدوم آنده کلام الهی صماخ قلب ایله استماع اولنور اول خود سعادت
عظمی وسلامت کبری در دیر اکا ترغیب ایدر • بیا شام غریبان

اولنور

وآب دیدهٔ ما بین • کل نزیله اخشامنه وبزم کوزمز یاشن کور • بسان ها
بادهٔ صافی در آبکینهٔ شامی • صافی شراب کبی شامی صرچه ده مراد کیجه‌لرده
کمال شوقدن اغلدوغمز ذکردر • وان رغبت بخلد وجرت ناقض عهد •
کلمهٔ ان حرف شرطدر رغبت فعل ماضی ونفس متکلم وحده در که فعل شرطدر
• وخلد جنت در • وجرت دخی فعل مذکور کبی درواکا معطوفدر • وناقض
اسم فاعلدر نقضدن • فما تطیب نومی وما استطاب منامی • کلمهٔ ما ایکی
یرده نافیه در • تطیب واستطاب فعل ماضیلردر نومی تطیبک فاعلیدر
ومنامی استطابک فاعلیدر • نوم اویقو ومنام اویقو یریدر • مصراع اول
شرط ومصراع ثانی جزادر • معنای بیت بودرکه اگر بن جنته رغبت ایدوب
عهد صحبتی اولورسم بنم اویقوم واویقوم یری خوش اولمز • مراد بودرکه بن
طلب دوست عهدن انمش ایدم اکر جنت استرسم نقض عهد اتمش
اولورم حالم ویالم ایو اولمز • اذا تغرد عن ذی الاراک طایر خیر • اذا
حرف شرطدر تغرد غین ایله فعل ماضی غایب در • اراک مسواک اغاجیدر
طایر لفظا مرفوع فاعلی در تغردنک ومضافدر خیر لفظنه • فلا تغرد
عن روضها انین حمامی • تغرد فعل مضارعدر تفعیل بابندن یعنی تتغرد
ماضیدر تفعل بابندن • وروض جمع روضه در باغچه معناسنه در • و
روضها ضمیری معشوقه یه راجعدر • وانین الکلمکدر • وحمام جمع حمامه در
کوکرجین وقمری معناسنه در مصراع اول شرط مصراع ثانی جزادر
معنای بیت بودرکه قچن اوتسه اراک اغاجی اولان یرک خیر قوشی
اولمز معشوقه باغچه لرندن کوکرجینلر اکلمسی مراد کنده ونک قصور حالندن
تحسر وتحزندر • بسی نماند که روز فراق ما بسر آید • چوق قالمدی که بزم
فراقمز کونی باشه کله • رأیت من هضبات الحمی قباب خیام • رایت

فعل

غرّد فنّجدن ایله
قوش اوتمکدر

فعل ماضی ونفس متکلم وحده در • هضبات هضبه در که دپه معناسنه درکه
دپه معناسنه در خیام جمع خیمه درکه چادر معناسنه در معنای مصراع
بودرکه کوردم قوروده پولرندن چادرلر ایله اولدوغی یرده کلوم چادرلرن
کوردم پس فراق یار آخر اولور • وخلاصه مراد وصول الی الله اثاری یاموت
عالمی ظاهر اولدی دیمکدر • خوشا دلی که در آید وگوید بسلامت • خوش
اول یردم که ایچرو کله بن وسکا دیم سلامک ایله • قدمت خیر قدوم نزلت
خیر مقام • کلدک خیر کلمک ایله وقوندک خیر مقامه مراد ملائکهٔ رحمتک روحه
خطابنی ذکردر که وصول الی الله حاصل ایدوب ورحمت حقه وصول حصول
بولیجق سلام علیکم طبتم فادخلوها خالدین حسبجه مصراع ثانی مضمونی
دیرلر • امید هست که رویت بخت نیک به بینم • امید واردرکه
سنک یوزوکی ایو بخت ایله کورم • تو شاد کشته بفرمان دهی ومن بغلامی
سن شاد اوله‌سن حاکم لق ایله وبن شاد اولم قوللق ایله مراد بودرکه
عقل نفسه دیر امیدم واردرکه سنک یوزک ایو بخت ایله کورم که اذا
اراد الله بعبد خیرا جعل من نفسه واعظا موجبنجه سن خیر وطاعت ایله حاکم
اولاسن وبن قول اولام اطاعت ایله رباعی اگر دلی بگذاری هوای با اهلی •
بهبینی انچه نبی دید وآنچه دید ولی • خدا را بشناس وخاص بنده شوی •
خدا را تو به بینی بر علم معتزلی • بعض نسخه ده بو بیت واقع اولمش • من
ارچه هیچ ندارم سزای صحبت شاهان • بنم اگرچه هیچ نسنم یوقدر
شاهلر صحبتنه لایق • ز بهر کار ثوابم قبول کن بغلامی • ثواب ایش ایچون
بنی قبول ایله قوللغه • مراد کند ونک شیخه تضرعن ذکردر اگرچه اهل الله
صحبتنه لیاقتم یوقدر اما عمل ثواب ایچون بنی قبول قل دیر رباعی کو هیچ
سبیلی که در وستی نیست • کو هیچ قبولی که در ورتی نیست

در جلوه کریهای تو حیران شده ام • کین جلوه کریهای ترا حدی نیست •
بَعُدَتْ منک و قد صرت ذایبا کهلال • بَعُدَتْ فعل ماضی و نفس متکلم وحده در
و قد صرتُ دخی اویله در و ذایب اسم فاعلدر ذوُ بانْدن و معنای مصراع
بو در که اراق اولدم سندن وار بیجی اولدم هلال کبی • اکر چه روی چو ماهت
ندیده ام بتمامی • اکرچه سنک آی کبی یوزوکی کورمدم بالتمام • مراد طالبک
بعد دن نحیف اولوب مشاهده علی وجه الکمال میسّر اولمدوغن ذکر در
قطعه جایی که آفتاب بتابد ز اوج عز • سر کشتگیست مصلحت ذرّه
در هوا • انجاکه صوت رعد بغرّد ز طاق چرخ • زنبور در سبوی نوا چون کند
ادا • انجاکه بحر نامتناهی کند ظهور • شاید که شبنمی نکند قصد آشنا •
جو سلک دُرّ اسپولد خوش ابست نظم پاک تو حافظ • آبدار انجو دزیسی
کبیدر سنک پاک نظمک ای حافظ • که کاه لطف سبق می برد ز نظم نظامی
که لطف و قتنده تقدم ایدر نظامی نظمندن • مراد سنک نظمک نظامی
نظمنه کوره لطافت و قتنده دیکدر که آنک نظمی مجرد مبالغهٔ شعر و حسنیّاتدر
سنک نظمک ارشاد طریق حق و تحقیقاتدر لاجرم وقت لطف
وجزاده سکا ثواب واجر وار در قطعه وما من کاتب الا سیلقی
غداة الحشر ما کتبت یداه • فلا تکتب بخطک غیر شیئ • یسرک فی القیمة
ان تراه ولـــه ایضا ای دل کر از آن چاه زنخدان بدر آیی
ای کوکل اکر اول اکک چقور زندن چقه سن • هر جا که روی زود پشیمان
بدر آیی • هر یره که کیدرسن تیز جک پشیمان چقه سن • مراد چاه زنخدان
مشکلات اسرار مشاهده در پس طالب دایم آنک فکرنده اولملوکرکه
غم دنیادن امین اولا شویله که آندن چقوب طلب دنیاده اولا هر یره
کیدرسه پشیمان اولور شعر در ره عشق از تندرستی خوشتر است •

ملك

ملك درویشی زهی خوشتر ست • خود پرستی خیز دار دنیا و جاه • نیستی
وحق پرستی خوشتر ست • شاید که بابلی فلکت دست نکیرد • یار رکه
بر صوا ایله فلکک سنک الک دوتمیه • کر تشنه لب از چشمهٔ حیوان بدر آیی
اکر صوسز چشمهٔ حیواندن چقرسک مراد بودر که حیات باقیه یعنی عمل
صالحدر شول کسه که آندن حصّه دار اولمدن چقه دنیادن اکا آخرتده
برابحم صوا ایله مدد اولمزسه لایقدر که اخبار مشایخدندر من خاف
شقاوة الدنیا ما اکتسب سعادة العقبی رباعی زنهار دلا خود مده
ره غم را • مکزین بجهان صحبت نامحرم را • با تره و نانی چو قناعت کردی
چون تره مسج سبلت عالم را • هش دار که کر وسوسهٔ نفس کنی
کوش • عقلک دوت اکر نفس وسوسه سن اشیدرسک • آدم صفت
از روضهٔ رضوان بدر آیی • آدم کبی رضوان باغچه سندن یعنی جنتدن
چقه سن مراد بودر که محل سلوک و موضع عبادت بالفعل جنتدر یا کا
وسیلهٔ وصلتدر نفس قوا ایله تخویف ایدوب طلب دنیایه ترغیب ایدر
اکر آنک وسوسه سن ایشیدب یعنی قولنی قبول ایدرسک آدم کبی جنتدن
چقه سن نظم نفس را اعدی عدو کفته رسول • می نباید نفس را کردن
فضول • نفس را کردن بزن فارغ نشین • من بیان کردم سلوک راه
دین • برد آدم را ز جنت چون زنش • همچون زن نفس است
تو کردن زنش • جان می دهم از حسرت دیدار تو چون صبح • جان ویرورم
سنک دیدارک حسرتندن صبح کبی • باشد که چو خورشید درخشان بدر
آیی • اولا که یلدرایجی کنش کبی چقه سن مراد متکلمدن عقل و مخاطبدن
آفتاب حقیقیدر لاجرم عقل اول حضرته ویرسنک جمالک حسرتندن
ریاضت ایله جان ویرمک مرتبه سنه کلورن تا که تجلی جمال حاصل قلم

رباعی ز فیض فضلک حقق ستیدی املی • ولاتکلنی علی علمی ولا عملی • فاسوی
حسن ظنی فیک بنفعنی • فان یحبک فیک منی النطق واجلی • چندان چو
صبا بر تو کشادم دم همت • اول دکلو صبا کبی سنک اوزرکه حواله ایدم همت
نفس • کز غنچه چو کل خرم وخندان بدر آیی • که غنچه دن کل کبی خرم وخندان
چقه سن مراد متکلمدن عقل ونفی طبدن روح در لاجرم عقل وحه دیر باد صبا
نفسی طوقنوب غنچه اچلوب کل خرم وخندان چقر دخی سنک اوزرکه اول
دکلو همت نفس حواله ایدرم تاکه غنچه شاد وخندان وکمال جان ایله
چقه سن بیت ما امید از طاعت وچشم از ثواب افکنده ایم • سایهٔ
سیمرغ همت بر خراب افکنده ایم • در تیره شب هجر تو جانم بلب آمد •
سنک هجرک کیجه سنده جانم طوداغه • وقتست که همچون مه
تابان بدر آیی • وقتدر که طلوع آی کبی طوغه سن مراد تجلی اوله وغنون متفحو
اولوب تجلی طلبیدر رباعی تجلی حسن علام الغیوب • منادمة لارباب
القلوب • وخاطبهم وعاتبهم بلطف • وسامحهم بسالفة الذنوب
برخاک درت بسته ام از دیده دو صد جوی • سنک قپک طپراغی اوزره
باغلمشم کوزدن ایکی یوز ارمق • تا بو که تو چون سرو خرامان بدر آیی
تا اولا که سن صالنجی سرو کبی چقه سن یعنی بکه سن مراد ظهور الهی طلب
شدید ودمع کثیر ایله حاصل اولور بن دخی چوق اغلرم تاکه اول مرامه واصل
اولم دیمکدر • در خانهٔ غم چند نشینی وملامت • غم اونده نیجه اوتورر سن
وملامت • وقتست که از دولت سلطان بدر آیی • وقتدر که سلطان
دولتی اجلندن چقه سن مراد روحک نفسه خطابنی ذکر در روح نفسه
دیر نیجه دک غم عصیان اونده ساکن اولوب ملامت ورسوای
اولورسن وقت وانصاف اولدی که سلطان بدن اولان عقل

دولتی

دولتی اجلندن غصهٔ معصیتدن چقوب طعن وملامتدن خلاص اولاسن
حافظ مکن اندیشه که آن یوسف مه روی • ای حافظ غصه لنمه
که اول آی یوزلو یوسف • باز آید واز کلبهٔ احزان بدر آیی • کرو کلور
غصه لر اوندن چقرسن مراد فرقت مؤبد اولمز آخری وصلتدر دیمکدر
وله ایضا آن غالیه خط کر سوی ما نامه نوشتی • اول غالیه
مسک خطلو اکر بزم جانبمزه نامه یازه ایدی • کردون ورق هستی ما در
ننوشتی • فلک بزم وارلغمز ورقن دورمز ایدی مراد بودر که هر کیمکه حق تعالی
ازلده قلم تقدیر ایله لوح محفوظده وملائکه کتبه تقدیره اهل سعادت
یزه یا یا نه ره حیله ومکر جهان آنک وجودنی تغییر ایده میوب سعادت
ایله ختم اولور بیت بترسد هر کس از روز آخر • بترسد قلب من از
روز اول • هر چند که هجران ثمر وصل برآرد • هر نقدر کلوکه هجران وصل یمشن
بتورر • دهقان ازل کاج کاین تخم نکشتی • ازل کویلوسی کاشکی بو
تخمی اکمیدی مراد اکرچه فرقت مؤبد اولمز واهل هدایت معصیتده قالمز
کرو وصلت میسر وتوبه وانابت مقرر اولور اما کاشکی مشیت ازلیه
اولا خذلانه اولمیوب عصیان وضلالت وهجران ومعصیت ابتداء
دخی اولمیوب سعادت طاعت اولا وآخرا مستمر اولیدی دیمکدر
کلکت که مریزاد زبان شکر نیشش • سنک قلمک که آنک شکر کبی دلی
دوکلمسون • مهر از تو ندیدار نه جوابی بنوشتی • سندن محبت کورمدی
بوجه جواب یازدایدی مراد بودر که قلم تقدیر یازمقده تقصیر اتمز
اما اراده الله هر کسنک سعادتنه متعلق اولمز واراده الله دخی تابع
علم الله در وعلم الله تابع معلومدر پس حق تعالی هر شخصک ازلده ذاتی
استعدادینی واختیار جزئی سنی نیه صرف ایده جکن بیلور چونکه بو وجه ایله

کاج کاج وکاش وکاشکی
اوچی بر معنایه در

علم اولیسی متعلقدر وعلمه ارادتی تابع اولوب اکاکوره تقدیر ایدر لاجرم
جبر حرف لازم کلمز غزل مالی علی فوت فائت اسف • ولا ترانی علیه
التهف • ما قدر الله کی فلیس له • عنی الی من سوای منصرف • اراض بالعسر
والیسار فما • ترخلنی ذلة ولا صلف • فالحمد لله لا شریک له • مالی قوة
وهمتی الشرف • قد دل علی سعادتی الآخرة • لیس لی فی امری تلف ولا
سرف • معمار وجوددار نزدی رنکت تو بر عشق • وجود معماری اکر
اورمیدی پاسنک رنکلی عشق اوزره • ذرات محبت کل آدم نسر شتی
محبت ذره لری آدم بالجمعن یوغورمز ایدی یا مراد معمار وجوددن صفت
ارادت در وصفت ارادت ایجاد عالمه تعلقده عشقه مبنی در
زیرا کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف حسنجه
خلق عالمه عشق ومحبت باعث اولمشدر چونکه بناء وجود عشق اوزره در
آنی خمرت طینة آدم بیدی اربعین صباحا موجبنجه تعلقات تکوین
حتی طینت آدمی یوغوردی پس آدم تخمیری عشق ایله اولدیغی اوکیجون
آدمده وجوه مختلفه ایله عشق ومحبت ظهور ایتدی که منکم من یرید
الدنیا ومنکم من یرید الآخرة حسبنجه کمی دنیا محبتنه مبتلا اولدی و
کمی آخرة ابتلاده در اما من یرید الله غایتده اقل اولدوغیچون اکا نوعی
اولنلری بیت پشت این مشت مقلدکی خمیدی در کوی • کرنه
در جنت امید قلیه وحلواستی • زاهد مکن از نسیه حکایت چو بنقدم
ای زاهد وسیدن حکایت اتمه چونکه بالفعل • ترکیست بچو حوری
وسرایی چو بهشتی • بر محبوب واردر حوری کبی و بر سرای واردر
جنت کبی مراد بودر که زاهد خشک اولانی یا سلوکدن محروم اولان
آفنده مشاهدهٔ حق وجنت اولور دیو حکایت ایدر اپنی اول

حکایتدن

حکایتدن نهی ایدوب دیرکه بزه بالفعل خیال حق انیسیمز وغمدن خالی
حجرهٔ خلوت واردرکه بالفعل حوری وجنتدر • معزوش بباغ ارم
وجنت شداد • ارم باغنه وجنت شداده صانمه • یک شیشه می
ونوش لبی ولب کشتی • بر شیشه شرابی و بر بال طوداغی وتار لب
کنارن مراد بر عشق آلتی ایله مالی اولان قلب و بر کلام لذیذی اولان
مصاحب و بر زرع آفت کناری که میسر اولا آنی ارم باغنه وشداد
جنتنه صانمه یعنی سراینه رغبت اتمه دیکدر قطعه هون الامر تعش
فی راحة • قلما هونت الا سیهول • لیس امر الامر سهلا کله • انما الامر
سهول وحزون • تطلب الراحة فی دار العنا • خاب من یطلب شیئا
لا یکون • بعض نسخده بو بیت واقع اولمش • آمرزش نقدست کسی راکه
در ینجا • بالفعل مغفرت ندر برکسیه که بو بزه یعنی دنیاده • یار لیست
حوری وسرایی چو بهشتی • بر یار اولا حوری کبی و بر سرای اولا جنت کبی
مراد بودرکه اولا توبه ایده للتائب من الذنب کمن لا ذنب له موجبنجه بالفعل
مغفرت بولور وانیس خیال حق یا حوری صفت بر شیخ طریقت وجنت
کبی بی غم بر حجرهٔ خلوت اولا یارن اولا جق اکا بالفعل حاصل اولور
جاهل من وعلم تو فلک راچه تفاوت • بنم جاهلک وسنک علمک فلکه نه
تفاوتی واردر • آنجا که بصر نیست چه خوبی وچه زشتی • اول یرده که
بصر یوقدر خوبلق ندر چرکینلک ندر مراد بودرکه فلک که بصری یوقدر اکا
علم وجهل بکیندر بو کا قیاس ایله که هر کیمکه آنک بصری وبصیرتی اولمیه
علم وجهلی فرق اتمز قطعه عالمی در میانهٔ جهال • مثلی گفته اند صدیقان •
شاهدی در میان کوران نیست • مصحفی در سرای زندیقان • تنها نه منم
کعبهٔ دل بتکده کرده • یا لکزبن دکلم کعبه دلی بتخانه اتمش • در هر قدمی

[illegible marginal notes]

صومعه‌ها است وکنشت • هر برآدمده بر صومعه واردر و بر کلیسا واردر

مراد بودر که جعلت الارض لی مساجد مقتضاسنجه دخی ماهذه التماثیل التی

انتم لها عاکفون حسبنجه عابده هر بر موضع عبادت در وحب ماسوی

ایره نه هر بر موضع طاعت ماسوی الله در بیت در صومعه و دیره رخت

قبله‌ٔ دلهاست • چون رو بتو دارند چه مسجد چه کنشت • درمصطبهٔ عشق

تنعم نتوان کرد • عشق مسافرخانه‌سنده تنعم اتمک اولمز • چون بالش

زر نیست بسازیم بخشتی • چون آلتون یصدق دوزلمز بر کرپیچ ایله مراد

حجرهٔ خانقاه اختیار ایده‌نه آلتون یصدق یرنه کرپیچ ایله اکتفا اتمک کرک

اول مقام تنعم یری دکلدر عبادت یریدر بیت اکر با تیغ خونریزم

کشد جان ابد یابم • که جان دادن بتیغ دوست باشد روح پروردن

تاکی غم دنیای دنی ای دل دانا • تا ینچه دک دنیای دنی غمی ای عالم قلب

حیفست ز خوبی که شود عاشق زشتی • حیفدر بر خوبدن که عاشق اولا

بر چرکنه مراد بودر که قلب که عالم اولا خوبدر دنیا که دنی در قبیح در لاجرم

اکا کیف درکه بوکا عاشق و مایل اولا بیت همیشه یار توکشته ادانی

دریغا قدر حسن خود ندانی • آلوده کی خرقه خرابی جهانست • خرقه

نک ملوث تلقی جهان خرابلغیدر • کوراه روی اهل دلی پاک سرشتی ••

فنی بر سالک بر اهل دل بر پاک یوغمش مراد بودر که خرقه پوش اولوب

خرقهٔ حب دنیا ایله ملوث قلمق یا خرقهٔ وجودی حب ماسوی ایله آلوده

قلمق جهان وجودی خراب اولمقدر فنی بر مرشد صاحب طریق و پاک

سیرت که بو حالدن تطهیر ایده شعر ان کنت علی ما سرت القوم

تسیر • لا تنظر ملک الکون فالکون یسیر • واهجر عرض الدنیا وعش

متغنیا • بالفقر علی الاکوان ان کنت فقیرا • از دست چرا هشت

سر زلف

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

سر زلف تو حافظ • الدن نیچون قودی سنک زلفک اوجن حافظ • تقدیر چنین

بود چه کردی که نهشتی • تقدیر بویله ایمش نیلسون قومیوب مراد حافظک

غیب هویت طلبن ترک اتدوکی بودر که اراده الله و تقدیر الٰهی اکا متعلق

اولمشدر که اکا کمه مطلع اولمیه بیت کی بود دل طلبد وصل توای شاه

عظیم • مرد عاقل نکند چون طلب امر محال ولـه ایضا ای که مهجوری

عشاق روا می داری • ای کمه که عاشقلرک متروکلکن روا دوترسن ••

عاشقانرا ز بر خویش جدا می داری • عاشقلری کندو فکندن ایراق دوترسن

مراد مخاطبدن شیخ درکه نچن مریدلرده زلات و ترک طاعت و تقصیر عبادات

و میل شهوات اولسه شیخ آنلردن عزلت و کنج خلوت اختیار اتمک ادب

طریقتدر چون شیخ بویله ایده مرید صادق و طالب عاشق عرض نیاز

اتمک ادب ارادتدر لاجرم خواجه حافظ بو دابی اختیار اتمشدر بیت

در بر ویم بستی و من در امید فتح باب • هر دمی باآه و کریه حلقهٔ در می زنم •

تشنهٔ بادیه را هم بزلالی دریاب • بیابان و بریه صوسزلرن بر زلال

ایله طوی • بامیدی که درین ره بخدائی داری • بر امیده که بو یولده خدایه

دوترسن مراد بودر که شیخه دیر برتهٔ طریقتده عطشان اولانلری زلال

حکمت ایله تذکر قل اول امیده که سنک دخی حضور حقده حاجاتک روا

اولا بیت کار درویش مستمند برآر • که ترا نیز کارها باشد • دل ربودی

و بحل کردت ای جان لیکن • کوکلی قاپدک حلال اتدم سکا ای جان اما ••

به ازین دار نکاهش که مرا می داری • بوندن یک صقله کوکلی که بنی دوتریغه

صقلرسن مراد کیرو شیخه خطابدر که دیر قلبمی ماسوی یه میلدن محکم حفظ

قل و احتمال واردر که نفسک روحه خطابیدر بیت وصیت می کند

خسرو که یاران دل نکه دارید • بدلداری وحید دل را که او دل رانکه دارد •

سایهٔ ماکه چو یغان دکر می نوشنند • بزم قدحم که غیری معاجیلرایچرلر • ماتحمل
نکنیم ار تو روانی داری • بز تحمل اتمزز اکر سن روا دوترسک مرادبودرکه بزه
اولاجق فیضی غیر یلر آلورلرکه آنلر مستفیض اولورلر بو حالی سن جایز کوریرسک
بز تحمل اتمزز بزم حقمز بزه عنایت قل دیکلدر • ای مکس حضرت سیمرغ نه جولانگه
تست • ای سیکک سیمرغ حضرتی سنک جولانکاهک دکلدر • عرض
خود می بری و زحمت ما می داری • کندو عرضنک کیدرر و بزه زحمت دوترسن
مراد بوندن نفسک روحه خطابیدرکه دیرسن مکس کبی حقیرسن و حضرت
الٰهی سیمرغ کبی عظیم در پس اول حضرت سنک محل جولانک و موضع سیرانک
اولمز لاجرم سن که انکا طالب سن واصل اولمیوب کندو عرضنک ضایع ایدوب
بزه زحمت و یررسن **قطعه** کر من نفس کنم بحث و نزاعی درحق • که بکویم
تو کجایی و خداوند کجا • من بکویم که خداوند کریمست و رحیم • بکند لایق وصفش
بهمه بما • تو جدل میکنی اما چه کنی کر نکنی • کعنت حق در حق تو اکثر شیئی جدلاً
کار هر کس بصلاح و فلاح موقوف • نظر عاشق دل سوخته بر عاین عطا •
تو بتقصیر خود افتادی از این در محروم • بس کندو تقصیرک سببی ایله دوشرک
بو قپودن محروم • از که می نالی و فریاد چرا می داری • کیمدن اینکلرسن و فریاد
نیچون دوترسن مراد کیرد نفسک روحه خطابنی ذکر درکه دیرسن تقصیر
عبادت اتدکک ایچون بابدن شیخدن بلکه بابب حقدن محروم اولدک پس
شکایتک کیمدندر و فریادی نیچون ایدرسن **بیت** از حق رسید آنچه
رسید از هوا بمن • آری بردم آنچه رسد از هوا رسد • حافظ از پادشهان
پایه بخدمت طلبند • ای حافظ پادشاهلردن مرتبه خدمت ایله استرلر
کار ناکرده چه امید عطا می داری • ایش اتمدن نه عطا امیدی دوترسک
مراد بودرکه منصب دنیا خدمت و ملازمتسز و یرلمز فیض الٰهی طامعنز

ایچون

ایچون اوله کرکدر **بیت** هر که در درکاه شاه آید بدولت می رسد •
رو بمسجد کز بخواهی منصب غفرانرا **وله ایضا** ای که دایم بخویش
مغروری • ای کیمسه که دایما کندوکه مغرورسن • کر ترا عشق نیست معذوری
اکر سکا عشق یوق ایسه معذورسن مراد بودرکه شول که اهل نفس اولوب
کندو وجودنه مغرور و انانیت ایله مسرور اولا اول اهل عشق دکلدر لاجرم
طالب عاشق نفس و نفسانیتندن کچوب فنا اختیار اتمک کرک
قطعه معنی درویش ار خواهی کمال نیستیست • هر کرا هیچ
خود باقیست او در ویش نیست • تا تو ناکامی نبینی کی توانی یافت کام
زانکه مرهم در حقیقت جز برای نیش نیست • کرد دیوانکان عشق مکرد
لفظ کرد کسر کاف عجمی ایله قرانک معناسنه در و لفظ مکرد کردیدن
لفظندن نهی در یعنی عشق دیوانه لری اطرافنی طولنمه • که بعقل عقیله
مشهوری • عقیله شریف و عزیز معناسنه در یعنی عقل شریف ایله
مشهورسن مراد بودرکه عقل معاش کاملی اولان و آنک ایله شهرت بولان
عشق الٰهی دیوانه لری اطرافن طولنمق کرک که عقل ایله عشق بر یرده
جمع اولمز **غزل** ای یار ناکزیر که دل در هوای تست • جان نیز اکر
قبول کنی از برای تست • غوغای عارفان و تمنای عاشقان • حرص
بهشت نیست که شوق لقای تست • تنها نه من بقید تو درمانده ام
اسیر • کز هر طرف شکسته دلی مبتلای تست • قومی هوای نعمت
دنیا همی زنند • قومی هوای عقبا و ما را هوای تست • قوت روان شیفتکان
التفات تو • آرام جان سوختکان مرحبای تست • کر ما مقصریم
تو بسیار رحمتی • عذری که می رود بامید وفای تست • سعدی ثنای تو
نتواند بشرح کفت • خاموشی از ثنای تو حد ثنای تست •

مستی

کاملاً تن ضعیف علی فعل

العقیلة من کل شیء
اکرمه

عشق نیست در سر تو • عشق سنلکی بو قدر سنک باشکده • رو که مست
شراب انکوری • یوری که اوزم شرابی مستیسن مراد بودر که مست شراب
حرام مست شراب حلال اولمز رباعی این بزم چه بزمست که ارباب کمال •
نوشند فی لجنت از جام جمال • باین در کف ساقی تو رحیق باقی • تا مست
رحیق حق شوی جل جلال • روی زرد است و آه درد آلود • صاری یوز در
و درد له قرشمش آه در • عاشقانرا دوای رنجوری • عاشقلره مرض دواسی
مراد بودر که عاشقلر دردنک دواسی صاری یوز و درد لو آه در رباعی
ملک طلبش بهر دل و جان ندهند • منشور غمش بهر سلیمان ندهند •
درمان طلبان ز درد او محروم اند • کین درد بطالبان درمان ندهند •
نبود باغ خلد را رونق • جنت باغنه رونق اولمز • بی می رواق و لب حوری
صافی شرابسز و حوری طوداغنسز مراد عشق و ذوق اولمجق جنتده
رونق اولمز و آندن حظ اولنمز دیمکدر بیت کل و مل بایدم ز باغ بهشت
چه کنم بوستان دیرینه • مهر آن ماه بایدت ورزید • اول ماهک محبتی
صنامق کرک سکا • ور چه چون آفتاب مشهوری • اگرچه کون کبی مشهور
ایسک دخی مراد حب الهی اختیار اتمک کرک هر نقدر مشهور ایسک دخی بو
اولی در دیمکدر بیت جنت مقام الهی بود • محبت به از پادشاهی بود •
بگذر از نام و ننگ خود حافظ • هیچ کندر نام و عارکون ای حافظ • ساغر
می طلب که مخموری • شراب قدحی استه که مخمورسن مراد بودر که نام و ناموس
سلوک طریقته و کثرت عباده مانع اولور لاجرم صفای قلب و محل عشق
اولان قلب صافی استمک که خماردن یعنی کسل عبادتدن خلاص اولنوب
نشاط طاعت حاصل اولا بیت خمار غفلت دنیا ترا اگر ان کردست
بگیر جام الهی که بر نشاط شوی ولـه ایضا ای که در کوی خرابات

مقامی

مقامی داری • ای کمسه که خرابات محلّه سنده بر مقامک وار در • جم وقت
خودی ار دست بجامی داری • کندو وقتنک جمی سن اگر الک بر قدحه دوتر سک
مراد بودر که اول کمسه که خانقاه محلّه سنده یعنی اهل سلوک سمتنده بر مقامی
وار در پادشاه زماندر اگر النده قلب صافی وار ایسه • ای که با زلف و رخ
یار گذاری شب و روز • ای کمسه که یارک زلف و رخی ایله کچوررسن کیجه
و کوندزی • فرصتت باد که خوش صبحی و شامی داری • فرصتک اولسون که
خوش صباحک و اخشامک وار در مراد بودر که شول کمسه که غیب هویت و
تجلی ذات ایله کیجه و کوندزی کچورمکده در آنک فرصتی اولسون که خوش
صباحی و اخشامی وار در • وی که با وصل دلارام گزیدی خلوت • ای کمسه که
دلارام وصلی ایله اختیار اترک خلوتی • بغنیمت شمر این لحظه که کامی داری
غنیمت صای بو لحظه یی که بر مرادک وار در مراد بودر که شول کمسه که خلوت
اکا وصل حق ایله اولا اول لحظه یی غنیمت صایمق کرک که مرادی حاصلدر
ای صبا سوختکان بر سر ره منتظرند • ای صبا یانمشلر یول باشی اوزره
منتظرلردر • گر از آن یار سفر کرده پیامی داری • اگر اول سفر اتمش یاردن
بر خبرک وار ایسه مراد بودر که ای فیضان سحری سلوک طریقنده عشاق
محترقین منتظرلردر اگر اول بزدن دور اولان حضرتدن خبرک وار ایسه
ارشاد ره • گر بهنگام وفا گرچه ثباتت نبود • اگر وفا وقتنده اگرچه سنک
ثباتک یوقدر • می کنم شکر که بر جور دوامی داری • شکر ایدرین که جور اوزره
بر دوامک وار در • مراد بودر که تجلی جمال و انکشاف حال اگرچه ثابت
و برقرار دکلدر اما شکر مز اکا در که تغمزه عصیاندن زجر بر دوام در
بعض نسخه ده بو بیت واقع اولمش • گر بعمری صنمی رسم جفایی بنهد • اگر
بر عمرده بر صنم بر جفا رسمن قوره • تو بی ای جان که درین شیوه

دوائی داری • سن ای جان که بوشیوه ده بر دوامک واردر مراد سایر لی حبیب غمزه ده بر جفا رسم قورلرا اما سنک غمزه جفا رسمک و آیی عصیان زجرک و هجوک علا الدوام در • خال سر سبز تو خوش دانهٔ غیبست ولی • سنک تازه بنک خوش غیب دانه سیدر ولی • برکنار چمنش وه که چه دامی داری • آنک چمنی کناری اوزره واه که نه آغک واردر مراد ظاهره نظر بودر خال دانهٔ غیب در آنک چمنی که یوزکدر آنک کنارنده زلفک دام در وحقیقته نظر مراد بودر که سر الهی دانهٔ غیب در آنک فضاسی کنار نزه غیب هویت عجب گرفتار اولاجق محل در که آندن خلاصه مجال یوقدر بوی جان از لب جان بخش قدح می شنوم • جان قنوس قدحک جان باغشلایجی لبندن طویرم • بشنو ای خواجه اگر زانکه مشامی داری • طوی ای خواجه اگر بر مشامک وار ایسه مراد روح حقیقی رایحه سن محل عشق اولان جان وحیات ابدی هبه ایدیجی قلبدن طویورم ای مرد بزرکوار سن دخی طوی اگر قوهٔ شامه ومشامک وار ایسه دیمکدر • نامی ار می طلبد از تو غریبی چه شود • اگر برآداسته سندن بر غریب نوالا • تو لیی امروز درین شهر که نامی داری • سن بوکون بوشهرده که برآدک واردر مراد مخاطبدن نفسدر وغریبدن روح در لاجرم عقل اکا دیرسندن اگر روح غریب نامدارلق استرسه نولا که شهر تنده شهریار ونامدارسن پس دعای سحری حارس جان خواهد بود • نیجه سحر دعاسی سنکا جان حافظی اولسه کرکدر • توکه چون حافظ شب خیز غلامی داری • سن که کیجه قالقجی حافظ کبی بر قولک واردر مراد بودرکه عقل نفسه دیر سحرلرده اولان دعای وافر سنک جانک حافظی اولورکه قیام لیل ایدر حافظ سنک قولکدر ولـه ایضا ای که بر ماه از خط مشکین نقاب

انداختی

انداختی • ای کمسه که آی اوزره خط مشکیندن نقاب اتدک • لطف کردی سایهٔ بر آفتاب انداختی • لطف ایلدک بوکولکه یی کنش اوزره آتدک مراد مکلمدن عقل در و مخاطبدن حضرت حقدر و ماهدن قلب در که آفتاب حقیقیدن نورا استفاده ایدر وخط مشکیندن علم لدنی در که علم غیب داود سایه سی در و آفتابدن مراد روح انسانیدر که ونفخت فیه من روحی حسبنجه نفس رحمانی واول حضرتدن بر لمعه در لاجرم عقل حضرت حقه خطاب ایدوب دیر ای رب کریم که قلب علم لدنی نقابن القا اتدک لطف ایدوب روحی علم غیبدن بهره مند اتدک • تا چه خواهد کرد با ما آب ورنک عارضت تا نیلسه کرک بزه سنک عارضک آب ورنکی یعنی لطافت وحسنی • حالیا نیرنک نقش خود بر آب انداختی • حالیا کندو نقشک رسمنی صو یه آتدک مراد بودر که انی رایت ربی لیلة المعراج علی صورت شاب امرد موجبنجه ماء نطفه دن خلق اولنان اهل حسنی کندو نقشکه رسم ونمونه ایدوب بزی اول حسن وجماله فریفته قلدک بس کندک عرض حسن وتجلی جمال ایدجک آنک لطائف بزی نیجه ایدر اولا • گوی خوبی بردی از خوبان عالم شاد باش • خوبلق طوپن آلدک عالم خوبلرندن شاد اول • جام کیخسرو طلب کافر اسیاب انداختی • کیخسرو قدحن استه که افراسیابی اتدک یعنی دوشوردک مراد تجلی جمال اولوب عالمک جمله خوبلری مغلوب وقلوب طلا بدن مسلوب اولدی لاجرم نفس که افراسیاب کبی قتال ایدی مقتول اولوب روح که سلطان قوای بدنیه در آندن جام عشق طلب اولنجق محل اولدی که قلب عشق ایله طولدی دیمکدر • گنج عشق خود نهادی در دل ویران ما کندو عشقنک خزینه سن قودک بزم ویران کوکلمزده • سایهٔ رحمت برین گنج خراب انداختی • رحمت کولکه سن خراب کوشه اوزره آتدک مراد

نقاب نیز نقش • اول نقشک رسمن ایدر اول زلفی ابروکارد رسم بر نیکوردر زیب بو محله مناسب بو معنایه دوه کلدر دیلدر اشلمه

بودر که عشق ومحبت که سایهٔ رحمت در چونکه آنی قلب خرابده فوودک کوشهٔ
ویرانه سایهٔ رحمت صالوک خلاصه‌سی مراد قلبده محبتدر دیمکدر **بیت** اگر در
گنج دل جانان نهد گنج غمش پنهان • ازان شادی بکن ای جان که ازمیلش
نشانست این • هرکسی با شمع رخسارت بوجهی عشق باخت • هر برکسه
سنک رخسارک شمعنه بروجه ایله عشق اویناردی • زان میان پروانه را در اضطراب
انداختی • اول اورته‌دن پروانه‌یی اضطرابه اتدک مراد بودر که هرکسه ده که
برنسنیه عشق واردر اول جمال حقه بروجه ایله وبالواسطه عشق در
امّا پروانه که مراد آنون سالک عاشق در اضطرابده وبذل روحده اولان
اولدر که حضرت حق آنی بویله قلمشدر **رباعی** از مسجد ومیخانه وزکعبه وبتخانه •
مقصود خدا عشقست باقی همه افسانه • هرکس صفتی دارد از عشق خدا لیکن
فرزانه ازیشان کم باقی همه دیوانه • طاعت من گرچه از مستی خرابم رد مکن
بنم طاعتم اگرچه مستلکدن خراب ردایتمه • کاندرین شغلم بامید ثواب انداختی
که بو شغله بنی ثواب امیدی ایله اتدک مراد بودر که طاعتم کیفیت وحالتم ایله بون
قبوله لایق دکلدر چون جناب عزّ حضرت توفیقی رفیق ایدوب بنی عبادته
مشغول قلدی وکوکلمه امید ثواب صالدی لاجرم محروم قلمق حرم کرمه لایق
دکلدر • پرده از رخ فکندی یک نظر در جلوه گاه • پرده‌یی یوزدن برقوک
بر نظر جلوه یرنده • وزحیا حور وپری را در حجاب انداختی • حیادن حور
وجنی حجابه اتدک مراد بودر که فلمّا تجلّی ربّه للجبل جعله دکّا وخرّ موسی صعقا
حسنجه تجلّی جمال الٓهی اولیجق حور وجن محتجب ومغلوب ومستتر ومنکوب
اولورلر آدمی ندرکه بیخود ومسلوب اولمیه **بیت** دی چاشتگه زچهره
فکندی نقاب را • شرمنده ساختی همه روز آفتاب را • خواب بیداران
ببستی وانگهی بازلف وخال • او یاتقلرا دیقوسن باغلدک وآنون صکره

زلف وخال

رخساره وجه ذکرله
صنعت در معنا

زلف وخال ایله تهمتی برشب روان خیل خواب انداختی • بر تهمت اویقو
بولکی شب رولر بینه اتدک مراد اویانقلردن غفلتده اولمیانلردر وزلفدن
غیب هویت وخالدن سرّ خفی در یعنی غافل اولمینلرک غیب هویت وسرّ
خفی ملاحظه‌سی ایله اویقولرن باغلیوب اندن صکره اویقوکندوسی کلمز
دیوا ویقو آلاینه تهمت اسناد اتدک خلاصه‌سی مراد بودر که غافل اولمینلرک کوزلرنه
غیب هویت وسرّ خفی فکری ایلیا ویقوکتورمیوب خاطرلرنه اویقوکندوسی
کلمز فکرن کتوردک **بیت** از خدا رحمتیست پنهانی • دل بیدار ودیدهٔ
بیخواب • از فریب نرگس مخمور ولعل می پرست • نرگس مخمور ولعل می پرست
آلدوسندن • حافظ خلوت نشین را در شراب انداختی • حافظ خلوت
نشینی شرابه اتدک مراد نرگسدن کوز یعنی صفت بصردر ومخمور اولدوغی
مستور اولدوغیدر وآنک فریبی یعنی آلدمسی استتراجی وامهالی در یعنی
معصیتی کوروب کورمز لنوب تیز جک عقوبت اتدوکی در ولعلدن مراد کلام
الٓهی در وکی پرست اولدوغی یعنی سودوکی کندویه عشقه وکندوتی ذکری
سودوکی در نیتکم بیورشدر فاذکرونی اذکرکم وحدیث قدسی وارداولمشدر
که من ذکرنی فی نفسه ذکرته فی نفسی ومن ذکرنی فی ملأ ذکرته فی ملأ اعلی
من ملائه وآنک یعنی کلامک فریبی ذاکری ذکر اتدوکین اکا اسماع اتدوکی در
لاجرم حافظ خلوت نشین صفت بصر وکلامک استتراجنی وامهالنی
واخفاسنی بلدوکی آنی خلوتده معصیته جرأت اتدرمیوب عشق الٓهی یه
وذکر حقه مشغول قلمشدر • وز برای صید دل در گردنم زنجیر زلف • کوکل
صیدی ایچون بوینمه زلف زنجیرلی • چون کمند خسرو مالک رقاب انداختی
سلطان مالک الرقاب کمندی کبی اتدک مراد کمند شاه غیب هویتی
بوینمه اتدک بنی صید اتمک ایچون دیمکدر • نصرة الدین شاه یحیی اکه

خصم ملک را • دینک نصرتی شاه یحیی که ملک خصمنی • ازلب شمشیر چون آتش
در آب انداختی • او دکبی قلیجک طوداغندن صویه اتدی مراد ظاهره
نظر ناصر دین اولان سلطان یحیی مدحیدر که ملکه خصم اولانی تیغ آبدار
ایله نار هلاکه آتر و معنایه نظر مراد شول ناصر دین اولان مرشددر که یحیی
پیغمبر کبی سیّداً و حصوراً حسبنه خواجهٔ مجرّددر که ملک وجود خصمنی کلام
مؤثر اوجندن آتش وش آبه آتر قطعه دید در خواب صالحی که کسی
می زند خلق را بمسجد او • رفت تعبیر این مکر انکس • واعظی بود خلق را
حق کو • داور دارا شکوه ای انکه تاج آفتاب • دارا هیبتلو حاکم ای اول
کمسه که کنش تاجی • از سر تعظیم برخاک جناب انداختی • تعظیم اوجندن
جناب عزّت طپراغنه اتدک مراد ظاهره نظر ظاهر سلطانک عظمتنی ذکر
وآنی عظمت و تکبّر ایله توصیف در معنایه نظر طریقت سلطانک هیبتن
وصف ایدوب آنک قننده تاجک قدری بو قدر اول تاج آفتاب دخی
اولسه آنی جناب حضرت الٰهیّه یه آتوب اول حضرته نسبت آنی پست
عد ایدر دیمکدر • باده نوش ازجام عالم زانکه براد رنگ جم • شراب
ایچ عالم قدحندن زیرا جم تختی اوزره • شاهد مقصود را از رخ نقاب
انداختی • مقصود محبوبنک یوزندن نقاب آتدک یعنی آچدک • مراد
ظاهره نظر پادشاهه عشرت قیل که جم تختی اوزره متمکن اولوب
مقصود محبوبنک یوزندن نقابی رفع اتدک دیمکدر معنی یه نظر سلطان
طریقت اولانه عیش روحانی قیل که سلطنت معنویه تختنده ثابت
اولوب مقصود اولان محبوب حقیقی وجهندن نقابی کشف اتدک
یعنی سکا انکشاف کلی و تجلی تام حاصل اولمشدر لاجرم سکا عشرت یاراشور
دیمکدر بیت عیش خوش باشد کسی راکو بود بایار خویش • وای

انکس

انکس راکه شد هجران اندر کار خویش • زینهار از آب شمشیرت که شیر انداز آن
امان سنک قلیجک صویندن که ارسلانلری آتون • تشنه لب کردی وکردان
را در آب انداختی • صوسز قلدک وقوبلری صویه آتدک مراد ظاهره نظر
پادشاه ظاهری قوّت قاهره و قدرت کامله ایله مدحدر و معنی یه نظر سلطان
معنا اولان صاحب قدرت و تصرّفی وصف درکه دیرلسانک شمشیر کبی
مؤثر وآب کبی لطیف درکه شیر طریقت اولانلری متعطش وعلم فوق صاحبی
اولانلری ماء علمه آتوب غرق و مستغرق ایدرسن وله ایضا
ای در رخ تو پیدا انوار پادشاهی • ای کمسه سنک یوزکده ظاهر در پادشاهلق
نورلری • در فکرت تو پنهان صد حکمت الٰهی • سنک فکرکده کزلودر یوز حکمت
الٰهیّه مراد ملی طبیدن ظاهره نظر ظاهر پادشاهیدر معنی یه نظر معنی پادشاهی
درکه انکا دیرسنک وجهکده انوار سلطنت معنویه ظاهر در و فکرکده چوق حکمت
الٰهیّه مخفی در بیت سر و ایستاده به چو تو کفتار رفتی کنی • طوطی خوش به چو
تو کفتار رفتی کنی • کلک تو بارک الله بر ملک دین کشاده • سنک قلمک بارک
الله دین ملکی اوزره اچمش • صد چشمه آب حیوان از قطرهٔ سیاهی •
یوز آب حیوان چشمه سن بر مرکب قطره سندن مراد کرو اول پادشاه
خطابدر که دیرسنک قلمک تحریری ایله دین ملکنه بر قطره مرکبدن چوق آب
حیات روحانی چشمه لری آچلوب جاری اولور • بر اهرمن نتابد انوار
اسم اعظم • اهرمن اوزره پلدرمز اسم اعظم نورلرینی • ملک آن تست
وخاتم فرمای هر چه خواهی • ملک سنکدر و یوزک بیور هر نه دیلرسک
مراد کروا کا خطابدر که دیرسن سلیمان زمانسن ملک دین وارشاد
وخاتم اصلاح وسداد سنکدر پس مظهر اسم اعظم سن دیو صفتلو لانلر
دکلدرکه اهرمنه انوار اسم اعظم اشراق ایده بیت بدانم نام حق من اسم

اعظم • کرانکارم کنی الله اعلم • در حشمت سلیمان هر کس که شک نماید • سلیمانک
اولولغنده هرکسه که شک کوستره • بر عقل و دانش او خندند مرغ و ماهی • •
آنک عقلنه و علمنه کولرلر قوش و بالق مراد بودر که ملکه سلیمان معنوی اولان
عزیز دینک عظمتنده شک ایدرسه آنک عقلنه و علمنه هواده مرغ و دریاده
ماهی کولر یعنی حیوانات دخی استهزا اتسه لایقدر **بیت** چون حال گدایان
بجهان سلطنتی نیست • مجموع ترا ز ملک ضا ممکنی نیست • بازار
چه کاه کاهی بر سر زاهد کلاهی • طوغان اکرچه کاه کاه باشی اوزره تاج
قور • مرغان قاف داند آیین پادشاهی • قاف قوشلری بیلورلر پادشاهلق
رسمنی مراد بودر که ظاهر حاکمی باشنه تاج واسکوف قور اما حکم سلطنت
و ملک عافیت رسمنی بلمز قاف قناعت و کوشهٔ فراغت قوشلری بیلورلر رسم
و آیین سلطنتی **قطعه** حدیث الاله لطلابه • الذمن النعم الوافیه • مدی
الدهر لیس بملونه • ومن ذا یملی من العافیة • تیغی که آسمانش از فیض
خود دهد آب • بر قلیج که فلک اکا کندو فیضندن صیو ویره • تنها جهان
بگیرد بی منت سپاهی • یلکز جهان دوتر سپاهی منتسز مراد بودر که
شول کمسه که مؤید من عند الله اوله اول مستقل تأثیر ایدر غیردن اعانه
محتاج دکلدر • کلک تو خوش نویسد در شان یار و اغیار • سنک قلمک
خوش یازر یار و اغیار شاننده • تعویذ جان فزایی افسون عمر کاهی •
جان آرتوریجی هیکلن و عمر اکسمک افسونی مراد بودر که سلطان معنوی یه
دیر سنک قلمک دوست جانن آرتوریجی و دشمن عمرن اکسمک هیکل و
افسون یازر **رباعی** کتابی که تألیف تو بوداَن • دل اهل دل را بود
حرز جان • چو منع هوا و هوس می کند • بکاهد عمرهای طغیانیان •
ای عنصر تو مخلوق از کبریای عزت • ای کمسه سنک اصلک مخلوقدر

عزت کبریاسندن • وی دولت تو ایمن از صدمت تباهی • وی که
سنک امین بطلان دو قسمه سندن مراد کمال سلطان معنوی یه خطاب
ایدوب دیر ان العزة لله جمیعا و لرسوله و للمؤمنین حسبنجه سنک جبلت
و فطرتک کبریای عزتدن خلق اولنمشدر و دولتک دولت ابدیه درکه
اکا زوال اولمز • کر پرتوی ز تیغت بر کان و معدن افتد • اکر بر ضیا
سنک قلیجکدن کانه و معدنه دوشه • یاقوت سرخ رو را بخشند رنک کاهی
قزل یوزلو یاقوته ویررلر صمان رنکنی مراد بودر که سنک قهر کدن بر ضیا معدنه
دوشه قزل یوزلو یاقوت آنک هیبتندن صمان کبی صارو بکزلو
اولور • عمریست پادشاها کز می تهیست جامم • بر عمر درای پادشاه
که شرابدن خالی در قدحم • اینک ز بنده دعوی و ز محتسب کواهی • •
کلشته قولدن دعوی و محتسبدن شهادت مراد اول پادشاه دین و طریقته
خطابدر که دیر مدت مدیده در قلبم عشق الهی دن خالی در بنده بو دعوایی
ایده ریا اهل ظاهر اولان دخی شهادت ایدوب دیر بو نجه مدتدر طریق
تصوفه سالک در نشئه تحصیل ایمدی تا لکدر • دانم دلت ببخشد
بر عجز شب نشینان • بیلورن کو کلک عطا ایدر کیجه اویوزلرک عجزنه
کر حال من بپرسی از باد صبحگاهی • اکر بنم حالم صورر سک صباح وقتی
یلندن مراد باد صبحگاهدن توجه سحر یدر یعنی اکر سحر وقتنده توجه ایدوب
بنم حالم بلمک استسک بجزم بیلوب کیجه لرده یاتمیوب احیاء لیل
ایدوب فیضدن محروم اولدوغم آکلیوب بکا رحم و عطا ایدر ایدک
بیت جانا بجز از تو کس ندارم • وز لطف تو بس امیدوارم •
ساقی بیار آبی از چشمهٔ خرابات • ای ساقی کتور بر صو خرابات
چشمه سندن • تا خرقها بشوییم از عجب خانقاهی • تا خرقه لری

یوریلم خانقاهه منسوب ایکبردن مراد سالکلردن اول سلطان طریقت درکه اکا در
خانقاهدن آب فقر ومسکنت کتورتاکه اهل ظاهر عرف واعتبارلرنی کیلیس وجوددن
تطهیر ایده وز **بیت** ره بخرابات برد عارف پرهیزکار • آب بیار وکه تلباک
شویم ازغبار • دور زمان آدم تاوضع سلطنت هست • آدم زمانی دور نبوتدن
تاکه وضع سلطنت واردر • مثل توکسی ندانست این علم راکماهی • سنجلیین کمسه
بلممش بوعلمی کماهو حقه مراد ظاهره نظر ظاهر پادشاهی مودحدر وحقیقته نظر
رسول الله علیه السلامی مدحدر **بیت** دهر کامل که بپیش آمد کمالات تو پیش
آمد • مثال کاملان با تو مثال پشه وعنقا • جور از فلک نتابد با تو ملک صفاتم
فلکدن جور یلدرمز سن ملک صفات ایله • ظلم از جهان برون شد چون تو •
جهان پناهی • ظلم جهاندن طشره کتدی چون سن جهانک صفنانی سن مراد ملکلرن
ظلم ظاهر اولمز سن ملک صفات ایله اما تجبدر که بکا ظلم اولدی جهانک سن جهان
صغنانی ایکن **شعر** ایظلمنی الزمان وانت حی • ویاکلنی الذیاب وانت
لیث • ویروی ع حیا حنک کل ظامی • واعطش فی جمالک وانت غیث •
جایی کر برق عصیان بر آدم صفی زد • بر یرده عصیان شمشکی آدم صفی یه اوردی
ما را چگونه زیبد دعوی بی کناهی • بزه نیجه یاراشور بی کنا هلق دعواسی
مراد بودر که طبیعت انسانیه ده میل عصیان قوملشدر لاجرم آدم صفی یه بو
دکلو صفوتی ایله مظرت معصیت ایرشدی بزم کبی دکلار که بی کنا هلق
دعوی ایده وز **قطعه** تو کر دعوی کنی پرهیزکاری • مصدق دار رحمت والله
اعلم • وکرکومی که میل خاطرم نیست • من این دعوی نمی دارم مسلم • حدیث
عشق اگر کویی کنا هست • کناه اول زحوا بود وآدم • حافظ چو پادشاهت
که کاه می برد نام • ای حافظ چون پادشاهک سنک کاه کاه آدک ذکر ایدر
بجش زبخت منما باز آ بعذر خواهی • بختدن انجنمک کوستر مه کرو کل عذر

دیلک ایله

دیلک ایله مراد بودر که حضرت حق عصیاندن اعراض اتدوکی کبی توبه لرینه دخی
اقبال ایدر پس ای حافظ سوء حالدن ونقص بد فعالدن شکایت ایمیوب
درکاه حقه انابت قل • یا ملجاء البرایا یا واهب العطایا • ای خلقلرک
صغناغی ای عطالر بغشلیجی • عطفا علی مقل حلت به الدواهی • شفقت
بر فقیره که حلول اتمشدر اکا مصیبتلر **وله ایضا** ای قصهٔ بهشت
زکویت حکایتی • ای که جنت قصه سی سنک محلکدن بر حکایتدر ••
شرح جمال حور ز رویت روایتی • حور جمالنک شرحی سنک یوزکدن بر روایتدر
مرادی طبیدن محبوب حقیقی درکه بو دکلو قصه وتفصیل نعمی ایله آنک قرب
حضرتندن بر حکایتدر وجمال حور بو دکلو زینتی ایله آنک حسن فائقندن بر
روایتدر **شعر** شیرین لبی شکر دهنی سرو قامتی • کوته کنم سخن که بخوبی قیامتی •
حور وقصور وجنت وفردوس ونعمتش • با حسن دوست این همه باشد حکایتی
انفاس عیسی از لب لعلت لطیفهٔ • عیسی نفسلری لعل لبکدن بر لطیفه در
وآب خضر ز نوش دهانت کنایتی • دخی خضر صوبی طاتلو آغزکدن بر کنایتدر
مراد بودر که انفاس عیسی سنک بطون کلاملرکدن بر لطیفهٔ جزئیه در وآب
حیات سنک کلامکدن بر کنایتدر که آنلر حیات جسمانیهٔ فانیه سببی اولورلر
و بونلر حیات جسمانیه وروحانیهٔ باقیه یه سبب اولورلر **بیت** خورشیدرا
بروی تو نسبت نمی کنم • لیکن ز اصطلاح بکویم کنایتی • هر پاره از دل من
واز غصه قصهٔ • هر پاره بنم کوکلمدن غصه دن بر قصه در • هر سطری از
خصال تو از رحمت آیتی • هر بر سطر اخلاقکدن رحمتدن بر آیتدر مراد بودر که
قلبم هجرانکدن پاره پاره اولمشدر هر پاره سی غصه دن بر قصه در و هر سطر سنک
اخلاقکدن والطافکدن رحمتدن بر آیتدر **بیت** رویت که آیتیست
برحمت با بروان • زاهد چو دید بخواند بجواب آیتی • کی عطرسای مجلس روحانیان

شفیع اولان ای علاج
شفاعتیله قابلس

شدی • بجن روحانیلر مجلسنک عطر ازبجیبی اولورایدی • کل رااکر نه بوی تو کردی
رعایتی • کل اکرسنک قوقک رعایت ایتمیدی مراد کل سنک بویکلن حقه دار
اولمیدی وسنک قوقک اکا ارمیدی رایحهٔ طیبه بولمزایدی دیکر بیت
سک بهتر از رقیب جه بیست عاشقان • کو میکشد بقدر کدارا رعایتی • در آرزو دل
خاک ره یار سوختیم • یارک یولی طپراغنک آرزوسنده یاندق • یاد آور ای
صباکه نکردی حمایتی • آنکه ای صباکه حمایت وحفظ ایمدک مراد طریق حقدن
برشمهٔ طویوق آرزوسنده یز تذکر قل ای نفحهٔ ربانیه که حفظ وحمایت وتفضل
وعنایت ایمدک دیکر بیت ای نفس بد عمل نکند میل نیکویی • یارب مکر
تو میکنی اورا حمایتی • در آتش از خیال رخش دست می دهد • او دده اکر
آنک رخی خیالی ال ویرر سه • ساقی بیاکه جیست زدوزخ شکایتی • ای ساقی
کل که بو قدر جهنمدن بر شکایت • مراد اهل جنتک حظ اعظمی مشاهدهٔ دیدار در
اکر اهل ناره اول مشاهده ال ویریدی اهل نار دخی جهنمدن شکایت ایتمزلر که
الم ناری ادراک ایلمزلردی بیت جشم تو بی کنه کش وصد زند وانجنین •
از غمزهٔ تو نیست جز اینم شکایتی • بوی دل کباب من آفاق را کرفت
بنم کباب کوکلک قوقوسی آفاقی دوتدی • این سوز اندرون نکند هم سرایتی
بو ایج حرارتی ایدر هم برسرایت مراد بودر که کیمده که حرارت اولا آنک اثری
غیره دخی ظهور ایدر بیت هر کس که کشت یار من اورا کرفت عشق • زیراکه
هست جمله مرض راسرایتی • ای دل بهرزه دانش وعمرت زدوست شد •
ای کوکل بطلان ایله علم وعمرک الدن کیتدی • صد مایه داشتی ونکردی کفایتی
یوز سرمایک وار ایدی بر کفایت ایمدک مراد بودر که علمکی وعمرکی عبث
یره صرف ایدوب چوق سرمایه مالک ایدک سرمایه‌ی ضایع ایلیوب
کسب وتجارت وکفایت ومنفعت حاصل ایمدک بیت مردم بمال مایل

ومن

فاعمل لنفسک واجتهد • ان کنت ترغب فی السلامة • من قبل ان یأتی الحمام
وقبل یوم اتی القیامة • ولیکن کی نمایی رخ برندان • ولیکن یجن کوستردکن یوزنی
رندلره • توکز خورشید ومه آیینه داریا • سن که کونولن وآیدن آیینه دار در
مراد رندلردن عابد مخلص واهل فقر سالکلاردر نفس که حسن وجماله وزخارف
دنیا وماله ناظردر اول عابد مخلصلره یوز کوستر محبوب وآنلره متوجه اولیوب
اقبالی وتوجهی حسن ومتاع دنیایه درلاجرم آندن شکایت ایدر بیت النفس
کاذبة لیست بوافیة • تشکو النواق وهی ظالمة • بدر رندان مکو ای شیخ وهش دار
رندلر یوزلغن دیمه ای شیخ وعقل دوت • که با مهر خدایی کینه داری • که خدایه
منسوب محبته انتقام وانکار کوار درمراد شیخدن شول پیر دنیا پرست درکه
عابد مخلصلرک عیبنی سویلیوب بونلر فقیرلردر دیو طعن ایدر لاجرم اکا دیر
مخلصلره فقر وترک دنیا ایله طعن ایتمه که آنلرده محبت الله وار در آنلره بو وجهله
طعن محبت حقه انتقام وانکاردر رباعی ما احسن الفؤاد ما وجدوا •
من فرط فقرهم وقد فهموا • ان الخلایق فی الحساب غدا • والتابقون الی النعیم نجوا •
نمی ترسی از آه آتشینم • قورقمزمسن اودلو آهمدن • تو دانی خرقهٔ پشمینه داری
سن بیلورسن که یوکدن خرقک وار در مراد یانمغه استعدادی اولانک اوددن
احترازی اولمق کرک ایدی تعجبدر که سنک آندن خوف واحترازک یوقدر دیکدر
قطعه اذا تعاظمت ذنبا قد اتیت به • وزال نفسک منه الخوف والفرج • انوم
علیه وعدالله معتذرا • اذا الذنوب تحت العفو تندرج • فالمستخف بما یجنی
عواقبه • سوء العذاب وعقبی الخائف الفرج • ندیدم خوشتر از شعر تو حافظ
کورمدم سنک شعرکدن خوشترک ای حافظ • بقرآنی که اندر سینه داری • بر
قرآن حقیچون که سینکده وار در مراد بودر که سنک شعرک نصایح ومعارف و
احوال سلوک وعوارفدر که هیچ برشعر بوکا بکزمز پس سنک شعرکدن خوبرک شعر

بوقدر قرآن چقیجون ولـه ایضا بچشم کرده ام ابروی ماه سیمایی • کوزده
اتمشم برآی سیمالو تماشی • خیال سبز خطی نقش بسته ام جایی • بر پشیل خطلو
خیالنی نقش باغلامشم بر برده مرآد کوزمده مصور قلمشم بر شیخ حسن الوجه رمز یله
وکو کلده باغلامشم اول حسن الخط اولانک نقشنی دیکلر شعر نه هر وقتم بیاید
خاطر آیی • که خود هرگز نمی کردی فراموش • امید هست که منشور عشق بازی من
امیدوارم در که بنم عشق بازلغم براتی ازان کمانچهٔ ابرو رسد بطغرایی • اول
قاش یا یجو غرنزن اریشه نشان شاهی یه • مرآد بودر که بنم عشق بازلغم تمسکی
که قلبمده امیدوارم در که اول رمزدن نشان قبول لحقه اریشه • سرم ز دست
شد و چشم از انتظار بسوخت • باشم الدن کندی وکوز انتظاردن یاندی •
در آرزوی سر و مجلس آرایی • بر مجلس بزنجینک باشی وکوزی آرزوسنده
مرآد بودر که اول آرزو ایتدکم عزیز که مجلسه تزیین ایدر آنی کورمک ونظر ایله
غایتده آرزوم در لاجرم اول آرزوده باشدن چقدم وکوزم محو اولدی بیت
برای دیدنش زان رو نرفتم • که از جوش ندارم پای رفتن • مکدر ست دل
آتش بخرقه خواهم زد • مکدر در کوکل خرقیه اود اورمق استرن • بیا ببین که
کرا می کند تماشایی • کل کور که بو مکرم بر تماشا ایدر مرآد بودر که اول عزیز که آنک
قدومی مراد ایدنور اکا دیر که کل والا قلبم مکدر در خرقیه اود اوروب صوفی
مکرم برحادثه ایدر بیت کر بیایی نشانی آتش من • ورنه سوزد جهانرا آهم •
دران مقام که خوبان بغمزه تیغ زنند • اول مقامده که خوبلر غمزه ایله قلیج اورالر
عجب مدار سری او فتاده در پایی • عجب دوتمه که بر باش دوشمش اولا ایاغنه
مراد صفات الٓهیة ظهور تیغن اوریجق عاشق طالب محو وفانی اولسه عجب
اولمز دیکلر شعر من ارشوم تو بیخود عجب مدار مرا • چو آفتاب برآید ستاره کم
گردد • مرا که از رخ او ماه در شبستان است • بکا که آنک یوزندن ای قیش

اونده در بکا بودیغ ستاره پروایی • نچون اولور یلدز ضیاسی پرواسی
مراد بودر که حجرهٔ خلوتده بکا تجلی میسر اولمشدر زخارف دنیا نوری پرواسی بوقدر
بیت انکه شد آشنای دریا ها • غم نباشد زجو یها اورا • زمام دل بکس داده ام
من درویش • کوکل یولارن برکسه ویرمشم بن درویش • که نیستش بکس
از تاج وتخت پروایی • که بوقدر اکا برکسنک تاجی وتختی ایچون بربروا مرآد بودر که
بر شیخ مستغنی یه تسلیم قلب ایتمشمدر که آنک کمسه تاجی وتختی ایچون التفاتی بوقدر
بیت خاکپایت بر سرم نه تاج چیست • اینچنین سرکی بود محتاج تاج • فراق
و وصل چه باشد رضای دوست طلب • فراق ووصل نه اولور دوست رضاسن
استه • که حیف باشد از و غیر او تمنایی • که حیف اولور انون اندن غیری تمنا مرآد
بودر که فراقدن شکایت ووصله رغبت ایتمیوب دوست رضاسن استه یعنی
حضرت حقک رضاسن استه کندو نفسک مرادن استمه که حیفدر آنون آنون غیری
تمنا ایتمک بیت یاران بود کر صبر کند بر جفای یار • ترک رضای خویش کند بارضای
یار • بروز واقعه تابوت ما ز سرو کنید • واقعه کوننده بزم تابوتمز سرودن ایدک
که می رویم بداغ بلند بالایی • که کیده رز بر یوجه قامتلونک داغی ایله مرآد چون
علو درجه صاحبی اولانک داغ محبتی ایله کیده رز وفاتمز کوننده تابوتمز سرودن
ایدک که اکا استحقاقمز واردر دیکلر خلاصهٔ مراد رب اعلی محبتی اولان علو
مرتبیه لایق اولور دیکلر بیت کرده بلاس میرم از ابرار چون شکلی • در خور بود اگر
من چون میر حله پوشم • ز ررز شوق برآرند ماهیان بنثار • انجولری شوقدن
چقورلر بالقلر صاحبه • اگر سفینهٔ حافظ رسد بدریایی • اگر حافظ گیسیسی یعنی
دفتر اشعاری ایرسه بر دکزه مرآد بودر که حافظک دفتر اشعاری دریا کنارینه
ایرسه بالقلر استحسان ایدوب اکا نثار ایچون دکزدن انجولر چقررایدی
خلاصهٔ مراد معارف الٓهیة ایله مالی اولان اشعارنی لالی نثار نه لایقدر دیر

ولـه ايضا بجان او كه كرم دست رس بجان اودى • آنك جانى چنيچون اكر جانمه ال
اوزمك اولايدى • كينه پيشكش بند كانش آن بودى • قوللرينك اكا الچى پيشكشى
اول يعنى جان اولوردى مراد اول شيخ بزركوارك جاننه قسم دركه دراكر جان عزيزى
چنيچون اكر جانمه الم ايرمك اولايدى اكا آنى كمينه تحفه ايدر ايدم • اكر دلم نشدى پاى
بند طره او • اكر كوكلم آنك طره سنك اياغى بغلوسى اولميدى • كيم قرار درين تيره
خاكدان بودى • نجون بجا بو بو لانوق چوپلكده قرار اولورايدى مراد قلبى غيب
هو يت تعلقى باغلشدر والا بو جهان ده قرار اتمزايدم خلاصه مراد بجهانه تعلق
لايق دكلدر بنم بونده قرارم ادراك يارم ايچوندر ديمكدر • در آمدى ز درم كاشكى
چو لمعه نور • ايچرو كليدى قپومدن كاشكى نور يلا بيماهى كبى • كه بر دو ديده من
حكم او روان بودى • كه بنم ايكى كوزمده آنك حكمى روان اولايدى مراد اول عزيزك
كلوب ايكى كوزنك نورى اولمسى طلبدر • برخ چو مهر فلك بى نظير آفاقست
يوزايله فلك كونشى كبى بى نظير آفاقدر • بدل دريغ كه يك ذره مهربان بودى
كوكل ايله دريغ كه بر ذره شفقتلو اولايدى مراد بودركه اكرچه اول عزيز آفتاب
عالمتاب كبى بى نظير جهاندر ر در و منلره مهربان دكلدر ديو صورت حكايتده
طلب شفقت واعانت ايدر • بخواب نيز نمى بينمش چه جاى وصال • دوشده
دخى كورمزم آنى نه وصال يرى • چو اين نبود ونديدم بارى آن بودى •
چون بو اولمدى وكوردك بارى اول اوليدى مراد بودركه چون وصال ولمدى
وآنى مشاهده قلمدق بارى دوشده كورمك ورؤياى صادقه اوليدى • به بندگى
قدش سرو معترف گشتى • آنك قدى قوللغنه سرو معترف اولورايدى • اكرچه سوسن
ازاده اش زبان بودى • اكر سوسن ازاده كبى دلى اولايدى مراد اولدركه
هر عالى قدر حضرت حقك علونه قائلدر اما بعضنك لسانى اولمدوغى ايچون احتياج
اولنمز واهل ظاهر آنى فهم قلمز نيتكم بيورر وان من شىء الا يسبح بحمده ولكن لا

تفقهون

تفقهون تسبيحهم • زپرده ناله حافظ برون كى افتادى • پرده دن حافظك
ناله سى طشره نجون دوشر ايدى • اكر نه همدم مرغان صبح خوان بودى • اكر صباح
اوقويجى قوشلره مصاحب اولميدى مراد بودركه حافظ سحر خيزلر ايله مصاحب
اولوب آنلر كبى صباح ارده قالقوب افغان ايدر آنوكيچون ناله سى فاش اولوب
بين الناس مشهور اولدى ولـه ايضا بعض نسخه ده غزل سابقك نظيره سى
بولنوب اما آنك عقبنده يازلمش بوغزل مجبوب تعقيب مناسب كورلوب عقبنجه يازلدى
كه بودر • چه بودى ار دل آن يار مهربان بودى • نوليدى اول يارك كوكلى شفقتلو
اولايدى • كه كار ما نه چنين بودى ار چنان بودى • كه بزم ايشمز بو نجلاين اولمز
ايدى اكر اويله اولايدى • كرم زمانه سرافراز داشتى وعزيز • اكر زمانه بنى باشى
يوجه وعزيز دوتيدى • سر بر عزتم آن خاك آستان بودى • عزتم طبراغى اول آستانه
طبراغى اولورايدى مراد بودركه اكر زمانه بنى عزيز ومحترم دوتسه بنم مقام عزتم
ومقر سعادتم اول يار عزيزك باحضرت عزتنك اشيكى طبراغى اولورايدى • بگفتمى
كه بها چيست خاك پايش را • ديرايدم كه بها ندر آنك اياغى طبراغنه • اكر حيات
كرانمايه جاودان بودى • اكر آغر بهالو حيات ابدى اولايدى مراد بودركه آنك
خاك پايى غايتده بهالودر اكا ثمن اولمغه لايق آنجق حيات ابديه در اما آنك
خاك پاينه بن مشترى اولوب بها ندر ديو صورر ايدم اكر آنى آلمغه ثمنم اولايدى
كه اول حيات ابديه در • زپرده كاش برون آمدى چو قطره اشك • پرده دن
كاشكى طشره چقيدى كوز ياشى قطره سى كبى • كه بر دو ديده ما حكم او روان بود
بو مصراعك ادنى تغيير ايله يوقروده كچدى مراد اول عزيزك ظهورى وايكى كوزنك
نورى اولمسى طلبدر بيت هزار دل اكرم بودى وهزاران چشم • زهر يكى
بشب هجو خون روان بودى • بگفتمى كه چه ارزد نسيم طره دوست • دير
ايدم كه نه دكر دوستك طره سنك خوش قوقولو يلى • كرم بهر سر موئى هزار جان بودى

تقطيعى بابو تقطيعيدر بعينه

اکر بنم بر قیلم باشنه بیکجان اولیدی مراد بودر که غیب هو یتک نسیم طیبنی آغز بها لودر که هر قیلم باشنه بیک جان اولسه آنی اللغه آنجی ثمن اولور بن مشتری اولوب نه دکردی بو صورر ایدم اکر هر قیلم باشنه بیک جان اولایدی • برات خوش دلی ما چه کم شدی یا رب • برنم خوش دل لکمز براتی ندن الکسک اولور ایدی یا رب کرش نشان امان از بد زمان بودی • اکر اکا زمان پرمزدن امان نشانی اولایدی مراد زمان پرمز لغندن امان اولان قلب خوش اولور دیلکدر • اکر نه دایرهٔ عشق راه بر بستی • اکر عشق دایره سی یول باغلمییدی • چو نقطه حافظ بی دل دران میان بودی • نقطه کبی حافظ عاشق دایره سی ایچنده بولنوب آنون جقغه قادر اولمیوب حوادث دنیا وحب ماسوی ایچنده دو شمدی ولا حوادث اورتسنده واقع اولور ایدی • ولـه ایضا تو مکر بر لب آبی بهوس بنشینی • سن مکر صو کنارنده سن هوس ایلا اوتورر سن • ورنه هر فتنه که بینی همه از خود بینی • یوخسه هر فتنه که کورر سن دوکلی کندکدن کورر سن مراد متکلمدن روح ومخاطبدن عقل در لاجرم روح عقله دیر سن کنار آبده اولوب مکر هوس وغرور ایله ناظر سن والا هر فتنهٔ کندکدن کورر ایدک پس عاقل اولان آنی کندو یه مرآت ایدنوب آنده کندو عیبنی کورمک کرک هوس ایله اوتورمق کرک کنار آبده
بیت حاد ثاتی که ترا غرقه کند تا بینی • اهل عقلی سبیش را اکر از خود بینی •
بخدا ای که تویی بندهٔ بکزیدهٔ او • بر الله حیقجون که سن آنک مختار قولی • که بر این چاکر دیرینه کسی نکزینی • بو اسکی قول اوزره برکسنه اختیار اتمیه سن مراد بودر که روح عقله دیر اول الله حیقجون که سنی عبد مختار قلدی بن که عالم ازلیدن برو بندهٔ دیرینه یم بنم اوزرمه غیری اختیار و ترجیح اتمیه سن بیت من بیچاره ترا از دو جهان بکزیدم • واجب آنست که بر من تو کسی نکزینی • بعد ازین ما و کدایی که بسر منزل عشق • بونون نز وکدالق که عشق سر منزلنده ره روان را

بنود

بنود چاره بجز مسکینی • سالکلره اولمز چاره مسکینلکدن غیری مراد روحک عقله کلامنی حکایتدر که روح عقله دیر چونکه طریق حقه سالک اولدق من بعد بزه فقر ومسکنت اختیار اتمک کرک زیرا عشق منزلی باشنده سالکلره مسکنتدن غیری چاره یوقدر بعض نسخه ده بو بیت واقع اولمش • صبر بر جور رقیبت چکنم کر نکنم • سنک رقیبک جورنه صبر اتمز سم نیلیم • عاشقانرا نبود چاره بجز مسکینی • عاشقلره اولمز چاره مسکینلکدن غیری مراد بودر که روح عقله دیر سنک رقیبک که نفسدر آنک جورنه صبردن غیری چاره یوقدر پس عاشقلر صبر ایلمه اده واصل اولورلر • ادم وشرم ترا خسرو مهرویان کرد • ادب واوتنمق سنی آی یوزلولرک پادشاهی اتدی • آفرین بر تو که شایستهٔ صد چندینی • آفرین سکا که یوز بو دکلو یه لایق سن مراد بودر که روح عقله دیر سنک ادبک وحجلک سنی قوای بدنیه پادشاهی اتدی آفرین سکا یوز بو قدر سلطنته لایقسن
کر امانت بسلامت ببرم باکی نیست • اکر امانتی سلامت ایله الترسم غم دکلدر بی دلی سهل بود کر نبود دل دینی • کوکلسزلک سهل واساندر اکر اولمزسه دینسزلک مراد بودر که روح عقله دیر اکر امانت ایمانی سلامت ایله درکاه حقه الترسم دنیاده فقر وذلتدن غم وضرر یوقدر زیرا غناسزلق اساندر نه دین اولمق مشکلدر • سخن بی غرض از بندهٔ مخلص بشنو • غرضسز سوزی بندهٔ مخلصدن ایشت • ای که منظور بزرکان حقیقت بینی • ای که حقیقت کورجی اولولرک منظوری سن مراد روحک عقله خطابنی حکایتدر که روح عقله دیرسن که حقیقت کورو جی اولولرک منظوری سن سکا بر غرضسز سوز دیرین ایشت واول سوز بودر • نازنینی چو تو پاکیزه دل و پاک نهاد • بو سنکلین کوکلی و طبیعتی پاکیزه وپاک نازنین • بهتر آنست که با مردم بد ننشینی • یکرک اولدر که یرمز کشی ایله اوتورمیه سن مراد بودر که عقل که بر پاکیزه قلب وپاک طبیعت در اولی

اولدرکه برمز قرین دنفس بدآیین ایله مجالست ومصاحبت واکا موافقت ایچه
حیفم آید که خرامی بتماشای چمن • حیف کلور بکا کسن چمن تماشاسنه حالنده سن
که تو خوشتر زگل وتازه تراز نسرینی • کسن کلدن خوشراق دخی نسرینیدن تازه رکسن
مراد عقلک هوایه وزخارف دنیایه مایل اولدوغندن روحک انفعالن ذکردرکه
عقلده نیچه معارف وعوارف وچوق فضایل وفواضل وارکه بونلر زینت ظاهر
وفایده احسن دربس بوکامیل قبیحدر • عجب از لطف تو ای گل که نشستی
باخار • عجبدر سنک لطافتکدن ای گل که دیکن ایله اوتوره سن • ظاهرا مصلحت
وقت درین می بینی • ظاهرا وقت مصلحتنی بونده کوررسن مراد بودرکه عقل
نفس نفس خسیس ایله انیس اولمق لایق دکلدر عجبدرکه کندوبه نفعی آنده
ملاحظه ایدر • شیشه بازی سرشکم نگری ازچپ وراست • کوزم یاشنک شیشه
اوینمس کوررسن صولدن وصاغدن • گر بدین منظر بینش نفسی بنشینی •
اگر بو نظر منظرنده بر نفس اوتوره سن مراد کوزم یاشنک هر قطره سی بر شیشه
کبیدر لاجرم کوزم یاشی هر طرفه شیشه روان ایدوب شیشه بازلق ایدر
سکان عینم بونی مشاهده ایدر خلاصه مراد کوزم خوش تماشاکاهدر
آنن گل دیوب طلب مشاهده ایدر • سیل این اشک روان صبر دل حافظ برد •
بو آقر یاشنک سیلی حافظک کوکلنک صبرن الدی • بلغ الطاقة یا مقلة عینی
بینی • بلغ لفظ بونده متعدیدر بلغت المکان بلوغا الطاقة لفظی فاعلیدر
یا حرف ندادر مقله کوزک یاغیدر که آغنی وقره سنی جمع ایدر مضافدر عینی لفظنه
ولفظ بین فتح با ایله فراق معناسنه در ووصل معناسنه کلور بونده
معنای اول مراددر ومضافدر یا و متکلمه مفعولیدر بلغ لفظنک معنای محل
بودرکه لطافت ایرشدی ای جانم کوزم یاغی فراقه مراد طاقت وتحمل بتون معارف
ایتمواولدی دیمکدر • تو بدین نازکی وخوش دلی ای شمع چگل • لفظ چگل ترکستانده

رقیبی

باسمنی • بو چنده که بر گل وار ایمش یا بر سمن مراد شنته بجوم اعلا گل وسمن قومدی
با سیر وتماشایه مجال قومدی ویکلدر بعض نسخه ده بو بیت واقع اولمش • ازین سموم
که بر طرف بوستان بگذشت • بو اتسی حزرلو یلدن که بوستاندن اوزادی •
عجب که رنگ گلی هست وبوی یاسمنی • عجبدرکه بر گل رنکی ویاسمن قوقوسی اولا مراد
شنته بجوم اعلا گل رنکنی ویاسمن قوقوسنی قومه عجب دکلدر دیو مبالغه در
مزاج دهر تبه شد درین بلا حافظ • زمانه نک مزاجی باطل اولدی بو بلاده ای حافظ
کجاست فکر حکیمی ورای برهمنی • قنده در بر حکیم فکری و بر برهمن تدبیری مراد بودرکه
مزاج انسانی فاسد اولسه اکا طبیب حاذق وحکیم ماهر علاج وتدبیر مزاج ایلیوب
اصلاح ایدر شمدی زمانه نک مزاجی باطل وفاسد ورونق عالم کاسد اولدی اکا
تدبیر وعلاج واصلاح مزاج ایدر بر طبیب کامل وحکیم فاضل کرکدر وبونده تنبیه
واردرکه پادشاه فکر حکیم ایله مزاج عالم اصلاحنه سعی ایتمک کرکدر جهاله اعتماد
واعتبار وملک ومالی اغترار ایلمک ولمز ولـه ایضا بو شرح اولنجق غزل اول
غزلدرکه مولانا جلالی شرح ایتمشدر بو فقیر بهر بیتده آنلرک شرحنی اولا علی وجه التلخیص
یازوب تا یاکنده وخاطر فاطره خلجان ایدنی یازوب بیان ایدرم • در همه
دیر مغان نیست چو من شیدایی • دوگلی مغان دیرنده بو قدر بنم کبی بر شیدا
خرقه جایی گرو باده ودفتر جایی • خرقه بر یرده شراب رهنی ودفتر بر یرده •
مولانا جلالی دیمش مراد دیر مغاندن مقام طلب در وشیدالق اکا بنادرکه طالبه
حقیقت مطلوب معلوم دکلدر پس حیران ومست وار طلب محو اسنه دوشمشدر
وخرقه رسوم زهددن کنایتدرکه نیجه ظاهر پرستلرک حجابی اولمشدرکه آنی
واسطه جلب منافع فاسده ایتمشلردر ودفتر اشارتدر مرتبه جلایه که نیجه لرک
ستر راهی اولمشدرکه آز نسنیه مغرور اولوب کندولری واصل ظن ایتمشلردر
یعنی جمیع مراتب طلبده بنم کبی آشفته وحیران یوقدرکه بالکلیه جناب

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

قدسه توجه ایدوب علایق زهد وعلمی ترک اتدم وفقیر دیرم مراد دیر مغاندن خانقا
آنده بندن دیوانه وشیدا و طالب بی پروا یوقدر که ملامیه طایفه سندن اولوب
صوفیانه لباسی یاعرف لباسنی عشق الهی ایچون بر برده ترک وکتاب رسمی انوکیچون
بر برده ترک اتدم که طریقته یتق ووصوله عزیمتی برک اتدم بیت شده ام عاشق
و دیوانه وحیران جایی • که بخود نیز نماندست مرا پروایی • دل که آیینه شاهیست
غباری دارد • کوکل که آیینه شاهیدر توزی واردر • از خدا می طلبم صحبت روشن
رایی • الله دن استر بر فکری روشن یار روشن فکرلو صحبتنی مولانا جلال دیمش
نفس ناطقه یه قلب دیرلر آنون اعلی جوهر قدسی اثبات ایدوب روح دیرلر و
نفس ناطقه دن بدنه فایض اولان قوایه نفس دیرلر پس قلب برزخدر
وایکی جانبه تقلبی اعتباری ایله قلب دیرلر که القلب بین اصبعین من اصابع الرحمن
یقلبها کیف یشاء حسبنجه در لاجرم من لایعرف لایعرف الا بصحبة شیخ مرشد
اوستاد کامل موجبنجه بر صفا ویرجی کرکدر وفقیر دیرم قلب مرآت الهی درکه
اول حضرت جمال با کمالن آنده مشاهده ایدر و قلبک ماسوی یه تعلق سببی ایله
غباری واردر وان لکل شیء صقالة وصقالة القلب ذکر الله حسبنجه
مصیقل و پاک قلمق کرکدر که یوم لا ینفع مال ولا بنون الا من اتی الله
بقلب سلیم موجبنجه مقبول الهی ومنظور شاهی اولا وانی پاک قلمق بر کامل
روشن رای ومکمل بزم آرای مصاحبتی ایله اولور که قلب صفا بولوب مظهر تجلی
ومشاهده محلی اولا نیتکم بو معنی افاده سنده حضرت مولانا اوایل مثنویده
دیمش بیت آینه جانت ازان غماز نیست • زانکه زنکار از رخش
ممتاز نیست • چو نیها بسته ام از دیده بدامان که مکر • ارماقلر نیلا مشم
کوزدن اتکمه که مکر • در کنارم بنشانند سهی بالایی • بنم کنارمه دیکه لر بر سرد
قدی • مولانا جلال دیمش بو مقرردر که طلب شوقسز متصور دکلدر وحرکت

ارادتیه

ارادتیه درت نسنه کرکدر برکی علم یعنی توجه بوجه ما • وتصدیق بغایة ما •
برکی شوق برکی عزم وجزم • برکی قوة محرکه کل منها ثانی یه سبب در وهر ادکیلی
بالادن مطلوب حقیقی درکه اعلی المطالب در پس صدق طلبده کمال شوق کرکدر
وفقیر دیرم مراد بودرکه مراقب ومتوجه حضرت الهی اولوب کمال اشتیاقدن چوق
اغلدم کویا کوزمدن اتکمه ارماقلر جاری اولدی لاجرم طلبده مجاهده قلدم
تاکه والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا موجبنجه ومن طلب وجد وجد حسبنجه
درجات علیه و تجلیات الهیه دن بر مقام اعلی و تجلی مولا کنارمده ثابت
اولا • کشتی باده بیاور که مرا بی رخ دوست • شراب کیمسی یعنی شول
کمی که شرابدر کتور که بکا یار یوزی نسز • کشته هر کوشه چشم از غم دل دریایی •
اولمشدر هر کوز کوشه سی کوکل غمندن بر دکز • مولانا جلال دیمش غرض اظهار
کمال شوقدر مطلوبه که سنسز اولدرکثرت بکا یعنی مراد دریادن غموم دنیا ومراتب
کثرتدر وآندن خلاص عشق وتجلی ایله اولور ومراد هر کوشه چشمدن هر جانبدرکه
اشهری ایله تعبیر اولنمشدر وفقیر دیرم کشتی باده دن مراد عشق الهیدر و غم
دل فرقت دوستدندرکه یار رخنسز کوکل زیاده غمکین اولور و عاشقه آندن
اعظم غم اولمز و چشم کندو معناسنه منحصر در کوزک هر بر کوشه سی دریا اولمشدر
دیو مبالغه ایدر پس حاصل معنا و مراد بودرکه عشق الهی کتور که یار رخنسز
کوکل زیاده غمناک اولوب اغلمقدن هر بر کوشه سی دکز اولمشدر پس بو قدر
دریادن خلاص کشتی عشق الهی اولمینجه اولمز بیت اکر مدد نکند نکذرم ز بحر سرشک •
که در محیط نتاند شناوری ملاح • کرده ام توبه بدست صنمی باده فروش •
توبه ایلدم بر شراب صاتیجی صنم الی ایله • که دکر می نخورم بی رخ بزم آرایی • که
دخی شراب ایچمیم بر مجلس بزیجی یوزی نسز مولانا جلال دیمش بو نده معنی
ظاهر ایله اکتفا ایلمش وفقیر دیرم مراد صنم باده فروشدن بر شیخ ایدر

سالک مبتدیدر و برم آرایدن مراد شیخ منتهی در چون که شیخ ناقصک قصورن
کوردم آنک الی و واسطه سی ایله توبه ایلدم که عشق اللهی نوش ایتمیم و طریقته
سلوک ایلمیم بر شیخ کامل و منتهی فاضل حضوری و صحبتی **بیت** سبحه در کردن
عصا در کف مصلّا در کتف • پای تا سر شیخ شهرت جوی باشد شیب و شین •
سیر این نکته مکر شمع برآرد بزبان • بو نکته نک سرّنی مکر شمع دله کتوره •
ورنه پروانه ندارد بسخن پروایی • یوخسه پروانه نک بو قدر سوز بر واسی
مولانا جلال دیمش عشقک اکی جانبی واردر بری معشوق بری عاشق اولکی
ظهور استر اکنجی خفا استر و عشق آنی اقتضا ایدر که عاشق معشوقده فانی
اوله لاجرم عاشقده ظهور ایدن اثر معشوقدر **رباعی** هر بوی که از مشک و قرنفل
شنوی • از سایهٔ آن زلف چو سنبل شنوی • چون نالهٔ بلبل زبی کل شنوی •
کل کفته بود کرچه ز بلبل شنوی **فقیر** دیرم سرّ این نکته دیدوکی نکتهٔ توحید
سرّ یدر که آنی مکر معشوق حقیقی دیه یوخسه عاشق صادق بو سرّی دیمز که
بونی دیمک جرم عظیمدر **بیت** کفت آن یار کز و کشت سر دار بلند •
جرمش آن بود که اسرار هویدا میکرد • یا خود من عرف الحق کلّ لسانه حسبنجه
عاشق واصل سرّ اللهی سویلمز **بیت** این مدعیان در طلبش بیخبرانند •
انرا که خبر شد خبری باز نیامد **غزل** ان کان حسن بود و نبود از جهان نشان
والآن ان عرفت علی ما علیه کان • اعداد کون و کثرت صورت نمایش است •
فالکلّ واحد یتجلی بکلّ شان • نوریست محض کرده باوصاف خود ظهور •
نام تنوعات ظهورش بود جهان • هرچند در نهان و عیان نیست غیر او •
فی حدّ ذاته نه نهانست و نه عیان • فایض بود بجود براعیان انس و جن •
ساری بود ز لطف در اطوار انس و جان • دانا بهر بصیرت و بینا بهر بصر •
گویا بهر زبان و توانا بهر توان • جامی کشیده دار ز بازا که سرّ عشق •

رمز نیست

رمز نیست کس مکوی و حدیثیست کس مدان • سخن غیر مکو با من معشوقه بر بست
غیر سوزن دیمه بن معشوقه یه طبیعی یه • کز وی و جام میم نیست بکس پروایی
که معشوقه دن و شراب قدحندن بکا یوقدر که پرواسی مولانا جلال
دیمش عاشق جمیع ما سوی دن یوز دوندروب معشوقدن غیریلی کورمه مک
واشتمک کرک **فقیر** دیرم کز لفظنده اولان ازلفظی من اجلیه معناسنه در
یعنی بنم شغلم معشوقه و آنک مرآتی اولان قلبیه درکه نفی خواطر و تصفیت
قلب اشتغالنده یم لاجرم بو نظره اشتغال بکا غیرک اخبارن و احوالن استماعه
مانع اولمشدر **رباعی** معشوقه که شد زکامها عایق من • وی کفت نه بعا شقی
لایق من • وصل است ز من کام تو آری هستی • تو عاشق کام خویش نی عاشق من
نرکس ارلاف زد از شیوهٔ چشم تو مرنج • نرکس اکر لاف اورر سنک
کوزک شیوه کشدن انجمه • نرود اهل نظر از پی نابینایی • کتمزلر اهل نظر اولا نظر
براعمی آردنجه مولانا جلال دیمش نرکسک اکرچه کوز صورتی واردر اما بیناء کلدر
آدم صورتنده کی بوبله چوقدر **بیت** شده زاهد بهوای کل رخسار حبیب •
همچو نرکس همه تن دیده ولی بینا نیست **فقیر** دیرم مراد نرکسدن شیخ ناقصدر که
مشاهده یه قادر دکلدر و چشمدن مراد داندر علی ان لفظنک بر معناسی
ذات شیئی اولمق اعتباری ایله پس مراد بودر که شیخ ناقص تجلی ذات لائق
اورر سه انجمه زیرا اهل نظر اولا نظرا کا اقتدا اتمزلر **بیت** ولا زقید جونکه ازبی
خود بکریز • تو مرغ زیرکی از دام دیو دد بکریز • زان حدیثم چه خوش آمد که سحر
که می کفت • اول حدیثدن بکا نه خوش کلدی که سحر وقتنده دیرایدی • بر در
میکدهٔ با دف و نی ترسایی • بر میخانه قپوسی اوزره دف و نای ایله بر ترسا
مولانا جلال دیمش مراد سحر که دن وقت انکشاف و فیض در و میکده دن مراد
مقام عشق و حالتدر و ترسادن مراد سالک طالب دیمکدر خلاصهٔ مراد و معنی

کز لفظی اصلده
که از و رمسه

بودر که بکا بو سوزدن غایتده خوش حال کلدی بر سالک وقت انکشافده مقام عشق
وحالتده شوق وذوق واعلان ایله دیدی **فقیر** دیرم سحرکه دن مراد وقت توجه در
وصبحگاه دن مراد خانقاهدر و ترسادن مراد کنډ واحوالن ستر ایدن صاحب حاللردر
ودفدن مراد طلب معشوق ونایدن مراد پیغام محبوبدر خلاصهٔ معنی ومراد بودر که
بکا اول سوزدن نه خوش حال کلدی که بر مرید صاحب حال وستار احوال وقت
توجهده خانقاه ګیروسنده طلب معشوق وجذب مطلوب وخبر محبوب ایله دیردی
کر مسلمانی ازانست که حافظ دارد • کر مسلمانلق اول او سلوبدر ایسه که حافظک
واردر • آه اگر از پی امروز بود فردایی • آه اگر بو کون انجون اولایدی یارنلق
مولانا جلال دمیش یعنی یارن حقیقت ظهور ایدر مجاز اولمز واخلاص وما هو
الواقع پیدا اولور ریا وتصنع اولمز بو کون اویله اولیدی یعنی اهل مجاز وصحاب
ریا بو کون اهل حقیقت ومخلص اولالر ایدی **بیت** فردا که پیشگاه حقیقت
شود پدید • شرمنده رهروی که عمل بر مجاز کرد **فقیر** دیرم مراد بودر که یارن که
جمیع ما سوی دن قطع تعلق قلنور وتوجه انجق حضرت حقه اولنور بو کون اویله
اولایدی وصول الی الله بالفعل حاصل اولوب سالک طالب واصل اولور ایدی
بیت مستی زد این ترانه باواز چنگ وگفت • یا طالب الوصول تجرد کی تصل
صاحب نظر واهل انصاف اولانره ظاهردر که هر بیتک شرحنده مولانا جلال
ذکر اتدوکی شرح تدقیقات فلاسفه قبیلندن واهل سلوک اولمیانلر قال قیلندندر
و**فقیر** ذکر اتدکم درویشانه تعبیر واحوال وسلوکه ملایم تعبیردر امدی انظر
الی ما قال حسبنجه نفس مقوله نظر ایدوب قائله نظر اتمک کرک پس اکا نظر
اتمک کرک پس اکا نظر اتمه که مولانا جلال دیار عجمده عظیم وبو فقیر دیار رومده
حقیر در **قطعه** کر نداننند جاهلان قدرم • چون کهر قیمتم نکردد کم • قیمتم
چون خطام دنیا نیست • از طلبشان ازان شدم ابکم • از خدا خودی اینا خواهم

کر بود

متواتر قول بولخلص
بیتی در معه

مفعول فاعلات
مفاعیل فاعلن

که بود بر کزیده ومحکم **وله ایضا** دیدم بخواب دوش که ماهی بر آمدی • کو وردم
دو شده دون گیجه که بر آی طوغدی • کز عکس روی او شب هجران سر آمدی
آنک یوزی عکسندن هجران گیجه سی تمام اولدی بو بیت مرهو نور • تعبیر چیست
یار سفر کرده می رسد • تعبیر نه در سفر اتمش یار ارلیشور یعنی کلور • ای کاج هر چه
زود تر از در در آمدی • ای کاش نه اوله ایدی تیز کر ایسه قپودن ایچرو کلیدی •
معناسنده در یعنی ای ربی کاشکی هر نه کلو تیز کر ایسه قپودن ایچرو کلیدی •
مراد بودر که خواجه حافظک یاری بر شیخ عزیز سفره گیتمش ایمش ذکر اتدوکی رؤیا
واقع اولوب آنک تعبیری اول سفره گیدن یارک قدومی اولوب آنک تیزجک
کلمسنی استدعا اتدکن حکایت ایدر **بیت** جانم بدر شدی بملاقات حضر تش •
آن خواجه ار ز راه کرم بر در آمدی • ذکرش بخیر ساقی فرخنده فال من • ذکری
خیر اولسون بنم ساقی مبارک فالم • کز در مدام با قدح وساغر آمدی • قپودن مراد
قدح وصغرق ایله کلور ایدی مراد بودر که اول شیخ مبارک قدمه دعا ایدوب
کلدکجه عشق الهی ایله مالی قلب صافی ایله کلور ایدی دیر • خوش بودی ار
بخواب بدیدی دیار خویش • خوش ایدی اگر دوشده کوربدی کندو دیاریا
تا یاد صحبتش سوی ما رهبر آمدی • تا اکا صحبتنی الکی بزم جانبمزه قولاغز کلیدی
مراد بودر که دوشنده کندو دیارینی کورسه بونده اولان صحبتی تذکر ایدوب اول
تذکر اکا بو جانبه کلمکه قولاغز اولور یعنی کلمکه باعث اولور ایدی • انکو تر ابسنک
دلی کرفت رهنمون • اول کمسه که سکا طاش کوکلو لکه قولاغز اولدی • ای
کاشکی پاشی بسنکی در آمدی • ای دوست کاشکی ایاغی طاشه کلیدی مراد
بودر که شول کمسه که سنی بو طرفه کلمکه مانع اولوب سنک دل لکه ارشاد ایدر کاشکی
ایاغی طاشه دوقنه ایدی که متاع خیردر • فیض ازل بزور وزر ار آمدی بدست
فیض ازل اگر قوت والتون ایله اله کلیدی • آب حضر نصیبهٔ اسکندر آمدی

حضر صوبی یعنی آب حیات اسکندره نصیبی کلور ایدی مراد بودر که فیض الهی
ضعیف و فقیرا ولانلره اولور قوی و غنی اولانلره اولمز اسکندره نصیب ا
اولور ایدی یاخود فیض الهی یه قوت و آلتون شرط دکلدر مشیئة الله متعلق
اولدوغی کسه اولور آنوکیچون حضره نصیب اولوب اسکندره نصیب اولمدی
بیت بفضل است فیضش از آن آب جان • نصیب خضر شد علیه السلام
جانش نثار کردی آن دلنواز اگر • جانی اکا نثار ایدر ایدم اول کوکل اوغشا یجی
اگر • چون روح محض جلوه کنان در بر آمدی • روح محض کبی جلوه ایدرک
سینه یه کلیدی مراد اول یار عزیزک وصلنه کمال رغبتی ذکر در • آن عهد
یاد باد که از بام و در مراه • اول عهد اکلسون که طامدن و قپودن بکا • دایم پیام
یار و خط دلبر آمدی • دایم یار خبری و دلبر خطی کلور ایدی مراد بودر که سن دلبر
بونده ایکن کاه طام اوزرندن بکا خبر سویلر ایدک و کاه آوابجندن قپویه کلوب
سویلر در و کاه قپویه مکتوب کوندرر ایدک اول زمان اونودلمسون خلاصه
مراد کروکل که اول حال کرومیسرا ولسون دیمکدر بیت هرکه از من دل برد
من نام او دلبر نهم • لفظ دلبر را چو معنی دلبر نبوده است • کی یافتی رقیب
تو چندین مجال ظلم • نیچون بولور ایدی سنک رقیبک بو دکلو ظلم مجالنی • مظلومی
ارشبی بکار داور آمدی • بر مظلوم بر کیجه اکر حاکم قپوسنه کلیدی • مراد
مظلومک دعاسی درکاه حقده مستجاب اولدوغن ذکر در که رسول الله علیه السلام
معاذ بن جبله دیمش اتق دعوة المظلوم فان الله تعالی لم یجعل بینه
وبینها حجابا بیت آیرمغه بندن آنی سعی ایتمه رقیبا • غافل بوریده بونده
صقین آه سحر وار • خامان ره نرفته چه دانند ذوق عشق • سالک
اولمش خاملر نه بیلور لر عشق ذوقینی • دریا دلی بجوی دلیری سر آمدی •
برکوکلی دکز استه و بر بهادر و بر سر آمد مراد اول شیخ عزیزه خطاب ایدر که

ویر سالک اولمین خاملر ارشاد دنیا ترک قل که آنلر ذوق عشقی بلمزلر بر دریادل
ور یاخشنده بهادر سرامد استه که تربینک ضایع اولمیه • کر بر و بحر را
بمیان فرق نیستی • اکر قوری و دکز اورتسنده فرق اولمیدی • کاه بهوده
راز جیاپن عنبر آمدی • مغلوب صنعرک آلتندن عنبر کلور ایدی مراد بودر که
بر و بحرک فرقی وار در که کاه بحردن عنبر حاصل اولور کاه بردن حاصل
اولمز اکر بر و بحرک فرقی اولمیدی کاستخدام اولنان بودن دخی عنبر حاصل
اولور ایدی • ور دیگری بشیوه حافظ زدی رقم • اکر بر غیر حافظ شیوه سی
ایله رقم اوریدی • مقبول طبع شاه هنرپرور آمدی • هنر بسلیجی شاهک
طبعنک مقبولی کلور ایدی مراد حافظک سخن کلامی مرغوب الاسلوب در آنوکیچون
هنر مرتبیسی اولان شاه قتنده محبوبدر بر غیرک کلامی دخی بو یله اولیدی
اول دخی مقبول حضرت شاه اولور ایدی دیمکدر وله ایضا روز کاریست
که ما را نگران می داری • بر روزکار در که بزی منتظر دوترسن • بندکان را نه
بوضع دگران می داری • قوللر غیرلر وضعی ایله دوتمزسن • مراد اول یار
عزیز کلمکده تأخیر ایدوب انتظار ویردکن حکایت و بنده مخلصلرن غیرلر
کبی کورموکندن شکایتدر • گوشهٔ چشم رضایی بجنت باز نشد • سنک
رضایه منسوب کوزک کوشه سی بکا آچلمدی • اینچنین عزت صاحب نظران
می داری • صاحب نظرلر عزتن بو یله می دوترسن مراد بودر که بز صاحب نظرلرز
اما بزه رضا ایله نظر کوسترمز دوتمزسن یعنی رضا نظری ایله نظر اتمزسن
و صاحب نظرلره عزت اتمزسن • نه گل از داغ غمت رست نه بلبل در باغ
کل سنک غمک داغندن قورتلمدی نه بلبل باغده • همه را نعره زنان جامه دران
می داری • دوکلیی نعره اوریجی قفتان یرتجی دوترسن و بلبل نعره اوریجی در
لاجرم باغ عالمده عشق آلای مؤثر در دیمکدر • ساعدا آنا به که بنوشی تو که

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

نگران ناظر معناسنه ومنتظر معناسنه
ومتعلق معناسنه کلور

بو بیتده لف ونشر
مشوشی وار در

از بهر نگار • بیلکی اول یکدرکه او تمیه‌سن سن که نقش و رنگ ایچون • دست
درخون دل بر هزران می داری • ای چوق هنرلو لرکوکلی قانه دونرسن مراد
ساعدن قدرت قویه در لاجرم حضرت حقدن آنی استدعا ایدرکه قدرت قویه‌سی
ستر المعیوب اهل هنر اولانلرک قلبنده تاثیر ایدوب کندو یه قلوبی منجذب قلوب
حب ماسوادن و محبوب مجازیدن تخلیص ایده نیتکم دیر • بگذر بجربه ای
دل تو یلی آخر زچه روی • تجربه اتماسی ای کوکل سنسن آخر نه یوزدن
طمع مهر و وفا زین پسران می داری • شفقت و وفا طمعنی بو اوغلانلردن دونرسن
مراد متکلمدن روح و مخاطبدن قلب درکه اول بوکا دیرسن کثیر التجربه سن
اوغلانلردن شفقت و وفا کلمدکن بیلورسن پس بونلردن نیچون بویله شفقت
و وفا طمع ایدرسن بیت فراغت ایله کل ای دل امید وصل دلبردن • بیلورسن
کم وفا کلمز جهان ایچره کوزللردن • کیسه سیم و زرت پاک بباید پرداخت •
آلتونک و کومشک کیسه‌سنی پاک اویمق کرک • زین طمعها که تو از سیم بران
میداری • بو طمعلر ایچیچون که سن کومش کوکسلولردن دونرسن مراد بودرکه
کومش کوکسلولره طمع ایدن کمسه آلتونی و کومشی کیسه‌سن تمام اتمک کرک
بیت خوابت کند شاهد خانه کن • بر وخانه ابادکردان بزن • دل و دین رفت
ولی راست نمی یارم کفت • کوکل و دین کتدی ولی طوغری دیمکه قادر دکلم
که مگر سوخته دل را تو بدان می داری • که بن کوکلی یانمش سن انکا دونرسن
مراد بودرکه قلب ماسوایه کتدی و دین طریقت که ترک ماسوادر اول یتدی
ولی قادر دکلم یعنی اول حضرته اول قدر م و انکا اقتدارم یوقدر که دیم بن جسته
خاطرکسن بوکا دونوک و کوبیله اتوک دلکش • کرچه رندی و خرابی کنه
ماست همه • اکرچه رندلک و خرابلق بزم کناهمز در دوکلی • عاشقی کفت که
تو بنده بران می داری • بر عاشق دیدی که سن قوکی آنک اوزرینه دونرسن

مراد بودر

مراد بودرکه عاشق صادق اولان سنا آنی حضرت حقه بهنادانکه قادر اولور
بیت فاعل مختار اوست در همه انجمن • سیته بیچاره مانند متهم دوزن •
یاخود عاشق اولان صرف اختیاردن معطل اولوب هر فعل حضرت حقک
اولوب بن آلمدم سن اتدرک دیمکه قادر اولور دیکدر بیت بجنت از تو جان از تو
دین و دل از تو • تو یی که بخت بلندی و طالع مسعود • ای که در دلق مرقع
طلبی ذوق حضور • ای کمسه که یالو خرقه ده استرسن حضور ذوقنی و مشاهدهٔ
حق لذتنی • چشم بهتری عجب از بیخبران می داری • برعجب سر کوزنی یعنی
رجاسنی خبرسزلردن دونرسن مراد بودرکه مرقع خرقه کیشلر اکثر اهل ریا و حضرت
حقدن بیخبرلر در پس ای طالب حضور خدا اکرسن دخی کبابی ریاکیوب حضور
ذوقن استرسک بهتر عجب وام صعب رجاسن بیخبرلرونی بعضلردن استرسن
طریق اخلاص اول دکلدر و خبردار اولان مخلصلر در آنلر دکل بیت
تا قیامت بوی معنی نشنوی • تا قیامت کر زره صورت روی • نرکس باغ نظر
چون تو یی ای چشم و چراغ • نظر باغنک نرکسی چون سنسن ای کوز و چراغ
سر چرا بر من شوریده کران می داری • باشی نیچون بن شوریده‌نک اوزرینه آغر
دونرسن یعنی التفات اتمزسن مراد نیاطبدن نظر آلایی باغنک عینی اولان
مرشد کامل در آندن عاین عنایت طلب ایدوب التفات اتمدکندن شکایت
ایدر بیت بس چاره سازی بس دلنوازی • مارا نظر کن از عاین عاجی
تا صبا بر کل و بلبل ورق حسن تو خواند • تا صبا کله و بلبله سنک حسنک
ورقن اوقودی • همه را شیفته حال و نگران می داری • دوکلی دیوانه حاللو
و عاشق دونرسن مراد بودرکه نغمهٔ ربانیه معشوقه و عاشقه حسن حقدن
اثر اظهار ایدجک جمله معشوق و عاشق حضرت حقه عاشق اولور رباعی
یا امة العشاق و التصابی • دونکم خلوت الغراب • هذی کؤس المدام تجلی •

بجنت ازتو جان بیا و جمع ازتش
بعض نسخه‌ده چشم سیرکه واقع
میکک سکوزنی ایکوزنه توقع و یکک
اولور و بیخبران ایدر نه بی بصیران و تقع
رونش ...

ونوا جمال بلا حجاب • کو هر جام جم از کان جهان دکرست • جام جم کوهری غیری
جهان معدنندندر • تو تمنا ز کل کوزه کران می داری • سن بر دیجیلیجیدن
تمنا ایدرسن • مراد بودر که عشق الهی کوهری اهل باطن و صاحب حقیقت اولانلرده
بولنور سن آنی اهل ظاهر و اصحاب ریا ماده نی قرزندن استرسن آنلرده بولمز سن
بیت دلا هر کوهری راهست کانی • چنانکه هر متاعی رادکانی • ملکذران روز
سلامت بملامت حافظ • کورمه سلامت کوش طعن ایله ای حافظ • چه توقع زجهان
کذران می داری • هیچ جهاندن نه رجا دو ترسن مراد بودر که کیشی سلامت کوننده طلب
دنیاده اولسه نیجه طعن و توبیخ استماع ایدرفانی ایچون عاقل اولان تشنیع استماعن
اختیار ایمیوب نفسی آنون کورب سلامت کوش ملامت و ملالت ایله کورمز بیت
از چشم جو آن جان و جهان را کذر ایند • تا خوش کذرانیم جهان کذران را ولـه
ایضا رفتم بباغ صبحدمی تا چنم کلی • کتوم باغه صباح وقتنده تا بر کل دوشرم • امد
بکوش ناکهام او از بلبلی • قولاغمه کلدی ناکاه بر بلبل آوازی مراد منطوقدن ظاهردر
که عاشق معشوق ایچون فریادده اولور معشوق فانی یه عاشق اولان بو بله اولجق
معشوق باقی یه عاشق اولان طلب و فریادده بوتنک اضعافی کرک بیت
بعاین یقین عاشقان دیده اند • که غیر از خدای جهان هیچ نیست • مسکین چو
من بعشق کلی کشته مبتلا • یعنی بلبل مسکین بنم کبی بر کل عشقنه مبتلا اولمش
واندر چمن فکنده ز فریاد غلغلی • و چمن ایچنه آتش فریاددن بر غوغا مراد
اولکی کبی عاشقده فریاد و فغان اولدوغن بیاندر بیت کر بیان می دروم هردم
که دامن در مکش از ما • که ما مشتاق دیدار یم دوست و عاشق شیدا • می
کشتم اندران چمن و باغ دمبدم • طولاندم اول چمن و باغده دمبدم • می کردم اندران
کل و بلبل تاملی • ایلدم اول کل و بلبلده بر فکر • بو اوچ بیت مرهوندر • کل یار
خار کشته و بلبل قرین عشق • کل خاره یار اولمش و بلبل عشقه قرین • •

این را

[illegible]

لفظ چشم لفظ
بر چشمدن مخففدرم

این را نغییری نه و آن را تبدلی • بوکا تغیر یوق و اکا تبدل یوق مراد کل خاره یار
اولمغی و بلبل عشقه قرین اولمغی ترک اتمز دیمکدر خلاصهٔ مراد کل که معشوق فانیدر
خاره یار عاشقدن بیزار در خلاف معشوق باقینک و بلبل که عاشق مجازیدر
ترک عشق اتمز عاشق حقیقی ترک عشق حق اتمک نه جایز اولا دیک اولور
بیت جان میدهم بباد و کمنت می برم بخاک • طوتی لمن یموت و فی قلبه هواک
چون کرد در دلم اواز عندلیب • چون کوکلمده اثر ایلدی بلبل اوازی • کشتم
چنانکه هیچ نماندم تحملی • شو یله اولدم که هیچ بنم تحملم قالمدی مراد بودر که بلبل
اوازی بکا اول قدر تأثیر ایلدی که صبره مجالم قالمدی یعنی عاشق فانی بو یله فریاد
قلوب ترک عشق اتمیجک عاشق باقی اولان نیجون فریاد قلمیه و فانی زحمتنز
حاصل اولمجق باقی نه دن سهولت ایله حاصل اولا دیو نی صبر و قرار اولدم • بس
کل شکفته می شود این باغ را ولی • نیجه کل اچلور بو باغده اما • کس بی بلای خار
نچیدست از و کلی • کمسه خار بلاسنز آنون دوشرمدی بر کل مراد باغ جهاندن بلاکز
انتفاع اولمز دکلوچوق انتفاعه قصد اولنسه اول دکلوچوق بلا چکلور پس
عاقل اولدر که باغ فانیی و آنک انتفاعنی ترک ایدوب باغ باقی و حضرت
حقه تلاقی قصد ایلیه • حافظ مدار امید فرح در مدار کون • اولکی مدار لفظ فار سیدر که
نای در دهاسی لفظندن • اکنجی مدار لفظ عربیدر طولانجی یر و طولانوق معناسنه
ولفظ کون فتح کاف ایله عربیدر اولمق و جهان معناسنه در بو نده هر برینک
اکنجی معناسی مراد اولمق مناسبدر یعنی ای حافظ فرح امیدن طوتمه بو جهان
دور ندن • دارد هزار عیب و ندارد تفضلی • بیک عیبی واردر بر احسانی اتمیه •
بو قدر مراد منطوقدن ظاهر در بیت کردش کردون دون ازاد ما را بنده کرد
کو دلی کز کردش کردون دون بخروج نیست ولـه ایضا زین خوش رقم که
بر کل رخسار میکشی • بو خوش رقمدن که کل یکاق او زره چکرسن • خط بر صحیفه

[illegible]

کل وکلزاری کشی • خطی کل وکلزار اوزره چکرسن مراد خاطبدن حضرت خدادرکه قلم قدرت ایله کل یکاق اوزره رقم چکوب صحیفهٔ کل وکلزار اوزره خط یازر بیت

کرچه بسیار دبران بجهان آمده اند • هیچ یک برورق کل نکشید چلپی • اشک حرم نشین نهانخانهٔ مرا • سنم کلارمک حرم نشینی اولان کوز یاشنه • زان سوی هفت پرده ببازاری کشی • اول یدی پرده جانبندن بازاره چکرسن یعنی آشکاره ایدرسن مراد بودرکه کوزکه یدی طبقه درکوز یاشنی اول یدی طبقه دن ایچروده مختفی اولان حمدن صنع الهی ایله طشره چقارمغی استواب ایدوب صنع حقی استحسان ایدر وکوز یدی طبقه واوج رطوبتدن مرکب ایدوکی بو قرودهایکی کره تفصیل اولنمشدر واجمالی بوایکی بیتده مذکوردر قطعه کرد آفرید کار تعالی بصنع خویش • چشمت بهفت پرده وسه آب منقسم • صلب وشیم وشبکه زجاجی وبس جلید • بس عنکبوت وبیض وخنب قرن وملتحم • کاهل روی چو باد صبا رابموی زلف • لفظ کاهل روی وصف ترکیبیدر یعنی باد صبا کبی بر کاهل کیدیجی مراد تعبیر بالنقیض اعتباری ایله باد صبا کبی چابکی دیمکدر یعنی آنک کبی چابکی زلف مقوسی ایله • هردم بقید سلسله درکار میکشی • هردم زنجیر باغی ایله ایشه چکرسن مراد صبا کبی چابکلری غیب هویت رایحه سی ایله زنجیر تسخیر ایله باغلیوب استخدام ایدرسن دیمکدر فی الواقع صبا کبی سریع و آندن اسرع اولان افلاک وملائکه حضرت حقک تسخیری ایله مقیدلر اولوب عمله دررلر بیت جمله اجسام عظام وچالکان • هرچه فرماید خدا ازودخش کنند • هردم بیاد آن لب میکون وچشم مست • هردم اول شراب رنکلو لب ومست کوز یادی ایله • از خلوتم بخانهٔ خمار میکشی • بنی خلوتدن شراب صاتیجی اوده چکرسن مراد کلام مکنیف وخوات جاذب تذکری ایله بنی انس خلوت حلوتنده وآنلرک محبتندن کیفیت الهیه ویرر شیخ خانقاهنه الرسن

دیگر

ودیگر بیت انکه زاهد بود لعل وچشم یار • می بر خوا اورا بداری فروش • کفته شهر تو بستهٔ فتراک ماسزد • دیوک که سنک باغنک بزم قایشنز باغلنشی اولمق لایقدر • سهلست اکر توز حمت این بار میکشی • اسانیدر اکرسن بو یوک زحمتی چکرسک مراد بونیم ربقهٔ جذبهٔ حقده اولمق بکا آسان بلکه مطلب جانیدر اکر عنایت الهیه بو کلفه اختیار ایدرسه دیمکدر بیت سرم زا رفعت قدر این قدر بس • که با غدبستهٔ فتراک آن پاک • با چشم وابروی تو چه تدبیر دل کنم • سنک کوزک وقاشک ایله کوکل تدبیرن نیلیم یعنی نیجه ایدم • وه زین کمان که بر دل بیمار میکشی • واه بو یایدن که خسته کوکل چکرسن مراد تجلی حضرت ذات ورمز خفی واشارات اوبحق قلب بی اختیار منجذب بلکه منسلب اولوب قابل ضبط اولمز که بر ضعیف کمان قوی تیر نه مقابله ومقاومه ایده مز بیت چشم وابرویت قوی اند ودل زارم ضعیف • کی بود تا یک ضعیف آید بآن دو در مضاف • باز آکه چشم بد ز رخت دفع میکنم • کل که برامز کوزی ده سنک یوزکدن دفع ایدم • ای تازه کل که دامن ازین خار میکشی • ای تازه کل که انکی بو دکندن چکه سن مراد سالک بشری دعوتیدر که اکا دیر کل که یرمز نظری یعنی یرمزلر نظرن سنک یوزکدن دفع ایده یم که خار دنیادن انکی چکوب حجرهٔ خلوتده سلامت اولاسن بیت اکر خواهی که ایمن بنشینی • بیا در حجره کان دار الامانست • حافظ دکر چه می طلبی از نعیم دهر • ای حافظ دخی نه استرسن زماندن نعیمندن • می میکشی وطرهٔ دلدار میکشی • بو مصرعک اخرکی اولنده اولان لفظ کسر میم ایله ادات حالدر الکنجی لفظ فتح میم ایله شراب معناسنه در معنای مصرع بودرکه شمدیکی حالده شراب چکرسن یعنی ایچرسن ودلدار زلفن چکرسن یعنی دو تورسن مراد بودرکه نعیم دنیاده بوندن اعظم اولمز که عشق حق نوش ایدوب وغیب هو یتدن حقنه دار اولاسن بیت دایما در وصل آن جان وجهان مستغرقیم • بس دکر

نقل ... دیوان حافظ ... اولان ...
... لفظ ... ایله ...
... اولور ... چکرسن دیمک اولور

اندر جهان چیزی نمی خواهیم **ول ایضا** ز دلبرم که رساند نوازش قلمی • دلبر دن
کیم یتشدر رقم او غنیمه سن • بجاست بیک صبا کر همی کند کرمی • قنده در صبایلی اگر
بر کرم ایدرسه مراد برکوکلنی آلن یار عزیزدن مکتوب کلمسن استدعادر **بیت** ای نامه
بر بیاز تو باری سلام خشک • چون یار رنجهٔ قلم از من دریغ داشت **نظم** بر شکایت
اتمزن الکن دوستک رحمتی سحابی • بکشت زار جکر تشنکان نداد نمی • جکری صوزلر
اکیننه و یر مدی برنم مراد شکایت اتمزم دیوب مکتوب کوندرمدکندن شکایت
تعریفی در **بیت** شکوت و ما الشکوی لمثلی عادة • و لکن تفیض الکاس عند
امتلائها • قیاس کردم و تدبیر عقل در ره عشق • قیاس ایلدم و عقل تدبیرن ایلدم
عشق یولنده • چو شبنمست که بر بحر می کشد رقمی • چه کبیدر که دکزه رقم چکمه مراد
بودر که بن اکا مکتوب کوندرمک فکر اتدم اما قیاس ایلدم که بو حال چه بحره رقم
کوزمکدر خلاصه مراد بن اکا مکتوب کوندرمک بر زیاده دانی بر نهایتده اعلایه
مکتوب کوندرمکدر که هیچ مناسبت یوقدر دیمکدر **بیت** ایا واحد افاق الانام
بلطفه • علیک سلام الله ما طلع البدر • بیا که خرقهٔ من کرچه وقف میکده است
کل که بنم خرقهم کرچه میخانه لره وقفیدر • ز مال وقف نبینی بنام من درمی • مال
وقفدن کورمزسن بنم آدمه بر اقچه مراد بودر که خرقهٔ تنم خانقاهلر وقفیدر اما وقفدن
بکا بر اقچه تعیین یوقدر **بیت** نظر جان و دلم جز بتو نیست • جان و دل بین
که چه عالی نظرست • چرا بیک نی قندش نمی خرند آنکس • نیچون بر شکر قمشی ایله
المز اول کمسه • که کرد صد شکر افشانی از نی قلمی • که یوز شکر افشانلق قلور بر قلم
نیی ایله مراد بودر که اول کمسه نام منشی و کاتب مغلق در که قلم قمشی ایله شکر
افشانلق ایدر اما بنی بر قلم ایله المدی و هر کز الکدی **شعر** لا رسول و لا تعرف حالی
کل هذا مقدمات ملالی • دلم کرفت ز سالوس و طبل زیر کلیم • کوکلم دوتلدی یعنی
یکرندی ریادن و کلیم آلتنده طاولدن یعنی مخفی دستور عشقبازلقدن • بیاکه

بر در میخانه

بر در میخانه بر کنیم علمی • کل که میخانه قپوسی اوزره قالدرم بر سنجاق مراد دستور سلوک
ایلملکن او حانه دم من بعد آشکاره سالک طریقت اولوب و ساکن خانقاه اولمغ
استرن دیمکدر **قطعه** قصه در پرده مکو بیم آن شاهد جان • عاشق خویش
نخواهد که هویدا باشد • علم نصرت منصور ازان بالا شد • عشقبازیش بنزد همه
پیدا باشد • طبیب راه نشاین سر عشق نشناسد • یولده اوتورجی طبیبه
یعنی یولده بساط یایوب طبابت کوسترن طبیب عشق سرنی بلمز • برو بدست
کن ای مرده دل مسیح دمی • یوری الده قیل یعنی تحصیل ایلکل ای کوکلی میت بر
عیسی نفسی مراد منتهای اولمیوب یولده اوتورن شیخ ناقص عشق الهی سرن بلمز
دردکه دوا قلمز امدی ای قلبی مرده اولان سالک بر احیای موتی یه مالک شیخ
واصل قل که قلبکی احیا ایدوب سنی واصل مولا ایده **بیت** هر که راهی راند بده
بار نما • رهبرت کی باشد ای مرد خدا • حدیث چون و چرا درد سر دهد ای دل •
نیته و نیچون سوزی بلش آغرسی ویررای کوکل • پیاله کیر و بیاسا ز عمر خویش
دمی • قدح دوت دکلو کندو عمرکدن بردم مراد بودر که علم ظاهره اشتغال و بحث
وجدال یعنی لم لا یجوز ان یکون کذا نزاعی و کیف یکون کذلک کبی باش آغرسی کتورر
عشق الهی نوشنه و عبادت و فراغ خاطره مشغول اولوب عمردن بردم
راحت اول نیچه بر بحث و جدال و قیل و قال ایله کندوکه صداع ویررسن **قطعه**
زمان ضایع مکن در علم صورت • مکر چندانکه در معنی بری راه • چو معنی یافتی
صورت رها کن • که آن تخمست و اینها سر بسر کاه • بیا وقت شناسان دو
کون بفروشند • کل که وقت بلنلر ایکی جهانی صتلر • بیک پیاله می صاف و صحبت
صنمی • بر قدح صاف شرابه و بر محبوب صحبتنه مراد بودر که شونلر که وقتک قدرن
بلورلر ایکی جهانی بر عشق خالصه و محبوب حقیقت صحبتنه صترلر یعنی اکا صرف
ایدرلر **قطعه** روز را بیکان ز دست مده • نیست امکان انکه باز رسد •

دست این روز کار کوتاه است • که بدان دولت دراز رسد • دوام عیش وتنعم
نه شیوهٔ عشقست • عیش وتنعم دوامی عشق شیوه سی دکلدر • اکر معاشر مایلی
بنوش نیش غمی • اکر بزم مصاحبی ایسک ایچ غم نیشترن مرادبودرکه عشق اللهی
طریقنه دوام عیش وتنعم دکلدر بلکه آنک شرطی مجاهده وریاضتدر لاجرم اکر بزم
مصاحبی ایسک غم نیشتری المن چک غزل ان کنت ممن یدعی حبنا • اصبر علی الفقر
وطول العنا • یا فوز من یترک ما عنده • من آلذی تبغی ما عندنا • کم عاشق خاض
المنایا الی • ان نال حقا سؤله والمنا • معاشر الاحباب بشریکم • قد ذهب الحزن
وزال العنا • مدامة رافت وقت صفا • ومطرب غنا وساق دنا ••
سزای قدر تو شاها بدست حافظ نیست • سنک قدرک لایقی ای شاه حافظ
النده دکلدر • جز از نیاز شبی ودعای صبح دمی • کیجه لک نیاز ندن وسحر وقتی
دعاسندن غیری مرادبودرکه حافظ سنک قدرکه لایق خدمته قادر دکلدر قدر تی
آنجق کیجه نیاز نه وصباح دعاسنه در وله ایضا زکوی یار می آید نسیم باد
نوروزی • یار محله سندن کلور نوروزه منسوب یلک خوش قوقولوسی • ازین باد
ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی • بو یلدن اکر مدد استرسک کوکل چراغنی یالکلندررسن
مرادبودرکه سالک طریقت اولا جانب الهیدن نفحهٔ ربانیه ظاهر اولور سالک
اول نفحه دن مدد استرسه واکا تشبث ایدوب کیدرسه کوکلی روشن اولور
بیت کرای باد صبا دستی بر آن خاک قدم داری • چه باشد کر بکردی دیده ام مخزم داری
جو کل در خرده داری خدا را صرف عشرت کن • کل کبی اکر آلتون خرده لرک وارایسه
الله ایچون عشرته صرف قل • که قارون را غلطها داد سودای زراندوزی •
که قارونه غلطلر ویردی آلتون قزنمق سوداسی مرادبودرکه کل ایچنده حاروجه
خرده جقلر وار در آلتون آووابی کبی اکر سنک دخی وار ایسه لله عشرته وثواب
آخرته صرف قل که قارونه آلتون قزنمق غلطلر ویرب منع زکوة ایدوب کنوشی محوم

شبی وصبحدمی لفظلرنده
اولان حرف یا یا مصدریه در
یا یا وحدتیه در مه

افتر ا ابود

افتر الیبوب حطام دنیایه مشغول اولوب آخر الامر خسف اولدی شعر ولیلک
ان الفقر خیر من الغنی • وان قلیل المال خیر من المثری • لقاؤک مخلوق عصی الله للغنی •
ولم تر مخلوقا عصی الله للفقر • میی دارم چو جان صافی وصوفی میکند عیبش • بر
شرابم وار در جان کبی صافی وصوفیلر عیبلر آنی • خدا را هیچ عاقل را مبادا بخت بدر وزی
یا نی هیچ عاقله یرمز بخت رزق ونصیب اولمسون مرادبودرکه عشق خالصم وار در
روح کبی صافی اما صوفی یعنی صوفیی حریص دنیا آنی عیبلر بازی هیچ عقل اهلنه یرمز
بخت نصیب اولمسون که ترک باقی قلوب طالب فانی اولمسون رباعی بوديم درین
عالم فانی رفتیم • زین ملک بلک جاودانی رفتیم • کشتیم زملکت تن خود بیزار •
از ملکت تن بلک جانی رفتیم • طریق کام جستن چیست ترک کام خود کردن • مراد
استمک طریقی ندر کندو مرادنی ترک ایلمک • کلاه سروری آنست اکر این ترک
بردوزی • سرورلک کلاهی اولدر اکر بو ترکی دکرسک مرادبودرکه سرورلک کلاهی
اول وقت حاصل اولورکه ترک مرادی کلاهک ترکی ایدوب دیکه سن بیت
هلست تاج عارفان اندر جهان از چار ترک • ترک دنیی ترک عقبی ترک هستی ترک ترک •
نوائم نوحهٔ قمری بطرف جویبار ازچیست • بلمزم قمرینک فریادی اوماق کنارنده
نه ندر • مکر او نیز همچون من غمی دارد شبانروزی • مکر آنک دخی بنم کبی برغمی وار در
کیجه لو وکوندزلو مرادبودرکه شیخ صاحب رد آنک دنیاکنارنده فریادی نه ندر
بلمزم مکر آنک دخی بنم کبی کیجه وکوندز غم یاری وفکر آخر کاری وار در بیت فغان
رعد از در دالهیست • که نی باعث نباشد ناله کس • جدا شد یار شیرین ات
کنون تنها نشین ای شمع • آیرلدی سنک طاتلو یارک شمدی تنها اوتور ای شمع • که حکم
آسمان اینست اکر سازی اکر سوزی • که حکم آسمان بودرکه کرک دوزل کرک یان
مرادبودرکه هرکسه طاتلو یاری ایله علی الدوام اولیمز البته مفارقت واقع اولور
تقدیر الهی بویله درکرک قدریره موافقت وصبر التسون کرک یانوب فریاد قلسون

تعبیر بالتعیض خواجه حافظک
عادتیدرکه مرادی معلوم اولمشدر

سخن در پرده میگویم زخود چون غنچه بیرون آی • سوزی پرده ده سویلرن کنه کرکن غنچه
کبی چیق • که بیش از پنج روزی نیست حکم میر نوروزی • که بیش کوننن زیاده
دکلدر نوروزلق بکی یا نوروزه منسوب بکلکی مراد بودر که میر وحاکم دیر پرده آرده نوه
غنچه کبی اوتورمه کل کبی طشره چیق بو پندی سکا ستور سویلیوب بطریق التمثیل
نصیح ایدن لاجرم تعظم وتکبر ایلمه کنذکدن چقوب ظاهر اولوب انانیتی ونفسانیتی
ترک قیل زیرا نوروزلق حکومتی کبی دنیا سلطنتی مدت قلیله ده تمام اولور رباعی
دنیا نیرزد انکه پریشان کنی دلی • زنهار بد مکن که نکردست عاقلی • بعد از هزار سال
که نوشروان نماند • کویند از و هنوز که بودست عادلی • عجب علم نتوان شد ز
اسباب طرب محروم • علم کبری ایله ستنک اسبابندن محروم اولمق اولمز • بیا
ساقی که جاهل را بهاین تری رسد روزی • کل ای ساقی که جاهله زیاده رکایر شور
رزق مراد ظاهره نظر اهل علم اولان عجب علم سببی ایله رزقدن محروم اولور
لاجرم الجاهل مرزوق حسبنجه جاهل اولوب متنزل ومرزوق اولمق یکدر دیکلدر
قطعه کم عاقل عاقل اعیبت مذاهبه • کم جاهل جاهل تلقاه مرزوقا • وهذا الذی
ترک الادهام حائرة • وصیر العالم النحریر زندیقا • ومعنی یه نظم مراد بودر که
کبر علم ایله سلوک طریقت المیوب فرح آخرت اسبابندن محروم اولمق اولمز کل
ای شیخ که تکبر علم المیوب صوفی اولانک فیضی زیاده اولور اکا ارشاد قیل قطعه
عجب چه بود انکه نفس شوم کید • خویشتن فایق زاهد بر عمرو زید • عجب را
جنبش زامداد هواست • مرد معجب دشمن خاص خداست • بیا بلبل که از
مطرب رموز عشق کیری یاد • کل ای بلبل که مطربدن عشق رموزن ازبرلیه سن
بیا مطرب که از حافظ غزل گفتن بیاموزی • کل مطرب که حافظدن غزل دیمک
اوکرنه سن مراد بلبلدن واعظ علم ظاهر در ومطربدن عالم علم باطندر اکا دیرکه
کل بوندن علم طریقت اوکرن وبو کا دیر که کل بندن صورت مجازده تعلیم حقیقت

اوکرن

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

اوکرن که حقه دعونک اهل مجازه دخی عام اولوب یا اهل رموزه خاص اولا بیت
در جملهٔ ذرات جهان پرتو حسنیست • من با تو چه کویم که ترا پرتو حسنیست
بعض نسخه ده مخلص بلبلی بو واقع اولمش • بستان رو که از بلبل نوای عشق
کیری یاد • بوستانه کیت که بلبلدن عشق نواسن ازبرلیه سن • بکلشن رو که
از حافظ غزل گفتن بیاموزی • مراد تعلیم علم ظاهر اولور ره وار که علم ظاهر تعلم ایده سن
ومحل تصوفه وار که رموز طریقت وصورت مجازده حقیقت اوکرنه سن دیمکدر
وله ایضا زان می عشق کز و پخته شود هر خامی • اول عشق شرابندن
که اندن پخته اولور هر برخام • کرچه ماه رمضانست بیاور جامی • اکرچه رمضان آیی در
کتور بر قدح مراد مخاطبدن شیخ در اکرچه رمضان آینده ولا تباشروهن وانتم عاکفون
فی المساجد موجبنجه شیخ خلوتده اولوب ارشاد سالکدن فارغ اولور اما اکا دیر اول
عشق الهی که تعلیم ادب طریقت وارشاد کثرت ریاضت در که انک سببی ایله خاملر
پخته یعنی مبتدیلر کامل اولورلر بر قدح کتور واندن اذاقت قیل وارشاد طریقت ایلکل
همان خلوتده عزلت وفراغ ایله ساکن اولمه بیت امشب شب آدینه وفردا
رمضانست • تن در ذو بان آمد وجان در طیرانست • روز نارفت که دست
من مسکین نکرفت • کونلر کتدی که بن مسکینک الن دوتمدی • ساقی شمشاد
قدی ساعد سیمین اندامی • بر شمشاد قدک بالدرن وبر سیم اندامک بیلکن مراد بودر که
رمضان کلوب شیخ خلوتده اولوب بر نیجه کون الحکی علو درجه ساقی و واسطهٔ
تلاقی اولان اسماء طریقتی وشیخ پاک ومصاحب دن صاف اولانک الینی دوتمدم
روزه هر چند که مهمان عزیزست ای دل • اوریج هر نه کلو عزیز قونقدر ای کوکل
صحبتش موهبتی دان وشدن انعامی • آنک صحبتنی بر هبه بل وکیتمسن بر
انعام مراد بودر که شهر رمضان الذی انزل فیه القرآن موجبنجه اوله مبارک اوسط
مبارک وآخره عتق من النیران حسبنجه شهر رمضان مبارک مهمان در اول

واو سعلی یعنی آنک مجبتی و مقارنتی عطاء الٰهی و مفارقتی انعام شاهی در • مرغ زیرک
بکذر خانقه اکنون نپرد • زیرک قوش خانقاه قبوسنه شمدی اوچمز • که نهادست
بهر مجلس وعظی دامی • که قونلمشدر هر بر وعظ مجلسنده براغ مراد بودر که سالک
زکی اهل ریا معبدینه و واعظ غیر سالک محفلنه وارمز که آنک هر وعظی مجلسنه بر
آغ قونلمشدر خلاصهٔ مراد واعظ صوری زرق و ریا ایدوب خلقدن جلب
مال و تحصیل اقبال ایچون دام تزویر قومشدر طالب زیرک اکا کرفتار اولمز **بیت**
آن خواجه عزیز است و شریفست و لطیف است • چون طالب دنیی دلی کشت
نهانست • گله از زاهد بدخو نکنم رسم اینست • یعنی خولو زاهددن شکایت
ایلیم یعنی ایلمزم عادت بودر • که چو صبحی بدمد در پیش افتد شامی • که چون صباح
ظاهر اولا آنک آردنه دوشر بر شام مراد ناهددن و کانوا فیه من الزاهدین جمیع
سلوکدن موحش اولاندر آنک کبی که بدخولق ایدوب سالکه اولانک آردنه
دوشوب سلوکدن نهی و منع ایدر اما بنم آنون شکایتم یوقدر زیرا عادتدر صبح
روشنک آردنجه شام ظلام اولور **بیت** از طعنهٔ بدگوی نترسم که جوهر روز
اندر پس هر صبح شب تیره نهانست • یار من چون بخرامد بتماشای چمن • بنم یارم
چون صالنه چمن تماشاسنه • برسانش ز من ای پیک صبا پیغامی • ایرشدر
اکا بندن ای صبا پیکی بر خبر مراد یاردن شیخ طریقتدر و مراد چمندن اذا مررتم
برياض الجنة فارتعوا موجبنجه مجلس علم و صحبت اهل طریقه کلا ای توجه ایدیجی
بندن اکا ایرشدر بو خبری • کو حریفی که شب و روزی صاف کشد • دی بر
مصاحب که کیجه و کوندز شراب صافی چکر • بود آیا که کند یاد ز دُردآشامی •
اولوری عجبا که انکوت اکا بو سبکجیدن مراد بودر که شول مصاحب که عشق حالیله
و حضرت حق ایله مصافاتی اولا بنم کبی مکدر شراب عشق نوشی ایدنی عجبا یاد
ایدرمی دیوب اکا بنی تذکر اتمکی تذکیر ایت دیمکدر • حافظا گر ندهد داد دولت

آصف

آصف عهد • ای حافظ اکر ویرمزسه سنک کوکلک عدلنی زمان آصفی • کام دشوار
بدست آوری از خود کامی • مرادی مشکل الهکتور رسن کند و مرادکجه اولمقدن •
مراد آصف عهددن خلیفة الله و قایم مقام رسول الله اولان شیخ دراکراول
سنک کوکلک اصلاحی ایچون اهتمام تام و عدل تمام اتمزسه مرادی الکه اسانلوغ ایله
کتورمزسن کند و مرادکجه اولمقدن دیمکدر **بیت** کر یاری آن یار نباشد بنوای
دل • هر سود که پنداریش آن عین زیانست **وله ایضا** سحر که ره روی در
سر زمینی • سحر وقتنده بر سالک بر مملکت بلشنده • همی گفت این معما با قرینی
دیر ایدی یا بو معمایی بر یولداشنه مراد بر سالک مراتب سلوکدن بو مرتبه ده بر
مستور سوزی دیر ایدی اول سوز بودر • که ای صوفی شراب آنکه شود صاف
کای صوفی شراب اول وقت صافی اولور • که در شیشه بماند اربعینی • که شیشه ده
اربعین چوقه مراد بودر که عشق الٰهی و محبت حق اول وقت صافی اولور که
قلبده اربعین چوقه که قرق عددنده تأثیر قوی وار در آنونکیچون رسول الله علیه السلام
بیوردر من اخلص لله اربعين صباحا ظهر ينابيع الحكمة من قلبه على لسانه • کر
انکشت سلیمانی نباشد • اکر سلیمانه منسوب برماق اولمزسه • چه خاصیت
دهد نقش نکینی • نه خاصیت ویرر یوزک قاشی نقشی مراد بودر که خاتم سلطنت
سلیمان علیه السلام برماغنده اولمق ایله تأثیر تاتی اولوب جمیع وحوشه و طیوره
و سائر اشیایه حاکم اولدی اما دیو برماغنده اولمق ایله جمله ده تأثیر قلمدی
خلاصهٔ مراد کسوت طریقت اهل حقیقت اولانده موثر اولور که اثر فضل
و کرامت ظهور بولوب هر کسوت طریقت لابسنده اولمز آنونکیچون دیر
خدا زان خرقه بیزارست صد بار • الله اول خرقه دن بیزار در یوز کره • که صد بت
باشدش در آستینی • که یوز بتی اولا بر یکده مراد خرقه پوش اولوب انواع
ریاسی اولانک حضور حقده قدری یوقدر دیمکدر و اهل کسوتده ریا غالب

ومخلص اولانلردن استعداد مناسب اولدیغیچون دیر • درونها تیره شد باشد که از
غیب • ایچلر بولانسی وطونسی اولا که غیبدن • چراغی برکند خلوت نشینی • برچراغ
قالدره برخلوت نشین مراد بودر که قلوب سلاک تاریک اولوب تنویره محتاج اولدی
اولا که بر صاحب حال واهل عزلت روشنالق ویره وبو دخی طلبنده اولمق
مروت گرچه نامی بی نشانست • مروت اگرچه برنامدر نشانسز • نیازی عرضه
کن بر نازنینی • بر نیاز عرض قیل بر نازنینه مراد مروت عنقا کبی موجود الاسم
معدوم الجسم در اما نازنین وعزیز اولان دن امید مروت انک اولورلا جرم
بر عزیز اولانه عرض نیاز قلمق مناسبدر وآندن اثر فضل مرجودر دیگر وانک
کبی که لله احسان الله جایزدر آنوکیچون دیر • ثواب باشد ای دارای خرمن
ثواب اولورسکا ای خرمن دوتن واکا حاکم اولان • اگر رحمی کنی برخوشه چینی •
اگر بر رحم ایدرسک بر باشق دکشورچی یه مراد بودر که صاحب حال واهل حالت اولان
کمسه سالک سائله رحم ایدوب فضل فیض الله ثواب اولوراکا اما بو یله ایدن
کمسه غایتده اقل قلیل اولدیغیچون دیر • نمی بینم نشاط وعیش درکس • کورمزن
شنلکی وعیشی کمسه ده • نه درمان دلی نه درد دینی • نه کوکل درمانی نه دین دردن
مراد بودر که بو عشرت حق وعیش الهی کمسه ده ظاهر دکلدر که مرض قلبه
دوا اتمزلر ودین دردن چکوب اکا تدبیر قلمزلر پس طالب اراپوب بولمق کرک
درمیخانه بنما تا ببرسم • میخانه قپوسن کوستر تا صورم • مال خویش را از پیش
بینی • کندو مرجعمی براوک کوریجیدن مراد بودر که خانقاه قپوسن بکا کوستر تا بر
آخر بین اولان درویش کاملدن حالمک آخرن صوراین اکا کوره تدبیر آخر
کار قلایین وآندن فیض الآیین • اگرچه رسم خوبان تندخویست • اگرچه خوبلق رنکی
صرپ خولیلقدر • چه باشد گر بسازد با غمینی • نولا گر موافقت ایدرسه بر غصه لو
ایله مراد بودر که کوزلر اکثر تندخو اولورلر لاجرم طریقت کوزلری دخی اهل فسق

وهوادن

وهوادن اواهی قلوب آنلره غضب ایدوب التفات اتمزلر اگر بر حزین ومعصیتدن
غمگین ایله قرین اولوب آنک اصلاحنه سعی اتسلر نولا که بونلرن کندولرک کمالنه
نقصان گلمز اگرچه عصیان غالب اولوب ترک اعانت اتلو اولمشلر دریتیم دیر
نه حافظ را حضور درس وخلوت • حافظک درس وخلوت حضوری یوقدر •
نه دانشمند را علم الیقینی • دانشمنده علم الیقین یوقدر مراد حافظ اولانه حضور
درس قرآن وصفوت خلوت تن وجان یوق وعالمه علم یقین وایقان یوق
دیگدر ولـه ایضا سلیمی منذ حلت بالعراقی • لفظ سلیمی بتصغیر سلمی در
وسلمی اسم معشوقه در منذ حرف در ظرفیت ایچون دخی استعمال اولنور
حلت تانیث حل بالمکاندر گلدی وداخل اولدی معناسنه عراق بونده اسم دیاردر
وحرف یا قافک کسره سنک اشباعندن متولد اولمشدر معنای مصراع بودر که
سلمی چک کلدن بر وعراقه یعنی بندن عراق اولدن برو • الاقی من هواها ما
الاقی • لفظ الاقی نفس متکلم وحده در مفاعله بابندن یعنی ملاقاتدن وهوا
محبت معناسنه در معنای مصراع بودر که صتاشرن آنک محبتنده صتاشدیغمه
مرادت ترجمه حال اولیجق عشقدن بکا بر عجب حال کلور دیگدر • الا ای ساربان
محمل دوست • الا حرف تنبیه در ساربان دوه جیدر ومحمل هیوک محفه در
معنای مصراع بودر که اگاه اول ای دوست محفه سنک دوه جیسی • الی رکبانکم
طال اشتیاقی • رکبان جمع راکبدر جار ومجرور طال لفظنه متعلقدر معنای
مصراع سزک راکبلرکزه اوزادی اشتیاقم دیگدر مراد دوستک وآنک اصحابنک
ملاقاتنه اشتیاقمک کثرتن ذکردر • درونم خون شد از دیدن دوست • الجم
قان اولدی دوستی کورمکدن • الا تعسا لایام الفراق • تعسا مفعول مطلقدر
ناصبنک حذفی واجبدر سماعا معناسی یقلمق وهلاک اولمق دیگدر معنای
مصراع بودر که اگاه اول که هلاک اولسون ایام فراق مراد دوست فرقتندن

مفاعیلن مفاعیلن
فعولن

کمال جوتن اعلام وایام فراتمک زوالن طلبدر • خود در رند رود وانوازوفی نوش
زنده رود زیرا استفهام در لفظ انداز انداختن لفظندن ام در معنای مصراع
بودر که عقل زنده رود دار ماغنه آت و شراب ایچ • بکلبانک جوانان عراقی •
عراقه منسوب یکتلر کلبانکی ایله مراد عقل معاشی ترک ایدوب اهل شوق کلامن
استماع اتمک ایله عشق الاهیه استغاله ترغیب • بسازای مطرب خوش خوان و
خوش کوی • دوزای خوش اوقیجی وخوش سویلیجی مطرب • بشعر پارسی صوت
عراقی • پارسی شعر ایله عراقی صوتی • عراق بونده مقامات موسیقی دن بر مقام ایدر
وبساز لفظنک مفعولی صوت عراقیدر مراد واعظ وسخندان کلام مؤثر طلبیدر
جوانی بازنی آرد بیاد م • یکتلکی کرو کتوررحاطرمه • سماع چنک ودست افشان
ساقی • چنک سماعی وساقینک ال سلکمه سی مراد بودر که شیخ مختنی کلامن
استماع وآنک جولانی وسماعی وواعظک عالمدن ال سلکمه سی وشوق ایله تکلمی و
اسماعی بنی جوان ایدوب سلوک طریقته رغبتم آرتوردی • می باقی بده تا مست
وخوش دل • شراب باقی ویرتا مست وکوکلی خوش • بیاران برفشانم عمر باقی
یارانه صاحجم عمر باقی مراد شراب باقیدن ترغیب عباد تورکه اکا مالک اولوب
مست عشق حق واعمالندن خوش قلب اولان یاران طریقته عمر باقی نثار
ایدوب عذاب آتشدن خلاص عطا ایدر • بیا ساقی بده رطل کرانم • کل ای
ساقی ویر بکا طلو قدح • سقاک الله من کاس دهاقی • الله سنی صوارسون
طلو جنا قدن مراد واعظ وسخندن کلام مشبع طلبیدر واکا دعا ادر و کاس
دهاق حسبجه شراب جنت سقیی ایله • دمی با نیک خواهان متفق باش •
بردم ایولک استینلر ایله متفق اول • غنیمت دان امور اتفاقی • غنیمت بیل
امور اتفاقیه مراد بودر که ایولک استینلر که صلحادر آنلرک کلامن استماع وآنلر
ایله صحبت وانتظام احوال امور اتفاقیه در بونی غنیمت بیلوب آنلر ایله

متفق

متفق اول والا فوت ایدوب نادم اولورسن • رعینا العشب فی مرعی حماکم
رعینا لفظی نفس متکلم مع الغیردر واو دیمکی بادن عشب ضم عین ایله دکون
شین ایله یاش اوتدر • ومرعی اوتلاقدر • وحمی قورو در معنای مصراع بودر که
اوتاردق یاش اوتی سزک قورو کوزا اوتلاغندن • حماک الله یا عهد التلاقی
الله سنی حفظ ایلسون ای ملاقات زمانی مراد زمان وصالده ووقت تجلی
جمالده وفیضان وافر وجولان متکاثر حاصل اولدوغن ذکر واکا کوکلدن شکردر
بوبیتده صلحا ایله متفق اولوب فیض کثیر حاصل اولدوغن بیان ایلدکدن بعد
فسقه ایله صحبت سببی ایله فرصت فوت اولدوغن بیان ایدوب دیر •
مضت فرص الوصال وما شعرنا • لفظ مضت فعل ماضی مؤنثدر ولفظ
فرص ضم فا وفتح را ایله جمع فرصت در وما شعرنا نفس متکلم مع الغیر
منفی در معنای مصراع بودر که وصال فرصتلری کچدی وبز بلمدک • والی الآن
ع علی الفراقی • دخی بن شمدی علی فراقده یم مراد بودر که عمردن زمان
کثیر وقوت بدن وصحبت شیخ ومرشد واراکین وصول الی الله میسر ایدی اول
فرصتلری فوت ایدک شمدی علی فراقده یوز دیوب تحزن وتحسر اظهار ایدر •
عروس بس خوشی ای دختر رز • زیاده کوزل کلنسن ای اوزم چبوغی قزی
ولی که که سزاوار طلاقی • ولی کاه کاه طلاقه لایقسن مراد بودر که مسکر محرم اکر
نسیان ماسوی ایدر در اول جهتدن ایودر لکن عصیان اولوب سلوکه مانع اولور
وصوله منافی اولدوغیچون طلاقه لایق وفراقه مستحقدر • مسیحای مجرد را برازد
لفظ برازد ضم با ایله برازیدن لفظندن که یراشمق معناسنه در معنای
مصراع بودر که عیسای مجرد علیه السلام حضرتنه یراشور ولایقدر • که با خورشید
سازد هم وثاقی • که کنش ایله دوزه هم جار طاقلو یعنی کنشه مجاور اولا مراد
بودر که اول کمسه که علایق دنیا وتیه دن مجرد اولا مکان اعلی آنک مقامی اولمغه لایقدر

نهانی الشیب من وصل العذارا • لفظ نهانی فعل ومفعول در ولفظ الشیب مرفوعی فاعلیدر و بو لفظ فتح شین وسکون یا ایله بیرلک معناسنه و عذار جمع عذرادر بکر معناسنه معنای مصراع بودر که نهی ایلدی بنی قوجه لوق قزاوغلانلر وصلندن • سوی تقبیل وجه واعتناقی • یوزاوپمکدن وقول بوینه صالمقدن غیری مراد عذارلردن تجلیات الهیه واسرار حقیه در بونلرک وصالی کثرت ریاضت استر پیراولدن اکا قادر اولیدم همان شمدی بعض تلذذه ومقاربه یه قادرن دیر • دموعی بعدکم لا تحقروها • دموع جمع دمع در کوز یاشی معناسنه ولا تحقروا لفظی الکنجی بابدن نهی حاضردر و مؤنث ضمیری دموعه راجعدر معنای مصراع بودر که بنم کوزم یاشلرینی سزدن یعنی سز کیتدکلکزدن صکره خور کورمک • فکم بحر یجیئ من السواقی • لفظ کم بوننده خبریه در تکثیر مراد در استفهامیه دکلدر • یجیئ لفظی جمع مؤنث ماضی در بحره صفت در کثرت ملاحظه سی ایله وسواقی جمع ساقیه در که ساقیه کوچک ایرماق معناسنه در معنای مصراع بودر که چوق دکز جمع اولور کوچک ایرماقلردن مراد بودر که کوزم یاشینک تاثیری اولور نیتکم نهر صغیر جمع اولوب بحر اولور • وصال دوستان روزی ما نیست • دوستلر وصالی بزم نصیبمز دکلدر • بکو حافظ غزلهای عراقی • دی ای حافظ عراقینک غزللردن مراد بودر که عراقی که عاشقانه و دردناک غزللر سویلرایدی چون دوستلر وصالی سکا میسر اولمدی عراقی کبی فراقلو غزللر سویله یا انک غزللرن اوقی که سنک حسب حالک بیانی اولا ولـه ایضا سحر با باد می گفتم حدیث آرزومندی صبلاح یلی ایله دیدم آرزومندلک سوزنی • خطاب آمد که واثق شو بالطاف خداوندی • یعنی خطاب روحانی کلدی که معتمد اول خداونده منسوب الطافه • قلم را آن زبان نبود که سر عشق گوید باز • قلمه اول دل یوقدر که عشق سرن دیه کرو • ورای حد تقریر است شرح آرزومندی • تقریر حدینک اوته در یعنی حددن طشره در آرزومندلک شرحی مراد قلم شرح اشتیاقدن عاجز ایدوکن بیان و شرح آرزومندی بیحد ایدوکن ذکردر بیت سالها گر نبویسم سخن مشتاقی • ماند از شوق تو صد ساله حکایت باقی • دل اندر زلف لیلی بند و کار از عقل مجنون کن • کوکلی لیلی زلفنه باغله و ایشی مجنون عقلندن قل • که عاشق را زیان دارد مقالات خردمندی • که عاشقه زیان ایدر عاقل لوح کلماتی مراد قلبی غیب هویت دن معشوقه بغلیوب علی عاشقانه اتمک کرک که عاشقه زیان ایدر عاقلانه کلمات دیکدر • الا ای یوسف مصری که کردت سلطنت مشغول • اکاه اول ای یوسف مصری که سنی سلطنت مشغول قلدی • پدر را باز پرس آخر کجا شد مهر فرزندی • بابایی صورا آخر قنده کتدی یعنی نه مرتبه یه واردی اوغل محبتی مراد یوسف مصریدن نفسدر که سلطنت بدنه مشغول و مغروردر و باباندن مراد روحدر که نفس محبتی آنی ضعیف اتمشدر پس نفس آنی تذکر اتمک کرکدر بیت یعنی گر بیر کنند روح تا تنسف • زدر ددوری آن نفس یوسف • بسحر غمزه فتان دوا بخشی و درد انگیز • غمزه فتان سحری ایله دوا باغشلایجیسن و درد قوزغیجیسن بچین زلف مشک افشان دلارائی و دلبندی • مشک صاچیجی زلف بوکلمی ایله کوکل آرایجیسن و کوکل باغلیجیسن مراد مخاطبدن نفسدر که غمزه فتان ایله عین عنایت نظرن ایدرسه دوا ویرر و شهوانیت ایله نظر ایدرسه مرض قلب آرتورر و بو تجلیات غیب هویت رایحه سی ایله کوکله آرام ویرر و زلف حسن ظاهره نظر ایدرسه کوکل باغلر نظم مرحبا ای سائل فرخنده فال • در بیان نقش جود بشنو مقال • چونکه تقوی ورزد و راه صلاح • مطمئنه باشد اندر اصطلاح • کر ز تقوی

درفجوری عاق شد • اسم اماره بدان اطلاق شد • ورمیان هر دو سکش شددی
عارفان لوامه خوانندش همی • قابل خیرست و شرست او یقین • خیر او می خواه
تو ای مرد دین • بجهان بهر رعنارا ترحم در جبلت نیست • بجهان بهر رعنانک
خلقتنده ترحم یوقدر • زمهرا وچه می کویی در وهمت چه کیا بندی • آنک محبتندن
نه استرسن وتجلی الکانیه بغلسن مراد کر ومی طیدن لنقدر الکادیرقری دنیاکه
رعنادر آنک خلقتنده ترحم یوقدر آندن محبت استمک وتجلی الکابغلمق خطادر بیت
زبی نی وفا جهان مطلب راحتی که هست • شهدش قرین زهر وکلش همنشین خار
درین بازار اکرسود دست با درویش خرسند ست • بو بازارده اکر فایده وار ایسه
درویش قانع ایله در • خدایا منعم کردان بدرویشی وخرسندی • یازکی بنی غنی
قل درویشلک ایله وقناعت ایله مراد بودر که دنیا فایده یری وکلدر بونده
فایده وار ایسه درویش قانعه واردر لاجرم حضرت حقدن درویشلک وقناعت
غناسن استر رباعی یارب زدوکون بی نیازم کردان • وز افسر فقر سرفرازم کردان •
در راه طلب محرم رازم کردان • آن ره که نه سوی تست بازم کردان • دعای صبح واه
شب کلید کنج مقصود ست • صباح دعای وکیجه آهی مقصود خزینه سنک مفتاحی در
برین راه وروش می روکه با دلدار پیوندی • بویوله بو یوریش ایله کیت که دلداره اولنه سن
مراد دعای سحری واه لیل وصول الی الله باعثی اولوب مقصوده وصول بونک
ایله حصول بولدیغن ذکر در بیت زاد راه عاشقان درد ست وروی زرد واه
راه ازین کونست بسم الله که دارد عزم راه • همای چون تو عالی قدر وحرص
استخوان تاکی • برسیجلین عالی قدر هما وکوک حرصی نیجه یه دک • دریغ آن سایه
دولت که برنا اهل افکندی • دریغ اول دولت کولکه سنه که نا اهل اوزره براقوک
مراد بودر که هما یردن کموک قپروانی غدا ایدنور دیرلر لاجرم روح انسانی یه
خطاب ایدوب دیرسنک کبی عالی قدر هما که آنده حرص خطام دنیا اولوب دولت

وسعادت کولکه سن آنک اوزرینه براقمق خطادر بیت قدر خود نشناسست
مسکین آدمی • از فزونی می فتند اندرکمی • بخوبان دل مده حافظ ببین آن بی وفاییها
خوبارہ کوکل ویرمه ای حافظ کور اول بی وفالقلری • که با خوارزمیان کردند ترکان
سمرقندی • که خوارزم شهری خلقنه اتدلر سمرقند سپاهیلری مراد بونلر آنلری یغما
اتدیلر پس ترک ومحبوب بی وفا اولورلر آناره کوکل ویرمک خطا اولور بعض نسخه ده
مخلص بیتی بو واقع اولمش • بشعر حافظ شیرازی می رقصند ومی نازند • حافظ
شیرازک شعری ایله رقص ایدرلر وصالنورلر • سیه چشمان کشمیری وترکان
سمرقندی • کشمیر مملکتنک قره کوزلولری وسمرقندک محبوبلری مراد کندو شعرنک
موجب ذوق وشوق اولوب معایر ممالکده شهرتن ذکر وآنوکبچون شکردر
ولــه ایضا ساقیا سایه ابرست وبهار ولب جوی • ای ساقی بولت
کولکه سی در وبهار در وارماق کناریدر • می نکویم چه کن ار اهل دلی خود تو بکوی •
بن دیمزم نه ایله اکر اهل دل ایسک سن سویله مراد بودر که شیخه خطاب وندا ایدوب
دیر محل استراحت واعتدال مزاج وفرح موجبی اولدوغی وقتده سندن عشق
الهی نوشنه رغبت بزدن عمری عبادته صرف اتمک کرک بونی بن دیمک لازم دکلدر
سن صاحب دل ایسک کندک دی بیت زاهدا فصل بهارست ره زهد
مپوی • جز می صاف ورخ یار ولب جوی مجوی • بوی یکرنکی ازین نقش نمی آید
خیز • یکرنکلک قوقوسی بونقشدن کلمز قالق • دلق آلوده صوفی بمی ناب بشوی
صوفینک ملوث خرقه سن صاف شراب ایله یو • مراد کرو شیخه خطابدر که دیر سوزلر
که دعوی صلاح ایدرلر اما سالک اولمیوب اتحاد صورت ومعنی تحصیل اتممشلردر
آنلرک خرقه وجودن عشق الهی رنکی ایله تطهیر ایدوب اهل طریقت کسوتنده
قلمق کرک • سفله طبعست جهان برکرمش تکیه مکن • دنی طبع در جهان
آنک کرمنه اعتماد اتمه • ای جهان دیده ثبات از قدم سفله مجوی • ای جهان

کورجش کنجه دخی قدمندن ثبات استمه • کوش بکشای که بلبل بفغان می کوید •
قولاق آچ که بلبل فغان ایله دیر • خواجه تقصیر مفرما کل توفیق ببوی • ای خواجه
تقصیر بیورمه توفیق کلن قوق مراد بودر که بلبل طریقتک فریادی و پندی بودر
که اهمال ایتمیوب توفیق استشمام ایدوب موفق اولمق کرکسن • دو نصیحت کنمت
بشنو و صد گنج ببر • ایکی نصیحت ایده یم سکا ایشت و یوز خزینه ایلت • از در
عیش درآی و بره عیب مپوی • عیش قپوسندن کیر عیب یولنه یلیمه مراد بودر که
ایکی نصیحت که سورث ثواب کثیر در بری عیش الاهی قپوسندن داخل اولمسن
بری بودر که عیب یولنه کتمیه سن بو پندی قبول قیل که مهذب و مثاب اوله سن
روی جانان طلبی آینه را قابل ساز • جانان یوزین استرسن قابل اینه دوز
ورنه هرکز کل و نسرین ندمد زآهن و روی • یوخسه هرکز کل و نسرین بتمز دموردن
و توجدن مراد استعداد شرط ایدکی بیاندر پس مشاهده یه صفای قلب کرک
نیتکم کل و نسرین بتمکه طپراق کرک • کفتی از حافظ ما بوی ریا می آید • دیدک بزم
حافظمزدن ریا قوقوسی کلور • آفرین بر نفست باد که خوش بردی بوی •
آفرین سنک نفسکه اولسون که خوش قوقو دویدک مراد سلف صالحین مسلکنه
سلوکدر آنلر کندولره ریا نسبت ایدنه تحسین ایدوب ایو بلدک بنی دیر انتهی
ولـه ایضا سلام الله ما کرّ اللیالی • لفظ سلام لفظا مرفوع مبتدادر
مضافدر جلاله یه و حرف ما مادامیه مده در و لفظ کر فعل ماضی در اوتلکی بابدن
لازم و متعدی استعمال اولنور بونده لازمدر و لفظ اللیالی آنک فاعلیدر معنای
مصراع بودر که اللهک سلامی اولسون مادام که کیجه لر دونه • وجاوبت
المثانی والمثالی • جاوبت فعل ماضی و مؤنثدر مجاوبه دن جوابلشمک معناسنه
و لفظ المثانی معطوفدر اکا آنک فاعلیدر و مثانی جمع مثنی در که بونده ایکی قیللو
سازمعناسنه در و لفظ المثالی معطوفدر اکا و مثالی اصلده مثالث

ایدی

ایدی یا حرف تادن ابدال اولنمشدر • و مثالث جمع مثلثدر که بونده اوچ قیللو
ساز معناسنه در معنای مصراع بودر که دخی مادامکه جوابلشور ایکی قیللو
واوچ قیللو سازلر • علی وادی الاراک و من علیها • لفظ علی حرف جردر مجروری ایله
محذوفه متعلق اولوب محلا مرفوع خبر مبتدا انک یعنی اللهک سلامی وادی اراک
درهسی اوزرینه و آنک اوزرنده اولانه اولسون • و دار باللوی فوق الرمالی
لفظ دار معطوفدر وادی لفظنه و لفظ لوی قصر ایله قومدن یوقرو طاغ
یولنه دیرلر و رمال جمع رمل در قوم معناسنه معنای مصراع بودر که دخی اول
اوه اولسون که قومدن یوقرو طاغ یولنده در مراد بودر که خواجه حافظک برعزیزی
حج بیت الله و زیارت رسول الله عزم ایدوب کتمش ایمش اکا
دعا اتمک قصد ایدوب اولا رسول الله حضرتنک دیارینه و کندویه و دارینه سلام
ایدوب آندن صکره اول یارایچون کلام ایدر • دعاکوی غریبان جهانم •
جهان غریبلرینک دعاجیسی یم • وادعو بالتواتر و التوالی • دعا ایده رین
بری بری آردنجه مراد اول یار غربته کتدکی و بنم عادتم غریبلره دعادر دیوب عموم
تحتنده آنی درج ایدر • بهر منزل که روی آرد خدایا • هر منزله که توجه ایدر یارتکی
نکه دارش بلطف لایزالی • صاقلا آنی لطف لایزالی ایله مراد اول یاره بخصوصه
دعادر بیت چون بولدک سفره لطف خدا یارک اولا • بخت همراه و دعا
قافله سالارک اولا • منال ای دل که در زنجیر زلفش • ایکلمه ای کوکل که آنک
زلفی زنجیر بنده • همه جمعیتست آشفته حالی • دوکلی جمعیتدر قرشق حاللولق
مراد بودر که آنک زلفنه تعلق اکرچه بحسب الظاهر پریشانلقدر اما فی الحقیقه
جمعیت خاطردر بیت یافتم جمعیت خاطر دل هرجاییم • کهر زمانی در دی
آن زلف پریشان آمدی • اموت صبابة یالیت شعری • لفظ اموت نفس
متکلم وحده در • مات یموت دن یعنی اولکی بابدن استعمال اولنمشدر و لفظ صبابة

تمیز تیت اوزره منصوبدر عشق و اشتیاق معناسنه در • ویا حرف نداء منادی
مقدر در لیت و فرو حروف مشبهة بالفعل دن اشو کسر شین ایله بلک
معناسنه در ویا و متکلمه مضافدر معنای مصراع بودر که اولری عشق و اشتیاق
جهتندن نولیدی علم اولیدی • متی نطوق البشیر الوصالی • متی ظرف زماندر
نطوق فعل ماضیدر لفظ البشیر آنک فاعلی در وعن مجروری ایله اکا متعلقدر
معنای مصراع بودر که نه زمانده سویلر یعنی خبر ویرر مژده جی وصالدن
مراد فرط اشتیاقنی بیان و مژده خبرینه انتظارنی ذکر در آنونکیچون فاء تفریعیه
ایله دیر • فحبک راحتی فی کل حین • سنک محبتک بنم راحتمدر هر حینده •
و ذکرک مونسی فی کل حالی • سنک ذکرک بنم مونسمدر هر بر حالده مراد مخاطبدن
اول یاردر رباعی کلی بجبک مستهام مولع • والیک طرف توجهی متطلع • سوی
جمالک لا یروق لناظری • بغیر ذکرک لا یلذ المسمع • سویدای دل من تا قیامت
بنم کوکلمک قره نقطه سی تا قیامته دک • مباد از شور و سودای تو خالی • اولسون
سنک فتنه و سوداکدن خالی مراد آنک محبتنک دوامن طلبدر بیت
من همی خواهم دوام درد او • تا که یادش در زبان و دل بود • کجا یابم وصال
چون تو شاهی • قنده بولم سنک شاهک وصالنی • من بدنام و رند لا ابالی •
بن بدنام و رند لا ابالی مراد بنم ایله سنک اورتکده مناسبت یوق که سنک
وصالک طلب ایدم دیکلدر بیت ذره هرچند فقیرست و حقیرست و
صغیر • لیک خورشید نکردد ز وصالش دلگیر • ز حظت صد جمال دیگر افزود
خط دن سکا یوز جمال دخی ارتدی • که عمرت باد صد سال جلالی • که عمرک
اولسون یوز جلالی ییلی یعنی سلطان جلال الدوله ملکشاه سلجوقی زماننکه
اعتبار اولنان تاریخ اعتباری ایله عمرک یوز ییل اولسون مراد آنلردن
خط کلدکندن محبت و جمال ارتمش آنی حکایتدر اما بحسب الظاهر
خطك

خطک کلمک ایله جمالک زیاده اولدی دیر بیت از خط نیابدت که شوی دلبرا
فزین • خط نیز هم مقدمهٔ حسن دیگر بسیت • بدان نقاش قدرت آفرین باد
اول قدرت نقاشنه آفرین اولسون • که گرد مه کشد خط هلالی • که آی
اطرافنه چکر هلالی خط مراد خط مکتوب مناسبتی ایله خط محبوب وصفی در
وآنک سببی ایله قلم قدرتی توصیف و تحسین درکه آی کبی یوزی اطرافنه هلال
کبی خط یازر • تو می باید که باشی ور نه سهلست • سن اولمق گرکسن و الا آسانـدر
زیان مایهٔ جاهی و مالی • منصب و مال سرمایه سی زیانی مراد بودرکه منصب
و مال زیانی چوق دکلدر همان تنک جانان حاصل اولسون بیت مراد جانم
از عالم تو بودی • ترا چون یافتم دیگر چه جویم • خدا دا دند که حافظ را غرض
چیست • الله بیلورکه حافظک غرضی ندر • وعلم الله حسبی من سؤالی • الله تک
علمی یتر بنم سؤالمدن مراد ابراهیم علیه السلام طریقتنه اتباعدر که نمرود آنی آتشه
آترقده هواده آتشه اینوب کیدرکن جبرائیل علیه السلام کلوب الک حاجة یا ابراهیم
یعنی احتیاجک وارمیدر یا ابراهیم دیوب اول دخی اما الیک فلا واما الی الله
فنعم یعنی اما سکا احتیاجم یوقدر اما الله ه واردر دیوب جبرائیل دخی لم لا
تسئله دیوب یعنی نیچون الله ه سؤال اتمزسن دیوب اول دخی حسبی من
سؤالی علمه بحالی دیمش یعنی اول بنم حالمی بیلمک بکا سؤالدن یتر دیمش
خواجه حافظک دیدوکی دخی اول مضموندر وخلاصهٔ مراد بنم غرضم وصول الی الله در
و بو غرض اول حضرته معلومدر لاجرم آنک علمی کافیدر بندن سؤاله حاجت
یوقدر وله ایضا سلامی چو بوی خوش آشنایی • بر سلام آشنالغک
خوش قوقوسی کبی • بدان مردم دیدهٔ روشنایی • اول روشنالق کوزنک
بیبکنه مراد بوندن شیخ طریقت درکه روشنالق کوزنک بیبکی مثابه سنده
درکه طریق حقی کورمک آنک ایله اولور • درودی چو نور دل پارسایان • •

برسهنک زاهدلر کوکلی نوری کبی • بدان شمع خلوتکه بار سازی • اول زاهدلک
خلوتکاهنک شمعنه مراد کبرو بوندن شیخ طریقتدر که زاهدلرک کوکلی نوری کبی در
وزهد خلوتکاهنک شمعی در لاجرم اکا سلام وتحیت ارسال ایدوب دیر
نمی بینم از همدمان هیچ بر جای • کورمزم مصاحبلردن هیچ بر نره • دلم خون شد
از غصه ساقی کجایی • کوکلم قان اولدی غصه دن ای ساقی قنده سن مراد بودر که
صوفیلر ثابت قدم اولملر اول غصه دن کوکلم قان اولدی ای شیخ قنده سن
دیو شیخ طریقته ندا ایدر • می صوفی افکن کجا می فروشند • صوفی دوشورجی
شرابی قنده صترلر • که در تابم از دست زهد ریایی • که حرارتده یم ریایی زهددن
مراد صوفیلر ریا ایله زهد ایدرلر اول جهتدن انفعالده یم شول عشق
آلای که صوفیی بیقوب مست ایدیجی اولا قنده در آنی ایچورکه بونلری مست
ایدوب زاهدلرک زهد ریادن قورتره • رفیقان چنان عهد صحبت شکستند •
بولدا شلر شویله صحبت عهدنی صیدیلر • که گویی نبودست خود آشنایی • که گویا
اولمشدر آشنالق مراد بودر که صوفیلر عهد طریقتی صیوب دنیایه بروجهله مائل
اولدیلر که گویا هیچ اهل طریقتدن اولمیوب سلوک اتمدیلر وسالک اولانه پند
بودر که دیر • زکوی مغان رخ مگردان که آنجا • مغان محله سندن یوز دوندرمه
که آنده • فروشند مفتاح مشکل گشایی • صاتارلر مشکل آچیجیلق مفتاحین
مراد سلوک طریقت اوزره ستمر اولکه مشکلات کشفی سکا میسر اولا جهان
فانی وجهتدن اعراض وعالم باقی جهتنه متوجه اولاسن • عروس جهان گرچه
در حد حسنست • جهان گلینی گرچه حد حسن ده در • زحد می برد شیوه بی
وفایی • حددن آشرر بی وفالق شیوه سن مراد صوفیلره پنددر که طریقتی ترک
ایدوب طلب دنیاده اولمه که دنیا اگر چه حسن حدنده در اما بی وفالغی
حددن ایرودر • دل خسته من گرش همتی هست • بنم خسته کوکلک اگر

حقی وار ایسه • نخواهد ز سنگین دلان مومیایی • استمز طاش کوکللولردن بر
مومیا مراد شول کوکل که عالی همت اولا مرضی وار ایسه ذخی قساوت قلبی اولان
اهل دنیادن علاج استمز دیمکدر • بیاموز مت کیمیای سعادت • سکا اوکرده یم
کیمیای سعادت • زهم صحبت بد جدایی جدایی • یرمز هم صحبتدن جدالق جدالق
مراد کیمیای سعادت یرمزدن انقطاع در دیمکدر **قطعه** بگوش هوش بشنو
نکته خوب • اکر داری خرد دستور خود ساز • همیشه تا توانی ای برادر •
مشو با هشت کس همراه و دمساز • حسود ونی وفا دان وظالم • بخیل وکاذب
وناهل وغماز • مرا گر تو بگذاری ای نفس طامع • بنی سن قورسک ای طمع کار
نفس • بسی پادشاهی کنم در گدایی • چوق پادشاهلق ایدرم گدالقده مراد
گدالقده پادشاهلق وار در طمع کار مانع اولمز ایسه دیمکدر **بیت** گوش شه
خالی و بانگ غلغلش در دسرست • هر که قانع شد بخشک وتر شه بحر و برست •
مکن حافظ از جور دوران شکایت • ایتمه ای حافظ دوران جورندن شکایت
چه دانی تو ای بنده کار خدایی • نه بیلورسن ای قول سن الله منسوب اشیی
مراد دوراندن صادر اولان افعال تقدیر الهی ایله در آندن شکایت ایتیوب
الخیر ما اختاره الله دیوب قضایه رضا ویروب صبر وتسلیم قیل دیمکدر **وله**
ایضا سحرم هاتف میخانه بدولت خواهی • سحر وقتنده بکا میخانه هاتفی دولت دیلک
ایله • گفت باز آی که دیرینه این درگاهی • دیدی کرو کل که بو درکاهک اسکیسی سن
مراد بودر که خانقاهک هاتف غیبی سحر وقتنده بکا ندا ایدوب دیدی کل که بو درکاه
الهی قدیمیسین • همچو جم جرعه ما کش که ز سر ملکوت • جم کبی بزم قدحمز چک که
ملکوت سرندن • بر تو جام جهان بین دهدت آگاهی • جام جهان بین ضیاسی سکا
خبردارلق ویره مراد بودر که هاتف غیبک بندی بو اولدی که سلطان طریقت کبی
بقیه عشق الهی نوش ایت که ملکوت سرندن سکا قلب صافی خبردارلق ویره

فعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

اولان کسلردن اجتناب ایدوب بر دوا دکلدر که مومیا بدندن دوشن شکسته ... ضرب اولنان ... مبتلا بره

بر ذره جکلده رندان قلندر بکشند • میخانه قپوسی اوزره قلندر رندلر اولورلر • که ستانند
و دهند افسر شاهنشاهی • که آنلر لر و ویررلر شاهنشاهلق تاجنی مراد خانقاه
قپوسنده مخلص مجردلر اولورلر که اولو پادشاهلق تاجنی برکه دل آنلر بر کیسه
ویررلر یعنی عالمده متصرفلر در شول مرتبه ده که سلطنت عزل ونصبنه قادرلردر
بیت همیشه گنجی ویرانه لرده کزلرلر • سن ای عزیز صقین خور بقمه درویشه
خشت زیر سر و بر تارک هفت پای • کوزیچ باش آلتنده ویدی یلدز دپه سی
اوزره ایاق • دست قدرت نگر و منصب صاحب جاهی • قدرت الن کور
وصاحب منصب منصبنی مراد اول مخلص مجردلری وصف در که بر ظاهرا
باشلری آلتنده کرپیج که آنی یصدنورلر ومعنی جهتندن کواکب سبعۀ سیاره
یعنی افلاک سبعه دپه سی اوزره آیاقلری قدرت بو قدرت ومنصب ودولت
بو در نظر قل کور دیکلدر بیت سلطان هر دو کونی وعالم کدای تست • در ملک
فقر شاه نشانی چه کوییت • شهرما و در میخانه که طرف بامش • بزم باشم و
میخانه قپوسی کداول میخانه طامنک کناری • بفلک بر شد و دیوار بدین کوتاهی •
فلک اوزره اولمش و دیوار بو الچقلق ایله مراد بودرکه بزم باشم. خانقاه
قپوسی اوزره در وخانقاهک طامنک کناری معنی یوزندن فلکا وزره
چقمشدر اگرچه بحسب الظاهر دیواری الچقدر • باکدایان در میکده ای سالک
راه • میخانه قپوسی کدالری ایله ای سالک طریق • با ادب باش اگر از سر خدا آگاهی
ادب ایله اول اگر سرّ حقدن خبردار ایسک مراد سالک طریقته بنودرکه خانقاه
قپواسی ایله ادب ایله اولمق کرک کی انلر مقرّبان حضرت الهیه درلر بیت مظهر
ذات وصفت آدم وعالم باشد • جام جم راکه شنیدی دل آدم باشد • اگر سلطنت
فقر ببخشند ای دل • اگر سکا فقر سلطنتین بغشلرسه ای کوکل • کمترین ملک
تو از ماه بود تا ماهی • سنک ملکک الچغی آیدن بالغه دک اولور مراد طریقت

فقواسی

قپواسی اکر اکا ویرلورسه ادنی ملکک عالم مشاهده اولور دیمکدر • قطع این مرحله
بی همرهی خضر مکن • بو کوچ قطعنی خضر یولداشلغنسز اتمه • ظلماتست بترس
از خطر گمراهی • ظلمات واردر قورق ازمق خطرندن مراد بودرکه سلوک طریقتی
شیخ مرشدسز اتمه که ظلمات وعقبات واردر ضلالدن صقین بعض نسخه ده
بو بیت بدلی بو بیت واقع اولمش • کذرت بر ظلماتست بجو خضر وشی • •
سنک اوغرمک ظلماته در استه بر خضر کبی پی • که درین مرحله بسیار بود گمراهی •
که بو کوچده چوق اولور آزمق مراد بیت سابق کبیدر • تو در فقر ندانی زدن از دست
مده • سن فقر قپوسن اورمق بلمزسن الدن قومه • مسند خواجگی ومجلس توران
شاهی • وزیرلک تکیه کاهن وتوران شاهنه منسوب مجلسی • مراد اهل تنعم فقر
طریقن اختیار ایده مز دیمکدر بیت چو عاشق راجفا باید کشیدن • تتاند اهل
ناز این کار کردن • حافظ خام طمع شرمی ازین قصه بدار • ای خام طمع حافظ بو
قصه دن اوتان • عملت چیست که مزد دوجهان می خواهی • عملک ندرکه ایکی
جهان ثواب واجرتن استرسن مراد بودرکه شاه حقیقت توابن وشاه مجاز عطاسن
استمک ایکی جهان اجرتن استمکدر نیجه عملک واردرکه بوکا استحقاقک اولا وله
ایضا سینه مالامال درد است ای دریغا مرهمی • سینه درد ایله طپطلودر
ای دریغا برمرهم • دل زتنهایی بجان آمد خدا را همدمی • کوکل یالکزدن جانه
کلدی یارتی برمصاحب مراد دردنه درمان وبر رفیق طریق طلبیدر • چشم
آسایش که دارد از سپهر تیزرو • راحتلق کوزن کم دوتر تیز کیدجی فلکدن
ساقیا جامی بیاور تا بیاسایم دمی • ای ساقی بر قدح کتور تا دکلنم بر دم مراد بودرکه
فلکدن راحتلق امیدن انک اولمز ای شیخ بکا بر صفای خاطر وحضور قلب
ویرکه تا دکلنم وراحت اولم بر دم • خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم • قالق
تا خاطره اول سمرقندی محبوبه ویره لم • کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی •

مرحله برکوچ و بر قوناق
بیره ویرارمه

از دست مده لفظلرمعند در

بکم از بیشه جلیست ویکندن می باید
سو خوارشی ز در دوراند توران شاهی

فاعلاتن فاعلاتن
فاعلاتن فاعلن

که آنک بلندن مولیان ارماغی قفوسی کلور مراد بودر که شول محبوب حقیقی یه کوکل ویره لم که آنک نشیمندن عالم ارواح قفوسی کله و بو مصراع رودکی نصر بن احمد نام پادشاهی بخارایه کتمکه ترغیب اتدوکی غزلک مطلعنه قریب درکه بودر

بیت یاد جوی مولیان آید همی • بوی یار مهربان آید همی • لاجرم ترغیب جانب آلهی یه کرک بیت کر قصد کنی بکوی او باید کرد • ور آب خوری ز جوی او باید خورد

زیرکی را گفتم این احوال بین خندید و گفت • بر زیرکه دیدم بو احوالی کور کولدی و دیدی • صعب روزی بو العجب کاری پریشان عالمی • بر مشکل کون بر بلجی چوق ایش بر پریشان عالم مراد بودر که احوال عشقی کور دیدم اول دخی عشق بویله مشکل اولور دیدی • سوختم در چاه صبر از بهر آن شمع چگل • یاندم صبر قویوسنده اول شمع چگل ایچون • شاه ترکان غافلست از حال ماکو رستمی • ترکلر شاهی بزم حالمزدن غافلدر قنی بر رستم مراد بودر که صبر ویا حنت قویوسنده یاندم افراسیاب کبی ترکلر شاهی یعنی شیخ ناقص بزم حالمزدن غافلدر قنی بر رستم صفت پهلوان طریقت که بزی بو چاهدن خلاص ایدوب جاه وصله ایصال ایده بیت بر در قصر جلالش نیست دربانی ولیک • منزل سلطان نباشد جای هر نامحرمی • در طریق عشق بازی امن وآسایش بلاست • عشقبازلق طریقنده امن وراحتلق بلادر ریش باد آن دل که با درد تو خواهد مرهمی • یاره اولسون اول کوکل که سنک دردک ایله برمرهم استیه مراد بودر که شول کسه که عاشقدر آنک امنی وراحتی بلا ومحنتدر پس شول کوکل که درد دوست ایله مرهم استیوب بلادن قچه مجروح اولمغه لایقدر آنوکیچون دیر • اهل کام وناز را در کوی رندی راه نیست • • اهل مراده ونازه رندلک محله سنده یول یوقدر • ره روی باید جهان سوزی نه خامی بی غمی • سالک کرک جهان یقجی یعنی کثیر الحرارت خام وغمسز دکل مراد طریق

حقه

سالک اولان مراد نفسی ونازی ترک ایدوب صاحب حرارت واهل غم و محنت اولمق کرک • آدمی در عالم خاکی نمی آید بدست • بر آدم خاکه منسوب عالمده الهکلمز • عالمی دیگر بباید ساخت وز نو آدمی • بر عالم دخی دوزمک کرک ویکی دن بر آدم مراد بو عالمده بر آدم که بهمدم ومحرم اولا بولنمز مکر حق تعالی بر عالم دخی ایجاد ایدوب بر آدم دخی خلق ایلیه دیگر بیت منسوخ شدم قوت ومعدوم شد وفا وز هر دو نام ماند چو سیمرغ وکیمیا • گریه حافظ چه سنجد پیش استغنای عشق حافظک اغلمسنک نه وزنی وار در عشق استغناسی اوکنده • که اندرین طوفان نماید هفت دریا شبنمی • که بو طوفانده کورینور یدی دکز برچه مراد بودرکه حضرت حقک استغناسنه نسبت حافظ اغلمسنک هیچ وزنی وقدری یوقدر زیرا طوفان استغنای آلهی یه نظر یدی دکز بر قطره کورینور بیت بحر عصیانم اگرچه شد محیط جسم من • لیک لحوش می کند از بحر رحمت شبنمی وله ایضا ساقی بیا که شد قدح لاله پر زمی • ای ساقی کل که لاله قدحی طولدی شرابدن طامات تا بچند وخرافات تا بکی • بزم رسوم وعاداتمز نیچیه دک وخرده قرده اعتبارمز قچنه دک مراد قدح لاله دن وجود انسانیدر وآنک طولمسی دخی نشئه کرمکه قابل اولمیوب تمام اولمسی در خلاصه مراد علم ظاهر اهلنک شیخ طریقته ارشاد ایچون نداسی درکه دیرای شیخ کل بنی شمدن کرو ارشاد طریقت قل که وجود پیمانه سی طولدی وعمر آخر اولدی نیچیه دک بو حرف واضافتمز وخرده خرده اعتبار اتدکمز • بگذر ز کبر وناز که دیدست روزگار • چ کبر ونازدن که کورمشدر روزکار • چین قبای قیصر وطرف کلاه کی • قیصر قفتانی دورمنی وکی کلاهی ترکنی مراد بودر که دنیایه مغرور اولوب تکبر وتعززا اتمه که زمانه قیصر رومک قفتانی دورلدوکن وکی نام پادشاهک کلاهی ترکنی کورمشدر

بیت از فوس کوس شاهان این ندا آمد بگوش • کاین سرا هر پادشاهی را

بیاتی بهارستانده مذکوردر

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

بنوبت می رسد • هشیار شو که مرغ سحر مست گشت هان • آیل که سحر قوشی مست اولدی غافل اولمه • بیدار شو که خواب عدم در پیست هی • اویان که عدم اویقوسی آرد چه درهی مراد عقلک بیلکه جمع ایدوب سحرخیز اول که بلبل سحری مست حق اولوب غلغلده در • وغفلتدن اویان که الموت نوم ثقیل موجبنجه عدم وموت اویقوسی آرد که در دیمکدر بیت تو طول امل می کنی درجهان • اجل در قفایت تو غافل ازان • خوش نازکانه می جمی ای شاه نوبهار • خوش نازکانه صالنورسن ای یکی بهار بودانی • که شگفته کی عادت از آسیب باد دی • قرغش موروش اولمق اولمسون سکا کوز یلی فتنه سندن مراد اگرچه دعادر اما فی الحقیقه هر بهارک بر خزانی وکوز یلنک زیانی وار ایدوکن بیاندر بیت بهار باغ اگرچه لطیف ورنگینست • ولی چه سود که باد خزان در پی او ست • بر مهر چرخ وشیوهٔ او اعتماد نیست • چرخ فلک محبتنه وآنک شیوه سنه اعتماد یوقدر • ای وای بر کسی که شد ایمن ز مکر وی • فریاد وافرین برکسیه که امین اولدی آنک مکرندن مراد بودرکه نیجه کسه لره چرخ مهر ومحبت ومساعدهٔ دولت کوستروب آنلر اکا فریفته اولوب یعنی آلدنورلر فکر عاقبتدن وعملدن اوتری محروم قالورلر آفرین اول کسیه که آنک مساعده سنه آلدنمیوب مکرندن امین اولا • فردا شراب کوثر وحور از برای ماست • یارن کوثر شرابی وحور بزم ایچوندر • امروز نیز ساقی مه روی وجام می • بوکون دخی آی یوزلو ساقی وشراب قدحی مراد بودرکه بوکون آی یوزلو شیخ طریقت ومحل عشق حق اولان قلب بزمدر لاجرم عمل صالح ان الله لا یضیع اجر المحسنین حسبنجه امارت ثواب آخرت وباعث شراب کوثر وحور جنت در بیت آنکس که موفق شده باخیر وعبادت • داند که رسد عاقبة الامر برحمت • باد صبا ز عهد صبا یاد می کند صبا یلی اوغلانلق زمانن اگدرر • جان داروی که غم ببرد درده ای طبی

برجان علاجی که غم گیدرر وبرای اوغلانجق مرادی طبدن شیخ جدید در اکا ویرنفخهٔ ربانیهٔ نشاط ورغبت ویرر که ریاضت ومجاهده یه تازه میلمز اولورلر لاجرم عمل وطاعته بزه ارشاد قل وعبادته دلالت ایلکل • حشمت مبین وسلطنت گل می برد • عظمتی کوررمه وگل سلطنتنی که آلتر • فراشی باد هر ورقش را بر یزی • بل فراشی آنک ورقنی ایزالتنه مراد بودرکه گل اگرچه سلطان کبی تخت شاخده حسن وجمال وعظمت وجلال کوستر را ما یل آنک هر ورقنی یره دوشرر خلاصهٔ مراد دولت دنیایه اغترار جایز دکلدر دیمکدر بیت مشو غافل که این دریای خاموش • نکرد ست آدمی خوردن فراموش • در ده بیا وخاتم طی جام یک منی • ویرخاتم طی باده بر بطمنلق قدحی • تا نامهٔ سیاه بخیلان کنیم طی • تا بخیللرک قره نامه سن دوره لم مراد اسخیا کبی بذل همت قل تا که تارک دنیا ومقبل مولی اولوب بخیللره عرض حاجت ایتیوب آنلرک دفترن دوره لم دیمکدر بیت ایا شیخ شهر رو بزه لطف کز کرم • خاتم نمرد ونام نکو نیش نکشت طی • آن می که داد حسن ولطافت بارغوان • اول شراب که ارغوانه حسن ولطافت ویردی • بیرون فکند لطف مزاج از رخش بخوی • طشره براقدی لطف مزاجی آنک یوزندن تر ایله مراد بودرکه عشق الهی برکسیه استعدادی مقدارنجه اظهار آثار ایدر بیت فیض یابد همه کس از استاد • آن قدر که بدارد استعداد • مسند بباغ بر که بخدمت چو بندگان • تکیه گاهی باغه ایلت که خدمتده قوللر کبی • استاده است سرو وکمر بسته است نی • دورشدر سرو وقوشاق بغلشدر قمش مراد بودرکه باغه وارب کور که سرو وقمش جماد ایکن اداء خدمت ایدرلر سرو قایم وقمش قوشاق بغلمشدر لاجرم انسان صاحب روح وعقل ایکن خدمتده اولمق شایان عظیمدر بعض نسخده بو بیت واقع اولمش • بشنو که مطربان چمن راست کرده اند • ایشت که چمن مطربلری

راست ایتشلردر • آواز چنگ و بربط و طنبور و نای و نی • چنگ و قپوز و طنبوره
و دودک و قمش آوازنی مراد بنا تانک بعضی مراقب کبی باش اکش و بعضی
عریض و بعضی طویل در و بعضی مجوفدر و ان من شیء الا یسبح بحمده جمله‌سی
هر بری ذکر و تسبیحده آدمی عقل کامل ایله ذاکر اولمق معقول دکلدر **بیت**
جو هر جماد بیاد خدا استماع کند • تو همچو سنگ نشینی چکونه آدمیی • حافظ حدیث
سحر فریب خوشت رسید • ای حافظ سنک سحر الدایجی خوش سوزک ارشدی
تا حد مصر و چین و باطراف روم و ری • تا مصر و چین حدینه و روم و ری اطرافنه
مراد کندونک کلامنی مدح در که سحر آلدر یعنی آنی بیله تسخیر ایدر و بویله اولان
کلام شریف مصر و چین سرحدینه و ولایت روم و شهر ری اطرافنه ایرشور
و سماعه لایق و اقتدایه مستحقدر **وله ایضا** شهریست پر ظریفان و
ز هر طرف نکاری • بر شهردر ظریفلر ایله طلو و هر طرفدن بر نکار • یاران
صلای عشقست کر میکنید کاری • یاران عشق صلاسیدر اکر ایش ایدرسکز
مراد بودر که شهر سلوک بر شهر در که ظریفلر ایله طلو در که ترک دنیا ایدوب الرزق
علی المولی دیوب و اسما و صفاتدن هر بر نکار بر طرفدن اولوب هر بر طالب
برینه مقید و مبتلا اولمشدر لاجرم ای دوستلر عشق الهی یه صلا در اکر سزده
عمل آخرته نیتت وار ایسه **بیت** ماییم و نیم جانی در عشق خوش نکاری •
آن هم بباد دادیم دیگر نماند کاری • چشم جهان نه بیند زین تازه تر جوانی •
جهان کوزی کورمز بوندن تازه رک یکت • در دست کس نیفتد زین خوبتر
نکاری لمسنک الله دوشمز بوندن خوبرک بر نکار مراد شیخ جدیدی موجوددر که
بونک کبی بر تازه واصل کورمز و الله کیرمز لاجرم بونک صحبتنی غنیمت بلمک
کرک **شعر** جز بار غم کشیدم کار دگر نداریم • از ما بجوی دیگر ای خواجه کار و باری •
جسمی که دیده باشد از روح آفریده • بر جسمی کم کورمش اوله که روحدن

یاردلشدر

یار دلشدر • زین خاکیان مبادا بر دامنش غباری • بو خاکه منسوب اولانلردن
اولمسون آنک اتکی اوزره توز مراد بودر که اول شیخ جدید روح مجسمدر
اهل خاک آنک اتکنه غبار یتشدرمک و آنی متغیر قلمق اولمز • چون من شکسته
را از پیش خود چه رانی • بنجلاین صنعتش کند وا و کلکون نه سور رسن • چون
غایت توقع بو سیست پا کناری • چون غایت رجا اوچکلر یا بر قوچق
مراد بودر که مرید منکسری و جمله مفتقرلی رد ایتمک لایق دکلدر چون غایت
رجاسی آنک کمال وصول دکلدر وا کا استعدادی یوقدر بلکه همان غایت
توقعی بر شمه تلذذدر یا مقدمه حصول وصولدر • نی بیخش است بشتاب
وقتی خوشست دریاب • شراب چکسز در تیز اول بو خوش وقتدر
دوی • سالی دگر که دارد امید نوبهاری • بر ییله دخی کیمک واردر نوبهار امیدی
مراد بودر که اول شیخ جدید صحبتنده عشق الهی خالص‌در استعجال ایتمک کرک
و بر خوش وقت در فوت ایتمه‌مک کرک و هر وقت زمان بسط اولمز غافل
اولمق کرک • در بوستان حریفان مانند لاله و گل • بوستانده مصاحبلر
لاله و گل کبی • هر یک گرفته جامی بر یاد روی یاری • هر بری بر قدح دوتمشدر
بر یار یوزی یادینه مراد خانقاهده صوفیلرک هر بری بر اسمه مشغول اولمشدر
دیمکدر • چون این گره کشایم وین راز چون نمایم • بنجه بو دوکمی آچم و بو رازی
نیجه کوسترم • دردی و سخت دردی کاری و صعب کاری • بر دردر و بر کچ درد
بر ایشدر مشکل ایش • مراد مشکلات طریقت حلی صعب و سر الهی افشاسی مشکل
ایدکین ذکر در • هر تار موی حافظ در دست زلف شوخی • حافظک هر بر قلی
بر شوخک زلفی الینده در • مشکل توان نشستن در اینچنین دیاری • مشکل دتورمق
بونک کبی دیارده مراد بودر که حافظ سالک اولوب کندودن ارادت و اختیار
مسلوب اولوب اسمای متضاده یه و صفات متغایره یه محل اولوب کشاکشده در

بعض نسخه‌ده مصراع ثانی اوّل لفظیله
واقع اولمشدر کاف رابطه لفظیله که
رابطه‌یه منکلدن مرتبه اینه دیمک اولور

بو دیار سلوکده اولنق غایتده مشکل ایمش ولـه ایضا صبا چو نکهت

آن زلف مشک بو داری • ای صبا سن اول مشک قوقولو زلفک خوش قوقوسن

دوترسن • بیاد کار بجائی که بوی او داری • تحفه یه بکزرسن که آنک قوقوسن

دوترسن مراد بودر که ای توجه سحری سن اول غیب هویتدن که رایحهٔ طیبه

بولمشسن • دلم که کوهر اسرار حسن و عشق درو ست • کو کلم که حسن و

عشق اسراری آنده در • توان بدست تو دادن کرش نکو داری • سنک

الکه ویرمک اولور اکر ایو دوترسک مراد بودر که توجه سحری یه دیر قلبی سکا

تسلیم و تابع قلمق اولور اکر ایوجه دوترسک یعنی جانب حقدان غیری یه توجه

ایمیوب آنی دخی اول سمته توجیه ایترسک • قبای حسن فروشی ترا برازد و بس

حسن صتمق قفتانی سکا براشور آنجق • که همچو گل همه آیین رنگ و بو داری •

که گل کبی رنگ و قوقو آیینن دوترسن مراد توجه سحری مدح درکه چون اول

حضرتدن رنک و بوی وار در حسن و جمال دعوی سن اتسه روادر • دم از ممالک

خوبی چو آفتاب زدن • تغنی خوبلق مملکتنلرن کنش کبی اورمق • ترا رسد که

غلامان ماه رو داری • سکا ایر یعنی براشور که آی یوزلو قوللرک وار در مراد

توجه سحری حسن دعوی سن ایله یعنی صاحب حسن و جمالم دیسه براشور

زیرا حواس و قوای روحانیه اکا بنده و تابع لردر • دران شمایل مطبوع

هیچ نتوان گفت • اول شمایل مطبوعه هیچ دیمک اولمز • جز این قدر که رقیبان

تند خو داری • بوندن غیری که حرب خولو رقیبلرک وار در مراد بودر که توجه

سحری که جانب الهیدن خبر دار در غایتده خوبدر هیچ عیبی وار دیمک اولمز همان

عیبی بودر که نفس و قوای نفسانیه آنک رقیبلری و وصوله مانعلریدر • نوای

بلبلت ای گل کجا پسند افتد • بلبل آوازی ای گل سکا نیجه مقبول دوشر • •

که گوش هوش بمرغان هرزه گو داری • که عقل قولاغن باطل سویلر قوشلره دوترسن مراد

بونده مخاطبدن نقعد اکا دیرسکا واعظ و شیخ کلامی نیجه مقبول اولسون که

شیاطین جن و انس کلامنه عقل قولاغن دوترسن • بجرعهٔ تو سرم مست گشت

نوشت باد • سنک بقیهٔ قدحک ایله باشم مست اولدی سکا نوش اولسون

تو داز کدام خمست این که در سبو داری • قنغی کوپدندر که بو که دستیده دوترسن

مراد مخاطبدن واعظ و شیخ در اکا دیرسنک بقیهٔ فیضک بنی مست ایلدی قنغی

شیخ طریقتدن در بو وجودک دستیسنده اولان دیوانی استحسان و استغراب

ایدر • بسر کشی خود ای سرو جویبار مناز • کندو سرکشلکک ایله ای ارماق سردی

نازلنمه • که گر باو رسی از شرم سر فرو داری • که اکر اکا ایرسک چجایدن باشی

آشغه دوترسن یا باشی آشغه کتوررسن مراد علو درجه سی اولان اول حضرت

عالیه مشاهده سندن خجالت ایله باشن آشغه ایدر دیمکدر • دعاکش گفتم

و خندان بزیر لب می گفت • اکا دعا دیدم کولوب دستور دیدی • که کیستی تو و

با من چه گفت و گو داری • که کیمسن که بنم ایله نه دیمک و ایتمک وار در مراد

بوندن استعارهٔ تمثیلیه طریقی ایله حضرت حقک کمال علوی و عبدک نهایت

دناءتی بیاندر که براعلامیه برادنی کیشی سوز سویلسه اول اعلا کمسه

اکا بطریق التلطف کولرک سن کیمسن که بکا سوز سویلرسن دیسه بو عتاب درکه

لطف آمیزدر لاجرم حضرت حقه بزم دعامز دخی زیاده ادنی برغایتده اعلی یه

خطاب ایتمک مثابه سنده درلکن اول حضرت کمال کرمندن روا ایتمز • ز کنج صومعه

حافظ مجوی گوهر عشق • خانقاه بوجاغندن ای حافظ عشق گوهرن

قدم برون نه اگر میل جست و جو داری • ایاغی طشره قو اگر استمک وار ایمق

میلک وار ایسه مراد بودر که حجرهٔ صومعه بوجاغنده اونورمق ایله گوهر عشق

بولنمز کندو نفسانیتکدن چیقق گرکسن • یا خانقاه نشیلری اولمقده نوع

ریا وار در آندن چیقوب کمال اخلاص اوزره اولمق گرکسن یا ملامیه دن اولمق

فرو لفظی لفظ بشقه وار لفظ بشقه اوجق
بای یی آشغه دوترسن دیمک اولور و آکرادور
لفظی بشقه وار لفظ بشقه اوجق باشی
آشغه کتوررسن دیمک اولور و قافیه مرتبه
مشغول اولور

کرکس که کوهر عشقی بولاسن **بیت** کرت مواج احمدآرزو شد • برون آی از سرای

اتهامی **وله ایضا** طفیل هستی عشقند آدمی و پری • عشق مستلکنک

اوپندسی در آدمی وجن • ارادتی بنما تا سعادتی ببری • بر ارادت کوستر تا سعادت

الئه سن مرادمحا طبدن نفس وهر اهل نفقدر لاجرم اکا دیر شول کمسه که

انده عشق حق وارادت صدق اولا متبوع اولوب انس وجن وقوای روحانیه

ونفسانیه اکا تابع اولورلر پس ارادت صادق وعشق حق کوستر که متبوع

واهل سعادت اولاسن **بیت** دلا بکوش که جز نام عاشقی نبری • که زنده

از پی عشقند آدمی و پری • چو مستعد نظر نیستی وصال مجوی • چون نظر

استعدادک یوقدر وصال استمه • که جام جم نکند سود وقت بی بصری • که جام

جم فایده اتمز بصرسزلق وقتنده • مراد بودر که اهل نظر اولمق کرکسن که سکا

مشاهده وصال میسر اوله که جم جامنک واسکندر آینه سنک فایده سی یوقدر

بی بصر اولانه **بیت** بصیرت وبصرت باید ای مرید جمال • که بی بصر نتواند

مشاهدات وصال • بی صبوح وشکر خواب صبحدم تا چند • صبوح شرابی

وصبح وقتنک طاتلو اویقوسی نیچه دک • بعذر نیم شبی کوش وکریه سحری

نصف لیل عذرینه دورش وسحر اغلمسنه مراد تنبیه توغلندن نمای واحیاء

لیل واستغفار سحره ترغیب در **بیت** چو دوست زاری عشاق را

بدارد دوست • بکن تو کریه ونالهٔ شبانه وسحری • بیا وسلطنت از ما بخر

بمایهٔ حسن • کل وبزدن سلطنت صاتون ال حسن مایه سی ایله • وزین

معامله غافل مشو که حیف خوری • بو معامله دن غافل اولمه که حیف یرسن مراد

بودر که نفسه واهل نفسه دیر کل حسن وجمالکی بذل ایدوب بزدن سلطنت

اخروت صاتون آل اکر بویله اتمزسک پشیمان اولوب تأسف ایدرسن

بکوش خواجه واز عشق بی نصیب مباش • دورش خواجه وعشقدن نصیبسز

اولمه

اولمه • که بنده را نخرد کس بعیب بی هنری • که قولی صاتون آلمز کمسه هنرسزلک

عیبی ایله • مراد بودر که عشق اولمق هنرسزلکدر وهنرسزلک عظیم عیبدر

بونک کبی اعظم عیوب ایله کمسه قوبا صاتون آلمز پس عشقی اولمیان مقبول

حضرت حق اولمز • چو هر هنر که تو داری در کبر کشاد • چو هر هنر که سنک

وار در خیره بر قبوبی آچدی • ازین سپس من ومستی ووضع بیخبری • بوندن

صکره بن ومستلک وبیخبرلک وضعی مراد مصراع اولدن استفهام انکاری

مفهومی در لاجرم روح نفسه دیر سنک هر هنرک خیره قبوبی آچدی یعنی

خیره قبو آچدی شمدن صکره بن ومستلک وبیخبرلک وضعی اختیار اولنمق کرک

بیت یک سخن را قبول کن از من • هوشیار یک مرو بر مستان • تو خود

چو لعبتی ای نازنین شعبده باز • سن خود نه لعبت سن ای حقهٔ باز کوزل

که در برابر چشمی وغایب از نظری • که کوز برابرنده سن ونظردن غایب سن

مراد بونده دخی روحک نفسه خطابیدر که دیر سن نه لعبتسن ای حقه باز

کوزل که حاضرسن اما مرئی دکلسن **بیت** دلا تو طالب آنی وآن با تو بود •

چو در میان وصالی چراست مهجوری • هزار جان مقدس بسوخت زین غیرت

بیک پاک جان یانذی بو غیرتدن • که هر صباح ومسا شمع مجلس دکری • که هر

صباح واخشم بر غیر مجلس شمعیسن مراد روحک نفسدن شکایتن بیاندر

چوق جان پاک بو غیرتدن یانذی که نفس غیر یلرک یعنی اهل فسق وهوانک

شمع مجلسیدر • دعای گوشه نشینان بلا بگرداند • کوشه نشینلرک دعاسی

بلایی دوندرر • چرا بگوشهٔ چشمی بما نمی نگری • نیچون بر کوز اوجی ایله بزه نظر

اتمزسن مراد بودر که ارباب قلوب وارواح مقدسه دعاسی بلایی دفع ایدر راحت

نفس بونلره التفات اتمز که بلای دنیا وعنای عقبادن دفع اوله • زمن

بحضرت آصف که می برد پیغام • بندن وزیر حضرتنه کم الر خبر • که یاد گیر دو مصرع

وفادار داي جمع پاکبازان • خوبلرك وفاسی بوقدرای پاکبازلر جماعتی • لاترقبوا وفاء عن صاحب الجمالی • لاترقبوا نهی حاضر دراوکی بابدن • وفا لفظی منصوب مفعولی در معنای مصراع بودرکه وفا اومک صاحب جمالدن مراد محبوب مجازیده وفا یوق ایدوکن ذکردر • ما تشنه لب کذشتیم برآب زندکانی • بز صوسز کچدک آب حیات اوزره • یا ساقیا اغثنی من شربة الزلالی • یا حرف ندادر ساقیا منادای نکره در اغثنی امر حاضر در افعال بابندن معنای مصراع بودرکه ای ساقی مدد قل بکا طتلو شربتدن مراد سلوك طریقت مرشدسز اولمجق انتفاع بولنمز لاجرم ای شیخ بره مدد قل لذیذ شربتدن دیو طلب اذاقت لذت طریقت ایدر شعر ان لله عبادا اکشفوا فیه القناع هل رایتم قط عبدا عامل المولی فضاع • ما ترك دین ودنیا کردیم آرزویت • بز دینی ودنیایی ترك ایتدک سنک آرزوک ایچون • جاوزت فی هواکم عن حب جاه ومالی • لفظ جاوزت نفس متکلم وحده در مفاعله بابندن واکی حرف جر یعنی فی وعن مجرورلری ایله اکا متعلقدر معنای مصراع بودرکه بن کچدم سزک هواکزده منصب ومالی محبتندن مراد مخاطبدن محبوب حقیقیدر ودینیدن عادت اهل دنیادر یعنی بز سنک آرزوک ومحبتک اجلیچون عادت اهل دنیایی ومال دنیایی ترك ایتدک دیکدر رباعی نانی بدور وزه کرشود حاصل مرد • ورکوزهٔ بشکسته دمی آبی سرد • مامور کسی دکر چرا باید بود • یا خدمت چون خودی چرا باید کرد • حافظا اکر بمیرد برخاك آستانت حافظا اکر اولرسه سنک ایشکک طپراغی اوزره • قد صار ذا حیات کانت بلا زوالی • تحقیقا اولور حیات صاحبی او بر حیاتکه زوالی یوقدر مراد درکاه حقده عبادتده ایکن وفات ایدن حیات ابدیه بولور دیکدر • ولـه ایضا ای زغم عارضت کل غرق خوی • لفظ خوی فتح خا وواو

رشحه ایله مرادف عرقدر • یعنی ای دلبر سنک عارضک غمندن کل عرقه غرقدر بر عرق پیش عقیقت جام می • طولو تر در سنک عقیقک اوکنده شراب قدحی مراد جمال ذات حسندن کل خجل وکلام الهی دن شراب مسکر منفعل دیمکدر بیت ای ورق کل بهشت از رخ نازکت خجل • کوثر از لعل نوکشته زخویش منفعل • ژاله بر لاله است یا بر کل کلاب • چه در لاله اوزره یا کل اوزره کلاب • یا بر آتش آب یا بر روت خوی • یا اوداو زره صو یا یوزک اوزره تردر مراد صنع حقی بیاندرکه محبوب مجازی وجهی لاله کبی یا کل کبی یا آتش کبی قلمشدر وآنک اوزرنده عرق شبنم یا کلاب یا آب در وبر امر غریب بودرکه ژاله وکلاب وآب لاله وکل وآتش اوزره خارجدن واقع اولور عرق محبوب وجهی اوزره اچروادن ترشح ایدر بیت دانه دانه عارضنکده شول عرق دیدم ندر • دیدیکم کلدر ربوزم هردم کلاب آنون چقر • می شد از چشم آن کان ابرو ودل • کیدردی کوزدن اول یایی قشلو وکوکل • از پیش می رفت وکم می کردمش • آردنجه کیدر ایدی یتردی ایدی مراد محبوب مجازی آردنجه اولان ایزن آزدرب مقصوددن محروم اولدغی ذکردر • امشب از زلفش نخواهم داشت دست • بو کیجه آنک زلفندن ال دوتمق استمزم • رو موذن بانك می زن کوکه حی • یوری موذن اواز اوردی که کل یادیرل مراد بودرکه بن بو کیجه غیب هویت ملاحظه سنه استغراقده یم یوری سن موذن غفلتده اولانلری ایقاظ ودعوت قل بیت موذن فالق الاصباح می کفت • کان بردم که مات اقداح می کفت • چون بنی عامر بسی مجنون شود • بنی عامر قبیله سی کبی چوق مجنون اولور کوروب آید کل لیلی زحی • اکر چقرسه لیلی کلی قبیله دن مراد بودرکه بنی عامر قبیله سندن لیلی نام محبوبه ظهور ایدوب مجنون نام یکت اکا عاشق

و دیوانه اولوب مجنون لقب ویرلدی انجلین بر قبیله دن که جمال ظاهرا اولا چوق کمسه مجنون اولور که ظهور جمال مجنون ور و مجنون وحشی **قطعه** وکان فوادی فارغا قبل حبکم • وکان یذکر الخلق یلهو و یمزح • فلما دعی قلبی هواک اجابه • فلست اراه عن فنائک یبرح • فان شئت واصلنی وان شئت لم تصل • فلست اری قلبی لغیرک یصلح • نی دی لب بر لب مطرب نهاد • نی بردم لبنی مطرب لبنه قودی • چنک را در زیر ناخن کردی • چنکی طرناق آلتنده ایلدی نی مراد بودر که نی کبی رجل کامل رجون اول لبنی کلام الهی یه متصل قلوب آندن صدا پیدا ایده شیخ نفخ ومراقب آنک طرناغی آلتنده اولوب یعنی آندن رقی اواز پیدا اولور ساکت و مراقب ایکن نالان اولور دیلکدر • چنک را در دست مطرب نه دی • چنکی مطرب النده قوبردم • کور کشش بخراش و بجز وشش زخمی • دی مطر به آنک طرنی قازی و خروش اندر آندن صکره مراد بودر که شیخ مراقب و ساکتی کلام الهی تکلم ایدنه تسلیم قل تاکه اول آنک طرنی تحریک ایدوب خروش اندره **بیت** فکل کلام دون نطقک زائف • وکل کلام دون لفظک واهی • عود بر آتش نه و مشغل بسوز • عودی اود اوزره قو مشعلی یاق • غم مدار از شدت سرمای دی • غم یمه کوز صوغوغی شدتندن مراد جانب الهی دن رایحه طیبه اهل حرارت اولانلر وارشدیب و استعدادی اولانلره اوداوروب بارد سوز سوبلینلرک و اهل هوا اولنلرک شدت برود تندن غم یمه دیلکدر **قطعه** الا انما الدنیا سراب مکدر • وکل حریص فی هواها معذب • اذا لم یکن لی فی الحیوة عذوبة • فکل رحیق الموت احلی واعذب • با تو زین پس کر فلک خواری کند • سکا بوندن صکره اکر فلک خورلق ایدرسه • بازکو در حضرت دارای زی • کیر و دی زی شهری حاکمنک حضرتنه مراد سن طالب حق و سالک طریقت اولدیغکدن صکره اکر سکا فلک خورلق ایدوب تحقیر ایلرایسه حاکم عالم اولان حضرت حقه

شکایت قل که اول کفایت ایدر دیمکدر • خسرو آفاق بخش آن کز سخی • آفاق بغشلیجی پادشاه اول که سخاوتی یعنی آنک سخی اسندن • نامه خاتم و نامش کشت طی • خاتم نامه سی وآنک نامی دورلدی مراد بودر که اول پادشاهه شکایت قل که آفاق عالم هبه ایدیجی ور وآنک سنی اسندن کمال سخا ایله مشهور اولانک دفتری و نامی دورلدی و اول پادشاه حضرت حق تعالی در **بیت** پادشاهان جاه وتاج و نان دهند • حق تعالی شاهی و هم جان دهد • آنکه بهر جرعه جان می دهد • اولکه بر بقیه قدح ایچون جان ویرر • جان اوبستان و جامی ده بوی آنک جانی آل و بر قدح ویر اکا مراد بودر که اول بر پادشاهدر که قلبکدن بقیه عشق و اذعان ویرسک اول سکا حیات ابدیه ویرر وسن اکا قلبکی کلیتی ایله تسلیم قلسک جان باقی الورسن • جام می پیش آر و چون حافظ مخور • شراب قدحی اوکه کتور و حافظ کبی یمه • غم که کی کی بود و یا کاوس کی • غمی که کی پادشاه نجی ایدی یا کاوس پادشاه نجی ایدی مراد بودر که قلب صافی اوکه کتوروب عشق الهی نوشنه مشغول اول و تواریخ علمی که علم لاینفع وجهل لایضر در آنی ترک قلوب امور نافعیه اشتغال قل **شعر** واحرتا الزمان ضایع اکثره • والویل ان کان باقیه کما ضیه **وله ایضا** بیار باده و بازم زمان زمخمور کتور شرابی و کرو قورتر بنی مخمورلقدن • که هم بباده توان کرد دفع رنجوری • که شراب ایله دفع مرض اتمکه اولور مراد عشق الهیکیلی و مرض قلبی دفع اندکن ذکردر **رباعی** ای دل تو چرا چنین زخود بیخبری • روزان و شبان در طلب سیم و زری • سرمایه توازین جهان یک کفن است • آن نیز کمانست بری یا نبری • بهیچ وجه نباید فروغ مجلس انس • بهیچ وجه ایله یا بمز مجلس انس ضیاسی • مکر بروی نکار و شراب انکوری مکر نکار یوزی ایله و اوزم شرابی ایله مراد معنی یه نظر استفهام انکاریدر **بیت** من که می کویم نباشد آن حرام • بلکه آن باشد نوشندش کرام • بسیح غمزه فتان هیچ

مفاعلن فعلاتن
مفاعلن فعلن

نوه مباش • غمزهٔ فتان سحرنه هیچ مغرور اولمه • که آز موده م وسودی نداشت مغروری
که تجربه ایتدم بر فایده ایتدی مغرورلق مراد غرور شوم ایدوکن ذکر در **بیت** حالت
هستئ خود خانهٔ دل کرد خراب • تالان وتاراج نشوی باز بهیچ مغرور •
ادب چند نصیحت کنی که عشق مباز • ای ادبلیجی نیچه نصیحت ایدرسن عشق اویناما
دیو • اگرچه بست ادب این سخن بدستوری • اگرچه ادب دکلدر بو سوز بروزیره
مراد عقل معاش وزیر روح برندر دایما عشق الهیدن منع ایدر روحه انکا نیچه
نصیحت ایدرسن دیو چوق سویلمکدن وضعنا نهی ایدر اگر وزیره بویله سوز دیمک
ادب دکلدر اما عشق بی اختیار سویلدر **بیت** غلب العشق فی الفواد له • کل
عقلی لاجل مسلوب • بعشق زنده بود جان مرد صاحب دل • عشق ایله دری
اولور صاحب دل کشینک جانی • اگر تو عشق نداری بروکه معذوری • اگر سنک
عشقنک یوق ایسه یوری که معذورسن مراد معذورسن دیمکدر علارا اولور مرغک واردر
دیمکدر **بیت** هر آنکو نیست عاشق مرده می دانم • بلی عشقست جان جان عاشق
بیک فریب بدادم صلاح خویش ز دست • برآلدیق ایله ویردم الدن کندو صلاحی
دریغ آن همه زهد وصلاح ودستوری • دریغ اول دوکلی زهد وصلاح ودستورلکه مراد
کندونک فریفته اولدوغنه تحزن ندر • رسید دولت وصل وگذشت محنت هجر • ارشدی
وصل دولتی وگجدی هجر محنتی • نهاد کشور دل باز رو بمعموری • کوکل مملکتی کرو یوزی
معمورلغه قودی مراد وصول حضوره متوجه اولوب قلب معمور اولمغه یوز دوتدی دیمکدر
بیت در دلم جا کرد آن یار گزین • بیت معمورست نامش بعد ازین • بار کسی نتوان
گفت درد او حافظ • بهر کسیه دیک اولمز آنک دردنی ای حافظ • بگو بدانکه کشید
است محنت دوری • دی اول کسیه که چکدی ایراقلق محنتنی مراد هم حال اولمین
احوالی بلمز انکا درد یاری دیک اولمز دیمکدر **ولـه ایضا** ای باد نسیم بوی
یار داری • ای یل یارک خوش قوقوسن دوتارسن • زان نفحهٔ مشکبار داری •

اول مشک

اول مشک باغدرجی خوب قوقودن دوتارسن مراد توجه سحری نفخهٔ ربانیه دن حصه
دارا اولدوغیچون آنی مرحمت در • زنهار مکن دراز دستی • صقین ال اوزونلغن
قلمه • باطرهٔ او بکار پرداری • آنک طرهٔ سی ایله نه ایشنک واردر مراد توجه سحرینی
غیب هویته توجه دن نهی در نیتکیم رسول الله علیه السلام بیورر تفکروا فی آلاء الله
ولا تتفکروا فی ذات الله • ای گل تو کجا وروی زیبا • ای گل سن قنده یار اشق
یوزی قنده • او مشک ختن تو خار داری • آنک مشک ختنی واردر سنک دیکنک
واردر مراد هیچ بر حسن الوجه کمال حقه نسبت اولنمق جایز دکلدر دیمکدر **بیت**
عشق مهرویان چه بی ماند بروی یار ما • بر تو مه دیگر و نور تجلی دیگرست • ریحان
تو کجا و خط سبز ش • ای فسلکن سن قنده وآنک یشل خطی قنده • او تازه
و تو غبار داری • اول تازه و سنک توزک واردر مراد اول خط که حضرت حقه متعلقدر
دایما تازه در سایر خطوط که هوایه ودنیایه متعلقدر توزلودر **قطعه** دوات
وقلم آلت دانش اند • بدانش توان شد بعالم علم • باقبال ودولت دهنو تیجه
دهان دوات وزبان قلم • ولیکن بهر چیز ازان خط که او • سبب باشد آخر بظلم
وستم • نرگس تو کجا وچشم مستش • ای نرگس سن قنده وآنک مست کوزی قنده
او سرخوش و تو خمار داری • اول باشی خوش و سنک خمارک واردر مراد صفت بصر
غیری بصرلره نسبت اولنمق جایز دکلدر که صفت بصر جمیع اشیایی محیط در وصابر در
خلاف غیر بصرلرک **قطعه** آفرین بر کریم و برستار • که کند بیند و همی پوشد •
آدمی را ببایس که زلت تو • می ببیند ولی همی پوشد • ای سرو تو با قد بلندش •
ای سرو سن آنک بوجه قدی ایله • در باغ چه اعتبار داری • باغده نه اعتبارک وار در
مراد بو درجهٔ عالیه صاحبینک علوینک حضرت حقک علوینه تشبیه بو قدر دیمکدر
قطعه عجبست از لطافت شوا • باغارند نور دیده • قد خوبان بسرو می خوانند •
رویشانرا باه تابنده • ماه قرصیست ناتمام عیار • سرو چوبیست ناتراشیده

ای عقل تو با وجودِ عشقش • ای عقل سن آنک عشقی وجودی ایله • در دست
چه اختیار داری • الده نه اختیارک واردر مراد عقل جذبهٔ الٰهیه ایله بی اختیار
اولور دیکدر بیت العقل یقول لا تبالغ • والعشق یقول لا ابالی •
روزی برسی بوصل حافظ • برکون ایریشورسن وصله ای حافظ • کر طاقت انتظار
داری • اکر انتظاره طاقتک وار ایسه مراد طالب و منتظر اولان وصله ایرشور
دیکدر بیت چه خوش باشد که بعد از انتظاری • بمقصودش رسد امیدواری
وله ایضا پدید آمد رسوم بی وفایی • ظاهر اولدی بی وفالق عادتلری
نماند از کس نشان آشنایی • قالمدی کمسه دن آشنالق نشانی مراد زمانه
خلقندن شکایتدر • برند از فاقه نزد هر خسیسی • اهل فنون هر خسیس
فتنه • کنون اهل هنر دست گدایی • شمدی اهل هنر دلنجیلک الین مراد اهل هنر
فقیر و ذلیل اولوب ضرورتدن برخسیسه عرض حاجت و ذلت اتدوکن حکایتدر
رباعی رو یدک یا دهر کم ذا الغلط • لئیم علا و کریم هبط • کذا الدهر من سوء
عاداته • یموت الکرام و یبقی السقط • کسی کو فاضلست امروز در دهر
برکه کراو فاضلدر بوکون زمانه ده • نمی بیند ز غم یکدم رهایی • کورمز بر دم غمدن
خلاص مراد زمانه نک بر مزلقندن اهل فضل مغموم اولدوغن ذکردر قطعه
ای خواجه مکن تا بتوانی طلب علم • که اندر طلب راتبه هر روز بمانی • رو مسخره
کی پیشه کن و مطربی آموز • تا داد خود از کهتر و مهتر بستانی • ولیکن جاهلست
اندر تنعم • ولیکن جاهل تنعمده در • متاع او چو هست این دم بهایی • آنک متاعی
چون شمدی بهالودر مراد بو زمانه ده جهل معتبردر دیکدر قطعه سیم و زر
دارد و متاع و عقار • هر کراو در زمانه بی هنرست • وانکه صد کونه علم دارد و فضل
از همه دل خراب و خسته ترست • اکر شاعر بکوید شعر چون آب • اکر شاعر صو کبی
شعر دیرسه • که دل را زان فزاید روشنایی • که کوکله آندن آرته روشنالق

مراد اهل

مراد اهل نظمه دخی رغبت اولمدوغنه توطئه در و بو بیت مرهوندر • نبخشد یک جوش
از بخل و امساک • بغشلمز اکابر آرپه بخل و خستلوندن • اکر خود فی المثل باشد سنایی
اکر مثلا سنایی دخی اولورسه یعنی که سنایی شعرا صوفیه نک کبراسندندر و
آنک سوزلری سلسلهٔ طریقت ایله کتابلرده پند و حکم ایله کتورلر و آنک کلامندن در
بو قطعه این جهان بر مثال مرداریست • کرکسان اندرو هزار هزار • این
مران راهمی زند مخلب • وان مرین راهمی زند منقار • خرد در کوش هوشم دی
همی کفت • بلکه کر خرد و هوش امر خلقی اولان عقل معناسنه استعمال اولنور
کاه اولور تجربهٔ امور ایله حاصل اولان بصیرت معناسنه استعمال اولنور
بو تقدیرجه منذ که ادات تحصیل و توصیفدر اکا مقارن اولور خردمند و هوشمند
دیرلر کاه خرد عقل معناسنه و هوش اوضح معناسنه استعمال اولنور که مقابلی
اشعار در آنوکچون بایلان کمسیه اوضی کتدی دیرلر کاه خرد بصیرت معناسنه
و هوش امر خلقی اولان عقل معناسنه استعمال اولنور بو نده مراد لوادلی ظاهر درکه
معنای مصراع بودر که بصیرت عقل قولاغنه دون دیرایدی بر و صبری بکن
در بی نوایی یوری برصبر قیل رزقسز لغده بیت صد هزاران کیمیا حق آفرید •
کیمیایی چون قناعت کس ندید • قناعت را بضاعت سازومی سوز • قناعتی قوماش
دوز و پان • درین درد و عنا چون بی نوایی • بو درد و مشقتده چون طاقتسزسن
مراد صبر و قناعته ارشاددر رباعی با قدم مجردی بر سر سروری زدیم • زیر گلیم
مفلسی طبل قلندری زدیم • خطبه بنام ما سزد بر سر منبر فنا • زانکه بملک
نیستی نوبت سنجری زدیم • ایا حافظ بجان این پند بشنو • ای حافظ جان ایله
بو نصیحتی ایشت • که کر از پا در افتی باسر آیی • که اکر ایاقدن دوشرسک باشله
کلورسن مراد بودر که طیرنوب دوشرسک باشک آشغه کلوب دخی بتر حاله کرفتار
اولورسن وله ایضا برو زاهد باتیدی که داری • یوری ای زاهد بر امیده که

سنک وار در ۰ کر دارم بچنان امید واری ۰ که وار در آنجلاین بنم امید وارلغم
مراد زهدن یانا بدخشکدر که جنت استر یا طریقتدن موحش اولانلر که دنیا
استر پس هر بر نه دیر بوری سن امید دوتدغکه بن دخی سنجلاین امید وارلغم
وار درکه دیدار حق استرن پس بن دخی اکا طالب اولوب کیدرین بیت
وقت آنست که رندان دَرِ میخانه زنند ۰ دست اندر قدح باده وپیمانه زنند ۰
بجز ساغر چه دارد لاله در دست ۰ قدحدن غیری نسه دار لاله نک الندہ ۰ بیا
ساقی بیا ور تا چه داری ۰ کل ساقی کتور نک وار در مراد بودر که منکسر البال اولان
سالک ضعیف الحال قلبدن غیری نسنیه قادر دکلدر کل شیخ کتور نک وار ایسه
آنی بو کا ارشاد قل بیت چون کاسه تهی آمده ام پیش تو ساقی ۰ بر کن ز کرم های
خود این دم قدح من ۰ مراد در رستهٔ دیوانکان کش ۰ بنی دلولر صفنه چک
که مستی خوشتر ست از هوشیاری ۰ که مستلک خوشترک در ایق لقدن مراد
دیوانهٔ عشق اولمق ومست حق اولمق عاقل وایق اولمقدن یکدر دیکدر ۰ بپرهیز
از من ای صوفی بپرهیز ۰ صفق بندنسا ای صوفی صقق ۰ که کردم توبه از پرهیز کاری
که توبه ایلدم پرهیز کارلقدن مراد متکلمدن عقل معاد ومخاطبدن نفسدر
لاجرم عقل معاد نفسه دیر بندن صقن که نفس قتل ایلمک پرهیز کارلغندن
توبه ایلدم پس غافل اولمه که سنی ریاضت ومجاهده ایله هلاک ایدرم قطعه
شرط این ره طالبا دانی که چیست ۰ دایما با نفس خود بودن بحرب ۰ حلوت
تاریک وبیداریِ شب ۰ معدهٔ خالی وذکر حق بضرب ۰ بیا دل در خم کیسوی
او بند ۰ کل کوکلی آنک زلفی بوکلمنه باغله ۰ اکر خواهی خلاص در ستکاری ۰ اکر
استرسک خلاص وقورتلمق مراد بودر که عقل معاد نفسه دیر کل بر دقبلکه غیب
هویت مراتبنه باغله تا که قیود دنیادن خلاص بولاسن ۰ بدست کل خدارا
توبه بشکن ۰ کل ای ایله الله ایچون توبه ی صی ۰ که عهد کل ندارد استواری ۰ که کل

عهدنک

عهدنک محکم لکی یوقدر مراد ظاهره نظر کل وقتی کلیجک توبه ی صی تا کل وقتی کچدن
عیش ایدہ لم که زمان کل باقی دکلدر دیکدر ومعنی یه نظر مراد بودر که کشف
ظهور ایدجک طریقتدن رجوع ایت صی تا سالک اولوب کشف وحال حاصل ایدہ سن
که زمان کشف ممتد وباقی اولمز بیت درون خلوت ما جز من وتو هیچ کسی
نیست ۰ بیا وهمنفسی کن که عمر جز نفسی نیست ۰ عزیزان نو بهار عمر بگذشت
ای عزیز لر عمرک یکی بهاری کچدی ۰ چو بر طرف چمن باد بهاری ۰ چمن کنار ی
اوزره بهار یلی کبی مراد عمرک سرعتین حکایت وفرصتی فوت ایتمکه دلالت در
بیت ترا منازل دور ودراز در پیش است ۰ بدین ورود روزه اقامت چرا
شوی مغرور ۰ بیا حافظ نبید تلخ کن نوش ۰ کل ای حافظ آجی شرابی نوش قل
چرا عمری بغفلت می کذاری ۰ نیچون بر عمری غفلت ایله کچوررسن مراد ریاضت
اکر چه آجیدر اما کل مُرّ دَوَاءٌ حسبنجه علاجدر پس نیچون عمری غفلت
ایله کچوررسن در دکه درمان ایتمزسن دیکدر بیت ز امروز کار ی بنو دادی
چه دانی ۰ که فردا چه کردد زمان ولہ ایضا ترا که هر چه مراد ست در جهان
داری ۰ سنک که هر نه مرادک ایسه جهانده وار در ۰ چه غم ز حال ضعیفان
ناتوان داری ۰ کوجسز ضعیفلر حالندن نه غمک وار در مراد روح وعقل معادک
نفسه خطابی ذکر درکه دیر لرسکا که مرادات نفسانیه حاصلدر بز ضعیف
وعاجزلرک حالندن غمک یوقدر بیت تو مست دولتی ز ان رو بانظر نکنی
بکوی اهل حقیقت یکی کذ ر نکنی ۰ بخواه جان ودل از بنده و روان بستان ۰
سلسته جانی وکوکلی بنده دن روان یعنی فی الحال آل ۰ که حکم بر سر آزادکان روان
داری ۰ که آزاده لره روان حکمک وار در مراد عقلک نفسه خطابنی ذکر درکه
عقل اکا دیر جانی وکوکلی بندن استرسک فی الحال آلورسن که غالب ومطلوع اولوب
آزاده لره حکمک جاریدر ۰ میان ندارکی و دارم عجب که هر ساعت ۰ بیلک

مفاعلن فعلاتن
مفاعلن فعلن

بوقدر وعجب دوترم که هر ساعت • میان مجمع خوبان کنی میان داری • محبوبلر
مجمعی اورتسنده اورته دو تجلی ایدرسن یعنی صدرنشین سن مراد بودر که نفس
اگرچه منجتم دکلر اما بلبدر روح وقوای روحانیه اورتسنده صدرنشین در • بیاض
روی ترا نیست نقش در خور اذانکه • سنک یوزک بیاضنه لایق نقش بوقدر زیرا
سواد از خط مشکین بر ارغوان داری • خط مشکین دن سوادی ارغوان اوزره
دوترسن مراد محبوب مجازی یوزنه بکزر رواکا مناسب نقش بوقدر که ارغوان
اوزره قره خط یازلوب نقش اکا قولیغته اولشدر دیمکدر • بشوخی کی که سبک
روی ای ضعیف اندام • شراب ایچ سبک روح سن ای اندامی ضعیف • علی
الخصوص درین دم که سرگران داری • خصوصا شمدیکی دمده باشنک آغرلغی وار
مراد روحک نفسه بشدیدر که دیرسن حفیف روحسن عشق آلای نوش قیل ای
ضعیف اندام تا که صحت وقوت بولاسن خصوصا شمدیکی عبادتن کسلک وطاعتده
اهمالک زیاده در • مکن عتاب ازین بیش وجور بر دل ما • عتاب اتمه بوندن
زیاده وجور اتمه بزم کوکلمزه • بکن هر آنچه توانی که جای آن داری • قیل قادر
اولدیکک اول یرک وار در مراد عقل در روحک نفسه خطابنی بیاندر که دیرلر
بزم کوکلمزه بوندن زیاده عتاب وجور اتمه وهر نیه قادر ایسک قیل که اول برده سن
یعنی دار تکلیف ده سن ورنه حکم اتمکه قادرسن • باختیارت اگر صد هزار تیر جفاست
سنک اختیارک ایله در اکر یوز بیک جفا اوقی • بقصد جان من خسته در کمان
داری • بن خستهء جانی قصدینه یایکده وار در مراد عقلک نفسه خطابنی ذکر
در که دیرسنک اختیارک وکثرت عصیانه جرأتک ایله در که روحه قصد ضرر
ایدرسن • بکش جفای رقیبان مدام خوش دل باش • چک رقیبلرک جفاسن
دایم وکوکلی خوش اول • سهل باشد اگر یار مهربان داری • که آسان اولور
اکر شفقتلو یارک وار ایسه مراد عقلک نفسه بندنی ذکر در که در قوای نفسانیه نک

وشیاطین

ای ظریف اندام یا

وشیاطین جن وانسک وطعن ایدن اهل دنیانک جفالرن چک خوش دل
اولوب سلوک قیل که بونلرک جفاسی سهل وجزئیدر اکر حضرت حق ایله انسک
وار ایسه • بوصل دوست گرت دست می رسد یکدم • دوست وصلنه اکر
سنک الک ارسه بردم • برو که هر چه مراد است در جهان داری • یوری که هر نه
مرادک ایسه جهانده دوترسن • مراد عقلک نفسه تسلیتنی ذکردر که دیر اکر دوست
حقیقی یه الک ایرمک واقع اولورسه یوری که جمیع مرادات سنکدر چون حالدر
چو ذکر لعل لبش میکنی وی شنوی • چون آنک لعل لبی ذکرنی ایدرسن وشیده سن
حدیث با شکرست آنچه در دهان داری • شکرلو سوزدر که آغزده دوترسن
مراد کلام آلای ذکر ایدوب یا آنی ایشیدرسک شکرلو سوزدر کویا آغزده شکرک
وار در دیمکدر قطعه وفی الجهل قبل الموت موت لاهله • واجسادهم قبل
القبور قبور • وان امرء لم یحی بالعلم میت • ولیس له حتی النشور نشور •
چو گل بدامن ازین باغ می بری حافظ • چو گلی انک ایله بو باغدن الورسن
ای حافظ • چه غم ز ناله وفریاد باغبان داری • باغبانک ناله وفریادندن
نه غمک وار در مراد بودر که اکر باغ جهاندن گل کشف وفیضی واحسان و
فضع واقوالورسک دنیا بمقدر دیمی ایلیسک فریاد وفغانندن نه غمک
وار در وله ایضا چو سرو اگر بخرامی دمی بگلزاری • سرو کبی اگر صالنه سن
بردم بر گلزار ارده • خورد ز غیرت روی تو هر گلی خاری • یییر سنک یوزک غیرتندن
هر بر گل بر دیکن مراد متکلمدن عقل معاد ومخاطبدن نفسدر که عقل معاد نفسه
دیر اگر سن سرو کبی غنج ودلال ایله گلزار هواده صالنورسک سنک اعلی هوایه
وجانب ماسوایه توجهک غیرتندن هر اهل کشف اولانک وقوای روحانیه نک
خاطرلرنه خار انفعال باتوب منفعل اولورلر بیت دوست دارم که بپوشی
رخ همچون قمرت • تا چو خورشید نبینند بهر بام و درت • ز کفر زلف تو

قیامته دک اکا در ملک
بوقدر دیمکدر

مفاعلن فعلاتن
مفاعلن فعلن

هر حلقهٔ و آشوبی • سنک زلفک کوزندن هر بر حلقه و بر فتنه • ز هیچ چشم تو هر
کوشهٔ و بیماری • سنک کوزک بحرندن هر بر کوشه و بر خسته مراد بودر که نفسک
زلفه میلندن و آنک سیرندن هر حلقهٔ ذکر و جماعتده بر فتنه و قرقشه و عالم
شهوانیتی بحرندن هر بر کوشه ده بر خسته یعنی روح و قوای روحانیه مریض
و بیحضورلردر رباعی ای دل ز نشاط عیش بیگانه نشین • در کوی بلا درآی
و مردانه نشین • چون فتنه میان خلق بودی بچند • می باش کنون چو عافیت
خانه نشین • مرو چو بخت من ای چشم مست یار بخواب • کمیه بنم بختم کبی ای یارک
مست کوزی اویقویه • که در پیست ز هر سوت آه بیداری • که سنکا ردجه در
هر طرفدن برا و یانق آهی مراد بودر که عقل که قرین نفسدر اول بوکا دیر ای
بنم یارمک عینی بختم کبی اویقوده و غفلتده اولمه که هر جانبدن روح و روحانیات
بیدارلرنک آهی سنک آردجه در رباعی ای دل بنشین طمع کاری اندیش •
ضایع مکن این عمر گرامی زین بیش • هرگز نرسد بارزوی دل خویش • آنراکه
اجل ز بس بود عمر ز پیش • نثار خاک رهت نقد جان من هر چند • سنک
یولک طپراغنه نثار اولسون بنم جانم نقدی هر نه کلو • که نیست نقد روان
را بر تو مقداری • که بو قدر نقد جاری یه سنک قتکده بر مقدار مراد بودر که عقل
نفسه دیر سنک طریقک یعنی کیدجک یولک که جانب الهی و اوّندر اکا نقد
روح نثار اولسون اگرچه نقد جاری سنک قتکده مقداری یوقدر بیت
بهر نگر بدهٔ جانرا ازان قدرش نمی دانی • که مردم قدر نشناسد متاع رایگانی را
دلا همیشه مزن لاف زلف دلبندان • ای کوکل همیشه کوکل باغلیجیلر
لافن اورمه • چو تیره رای شدی کی کشاید کاری • چون طونوق فکرلو اولدک
بغِن آچلور سنک برایشک مراد بودر که عقل قلبه پند ایدوب دیر دلبند اولانلرک
زلفی لافن اورمه واندە مهارت دعوی قلمه که اول فکر تیره رای لقدر تیره

رای

[illegible]

رای اولانک ایشی آچلمز واکا کشف اولمز • سرم برفت و زمانی بسر نرفت
این کار • نه باشم کیتدی و بر زمان باشه کیتدی بو ایش • دلم برفت و نبودت
دل گرفتاری • کوکلم کیتدی وسکا بر کرفتار کوکلی اولمدی مراد بودر که عقل
نفسه دیر عمر آخر اولدی سندن عمل آخرت میلی اولمدی و کوکلم سکا مبتلا
اولدی اما سنک بر مبتلا و کرفتاره کوکلک و میلک اولمدی • چو نقطه گفتمش
اندر میان دایرهٔ • دیدم اکا نقطه کبی دایره اورتسنده سن • بخنده گفت
که حافظ تو در چه پرکاری • کولمک ایله دیدی که ای حافظ سن نه پرکارده سن
مراد بودر که عقل نفسه نقطهٔ پرکار کبی دایره اورتسنده سن خلاصه و قرار
مجالک یوقدر دیر رباعی پیوسته ترا حال پریشان باشد • هیچ تو بهمه زکیسهٔ
جان باشد • این مایهٔ عمر صرف در چیزی کن • که آنگاه که این نباشد آن باشد •
اول دخی بطریق الاستهزا دیدی مراتب سلوکدن نه پرکارده و نه دایره ده سن
رباعی قومی شده تازنده براسرار جهان • قومی شده تازنده بلجباب و دکان •
ما هیچ درین میان نه زین قوم و نه آن • در حسرت هر دو برده عمری بزیان وله
ایضا جان فدای تو که هم جانی و هم جانانی • جان سکا فدا اولسون که هم جانسن
هم جانانسن • سر فدای تو و گر نه من و سرگردانی • باش سکا فدا اولسون
یوخسه بن و سرگردانلق مراد مخاطبدن محبوب حقیقی درکه و نفخت فیه من روحی
حسبنجه ارواح انسانیه آندندر پس اول بزم جانمزدر و باش و جمله تن آنک
جمله مخلوقاتندندر اکا فدا و تسلیم ولمق گرک که مملوک مالکنک حکمنده اولور اولمز
یعنی باشقه باش چکرسه سرگردانلق و حیرانلق اولور • سر بسر پای ز سر کوی تو
نیارم برخاست • قولاینه سنک محلک باشندن قادر دکلم قالمغه • کار دشوار
نگیرند بدین آسانی • مشکل ایشی و وتمز لر بو آسانلق ایله مراد مخاطبدن محبوب
حقیقی یا شیخ طریقت دراکادیر تکمیل طریقت آنکسز سنک محلکدن قالقوب

فاعلاتن مفاعلن فعلن

کیدب بن مرشد اولدم دیوب ارشاده شروع اتمزکه ارشاد مشکل ایشدر آنی
بویله آسانلق ایله دوتمق اولمز **بیت** شنار شو پس انکه بگذر از آب • که از
دریا گذشتن نیست آسان • خام را طاقت پروانهٔ پر سوخته نیست
خامه قفقان یالمش پروانه طاقتی یوقدر • نازکانرا نرسد شیوهٔ جان افشانی
نازکان برشمز جان صاچیجیلق شیوه سی مراد سالک هنری وناز وتنعمه معتاد
اولان کمسه مرتاض ومنتهای اولان کمسنک عملن اتمکه قادر دکلدر دیمکدر **بیت**
لاف استادی مکن ناکرده تحصیل هنر • کی بود شاگرد کمتر همچو استاد کز یبا • نی تو
ارام گرفتن بود از ناکامی • سنسز ارام دوتمق مراد سز لقدندر • با تو گستاخ
نشستن بود از حیرانی • سنک ایله گستاخ اوتورمق حیرانلقدندر مراد بودر که
دوستنه وصولسز قرار اتمک نامرادلقدر و دوست ایله بی ادبانه وضع
حیرانلقدندر **قطعه** تارسی شهر دلبر خود را • منشین یکدمی وزود برو •
گر تواضع کند بتو سلطان • تو بکن بندگی وخود مشو • فاش کردند رقیبان
تو بتر دل من • فاش اتدیلر سنک رقیبلرک بنم کوکلمک بترنی • چند پوشیده
بماند سخن پنهانی • نیجه مستور قلا گزلو سوز مراد سنک گوزجکلرک یعنی ملائکه
حفظه بنم ازکار خفیه می واعمال مستوره می افشا ایدرلر دیمکدر • تا بماند تر
و شاداب نهال غم تو • تا قلا تازه وصوبه قانمش سنک غمک فدانی • واجب
آنست که بر چشم منش بنشانی • واجب اولدر که بنم گوزمه دیکه سن مراد
صوبه پرده اولان تر وتازه اولور سنک غمک فدانی دخی بنم گوزمه گرک که تازه
وصوبه قانمش اولا دیمکدر وخلاصهٔ مراد گوزمک یاشی چوقدر دیمکدر **بیت**
اگر خواهی کنار آب دجلو • نمی یابی بر از چشمان من جو • خود چو زلف تو دیوم دل
خود را روزی • سنک زلفک بو کلمنده کوردم کندو کوکلی برگون • گفتمش
چونی وچون نی زنبی ای زندانی • دیدم اگا نیجه سن و نیجه دیرلورسن ای محبوس

۱۶۱

مراد سائلدن عقل معاشدر • گفت آری چه کنی گر نبری رشک بمن • دیدی بلی
نیجه کونی التمیه سن بکا یعنی نیجه کونیلمیه سن • هر گدا را نبود مرتبهٔ سلطانی
هر گدایه اولمز سلطانلق مرتبه سی مراد فلکک جوابندن بودرکه دیرین غیب
هویت گرفتار لغنده سلطانلق ده یین سن وشک ایدرسک اولور اما هر گدایه
سلطانلق مرتبه سی اولمز پس سکا بو استعداد یوقدر • رستی حد تو حافظ نبود
صحبت ما • رستی سنک حدک دکلدر ای حافظ بزم صحبتمز • پس اگر بر شهر
این کوی کنی سکبانی • یتر اگر بو محله باشی اوزره سکبانلق مراد صحبت الهیه
هر کمسنک حدی دکلدر **بیت** گدای خاک نشین نیست در خور شاهان •
کجا بود که شود مونسش خدای جهان **ولہ ایضا** چون در جهان خوبی
امروز کار کاری • چون خوبلق جهاننده بوکون مراداشیلیجی سن • نشاید که
عاشقانرا کامی زلب برآری • یرار که عاشقلرک برمرادن لبدن حاصل قلاسن
مراد بودر که چون فاعل مطلق وقادر محقق سن کمال قدرتکه وکرم حضرتکه لایق
در که عاشقلرک مرادنی صنعت کلام ایله تحصیل قلاسن • با عاشقان بیدل تا چند
ناز وعشوه • گوکلسز عاشقلره تا نیجه دک ناز وشیوه • بر بیدلان مسکین
تاکی جفا وخواری • مسکین گوکلسزلره تا نیجه دک جفا دخی خورلق مراد کثرت
استتار واحتجابدن شکایتدر • تا چند همچو چشمت در عین ناتوانی • تا نیجه دک
گوزک گبی ناتوانلق عیننده سن • تا چند همچو زلفت در تاب وبیقراری • تا نیجه دک
زلفک گبی بو کلمکده سن وبی قرار سن مراد بودر که ذات الله مستور در کائنه ظاهر
ومظهر دکلدر که عاشقه تجلی جمال قلمز وکل یوم هو فی شان حسبنجه دایما ایجاد ده
واثاری ابراز ده در **قطعه** بر جمال دلبر ما نور عزت شد نقاب • زان تجلی
در نقاب لن ترانی میکند • گشت پیدا در دل اسعد خیال یار او • با جمالش
روز وشب عیش نهانی میکند • دردی که از تو دارم جوری که از تو دیدم •

بردر دکه سندن دو ترم برجور که سندن کوردم • کر شمۀ بدانی دانم که رحمت آری
اکو بر شمۀ بلیدک بیلورم که رحمت کتور ر ایدک مراد درد مه واختبار که علمک و
ارادتنک تعلّق ایجادیسیه اولیجق رحمت ظهور ایدر دیکدر • سبهاب عاشقی را بسیار
مایه باید • عاشقلق اسبابنک چوق سرمایه سی کرک • دلها ای همچو آتش چشمان رود
باری • اودکبی کوکلر وارماق یا غدرجی کوزلر مراد عاشق اولانک قلوبی نار
کبی حرارتلو و کوزلری ارماق کبی کثیر البکا کرک دیکدر بیت وصال دوست
طلب میکنی جفاکش باش • که خار و کل همه با یکدر توانند بود • در هجر مانده بودم
باد صبا دمانید • هجرده قالمش ایدم صبایلی بلور تدی لفظ دمانیدم هو در
از بوستان وصلت بوی امید واری • وصلت بوستانندن امید وارلق قوقوسی
مراد بودر که فراقده قالمش ایدم توجه سحری نفحۀ ربانیه اظهار ایتدی • کرچه
ببوی وصلت در حشر زنده کردم • اکرچه وصلک قوقوسی ایله حشرده دیری
اولورم • سر بر نیارم از خاک از روی شرمساری • باش قالدرمغه قادر اولمز
طپراقدن خجالت یوزندن مراد کثرت عصیان خجلتندن یوم حشرده قالقمغه
قادر اولمزم دیکدر • از بادۀ وصالت کر جرعۀ بنوشم • سنک وصالک شرابندن
اکر بر جرعه ایچرسم • تا زنده ام نورزم آیین هوشیاری • تا که دیری ایسه
صنامزم آیقلق عادتی مراد بر بار مست وصال اولسم هرکز آیلمق استمز ایدم
دیکدر • ما بنده ایم و عاجز تو حاکمی و قادر • بز قوللر و عاجز سن حاکمسن و قادر
کرمی کشی بزورم ور می کشی بزاری • اکر چکرسن بنی زور ایله و اکر قتل ایدرسن زار ایله
ایله مراد منطوقندن ظاهردر قطعه کر کناهی کرده ام الاعتذار الاعتذار •
ور خطایی رفت ازاع الاحباب الاحباب • در جهان رسم قدیمیست
از بزرکان مرحمت • از فرو دستان خطا والله اعلم بالصواب • آخر ترحمی کن
برحال زار حافظ • آخر بر رحمت قل حافظک زار حالنه • تا چند نا امیدک

تا چند

منفعول مفاعلن فعولن

تا چند خاکساری • تا نیجه دک امیدسزلک تا نیجه دک طپراغه قوغمق ولـه
ایضا ساقی اگر ت هواست باقی • ای ساقی اکر سنک محبتنک وار ایسه
شرابه • جز باده میار پیش ما هیچ • شرابدن غیری کتورمه بزم اوکمزه صحیفن
مراد بودر که شیخه خطاب ایدوب دیر که ای شیخ عشق الٓهی و فیض حقه قدرتک
وار ایسه بزه آندن غیری کتورمه رباعی آن جام طرب شکار در دستم نه • وان
ساغر چون نکار در دستم نه • آن می که چو زنجیر بود در کردن • دیوانه شدم بیار
در دستم نه • سجاده و خرقه در خرابات • سجاده و خرقه میخانه ده قودم
و بیار جرعۀ می • صات و کتور شراب بقیه سن مراد خانقاهده مقصود
سجاده و خرقه دکل عشق الٓهی در آنی تحصیل قل دیمکدر رباعی لب باز مکیر
یک زمان از لب جام • تا برداری کام جهان از لب جام • در جام جهان
چو تلخ و شیرین بهم است • این از لب یار خواه آن از لب جام • کر زنده دلی
شنو ز مستان • اکر قلبی دیری ایسک ایشت مستلردن • در کلشن جان ندای
یا حی • جان کلشننده یا حی نداسن مراد مست الٓهی اولانلر یا حی اسمنه مشغوللر
و حیات ابدیه یه طالبلردر دیمکدر • با درد در ای سوی درمان • درد ایله کل
درمان جانبنه • کو نیست ترا بعشق لا شیئی • اکر جهانی کور عشق ایله سنه دکل
مراد عاشق حق اولان دردناک اولوب ایکی جهان محبتندن پاک اولوب طالب
حق اولور دیمکدر • اسرار دلست در زه عشق • کوکل اسراریدر عشق یولنده
آواز سماع و ناله نی • سماع آوازی و نی ناله سی مراد عاشق اولان آواز ساز دن
عشقدن راز فهم ایدر دیکدر بیت منع سماع نغمۀ نی میکنند فقیه • بیچاره
بی خبر زه سر نغمت و فیه • یک مفلس پاک در زه عشق • بر پاک مفلس عشق
یولنده • بهتر ز هزار خاتم طی • یکدر بیک خاتم طیدن مراد فقیر صابر غنی شاکردن
چوق یکدر دیمکدر بیت با فقر بسازم که مرا فقر خوشست • کو هیچ ندارم

چونکه دادم همه هست • سلطان صفت آن بت پری رو • پادشاه کبی اول پری
یوزلو صنم • می آمد وخلق شهر در پی • کلور شهر خلقی آنک آردنجه • مراد الهام ملکی
گلمسیدر جمله خلق شهر وجود یعنی حواس وقوای بدنیه اکا تابع اولورلر دیمکدر قطعه
اینجاکه ملک بکوشی هوشش کوید • می خورد وهرکز غم دنیا نخورد • پس جمله اعضا و
حواسش یکدم • در جانب دنیای دنی کی نکرد • مردم نکران بروی خوبش •
خلق بقار آنک خوب یوزینه • ور شرم کرفته عارضش خوی • چه بدن دوکلمش
آنک یوزندن تر مراد ملک اهل شرم اولور واهل شرم اولان ملک صفتدر وشرم صفت
ملکدر دیمکدر • حافظ زغم تو چند نالد • حافظ سنک غمکدن نیجه اینکلیه • آه از دل
من شکسته تاکی • بن شکسته نک کوکلی قچنه دک مراد خاطردن نفس چالمق
وشکسته دل اولان روحی درکه دایم نفسدن انفعالده در رباعی دردی از
هجر تو دیدم که ندیدم هرکز • کاری شایسته حق از تو نچیدم هرکز • ای تو بس که
شنیدم سخن ناخوش خلق • وز تو روزی سخن خوش نشنیدم هرکز ولـه
ایضا خوشتر از کوی خرابات نباشد جایی • یعنی میخانه محله سندن خوشترک
بوقدر بر مقام • که به پیرانه سرم دست دهد ماوایی • که پیرلک وقتنده بکا
ال ویره بر صفنق • مراد بودر که خانقاهدن خوشترک یر یوقدر که پیرلک زماننده
ساکن اولوب عمل دنیاسز قوت قلیل ومحل امن میسر اولوب عبادته اشتغال
اولنور بیت خوشا که میکده کنجنده بر نشانم • الم اتمام الوب کاسه دن فراغم
اولا • آرزو می کنم از تو چه پنهان دارم • آرزو وایده رین سندن ساغر لیه بین
شیشهٔ باده وجای نزه و زیبایی • شراب شیشه سی ودرحرم بر و بر
براشق محبوب مراد بودر که شول آرزو ایده رین که بر صفای قلبم اولا وبرحرم موضع
اولا وبرکوزل شیخ طریقت اولاکه حضور قلب ایله عمل آخرت قلم • جای من دیر
مغانست مروح وطنی • بنم یرم دیر مغانده راحتلک وطنی • رای من رای

[illegible]

بتانت

بتانت مبارک رایلی • بنم فکرم محبوبلر فکری پدر مبارک فکر مراد بودر که بنم مقامم
خانقاه شیخ درکه راحت اولاجق مقامدر بنم فکرم ذات الله وصفات الله
فکری درکه مبارک فکر در بیت ذکر وفکری کوکلمک اول قدر وعارضدر مدام •
فکره فکر مبلغ ذکره ذکر جمیل • چه کنی نوش که درد بر چو من شیدا نیست •
ندا بچو من که دیر ده بنم کبی شیدا یوقدر • نیست این جز نجی بوالهوسی
رعنایی • دکلدر بو بر ابوالهوس رعنادن غیر بنک سوزی مراد دعوی شوق
وذوق دخی ابوالهوس لک ورعنا القدر دیمکدر نیتکم حضرت مولانا دیمش
مثنوی حرف درویشان بدزدد مرد دون • تا بخواند بر سلیمی آن فسون •
کار مردان روشنی وگرمیست • کار دونان حیله وبی شرمیست • وتواضع
وبسیع اداب طریقتدن در آنکیچون بر رجل منصف دیمش رباعی با این همه
حاصل وهیچکسی • درمانده بنار رسایی وبوالهوسی • دادیم نشانت ز گنج مقصود
ترا • کر ما نرسیدیم تو شاید برسی • باادب باش که هرکس نتواند کفتن • ادب ایله
اولکه هرکسه قادر اولمز دیمکه • سخن پیر مکر برعقنی یارایی • بر پیر سوزنی مکر
بر حکیم اولا طاقتلو مراد دعوی فضل وکمال ولاف ذوق وحال ایتمک ترک
ایدر بو سوزی رجل کامل ومکمل دیمک کرک نیتکم کمل حقنده دیمش در رباعی
از بوی گل بجانب گلشن کنند روی • در سوز طعم میوه شناسند باغ وجوی
بینند باغ را اثر لطف باغبان • با باغبان کنند زگلزار وباغ خوی • صفا
غیر تو در خاطر ما کی گنجد • ای صنم سنک غیرک بزم خاطرمزه نجین صیغه • که مرا نیست
بغیر از تو بکس پروایی • که بکا یوقدر سندن غیری کمسه پرواسی مراد عاشق
حق اولانک خاطرنده غیر حق اولمز دیمکدر • رحم کن بر دل مجروح وخراب حافظ
رحم قل حافظک مجروح وخراب کوکلنه • زانکه هست از پی امروز یقین فردایی
زیرا وار در بو کوننک آردنجه محقق بر یارین مراد رحم ذخیره آخرت اولمق کرکدر

دیمکدر بیت مامرد فقیریم نداریم پشیزی • تو هرچه بمانی کنی از بهر خدا کن ولہ
ایضا صحبتست و ژاله می چکد از ابر بهمنی • صباحدر وجه طلوع فیضن بولدزن
برک صبوح ساز وبده جام یک منی • صباح شرابی براغن دوز و بر بطمنلوغ
قدح یعنی بویک طلو قدح مراد صباح وقتنده زمان بارده شوق ایله ذکره مشغول
اولوب تحصیل حرارت قلمغه ترغیبدر بیت من و معشوق و جام ناب و صباح
بکشا برمن این درای فتاح • در بحر مایی و منی افتاده بیار • بزلک و بنلک
دکزنه دوشمشی کتور • می تا خلاص بخشدم از مایی و منی • شرابی تا خلاص بخشلیه
بکا بزلکدن و بنلکدن مراد عشق الهی و سلوک طریق فقر آدی انانیت و کبردن
خلاص ایدر آنوکیچون آنی طلب ایدر رباعی مستغنیم از حضرت سلطان قدم
یک جرعه شراب راکه سرتا بقدم • مستم کند آنچنان که آسوده شوم • از قاعدهٔ
وجود وار رسم عدم • خون پیاله خوار که حلالست خون او • قدح قانن
ایچ که حلالدر آنک قانی • در کار باده باش که کاریست کردنی • شراب
ایشنده اول که ایدجک ایشدر مراد پیاله دل قلب در آنک قانن ایچمک
یعنی نفسانیتدن افنا اتمک حلالدر و عشق الهی ایله مشغول اولمق کرکدر
که ایدجک ایشدر واهل عشق قتنده مراد بو ایدوکی ظاهردر والا خمر حلالدر
دیک کفردر حکایت مولانا جلال خدمتنه بر کمسه کلوب بر کشینک بر
مرض هائلی وار حاذق و مسلم طبیبلر بونک علاجی خمر ایچمکه منحصردر ایچمزسه
هلاک اولور اول کشیه خمر ایچمک حلالمیدر دیو استفتا ایدوب مولانا
جلال دخی دوا ایچون بو صورتده شرب خمر حلالدر دیمش بعض سفها
بو خبری اشیدوب بو بیتی دیمش بیت درد خمار دارد و درمان من می
است • ای خواجه می زبهر مداوا حرام نیست • و بعض فسقه حکمی اطلاق
ایدوب بو بیتی دیمش بیت حلالست در کش می ارغوانی بفتوی ملا

جلال

جلال دوانی • مولانا حافظک بو بیتنه حل خمره فتوی در دیک بو مقوله
فسقه کفرها کلامیدر و خواجه حافظک شاننی عامی هذیانیدر و بونک قورلی
بر مقداربلن دیمش بیت ای حافظ شیرازی بر ما نظر انداز • ما عاشق
سربازیم تو کاشف هر رازی • گر صحبتم خماره ترا درد سر دهد • اگر صباح
وقتنده خماری سکا باش آغریسی ویره • پیشانی خمار همان به که بشکنی •
خمار آلنینی همان یکدر که چیاسن مراد بو درکه ان اثقل الصلوة علی المنافقین
صلوة العتمة والفجر حسبنچه اگر صباح وقتنده سکا عبادت کسیلکلوری
همان اول یکدرکه اعوذ بالله من الشیطان الرجیم دیوب کسلک باشنی یارب
عبادته دورب واذا قاموا الی الصلوة قاموا کسالی زمره سندن اولمیه سن
رباعی هرکرا درسر هوای مهوش است • در صبوحی باده خوردن هم خوشی
است • گر ترا مخموری آرد آن شراب • در پی او تازه کردن هم خوشست •
ساقی بدست باش که غم در کمین ماست • ای ساقی حاضر اول که غم بزم پیشومزده در
مطرب نگاه دار همین ره که می زنی • مطرب صاقله بو یولی که اورورسن
مراد شیخ و واعظ خطابدر شیخه دیر که حاضر اول که غم دنیا بزم پیشومزده در
آنک ایله بری طریقتدن اخراج اتمک استر و واعظه دیر که ای واعظ بو
بیان قلدغک یولی صاقله یعنی علمک ایله عمل قلکه غیریلرک سکا اقتداسی
اولا • می ده که سر بگوش من آورد و چنگ گفت • شراب ویر که چنگ باشنی
بنم قولاغمه کتوردی و دیدی • خوش بگذران و بشنو از این پیر منحنی • خوش
کچور و ایشت بو بوکلمش پیردن مراد بودر که شیخ مراقب بکا باشنی قولاغمه
کتوروب دیدی عمری خوش کچور یعنی عبادت ایله اتمام ایلکل و بو بوکلمش
پیرک پندن دیکلکل رباعی احداث زمانه را چو پایانی نیست • واحوال
جهان را سر و سامانی نیست • چندین غم بیهوده بخود راه مده • کین مایهٔ

عمر نیز چندانی نیست • حافظ بی نیازی مردان که می خوری • ای حافظ
ارنلر استغناسی ایچون که شراب ایچه سن • تا بشنوی ز صوت مغنی هو الغنی
تا اشیده سن سازنده صوتندن هو الغنی لفظی مراد بو درکه عشق آلای نوش
ایدوب توکل حقا ایدرسک واعظ کلامندن الله غنی در صوتن اشیدب رزق
ایچون غم دنیا چکمزسن رباعی تا چند ازین غم فراوان خوردن • سیلی جهان
بکردن جان خوردن • نان می نخوری تو از غم نان خوردن • زین بیش غم
بیهده نتوان خوردن ولـه ایضا عمر بگذشت به بی حاصل و بوالهوسی
عمرکچدی حاصل سز ایله وچوق هوس ایله • ای پسر جام میم ده به پیری
برسی • ای اوغلان شراب قدحن ویر بکا که پیرلکه ایریشه سن مراد کنـد وننک عمری
ضایع اولدوغندن تأسف وشیخ جدیدن محبت طلبیدر بیت مددی
کن بمن خسته دل ای جان جهان • که نماندست ز عمر من بیچاره بسی • لمع البرق
من الطور وآنست به • لمع فعل ماضیدر مصدری لمع ولمعان در •
یلابق معناسنه در • ولفظ آنست نفس متکلم وحده در افعال بابندن که مصدری
ایناس در که بونده کورمک معناسنه در معنای مصراع بودر که شمشک
یلابیدی طوردن وبن کوردم آنی • فلعلی لک آتی بشهاب قبسی • آتی
مد ایله اسم فاعلدر آتی یا ئی دن • وشهاب اود شعله سیدر • قبس پاره اودن
پاره سنه دیرلر معنای مصراع بودرکه اولاکه کتوردم سانوکیچون پاره اودن
پاره سی شعله سینی مراد متکلمدن عقل معاد یا روح انسانیدر ومخاطبدن
نفسدر لاجرم اول بوکا دیر جانب الیمیندن نور لمعان ایتدی وبن آنی کوردم
امید وار که سکا بر شعله واثر کتوره م آندن که اهتدا بولاسن • چه شکرهاست
درین شهر که قانع شده اند • نه شکرلر واردر بو شهرده که قانع اولمشلردر
شاهبازان طریقت بمقام مگسی • طریقت شاهبازلری مکسلک

مقامنه

مقامنه مراد بودرکه چوق تلذذات جسمانیه واردر بو دنیاده که طریقت
اولولری شاهبازدین ایکن مکس کبی اول شکرکبی اولان حظوظ جسمانیه یه
آلدنوب مکسلک دایره سنده وعوام الناس درجه سنده قالمشلردر •
دوش در خیل غلامانش درش می رفتم • دون کیجه آنک قپوسی قوللری جماعتنده
کیدر ایدم • گفت کای نی کس بیچار تو باری چه کسی • دیدی ای نی کس خسته
سن باری نه کمسه سن • مراد کمل اولیا زمره سنه دخول عزمی ایله کیدر ایدم ناتف
غیب سن کیمسن که بو دایره یه وصول وبو مقامه دخول قصد ایدرسن دیدی
تا بچو مجمر نفسی دامن جانان گیرم • تا مجمر کبی بر نفس جانانک اتکن دوتم • دل
نهادیم بر آتش ز پی خوش نفسی • کوکل قودق اوده اوزره بر خوش نفس ایچون
مرادبودرکه مجمر ایچنده اوده اولوب آنده یانن طیب ولو وغیچون آنک اوزرنه
محبوبلر اتکن دوتب تطییب کسب ایدرلر پس مجمر آنکا اتکن دوتربن داخی
دامن جانانی دوتمق ایچون تنم مجمر نده قلبمی اوده اوزره قویب یاقمق اوزره یم
خلاصه مراد وصول دوست آتش مجاهده ده یانمق ایله اولور دیمکدر تحقیق
نسخه ده بو بیت واقع اولمش • با دل خون شده چون نافه خوش نفسی باید
بود • قان اولمش کوکل ایله نافه کبی خوش اولمق کرک • هر که مشهور جهان
گشت بمشکین نفسی • هرکیمکه مشهور جهان اولدی مشکین نفسلک ایله
مراد بودرکه مشکین نفس اولمغه نافه کبی کوکلی قان اولوب خاطری خوش
اولمق کرک دیمکدر • کاروان رفت وتو در راه وکمین گاه بخواب •
کاروان کتدی وسن یسویرده پولده اویقوده سن • وه که بس بیخبر از
غلغل چندین جرسی • واه که بو دکلو فریاد دن صکره بیخبرسن مراد بودرکه
دنیا برپسو یریدر که نیجه اعدای دل وجان وایمان بونده پنهاندر
وانبیا علیهم السلام واولیاء عظام واتقیاء کرام فریاد لر ایدوب

الحذر الحذر دیرلر اما عجبدر سن بو قدر فریاددن اویانمیوب خواب غفلتده سن
بلنشین وجهان‌ثبت دمانی کذرانست
رباعی برخیز ومخور غم جهان گذران • در طبع جهان اگر وفایی بودی •
نوبت بتو خود نیامدی از دگران • بال بگشا وصفیر از شجر طوبی زن • قناد
آچ واوازی طوبی اغاجندن اور • حیف باشد چو تو مرغی که اسیر قفسی •
حیف اولا سنک کبی بر قوش بر قفس اسیری اولا مراد متکلمدن عقل معاد
ومخاطبدن نفس ناطقه یا روح انسانیدر لاجرم اول بوکا خطاب ایدوب
بال همتنی آچوب مقام اعلی یه اوچوب طوبی اغاجنه عروج ایدوب اکی
محل بروج ایدوب آنده تکلم وترنم اتمک کرک سن سنکلاین قوش اسیر
قفس اولمق لایق دکلدر دیر بیت بشنو ای مرغ عزیز وآشنای شهر
قدس • چون تو مرغ زیرکی چون اوفتادی در قفس • چند بوید بهوای
تو بهر سو حافظ • نیجه بریلرسنک هواک ایله هر طرفه حافظ • یسّر الله
طریقا بک یا ملتمسی • الله میسر ایده سکا بر طریق ای بنم مطلوبم • مراد
کندونک طلب حقده تک وپوی اتدکن ذکر ایدوب آندن کیرو اکا طریق
وصول طلبیدر وبو مصراع مضمونی اللهم اسأل منک ایاک قبیلندندر
وله ایضا کتبت قصة شوقی ومدمعی باکی • کتبت نفس متکلم
وحده در قصه انک مفعولیدر ومدمع اسم مکاندر کوز یاشی یری دیمک
اولور که مراد کوزدر وباکی اسم فاعلدر بکی یکی دن معنای مصراع بودر که
یازدم بنم شوقمک قصه سنی حال بوکم کوزم اغلر ایدی • بیا که بی تو بجان
آمدم زغمناکی • گل که سنسز جانه کلمشدم غمناکلکدن مراد اظهار
کمال اشتیاقدر • بسا که گفته ام از شوق باد ودیدهٔ خویش • نیجه کره دیمشم
شوقدن کندو ایکی کوزمه • ایا منزل سلمی واین سلماکی • ای سلمانک
منزللری قنده در سلماک مراد بودر که ایکی کوزم معشوقه منزللری ایدی

قنده در

قنده در غمدن آنلر حاضر اولمدوغیچون بونلردن نیجه کره استفسار اتدم
وبو معنی نظمنده سلمان دیمش بیت زمان زمان بدل وجان خویش
می گفتم • ایا منزل سلمی واین سماکی • اما احمد پاشا بونلرک خلافن دیمش بیت
کوکلده کوزده طلوس نیجه دیسون احمد • ایا منزل سلمی واین سلماکی ••
عجیب واقعهٔ وغریب حادثهٔ ایست • عجیب واقعه وغریب حادثه در •
انا اصطبرت قتیلا وقاتلی شاکی • اصطبرت نفس متکلم وحده در افتعال بابندن
اصله اصتبرت ایدی حرف تا حرف طایه قلب اولنمشدر وقتیل فعیل
بمعنی المفعولدر وقاتل اسم فاعلدر وشاکی اسم فاعلدر شکایتکودن معنای
مصراع بودر که بن صبر ایدرم مقتول اولدیغم حالده حال بوکم بنم قاتلم شکایت
ایدجی در فی الواقع عجیب واقعه وغریب حادثه در بوکه مقتول شکایت
اتمیوب صبر ایده قاتل ظالم ایکن عذرا یتمیوب شکایت ایده مراد بودر که
روح دیر نفس کثرت عصیان ایله بنی هلاک اتدی حال بوکه بن مقتول
ایکن صبر ایدرن اول قاتل ایکن شکایت ایدوب بنم مرادمه مساعده
اتمدک دیر • گرا رسد که کند عیب دامن پاکت • کیمه ار ریعنی کیمه لایقدر
که سنک دامن پاکک عیبلیه • که همچو قطره که بر برگ گل چکد پاکی • پاکی لفظنده
اولان حرف یا خطاب ایچوندر معنای مصراع بودر که گل یپراغی اوزره طملین
قطره کبی پاکسن مراد متکلمدن عقل ومخاطبدن روح درکه اکا درس
شویله پاکسن که سنک دامنکه عیب اسناد اتمکه مجال یوقدر ونظافتده
گل یپراغی اوزره طملین قطره کبی سن بیت کی رسد این تمازل بدگوی را •
تا بیابد عیب ونقص آفتاب • زخاک پای تو داد آب روی لاله وگل • سنک
خاک پایکدن ویردی لاله وگل یوزنه صوینی • چو کلک صنع رقم زد بر آبی
وخاکی • چون صنع قلمی رقم اوردی آبی وخاکی اوزره مراد عقلک روحه

کلامنی ذکر درکه خلقت الاشیاء ولاجلک حسبنجه هرچه نسنه روح آدم ایچون خلق
اولنوب وآدمک جمالی آثارندن برشمه غیره آب روی اولمشدر رباعی ای از
بساط جاه تو کردونرا ولایتی • وی ازسپاه رای تو خورشید رایتی • کرده
زبان سوسن آزاده هرنفس • در باب لطف ازدم خلقت رایتی • صباحیم
فشان کشت ساقیا برخیز • صباحیم صباحیحی اولدی ای ساقی • وکات ثمه
کرم مطیّب زاکی • حرف واو عطف ایچوندر مات جمله سی برخیز جمله سنه
معطوفدر که خیز مرادف قم در ولفظ مات اسمدر اسماء افعالدن اعطی
معناسنه در وثمه کنده اولانر وکرم لفظ فتح کاف وثانی وسکون
را ایله باغ در ومطیّب اسم مفعول صیغه سیدر کوچک قوقولندرمش دیمکدر
وزاکی ظاهر معناسنه در معنای مصراع بودرکه دخی کتور اوزمک کنده اولش
کوچک قوقولو باکی مراد توجه سحری نفحه ربانیه صباحیچوب فیضان الهی اظهار
ایدر اولدی ای شیخ فالقوب آفتاب شریعت ایله مرتی وتجیه اولان ار
عبادات طیبه اخلاص ایله کتور تاکه مریدلره تکمیل طریقت اندرهس دیمکدر
دع الکاسل تغنم فقد جری مثل • دع امر حاضردر اترک معناسنه تغنم مجزومدر
امرک جوابی اولدیغیچون فقد جری شرط مجذوفک جزاسیدر معنای مصراع
بودرکه کاهلکی ترک غنیمت بول که تحقیقا مثل جاری اولمشدر • که زاد راه
روان چستیست وچالاکی • که یولده کیدنلرک آزغی چستلقدر وچابک لکدر
مراد عبادتده نشاط ورغبته ترغیب درکه رسول الله دن مرویدر ان الله لایمل
حتی تملوا نظم طاعت حق کرچه تلخ آید ترا • دارو تلخست درو دت را
دوا تلخ داروی نافع آید عاقبت • خسته را بخشد شفا وعافیت • ازغ
نماند زمن بی شمایلت آری • اثر قالمدی بندن سنک شمایلکسز بلی • آری کایز
محیای من محیا کی • اری نفس متکلم وحده درو ما نرجع مائره در ایو خو معناسنه در

ابي

وَمحیا فتح میم ایله حیات معناسنه در • وَمُحَیّا ضم میم وتشدید یا ایله یوز
معناسنه در معنای مصراع بودرکه کوردم بن حیاتمک ایو صفتلرن سنک
یوزکدن مراد متکلمدن بوندر رونی طیدن روح در لاجرم بودن روحه دیر
سنک شمایلک وحضورک ایلمیجق بنم هرکز اثرم قالمز بلی حیاتمک ایو خصلتلری
سنک یوزکدندر • زوصف حسن تو حافظ چکونه نطق زند • سنک حسنک
وصفندن حافظ نیجه نطق اوره • که چون صفات الهی ورای ادراکی • بابو حطابه رمه
که صفات الهیه کبی ادراک اوتسنده پس مراد مخاطبدن کرد روح اشا نیدر
لاجرم حسن وجمالی بیان ووصفی عیان اولنمغه قابل دکلدر که ویسالونک
عن الروح قل الروح من امر ربی حسبنجه علمی حضرت حقه مخصوصدر پس
صفات الهیه نیجه بکنهها هلنمک میسر دکل ایسه روح دخی بویله در ولـه
ایضا که برد بنزد شاهان زمن کدا بیانی • کم الله پادشاهلر قتنه بن کدادن
برخبر • که بکوی می فروشان دو هزار جم بجانی • که شراب صاتجیلر محله سنده
ایکی بیک جم برقدحه مراد پادشاهلردن خانقاهده اولان واهل سلوکون
اولیا وطریقت درکه الملوک تحت الاطمار حسبنجه انلر پلاس پوس پادشاهلردر
وشراب صاتجیلر یعنی عشق الهی ویرجیلر آنلردر وآنلرک قتنده شاهلر معتبر
دکل عشق الهی معتبردر پس آنلر کبی بزرکوارلره بنم کبی فقیرک خبرن کم
التریعنی کمسه التمز دیو کندوسنی تنزیل وآنلری تعظیم ایدر • شده ام خراب
وبدنام وهنوز امیدوارم • خراب وبدنام اولمشدر وهنوز امیدوارن • که همت
عزیزان برسم بنیک نامی • که عزیزلر همتی ایله ایرشم ایو آدلولغه مراد کندونک
احوالی مشوش اولدوغی اجلدن شکایت ایدوب وعزیزلر همتی ایله انتظام
احوال حصول بولسن رجا ایدوکن حکایتدر رباعی برناله وبرزاری
من رحمت کن • برفقر ومکون رپی من رحمت کن • برکریه وبیداری کن

فعلاتن فاعلاتن
فعلاتن فعلاتن

هلردر

رحمت کن ای بر مفلسیٔ خواری من رحمت کن • تو که کیمیا فروشی نظری بقلب ما
کن • بس که کیمیا صاحبی سن بزم قلبمزه بر نظر قل • که بضاعتی نداریم وفکنده
ایم دامی • که بر قماشمز بو قدر و براقمشمز براغ مراد فناطلبدن شیخ کامل
درکه نظری کیمیادر اکا دیرسن که کیمیا ویرجی سن بزم قلبمزه نظر قل
که زر خالص اولا و بزم صیره بهانه اولور نسنه مز یوق اما آغ قورمشزدر
یعنی مجاهده مز یوق ایکن وصول الی الله رجاسنده یوز رباعی یاری که
ندارد از لبش جام طمع • کردیم در و بر غم ایام طمع • بنگر که بدین دست ودل
وکیسه وصبر • سودای که می پزم من خام طمع دیگر پیوسته زبهر شهوت
جسمانی • این جان شریعت راهمی برخانی • واکاه نه که آفت جان تو انند
انها که تو در آرزوی ایشانی • برو پد پارسایان که برفت پارسایی • یورک
ناهدلرکه کتدی زاهدلک • می ناب در کشیدیم برفت نیک نامی • صافی شراب
چکرک کتدی ایو آدلولق مراد بودر که یورک ای طریقت وسلوکدن معرض اوکوب
دنیایه مقبل اولانلرکه بزدن اول طریقتدن اعراض ودنیایه اقبال کتدی که
عشق خالص نوش ایدوب ایو نام کسبنی ترک ایتمکز د کسب حطام دنیا وحب
مال اولمقدر بزدن اول حال کتدی بیت یاد لعل لبله چونکه می نوش
اتدم • جانو دلدن غم دنیایی فراموش اتدم • عجب از وفای جانان که تفقدی
نفرمود • عجبدر جانان وفاسندن که بر یوقلمق بیورمدی • نه بجامهٔ سلامی
نه بنامهٔ پیامی • بر قلم ایله سلام یوق بر نامه ایله بر خبر یوق مراد بودر که عجبدر
لطف ووفای حضرت حقدن فیض ظاهر اولمدی نه قلم ایله لوحده اثر قبول
ونه دفتر ملکده خبر وصول بو حال بنده مقدمهٔ ملالدر شعر لا رسول ولا
تعرف حالی • کل هذا مقدمات ملالی بیت نه نامهٔ نه سلامی نه پرسشی
آری • بود هر آینه اینها مقدمات ملال • بشر خدمت تو دارم بجرم بلطف

منورشی

منورش • سنک خدمتک سوداسن دوترم بنی لطف ایله صاتون آل صاتمه • که چو
بنده کمتر افتد بجبار کی غلامی • که بر قول کبی الکسکرک دوشرجبار کلکسا ایله بر
قول مراد حضرت حقدن کمال قبول وعدم رد رجاسی در واخلاص ایله عبادت
ایدن عبیدمبارک ایدوکی ذکردر • بکجا برم سکایت بکه کویم این حکایت ••
قنده الیتم بو شکایتی وکیمه دیم بو حکایتی • که لبت حیات مابود و نداشتی دوامی
که سنک لبک بزم حیاتمز ایدی وبر دوام دوتمزبس مراد لبدن کلام الهی
والهام قلبی در واول سالک اولانک حیاتیدر اما علی الدوام اولمز بونون کیمه
شکایت ایده لم وبونی کیمه حکایت ایلیه لم رباعی فرمان تو کر بردل وبر جان
باشد • اینها هر دو فدا کردنم آسان باشد • لیکن چو مرا نخواهی ای قبلهٔ جان •
ناخواستن تراچه درمان باشد • اگر این شراب خامست وگر این فقیه
پخته • اگر بو شراب خام ایسه واگر بو فقیه پخته ایسه • بهزار بار بهتر زهزار
پخته خامی • بیک کره یکدر بیک پخته دن بر خام مراد سلوک اگرچه جدید ایسه
یعنی سالک جوان ایسه وعالم علم ظاهر اگرچه پیر ایسه دخی جون وصول
وصول الی الله طریقنی بلمز بیک کره اول پخته دن بو خام یکدر که وصول الی
الله طریقنه سالک در وعبدالله اولان حضرت حقه اضافت ایله منتفخر
بیت انکه او کمترین غلام خداست • شهرت نام او زنام خداست • بکشای
تیر مژگان وبریز خون حافظ • آچ کرپک اوقنی و دوک حافظ قانتی • که
چنان کشنده را نکند کس انتقامی • که بو نجلین قاتله کمسه انتقام اتمز مراد
صفت قهر وجلال ظاهر اولوب حافظک نفسانیتن هلاک اتمسن طلبدر
بونک کبی قاتله انتقام اولمز وقصاص قلنمز دیمکدر بیت کفتیم تیغ برکش
کفتی گناه باشد • با داین گنه همیشه از تو بگردن ما وله ایضا کفتند
خلایق که تویی یوسف ثانی • دیدلر خلایق سنسن یوسف ثانی • چون نیک

مفعول مفاعیل
مفاعیل فعولن

بدیدم بحقیقت بهزارانی • چون ایوکوردم حقیقتده آندن یکسس مرادمی طبدن
رسول الله علیه السلام درا کادیرکه خلق سکا یوسف ثانی دیرلر اما چون ابو
نظر اتدم کالن یوسف ابیض منی وانا املح منه موجبنجه سن آندن یکسس
شیرین ترازانی بشکرخنده که گویند • طتلورقسن آندن که شکرخنده ایلدیرلر
ای خسرو خوبان که شیرین زمانی • ای کوزللرک پادشاهی سن زمانه نک
شیرینی سن مراد بودرکه رسول الله علیه السلام غایتده یسام ایدی و تبسمی
غایتده ملیح ایدی و سلطان الانبیا و افضل الرسل در لاجرم خاتم الانبیا
اولدوغی ایچون شیرین زمان درکه آندن صکره برآخر ایچون زمان نبوت
اولمز • تشبیه دهانت نتوان کرد بغنچه • سنک آغزکی غنچه یه تشبیه اتمک
اولمز • هرکز نبود غنچه بدین تنک دهانی • هرکز غنچه اولمز بوطار آغزلولق
ایله مراد اول حضرته خطابدرکه واوتیت جوامع الکلم حسبنجه کلامی
قلیل اللفظ وکثیر المعنی در وحقایق شریعتی ودقایق طریقتی وغوامض
حقیقتی الشریعة اقوالی والطریقة افعالی والحقیقة احوالی مقتضاسنجه
مبیتن در لاجرم آنک دهانی کبی ضیق یوقدر بیت از شرح لفظ تو دهن
نقل پرشکر • وز یاد خلق تو نفس عقل عنبرین • کرسرو باندازقد ورفتار
تو برجای • اکر سرو سنک قد و رفتارکدن یرنده قالدی ایسه • بخرام که از
سرو کذشتی بروانی • صالن که سرودن کچدک یوریجیلک ایله مراد علو
درجه سی اولانلر عیسی وادریس وخضر والیاس علیهم السلام کبی بنوتلرکی
کندوزلرینه مخصوص ایدی اول مقامده قالدیلر اما سن صالن که قیام قیامته دک
شرعک جاری وامرک رواندر بیت انجاکه جای نیست تو آنجا رسیده ٔ •
هرچه آن کسی ندید تو آنرا بدیده ٔ • کس را ز انبیا نرسد که آرزو کند •
کآنجا رسد که تو بسعادت رسیده ٔ • صد بار بکفتم که دهم زین دهنت کام •

یوزکره

یوزکره دیدک ویرورم سکا بو آغزدن مراد • چون سوسن آزاده چرا جمله
زبانی • سوسن آزاده کبی نیچون جمله دل سین مرادمی طبدن بونده نقدرکه
مواعیدی چوق انجازی یوق ونیچه کره توبه ایدوب نقض ایلمشدر نظم
کاه آنست دلم راکه بسامان کردد • کار دریابد وازکرده پشیمان کردد •
عشق وبازی وهوس نوبت خود داشت کنون • کاه آنست که دل باسر
ایمان کردد • ای تن از حجره ٔ دل رخت هوس بیرون نه • تا دلت منظره ٔ
رحمت یزدان کردد • عقل راینده ٔ شهوت مکن ایرا نه رواست • که ملک
همه کش مطبخ شیطان کردد • کفتی بدهم کامت وجانت بستانم • دیدی
ویرورم سکا مرادک والورم سنک جانک • ترسم ندهی کامم وجانم بستانی
قورقرم مرادم ویرمیه سن وجانم آله سن مراد بودرکه نفس سنک مرادک ویره
جانکی آلاین غدابدن قورتره یم دیر بس عقل نفسه دیرکه قورقرین جانی
الاسن عمل آفت مرادن ویرمیه سن بیت جان ازین منزل غولان بسلامت
نبرد • جز کسی کز سبر تحقیق مسلمان کردد • چشم تو چه تنک از سبر جان کذراند
سنک کوزک اوقی جان قلقانندن کچوررر • بیمارکه دیدست بدین سخت
کمانی • خسته ٔ کم کورشدر بویک یایلولق ایله مراد بودرکه نفس نظر شهوت
ایله نظر ایدوب جان قلقانی اولان توبه ٔ بوزر تجبیدرکه نفس فی قلوبهم
مرض حسبنجه بیمار ایکن یایی محکم درکه نیچه حصین توبه لری خراب ایدر
چون اشک بیفتد ازیش از دیده ٔ مردم • کوز یاشی کبی آرتسن خلق کوزندن
انراکه دمی از نظر خویش برانی • آنی بردم کند و نظرکدن سورر سن مراد بودرکه
نفسه خطاب ایدوب دیر آنی که کندو نظرکا ایچون سوررر وعصیان اتدررسن
خلق نظرندن دو شورب قدر واعتبارن قومزسن که فاسقک خلق نظرنده
قدر واعتباری اولمز واکا عقلا اعتبار قلمز نظم ایا بکام هوس راه عمر بیهوده

هنوز سیر نکشتی زکار بیهوده • روا بودکه تو عمری بسر بری که دران • نه تو ز خود نه کسی از تو کرد آسوده • ببینی از تو کینی باز عیان عبرت بیان • که نیرها همه نقد است و بوده نابوده • زخاک سجده که و آب چشم یاری خواه • که جز بدین نشود پاک جان آلوده • در راه تو حافظ چو قلم کرد ز سر پای • سنک بولکده حافظ قلم کبی باشدن ایاقدن قالدی • جون نامه چرا یکدمش از لطف نخوانی • نامه کبی نیچون بردم آنی لطفدن اوقومیسن مرادکنه و نک نقه غایت هوانفتن ونفسنک نهایت مخالفتن ذکردر • وبعض نسخه ده مخلص بیتی بو واقع اولمش • از پیش مران حافظ عمد بین خود را • اوکدن سورمه کنه و غم کورمش حافظلکی در عشق رخت داد دل و دین و جوانی • سنک یوزک عشقنده و یردی کوکلی و دینی و یکتلکی مرادی خاطبدن یا محبوب حقیقی یا نفد رودین دیدوکی عادت نا سدر ولـه ایضا لبش می بوسم و در می کشم می • آنک لبن اوپدن و شراب چکرن • بآب زندکانی برده ام پی • آب حیاته التمتم ایز مراد کلام حق قرأت ایدوب عشق الهی نوش ایلیوب آب حیات معنویه ایز التدم یعنی آنی بولدم دیمکدر بیت حق چنین فرموده ای مرد خدا • لیس للانسان الا ما سعی • نه رازش می توانم گفت باکس • آنک رازن کمسنه یه دیمزن نه کس راهی توانم دید باوی • وکمسنه آنک ایله کوره مزن • مراد سر حقی فاش ایده مزن وکمسنه اکا بکزر دیه مزن که اونکسه افشا سر در شعر بالسر تا حوایجاج دماء هم وکذا دماء العاشقین مباح • والنجه کلام ضاری تکلم در بیت سلامت در خموش دان که کذکه مرد کو یارا • علاوت آرد و خران سخن کفتن بنادانی • مرا از خامشی هرگز پشیمانی نشد حاصل • ولیکن از سخن کفتن بسی دارم پشیمانی • لبش می بوسد و خون می خورد جام • آنک لبنی اوپر و قانا ایچر قدح • رخش می بیند و کل می کند خوی • آنک یوزنی کورر وکل ترلر مراد کلام الهی تلذذ ایدوب

کوکل قان

کوکل قان ایچر و صاحب کشف اول حضرتی مشاهده ایدوب بحالت حضرتدن یا کمال حیرتدن ترلر بیت شوند حور و ملک از جمال یار خجل • دمی که پرده برآرد از آن جمال جمیل • کل از خلوت بباغ آورد مسند • کل خلوتدن باغه کتوردی تکیه کاهی بساط زهد را چون غنچه کن طی • زهد دوشکن غنچه کبی دور مراد کشف و فیض حق ظهور ایندیکی وقتده اهل طریقت دوریب اهل سلوک اول دیمکدر شعر جنة الوصل مسکن الاخیار • سقر الهجر محبس الاشرار • بده جام جم و وزجم ملک یاد • ویر جام جمی و جمدن یاد ایتمه • که می داند که جم کی بود و کی کی • کم بیلور جم نجین ایدی و کی نجین ایدی مراد بودر که عشق الهی نوش ایدوب عمل وطاعت خروش وجوشنه مشغول اولوب احوال جمی و کی نام شاه معظمی یاد ایتمه که آنلرک قصه سنک صحت ایله روایتنی کم بیلور و آنی بلمکدن نه فایده اولور بیت تو درویشی احوال درویش جو • نه پادشه قصه شه مکو • بزن در چنک چنک ای ماه مطرب • اور چنکه چنکی یعنی پنجه ای مطرب آی • رکش بخراش تا بخروشم از وی • طمرن قازی تا خروش ایدم آندن مراد بو نوه مطربدن خواننده و کوینده دراکا دیرشیخ مراقبه و پیر منحنی به حالت ویر تا که آنک حالندن بکادخی جوش و خروش حاصل اولا دیمکدر بیت خواننده مجلس چو شود کوینده • باشد همکی مجلسیان جوینده • چو چشمش مست را مخمور مگذار • کوز کبی مستی مخمور قومه • بیاد لعلش ای ساقی بده می • آنک لعلی یادنه ای ساقی شراب ویر مراد بودر که مست حق اولانه کسل عبادت کلیجک اول حال اوزره قومه کلام حق ذکری ایله اکا عشق الهی ویریب عبادته ترغیب قل بیت اول و آخر قرآن زچه با آمد و سین • یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس • بکوید جان از آن قالب جدایی • بیهتم جان اول تندن آیرولق • که باشد خون جانش در رک وی • که اولا آنک قدحنک قانی آنک طمرنده و سکرنده مراد بودر که

غول لکه که عشق الهی ایله مالی اولاجان آنون مفارقت اتمز وشول لکه که
حب حقدن خالی اولاجان آنک ایله مصاحبت اتمز بیت دریغ هر کس کی
نیست داغ غلامی او • کر بذیر من بود دشمن واغیارم اوست • چو مرغ
صبح می کوید که هو هو • چون صباح قوشی هو هو دیر • منه از دست جام باده
هی هی • الدن قومه شراب قدحن اتمه اتمه • مراد شیخ صباح وقتنده پر شوق و
حال اولیجق عیش طابیغ الدن قومیق اولمز دیمکدر رباعی آنی که فلک با تو در
آید بطرب • کر آدمیی شیفته کردد چه عجب • تا جان بود م بنده کیست خواهم کرد
خواهی بطلب مرا خواهی مطلب • زبانت درکش ای حافظ زمانی • دلک چک
ای حافظ بر زمان • ز بان بی زبانان بشنو از نی • دلسزلر دلن ایشت
نیدن مراد بودر که کثرت کلام فهم معنایه مانع اولور پس کلام کثیردن
لسانی چکوب نی کبی زبانسزدن یعنی رجل کامل بر حالدن دله کلمز اسرار
الهیه لسان حال ایله استماع قل بیت حالی که بصد زبان بیان نتوان کرد
از نی بشنو که بی زبان می کوید وله ایضا مخور جام عشق ساقی بده شرابی
عشق قدحنک مخوری یم ای ساقی ویر شراب • بر کن قدح که بی می مجلس
ندارد آبی • طولدر قدحی شراب سز مجلسک بو قدر صوبی مراد بودر که عشق
الهی بکا حیرت وکسل ویر مشدر ای شیخ نشاط عبادت ویر وقلبی مالی
قل که مجلس اتش عشق الهی سز صوسز یعنی لطافتسز در • عشق رخ
جو ماهش در پرده راست نایه • آنک آی کبی رخنک عشقی پرده ده راست
کلمز • مطرب بزن نوای ساقی بده شرابی • ای مطرب نوا اور وای ساقی
شراب ویر مراد بودر که عشق الهی وسلوک طریقت مستور اولمق خوش دکلدر
امدی ای واعظ بر نوا اور ب بزی بی اختیار قل وای شیخ شراب عشق صونوب
بزی شیدا قل رباعی هنکام صبوحست وبغان خیز بد • وان باقی دوشینه

بقدح

بقدح در ریز ید • یک لحظه ز بند نیک وبد بکریزید • در بیخبری وبیخودی آویزید
شد حلقه قامت من تا بعد ازین رقیبت • حلقه اولدی بنم قامتم تا بوندن
صکره سنک رقیبک • هر دم ز در نرانند مارا بهیچ بابی • هر دم قپودن سورمیه
بزی هیچ بر باب ایله مراد بودر که قامتم ریاضت ایله حلقه اولوب مزاجم
ضعیف اولدی که شهوت وغضب وسایر رذائل قبیحه ایله بنی شیطان
سنک درکاهکدن سورمیه که نحیف اولان بونک کبی امثال قبیحه ایده مز
بیت اکرچه زار وضعیفم ولیک شکرم هست • بر آنکه نیست مجالم بکردن
عصیان • در انتظار رویت مارا امید واری • سنک یوزک انتظارنده وا ردر
بزه امید وارلق • در عشوه وحالت ماو خیال خوابی • سنک وصالک
شیوه سنده بز وانیقو خیالی مراد تجلی جمال رجاسی غالب اما وصول احتمالی
مغلوبدر دیمکدر • مخور آن دو چشم یا کجاست جانی • اول ایکی کوزک
مخوری ین بجا قنده در بر قدح • بیمار آن دو لعلم آخر کم از جوابی • اول ایکی
لعل خسته سی ین بر جواب اکسیکی در ای مراد عیان ذات وعیان صفات
مخوری وانک متحیری ین بر قدح بو قدر که بکا ذوق ویره وکلام لفظی وکلام
نفسی خسته سی ین بر جواب بو قدر که آنک سببی ایله صحت حاصل قلم
ولفظ جواب تکلم کلام معناسنه در اما خسته یه مناسب آر په صوبی معناسنه
دخی اولمق ایهام در بیت ترنجبین وصالم بده که شربت هجر • نمی کند خفقان
فواد را تسکین • حافظ چه کی نهی تو دل در خیال خوبان • ای حافظ نه
قورسن کوکلی خوبلر خیالنده • کی تشنه سیر کردد از لمعه سرابی • نجن صوسز
قنه سراب یلابه سندن مراد بودر که ظاهر خوبلری کسراب بقیعة یحسبه
الظمآن ماء صوصنجه سراب بی آب کبیدر آنلره کوکل ویرمک عشق وحالت
وذوق وکرامت ویرر دکلدر بیت خوبان معنوی بدولت آورشر روی •

کرچشم خویش بندی زخوبان مشتهی **ولـه ایضا** می خواه وکل افشان
کن از دهر چه میجویی • شراب لیسته کل صباح دهردن نه اسنترسن • این کفت
سحرکه کل بلبل نو چه می کویی • بوئی دیری سحر وقتنده کل ای بلبل سن دیرسن
مرادبوندن جوان اولانه پند درکه اکا دیر عشق آلهی استه وکل هوایی پریشان
قل بوسوزی اهل کشف ویدی ای واعظ سن دیرسن فی الواقع یکت اولان
بویله اتمک کرکدر فی **بیت** ای جوانی و عمر داده بباد • هیچت از مرک می نیاید
یاد چارهٔ خود بکن ره دورست • دیده بکشا که منزلت کورست • خنده بکلستان
بر تا شاهد و ساقی را • تکیه کاهی کلستانه ایلت تا محبوب و ساقینک • لب
کبری و رخ بوسهٔ کی نوشی وکل بویی • لبلب دوترسن و رخن او پسن و شراب
ایچسن وکل قوقه سن مراد بودرکه جوانه دیر کلستان علم و معرفته و کلشن
شیخ طریقته وارکه آنده کلام الهی دوه سن و تجلی جمال تلذذ ایده سن و عشق
الهی نوش ایدرب کشف وکرامت رایحه سن دوه سن **نظم** ای برادر چو زنده زنده
بندکی کن که بندهٔ بنده • چند باشی مقید زر و زن • مکرت نیست یاد کور و کفن
تا غنچهٔ خندانت دولت بکه خواهد داد • تا سنک غنچهٔ خندانک دولتی کیمه
ویره کرکدر • ای شاخ کل رعنا از بهر که می رویی • ای کل رعنا بو دالی کیمدن
او توری بتورسن مراد بودرکه ای جوان غنچه کبی آچلقده سن دولتی روح می ویرسن
یا نفسه می ویرسن یعنی کیمک هواسنه مساعده ایدرسن کیمک ایچون بتوب
بتورسن **قطعه** مایهٔ دین را بهی دادن از دون همتیست • زانکه دنیا جملکی
رنجست و این آسایش است • نعمت دنیاستانی دولت باقی دهی •
اندرین سودا خود دانکه غبن فاحش است • شمشاد خرامان کن و آهنک
کلستان کن • شمشادی صالندرو کلستان قصدن قیل • تا سرو بیاموزد
از قد تو دلجویی • تا سرو اوکرنه سنک قدکدن کوکل الامغی مراد بودرکه ای جوان

قد بلندکی و همت عالیه کی کلستان معنوی طرفنه قیل تا که علو درجه سی اولان
سندن جذب قلب اتمک اوکرنه **بیت** بر مرکب فکر خویش زرین • •
مردانه درای در ره دین • امروز که بازارت پرجوش خریدارست • بوکون که
بازارک مشتری جوشی ایله طلودر • دریاب و بنه کنجی از مایهٔ نیکویی
دوی وقو بر خزینه ایولک سرمایه سندن مراد بودرکه بوکون که اعضاء ظاهر
و باطنه کمال قدرتده و قوتده در تحصیل ثواب آخرت و تقرب عزت حضرت
قیل **رباعی** افسوس که مایهٔ جوانی طی شد • وان تازه بهار ارغوانی وی شد
آن مرغ طرب که نام او بود شباب • خود هیچ ندانم که کی آمد کی شد • •
آن طره که هر جعدش صد نافهٔ چین ارزد • اول طره که هر قوز جیغی بوز نافهٔ
چین دکر • خوش بودی اکر بودی بوییش ز خوش خویی • خوش ایدی اکر
اولایدی آنک قوقوسی ایو خولو لقدن مراد جوانک که طره سی مشک نافه سندن
نیجه کره یکدر خوش ایدی اکر خصلت حسنه رایحه سی دخی اولیدی دیکدر
شعر کسی را دانم اهل استقامت • که باشد بر سر کوی ملامت • ز اوصاف
طبیعت پاک مرده • با طلاق هویت جان سپرده • بر فتنه سایه وخورشید مانده
تمام از کرد خود دامن فشانده • هر مرغ بدستانی در کلشن شاه آید •
هر قوش بر قصه ایله پادشاه کلشننه کلور • بلبل بغزل خوانی حافظ بدعاکویی
بلبل غزل خوانلق ایله حافظ دعاکویلق ایله مراد مجلس الهی یه واعظ علم
و معرفت ایله حافظ دعا و نیاز ایله کلور دیکدر **بیت** نیامد از من آلوده
هیچ طاعت خاص • ولی برحمت عاشش امید واری هست **ولـه ایضا**
نوبهارست دران کوش که خوش دل باشی • یکی بهار درا کا دوش که کوکلی
خوش اولاسن • که بسی کل بدمد باز و تو در کل باشی • که چوق کل بلورر کروک
سن بالچقده اولورسن مراد بودرکه چون زمان معتدل در و مزاجک

فاعلاتن فعلاتن
فعلاتن فعلن

کسب فضایله قابل درسن دخی اکا سعی قل که بر عمل ایده سن که کوکلک خوش اولا
نیجه کللرآجله کرک که سن برده مدفون اولسک کرک **بیت** پس از تو این
بمابن جون ف نه خواهد ماند • دران بکوش که نیکو بماند افسانه • چنگ در
برده همین می دهدت پند ولی • چنگ پردده همین بو نصیحتی ایدرسکا اما
وعظت انگاه کند سود که قابل باشی • وعظ سکا اول وقت فایده ایدر که
قابل اولاسن مراد بودر که شیخ مراقب پردهٔ حلوتده سکا بو نصیحتی ایدر لکن
وعظ سکا اول وقت فایده ایدر که قابل نصیحت اولاسن **رباعی** کو دل که
نه اند فغیبی اسرار شنو • من نکویم که کنون با که نشین وچه بنوش • بن دیرم سکا که
شمدی کیمک ایله اوتور و نه ایچ • که تو خود دانی اگر زیرک و عاقل باشی •
سن خود بیلورسن اگر زیرک و عاقل ایسک مراد بودر که اعتدال هوا اولدوغی
هوا و صحت مزاج اولدوغی زمان شغل طریقت وقتی وارباب طریقت
واصحاب حقیقت ایله اوتوروب عشق الهی نوشنه مشغول اولیجق
اتیامد ربن دیمک لازم دکل سن زیرک و عاقل ایسک بونی بیلورسن **بیت**
ای طالب دنیا تو بکی مزدوری • وی عاشق خلد از حقیقت دوری • وی
شاد بهر دو عالم از بیخبری • شادی غمش ندیدهٔ معذوری • در چمن هر ورقی
دفتر حال دگرست • حیف باشد
که زکار همه غافل باشی • حیف اولور که دو کلینک ایشندن غافل اولاسن
مراد بودر که چمنده هر ورق صنع الهی دن و برحالدن برحاله انتقالدن و
فنا و زوالدن خبر ویرر حیف اولا که سن بو جمله نک عملندن غافل اولاسن
گرچه راهیست پر از بیم ز ما تا بر دوست • گرچه بر یول وار در قورقو
ایله طولو بزدن دوست قتنه دک • رفتن آسان بود ار واقف منزل
باشی • کتمک آسان اولور اگر منزله واقف ایسک وآداب طریقتی رعایت

ایدرسک

ایدرسک دیکدر • نقد عمرت ببرد غصهٔ دنیا بگزاف • عمرک نقدنی آلور
دنیا غصه سی قولاینه • گر شب و روز درین قصهٔ مشکل باشی • اگر کیجه
وکوندز بو مشکل قصه ده اولورسک مراد دنیا فکرنده سرمایهٔ عمرک عبث
ضایع اولور دیکدر • حافظا گر مدد از بخت بلندت باشد • ای حافظ
اگر سکا بو جه بختدن مدد اولورسه • صید آن شاهد مطبوع شمایل باشی •
اول خویلری مقبول اولان محبوبک صیدی اولورسن مراد بودر که اگر سکا
مساعدهٔ توفیق الهی اولورسه اول صفات کامله ایله متصف اولان
محبوب حقیقی شکاری اولوب اکا مبتلا اولورسن **وله ایضا**
نسیم صبح سعادت بدان نشان که تو دانی • ای سعادت صباحنک
یلی اول نشان ایله که سن بیلورسن • گذر بکوی فلان کن دران زمان که تو
دانی • فلانک محله سنه اوغره اول زمانده که سن بیلورسن مراد نسیمی
واسطه ایدوب آنک ایله خبار رسالیدر لاجرم آنی عاقل منزلهٔ سنه تنزیل
ایدوب دیرای نسیم صبح سعادت برکه رسول اولوب بردر کاهیچ
بر علامت و کناس ایله گیدرسن دخی اول حضرته نیجه کناس ایله و نه علامت
ایله وارمغی وجه کوررسک اول بلدکک و وجه کوردکک علامت ایله وار دخی
نه زمانده وارمق اختیار ایدرسک اول زمانده وار که سن مقبول الکلامسن
تو پیک خلوت رازی و دیده بر راهست • سن راز خلوتنک پیکی سن
وکوزمنک یولک باشی اوزره در بعنی سنک انتظارکده اولوب یول کوزلر
بم دمی نه بفرمان چنان بران که تو دانی • آدم لق ایله امر ایله دکل اویله
سور که سن بیلورسن مراد بودر که سن پیک خلوت رازسن واسطهٔ اولمق
ایله ممتازسن پس سکا انتظارده یم که خبر الته سن اما خبر التمک کندو
آدمیلکک در بزسکا امر اتمک ایله دکلدر و کتمکده استعجال ایی کرک

وتأنّی بی کرک • وتوسط می کرکن نجه وجه کوررسک بلدکگه ووجه کور دکگ کبی اول
درکاهه وار • بکوکه جان ضعیفم زدست رفت خدارا • دی که نم ضعیف
جانم الدن کتدی هلاکه وآردی الله ایچون • زلعل روح فزایش ببخش ازان کر
تودانی • جان آرتورجی لعلدن اکا عطا قل آندن که بیلورسن مرادبودرکه جانک
ضعفنه اکا عرض ایدوب آندن دوای جان فزا طلب قل واول دوای جان
فزاندن اولق وجه کوررسک آندن عطادی • من این حروف نوشتم چنانکه
غیر ندانست • بن حروفی یازدم ایله که غیر بلمدی • تو هم زروی کرامت چنان
بخوان که تودانی • سن دخی تعظیم یوزندن اویله اوقی که سن بیلورسن • مراد
بودرکه بن اکا عرض حال مکتوبنی مخفی کوردهم یازدم سن دخی اکا کرامت وتعظیم
ایله نه وجه ایله اوقنق وجه کوررسک اویله اوقی • امید در کمر زرکشت چگونه
ببندم • امیدی سنک آلتون چکلمش قوشاغکه نیجه بغلیم • دقیقه ایست
نگارا درآن میان که تودانی • بردقیقه درای نگار اول میانده که سن بیلورسن
مرادبودرکه وصول مطلوبم واحاطه مقصودم دربونی مطلب ومعضلات نسم
عجب دکلدرکه اورتده بردقیقه درکه هرکسه اکا واقف دکلدر همان سن
بیلورسن • خیال تیغ تو برما حدیث تشنه وآبست • سنک قلیجک خیالی
بزه صوسز وصوحریادر • اسیر خویش گرفتی بکش چنان که تودانی •
کندو اسیرک دوتدک قتل قل اویله که سن بیلورسن مرادبودرکه نفسانیتمی
قتل ایچون صنعت قهرخیالی صوسزک صویه اشتیاقی کبیدر لاجرم سنک
کرفتارکم بلدکگ کبی قتل قل • یکیست ترکی وتازی درین معامله حافظ
بودر ترکی وعربی بو معامله ده یعنی عشق بابنده ای حافظ • حدیث در
عشق بیان کن بهرزبان که تودانی • عشق حدیثنی بیان قل هر دل ایله
که سن بیلورسن مراد منطوقدن ظاهردر ولـه ایضا نوش کن جام

شراب

شراب یک منی • ایچ بر بطمنلق شراب قدحی یعنی طلواایچ • تا بران بیخ غم از
دل برکنی • تاانک ایله غم کوکنی کوکلدن قوپره سن مرادبودرکه عشق آلهیه
مستغرق اول تاکه غم دنیادن بالکلیه خلاص اولاسن رباعی مرا غیرت
بران دارد که چشم از غیر بردوزم • می عشقش خورم چندان که باشم مست
ولا یعقل • نمی آیم بخود هرگز شوم بیخود شب وروزم • دل کشاده دار
چون جام شراب • کوکلکی آچق دوت شراب قدحی کبی • سر گرفته چند
چون خم دنی • باشی برکنمش نیجه دک آلچق کوپ کبی مرادبودرکه عشق آلهی
ایله کشاده دل اولوب کوپ کبی آغزی برکنمش منقبض اولمق کرک رباعی
برروی حلایق در صحبت مکشای • می باش بکلی متوجه بخدای • غافل مشو
از ذکر دل وذوق زبان • تا زنده جاوید شوی در دو سرای • خون زخم
بیهوده رطلی کشی • چون بیخودلق کوپندن بر رطل یعنی بر طلو چکه سن • کم
زنی از خویشتن لاف منی • آزاوررسن کندوکدن بنلک لافن مرادبیخودلق
مستی اولان بنلک دعوی سن اتمزدیکلدر بیت ای پسر عجب آتش
عجب است • کرم ساز تنور بوالعجب است • هرکجا شعله ازوافروخت •
هرچه از علم وزهد بود سوخت • سنک نشان شود در قدم می بجو آب • م
طاش کبی اول قدمده صوکبی دکل • جمله رنگ آمیزی وتردامنی • جمله
رنگ قرشدرجیلق واتک یاشلغی مرادکاش کبی ایاق آلتنده اولمق یکدر
آب کبی درلو درلو رنک قرشورب یاش اتکلو اولمقدن دیمکدر بیت
خود را بمردمان بنمایی بچند رنک • در کار خیر مکر وریای کی مکن • کوزدن
سالوس ونتوی بشکنی • ریا وتقوی بوینن صیه سن مرادعشق خالص
کوکل بغلیوب مرد مخلص اول تاکه ریا بی هلاک ایده سن دیمکدر بیت
بمکر وحیله عذاب خدای رد نشود • نیاز باید واخلاص وناله سحری

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

زعشقش آتشی سازم خیال ماسوی
چون دیکده باشی اورتلمش پرمه
سرکنمش باشی ویک سرکرفته یاتش
دیبنده پیکلم
چوک دیمکدر

دل بنن ودربند نام وداغ وار
سعی شراب بانعه بازکبی ع

خیز وجهدی کن چو حافظ تا مکر • دور وبر جهد قل حافظ کبی نامکر • خویش را
در پای معشوق افکنی • کندوکی معشوق ایاغنه آیه‌سن مراد وصول ایله
المطلوب طلب شدید وجهد بلیغ ایله اولورا کا سعی قل دیکلر نظم
قیامت که بازار مینو نهند • منازل باعمال نیکو دهد • بضاعت بچندانکه آری
بری وکر مفلسی شرمساری بری • که بازار چندانکه آکنده تر • تهی دست
رادل پراکنده تر ولـه ایضا وقت را غنیمت دان آن قدر که بتوانی • وفتی
غنیمت بیل اول قدر که قادرسن • حاصل از حیات ای جان این دمست
تا دانی • حاصل حیاتدن ای جان بو دمدر تا بیله‌سن مراد متکلمدن عقل
ومخاطبدن روح در ای جان لفظی بوکا صریح دلالت ایدر لاجرم عقل
معاد روحه دیر وقته غنیمت بیل قادر اولدیغک قدر زیرا حیاتدن حاصل
حال بو وقتدر بنکم دیمشلر در بیت دی رفت ونمی آید فردا باعتماد نشاید •
وقت اینست نمی باید • کام بخشی کردون عمر در عوض دارد • فلک مراد
بغشلمسنک عوضی عمردر • جهد کن که از دولت داد عیش بستانی • جهد
قل که دولتدن عیش عول وعوض آله‌سن مراد بودر که مراد دنیانک وصولنه
ومنصب ودولتک حصولنه عوض عمردر که عمر اکا صرف اولنوب عمل آفوتدن
محروم قالنور واول مراد ودولت دخی باقی دکلدر پس سعی قل که دولتدن
عیش آفوت دادن آلوب مراد حقیقیه واصل اولکسن • بشنو عاشقان
بشنو وزذکر طرب باز آی • عاشقلر نصیحتن ایشت وشتلک قیوسندن
کل • کین همه نمی ارزد شغل عالم فانی • که بو یعنی فلک مراد بغشلمسی دوکلی
دکمز عالم فانی شغلنه مراد بودر که عاشق حق اولانلر بندی بودر که غم دنیایی
ترک ایدوب فرح آفوت قپوسندن کیره‌سن زیرا فلک نقد مراد ویررسه
عالم فانیه مشغول اولمغه دکمز که منصبده اولانلر عالم فانی مصالحنه مشغول لردر

وعمل آفوتدن غافل لردر • پیش زاهد از رندی دم مزن که نتوان کفت •
زاهد اوکنده رندلکدن دم اورمه که دیمک اولمز • با طبیب نامحرم حال درد
پنهانی • نامحرم طبیبه کزلو دردک حالنی مراد بودر که زاهد خشک اولان
یا معرض طریقت اولان حال عشق حقی واخلاص وصدقی بلمز اکا
بودردک حالنی دیمک اولمز • باغبان چو من زینجا بکذرم حرامت باد •
ای باغبان چون بن بورادن یعنی دنیادن کچم واخره کوچم سکا حرام
اولسون • کر بجای من سروی غیر دوست بنشانی • اکر بنم یرمه یعنی
قبرمه دوستدن غیری برسرو دکرسک مراد بودر که وفات اتدکدن صکره
قبرمه سرو دیکوب دکمیوب دوست دکه‌سن یعنی حضرت حقی ذکر ایدوب علو
درجه دعاکن ایده‌سن که ثابت ونافع اولور نظم اندر دعای تست خلل
ورنه بردرش • دست اجابتش کریبان کش دعاست • کر با ورم نداری
تو مصداق این سخن • انی اجیب دعوة الداع اذا دعاست • خم شکن نمی داند
این قدر که صوفی را • کوپ صیدیغنی بلمز بو قدر که صوفینک • جنس خانگی باشد
همچو لعل رمانی • اوه منسوب جنسی یعنی اوشرابی واردر لعل رمانی کبی مراد بودر که
محتسب یعنی صوباشی که شراب کوپنی صیوب شرابی دوکوب خلقی شرب شرابدن
نهی وزجر ایدر اما بو قدر بلمز که صوفینک اوده یعنی درونی دلده لعل رمانی
کبی شراب رنکین وصافیسی واردر که آنک کیفیتی ایله متکیف اولور • می روی و
مژکانت خون خلق می ریزد • کیدرسن وکر یکک خلقک قانن دوکر • تیزمی روی
جانا ترسمت فرو مانی • تیز کیدرسن ای جان قورقرن سنی عاجز قلاسن مراد عقلک
نفسه خطابیدر که دیر هوایه تابع اولوب کیدرسن تیز اولان الاتک خلق وجودک
قانن دوکرسن قبح حدت ایدوب تیز کیدرسن قورقرن که وجود ملکنده اولانلری
افنا ایدوب عاجز قالوب مغلوب اولاسن • باد عای شب خیزان ای شکر دهان مستیز

نه بیلیرم واندہ ع زنکینده اولان شرا
شراب رنکین ولعل لعل رمانی دیدر
صوح ورمس

کیجه قالقیجق دعای ایله ای شکر آغزلو عنا دائمه • در پناه یک اسمیست خاتم سلیمانی •
بر اسم صغنغنده در خاتم سلیمانی مراد بودر که سلطنت آخرت استرسک شب
خیز اولانره موافقت قیل مخالفت قلمه و آنلرک امرنه عنا دائمه که سلطنت دنیا
الحفیظ اسمنک پناهنده در • دل ناوک چشمت کوش داشتم ولیکن • کوکلی
سنک کوزک اوقندن صقلدم اما • ابروی کماندارت می برد به پیشانی • سنک
یاقلو قشنک آلن ایله مراد بودر که نفسک قلبی تسخیری و خدعه و مکری طرق
متعدده ده وندر برندن صیانت ایدرسم برندن ایده مزم لاجرم اعتصام حقه
کرکدر • یوسف عزیزم رفت ای برادران رحمی • عزیز یوسفم کتدی ای قرنداشلر
بر رحم • کز غمش عجب دیدم حال پیر کنعانی • که آنک غمندن عجب کوردم
پیر کنعانی حالنی مراد متکلدن عقلدر که دیر یوسف قلبم کتدی ای قوای
عقلیه رحم ایدک که آنک غمندن عجب کوردم روح پیرک حالن • زاهد پشیمان
را ذوق باده خواهد کشت • زاهد پشیمانی ذوق شراب اولدرسه کرکدر
عاقلا مکن کاری کاورد پشیمانی • ای عاقل برایش اتمه که پشیمانلق کوره سن
عاقلا
و پریشانلق کتوره مراد بودر که عشق الهی دن موصف اولان آخر و قنده
پشیمان اولور و پشیمانلق اوزره وفات بولور • پس ای عاقل شمدی حیاتده
و صحتده ایکن تضییع عمر اتمه و یرمز عمل قلمه که صکره پشیمان اولورسن
از درم درار وزی تازیم ز شادی دست • قپودن ایچرو کیر برکون تا ال
اودم شادیدن • روشنی طلعت بپوست رسمی بطهمانی • روشنلق بکا اولاشدی
استقامت قوتلق قونقلق ایله مراد بودر که چون فضل حق واصل اولا شادیدن
ال قرصوب بسرورا اولورم که روشنا بکا حاصل اولدی و استقامت قونقلغه
کلدی • جمع کن باحسانی حافظ پریشان را • جمع قیل احسان ایله حافظ پریشانی
ای سکنج کیسویت مجمع پریشانی • ای کیمسه که سنک صاچک بوکلی بوکلمی پریشانلق

بجمعی در

بجمعی درم آدمخاطبدن نفسدر نفس که احسان ایده حافظ پریشان اولورکه
آنک زلفی بوکلی بوکلوب صنمق پریشانلق جمع اولاجق یردر که نفسک جمعیتی بوزلق
قلبک و روحک جمعیتی دوز لمکدر • کر تو فارغی از من ای نکار سنکین دل • اکر
سن فارغ ایسک بندن ای طاش کوکلو نکار • حال خود بخواهم کفت
پیش آصف ثانی • کندی حالم دیسم کرک آصف ثانی اوکنه مراد ظاهر نظر
ظاهر محبوبه خطابدر که دیر اکر بندن فارغ ایسک ای طاش کوکلو دلبر کندو
حالمی وزیر زمان که آصف ثانیدر آنک اوکنده دیرم و سندن شکایت
ایدرم معنی به نظر مراد بودر که نفسه خطاب ایدوب دیر اکر بندن فارغ ایسک
ای نفس سنکین کندو حالمی قایم مقام رسول الله اولان شیخ اوکنده دیوب
سندن شکایت ایدرم ولـه ایضـا هوا خواه توم جانا وفی دانم
که می دانی • سنک محبتک دیلرم بن یعنی سنک محبتکم ای جان و بیلورم که بیلورسن که
که هم نادیده می بینی و هم ننوشته می خوانی • که هم کورلمش کورسن وهم یازلمش
اوقورسن مراد حضرت حقه عشقنی ذکر و بلدکن بلدکن بیاندر و آنی تعلیلدر
حق کورلمه مشی کوردوکی و یازلمامشی اوقدغی ایله پس اکا خلاف وحیله
جایز دکلدر • ملک در سجدهٔ آدم زمین بوس تو نیت کرد • ملک آدم سجده سنده
سنک یرک اوپمک نیت ایلدی • که در حسن تو چیزی یافت بیش از حد
انسانی • که سنک حسنکده بر نسنه بولدی حد انسانیدن زیاده مراد حضرت
حقه خطاب اولمق ظاهردر و رسول الله علیه السلام حضرتنه دخی خطاب اولمق جایزدر
رباعی چون ملائک سجده کردند آن زمان • قبله بود آدم ترا بد سجده شان •
یا برای آنکه از نسلش پدید • چون محمد می رسد آخر زمان • ختم جمعیت بنامیزد
کنون مجموعهٔ دلهاست • سنک قورچوغ زلفک بوکلی الله آدیجیچون شمدی
کوکللر مجموعیدر • ازان بادا ایمنی بادت که انکیزد پریشانی • اول یلدن

مفاعیلن مفاعیلن
مفاعیلن مفاعیلن

امین لک اولسون اول سکاکه پریشانلق قوشدر مراد مخاطبدن حضرت حق اولیجق
غیب هویتک مراتبی قلوب مجموعه سیدر آنون تفرق هواسی اولمیوب دایما
مجموعه قلوب اولسون یعنی قلوبمز عصیان سبیی ایله محجوب اولمیوب
عفوک برده معین اولسون دیکلدر • امید از بخت می دارم که بکشایم کره زین (بکت)
امید دوتوم بختدن که قوشاغن چوزم • خدارا ای فلک بامن کره بکشا زپیشانی
الله ایچون ای فلک بکا دوکی چوز آلنکدن مراد بودرکه عقل وبرامیدم واردرکه
نفسک قوشاغن چوزب عریان ایدوب قوچم وکندومه مخصوص ایدم اکر
فلک بکا مساعده ایدوب هوایی ترک ایتدرسه **قطعه** ترید النفس
ان تعطی مناها • ویابی الله الا ما اراد • یرید العقل فی فضل الاله • بان یعطی
لها ما کان استعدادا • بیفشان زلف وصوفی را ببازی وبرقص آور • سلک
زلفی وصوفیی اوینه ورقصه کتور • که از هر رقعهٔ دلقش هزاران بت
بیفشانی • که آنک خرقه سنک هرپاره سندن نیجه بیک بت سلکه سن •
مراد مخاطبدن محبوب مجازیدر اکر اول زلفنی چوزب چنکیلکبی رقص وسماع ایدوب
صوفی صورت اولانلری دخی بازی یه وسماعه ورقصه ودورانه کتورسه نیجه
صوفی شکل اولانلرک خرقه سنک هرپاره سندن نیجه بیک بتلر دوکلوب یعنی
نیجه هوای نفسلری ونیجه شهوا نیتلری ظاهر اولور دیمکدر **بیت** صوفیی
کورکم صقل آیینهٔ صورت ایلمش • اول همای پروازی صید اتمک دلنز بو اغ الا
چراغ افروز چشم ما نسیم زلف خوبانست • بزم کوزمزک چراغ نورلندرجیسی
خوبلرک زلفی نسیمیدر • مباد این جمع را یارب غم از باد پریشانی •
اولمسون بو جمعه غم یارتی پریشانلق یلندن مراد سالک اولانلرک کوزلرنک
نورن آرتورن غیب هویت ذات وصفاته رایحهٔ طیبه سی در اکا پریشانلق
یلی اولمسون یعنی بزده آنی پریشان ایدر هوای نفسانی اولمسون دیو

دعا ایدر • ملامت کوچه در یابد زراز عاشق ومعشوق • ملامت سویلیجی نه طویر
عاشق ومعشوق اراسندن • نه بیند چشم نابینا خصوص اسرار پنهانی • کورمز
اعمی کوزی خصوصا کزلو رازی مراد برده سلوک طریقتمز ولذت وصلتمز واول
حضرت ایله محبتمز ایچون طعن ایدن بزم ایله دوست اورته سنده اولان
رازدن خبردار دکلدر زیرا اعمی کوزی محسوساتی کورمز پنهانی نجه کوره
کرکدر دیمکدر **بیت** دیدار زهر دیدهٔ بیدار رست • آنراکه نظر نیست
چه در یابد ازو • ملول از همرهان بودن طریق کاروانی نیست • یولداشلردن
ملول اولمق کاروانه منسوب اولمق طریقی دکلدر • بکش دشواری منزل
بیاد عهد آسانی • چک منزل مشکل لکن آسانلق زمانی یادنه مراد بودرکه
ارباب طریقتدن ملول اولمیوب صعوبت طریقی اختیار ایدوب مجاهده یه
تحمل کرکدر آسانلق زمانی وراحتلق مکانی یادنه یعنی آنک رجاسنه که اول
حضرته وصول وجنته دخولدر • دریغا عیش شبکیری که درخواب سحر
بکذشت • دریغا کیجه صباحه دک اولجق عشرت سحر اویقوسنده کچدی
بو انافدر وقت ای دل ولی وقتی که درمانی • بیلورسن وقت قدرن ای
کوکل ولیا اول وقت که عاجز اولاسن مراد بودرکه کیجه اویانوب عبادتده
اولوب حضرت حق ایله عیش قیلمق میسر ایکن بو فرصت وقتی فوت
ایدرسن که سحر اویقوسی ایله کچوررسن پس وقت قدرنی اول وقت بیلورسن که
اول وقت عبادت اتمکه قادر اولمزسن **بیت** روز امروز ست ای صوفی
وغافل • کی بود ازدی واز فردا نشان **حکایت** بر عزیز مرض موتنده
حال احتضاره قریب اولوب عبادتدن عاجز اولدقده دیمش **بیت**
چون بدانستم توانستم نبود • چون توانستم ندانستم چه سود • خیال چنبر
زلفش فریبت می دهد حافظ • آنک زلفی زنجیرنک خیالی سنی الدرای حافظ

نکرنا حلقهٔ اقبال ناممکن بجنبانی • نظر قل ناممکن اولمین دولت خلقتن اقلمزمیسن
مرادغیب هویت طبقه سنک خیالا سنک خاطرکه کلوب بونی ممکن ملاحظه قلمیسنی
آلدمه سن بو دولت غیر ممکنه در نظر قل تاکه ممکن اولمین دولت خلقتن چالمیه سن
دیکلدر بیت نکرنا حلقهٔ اقبال ناممکن بجنبانی • سلیمًا ابتهاجی بلکه مرحومًا و سیکفا
ولـه ایضا هزار جهد بکردم که یار من باشی • بیک جهد ایلدم که بنم یارم اولاسن
مراد بخش دل بی قرار من باشی • بنم قرارسز کوکلمک مرادن بغشلیجی اولاسن مراد
نی طیبون حضرت حق تعالی در آندن تجلی مطلق طلب اندوکی ذکر در شعر
حدیث طیب القرب ما احسنه • وذکر طول البعد ما اخشنه • دمی بجلبهٔ اقوال
عاشقان آیی • بردم عاشقلرک قونلری اونه کلهسن • شبی انیس دل سوکوار من
باشی • برکیجه بنم یاسلو کوکلمک انیسی اولاسن مراد تجلی ذات خصوصی استدعا ایدیکیدر
شعر ایام قربک کلها اعیاد • ولیل وصلک قدر و مراد • چراغ دیدهٔ شب
زنده دار من کردی • بنم کیجه تی دری دوجی کوزمک چراغی اولاسن • انیس
خاطر امیدوار من باشی • بنم امیدلو خاطرمک انیسی اولاسن مراد سابقی کبیدر
قطعه قد بدت فی ظلام اللیل مشرقةً • انوار وجه المطلوب للطالب • و
انس بالحبیب العشیق لا طفا • فقد کان قبل بار با فی الهارب • من این مراد
به بینم بخواب بنم شبی • بن بو مرادی کورتی دوشمده نعمت اللیلده • •
بجای اشک روان در کنار من باشی • اقر کوز یاشی یرنه بنم کنارمده اولاسن
مراد بو مرادم اویانقده اولمزسه دوشمده اولامی دیکلدر شعر یالیت کنت
سیّدی بجواری • نشهد کی جار باکالدمع الجاری • ازان عقیق که خوبان
دلم ز عشوهٔ او • اول عقیقدن که قانلو در کوکلم آنک شیوه سندن • اکر کنم گله
راز دار من باشی • اگر بر شکایت ایدرسم بنم رازدارم اولاسن مراد دوجی
روحانی تحترزان یورکم قانلو اولدوغندن شکایت ایدرسم سکا ایدرم

بزه

بزه افشا ایلیم دیکلدر • چو خسروان ملاحت به بندکان نازند • چون کوزلک
پادشاهلری قولرینه ناز ایدوب عرض جمال ایده لر • تو در میانه خداوند
وندکار من باشی • سن اورتده بنم خداوندکارم اولاسن مراد بو در که
محابیب عشاقنه عرض جمال و غنج دلال ایدجک سن پادشاه بو
احسانی بکا ایده سن که بکا سندن غیری کرکمز • قطعه وودت انی ملکت
الکون اجمع • لا رغبة فیه لکنی اجود به • لیعلم ان قلبی منذ تام بکم
سال من الکون لا یعنی تکتبه • شود غزالهٔ خورشید صید لاغر من
کنجشکنه غزاله بنم آرق صیدم اولور • کر آهوی چو تو یکدم شکار من باشی • اگر
اکر سنک کبی بر آهو بردم بنم شکارم اولاسن مراد بو در که تجلی جمالی صاحبی
اولان سایر صیودی صید حقیر عدم ایدر قطعه جلی و تجلی کاسه وجاله
فلله ما ابهی ولله ما انهی • حضرنا فلما سمعنا خطابه • ذهلنا کل ما یذهب
و یکفی • سه بوسه کز دو لبت کرده وظیفهٔ من • اوچ بوسه که ایکی لبدن
بکا وظیفه اتمش سندر • اکر ادا نکنی قرض دار من باشی • اکر ادا اتمزسک
بنم مدیونم اولاسن مراد اکی لبدن کلام لفظ و نفسی در و بونلرن وظیفه
اولان فرض و واجب و مسنون در پس اوچ جهتدن ثواب مترتب اولوب
دنیاده معوض اولمزسه وعد الکریم دین حسبنه آخرتده ثواب اولور
دیکلدر • فدای جن که بتان دست عاشقان کیرند • اول جمعده که محبوبلر
عاشقلرک الن دوته لر • کرت زدست بر آید نکار من باشی • اکر الکدن
کلورسه بنم نکارم اولاسن مراد روز جزاده هر کمسه یارینه قوشه و عملنه
مقارن اولور مقتضای قدرتک وارادتک اولورسه بکا یار غفار
اولاسن دیکلدر رباعی الای قمیص القرب مترقة الجفا • وان جدت لی
بالعفو رقع وارتقا • وقد جاء قلبی فی جمالک طامعا • لعلک تحو ما من الذنب

اسلفا • من ارچه حافظ شهرم جوی نمی ارزم • بن اگرچه شهر حافظی بن براربه دکمزن • مگر تو از کرم خویش یار من باشی • مکرسن کندو کرمکدن بنم یارم اولاسن مراد بودر که انس حق اولورسه عزیزن والا ذلیل وحقیرن واکا استغفار ده کلدم وا ومرم که دیه قطعه اذا جاونا العبد مستغفوا • وهینا له کل جا اسلفا • فان البویعة فی قربنا • یکون عاما مضی فی الجفا ولـه ایضا یا مبتسما تصغیر اللآلی
بجالی درجا من اللآلی • یا حرف ندادر مبتسم اسم فاعلدر افعال بابندن کولرنجی دیمکدر ونکره • اولدیغیچون منصوبدر یار جلالی کبی ودرجا منصوب مفعولیدر ودرج جواهر قونلن حقیبه دیرلر ومن اللآلی بیانیدر معنای مصراع بودر که ای کولدرنجی کمسه بنم حالمه انجولردن بر درجی مراد آغزنی انجو درجنه تشبیه وکندو حالنه کولدرن استغوابدر • یارب چه درخور آمد کیردش خط هلالی • عجب نه لایق کلمشدر اول درج قراکنده خط هلالی مراد بودرکه کاه اولور معشوق مجازی عاشق حقیقی حالنه کولر حال بوکم کندونک حسنی باقی دکل وکندو یه عاشق اولان فساد اتمک احتمالی واردر بنیتکم دیر • حالی خیال وصلت خوش می دهد فریبم • شمدی سنک وصلک خیالی خوش آلدر بنی • تا خود چه نقش باز دان صورت خیالی • تا نه نقش اوینیه اول صورت خیالی مراد بودر که کاه اولور بر نسنه بر کشینک خیالنده مرتسم اولور آنک ملاحظه سی یا بر فعل حسن یا بر فعل قبیح وجوده باعث اولور دل رفت ودیده خون شد تن خسته جان زبون شد • کوکل کتدی وکوز قان اولدی تن خسته جان زبون اولدی • أوذیت بالرزایا ماللهوی ومالی • اوذیت نفس متکلم مجهول در ورزایا جمع رزیئه در که مصیبت معناسنه در وما استفهامیه در تعجب وتعجیب ایچون معنای مصراع بودر که اذا اولندم بن مصیبتلر ایله نولدی عشقه وبکا مراد عشق حقیقی

نفسی

نفسینی مغلوب ایدوب معصیتدن محجوب ایدر دیمکدر نظم نفس نتوان کشت الا با جار چیز • چون بگویم یاد گیرش ای عزیز • خنج خاموشی وشمشیر جوع • نیزه تنهایی وترک جمع • دل خون شدم ز دست نفس وز نار جشم مستش • کوکلم قان اولدی آنک النادن ومست کوزنک نازندن • فی العشق معجبات یاتین بالتوالی • عشقده عجبه کنتورجیلر واردر کلورلر بر بری آردنجه مراد کشتدن قدرت کامله در وچشمدن مراد علایق دانتر ونازی مشاهدة الابرار بین التجلی والاستتار حسبنجه کاه ظهوری کاه اخفاسیدر لاجرم تجلی صفت قدرتدن وبروز واخفاء عز حضرتدن قلب خون ونفس زبون اولور وعشق حقیقی احوال نقدن وافعال قلوبدن عجایب اظهار ایدر خلاف عشق مجازینک که آنده نفس زبون اولمز وعجایب ظهور بولمز آنونکیچون دیر • خوی تو کر نکرد د هرکز دکر نکرد د • سنک خویک اکر دونمزسه هرکز بردخی اولمز • عاشق درین جوانب عارف درین حوالی • عاشق بو جانبلرده وعارف بو طرفلرده مراد بودرکه معشوق مجازی صیانت اوزره اولدیغی عاشق صورت اولان صادق اولمز وصورت خوبی مرآت حق قلان عارف مشاهده جمال قلمز بیت آن بود واجب که دلبر ممتنع کرد د دبلا • ورنه ضبط نفس اماره کرا ممکن بود • یا راکبا تبرکا عن موثقی وتادی • یا راکبا لفظ یا مبنسا لفظی کبیدر او آ جهتدن تبرکا تنفعل در برددن وابخنده فاعلی ایله جمله فعلیه اولوب صفتیدر وراکبا لفظنک موثق محمد معناسنه در وتادی اسم فاعلدر معنای مصراع بودر که ای راکب که بری اولورک بنم محمدمدن وهدایت ایدجیدن • ان تلق اهل نجد قلهم بحسب حالی • ان حرف شرطدر تلق مضارع مجزومدر اصلده تلقی ایدی لفظ اهل منصوب مفعولیدر

وتكلّم امر حاضردر معناى مصراع بودركه اكر نجد اهلنه حتا شور سك سويلهيم
حسب حالمى مراد بودركه اى محمد طريقتى صيوب وتمادى اولان شيخى قويب
كيدن نكه بنزم ديار اهلنه بولوشور سك بنم حسب حالمى و سلوكده تباهمى
آنلره ديه سن خلاصه مراد تكميل سلوك اتمكسز طريقتدن رجوع ايدوب
عوام عداد ندن اولمق مذمومدر • دلبر بعشق يارى خونم حلال دانست
دلبر عشق بازلقده قانمى حلال بيلدى • فتوى شرع چونست اى زمره ء
موالى • شرع فتواسى نيجه در اى موالى جماعتى مراد بودركه معشوق حقيقى
نفسانيتمى هلاك اتمكى حلال بيلور ظاهر شرعده بو مسئله نيجه در ديو سؤال
ايدر خلاصه مراد نفسانيت اهلاكى تقوى ده حلالدر اكرچه فتواده دكلدر
العين ما تنامت شوقا لاهل نجد • لفظ العين مرفوع مبتدادر ما تنامت
جمله سى خبريدر شوقا فعل منفى نك مفعول له در • لاهل نجد شوقا لفظنه متعلقدر
معناى مصراع بودركه كوز اويمدى اهل نجده شوق ايچون • والقلب ذات
وجد في ذاتها الغضالى • والقلب مبتدادر ذات لفظى آنك خبريدر ووجد
غصه معناسنه در غضالى ضم غين ايله شدت معناسنه در معناى
مصراع بودركه قلب غصه صاحبيدر آنك ذاتنده شدت واردر مراد ديار
و يار كمال اشتياقن ذكردر • لله ذات رمل كان الحبيب فيها • جار مع المجرور
محلا مرفوع مقدم خبردر • لفظ ذات لفظا مرفوع مبتدادر مضاف در رمل
لفظنه وكان تامه در لفظ الحبيب فاعلیدر وفيها ضميرى راجعدر ذات
رمله معناى مصراع بودركه الله ايچوندر ذات رمل ديو كلدى بقعه كه حبيب
آنده در • طار العقول لطرا من نظرة الغزالى • عقللر اوچدى جميعا
غزال نظرندن مراد حبيب اولدوغى ديارى مدح واكا دعا وانده اولان
جيبيه نظر عقللرى يتوردكن ذكردر خلاصه مراد عالم الٓهى يه ميلنى واول
حضرتدن

حضرتدن تجلى يه بر نظر عقوللى يتوردكن بياندر كه حق تعالى بيوردر فلما تجلى
ربه للجبل جعله دكا وخر موسى صعقا • ازچار چيز مكذر كر زيركى وعاقلى
در تشنه دل بچمه اكر زيرك وعاقل ايسك • امن و شراب بى غش
معشوق وجاى خالى • امين لك وچوكسز شراب ومعشوق وخالى يردر مراد
بودركه زيرك وعاقل اولان در تشنه دل محبوب يعنى ترك اتمك
كرك برى امن برى عشق خالص • برى معشوق حقيقى برى حجره ء خلوت •
مى ده كه كرچه كشتم نامه سياه عالم • شراب وير اكرچه اولدم عالمك قره
نامه لوسى • نوميد كى توان بود از فيض لايزالى • نا يوس اولمق اولمز فيض
لايزاليدن مراد كثرت عصيانى اولان عشق الٓهى يه اشتغال ايدوب فضل
رحمتدن وفيض قربتدن اميد كسمك اولمز ديمكدر • ساقى بيار جامى وز
خلوتم برون كن • اى ساقى كتور بر قدح وبنى خلوتدن چقر • تا در بدر بكردم
قلاش ولاابالى • تا قپو قپو كزم رند ولاابالى مراد بودركه بعض مشرب سودا دك
مزاج وملاميه طبيعه اولور خلوته وسكونه وزى صوفيه ده اولمغه قادر اولميز
لاجرم آنك كبى كمسه يه شيخ طريقت تصفيه ء قلب تعليم ايدوب خلوتدن اهل
الله وصلحا ايله مصاحبته حواله اتمك كرك رندانه كزوب تحصيل فيض ايده
بيت شيخى بايدكه باشد چون طبيب اهل شناس • بهر يكى راتاكند وفق مزاج
او علاج • چون نيست نقش دوران درهيچ حال ثابت • چون نقش
جهان برحال اوزره ثابت دكلدر • حافظ مكن شكايت تامى خوريم حالى •
اى حافظ شكايت اتمه تا شراب ايچلم شمدى مراد بودركه مساعد زمان
بوق ايسه عجب اولمز كه نقش جهان برحال اوزره قالمز امدى شكايت
اتميوب عشق الٓهى يه اشتغال ايده لم ديمكدر • صافيست جام خاطر در
دور آصف عهد • صافيدر خاطر قدحى وزير زمان دورنده • تم فاتيقن

رحیقاً اصفی من الزلالی • لفظ قم واسق امر حاضرلردر • ورحیق صافی و
آق شرابه دیرلر اصفی اسم تفضیل در صفادن معنای مصراع بودرکه دور
ایچور بکا شرابی که زیاده صافیدر ماء زلالدن مراد صفای قلب حاصل
اتمشدر وزیر زمان یعنی شیخ دوران زماننده لاجرم فیضانه استعداد
واردر افاضه قل دیلکدر واخبارده شایعدر ان فی القلوب اوانی الله فی الارض
فاحب الاوانی الی الله اصفاها • رباعی • رق الزجاج ورقت الخمر • فتشاکلا
فتشابها الامر • فکانما خمر ولا قدح • فکانما قدح ولا خمر • الملک قد یباهی
وجده وجده • ملک ضم میم ایله جمعی مملکه دیرلر یباهی فعل مضارع در
مباهاتدن مفاخرت معناسنه و وجد بونده وجدان وحالت وعشق ومحبت
معناسنه در وجد بخت معناسنه در معنای مصراع بودرکه مملکت فخر ایلر
وجد وحالتیزله و بخت و دولتیزله • یارب که جاودان باد این قدر واین معالی
یارب ابدی اولسون بو قدر و بو رفعت و شرف • مسند فروز دولت کان
شکوه و شوکت • دولت تختنی نورلندیرجی هیبت و شوکت کانی • برهان
ملک وملت بونصر بوالمعالی • ملک وملتک دلیلی ابونصر بن ابوالمعالی در
خواجه حافظک عادتیدر تخلص ذکر اولنان بیتدن صکره بر بزرگوار مدح ایدر
وآنک القابیله بعض ابیات سویلر اما بر وجه ایله تعبیر ایدر که ظاهره نظر
ظاهر اولوس وصف ایدر معنی یه نظر طریقت اولوس وصف ایدر بریچه
پرده بو معنی تفصیل اولنمشدر بونده دخی اویله در • بیت • خواجه حافظا ای
هزار باغ دین • بر کمالت صدهزاران آفرین • وله ایضا • بو شرح اولنجق
غزل بر غزلدر که اکثر نسخه ده بوقدر که بعض الفاظی عربی و بعضی فارسی
و بعضی اهل شیراز لغتیدر که شیراز قومندن غیری بجملر دخی بلمزلر بو فقیر
زمان ایله بولوب و بیاوب و بر ورقه یازمش ایدم شمدی آنده ایراد قلدم

ناکه و کز

ضعف

لسعه علاج الباه مغز گنجشک و تخم کبوتر بخورد بسیار

[illegible]

چشمان خوش لبان یار

[illegible]

در هر بار ... رفت را الباه ... میکند

[illegible]

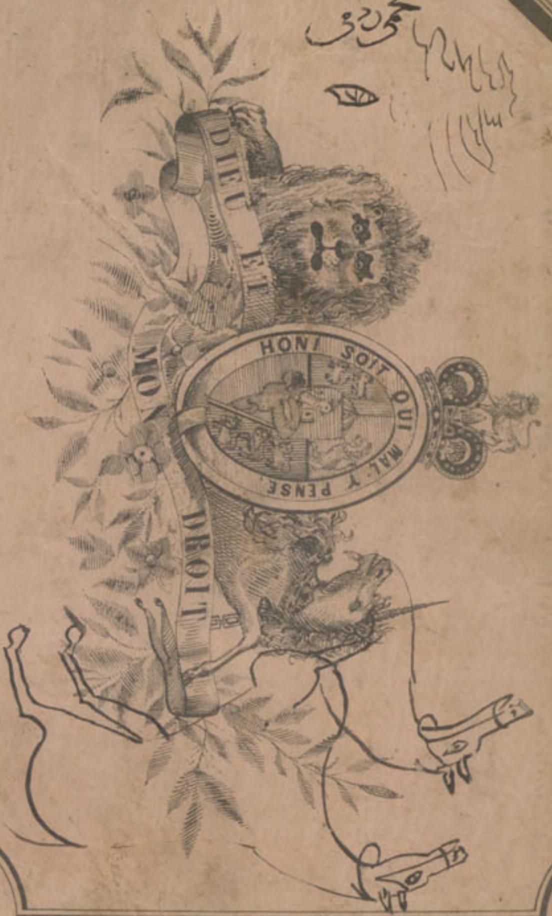
روغن زنبق اندازه ... [illegible]

[illegible]

در درجه دوم ... [illegible]

تحلیل ... [illegible]

[illegible]


DIEU ET MON DROIT
HONI SOIT QUI MAL Y PENSE